ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾದ ಅಪ್ರಕಟಿತ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿದ್ದು ಸಂಪಾದನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ತುಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ತುಳುವಿಗೆ ಲಿಪಿಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಹಲವಾರು ವರುಷ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೊಳಗಾಗಿ ತುಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳು ದೊರಕಿ ದಶಕಗಳಾಗಿವೆ. ಡಾ.ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯರ ಶ್ರಮ ತುಳುವಿಗೊಂದು ಲಿಪಿಯಿರುವುದನ್ನು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ೧೮೪೧ರಿಂದೀಚೆಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಬರವಣಿಗೆಯು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಣಿಯಾಡಿ ಕಾಲದಿಂದ ತುಳುವಿನ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಬರತೊಡಗಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲೇ ತುಳು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಾ ತನ್ನತನವನ್ನೂ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತುಳುವಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ನಡುವೆ ಬಂದ ಬರವಣಿಗೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಮರವೆಗೆ ಸಂದಿವೆ. ಪ್ರಕಟವಾಗದೇ ಉಳಿದಿರುವ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ನಮಗಿಂದು ಲಭ್ಯವಾಗದೇ ಹೋಗಿವೆ.

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ನೆನಪನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತವೆ, ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ದಿಕ್ಕನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಮುಂದಿನ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಆಕರಗಳಾಗಬಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತುಳು ಬರಹದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ, ಹಲವು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಲು ಇಂತಹ ಆಕರಗಳು ಅಗತ್ಯ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಸ್ಥೂಲ ಅಂಶ, ತತ್ಸಂಬಂಧಿ ಮಾಹಿತಿ, ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಪೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡದ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರಿಗೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲುದು, ತುಳುವಿನ ಬಗೆಗಿನ ಅರಿವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಲ್ಲುದು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಿಶನರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಲವು ರೀತಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದವು. ಅದರಲ್ಲೂ ಅಂದಿನ ಮಂಗಳೂರಿನ ಮುದ್ರಣ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷಾ ಸಂಬಂಧೀ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ್ದು ನಿಜ. ೧೮೩೪ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಿಶನರಿಗಳು ತುಳುನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಿಸುವಾಗ ಸ್ಥಳೀಯರೊಂದಿಗಿನ ಒಡನಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡದೊಂದಿಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ದಾಖಲೀಕರಣವನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡರು.

೧೮೧೫ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಸ್ವಿಜರ್ಲೆಂಡಿನ ಬಾಸೆಲ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಬಾಸೆಲ್ ಇವೆಂಜಿಲಿಕಲ್ ಮಿಶನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಿಸಲು ಜೆ.ಸಿ.ಲೆಹ್ನರ್, ಸಿ.ಎಲ್.ಗ್ರೈನರ್ ಮತ್ತು ಸಾಮುವೆಲ್ ಹೆಬಿಕ್ ಎಂಬ ಮೂವರು ಮಿಶನರಿಗಳ ಮೊದಲ ತಂಡವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿತು. ಇವರು ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ೩೦ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೮೩೪ರಂದು ಮಂಗಳೂರನ್ನು ತಲುಪಿದರು.

ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮುದ್ರಣ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪತ್ರಿಕೆ, ಹಂಚು ಉದ್ಯಮ, ನೇಯ್ಗೆ, ಕೃಷಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮೊದಲಾದ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವರ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕರಪತ್ರ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸು, ಬಳ್ಳಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗುತಿತ್ತು. ೧೮೪೧ರಲ್ಲಿ ಜಿ.ಎಚ್.ವೈಗ್ಲೆ (G.H. WEIGLE) ಎಂಬ ಮಿಶನರಿ ಅಂದಿನ ಬೊಂಬಾಯಿ ಯಿಂದ ಕಲ್ಲಚ್ಚು (Lethograph) ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರವೊಂದನ್ನು ತಂದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೈಬಲ್ (ಸತ್ಯವೇದ)ನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರುವ 'ಮತ್ತಾಯೆ ಬರೆತಿ ಸುವಾರ್ತಮಾನ'

ತುಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ೧೮೪೧ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ಕೊಡವ, ಬಡಗ, ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬೆಳಕು ಕಂಡವು. ೧೮೪೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಪತ್ರಿಕೆ ಮಂಗಳೂರು ಸಮಾಚಾರ, ಭೂಗೋಳವು (೧೮೪೫), ತುಳು ಪೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆ (೧೮೪೬), ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು (೧೮೪೭), ರಾವಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಯಕ್ಷಗಾನ (೧೮೪೮), ದಾಸರ ಪದಗಳು (೧೮೫೦), ಕನಕದಾಸರ ಭಕ್ತಿಸಾರ (೧೮೫೦), ಬಸವಪುರಾಣ (೧೮೫೦), ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣ (೧೮೫೧), ಲೋಕಚರಿತ್ರವು (೧೮೫೪) ಮುಂತಾದವು ಕಲ್ಲಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿವೆ.

೧೮೫೧ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಜಾರ್ಜ್ ಆಂಡ್ರ್ಯೂ ಪ್ಲೆಬ್ಸ್ಟ್ (CHARLES GEORGE ANDREW PLEBST) ಎಂಬವರ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ೧೮೫೨ರಲ್ಲಿ ಟೈಪೊಗ್ರಫಿಕ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ಹೊಸ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರಗಳು, ಅಚ್ಚು ಮೊಳೆಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದವು. ೧೮೬೬ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ Basel Type ಎಂಬ ಸುಂದರ ಮೊಳೆಗಳು ಬಾಸೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹೊಯಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸಾಗತೊಡಗಿತು. ಅಂದಿನ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕನ್ನಡ ಪಂಚಾಂಗ(೧೮೫೭), ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತಮಾನ ಸಂಗ್ರಹ(೧೮೬೨), ಗುಂಡರ್ಟ್‌ನ ಮಲಯಾಳಂ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು(೧೮೭೨), ಬ್ರಿಗೆಲ್‌ನ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ(೧೮೭೨), ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನೆಲನ Elements of South Indian Paleography(೧೮೭೪), ತುಳು ಗಾದೆಗಳು(೧೮೭೪), ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಝೇವಿಯರ್ ರವರ ಕೊಂಕಣಿ ನಿಘಂಟು(೧೮೮೩), ಮೆನ್ನರ್‌ನ ತುಳು ನಿಘಂಟು (೧೮೮೬), ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ತುಳು ನಿಘಂಟು(೧೮೮೮), ಕಿಟೆಲ್‌ರ ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು (೧೮೯೪) ಹೀಗೆ ಧರ್ಮ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡವು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ದಾಖಲೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳು. ೧೮೪೧ರಿಂದ ೧೮೯೦ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ತುಳುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಇವಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಿಶನರಿಗಳ, ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರ ನಡುವೆ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎ.ಮೆನ್ನರ್‌ನ 'ಪಾಡ್ದನೊಳು' (೧೮೮೬) ಹೀಗೆ ಬಂದಿದೆ. 'ತುಳುವರೆಡ್ ನಡಪು ಭೂತಸೇವೆ' (೧೮೯೧)ಯಂತಹಾ ಭೂತಾರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ

ಕಿರುಪುಸ್ತಕವು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. ಕುತೂಹಲದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ೧೮೯೪ರಿಂದ ೧೮೯೭ರವರೆಗೆ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಆಂಟಿಕ್ವೆರಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಎ.ಸಿ.ಬರ್ನೆಲ್‌ನ The Devil Worship of the Tuluvas ಕೂಡಾ ಅಂದು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಎ.ಸಿ.ಬರ್ನೆಲ್‌ಗೆ ಎ.ಮೆನ್ನರ್‌ನ ಸಹಕಾರವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಮೌಖಿಕ ರೂಪದ ಅದೆಷ್ಟೋ ವಿಚಾರಗಳು ಇದೇ ವೇಳೆಗೆ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಬಂದವು. ಇದು ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಒಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಮುದ್ರಣದ ಮಾದರಿಗಳು ಬರವಣಿಗೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿರ್ವಚಿಸಿದವು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಬಗೆಯ ಬರವಣಿಗೆ ಅಥವಾ ದಾಖಲಾತಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮಿಶನರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ತದನಂತರದ ಮಿಶನರಿಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದಿಟ್ಟರು. ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು, ಕೋಶ, ವ್ಯಾಕರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಮುಂದೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ತಲುಪಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿದೇಶಿ ಮಿಶನರಿಗಳಿಗೆ ತುಳು ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಸ್ವತ: ವಕ್ತೃಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳು, ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಕೋಶ, ವ್ಯಾಕರಣಗಳು ಸಹಾಯಕವಾದವು. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅವರ ದಾಖಲೀಕರಣದ ಕಾರ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧದವರೆಗೂ ದಾಖಲೀಕರಣ, ಸಂಪಾದನೆ, ಭಾಷಾಂತರ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ವೇಳೆಗೆ ಮಿಶನರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿದುದರಿಂದ ಮಿಶನ್ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಿನ್ನಡೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಮರಳಿ ಬಂದು ಕಾರ್ಯಾರಂಭಿಸಿದರಾದರೂ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲೀಕರಣ ವಾಗಲೀ, ಮುದ್ರಣವಾಗಲೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಇದ್ದ ಅವರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಭೆ, ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಟ್ಟುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಅವು ಮುದ್ರಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತುಳುನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕ್ರೈಸ್ತ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಅವರ ದಾಖಲೆಗಳು, ಗ್ರಂಥಗಳು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಇಂದು ಮಂಗಳೂರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪತ್ರಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಡ ಲಾಗಿದೆ.

ಮಂಗಳೂರಿನ ಇಂದಿನ ಸ್ಟೇಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಳಿಯ ನೀರೇಶ್ವಾಲ್ಯ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಯು ೧೮೪೦ರಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಬಲ್ಮಠಕ್ಕೆ

ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬಲ್ಮಠವು ಮಿಶನ್ ಕಾರ್ಯ, ನೇಯ್ಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಶಾಲೆ, ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಮೊದಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾಯಿತು. ಇದೇ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ೧೮೪೭ರ ವೇಳೆಗೆ 'ಬಾಸೆಲ್ ಇವೆಂಜಿಲಿಕಲ್ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಸೆಮಿನೆರಿ' ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ೧೯೬೫ರಿಂದ ಇದು 'ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟಂಟ್ ಕನ್ನಡ ಸಭೆಗಳ ಬೋಧಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಆಡಳಿತವು ದಕ್ಷಿಣ ಸಭಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮಿಳಿತಗೊಂಡಾಗ ದೈವಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ, ಚರ್ಚ್ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತೊಡಗಿದವು. ೧೯೬೫ರಿಂದ ಮುದ್ರಣಾಲಯವು ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇಂದೂ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದ್ದು ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಕಲನವು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಾದ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಪತ್ರಾಗಾರ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಆಯ್ದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ೨೦೦೮ರಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ದೊರಕಿದ ರೈಟ್.ರೆವೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ಫುರ್ಟಾಡೋರವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಿಶನರಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು (ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಪತ್ರಾಗಾರ, ಕಾಗದ ಪ್ರತಿ, ಸಂಖ್ಯೆ A/2564) ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು (ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಪತ್ರಾಗಾರ, ಕಾಗದ ಪ್ರತಿ, ಸಂಖ್ಯೆ A/1441) ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ತರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಾದ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೂ, ಸಂಬಂಧೀ ಮುದ್ರಿತ ಮಾಹಿತಿಗಳೊಂದಿಗೂ ಸಂಪಾದಕರ ಪೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಮಿಶನರಿಗಳ ಕಾಲದ ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರುಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ದೊರಕಿದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಪತ್ರಾಗಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಕಾಲಮಾನ, ವಸ್ತುವಿಚಾರ, ಲಭ್ಯತೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಂರಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು, ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳನ್ನು, ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆಯೆಂಬುದು

ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಚಾರಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡು ವಿವಿಧ ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ರೈಟ್ ರೆವೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಫುರ್ಟಾಡೋ(೧೯೧೨–೧೯೯೫)ರವರ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳು [A/2564-1ರಿಂದ8] ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಆರು ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದು ಮಿಶನ್ ಕಾರ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಸ್.ಆರ್.ಫುರ್ಟಾಡೊ ಅವರ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಸರಿಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೮೮೬ರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ.೧೮೯೫ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವಂತವು. ಏಳನೆಯ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವು 'ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಕಥೆ'ಯಾಗಿದ್ದು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ೨೦೧೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಎಂಟನೆಯ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವು ಧರ್ಮಸಂಬಂಧೀ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಂತರಿಕ ಆಧಾರಗಳಾದ ಇಸವಿಗಳು, ಮೊದಲ ಪುಟದ ರೋಮನ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಸಾತತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಎಂಟು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಗದವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಡಿಸಿ ಹೊಲಿಯಲಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿ ಪುಟವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೨೧ ಸೆ.ಮಿ ಉದ್ದ ಹಾಗೂ ೧೭ ಸೆ.ಮಿ. ಅಗಲವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆಯ ವೇಳೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊಲಿಯುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸ್ಥಳವನ್ನೇನೂ ಬಿಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಬರೆಯುತ್ತಾ ಸಾಲುಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಬರೆಯಲಾಗಿದ್ದು ಅಣಿಲೆಕಾಯಿ ಶಾಯಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಪುಟದ ಹಿಂಬದಿಯ ಅಕ್ಷರಗಳು ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಷರಗಳು ಕಂದು ಕಡು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಹಲವು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಕೊರೆದು ರಂಧ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾಗದ ನಯವಾಗಿದ್ದು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ತುಸು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಇಟ್ಟ ಮಾದರಿಯ ಬರವಣಿಗೆ ಇದಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ಕಿರುಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ [A/2564-1] ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಕುನ, ಮೂಲಿಗೆ, ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮಳ್ಪು ಬೊಜ್ಜ, ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ, ದೀಪಾವಳಿ ಪರ್ಬ ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತಾರು ಪುಟಗಳಿದ್ದು ಎರಡನೇ ಪುಟ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ

ಎರಡು ಪುಟಗಳನ್ನು ಖಾಲಿ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ Tulugeschichten ಎಂದು ಬರೆದು ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕಲಾಗಿದ್ದು ಇದು ತುಳುಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 1886ಎಂಬ ಇಸವಿಯಿದೆ. (ನೋಡಿ : ಅನುಬಂಧ ೧) ಇದರ ಬರವಣಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದಂತಿದ್ದು ಮೊದಲ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸಂಪಾದನೆಯ ವೇಳೆ 'ಶಕುನ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಖಾಲಿ ಹಾಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. (ನೋಡಿ : ಅನುಬಂಧ ೧) ಪುಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾಲುಗಳಿದ್ದು ಸಾಲಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸೆ.ಮೀ ಜಾಗ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಪುಟದ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲೂ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಸೆ.ಮಿ ಜಾಗ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಎರಡನೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ಎರಡು ಗೆರೆಗಳಷ್ಟು ಅಂತರ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ 'ಮೂಲಿಗೆ'ಯು ಕಾಲು ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುಗಿದಾಗ ಮುಂದಿನ ಜಾಗವನ್ನು ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟು ನಂತರದ ಪುಟದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ತುಸು ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೂಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಾ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ನಂತರದ ಟಿಪ್ಪಣಿ 'ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ' ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ಖಾಲಿ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೂ ಪ್ಯಾರಾ ಬಳಕೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. 'ದೀಪಾವಳಿ'ಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನಚಿಹ್ನೆ ಕಂಡು ಬರುತಿದ್ದು ಅಪ್ಪರ್ ಇನ್ಸರ್ಷನ್ ಮಾರ್ಕ್, ಪೂರ್ಣ ವಿರಾಮ, ಅಲ್ಪ ವಿರಾಮಗಳ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಇದು ಕೊನೆಗೊಂಡುದು ಪುಟದ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಗೆರೆಗಳಲ್ಲಾದರೂ ನಂತರ ಆ ಪುಟವನ್ನಿಡೀ ಖಾಲಿ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂಚಿನ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವೆಡೆ ಜರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ತುಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿವರಣೆಯು ಭಾಷಾಂತರ ಹಾಗೂ ಲಿಪ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿದೆ. 'ಮೂಲಿಗೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಪಕ್ಕದ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಮ್, ಸ್ಪೆಲ್ ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. 'ತೂಕು ಪಾಡುನೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ 'ಹೋಮ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಂಡ, ತಿಮರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಅರ್ಥವೂ ಹೀಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ [A/2564-2]ದ ಮೊದಲ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ Geschichte der stadt Mudabidri (&Putte), Karkala 1889 ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಅರ್ಥ ಮೂಡಬಿದಿರೆ, ಪುತ್ತೆ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುತ್ತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಎಂ.ಶೈಬ್ಲೆ

(M.Schaible) ಎಂಬ ಮಿಶನರಿಯ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರವಿದೆ. (ನೋಡಿ: ಅನುಬಂಧ ೧) ಮುಖಪುಟದ ಹಿಂದಿನ ಪುಟವಾದ ಎರಡನೇ ಪುಟವು ಖಾಲಿಯಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ನಲುವತ್ತು ಪುಟಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೂಡಬೆದ್ರದ ಕಥೆ, ಪುತ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನದವುಲಾ ಚೌಟೆರೆನವುಲಾ ಆದಿ ಚರಿತ್ರೆ, ಬೆದ್ರದ ಮಾರಿನವು ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿವೆ. ಬಹು ಜೀರ್ಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯಿದು. ಇಲ್ಲೂ ಹಿಂದಿನ ಕಿರುಪುಸ್ತಕದ ಲಕ್ಷಣಗಳೇ ಇದ್ದು ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ ಖಾಲಿ ಹಾಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡಿಗೆರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಮೂರನೇ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ[A/2564-3]ದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಪುಟಗಳಿದ್ದು ಮೊದಲೆರಡು ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಪುಟಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಾಪುಟ ಗಳಂತೆ ಖಾಲಿ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಪುಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನೇಳು ಸಾಲುಗಳಿದ್ದು ಪ್ರತಿ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಪೆನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಗೆರೆ ಹಾಕಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಸಾಲುಗಳು ಅತಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು ಪುಟದಲ್ಲಿ ಅಂಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ತೂರುದ ಸ್ತಾನ ಗರೊಡಿಡ್ ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯಗ್ ಕೊಡಮಂದಾಯಗ್ ಬೈದರ್ಲೆಗ್ ಆಪಿ ಕೋಲದ ಸಂಗತಿ, ಅತ್ತೂರು ದೇವಸ್ಥಾನ ದೇವೆರೆ ಕಥೆ. ಅಳ್ತ ದೇವೆರ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ, ನೂಲಪುಂಣಮೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್'ಂಡಾ? ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್'ಂಡಾ? ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಾಗಳಿವೆ. ಅಕ್ಷರ ತಪ್ಪಾದಾಗ ತಿದ್ದಿ ಬರೆದುದು ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ನೂಲಪುಂಣಮೆದ ಕ್ರಮ ಎಂದು ಬರೆದ ಬಳಿಕ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ನೀಡಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕಿ ನಂತರ ದಾನೆಂದ್'ಂಡಾ? ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ನಂತರದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲೂ ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆದ ಕ್ರಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕಿ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮದ ನಂತರ ದಾನೆಂದ್'ಂಡಾ? ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ 'ಆರತಿ' ಎಂಬುದರ ಲಿಪ್ಯಂತರ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮೊದಲನೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಆದ ನಂತರ ಎರಡು ಗೆರೆ ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಹೊಸ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೇ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ[A/2564-4]ದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಪುಟಗಳಿದ್ದು ಪ್ರತಿ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಪೆನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಗೆರೆ ಹಾಕಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಎರಡೆರಡು ಪುಟಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಾಪುಟಗಳಂತೆ ಖಾಲಿ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪುಟದ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಬರವಣಿಗೆ ಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸಂಪಾದನೆಯ ವೇಳೆ ಚೌತಿದ ಕ್ರಮ ಎಂದು ಹೆಸರು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನಂತರದ ಪುಟದಲ್ಲಿ 'ಸೋಂಕು ಪ್ರಕಾರ ಆದ್ ಪೋಡಿದ್ ಪೋಯಿನಾಯಗ್ ಭಟ್ಟೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಶೊರಕ್ ದೆಪ್ಪುನೆತ್ತ ಕ್ರಮ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ನೀಡಿ ಒಂದು ಪುಟವನ್ನು ಖಾಲಿ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಪುಟದಲ್ಲಿ 'ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ಥಾನೊಡು ಆಪಿ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕ್ರಮೊ' ಎಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಬರೆದು ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುಟವೊಂದಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಹದಿನೈದು ಗೆರೆಗಳಿವೆ, ಪ್ಯಾರಾ ಬಳಕೆಯಿದೆ.

ಐದನೇ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ[A/2564-5]ದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯ ಬರವಣಿಗೆಯಾದ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ಥಾನೊಡು ಆಪಿ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕ್ರಮೊ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ನಂತರ ದೇವೇಂದ್ರ ಕಥೆ, ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಗುಡಿ, ಮನ್ನಾರ ಗುಡಿ, ಪಾನಕ ನರಸಿಂಹ ಗುಡಿ, ತಿರುಪತಿ ಗುಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಪುಟಗಳಿದ್ದು ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಪುಟಗಳನ್ನು ಖಾಲಿ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಬಳಿಕ ಎರಡು ಗೆರೆ ಬಿಟ್ಟು ದೇವೇಂದ್ರ ಕಥೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲೂ ಪ್ಯಾರಾ ಬಳಕೆಯಿದ್ದು ಪುಟದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಹದಿನೇಳು ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ಖಾಲಿ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕದೇ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ, ಪ್ರತಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ನಂತರ ಎರಡು ಗೆರೆಗಳಷ್ಟು ಅಂತರ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಆರನೇ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ[A/2564-6]ದಲ್ಲಿ Bappanad ಎಂಬ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಮೊದಲ ಪುಟದಲ್ಲಿದ್ದು ಉಳಿದಂತೆ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಪುಟಗಳು ಖಾಲಿಯಿವೆ. ಸರಾಸರಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಪುಟಗಳಿದ್ದು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಪ್ಪನಾಡ್ ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿನ, ಬೊಕ್ಕ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ದೈಯೊಂಗುಳೆನವು ಮೂಲಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ದೈಯೊಂಗುಳೆನವು ಮೂಲಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಡಿಗೆರೆಯಿದೆ. ನಂತರ ಮುಲ್ಕಿ ಬಪ್ಪನಾಡ್ ದೈವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕಿ ನಂತರದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪನಾಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆದು ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಬಳಿಕ ಉಂಡಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಿದ್ದು ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯೂ ಅಡಿಗೆರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಬರೆದು ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕಲಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ೧೮೭೩ನೇ ಇಸವಿಯ ಖಾನೇಷುಮಾರಿ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗವು ತ್ರುಟಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಇದ್ದ ಪ್ರತಿ [A/1441]. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತ ನೀಲಿ ಗೆರೆಗಳಿದ್ದು ಪುಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ಸಾಲುಗಳ

ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಸೆ.ಮಿಯಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪುಟದ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪುಟವೂ ೨೦ಸೆ.ಮಿ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ೧೬ ಸೆ.ಮಿ ಅಗಲವಿದೆ. ಪುಟಗಳನ್ನು ಹೊಲಿದು ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊಲಿದು ಬೈಂಡ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕದ ರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ನೀಲಿ ಶಾಯಿ ಕಾಲಮಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಸುಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೨೫೦ ಪುಟಗಳವರೆಗೆ ೩೩ ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳ ನಮೂದು ಮೊದಲ ಪುಟದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹದ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ತುಳು ಸಣ್ಣ ಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭ ಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಿನ್ಯಕತೆಕ್ಕುಲು (ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು) ಎಂದೂ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬಂದಿರುವ, ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಲ್ಲವಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಕಿರುಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಗಾತ್ರ, ವಸ್ತು, ಭಾಷೆ, ಶೈಲಿ, ನಿರೂಪಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾತತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕಾಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಎರಡು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ನಂತರದ್ದಾಗಿರುವ, ಬಹುತೇಕ ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಿಕಟ ಪೂರ್ವ ಸಂದರ್ಭದ ದಾಖಲಾತಿಯಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಈ ಪತ್ಯದಿಂದ ಬಡವೆದಿ ಮುಂಡೆನವುಲಾ ಚೆನ್ನನಾಯಿಳೆನ್ ಕೆರಿ ಜೋಕುಳೆನವುಲಾ, ದುರ್ಬುದ್ಧಿದ ಕಂಡಣ್ಯನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ತಿ ಬೊಡೆದಿನವು, ಕೃಷ್ಣರಾಯರೆ ಕಾಲೊಡು ನಡತಿ ಕಥೆ, ಜೈನೆರ್ ಇರ್ಲ್‌ದಾಯೆ ಉಣ್ಬುಜೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಕಾರಣದ ಕಥೆ, ಶಾಪ ದೀಪಿನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ದೀವೊಣುನಿ, ಪ್ರಮಾಣ ಮಳ್ಪುನಿ, ಆಜ (ಆಗಿನ) ಪಾಡುನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪಾಡೊಣುನಿ, ಶಾಪ ಪಿರಿಪುನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಆಜ ಪಿರಿಪುನಿ, ಒಯಿಳ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?, ಒಯಿಳ್ ಪಿರಿಪುನಿ ಯೆಂಚ?, ಮಾಟ ಮಳ್ಪುನಿ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಜಕ್ಕಿನಿನ್ ಬುಡುಪಾವುನು ಯೆಂಚ, ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ಪುನಿ, ತಿರ್ಪತಿ ಯಾತ್ರೆ, ರಾಕ್ಷಸನ್ ಸಂಹಾರ ಮಳ್ತಿನವು, ಒಡಿಪುದ ಪರಿಯಾಯ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?, ಮಾರಿ ದೇರುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?, ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಆಯಿನಿ ಯೆಂಚ?, ತುಳು ಜನತ ಮದ್‌ಮೆ, ತುಳು ಜನತ ಬೊಜ್ಜ, ದುಷ್ಟೆರೆ ಸ್ವಭಾವ ಯೆಂಚಿತ್ತಿನವು, ಕಪ್ಪೆದ ಕಥೆ, ಕುದುಕನವು ಕಥೆ, ಕಪ್ಪೆ ಪಂಡಿತನ ಮಳ್ತಿನವು, ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಭೂತ ಪತ್ತುನಿ ಜರ್ಪುನಿ ಅಂದಾ?, ಸರ್‌ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ, ಭೂತೊಳೆಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೇರ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇದು ಅಚ್ಚಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲಿನ ಸಿದ್ಧತೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ

ಒಳಗೂ ಅಂತಹಾ ಸೂಚನೆಯಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಬಡವೆದಿ ಮುಂಡೆನವುಲಾ ಚೆನ್ನನಾಯಿಳೆನ್ ಕೆರಿ ಜೋಕುಳೆನವುಲಾ' ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಓದುನ ಯೆನ ಪ್ರಿಯರೆ" ಎಂಬ ಸಂಬೋಧನೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಸಂಬಂಧಿ ಇತರ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಣಿಪುಂಜ(ರಕ್ಷಣೆದ ಮಾರ್ಗ), ಸುವಾರ್ತೆ, ಯೇಸುನು ನಂಬುಲ, ಒರಿಯೇ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರೆ, ಪರಮಗುರು, ರಡ್ಡ್ ಮಾರ್ಗ, ಗುಣಿತೊಣಿಯೆರೆ ತಕ್ಕದವು, ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಅಗತ್ಯದವು ಒಂಜೇ, ಜೀವ ಉಪ್ಪು ನೀರ್, ದೇವೆರ್, ಮುಖ್ಯಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರ, ಈ ಸಮಾಧಾನೊಡು ಸೈವನಾ?, ನಡಪಂದಿ ರುಪಾಯಿ, ಬಲೆಲಾ ಗೂಡುಲಾ ಉರ್ಲುಲಾ, ಛತ್ರ, ಸಂತೆ, ನರಮಾನಿ ಪಾಪ ಮಳ್ಪೆರೆ ಕಾರಣ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಆದ್ ದಾಯೆ ಉಂಡಾತೆ?, ಮೂರ್ತಿ ದೇವೆರ್ ಅತ್ತ್, ನುಡಿ ನಡತೆಗ್ ತಕ್ಕದ ಕನ್ನಡಿ, ಗ್ರಹರಾಶಿ ನಕ್ಷತ್ರೊಳೆ ಫಲೊಕುಳು, ಅದೃಷ್ಟದವು, ದೇವೆರ್ ಬೇತೆ ನರಮಾನ್ಯಡುಪ್ಪು ಜೀವಾತ್ಮ ಬೇತೆ, ಅನೇಕ ಜಲ್ಮೊಳು ಇಜ್ಜಿ, ಪಾಪ ಮಳ್ಪುನೆಕ್ ದೇವೆರ್ ಕಾರಣ ಅತ್ತ್, ಕ್ರೈಸ್ತಮತೊನುಲಾ ಹಿಂದು ಮತೊನುಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಳ್ತಿನವು, ಪಾತೆರೊಳುಲಾ ಪ್ರಾಸುಳುಲಾ, ದೇವೆರೆ ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಳು ಇಂತಹಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದೆ. ನಂತರದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ 'ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಂಪಾದಕರು ಸಂಕಲಿಸಿದ್ದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳಲಿದೆ.

೧೮೪೧ರಲ್ಲಿ ಬಲ್ಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ 'ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್' (ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ) ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಅದೇ ಆವರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ನೇಯ್ಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡು 'ಬಲ್ಮಠ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ರೆಸ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸತೊಡಗಿತು. ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡಾಗ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಕಛೇರಿ ದಾಖಲೆಗಳು, ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಪತ್ರಾಗಾರಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡಿತು. ಆ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಇಂದು 'ಬಲ್ಮಠ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪತ್ರಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮುದ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಛೇರಿ ದಾಖಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಹೋಗಿದ್ದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಬರಹವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿ ಇಡುವ ಅಥವಾ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕರಿಗಾಗಿ ಸೀಮಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರತಿಮಾಡುವ ಅಂದಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಅಥವಾ ಮುದ್ರಣದ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಕಾರಣಗಳಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದು ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ

ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆಯೂ ತೋರುತ್ತದೆ. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದು ಕಾಲದ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಆಯ್ದು ವಿಷಯಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಟ್ಟು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕಾದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋಗಿರಬಹುದು.

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಲಯದೊಳಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದುದು ಅಂದಿನ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ನಮಗೆ ಮುದ್ರಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಎ.ಮ್ಯಾನರ್‌ರ ೧೮೮೬ರ 'ಪಾಡ್ದನೊಳು' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೂಡಾ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅದರದೇ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಆಗ *'ಮಿಶನ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗಾಗಿ' 'ಈ ಕತೆಗಳಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ' 'ಸಣ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು'* ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಮೆನ್ನರ್ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು:

> *"ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಈ ಕತೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಂತಹಾ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವು ಭೂತಾರಾಧನೆಯ ಒಳನೋಟವನ್ನು ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಮಿಶನ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನನ್ನು ಈ ವರ್ಗದ ಜನರ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಒಳನೋಟ ಪಡೆಯಲು, ಅವರ ಯೋಚನಾ ಸರಣಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಶಕ್ತನನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಅವು ಆತನನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಹೊಸ ಪದಗಳಿಗೆ, ವಾಕ್ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ. ಬೇರಾವುದೂ ಭೂತಾರಾಧಕರ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಮೀಪದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ನೀಡಲಾರವು... ಮಿಶನರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಿಶನ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ವೆಚ್ಚದ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ... ಕ್ರೈಸ್ತರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಎಂತಹುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡುವುದು ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ... ಹಾಳಾಗಿರದ 'ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್' ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಗೆ ಪುನಃ ಖರೀದಿಸಲಾಗುವುದು... ಈ ಕತೆಗಳ ಸಂಕಲನವನ್ನು 'ಬುಕ್ ಡೆಪಾಸಿಟರಿ'ಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ನೀಡಬಾರದು... ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ತುಳು ಮಿಶನರಿಗಳ ಸ್ವತ್ತಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು.."*
> (preface, ಪಾಡ್ದನೊಳು; ೧೮೮೬; ಮೂಲ: ಇಂಗ್ಲಿಷ್– ಅನುವಾದ: ಸಂ.).

ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದರಿಂದ ಆರು ಪುಟಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ

ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯೊಂದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆಯ ವೇಳೆ ಇವುಗಳನ್ನು 'ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತ್ರ ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. 'ಪುತ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನದವುಲಾ ಚೌಟೆರೆನವುಲಾ ಆದಿ ಚರಿತ್ರೆ', 'ಸರ್ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ'ದಂಥ ಕೆಲವೊಂದು ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಗಾತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿರಿದಾಗಿದ್ದರೂ ನಿರೂಪಣೆ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸ್ವರೂಪ ಹೊಂದಿವೆ. 'ಟಿಪ್ಪಣಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ಅಪ್ಪಣೆ ಅರ್ತ ಆಪುಂಡು'(ಟಿಪ್ಪಣಿ ಇದ್ದರೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ) ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ (ನೋ.ತುಳು ನಿಘಂಟು, ಪು.೧೩೫೬)

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪಾದನೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವಾರು ವಿಭಾಗೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ತತ್ಸಂಬಂಧೀ ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲದ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮರುವಿಂಗಡಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದಾದ ಗುಣ ಹೊಂದಿವೆ. ಎರಡೂ ಪಠ್ಯಗಳ ಭಾಷೆ, ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ, ವಸ್ತುವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಶೈಲಿಗಳಿಗಿರುವ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ಪಠ್ಯಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಸ್ವಂತಿಕೆಗೆ ಭಂಗ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಅವು ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಸಂಪಾದಕರ ಪೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲದ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪತ್ರಾಗಾರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀಡಿರುವ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪಾದಿತ ಪಠ್ಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರುಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅಧ್ಯಯನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವೈಧಾನಿಕತೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಶವಾಗಿ, ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾದ ಇಸವಿಗಳು, ಮಿಶನರಿ ಶೈಬ್ಲೆಯ ಹೆಸರು, ಕಾಗದ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆ, ಕಾಲ, ಸ್ಥಳಗಳು ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಕಾಲನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾದವಾದರೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಲಿಪಿಬಳಕೆ, ಅಕ್ಷರವಿನ್ಯಾಸ, ಸಮಕಾಲೀನ ಮಾದರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತುಲನೆ, ಬಳಸಿದ ಶಾಯಿ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಕಾಲ, ಕಾಗದ, ಬರವಣಿಗೆ, ಕಾಗದ ಜೋಡಣೆ, ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಳತೆಮಾನ, ರುಪಾಯಿ ಮೌಲ್ಯ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ದೊರಕಿದ ಬಗೆ, ಸಂಗ್ರಾಹಕರ ಆಸಕ್ತಿ,

ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಧಾನ, ಮಿಶನರಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧ, ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದವು.

ರೈಟ್ ರೆವೆ.ಎಸ್.ಆರ್ ಘುರ್ಟಾಡೊ–ರೆವೆ.ಎಮ್.ಶೈಬ್ಲೆ–ಅತ್ತೂರು ಕೈಲಾಜೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ

ರೈಟ್ ರೆವೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ಘುರ್ಟಾಡೋರವರು ತಮ್ಮ ಸೇವಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಸಂಗ್ರಹವು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿರಿಯ ಮಗ ರೈಟ್ ರೆವೆ.ಡಾ.ಸಿ.ಎಲ್. ಘುರ್ಟಾಡೊರವರ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಪತ್ರಾಗಾರಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿತು. ರೈಟ್ ರೆವೆ. ಎಸ್.ಆರ್. ಘುರ್ಟಾಡೊರವರು ೧೮೩೪ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೊದಲ ಮೂರು ಮಿಶನರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ರೆವೆ.ಸಾಮುವೆಲ್ ಹೆಬಿಕರ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿದ್ದ ರೆವೆ.ಸೆಬೆಸ್ಟಿಯಾನ್ ಘುರ್ಟಾಡೋರವರ ಮೊಮ್ಮಗ. ರೆವೆ.ಸೆಬೆಸ್ಟಿಯಾನ್ ಘುರ್ಟಾಡೋರವರು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಭೆಗಳ ಪ್ರಥಮ ದೇಶೀಯ ಸಭಾಪಾಲಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ರೈಟ್ ರೆವೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ಘುರ್ಟಾಡೋರವರು ನಿರಂತರ ಅಧ್ಯಯನಶೀಲರಾಗಿದ್ದು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು, ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದವರು. ಅವರು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮಿಶನರಿಗಳ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ, ಬೋಧಕರಾಗಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ, ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಸಾಹಿತಿಯಾಗಿ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಭೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಜೀವನದ ಕೊನೆಗಳಿಗೆಯವರೆಗೂ ಓದು, ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

೧೯೧೨ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಳಿಕ ೧೯೩೧–೧೯೩೨ರಲ್ಲಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಹೊಸದುರ್ಗ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರಾದರು. ೧೯೩೩–೧೯೩೫ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಮುಗಿಸಿ ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾದರು. ೧೯೩೫ರಿಂದ ೧೯೩೭ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಕರಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಹೊಸದುರ್ಗ, ಕಾಂಞಂಗಾಡ್ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ೧೯೩೮ರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯ ಪಾಂಗಾಳ ಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ, ೧೯೪೩ರಿಂದ೧೯೪೭ರ ತನಕ ಉಚ್ಚಿಲದಲ್ಲಿ, ೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಕಳ, ಬೈಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ೧೯೪೯ರಿಂದ ೧೯೫೯ರ ತನಕ ಮಂಗಳೂರು ವೈ.ಎಮ್.ಸಿ.ಎ.(ಯಂಗ್ ಮೆನ್ಸ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್)ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಿ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಮ್.(ಚೈಲ್ಡ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಿಶನ್) ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮಿಶನರಿಯಾಗಿಯೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ೧೯೫೦ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಮಿನೆರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡಿ (ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಆಫ್

ಡಿವಿನಿಟಿ) ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ೧೯೫೯ರಿಂದ೧೯೭೧ರವರೆಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ದೈವಜ್ಞಾನದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿದ್ದರು. ೧೯೭೧ರಿಂದ ೧೯೭೮ರ ತನಕ ಕರ್ನಾಟಕ ದಕ್ಷಿಣ ಸಭಾಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು ನಿವೃತ್ತರಾದ ಇವರು ೧೯೭೯ರಿಂದ ೧೯೮೩ರವರೆಗೆ ಸಿನೋಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು. (ನೋ. ಅನುಬಂಧ ೧)

ಇವರು ಬರೆದ 'ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಸುಧಾರಣಾ ಚರಿತ್ರೆ'(೧೯೮೬), 'ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮಗಳು' (೧೯೮೮), ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮದ ಇತಿಹಾಸ(೧೯೯೦) ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈಗಲೂ ದೈವಜ್ಞಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಸೆರಾಂಪೂರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಿ.ಡಿ. ಪದವಿಗೆ ಬರೆದ 'ಭೂತ ವರ್ಷಿಪ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್' ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೂತಾರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಬರೆದಿಡುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಚರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾಗದ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಹವ್ಯಾಸ, ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರ ಸ್ವಂತ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳು ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಸ್ವಂತ ಬರವಣಿಗೆಗಳಿಗೂ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಕಾಗದದ ಕಾಲಮಾನ, ಬರವಣಿಗೆ ಶೈಲಿ, ಕೈಬರಹದ ಮಾದರಿ, ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ರೀತಿ, ವೈಧಾನಿಕತೆಗಳಿಗೂ ಅಗಾಧವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂತವು. ಅವರು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮಿಶನರಿಗಳ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ಶೈಬ್ಲೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇಸವಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಶೈಬ್ಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಕಾಲಗಳಿಗೂ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ. ರೆವೆ.ಎಮ್.ಶೈಬ್ಲೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪರಿಚಿತವಲ್ಲದ ಹೆಸರು. ಈ ಮಿಶನರಿಯ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಹಿತವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆ ದಶಂಬರ ೧೯೨೮ರ ಸಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ವರದಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ರೆವೆ.ಎಮ್.ಶೈಬ್ಲೆ ಎಂಬ ಮಿಶನರಿಯು ೧೮೬೮ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಟ್ಯುಬಿಂಗೆನ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದು ೧೮೮೩ರಲ್ಲಿ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿ ೧೮೮೩ ರಿಂದ ೧೮೮೯ರವರೆಗೆ, ಮುಲ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ೧೮೯೦ರಿಂದ ೧೮೯೩ರವರೆಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ೧೮೯೩ ರಿಂದ ೧೮೯೭ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದರು. ಮರಳಿ ಬಂದ ನಂತರ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೮೯೭ರಿಂದ ೧೯೦೬ರವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಕಾಸೆಲ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಿಶನ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಿವೃತ್ತಿಯ ಒಂದು ವರುಷದ ಬಳಿಕ ೨೭ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೨೮ರಲ್ಲಿ ಟ್ಯುಬಿಂಗೆನ್‌ನ ಸ್ವಗೃಹದಲ್ಲಿ

ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಇವರು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ೧೯೪೯ರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಭೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಕ್ರೈಸ್ತರ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥವಾದ ಸತ್ಯವೇದದ ಹಳೆಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾದ ಕೀರ್ತನೆಗಳು (Psalms) ಎಂಬುದನ್ನು ತುಳುವಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಬುಕ್ & ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಡಿಪೊಸಿಟರಿ, ಮಂಗಳೂರು ಇವರಿಂದ ೧೮೮೯ರಲ್ಲಿ 'ಅರಸು ಮಗ ಉಂಗಿಲದ ಸಾಮ್ಯ' (The King's Son And His Ring) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ತುಳು ಭಾಷೆ, ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇದನ್ನು ಶೈಬ್ಲೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ದಾಖಲಾತಿಯಿದೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನೀತಿ ಕಥೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಇದು ಧರ್ಮಸಂಬಂಧೀ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಪುಟಗಳಿವೆ.

ಶೈಬ್ಲೆ ಬಗೆಗೆ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪೂರಕವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ೧೮೮೩ರ, ೪೪ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯೊಳಗೆ ಕಾರ್ಕಳದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ "ನವಂಬರ್ ೧೮೮೩ರ ಮೊದಲಿಗೆ ಶೈಬ್ಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು" ಮತ್ತು "ತುಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ (ಪು.೩೦). ೧೮೮೪ರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಕಳದ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಮೂಲ್ಕಿಯ ಮಿಶನರಿ ಸಿ.ಜಿ.ಎಬ್ಲೆನ್(C.G.EBLEN)ಜೊತೆಗೆ ೩೯ ದಿನ ಜೊತೆಯಾಗಿದ್ದುದು ಮತ್ತು ತುಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ(ಪು.೩೯). ೧೮೮೫ರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶನರಿ ಸಿ.ಜಿ.ಎಬ್ಲೆನ್ ತಾನು ನಿಟ್ಟೆಗೆ ಶೈಬ್ಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋದಾಗಿನ ಅನುಭವ (ಪು.೧೬-೧೭) ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಶೈಬ್ಲೆ ರೆಂಜಾಳದ ಭೂತಕೋಲ (Demon Festival)ನ ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (ಪು.೧೭-೧೮). ಶೈಬ್ಲೆ ೧೮೮೬ರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಕಳದ ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ(ಪು.೧೩) ಹಾಗೆಯೇ ಕಾರ್ಕಳದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಭೂತಕೋಲ, ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಚನ ನೀಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ(ಪು.೫೦-೫೧). ೧೮೮೭ರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಬ್ಲೆಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೀಡಿದ ವಿವರಗಳು, ಪ್ರೇತವಿವಾಹದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ(ಪು.೧೨-೧೩). 'ಕ್ರೈಸ್ತಹಿತವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯಲ್ಲಿ ಅವರ ನಿಧನದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು 'ಪರಂಧಾಮವನ್ನೈದಿದ ರೆವೆ.ಎಮ್.ಶೈಬ್ಲೆ ದೊರೆಯವರು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದು ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

> "ಅವರು ಮೊದಲನೇ ಸಾರಿ ೧೮೮೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಯೌವನ ಮಿಶ್ಯನರಿಯಾಗಿ ಇಂಡಿಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿದ್ದು ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾಗಿ ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಲ್ಕಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದು ಸುವಾರ್ತಾ ಪ್ರಸರಣಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಭಾ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ೧೯೦೩ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ

ಸಾರಿ ಅವರು ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಪತ್ನಿ ಸಮೇತ ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಪತ್ನಿಯ ಅಸ್ವಸ್ಥದ ನಿಮಿತ್ತ ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಜೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿ ತಿರಿಗಿ ಇಂಡಿಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ರಜಾಕಾಲವನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೀರ್ತನಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತುಳು ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದರು. ಅವರು ತುಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದರೆಂಬದು ಚೊಕ್ಕ ತುಳುವಿನ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದುವುದ ರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಬೇರೆ ಯಾವ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೀರ್ತನೆಯ ಗ್ರಂಥವು ಇಷ್ಟು ಚಲೋದಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿ ಅನುಭವಸ್ಥರು ಹೇಳುವರು." (ಕ್ರೈಸ್ತಹಿತವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂಪುಟ ೫, ಸಂಚಿಕೆ ೧೧, ದಶಂಬರ್ ೧೯೨೮, ಪು.೮೫, ಮಂಗಳೂರು)

ಸ್ವಿಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪತ್ರಾಗಾರ(MISSION 21)ದಲ್ಲಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಬ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಅವು ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಕು.ಅನ್ನಾ ಸೊಮರ್ (ANNA SOMMER) ರವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕುತೂಹಲಕರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಯೊಂದನ್ನು ಅವರು ನೀಡಿದರು. ಮ್ಯಾಥ್ಯೂಸ್ ಶೈಬ್ಲೆ (MATHAUS SCHAIBLE) ಜರ್ಮನಿಯ ಗೌಗೆನ್ವಲ್ಡ್ (GAUGENWALD)ನಲ್ಲಿ ದಿ.೦೬.೦೨.೧೮೫೯ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಬಾಸೆಲ್‌ನ ಸೆಮಿನರಿಗೆ ೧೬.೦೮.೧೮೭೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದು ದೈವಜ್ಞಾನ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿ ೦೫.೦೭.೧೮೮೩ರಂದು ಬೋಧಕರಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದರು. ೧೮೮೩ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಂದ ಶೈಬ್ಲೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತರು. ಬಳಿಕ ವಿವಿದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶೈಬ್ಲೆ ೧೮೮೫ರ ಜೂನ್‌ನಿಂದ ನವಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ೧೮೮೭ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತೆ ಫಿಂಕ್ (AUGUSTE FINCK) ಎಂಬವರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಫಿಂಕ್ ಅವರು ೧೮೮೭ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ದಿ.೨೮.೧೦.೧೮೮೭ರಂದು ಅವರ ವಿವಾಹವು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿ ೦೭.೦೫.೧೮೯೦ರವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ೦೭.೦೫.೧೮೯೦ರಂದು ಮೂಲ್ಕಿಗೆ ತೆರಳಿ ಕ್ರೈಸ್ತಸಭೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ರಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳು. ಮೊದಲ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು ಮತ್ತು

ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಪುತ್ರಿಯರು. ನಾಲ್ವರ ಜನನ ಮತ್ತು ನಾಮಕರಣವಾದುದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಆದರೂ ಅವರು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರು. ಮೊದಲ ಮಗ ಟ್ರೌಗಟ್ ಶೈಬ್ಲೆ (TRAUGOTT SCHAIBLE) (ಜನ್ಮಸ್ಥಳ : ಕಾರ್ಕಳ, ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನಾಂಕ : ೧೬.೦೯.೧೮೮೮), ಎರಡನೇ ಮಗ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಶೈಬ್ಲೆ (BENJAMIN SCHAIBLE) (ಮುಲ್ಕಿ, ೨೪.೦೮.೧೮೯೦), ಮೂರನೆಯವರು ಮಗಳು ಕ್ಲಾರಾ ಶೈಬ್ಲೆ (KLARA SCHAIBLE) (ಮುಲ್ಕಿ, ೦೯.೦೮.೧೮೯೧), ನಾಲ್ಕನೇ ಮಗಳು ಯೊಹನ್ನಾ ಶೈಬ್ಲೆ (JOHANNA SCHAIBLE) (ಮುಲ್ಕಿ, ೨೬.೧೧.೧೮೯೨). ಈ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ೧೮೯೪ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಮುಂದಿನ ಮೂರು ವರ್ಷ ಉನ್ನತ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ೨೬.೦೪.೧೮೯೭ರಂದು ದಂಪತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದರು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೦೭ರವರೆಗೆ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿದ್ದು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ೧೮೯೯ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ರೈಸ್ತಸಭೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದರು. ಜರ್ಮನಿಗೆ ಮರಳಿದ ನಂತರವೂ ಸಂಚಾರಿ ಪ್ರಚಾರಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ೧೯೨೬ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆದು ೨೭.೧೦.೧೯೨೮ರಂದು ಟ್ಯುಬಿಂಗನ್(TUBINGEN)ನಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು.

ಸೊಮರ್ ಅವರು ಇದರೊಂದಿಗೆ "ಶೈಬ್ಲೆಯವರು ಅನುವಾದಕರಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವರ ತುಳು ಎಥ್ನೋಗ್ರಾಫಿಕ್ ಮೇಲಿನ ಲೇಖನ (ಮೂಲ ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ) ಹಾಗೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಿಶನರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಲೇಖನವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ" ಎಂಬ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಯಾದ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ನಂತರ ಬಲ್ಮಠದ ಪತ್ರಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜರ್ಮನ್ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ

1. "Bodscha" Feierlichkeit bei der Leichenverbrennung,

2. "Sonku", d.h. Geisterfurcht, Besessenneit und Austereibung, (im District Sudkanara mit der Hauptstadt Mangalur Geisterfurcht, Besessenheit und Austreibung Erlebt und aufgezeichnet von Sprachlehrer Sriniwasa Bhatta)

3."Mulige" d.h. Zauberarznei, oder Sympathie ಎಂಬ ಮೂರು ಜರ್ಮನ್ ಲೇಖನಗಳು ದೊರೆತವು. ಮೂರನೇ ಲೇಖನವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ 'ಮೂಲಿಗೆ' [A/2564-1] ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಅನುವಾದವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ಸೋಂಕು ಪ್ರಕಾರ ಆದ್ ಪೋಡಿದ್ ಪೋಯಿನಾಯಗ್ ಭಟ್ಟೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಶೊರಕ್ ದೆಪ್ಪುನೆತ್ತ ಕ್ರಮ'[A/2564-4] ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಿ ಒಂದು ಪುಟವನ್ನು ಖಾಲಿ

ಬಿಡಲಾಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ 'ಸೋಂಕು' ಹೆಸರಿನ ಲೇಖನವಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗಿರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. 'ಬೊಜ್ಜ' ಸಾರಾಂಶ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಮೂಲ ಲೇಖಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದಕ ರೆವೆ. ಶೈಬ್ಲೆ ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇವು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಶೈಬ್ಲೆ ಈ ಲೇಖನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಬಹುದು... ತುಳುನಾಡಿನ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇವರ ಬಳಿ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು... ಅವರು ಹೇಳಿದ ವಿವರಗಳು ಹಾಗೂ ನಾವು ಇತರರಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುತಿತ್ತು... ಇವರ ವರದಿಯನ್ನು ನಾವು ನಂಬಬಹುದು... ಇವರು ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಗಸ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿ.... ನಂಬಲರ್ಹ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿ" ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಇದನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ಅತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇದೆ.

ಬಹುತೇಕ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟರು ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಇವರ ಫೊಟೊ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ, **(ನೋ.ಅನುಬಂಧ ೧)** ಆದರೆ ಅವರ ಮನೆತನ, ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಅಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಿಶನರಿಗಳಿಗೆ ತುಳು ಕಲಿಸುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನಂತರವೂ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಿದೆ. "ಹೊಸತಾಗಿ ಸೀಮೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮಿಶನರಿಗಳಿಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಕಾರ್ಕಳವನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ತರುಣ ಮಿಶನೆರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಸುವಾರ್ತಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ದರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮದ ಅತ್ತೂರು ಕೈಲಾಜೆ ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟರೇ ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮುನ್ಶಿ. ಇವರು ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲೂ ಪಾರಂಗತರು." (ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಬೆತಾನ್ಯ ದೇವಾಲಯ, ಕಾರ್ಕಳ ೧೯೭೧). ಇದರೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಿಶನರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅತ್ತೂರಿನ ಸಂಬಂಧವೂ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಕಳದ ಕ್ರೈಸ್ತ ದೇವಾಲಯ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ಬಂದ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಒಂದು ಉಲ್ಲೇಖವು 'ಸತ್ಯದೀಪಿಕೆ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂದಿನ ವರದಿಯೊಂದರ ಮಾದರಿಯಾಗಿಯೂ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು:

> *"ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ 22ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರವು ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಭೆಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ದಿನವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದು ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಮೂಡಾರ್, ಹಿರ್ಗಾನ, ಬೈಲೂರು ನಂದೊಳಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಸಭೆಯವರೂ ಸ್ನೇಹಿತರೂ*

ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಘಂಟೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಕ ಉಪದೇಶಕರಾದ ಪೌಲಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಸ್ತೋತ್ರ ಗೀತವನ್ನು ಹಾಡಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊಸ ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಿಲಿನವರೆಗೆ ಕಿನ್ನರಿಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯವರೆಲ್ಲ ಗುಂಪಾಗಿ ಬರುವವರಾದರು. ಈ ನೋಟವು ಅತಿ ಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ದೇವಾಲಯದ ಬಾಗಲಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 24 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಿಶನೆರಿಗಳಿಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟರು ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಹೇಳಿದ್ದು– ಈ ಸ್ಥಳವು ಮಿಶನೆರಿಗಳು ಬರುವ ಮುಂಚೆ ಕೇವಲ ಭೂತ ಪ್ರೇತಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ದೇವಾಲಯ ಕಟ್ಟಿರುವ ಇದೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ರಾಕ್ಷಸನ ಕಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತು.. ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ದಾರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.. ಆದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಈಗ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಯಾವ ಸಮಯವಾದರೂ ಈ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ದೇವಾರಾಧಾನೆ ನಡಿಯುತ್ತದೆಂಬದಕ್ಕೂ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಿಸ್ತನಿಗೆ ಪಿಶಾಚನ ಮೇಲೆ ಜಯ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬದಕ್ಕೂ ಇದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತ. ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯದ ಕಟ್ಟೋಣ ಹ್ಯಾಗೆ ನೆರವೇರಿ ಬಂತು ಎಂದೂ ಈ ಕಟ್ಟೋಣಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಕಾರ ವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೈಕೊಡತಕ್ಕದೆಂದೂ ಇಂಥಿಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಡ ಬಹುದೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಸಭೆಯವರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವವರಾದರು.

ಅನಂತರ ಸ್ಥಳೀಕ ಸಭಾ ಬೋಧಕರಾದ ಫಿಶರ್ ದೊರೆಗಳವರು ಬಾಗಲು ತೆರೆದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅದರೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕೂತುಕೊಂಡರು ಬಳಿಕ ಬೋಧಕರು ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ನುಡಿದ ಮೇಲೆ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಡಿಯಿತು. ಬಳಿಕ ಅವರು 1 ಪೇತ್ರ 1, 16; ಯೋಸೇಫಯ್ಯನವರು 1 ಕೊರಿ. 6, 19, ಬುಸ್ಸ್ ದೊರೆಗಳು 1 ಪೇತ್ರ 2, 5, ಪೌಲಯ್ಯ ನವರು ಕೀರ್ತನೆ 26, 8, ಸಾಮುವೇಲಯ್ಯನವರು ಯೇಶಾಯ 57, 15-16 ಈ ವೇದೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ಉಪದೇಶ ಕೊಟ್ಟರು.

ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ರು. ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಗಾಯನವೂ ಇತ್ತು. ಆ ದಿನದ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 9 ರುಪಾಯಿ 12 ಆಣೆ ವಂತಿಗೆ ಕೂಡಿತು. ನೆರೆದು ಬಂದವರಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯೂ ತಾಂಬಲವೂ ಹಂಚಲಾಯಿತು." (ಸತ್ಯದೀಪಿಕೆ; ಮೇ 1903, ಪುಸ್ತಕ 7 ಸಂಚಿಕೆ 21, ಪುಟ 165)

ರೆವೆ.ಎಮ್.ಶೈಬ್ಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಇಸವಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕಾರ್ಕಳದಲ್ಲಿ ೧೮೮೩ ರಿಂದ ೧೮೮೮ರವರೆಗೆ, ಮುಲ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ೧೮೯೦ರಿಂದ ೧೮೯೩ರವರೆಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಸ್ವತ: ಬರೆದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಚರ್ಚುಗಳ ನಡಾವಳಿ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿ, ಶೈಬ್ಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಗಳೂ ಈ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಮುಖಪುಟದ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜರ್ಮನ್ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಚರ್ಚ್ ನಡಾವಳಿ ಪುಸ್ತಕ (೧೮೭೨-೧೯೦೫)ದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಕಳದ ನಾಮಕರಣ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ (೧೮೭೩-೧೯೧೬) ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶೈಬ್ಲೆ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ರೆವೆ.ಎಮ್.ಶೈಬ್ಲೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ದೊರೆತಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ಸಾಮ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿರಬಹುದು ಕೆಲವು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬರವಣಿಗೆಗಳಾಗಿರ ಬಹುದು, ಅದನ್ನವರು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಬರವಣಿಗೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶೈಬ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೇ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಟ್ಟು ಮಿಶನರಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸೂಕ್ತವಾದುದು.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳು ತುಳುನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ವಕ್ತೃಗಳ ಮೂಲಕ ಬರೆಸಿರುವ ಈ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿದು ಬಂದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಹಾಗೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಮೂಲಕ ತುಳು ಬರೆಯಲು ತಿಳಿದಿರಲಾರದು ಎಂದಲ್ಲ, ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಓದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂಬಂತೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನೋಟ್‌ಗಳು, ನೀಡಿರುವ ಅರ್ಥಗಳು, ಅಡಿಗೆರೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. (ನೋಡಿ : ಅನುಬಂಧ ೧) ಇದು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಬರಹ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅಂದು ಇದ್ದಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿನ ಅಪೂರ್ಣ ಬರವಣಿಗೆ ಇಂದು ಲಭ್ಯವಾಗದೇ ಹೋಗಿರಬಹು ದಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅವು ಬಹುತೇಕ ಕಾಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಹೋಗಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇಂತಹಾ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾದುದರಿಂದ ಅದು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದು, ಕಾಲಾನುಕ್ರಮ ದಲ್ಲಿ

ಮರೆಯಾಗಿಯೇ ಹೋಗುವುದು ಸಹಜ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಬಗೆಯ ಬರೆದಿಡುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಎಚ್. ಎಲ್. ನಾಗೇಗೌಡರ 'ಪ್ರವಾಸಿ ಕಂಡ ಇಂಡಿಯಾ' ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಬರ್ನೆಲ್, ಮೆನ್ನರ್ ಮೊದಲಾದವರ ಕಾರ್ಯದ ಮಾದರಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ನೆಲೆ ಇಲ್ಲಿನದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯ-ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಅಂತರ್ಸಂಬಂಧ -ಸಮಕಾಲೀನತೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಕಲನದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆಯ ವೇಳೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಅಂತರ್ಸಂಬಂಧ, ಸಮಕಾಲೀನತೆ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಹಲವು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು, ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ವಚನಗಳು, ಸಾಮಿಪ್ಯ, ಹೊಕ್ಕುಬಳಕೆ, ಸುಪರಿಚಿತತೆ, ಸಂಬಂಧ, ಮನೋಧರ್ಮ, ಸ್ವ ಮತ್ತು ಅನ್ಯದ ನಿರ್ವಚನ, ಧರ್ಮನಿರ್ದೇಶನ, ಧೋರಣೆ, ಸ್ವಧರ್ಮದ ಒಲವು, ಸ್ವಮತದ ಮೇಲ್ಮೆಯ ಪುನರುಕ್ತಿ, ತೌಲನಿಕ ಅಭ್ಯಾಸದ ಹೊಳಹು, ಪ್ರವಚನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಬಗೆ, ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ, ಬೈಬಲ್‌ನ ಉಲ್ಲೇಖ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಪ್ರವಚನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಅಂತರ್ಸಂಬಂಧ ಸೂಚಕಗಳೂ ಆಗಿವೆ. ಈ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಮಿಶನ್ ಮತ್ತು ಮಿಶನರಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ದೇಶನದ ವೇಳೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸುಪರಿಚಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಳಸಿರುವ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯೂ ಇದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಒಡಿಪು, ಅತ್ತೂರು, ಬಪ್ಪನಾಡ್, ಉಂಡಾರ್, ಮೂಡಬೆದ್ರ, ಬೆದ್ರ, ಪುತ್ತೆಗಳಂತಹಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. 'ಒಡಿಪುದ ಪರಿಯಾಯ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?' ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ "*ಯಿಂಚ ಪರಿಯಾಯ ಕುಳ್ಳು ಸ್ವಾಮಿ ಆ ದಿನತಾನಿ ಕಾಂಡೆ ರಾತ್ರೆ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಕಾಪುದ ಕೈತಳ್ ಉಪ್ಪು ದಂಡ್‌ತೀರ್ಥ ಯಿನ್ಪಿ ಕೆರೆಟ್ ಮಿಯೊಣ್ಡು, ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಿಶ್ಯೊನು ಕಂಪವುಂಡುದ ಕೈತಳ್ ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟುಪ್ಪು ಜೋಡು ಕಟ್ಟೆದಪ್ಪ ಉಂತುವೆರ್...*"(ಹೀಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಪೀಠವೇರುವ ಸ್ವಾಮಿ ಆ ದಿನ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಪುವಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ದಂಡತೀರ್ಥ ಎಂಬ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಮಿಶನ್ ಕಂಪೌಂಡ್‌ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜೋಡುಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ... [A/1441 pp. 404-408]) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಉಡುಪಿಯ ಮಿಶನ್ ಕಂಪೌಂಡ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯ

ತಾಣವಾಗಿದ್ದಿತು. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶನರಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ೧೮೫೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇಂತಹಾ ನಮೂದುಗಳು ಆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಪಠ್ಯಗಳ ಒಳಗೆ ಮಿಶನರಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧವೂ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧೀ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ನೀಡಿರುವುದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಭೂತೊಳೆಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೇರ್' ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಆಂಡ ಈ ಕಾಲೊಡು ದೇವೆರ್ ಮಿಶ್ಯೋನುದಾಕುಳೆ ಮುಖೊಟು..."* (ಆದರೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಮಿಶ್ಯೋನಿನವರ ಮೂಲಕ...[A/1441 pp. 466-467]) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಿಶನ್ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸೂಚನೆಯಿದ್ದರೆ ಮತಪ್ರಚಾರ ತದನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕುರಿತ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. 'ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಭೂತ ಪತ್ತುನಿ ಜರ್ಮನಿ ಅಂದಾ?' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಒರ ಒರ ಅಪರೂಪೊಡು ಭೂತ ಕುಲೆತ ಉಪೊದ್ರೊಗಾವಡ್, ಧನಿಕುಳೆ ಉಪದ್ರೊಗಾವಡ್, ತಪ್ಪಾವೊಣೆಯೆರೆ ಕ್ರಯಿಸ್ತೆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆರ್. ತನುಕುಳೆ ಅನಪತಿ ಪರಿಹಾರ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ತನುಕುಳು ಯೆಂಣಿ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ಜಿಡ ಪಿರ ಜಾರುವೆರ್. ಯಿಜ್ಜಿಡ ತನುಕುಳೆಗ್ ಉಂದೆಟ್ ಉದ್ಯೋಗದ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಮಿನಿ ದಾಲ ದಾಂತೆ ಪಾತೆರ ಮಿನಿ ನಡಪಂದಿನೆಡ್ದ್, ತನುಕುಳೆ ದುಂಬುದ ಮತನೇ ಯೆಡ್ಡೆ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಪಲಾಯನ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಪಾಕ ಜನ ತನುಕುಳು ಬಜೀ ಬಡವೆರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮಿಶ್ಯೊನುದಾಕುಳೆ ಉಪಕಾರಲೊನು ಯೆಂಣ್‌ದ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕೆಲಸೊನು ಪತ್ತೊಣ್ದು, ತನುಕುಳೆ ಬಾಲೆಳೆನ್ ಶಾಲೆಗ್ ಒಚ್ಚಿದ್ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕಾಲದ ಮಿತ್ತ್ ಬಾಲೆಳು ಪುಲ್ಲಿಯಾಡ್ಮು ಅನೇಕೆರ್ ಕರ್ತವ ಭಕ್ತೆರಾದ್ ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ಬದಿಕಿನಾಕುಳು, ನನ ಬದುಕುಳಾದುಳ್ಳೆರ್. ಅಂಡ ಪಾಕದಾಕುಳು ಆವಡ್, ಬಾಲೆಳು ಮಿನಿ ಆವಡ್, ಅಂಚೆಗ್‌ಲಾ ಅತ್ತ್ ಯಿಂಚೆಗ್‌ಲಾ ಅತ್ತ್, ಒರ್ಲ ತಪ್ಪಡ ಯಿರ್ಲ ಉಪ್ಪಡ ಯಿನ್ನಿಲೆಕ್ಕನೆ ಯಿತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಉಳ್ಳೆರ್. ಉಂದು ಮಾತ ಪಿದಯಿದಾಕುಳೆ ಜಾತಿಡ್ ಗೀಲ್ ಜಾತಿದ ವಿಷಯೊಡು ಪಂಡಿನಿ ಹೊರ್ತು ಕ್ರಯಿಸ್ತೆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್, ಗುತ್ತು ಮನತನದಾಕುಳು, ಐಶ್ವರ್ಯವಂತೆರ್, ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಯೀ ತುಳು ಸೀಮೆಡ್ ಬೈದಿನಿ ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ಉಂದೆಟ್ ನಮ ದಾನೆ ಪಿದುಕೊಣೊಡು– ದೇವೆರ್ ಗೀಲ್ ಜಾತಿದ ಬಜೀ ಬಡವೆರೆನ್‌ಲಾ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ಪುವೆ, ಕರುಣ ತೋಜಾವೆ ಯಿನ್ಪಿನವೇ."* (ಅಪರೂಪಕ್ಕೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಭೂತ ಕುಲೆಗಳ ಉಪಟಳವನ್ನಾಗಲೀ, ಧಣಿಗಳ ಉಪದ್ರವವನ್ನಾಗಲೀ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ರೈಸ್ತರ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸಂಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ತಾವು ಎಣಿಸಿದ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೂಡಿ ಬರದೇ ಹೋದರೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತಮಗೆ ಇದರಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾನ

ಮರ್ಯಾದಿಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಮಾತು ನಡೆಯದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮತವೇ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದೂ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಲವು ಮಂದಿ ತಾವು ಬರೀ ಬಡವರಾಗಿದ್ದರೂ ಮಿಶ್ಯನ್‌ನವರ ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಅನೇಕರು ಕರ್ತವನ ಭಕ್ತರಾಗಿ ಮರ್ಯಾದಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಲವು ಮಂದಿಯಾಗಲೀ, ಮಕ್ಕಳಾಗಲೀ ಆಚೆಗೂ ಅಲ್ಲ ಈಚೆಗೂ ಅಲ್ಲ, 'ಒಂದು ಬಳ್ಳ ತಪ್ಪದು, ಎರಡು ಬಳ್ಳ ಇರದು' ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲವೂ ಹೊರ ಜಾತಿಯ, ಕೀಳು ಜಾತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಹೊರತು ಕ್ರೈಸ್ತರ ಪಾಲಿಗೆ ಗುತ್ತು ಮನೆತನದವರು, ಶ್ರೀಮಂತರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ತುಳು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದು ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು–ದೇವರು ಕೀಳು ಜಾತಿಯ ಬರೀ ಬಡವರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾನೆ, ಕರುಣೆ ತೋರುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದೇ...[A/1441 pp.430-435]). ಮತಾಂತರ ಮತ್ತು ತದನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಬಹು ಚರ್ಚೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಷಯಗಳು. ಅಂದಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲ ಉಲ್ಲೇಖವಿದು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ ಅವರ 'ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಅರುಣೋದಯ'ದಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ನಡುವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವ ಮತ್ತು ಅನ್ಯದ ನಿರ್ವಚನ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ತೌಲನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯು ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮದಲ್ಲದ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ, ಗಮನಿಸುವ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. 'ಒಡಿಪುದ ಪರಿಯಾಯ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಹಿಂದುಳು ಸ್ವಾಮಿಳೆಗ್ ದೇವೆರೆ ಲೆಕ್ಕನೇ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಬ್ರಾಣೆರಾಂಡಲಾ ಸ್ವಾಮಿಳೆ ಪಾದದ ದುಂಬು ಅಡ್ಡ ಬೂರುವೆರ್. ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ."* (ಹಿಂದುಗಳು ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ದೇವರಂತೆಯೇ ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದರೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪಾದದ ಮುಂದೆ ಅಡ್ಡ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಪಾದವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಂತಿಲ್ಲ [A/1441 pp. 404-408]) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ನಿರ್ದೇಶನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬರವಣಿಗೆಯೊಳಗೆ ಅಂದು ಸ್ವಧರ್ಮದ ಮೇಲ್ಮೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇದೆ. 'ಮನ್ನಾರ ಗುಡಿ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"...ಐಡ್ದಾವರ ಅರಸು ತರತರತವು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಕಾನಿಗೆಳೆನ್ ಪತ್ತೊಂಡ್ದು ಸೇವೆ ಮಳ್ಪೆರೆ ಆ ಗುಡಿಕ್ ಬತ್ತೆ. ಆಂಡ ಆ ಅರಸು ಕೈತಳ್ ಸತ್ಯ ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬಿಂಚಿತ್ತಿ ಬುದ್ಧಿವಂತೆ (ಜ್ಞಾನಿ) ಒರಿ ಇತ್ತೆ....."* (..ಆದ್ದರಿಂದ ಅರಸ ತರ ತರದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಆ ಗುಡಿಗೆ ಬಂದ. ಆದರೆ ಅರಸನೊಂದಿಗೆ ಸತ್ಯ ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿದ್ದಂತಹ

ಬುದ್ಧಿವಂತ (ಜ್ಞಾನಿ) ಒಬ್ಬನಿದ್ದ [A/2564-5]) ಎಂದಿದ್ದು ದೇಗುಲವೊಂದರ ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುವುದು ಅರಸನ ಬಳಿಯಿದ್ದ 'ಸತ್ಯ ದೇವರ (ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ)ನ್ನು ನಂಬಿದ ಜ್ಞಾನಿ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನೇರವಾಗಿ 'ಸತ್ಯವೇದ' ಎಂದರೆ ಬೈಬಲ್‌ನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೂ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬರೆಯುವ ಉದ್ದೇಶ ಮನೋಧರ್ಮಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಬಳಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಪದಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೂ ಇದು ಉದಾಹರಣೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೈಬಲ್ (ಸತ್ಯವೇದ), ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ (ಸತ್ಯ ದೇವರು), ದೇವರು(ಕರ್ತವೆ), ಧರ್ಮದ ಸಾರಾಂಶ (ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಮಾಣ), ದಶಾಜ್ಞೆ(ಪತ್ತ್ ಅಪ್ಪಣೆ) ಮೊದಲಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. 'ತಿರುಪತಿ ಗುಡಿ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ: *"ಉಂದೆತ ಮುದೆಲ್‌ನ್ ಸತ್ಯವೇದೊಡು ಸರಿಯಾದ್ ದಾಲಾ (ಅನುಮಾನ) ಸಂಕಲ್ಪ ದಾಂತೆ ತೋಜಾವೊಲಿ."* (ಇದರ ಮೂಲವನ್ನು ಸತ್ಯವೇದದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಏನೂ ಅನುಮಾನ ವಿಲ್ಲದಂತೆ ತೋರಿಸಬಹುದು. [A/2564-5]).

'ಮಂತ್ರ' ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ *"ತಾಜ ಮಂತ್ರಲಾ ಉಂಡು. ಈ ಮಂತ್ರ ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಈ ಲೋಕೊಡು ಬೋಡೇ ಬೋಡು. ನರಮಾನಿ ದೇವೆರೆನ್ ಪೂರ್ತಿ ಮನಸ್‌ಡ್ದ್ ಸುಗಿಪುನವುಲಾ ಒಂಜಿ ಮಂತ್ರ. ಕರ್ತವೆ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಲಾ ಒಂಜಿ ಮಂತ್ರ. ಕರ್ತವ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಮಾಣಲಾ ಪತ್ತ್ ಅಪ್ಪಣೆಲಾ ನಿಜ ಮಂತ್ರ. ಈ ತಾಜ ಮಂತ್ರೊಡ್ದು ನಿಜ ಕ್ರಯಿಸ್ತೆರ್ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ವಶ ಮಲ್ತೊಣೊಲಿ."* (ಒಳ್ಳೆಯ ಮಂತ್ರವೂ ಇದೆ. ಈ ಮಂತ್ರ ಜನರಿಗೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಜನರು ದೇವರನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುವುದೂ ಒಂದು ಮಂತ್ರ. ಕರ್ತವನು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೂ ಒಂದು ಮಂತ್ರ. ಕರ್ತನ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಮಾಣವೂ ದಶಾಜ್ಞೆಯೂ ನಿಜ ಮಂತ್ರ. ಈ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಂತ್ರದಿಂದ ನಿಜ ಕ್ರೈಸ್ತರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನೇ ವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು...[A/1441 pp. 390-392]) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವೆಡೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರಗಳು ಇಂತಹುದೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಾಗಿವೆ. 'ತಂತ್ರ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. *"ಆದಿಡ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಾಡ್ಳು ಪಾಪೊಡು ಬೂರುಲೆಕ್ಕ ಸೈತಾನೆ ತಂತ್ರ ಗೊಬ್ಬಿಯೆ. ಯೆಹೂದ್ಯೆರ್ ಕರ್ತವನ್ ತಂತ್ರೊಡು ತಿಕ್ಕಾವೆರೆ ತೂಯೆರ್. ಯೂದೆ ಯಿಸ್ಕಾರಿಯೋತು ಕರ್ತವನ್ ತಂತ್ರೊಡು ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರಿಯೆ. ದಾವೀದ್ ಅರಸು ಉರಿಯನ್ ತಂತ್ರೊಡು ಕೆರ್ಪಾಯೆ. ಯಾಕೋಬು ತನ ಪಲಯ ಆಶೀರ್ವಾದೊನು ತಂತ್ರೊಡು ವೈಸೊಂಡೆ."* (ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಪಾಪದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ

ಸೈತಾನ ತಂತ್ರ ಮಾಡಿದ. ಯಹೂದ್ಯರು ಕರ್ತವನನ್ನು ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಲು ನೋಡಿದರು. ಇಸ್ಕಾರಿಯೋತ್ ಯೂದನು ಏಸುವನ್ನು ತಂತ್ರದಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟ. ದಾವೀದ ಅರಸು ಉರಿಯನನ್ನು ತಂತ್ರದಿಂದ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ. ಯಾಕೋಬ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ತಂತ್ರದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ...[A/1441 pp. 392-393])

ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡುವವರ ಮನೋಧರ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಅತ್ತೂರುದ ಸ್ತಾನ ಗರೋಡಿ ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯಗ್ ಕೊಡಮಂದಾಯಗ್ ಬೈದೆರ್ಲೆಗ್ ಆಪಿ ಕೋಲದ ಸಂಗತಿ'ಯಲ್ಲಿ *"ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಪಿರ ಲಕ್ಕೊಣ್ಬು ಪೋನಗ ಇನಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೋಲೊಗು ಸಾವು ಬರಡ್ ನಿದ್ರೆ ಕಜ್ಜೆರ್‌ದ್ ಸೈಯ್ಯರೆ ತೀರುಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಭೂತೊಳೆಗ್ ಸಾರ ಸಾರ ನೆರೊಣ್ಬು, ದೂರೊಣ್ಬು, ಮಾಲೊಣ್ಬು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪೆರ್."* (ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮರಳಿ ಎದ್ದು ಹೋಗುವಾಗ ಈ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೋಲಕ್ಕೆ ಸಾವು ಬರಲಿ ಎಂದು ಭೂತಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಬೈದುಕೊಂಡು, ದೂರಿಕೊಂಡು, ವಾಲಿಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವರು. [A/2564-3]).

ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ 'ಮಾರಿ ದೇರುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?' ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಆಂಡ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ರೋಗ ಬತ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ಮಾರಿಗ್ ದರ್ಶನೊಗು ಮಿನಿ ಉಂತು ಸೇವೆದ ನರಮಾನಿಳೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಪಡವೇ ಸೈ. ಈ ಮಾರಿದ ಒಟ್ಟುಗು ದಿಂಜ ಗಂಡ ಗಣೊಕುಳು (ಪಿಶಾಚಿಳು) ಉಳ್ಳಗೆ. ಐಕುಳು ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಸಮಯೊಡು ಆಹಾರ ನಟ್ಟುನಿ ಜೋರುಗೆ. ಉಂದು ನರಮಾರಿಳೆ ತಂತ್ರ ಬೇತೆ (ಯಿತರ) ಸಮಯೊಡು ಯೇರ್ ಮೂಸುವೆರ್."* (ಆದರೆ ಇಂತಹ ರೋಗ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾರಿಗೆ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವ ಸೇವೆಯ ನರರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಲಾಭವೇ ಸರಿ. ಈ ಮಾರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಗಂಡ ಗಣಗಳು (ಪಿಶಾಚಿಗಳು) ಇವೆಯಂತೆ. ಅವುಗಳು ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಬೇಡುವುದು ಜೋರಂತೆ. ಇದು ಮನುಷ್ಯರ ತಂತ್ರ ಇತರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮೂಸುತ್ತಾರೆ. [A/1441 pp. 408-410]) ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಧಾಟಿಯೂ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಕತೆ ಹೇಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವವರ ಉದ್ದೇಶವೂ ಸೇರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. 'ಅತ್ತೂರು ದೇವಸ್ಥಾನ ದೇವೆರೆ ಕಥೆ. ಅಳ್ತ ದೇವೆರ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ: *"ಈ ಸರ್ತಿದೆಕ್ಕ್ ಮಾತ್ರ ಯೆಂಚಲಾ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಹಟ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಉಪದ್ರ ಕೊರುದು ಮಾತೆರೆಡ್ದ್‌ಲಾ ವೊಂತಿಗೆ ಉಸುಲು ಮಳ್ತೆರ್......ದೇವರೆ ಮೂರ್ತಿ ಕಂಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಳ್ಳೊಣ್ಬುಂಡು. ಕಂಣ್ ಕೂರುಂಡು. ನನ ಪಾಕ ವರ್ಸದ ಮಿತ್ತ್ ಜೆಪ್ಪುಂಡು"* (ಈ ಬಾರಿಯದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಗಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಟ ಮಾಡಿ, ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟು

ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ವಂತಿಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರು... ...ದೇವರ ಮೂರ್ತಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಣ್ಣು ತೂಕಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಹಲವು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಮಲಗುತ್ತದೆ... [A/2564-3])

ಇಲ್ಲಿನ ಅಂತರ್ ಪಠ್ಯ ಸಂಬಂಧ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಳಗೆ, ಎರಡೂ ಪಠ್ಯಗಳೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಅಂದಿನ ಈ ಪರಂಪರೆಯ ಇನ್ನಿತರ ಬರವಣಿಗೆಗಳೊಂದಿಗಿದೆ. ಒಂದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಾಮಿಪ್ಯವಿರುವ, ಸಾತತ್ಯವಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ತಿರುಪತಿ ಯಾತ್ರೆಯ ಬಗೆಗೆ 'ತಿರ್ಪತಿ ಯಾತ್ರೆ' [A/1441 pp.397-401] ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಒಂದೆಡೆಗಿದ್ದರೆ ತಿರುಪತಿ ಗುಡಿಯ ಬಗೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ 'ತಿರುಪತಿ ಗುಡಿ' [A/2564-5] ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ತುಳುವರ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ 'ತುಳು ಜನತ ಬೊಜ್ಜ' [A/1441 pp.419-422] ಎಂಬ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಒಂದೆಡೆಗೂ 'ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮಳ್ಪು ಬೊಜ್ಜ' [A/2564-1] ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡರ ಭಾಷೆ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಭೂತಾರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎರಡೂ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆಗಳಿವೆ. ಸಮಾನ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಭೂತಾರಾಧನೆ ಮತ್ತು ತತ್ಸಂಬಂಧಿ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ 'ಅತ್ತೂರುದ ಸ್ತಾನ ಗರೋಡಿ ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯಗ್ ಕೊಡಮಂದಾಯಗ್ ಬೈದೆರ್ಲೆಗ್ ಆಪಿ ಕೋಲದ ಸಂಗತಿ' [A/2564-3], 'ಬಪ್ಪನಾಡ್ ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿನ ಬೊಕ್ಕ, ಬಿರ್ತ್‌ಲ್‌ದ ದೈಯೊಂಗುಳೆನವು ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ' [A/2564-6], 'ಜಕ್ಕಿನಿನ್ ಬುಡುಪಾವುನು ಯೆಂಚ?' [A/1441 pp. 393-396], 'ಮಾರಿ ದೇರುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?'[A/1441 pp. 408-410], 'ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಭೂತ ಪತ್ತುನಿ ಜರ್ಪುನಿ ಅಂದಾ?' [A/1441 pp.430-435], 'ಭೂತೊಳೆಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೇರ್' [A/1441 pp. 466-467] ಗಮನಾರ್ಹವಾದವು.

ಅಂತೆಯೇ 'ದೇವೇಂದ್ರ ಕಥೆ' [A/2564-5], 'ದೇವೆರೆ ಲಕ್ಷಣೊಳು' [A/1441 pp.31-35], 'ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಳೆ ಕಥೆ' [A/1441 pp.35-45], 'ಬ್ರಹ್ಮ ಕಥೆ' [A/1441 pp.45-47], 'ಈಶ್ವರ ಕಥೆ' [A/1441 pp.47-56]ಗಳು ಸಮಾನ ರೀತಿಯ ನಿರೂಪಣೆ ಹೊಂದಿವೆ. ವಸ್ತು, ಶೈಲಿ, ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಗಳೂ ಸಮಾನವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಒಂದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಾತತ್ಯವೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ'[A/2564-1]ದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಗ ಮಾಡುವ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ಫಲದ ವಿಚಾರವು ಅದೇ ಕಿರುಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ 'ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮಳ್ಪು ಬೊಜ್ಜ' [A/2564-1] ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೂ, ಇನ್ನೊಂದು

ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿರುವ 'ತುಳು ಜನತ ಬೊಜ್ಜ'[A/1441 pp.419-422]ದೊಂದಿಗೂ ಸಾತತ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. 'ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮಳ್ಪು ಬೊಜ್ಜ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಕುಳು ಇಂಬ್ಯನ್ ಪುಗರ್ದ್ ನಿನ ಅಮ್ಮೆ ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಶೇರಿಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರ್ಪೆರ್...ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮಗ್ ಸದ್ಗತಿ ಆಂಡ್. ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಶೇರಿಯೆ. ಈ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ಲುದ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಸುಪುತ್ರೆ ಅಂದ್‌ಂಡ ಯೆಡ್ಡೆ ಮಗೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪಾವೊಂಡ."* (ಅದರ ನಂತರ ಅವರು ಇವನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ. ನೀನು ಇಂತಹಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಸುಪುತ್ರನೆನಿಸಿಕೊಂಡೆ... [A/2564-1]) ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದೇ 'ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಸೈತಿನಾಯೆ ತಾನ್ ಜೀವೊಡು ಉಪ್ಪುನಗ ನೀತಿ ಸತ್ಯದ ನಡತೆಡ್ ನಡತ್‌ದಿನಾಯೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಇಂಚಿತ್ತಿನಾಯಗ್ ಆಯ ಮಗೆಲಾ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ವಿಶ್ವಾಸ ದೀದ್ ನರಮಾನ್ಯರೆಗ್ ಮೆಚ್ಚುಲೆಕ್ಕ ವಾ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸಲಾ ಡಂಭಾಚಾರೊಡು ಮಳ್ಪಂದೆ ತಾನ್ ಮಳ್ಪುನವು ದೇವೆರೆಗ್ ಮೆಚ್ಚೊಡು, ಆಯಗ್ ಸಂತೋಷ ಆವೊಡು, ಆಯೆ ಯೆನ ಅಮ್ಮಗ್ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಭಕ್ತಿಡ್ ಮಾತಲಾ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಬರ್ಪೆಡ ಆಯ ಅಮ್ಮಗ್ ಸ್ವರ್ಗ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಇನ್ಪೆರ್."* (ಸತ್ತವನು ತಾನು ಜೀವದಿಂದಿರುವಾಗ ನೀತಿ ಸತ್ಯದ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದವನಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂತವನಿಗೆ ಆತನ ಮಗನೂ ದೇವರ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಿಸಿ ಜನರು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಯಾವೊಂದು ಕೆಲಸವೂ ಡಂಭಾಚಾರದಿಂದ ಮಾಡದೆ ತಾನು ಮಾಡುವುದು ದೇವರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು, ಆತನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಬೇಕು, ಆತ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಆತನ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ...[A/2564-1]) ಎಂಬ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಇದೇ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಮದುವೆ, ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆ, ಸ್ಥಳಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಲವೆಡೆ ಬರುವ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹಾ ಸಂಬಂಧವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಆಯಿನಿ ಯೆಂಚ?' [A/1441 pp. 410-416] ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ *"ತುಳು ಜನೊಕುಳೆಡ್ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡು ಪರಾಕ್ರಮಿಳು ಒಕ್ಕಲಾಕುಳೇ ಸೈ"* ಎಂಬಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ಪೂರಕ ಘಟನಾವಳಿಗಳು, ವ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿವರ ಮತ್ತು ನಾಟಕೀಯವಾದ ದೀರ್ಘ ಟಿಪ್ಪಣಿ 'ಸರ್‌ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ' [A/1441 pp. 435-466] ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಾಜ್ಯಫಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ನವರು ವ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧೀ ಹಲವು ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. 'ಸರ್‌ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ'ಕ್ಕೂ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ ಒಬ್ಬನಿಗಾಯ'ಕ್ಕೂ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಇವೆರಡರಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಕೇಡುಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಕಥೆಯಿದೆ. ಇದರ ಎರಡನೇ

ಮುದ್ರಣ ೧೯೨೬ರಲ್ಲಾಯಿತು. 'ದಿ ಈವಿಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಲಾ ಸ್ಯೂಟ್' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಕಿರುಪುಸ್ತಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಇವುಗಳ ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಒಂದೆಡೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗೊಳ್ಳುವ ಪದಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಇವು ಎರಡೂ ಪತ್ರಗಳ ಅಂತರ್ಸಂಬಂಧದ ಸೂಚಕಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಕಿರುಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಾದ 'ಶಕುನ' [A/2564-1]ದಲ್ಲಿ 'ಬುಡುದಾರೆದ ಮದುಮೆ'ಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. 'ತುಳು ಜನತ ಮದ್‌ಮೆ' [A/1441 pp.416-419]ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡುದಾರೆಯ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 'ಅತ್ತೂರುದ ಸ್ತಾನ ಗರೋಡಿ ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯಗ್ ಕೊಡಮಂದಾಯಗ್ ಬೈದೆರ್ಲೆಗ್ ಆಪಿ ಕೋಲದ ಸಂಗತಿ' [A/2564-3] ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಾರ್ರೆ, ಕುಂಬಾರುವೆರ್ ಪದಗಳಿದ್ದರೆ 'ಭೂತೊಳೆಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೇರ್' [A/1441 pp.466-467]ನಲ್ಲಿ ಭೂತ ಕಟ್ಟುವ ವರ್ಗಗಳ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಪದವಿಚಾರವೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. 'ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಭೂತ ಪತ್ತುನಿ ಜರ್ಪುನಿ ಅಂದಾ?' [A/1441 pp.430-435]ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. 'ತಿರ್ಪತಿ ಯಾತ್ರೆ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಅಂದಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು "*ಅಂಡ ಯಿತ್ತೆ ಪುಗೆ ಭಂಡಿ ಯಿತ್ತ್‌ದ್ ತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ಡ್ ಅಪಾಯ ಕಡಮೆ.*"(ಆದರೆ ಈಗ ಹೊಗೆಬಂಡಿ ಇದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಪಾಯ ಕಡಿಮೆ" [A/1441 pp.397-401]ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತಿರುಪತಿ ಮತ್ತು ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಬಂಧ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದಾಗಿದ್ದು ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲೂ ಇದರ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಮಿಶನರಿಗಳಿಗೂ ಇದು ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿದ್ದು ಎರಡೂ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹಾ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ವಿಚಾರಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ತಿರುಪತಿಗೆ ಸಮೀಪದ ರೇಣುಗುಂಟ ರೈಲ್ವೇಸ್ಟೇಶನ್ ಮೂಲಕ ಅಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದಿತು. ತುಳುನಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ರೈಲ್ವೇಯ ಪರಿಚಯವಾಗತೊಡಗಿದ್ದು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸಂಚಾರವೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚಗಳ ವಿವರ ಅಂದಿನ ಇನ್ನಿತರ ಸಮಕಾಲೀನ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದುವೆ, ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ, ಮಾಟಮಂತ್ರ, ಅಳಿಯಕಟ್ಟಿನ ವಿವರ, ವ್ಯಾಜ್ಯ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಖರ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ತುಳು ಜನತ ಮದ್‌ಮೆ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ "*ಯಿಲ್ಲ ಕರ್ತವಗ್, ಯೀ ಲೇಸ್‌ದ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೂದು ಯಿನ್ನೂದು ರುಪಾಯಿ ಮಿತ್ತ್ ತಾಗುನವುಲಾ ಉಂಡು. ಲೇಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳು ಚಕ್ರ, ಚವಲ, ರುಪಾಯಿಲಾ ಮುಯ್ಯಿ ದೀಪಿನವು ಉಂಡು. (ಪಣವು ದೀಪಿನಿ) ಈ ಮುಯ್ಯಿಡ್ ಶುಮಾರ್ ನೂದು*

ರುಪಾಯಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ಒಟ್ಟಾಪುಂಡು. ಉಂದು ಲೇಸ್‌ದ ಕರ್ತವಗ್ ಸಕಾಯ ಆಪುಂಡು." (ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಈ ಔತಣಕ್ಕಾಗಿ ನೂರು ಇನ್ನೂರು ರುಪಾಯಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಯವಾಗುವದೂ ಇದೆ. ಔತಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯವರು ಚಕ್ರ, ಚವಲ, ರುಪಾಯಿಯೂ ಉಡುಗೊರೆ ಇಡುವುದು ಉಂಟು. ಈ ಉಡುಗೊರೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ರುಪಾಯಿ ತನಕವೂ ಒಟ್ಟಾಗುವುದಿದೆ. ಇದು ಔತಣ ನೀಡಿದವನಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ... [A/1441 pp.416-419]) ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಚಕ್ರ ಎಂಬುದು ರೂಪಾಯಿಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಚಕ್ರಂತ ಪಾವಲಿ ಎಂದರೆ ರೂಪಾಯಿಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಬೆಲೆಯ ನಾಣ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಚವಲ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯವು ರೂಪಾಯಿಯ ಎಂಟನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇವು ಅಂದಿನ ಹಣದ ಸೂಚಕ. ಆಣೆ ರೂಪಾಯಿಯ ಹದಿನಾರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಊಟ ಔತಣದ ಖರ್ಚುಗಳು, ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳ ಬೆಲೆ, ಉಡುಗೊರೆಯ ಮೌಲ್ಯ, ಕಾಣಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ದಕ್ಷಿಣೆಯ ದರ ಪ್ರಮಾಣಗಳು, ಅಳತೆಯ ಮಾನ ಪ್ರಮಾಣಗಳೂ ಅಂದಿನ ಸಮಕಾಲೀನತೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಉಲ್ಲೇಖ 'ತುಳು ಜನತ ಬೊಜ್ಜ'ದಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. *"ಯೀ ವಣಸ್‌ಗ್ ಮದ್‌ಮೆದ ವಣಸ್‌ದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಸುಮಾರ್ 100-200 ರುಪಾಯಿ ಖರ್ಚಿ ತಾಗುನವು ಉಂಡು. ಮದ್‌ಮೆಗ್ ದೀಯಿಲೆಕ್ಕ ಪಣವು ದೀಪಿನವುಲಾ ಉಂಡು."* (ಈ ಊಟಕ್ಕೆ ಮದುವೆಯ ಊಟದ ಹಾಗೆಯೇ ಸುಮಾರು 100-200 ರುಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗುವುದು ಇದೆ. ಮದುವೆಗೆ ಇಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹಣ ಇಡುವುದೂ ಇದೆ... [A/1441 pp.419-422]).

'ಶಾಪ ಪಿರಿಪುನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಆಜ ಪಿರಿಪುನಿ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ: *"...ಬಲ್ಮೆ ಪಣ್ಪಿನಾಯನ್ ನಾಡ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬತ್ತ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಾಣೆ ಮುಟ್ಟ, ಒಂತೆ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದ್ ಪುದರ್ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ ನಾಲಾಣೆ, ಅರೆ ರುಪಾಯಿ, ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ದೀದ್ ಬಲ್ಮೆ ಕೇಣುವೆರ್."* (...ಜೋತಿಷ್ಯ ಹೇಳುವವನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಮುಕ್ಕಾಲಿಂದ ಹಿಡಿದು ಒಂದಾಣೆಯವರೆಗೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಘಟ್ಟಿಗ ಎಂದು ಹೆಸರಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆ, ಅರೆ ರುಪಾಯಿ, ಒಂದು ರುಪಾಯಿಯವರೆಗೂ ನೀಡಿ ಭವಿಷ್ಯ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ... [A/1441 pp. 380-382]).

'ಮಾಟ ಮಳ್ಪುನಿ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. *"ಮಂತ್ರವಾದಿ– ಮಾಟೊಗು ಯಿತ್ತೆ ಖರ್ಚಿ ಈತ್ ಉಂಡು. ಅವು ಯಿತ್ತೆನೇ ಕೊರೊಡು. ಗೆಣ್ತ್‌ದ್ 3 ತಿಂಗೊಳುದ ಉಳಯಿ ಆಕುಳೆನ್ ಗಾಸಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆಡ 50 ರುಪಾಯಿ ಮಿಸ್ಕುಡೊ್ರಡು. ಉಂದೆಕ್ ತತ್ತಡ ಬೊಕ್ಕ ನಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯೆನನ್*

ದೂರೋಣೆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನಿಕ್ಕ್ ಪಿರ ತಟ್ಟು." (ಮಂತ್ರವಾದಿ– ಮಾಟಕ್ಕೆ ಈಗ ಖರ್ಚು ಇಷ್ಟಿದೆ. ಅದು ಈಗಲೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ 3 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅವರಿಗೆ ಫಾಸಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ 50 ರುಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ದೂರಬಾರದು. ನಿನಗೆ ತಿರುಗಿ ತಟ್ಟಬಹುದು... [A/1441 pp. 388-390]).

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗಳ ಒಳಗೂ ಇಂತಹಾ ಅನೇಕ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹಾ ಪಠ್ಯಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ಬಹುಮುಖೀ ಆಯಾಮದಿಂದಾಗಿ ಕುತೂಹಲಕರವೆನಿಸುತ್ತವೆ. 'ತುಳು ಜನತ ಮದ್‌ಮೆ'ಯಲ್ಲಿ *"ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ತೊಣುನಾಯೆ ಬೊಡೆದಿ ತಮೆರಿಗ್ ಯೆಣ್ಮ ರುಪಾಯಿ ಸೀರೆದ ವರನ್ ಕಟ್ಟೊಡು. (ಸೀರೆದ ಪಗತೆಗ್ ರುಪಾಯಿ ಕಟ್ಟುನಿ) ಉಂದು ಪೊಂಣ ಯಿಲ್ಲಡ್‌ಲಾ ಆಪುಂಡು, ಆಣ ಯಿಲ್ಲಡ್‌ಲಾ ಆಪುಂಡು.. . . . . ವರ್ಸೊಗೊಂಜಿ ಪತ್ತ್ ಚಕ್ರದ ಕುಂಟು ಕೊರ್ಜಿಡ್ಲಾ ಮಲ್ಲೆಯಿಜ್ಜಿ."* (ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವ ಹೆಂಡತಿ ತವರಿಗೆ ಎಂಟು ರುಪಾಯಿ ಸೀರೆಯ ಉಡುಗೊರೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. (ಸೀರೆಯ ಬದಲಿಗೆ ರುಪಾಯಿ ಕಟ್ಟುವುದು) ಇದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುವುದು, ಗಂಡಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುವುದು... ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹತ್ತು ಚಕ್ರದ ವಸ್ತ್ರ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ... [A/1441 pp.416-419]). ಇದಲ್ಲದೆ ರುಪಾಯಿ, ರುಪ್ಯೈ, ದುಡ್ಡು, ಪಣವುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ವಿವಿದೆಡೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಳತೆಯ ಮಾನವೂ ಸಮಕಾಲೀನ ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಆಯಿನಿ ಯೆಂಚ?' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಅಟ್ಟಿಲ್‌ದಾಳ್ ನಿತ್ಯದ ವಣಸ್‌ಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಅರಿಡ್ದ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಾವುದಲೆಕ್ಕ ದೀದ್ ಯೇರೆಡಲಾ ಗುಟ್ಟುಡು ಮಾರ್‌ಪಾದ್ ಪಣವು ಕಟ್ಟುವಳ್."* (ಅಡುಗೆಯಾಕೆ ನಿತ್ಯದ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಪಾವಿನ ಹಾಗೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಸಿ ಹಣ ಗಂಟು ಕಟ್ಟುತ್ತಾಳೆ...[A/1441 pp. 410-416]). ಇಲ್ಲಿ ಪಾವು ಎಂಬುದು ಸೇರಿನ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೀವನಾವರ್ತನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ 'ತುಳು ಜನತ ಮದ್‌ಮೆ' [A/1441 pp.416-419] ಹಾಗೂ 'ಸ್ತ್ರೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ಪುನಿ' [A/1441 pp.396-397] ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಹಾಗೂ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಚರ್ಚಿತ ವಿಚಾರವಾಗಿದ್ದ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇವುಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಮಿಶನರಿಗಳ ಪ್ರವಚನಕ್ಕೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತಹುದು. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಕಾರರು, ಮತಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಳಜಿಯೂ ಇದಾಗಿದ್ದಿತು.

ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಚರ್ಚಿತ ವಿಚಾರವಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಾರಂಭ ಘಟ್ಟದ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯವೂ ಇದಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮಳ್ಪು ಬೊಜ್ಜ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ *"ಉಂದು ಕೊಂಕಣೆರೆ ಬ್ರಾಣೆರೆ ತರ."* (ಇದು ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ರೀತಿ [A/2564-1]) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. 'ಮಾರಿ ದೇರುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಊರು ಊರುಡು ವರ್ಸೊಗು ಯಿರುವೊಳು ಮಾರಿ ದೇರುಂಡು. ಉಂದು ತುಳು ಜನೊಕುಳು ಮಾತ್ರ ಆಚರಿಸುವೆರ್. ಕೊಂಕಣೆ ಬ್ರಾಣೆರತ್ತ್."* (ಊರೂರಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಾರಿ ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತುಳು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲ. [A/1441 pp. 408-410]) ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ 'ಮಂತ್ರ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ: *"ಮಂತ್ರೊಡು ತರ ಉಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ಮತತಾಕುಳು ತನುಕುಳೆ ತನುಕುಳೆ ದೇವೆರ್ಕುಳೆಗ್ ನಿತ್ಯ ಕಟ್ಲೆಡ್ ಬಾಯಿ ಪಾಠಾದ್ ಮಳ್ಪು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಜಪ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಮಂತ್ರ. ಕೊಂಕಣೆ ಬ್ರಾಣೆರೆಡ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮುಂಜಿ ಮಿನಿ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಆಕುಳಾಕುಳೆ ಭಟ್ರೆನಾಕುಲು (ಪುರೋಹಿತೆರ್) ನೇಮಕದ ಪ್ರಕಾರ ಪಣೊಡಾಪಿ ಪಾಕ ಶ್ಲೋಕೊಳೆನ್ ಮಂತ್ರದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಪಣ್ಪೆರ್."* (ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಧಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಮತಗಳವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಾಯಿಪಾಠದಿಂದ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಜಪ ಇದು ಒಂದು ಮಂತ್ರ. ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಇಂತಹ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಭಟ್ಟರು (ಪುರೋಹಿತರು) ನಿಯಮ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಹಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರದಂತೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ... [A/1441 pp. 390-392]). ಜೊತೆಗೆ ಆರನೇ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ[A/2564-6]ದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ೧೮೯೩ನೇ ಇಸವಿಯ ಖಾನೇಷುಮಾರಿ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ. *"ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿವಾಸಿಗರಾದ (ಕಾರ್ಕಳ) ಕೊಂಕಣ ದೇಶೀಯ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 1893ನೆ ಇಸವಿಯ ಖಾನೆಶುಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರಗಳು ಪ್ರಶ್ನೆ: ೧– ಜಾತಿಯ ಹೆಸರು ಏನು? ಉತ್ತರ:– ಕೊಂಕಣ ದೇಶಿಯ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು..."* ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತ್ರುಟಿತಗೊಂಡಿರುವ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮತ್ತು ತತ್ಸಂಬಂಧಿ ಹಲವು ವಿವರವಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿರುವ 'ಪುಗ್ಗಿರೆದ ರಿತಿ' [A/1441pp341-371] ಮತ್ತು 'ಭಂಗಿ' [A/1441pp 371-374] ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ

'ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಸೊಗಸು' (Tobacco and its Mischief) ೧೯೦೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು, ಅನುವಾದದ ಬಗೆಯೂ ಸಮಕಾಲೀನತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬೈಬಲ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳ ಅನುವಾದದ ಬಗೆಯೂ ಅಂದಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮಿಶನರಿಗಳು ಈ ತೆರನಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತಿದ್ದ ಪರಂಪರೆಯೊಂದಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವೆಸ್ಲಿಯನ್ ಮಿಶನ್‌ನವರು ಧರ್ಮ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ಮತ ವಿಚಾರಣೆ', 'ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಜಾತಕ', 'ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಪರೀಕ್ಷೆ' ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ೧೮೬೪ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ನವರೂ 'ಪರಿತ್ಯಾಗ ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವೋ?' 'ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು', 'ನೀನು ಕರುಣಾಶೀಲನೋ?' ಮೊದಲಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಂದದ್ದಿದೆ. ಇವುಗಳು ಬಹುತೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲದಿಂದ ಅನುವಾದ ಆದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳಂತೆಯೇ ಮತಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ದೇಶೀ ವಸ್ತುವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಮಿಶನರಿಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಾನ ಆಸಕ್ತರ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಭೂತಾರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ಆರಾಧನೆಯ ಸ್ಥಳ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ತಳೊ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದರ ಶೀರ್ಷಿಕೆ 'ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ತಳೊಡು ಆಪಿ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕ್ರಮ' [A/2564-4&A/2564-5]. ಅದೇ ಬಗೆಯ ಉಲ್ಲೇಖವು ಬರ್ನೆಲ್‌ನ 'ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಪ್ ಆಫ್ ದಿ ತುಳುವಾಸ್'ನ ತೊಡಕಿನಾರ ಪಾಡ್ದನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. *"ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ತಳೊಗು ಬತ್ತುದು ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೊಗ್ಗಿಯೆರು. ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬಲಿ ಬತ್ತೆರು, ಐನು ದಿನತ ಆಯನ ತೂಯೆರು. ಅಳ್ತು ಯೆರುತ ಮಿತ್ತು ಕುಮಾರದಾರೆ ಮತ್ಸ್ಯತೀರ್ಥ ಕಡತೆರು,"*(ಮೂಲ ಮುದ್ರಿತ ಪಠ್ಯ ಪು.೫೭) (ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಮೂರು ಸುತ್ತು ಬಲಿ ಬಂದು, ಐದು ದಿನದ ಆಯನ ನೋಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋರಿ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಕುಮಾರಧಾರೆ ಮತ್ಸ್ಯತೀರ್ಥ ದಾಟಿದರು)

ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಓಲೆ ಕಳಿಸುವ ವಿವರವೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. 'ಪುತ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನದವುಲಾ ಚೌಟೆರೆನವುಲಾ ಆದಿ ಚರಿತ್ರೆ' [A/2564-2] ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"...ಅಂದ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಬಿನ್ನಹದ ವೋಲೆ ಬರೆಪಾದ್ ಕಡೆಕ್ ತನ ಪುದರ್ ಬರೆದ್ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಮಳ್ತ್ ಆಕುಳೆ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡಿಯೆ... ಅಕುಳು ಈ ಓಲೆನ್ ಪತೊಣ್ದು ಪೋದು ತನಕುಳೆ ಅರಸುಗು ಕೊರ್ದು ಈ ಅರಸುಗು ಸ್ಥಿತಿಗತಿನ್ ಮಾತಾ ಪಂಡೆರ್.*

ಆಯೆ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಬುಡುಪಾದ್ ವೋಲೆನ್ ಓದುದು ತೂಯೆ..." (ಎಂದು ಒಂದು ಬಿನ್ನಹದ ಓಲೆ ಬರೆಸಿ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಹೆಸರು ಬರೆದು ಮುದ್ರೆ ಹಾಕಿ ಅವರ ಕೈಗೆ ನೀಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ... ಅವರು ಆ ಓಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಅರಸನಿಗೆ ನೀಡಿ ಈ ಅರಸನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರು. ಆತ ಮುದ್ರೆ ಬಿಡಿಸಿ ಓಲೆಯನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದ...)ಎಂದು ಇದ್ದರೆ 'ಜೈನೆರ್ ಇರ್ಲ್ ದಾಯೆ ಉಣ್ಬುಜೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಕಾರಣದ ಕಥೆ' [A/1441 pp. 56-70]ಯಲ್ಲಿ "*ಆ ಕೂಡ್ಲೆ ಆಯೆ ಒಂಜಿ ಓಲೆ ದೆತ್ತೊಂಡ್ಬು, ಐತ ಕಡೆ ಕೊಡಿ ಕುತ್ತುದು...*" (ಆ ಕೂಡಲೆ ಆತ ಒಂದು ಓಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದರ ತುದಿ ಬುಡ ಕತ್ತರಿಸಿ...) ಎಂಬ ವಿವರಣೆಗಳಿವೆ. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಮಕಾಲೀನವಾದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಮೆನ್ನರ್‌ನ 'ಪಾಡ್ದನೊಳು'(೧೮೮೬)ವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಅಂತೆಯೇ ದಾನದ ಬಗೆಗೆ ಎರಡೂ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಹಲವು ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ "*... ತರೆ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ಯೆಂಣೆ ದಾನ, ಬಂಜಿ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ಅನ್ನದಾನ, ಮೆಯಿ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ವಸ್ತ್ರದಾನ ಕೊರೊಂಡ್ಬು ಮಲ್ಲ ಸಂತೋಷೊಡು ದಿನ ದೆತ್ತೊಂಡ್ಬು ಇತ್ತಳ್.*" (...ತಲೆ ನೋಡಿದವನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಾನ, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋಡಿದವನಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ, ಮೈ ನೋಡಿದವನಿಗೆ ವಸ್ತ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು...) ಎಂದು 'ಜೈನೆರ್ ಇರ್ಲ್ ದಾಯೆ ಉಣ್ಬುಜೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಕಾರಣದ ಕಥೆ' [A/1441 pp.56-70]ಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ 'ದೀಪಾವಳಿ ಪರ್ಬ'[A/2564-1]ದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಉಲ್ಲೇಖ "*ಈ ಅರಸು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಹೊರ್ತು ಭಾರಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಟೆಲಾ ಆದಿತ್ತೆ. ಬಂಜಿ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ಅನ್ನದಾನ, ಒಕ್ಕ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ವಸ್ತ್ರದಾನ, ತರೆ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ಯೆಂಣೆದಾನ, ಗೋವುದಾನ, ಭೂದಾನ, ಕನಕದಾನ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ ದಿನ ದಿನ ದಾನ ಕೊರೊಂಡ್ಬು ಇತ್ತೆ.*"(ಈ ಅರಸು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲದೆ ಭಾರಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಟನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಹೊಟ್ಟೆ ನೋಡಿದವನಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ, ಮೈ ನೋಡಿದವನಿಗೆ ವಸ್ತ್ರ ದಾನ, ತಲೆ ನೋಡಿದವನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಾನ, ಗೋದಾನ, ಭೂದಾನ, ಕನಕದಾನ ಇಂತವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು...) ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಬರವಣಿಗೆಯ ರೀತಿ, ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ನಿರೂಪಣೆ, ವಸ್ತುವಿಚಾರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಎರಡರ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಎರಡೂ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದು ವಿಷಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಿಪ್ಯ, ಸಾಮ್ಯತೆ, ಸಾತತ್ಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿರುವ ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ಶೈಲಿ, ಪದಬಳಕೆ, ನೀತಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳು, ಅಂದಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಪದಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹಲವು ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಎರಡೂ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅರಿವು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ, ಭೇದಭಾವ, ತಾರತಮ್ಯ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಲಿಂಗಭೇದಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. 'ತುಳು ಜನತ ಮದ್‌ಮೆ'[A/1441 pp.416-419]ಯಲ್ಲಿ *"ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಪೂಜಾರ್ಲೆಡ್ ರೂಡಿ ಯಿತ್ತಿನವು."* (ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೂಜಾರಿ ಗಳವರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಿರುವುದು) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಾರಿ ದೇರುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ? [A/1441 pp. 408-410] ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಊರು ಊರುಡು ವರ್ಸೊಗು ಯಿರುವೊಳು ಮಾರಿ ದೇರುಂಡು. ಉಂದು ತುಳು ಜನೊಕುಳು ಮಾತ್ರ ಆಚರಿಸುವೆರ್. ಕೊಂಕಣೆ ಬ್ರಾಣೆರತ್ತ್. ಮಾರಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಪೊಂಜು ದೇವತೆಗೆ."* (ಊರೂರಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಮಾರಿ ಓಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ತುಳು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲ. ಮಾರಿಯೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆಯಂತೆ.) ಎಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ನಲ್ಕೆ, ಪಂಬದೆ, ಬೈದೆರ್ಲು, ಓಡಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 'ಭೂತೊಳೆಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಿಯೇರ್' [A/1441 pp. 466-467] ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಭೂತೊಳೆಡ್‌ಲಾ ನರಮಾನ್ಯೆರೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ಗೀಲ್ ಮೇಲ್ ಯಿನ್ಪಿ ಭೇದ ಉಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಾಕುಳೆಡ್‌ಲಾ ಮೂಜಿ ಜಾತಿ ಉಂಡು. ಯೇರ್ ಅಂದ್‌ಂಡ– ನಲ್ಕೆದಾಕುಳು, ಪಂಬದೆರ್, ಪರವೆರ್ ಈ ಮೂಜಿ ಜಾತಿ...."*(ಭೂತಗಳಲ್ಲೂ ಮನುಷ್ಯರಂತೆಯೇ ಮೇಲುಕೀಳು ಎಂಬ ಬೇಧವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುವವರಲ್ಲೂ ಮೂರು ಜಾತಿಯಿದೆ. ನಲ್ಕೆಯವರು, ಪಂಬದರು, ಪರವರು ಈ ಮೂರು ಜಾತಿ...), "ನಲ್ಕೆಯವರು ಬೊಬ್ಬರ್ಯ, ಪಿಲಿಚಾಮುಂಡಿ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಕಲ್ಕುಡ ಇಂತಹಾ ಚಿಲ್ಲರೆ ಭೂತಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಪಂಬದರು ಸಾರಾಲ್ ಜುಮಾದಿಗೆ ಮರ್ಲುಜುಮಾದಿಗೆ, ಓಡಿಲ್ತಾಯನಿಗೆ, ಬೈದೆರ್ಲು ಇಂತಹಾ ದೊಡ್ಡ ಭೂತಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಪರವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೈದೆರ್ಲುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಭೂತ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮುಂದುವರೆದು ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ವಿವರ ನೀಡಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ.

ಪದ –ವಾಕ್ಯ –ಶೈಲಿ–ನಿರೂಪಣೆ

ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಂದು ಪದ ನೀಡಿದಾಗ ಅದರ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ಪರ್ಯಾಯ ಪದವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶೈಲಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಹಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದೇ ವೇಳೆ ಕೆಲವೆಡೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ಆಗದಿರುವುದೂ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮಳ್ಪು ಬೊಜ್ಜ' [A/2564-1]ದಲ್ಲಿ *"...ಪಿಂಡ ಅಂದ್‌ಂಡ ನುಪ್ಪುದ ಮುದ್ದೆ. ಕಕ್ಕೆಗ್ ನುಪ್ಪು ದೀಪಿನೆತ ಅರ್ಥ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ಈ ಬೊಜ್ಜೊಗು ಪಿತೃಯಜ್ಞ*

ಇನ್ಪುಂಡು" (ಪಿಂಡ ಎಂದರೆ ಅನ್ನದ ಮುದ್ದೆ. ಕಾಗೆಗೆ ಅನ್ನ ಇಡುವುದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪಿತೃಯಜ್ಞ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ), *"...ಬೊಕ್ಕ ಜೀವ ಬುಡ್ತಿ ಅಡಿಟ್ ನೀರ್ ನೆರೆಲ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಅವು ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ..."*, (ಮತ್ತೆ ಜೀವ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆರಳು ಎಂದು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ), *"...ಯೇಕೊದಿಷ್ಟ ಅಂದ್‌ಂಡ..."*, (ಯೇಕೋದಿಷ್ಟ ಎಂದರೆ) *"... ಪದ್‌ರಾಡೆನಾನಿ ಶಪಿಂಡಿ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಶಪಿಂಡಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಸೈತಿನಾಯನ್ ಆಯ ಹಿರಿಯೆರೆಡೊಪ್ಪ ಕೂಡಾದ್ ಒಟ್ಟುಗು ಉಣ್ಪಾವುನಿ. ಉಂದೆನ್ ಯೆಂಚ ಮುಳ್ಪುವೆರ್ ಅಂದ್‌ಂಡ..."* (ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನ ಶಪಿಂಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಪಿಂಡಿ ಎಂದರೆ ಸತ್ತವನನ್ನು ಅವನ ಹಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡಿಸುವುದು. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ) ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಹಲವೆಡೆ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯ ವಿನ್ಯಾಸವು ಅರ್ಥಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಂಸದೊಳಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುವಾಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಂಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿರುವುದೂ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ತುಳು ಜನತ ಬೊಜ್ಜ'[A/1441 pp.419-422]ದಲ್ಲಿ *"ಆನಿಡ್ದ್ ಬೊಜ್ಜದಾನಿ ಮುಟ್ಟ (13 ದಿನ ಮುಟ್ಟ)" "ಐಕ್ 5-7 ಅತ್ತ್‌ಡ 9 ಯಿಳೆತ (ಅಂತರದ)"* (ಆವತ್ತಿನಿಂದ ಬೊಜ್ಜದವರೆಗೆ (13 ದಿನದವರೆಗೆ)... ಅದಕ್ಕೆ 5-7 ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ 9 ಎಳೆಯ (ಅಂತರದ)...) ಎಂದಿರುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. 'ತುಳು ಜನತ ಮದ್‌ಮೆ' [A/1441 pp.416-419]ಯಲ್ಲಿ *"ವರುಷದ ಬಾಲೆಲೆಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಜವ್ವನೆರೆ ಮುಟ್ಟ ಕೈದಾರೆದ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್. (ಕನ್ಯಾ ಮದ್‌ಮೆ)..."* (ವರುಷದ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಯುವಕರವರೆಗೆ ಕೈದಾರೆಯ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (ಕನ್ಯಾಮದುವೆ)...) ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಆಯಿನಿ ಯೆಂಚ?' [A/1441 pp. 410-416] ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"...ಪಂಡಿನಿ (ನುಡ್ಡಿನಿ)..."(...ಹೇಳಿದ್ದು (ನುಡಿದದ್ದು)..) "...ಆಣಗ್ ಭೂತಾಳಿಪಾಂಡಿ ಯಿನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಆಂಡ್. ಅಂದ್‌ಂಡ (ಭೂತ ಆಳು ಪಾಂಡಿ)"* (..ಹುಡುಗನಿಗೆ ಭೂತಾಳಪಾಂಡಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಎಂದರೆ (ಭೂತ ಆಳು ಪಾಂಡಿ)...),"...ಬಾಧ್ಯೆರ್ (ಹಕ್ಕ್‌ದಾಕುಳು)"(ಬಾಧ್ಯರು(ಹಕ್ಕಿನವರು)..) ಎಂದಿದೆ. 'ಜಕ್ಕಿನಿನ್ ಬುಡುಪಾವುನು ಯೆಂಚ?' [A/1441 pp. 393-396] ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ "ಬೆರಿ ಮೂಕುಡ್ದು (ಬೆರಿಪಾಡ್ದ್) ಉಂತುವೆರ್" (ಹಿಂತಿರುಗಿ(ಬೆನ್ನು ಹಾಕಿ) ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ) ಹೀಗೆ ಕಂಸದಲ್ಲಿ ವಿವರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಂಕೆಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. 'ನೂಲ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ?' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"9 ನೂಲುಗು"* (9 ನೂಲಿಗೆ) [A/2564-3] ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ವಾಕ್ಯದೊಳಗೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಶೈಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿದೆ. ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ

ಪದವೊಂದರ ವಿವರವನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವುದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ನೂಲ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ?'[A/2564-3]ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ *'ಪೊಸ ಜನಿವಾರೊನು ಪಾಡೊಣುವೆರ್. ಪೊಸ ಜನಿವಾರ ಪಾಡುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ?'....* (ಹೊಸ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಎಂದರೆ...) ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆದು ಅದರ ವಿವರಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಾಕ್ಯದ ನಡುವೆ ಪಂಚಕವ್ಯ ಎಂಬ ಪದ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಕೊನೆಗೆ ಗೋಮಯ, ಗೋಮೂತ್ರ, ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ ಈ ಐದು ಸೇರಿದ್ದನ್ನು ಪಂಚಗವ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಸದೊಳಗೆ ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ *:"(ಗೋಮಯ, ಗೋಮೂತ್ರ, ಪೇರ್, ಕೊಜಪು, ನೈ, ಈ ಐನ್ ಬಗೆ ಕೂಡ್ಡಿನೆಕ್ಕ್ ಪಂಚಕವ್ಯ ಯಿನ್ಪೆರ್.)"*

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವೆಡೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಕಂಸದೊಳಗೆ ನೀಡುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪರ್ಯಾಯ ಪದ, ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಂಸದೊಳಗೆ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ (ತೈ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ), ಜಲದುರ್ಗೆ (ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿ), ಅಪ್ಪ (ಯೆಣ್ಮ), ಮಾಣಿನ್ (ಆಣನ್), ಮಾಣಿನ್ (ಮಗನ್), ಆಯನ(ಜಾತ್ರೆ), ಗಣೊಕುಳು (ಪಿಶಾಚಿಳು), ಬೇತೆ (ಯಿತರ), ಮಗನ್ (ಭೀಮನ್) ಹೀಗೆ ನೀಡುವುದನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ವಿಷಯದ ಸ್ಪಷ್ಟನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಪರ್ಯಾಯ ಪದವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಯ ಧಾಟಿ ಇರುವುದು ಹಲವೆಡೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಧಾಟಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಮಾಣಿನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ (ಮಗನ್) ಪಂಡಿನಿ...', 'ಲಿಂಗೊಗು ಅಬ್ಬಿಕ್ (ಅಭಿಶೇಕ) ಮಳ್ತ್‌ದ್' ಹೀಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ವಾಕ್ಯಗಳೊಳಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು, ಕಂಸದೊಳಗೆ ಅರ್ಥ ನೀಡುವಾಗ ಜಾತಿ ಸ್ಪಷ್ಟನೆಯೂ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ದೇವಕಾರ್ಯ ಮಳ್ಪು ಬ್ರಾಣೆ (ಅಂದ್‌ಂಡ ಸ್ತಾನಿಕೆ), ಅಡಿಪುದಾಳ್ (ಅಂದ್‌ಂಡ ಅಂಜಣ ಅಡಿಪು ಮೊಯಿಲ್ತಿ), ಸಾಂತಿದಾಯೆ(ಅಂದ್‌ಂಡ ಸಾಂತಿ ಮಳ್ಪು ಬ್ರಾಣೆ) (ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ.[A/2564-3])

ಇದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಪರಿಕರದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು, ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ.' [A/2564-3] ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಆರತಿಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದ ನಂತರ ಬರವಣಿಗೆಯೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. *"ದೇವೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಆರತಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ (ಅಂದ್‌ಂಡ ಕಂಚಿದ ಯೇಕಾರತಿ ಪರ್ತಿದವು ರಡ್ಡ್ ತಿರಿ ಪಾಡ್ಡ್ ಒಂತೆ ಯೆಂಣೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಪು ಪೊತ್ತಾದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಪಾದೊಡ್ಡು ತರೆ ಮುಟ್ಟ ತಿರ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಸುತ್ತ ದೆರ್ಪುವೆ."* (ದೇವರಿಗೆ

ಒಂದು ಆರತಿ ಮಾಡಿ (ಅಂದರೆ ಕಂಚಿನ ಏಕಾರತಿ ಹತ್ತಿಯ ಎರಡು ಬತ್ತಿ ಹಾಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ದು ಬೆಳಕು ಬೆಳಗಿಸಿ ದೇವರಿಗೆ ಪಾದದಿಂದ ತಲೆಯವರೆಗೆ ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತು ಎತ್ತುತ್ತಾನೆ.) *"...ಒಂತೆ ಬಲಿ ತಪ್ಪು ಕೊಂಡು ಕೊರೊಡು, ಈ ತಪ್ಪು ಕುಂಟಾಲ್‌ದವು, ರೆಂಜಿರ್‌ದವು ಉಂದೆತ್ತನೇ... ದೇವೆರ್ ತುಂಬುನಾಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ತಿಗೆ ಪತ್ತುನಾಯೆ ದೀಟಿಗೆ ಪತ್ತುನಾಯೆ ಮೋಕುಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಯಿದ ಅಂಙಣೊಡು ಒಂತೆ ಉಂತೊಡು,... ಅವು ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್‌ಂಡ?... ಮೋಕುಳು (ಅಂದ್‌ಂಡ) ದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬುನಾಯೆ, ದೇವಕಾರ್ಯದಾಯೆ..."* (ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲಿ ಸೊಪ್ಪು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸೊಪ್ಪು ಕುಂಟಲದ್ದು, ರೆಂಜಿರೆಯದ್ದು ಇದರದ್ದೆಯೇ... ದೇವರನ್ನು ಹೊರುವವನು ಮತ್ತು ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವವ. ಜೀಟಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವವ ಇವರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಒಳಗಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಬೇಕು... ಇದು ಯಾಕಂದರೆ?... ಇವರು (ಅಂದರೆ) ದೇವರನ್ನು ಹೊರುವವ, ದೇವಕಾರ್ಯದವ...).

ಹಾಗೆ ಇದೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕು, ವಸ್ತು, ಮನುಷ್ಯನ ವಿವರಣೆ ಸೂಚಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು *"ಆ ಕಲಷದಡೆಗ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಭಟ್ಟೆ ಕುಳ್ಳುದಿನಡೆಗ್..."* (ಆ ಕಲಷದ ಬಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಭಟ್ಟ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಗೆ...) ಇಂತಹಾ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು– *"ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪಿ ಭಟ್ಟೆ ಉಳಯಿ ಕಲಷ ದೀಪಿ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಸೇಡಿದ ಪೊಡಿಟ್ ನಾಲ್ ಗೀಟ್ ಒಯಿತ್‌ದ್ ಕಲಷೊಗು ದೀವೆರೆ ದರ್ಭೆ ಸಮ ಮಳ್ಪುವೆ. ಕಲಷ ಅಂದ್‌ಂಡ ತಾಂಬ್ರೊದವು, ಬೊಳ್ಳಿದವು, ಬಂಗಾರ್‌ದವುಲಾ ಕಲಷ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಸಾಂತಿದಾಯೆ ಅಂದ್‌ಂಡ ನೇವೆದ್ಯ ಬೈಪಾವುನಾಯೆ, ಕಂಚಿದ ಧೂಪುಂಡಿಡ್ ನೇವೆದ್ಯ ಬೈಪಾವು..."* (ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಭಟ್ಟ ಒಳಗೆ ಕಲಶ ಇಡುವ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಸೇಡಿಯ ಹುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಗೆರೆ ಎಳೆದು ಕಲಶದಲ್ಲಿ ಇಡಲು ದರ್ಭೆ ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಲಶ ಅಂದರೆ ತಾಮ್ರದ, ಬೆಳ್ಳಿಯ, ಬಂಗಾರದ್ದೂ ಕಲಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಶಾಂತಿಯವ ಅಂದರೆ ನೈವೇದ್ಯ ಬೇಯಿಸುವವ, ಕಂಚಿಯ ದೂಪದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯ ಬೇಯಿಸುವ...)

ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗುವ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ಥಳೊಡು ಆಪಿ ಸೃಷ್ಟಿದ ಕ್ರಮ[A/2564-4&5]ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. *"...ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಕು ದುಂಬೇ ತೇರ್ ಕಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ಪೊಡು. ತೇರುನಿ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ?..."*, *"...ತೇರ್ ಬೊಕ್ಕ ರಥ ಉಂದು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಒಂಜೇ. ರಥ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ..."*, ("...ಎರಡು ದಿನಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತೇರು ಕಟ್ಟಲು ಶುರು ಮಾಡಬೇಕು. ತೇರನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆಂದರೆ?....","....ತೇರು ಮತ್ತು ರಥ ಇವೆರಡೂ ಒಂದೇ. ರಥ ಕಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆಂದರೆ?) *"...ಪಾಕ ಜನ ಪತಾಕಿ ಸುರಿಯೊಡು. ಪತಾಕಿ*

ಅಂದ್‌ಂಡ...", (ತುಂಬಾ ಮಂದಿ ಪತಾಕೆ ಸುರಿಯಬೇಕು. ಪತಾಕೆ ಎಂದರೆ) *"...ಮುಗುಳಿ ದೀವೊಡು. ಈ ಮುಗುಳಿನ್ ದೀಪಿನಿ ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ...ಮುಗುಳಿ ಅಂದ್‌ಂಡ.. ಮುಗುಳಿನ್ ಶಿಖರೊಡು ಯೇರಾನಗ ಕೊಂಬು ಉರಿಪೊಡು. ಮುಗುಳಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಬೆದ್‌ರ್‌ದ ಸಲಕೆಳೆನ್ ಉರೂಟುಡು ಬಗ್ಗಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಐಕ್ ಕೆಂಪುದ ತೋಪುದ ಅರುವೆನ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಪೊಲಿಯುನಿ. ಪೊಲಿದ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಐತ ತರೆಕ್ ಒಂಜಿ ಹಿತ್ತಾಳಿದ ಕಿನ್ನಿ ಮುಗುಳಿನ್ ದೀಪಿನಿ. ಇಂಚೆನೆ ತೇರ್‌ಗ್ ಮುಗುಳಿ ದೀದ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಮುಗುಳಿದ ಕೈತಳ್‌ಡ್ದ್,".,* (...ಮುಗುಳಿ ಇಡಬೇಕು. ಈ ಮುಗುಳಿಯನ್ನು ಇಡುವುದು ಹೇಗೆಂದರೆ... ಮುಗುಳಿ ಎಂದರೆ... ಮುಗುಳಿಯನ್ನು ಶಿಖರಕ್ಕೇರಿಸುವಾಗ ಕೊಂಬು ಊದಬೇಕು. ಮುಗುಳಿ ಎಂದರೆ ಬಿದಿರಿನ ಸಲಾಕೆಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹೊಲಿಯುವುದು. ಹೊಲಿದು ಆದ ಬಳಿಕ ಅದರ ತಲೆಗೆ ಒಂದು ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಸಣ್ಣ ಮುಗುಳಿಯನ್ನು ಇಡುವುದು. ಹೀಗೆ ತೇರಿಗೆ ಮುಗುಳಿ ಇರಿಸಿ ಆದ ಬಳಿಕ ಮೇಲಿನಿಂದ ಅಂದರೆ ಮುಗುಳಿಯ ಬಳಿಯಿಂದ...) *"...ಪಂದ್‌ರ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಬಾರೆದ ಪಂದ್ರುಳೆನ್...",* (...ಹಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು...) *"ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ತಾನ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ತಾನ ಅಂದ್‌ಂಡ..."*(...ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ತಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ತಾನ ಎಂದರೆ ...) ಅದೇ ರೀತಿ ಪದಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಒಂದು ಲಯಬದ್ಧತೆಯೊಂದಿಗೆ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ನಿರೂಪಣೆಯೊಳಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವವರ ತೌಲನಿಕವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ದೇವಸ್ತಾನೊಳೆಡ್ ಜಾತ್ರೆಳೆ ಸಮಯೊಡು ಆಪಿ ತೇರ್‌ದ ಕ್ರಮ ಇಂಚೆನೇ. ಸೃಷ್ಠಿದಾನಿ ಮಾತ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್‌ಲಾ ತೇರ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಸೃಷ್ಠಿ ಕುಡ್ಪುದ, ಸೂಡದ ಸೃಷ್ಠಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸ್ತಳೊಟು ಸೃಷ್ಠಿ ಭಾರಿ ಗೌಜಿ ಆಪುಂಡು. ಪಾಕ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವಸ್ತಾನೊಳೆಡ್ ವಿಮಾನೊದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಮಂಟವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಐಕ್ ತಮರದ ಝುಲ್ಲಿಳೆನ್ ಮಿನಿ ಪಾಡುವೆರ್. ಕೆಲವು ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಅವುಲಾ ಉಪ್ಪುಜಿ."*(ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ತೇರಿನ ಕ್ರಮ ಹೀಗೆಯೇ. ಷಷ್ಠಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ತೇರು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಷಷ್ಠಿ ಕುಡುಪು ಸೂಡ ಇಂತಹಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಷಷ್ಠಿ ಬಹಳ ಅದ್ದೂರಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವಸ್ಥಾನ ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮಂಟಪ ಕಟ್ಟಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಗಡಿನ ಝುಲ್ಲಿಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳ ಅದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ನಂಬಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಕಂಡುಬರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅಂತೆಯೇ ರೂಪಾಯಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ವೇಳೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಂಕೆ, ಕನ್ನಡ ಅಂಕೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳು

ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಬರುವುದು ಕಾಲಮಾನದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲಕರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. 'ತಿರ್ಪತಿ ಯಾತ್ರೆ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"...ಯಿಂಚ ಪಾಕ ವರ್ಸ ಮುಟ್ಟ ಪಾಡೊಣ್ದು ಬರ್ಪೆರ್. ಈ ಮುಡಿಪುನು ಸುರುಟು ಪೋಯಿನಾಕುಳು ರಡ್ಡನೆ ಸರ್ತಿ ಪೋನಗಾವಡ್, ಪೊಸಬೆರ್ ಪೋನಗಾವಡ್, ಸಮ್ಮಂದಿಕೆರ್ ಪೋನಗಾವಡ್ ಕೊಂಡು ಪೋವೊಡು. ಈ ಮುಡಿಪುಡು ಸುಮಾರ್ 10-15 ರುಪಾಯಿದ ದುಡ್ಡು ಉಪ್ಪುಂಡು."* (ಹೀಗೆ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹುಂಡಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹೋದವರು ಎರಡನೇ ಬಾರಿ ಹೋಗುವಾಗಲಾದರೂ, ಹೊಸಬರು ಹೋಗುವಾಗಲಾದರೂ, ನೆಂಟರು ಹೋಗುವಾಗಲಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಹುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10-15 ರುಪಾಯಿಯ ದುಡ್ಡು ಇರುತ್ತದೆ... [A/1441 pp.397-401]) ಎಂದಿದೆ. 'ಸರ್ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಹಲವು ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. *"ರಾಜೆಡ್ ತನುಕುಳೆ ಅಂಶೊಗು ಬೂರು 200 ರುಪಾಯಿ ಕೊರಿಯರ್ಡ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮುಂದರಿಸುಜಿ...", "ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಒಂಜಿ ಜಾಗ್‌ನ್ ಐತ ವಾರೀಸ್‌ದಾರೆರೆಡ್ಡ್ 400 ರುಪ್ಪೈಗ್ ಕ್ರಯೊಗು ದೆತ್ತೊಂಡೆ. ಬೇತೆ ಜನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನುಕುಳುಲಾ ಆ ಭೂಮಿಗ್ ಹಕ್ಕ್‌ದಾರೆರ್, ಐಟ್ 200 ರುಪ್ಪೈ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಸಂದೊಡು...", "ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡ್ ಕಂಡವೆರೆ ಕೈಕಾರ್ ಪತ್ತುನೆಡ್ಡ್ 200 ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ದ್ಯ...", "200 ರುಪಾಯಿ ಪೋಂಡ ಪೋವಡ್...", "ಕ್ರಯಚೀಟ್‌ನ್ ರದ್ದ್ ಮಳ್ಪಾಯರ್ಡ 10 ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ಪ. ಯಿತ್ತೆ 5 ರುಪಾಯಿ ದೆತ್ತೊಣ್ಲೆ... ", "200 ರುಪಾಯಿದ ತೈಲಿ ದೆತೊಣ್ದು ಮಿತ್ತ್ ಮಾಳಿಗೆಗ್ ಕೊಂಡು ಪೋಪಿನಾಯ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ತ್‌ದ್...", "ವಾದಿಳೆ ಕೈಡ್ಡ್‌ಲಾ 10 ರುಪಾಯಿ ತಿಂದ್ರಿಯೆ.", "ವಕೀಲ ರುಸುಮು 100ಗ್ (ನೂದೆಗ್) 5 ರುಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಯಿದೆ ರುಸುಮು, ಆಂಡ ಐಡ್ಡ್‌ಲಾ ಕಡಮೆ ಮಳ್ಪೊಲಿ. ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಗ್ ಒರಿ ಒರಿಯಗ್ ನಾಲಾಣೆತ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ರ್ಂಡ ಸೈ. ", "ನಾಲ್ ರುಪಾಯಿ ಆಂಡಲಾ ಕೊರೊಡು.", "ಒರಿ ಒರಿಯಗ್ ನಾಲ್ ನಾಲ್ ರುಪಾಯಿದ ಲೆಕ್ಕ ಪದ್‌ರಾಡ್ ರುಪಾಯಿ ದೆತ್ತೊಣ್ಲೆ.", "ಯಿತ್ತೆ ಒಂಜೊಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ದೆತ್ತೊಣ್ಲೆ", "ಆ ೨೦೦ ರುಪಾಯಿ ಈರೆ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೇ ತಿನಡ್", "೨೦೦ ರುಪಾಯಿ ಅಂದ್‌ಂಡ"* ಹೀಗೆ ಮೂರೂ ಬಗೆಯ ಬಳಕೆಗಳು ಮಿಶ್ರವಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ನುಡಿಗಟ್ಟು, ಗಾದೆ ನಾಣ್ಣುಡಿಗಳ ಸೊಗಸಾದ ಬಳಕೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. *"ಮರಣೊಗು ಮರ್ದ್ ಯಿಜ್ಜಿ"*(ಮರಣಕ್ಕೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ) ಶಾಪ ಪಿರಿಪುನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಆಜ ಪಿರಿಪುನಿ [A/1441 pp. 380-382], *"ಪಣ್ಕೆನಾ ಅಪ್ಪೆನವು ಅಟ್ಟಿಲ್ ಪೋಪುಂಡು ಪಣಂದೆ ಉಪ್ಪುಗೆನಾ ಅಮ್ಮೆ ನಾಯಿ ತಿನ್ಪೆ"*(ಹೇಳಿದರೆ ಅಮ್ಮನ ಅಡುಗೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ, ಹೇಳದೇ

ಇದ್ದರೆ ಅಪ್ಪ ನಾಯಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ) ಒಯಿಳ್ ಪಿರಿಮುನಿ ಯೆಂಚ? [A/1441 pp. 385-388]), *"ಮೂಕುಗು ನಾದುನವು ಪೋದು ಕಂಣ್‌ಗ್ ನಾದುಂಡು"* (ಮೂಗಿಗೆ ವಾಸನೆ ತಟ್ಟುವುದು ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ) ಒಯಿಳ್ ಪಿರಿಮುನಿ ಯೆಂಚ? [A/1441 pp. 385-388]), *"ಸೆಟ್ಟಿ ಮಿತ್ತ್ ಬುದ್ದಿ ಸೈತಿ ಮಿತ್ತ್ ದುಃಖ"* (ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ದು:ಖ) ಒಯಿಳ್ ಪಿರಿಮುನಿ ಯೆಂಚ? [A/1441 pp. 385-388]), *"ಕೈಡ್ದ್ ಬೂರ್‌ಂಡ ಪೆಜ್ಜೊಲಿ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬೂರ್‌ಂಡ ಪೆಜ್ಜರೆ ಬಲ್ಲಿ"* (ಕೈಯಿಂದ ಬಿದ್ದರೆ ಹೆಕ್ಕಬಹುದು, ಬಾಯಿಂದ ಬಿದ್ದರೆ ಆಗದು), *"ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಗುಡ್ಡೆ ಅಡ್ಡ ಉಂಡೇ ಉಂಡು."* (ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟ ಅಡ್ಡ ಇದ್ದೇ ಇದೆ) ಕಪ್ಪೆದ ಕಥೆ[A/1441 pp. 427-428] , *"ಸ್ವರ್ಗೊಡು ಕಷ್ಟ ಇಜ್ಜಿ, ನರಕೊಡು ಸುಖ ಇಜ್ಜಿ"* (ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಇಲ್ಲ, ನರಕದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಇಲ್ಲ) ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ [A/2564-1], *"ನುಪ್ಪು ದಂಡ ಭೂಮಿಗ್ ಭಾರ"* (ಅನ್ನ ದಂಡ ಭೂಮಿಗೆ ಭಾರ) ಜೈನೆರ್ ಇರ್ಲ್ ದಾಯೆ ಉಣ್ಬುಜೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಕಾರಣದ ಕಥೆ. [A/1441 pp. 56-70]), ಸರ್‌ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ [A/1441 pp. 435-466] ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ *"ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಮಂಣ್ ತುಂಬಿ ಲೆಕ್ಕ"* (ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತ ಹಾಗೆ), *"ಕತ್ತೆದ ಪಿಂಕನ್‌ದ ಬೆರ್ತಡಿ ಬೀಣೆ ಬಾರಿಸಿ ಲೆಕ್ಕನೆ"* (ಕತ್ತೆಯ ಹಿಂದೆ ವೀಣೆ ಬಾರಿಸಿದಂತೆ), *"ತೆಲ್ಲವುದ ಯಿಷ್ಟಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಕಾವೆಲಿದ ಕಷ್ಟಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ"* (ನೀರುದೋಸೆಯ ಇಷ್ಟವೂ ಬೇಡ, ಕಾವಲಿಯ ಕಷ್ಟವೂ ಬೇಡ), *"ಪಾಯಿದೆದಾಂತಿ ಬ್ಯಾರದಾಯೆ"* (ಲಾಭವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಪಾರದವ), *"ನಮ ಭಂಗಾರ್ ಪಡಿಕೆ ಆಂಡ ಆಚಾರಿನ್ ದಾಯೆ ದೂರೊಡು?"* (ನಮ್ಮ ಬಂಗಾರವೇ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನನ್ನು ದೂರುವುದೇಕೆ) ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಯೆರೆ ಕಾಲೊಡು ನಡತಿ ಕಥೆ [A/1441 pp.12-31]ಯಲ್ಲಿ *"ಪುಣ ತುಂಬುದೆಗೆ ರೋಮ ಬಾದಿ ಯಿಂತೆಗೆ"* (ಹೆಣ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾನಂತೆ, ರೋಮ ಭಾರ ಎಂದನಂತೆ), *"ಜನೊ ಮರ್ಳೊ ಜಾತ್ರೆ ಮರ್ಳೊ"* (ಜನ ಮರುಳೋ ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ) ಗಾದೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ನಿರೂಪಣೆಯೊಳಗೆ ಮಿಳಿತಗೊಂಡು ಸೊಗಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. *"ಒರಿ ತುರ್ಕೆ ಒಂಜಿ ಕೋಪೊಗು ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಮೂಜಿ ಕೋಪೊಗು ಮಿತ್ತ್ ಬರಿಯೆರೆಗ್ ತೀರ್‌ಜಿಗೆ."* (ಶಾಪ ಪಿರಿಮುನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಆಜ ಪಿರಿಮುನಿ [A/1441 pp. 380-382])...ಇದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಗಾದೆ *"ಒಂಜಿ ಕೋಪೊಗು ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಲಾಗಿಂಡ, ಏಳ್ ಕೋಪೊಗು ಮಿತ್ತ್ ಬರೊಲ್ಯಾ?"* (ಗಾದೆ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨೪–ಸಹಸ್ರಾರ್ಧ ತುಳು ಗಾದೆಳು Five Hundred Tulu Proverbs 1874)] ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. *"ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬಿನಾಯೆ ಶೆಟ್ಟಿನವು ಇಜ್ಜಿ, ಭೂತೊನು ನಂಬಿನಾಯೆ ಬಾಳಿನವು ಇಜ್ಜಿ"* ಎಂಬ ಗಾದೆ 'ಬಡವೆದಿ ಮುಂಡೆನವುಲಾ ಚೆನ್ನನಾಯಿಳೆನ್ ಕೆರಿ ಜೋಕುಳೆನವುಲಾ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಗಾದೆ (ಗಾದೆ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೨೪–ಸಹಸ್ರಾರ್ಧ ತುಳು ಗಾದೆಳು Five Hundred Tulu Proverbs 1874)] *"ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬುನಾಯೆ*

ಶೆಟ್ಟುಜೆ, ಭೂತೊನು ನಂಬುನಾಯೆ ಬಾಳುಜೆ" ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. "ಯಿರ್ವೆರೆ ಲಡಯಿಡ್ದ್ ಮೂಜನೆದಾಯಗ್ ಲಾಭ ಯಿನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ" ಎಂಬ ಗಾದೆಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಗಾದೆ "ಇರ್ವೆರೆ ನ್ಯಾಯ ವೊರಿಯಗ್ ಆಯ" (ಗಾದೆ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೨-ಸಹಸ್ರಾರ್ಧ ತುಳು ಗಾದೆಳು Five Hundred Tulu Proverbs 1874) ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ ಮಹಾಪ್ರಾಣಗಳೆರಡರ ಬಳಕೆಯೂ ಒಂದೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲೇ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅತ್ತೂರು ದೇವಸ್ಥಾನ ದೇವೆರೆ ಕಥೆ. ಅಳ್ತ ದೇವೆರ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ [A/2564-3] ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದರಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತೇಸ್ವರ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಎರಡೂ ರೀತಿಯ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಬರವಣಿಗೆಯೊಳಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಅದು. ಇದೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ 'ಪಣಉ' ಎಂದು ಬರೆದು ಮತ್ತೆ 'ಉ' ವನ್ನು ಹೊಡೆದು 'ವು 'ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೆಡೆ ಇವೆರಡೂ ರೀತಿಯ ಬಳಕೆಗಳೂ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ವೊಂಚನೆ' ಮತ್ತು 'ವಂಚನೆ' ಎರಡೂ ರೀತಿಯ ಪದಬಳಕೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಕಾರವನ್ನೂ ಬಳಸಿರುವುದಿದೆ. 'ಯಿಲ್ಲ್' (ಮನೆ) ಮತ್ತು 'ಇರೆತ' (ಎಲೆಯ) ಎಂಬೆರಡೂ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ 'ಅ್ಯ' ಮತ್ತು 'ಐ', 'ಒ' ಮತ್ತು 'ವೊ', 'ಎ' ಮತ್ತು 'ಯೆ' ಇವೆರಡೂ ಬಳಕೆಗಳಿವೆ. ವ್ಯೊಪಾವೆರ್ (ಎಳೆಸುತ್ತಾರೆ), ಯೆದ್‌ರ್‌ಡ್ (ಎದುರಲ್ಲಿ), ಕಟ್ಟ್‌ದ್ (ಕಟ್ಟಿ) ವ್ಯಂಜನಾಂತ ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಂತ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ರೀತಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವ, ಆಂಗ್ಲಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಇನ್ನೂ ತುಳುವಿನ ಬರವಣಿಗೆಯೊಳಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಅದು. ಆದರೊಂದಿಗೆ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಪದಗಳೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಚೋರಿ (ಒಯಿಳ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?) ಹಮೇಷ (ಮಾಟ ಮಳ್ಪುನಿ), ಶಿಪಾಯಿ, ಖಿಲಾಶಿ(ಬಪ್ಪನಾಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ), ದಸ್ತೈವೇಜಿ, ಕೋರ್ಟು, ಜೈಲು, ಸಿವಿಲ್, ಕ್ರಿಮಿನಲ್, ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ (ಸರ್‌ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ), ಪೊಲಿಸ್(ಶಕುನ)ನಂತಹಾ ಪದಗಳಿವೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಯಾರೋ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಧಾಟಿ ಹಲವೆಡೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. "ಬುಡ್ಪುಜಗೆ (ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ), ಉಂಡುಗೆ (ಇದೆಯಂತೆ), ಪಾತೆರುಜಿಗೆ (ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ)" [ಜಕ್ಕಿನಿನ್ ಬುಡುಪಾವುನು ಯೆಂಚ? [A/1441 pp. 393-396], "ಉಂಡಿಜೆರ್‌ಗೆ (ಊಟಮಾಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ)" [ಉಂಡಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚರಿತ್ರೆ [A/2564-6], "ಯಿಜ್ಜಿಗೆ (ಇಲ್ಲವಂತೆ). ದೀವೊಣೊಡುಗೆ (ಇಡಬೇಕಂತೆ), ಮಳ್ಪೊಡುಗೆ (ಮಾಡಬೇಕಂತೆ), ಆಪುಂಡುಗೆ (ಆಗುತ್ತದೆಯಂತೆ), ಪುಣ್ಯಗೆ (ಪುಣ್ಯವಂತೆ)" [ತಿರ್ಪತಿ ಯಾತ್ರೆ [A/1441 pp.397-401], "ಜೋರುಗೆ (ಜೋರಂತೆ)" [ಮಾರಿ ದೇರುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ ? [A/1441 pp. 408-410]ಇಂತಹಾ ಹಲವು

ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಂಕಲನದ ವೈಧಾನಿಕತೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಕಲನದ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವೈಧಾನಿಕತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲ ತುಳುಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ನಂತರ ಅದರ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಲಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮೂಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಸಂಖ್ಯೆ, ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರ ಪೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮೂಲಟಿಪ್ಪಣಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ, ಅದರ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ***[A/1441pp.374-377]*** ಎಂಬುದು ಕರ್ನಾಟಕ ಥಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಪತ್ರಾಗಾರದ *ಪುಸ್ತಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ* ***[A/2564-1]*** ಎಂಬುದು ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಥಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಪತ್ರಾಗಾರದ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ, **A/2564** ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದರಿಂದ ಎಂಟರವರೆಗಿನ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ***[A/2564-1]*** ರಿಂದ ***[A/2564-8]*** ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲ ಕಾಗದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ " ಅಡಿಯೊತ್ತು ದೀರ್ಘವಾಗಿರುವುದು, ಅರ್ಕಾವೊತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು, ್ರ ರಕಾರ ಅಡಿಯೊತ್ತು ಬಂದಾಗ ಇಡೀ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆಯುವುದು, (ಞಾ)ಈ, ಹ(ಪಾ), ಡ, ಬ, ಭ, ಪೋ, ಕೋ, ಕೌ, ಆ, ಮೊದಲಾದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಅಂದಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. 'ಭೂ' ಎಂಬ ಬಳಕೆ 'ಭೂತೊಳೆಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೇರ್' *[A/1441pp.466-467]* ನಲ್ಲಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಬಳಕೆಯಂತೆ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ, ೢ (ಟ)ಅಡಿ ಒತ್ತು ಮತ್ತು ಉ್ರ (ವೃ) ಇದನ್ನು ಉಚ್ಚರಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸಂಪಾದನೆಯ ವೇಳೆ ಓದುವಿಕೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಸ್ಪಷ್ಟನೆಗಾಗಿ 'ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಾಲೊಡು ನಡೆತಿ ಕಥೆ'ಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ಯಾರಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, 'ಸರ್‌ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ' ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಸಾಗುವ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಡೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟನೆಗಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ, ಲೇಖನಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಾರದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯವೆನಿಸಬಹುದಾದ್ದನ್ನು ಅಂದಿನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನ ಲಕ್ಷಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹ,ಪ,ಭ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ ಬಳಕೆಯಂತೆ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಜೈನೆರ್ ಇರ್ಲ್ ದಾಯೆ ಉಣ್ಬುಜೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಕಾರಣದ ಕಥೆ' ಟಿಪ್ಪಣಿ[A/

1441pp.56-70]ಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 'ಇಂಬೆ ಒಯಿನೆನಾ ಅಂದಳ್' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಸ್ಪಷ್ಟನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಜಯಿನೆನಾ' ಎಂದು ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಗಣನೀಯ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಮುದ್ರಣ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಗೊಂದಲ ಇಲ್ಲಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದ ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಮುದ್ರಣ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಬಳಕೆ ಕಾಗದದ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬರತೊಡಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಅದೂ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ತುಳು ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಅದು. ಹಾಗೆಯೇ ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಬಂದು ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂದ ಕಾಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆಯ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಬರೆವ ಶೈಲಿಯೂ ಬದಲಾಗತೊಡಗಿತು. ಮುದ್ರಣ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಬಂದವು. (:)ಕೋಲನ್, (;) ಸೆಮಿಕೋಲನ್, (" ") ಇನ್ವರ್ಟೆಡ್ ಕೊಮಾ, (' ') ಸಿಂಗಲ್ ಇನ್ವರ್ಟೆಡ್ ಕೊಮಾ, (,) ಕೊಮಾ, (.) ಫುಲ್ ಸ್ಟಾಪ್, (–) ಡ್ಯಾಷ್, [( )] ಬ್ರಾಕೆಟ್, (!) ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಲಾಮೇಟರಿ, (?) ಕ್ವಶ್ಚನ್ ಮಾರ್ಕ್, (^) ಅಪ್ಪರ್ ಮಾರ್ಕ್ ಇಂತವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಬರತೊಡಗಿತು. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಬಳಕೆಯ ಈ ತೆರನಾದ ಗೊಂದಲಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡಬಲ್ ಇನ್ವರ್ಟೆಡ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಪ್ಪನಾಡ್ ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿನ ಬೊಕ್ಕ, ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ದೈಯೊಂಗುಳೆನವು ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ. [A/2564-6], ಬಪ್ಪನಾಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ. [A/2564-6], ಉಂಡಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚರಿತ್ರೆ [A/2564-6]ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತರಣೆಯೂ ಈ ಚಿಹ್ನೆಯಿಂದ ಆಗುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಪ್ಪನಾಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ. [A/2564-6]ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ **"ದಾನೆಂದ್‌ಂಡಾ"** ಎಂಬುದು ಇಂತಹಾ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್ ಮಾದರಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಷಯದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು, ಕೆಲವು ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡಿಗೆರೆ ಹಾಕುವುದು ನೂಲ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ? [A/2564-3], ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮುಳ್ಪು ಬೊಜ್ಜ[A/2564-1]ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಷಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪುಟದಲ್ಲೇ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ, ಪುಟದ ಕೊನೆಗೆ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದುವರೆಯಲಾಗಿದೆ, 'ಮೂಲಿಗೆ' ಟಿಪ್ಪಣಿಯಂತೆ ಕೆಲವೆಡೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಯಲಾಗಿದೆ. ರೋಮನ್ ಅಂಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಿದೆ. ಇದು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿದೆ, ವಿಷಯದ ಮಧ್ಯೆಯೂ ಕಾಣಿಸಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಂಕೆಯನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಅಂಕೆಯನ್ನೂ ಬಳಸಲಾಗಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಇವೆರಡೂ ಬಳಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನೂಲ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಕ್ರಮ

ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ? [A/2564-3], ಚೌತಿದ ಕ್ರಮ [A/2564-4]ಇಂತಹಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವುದಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಕ್ಷರರೂಪದಲ್ಲೂ ಅಂಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಕೆಟ್‌ನ ಒಳಗಡೆ ಕೊಡುವುದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡೇ ಅದರ ಒಳಗೆ ಬರುವ ಪದಗಳ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ. ಇದಕ್ಕೆ 'ದಾಯೆ ಪಣ್ಪಿನಿಂದ್‌ಂಡ:' 'ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ' 'ಅಂದ್‌ಂಡ' ಎಂಬ ಪದಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನವಾದ ಹಲವು ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಪತ್ರಾಗಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಗೆಯ ಹಲವು ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ. ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದಾಗಿರುವುದು ಅನನ್ಯತೆ.

ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹಿಂದೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ಅವನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂಪಾದಕರ ಪೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಾತ್ರ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳು, ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಗಳು, ಕೋಶಗಳು, ಆ ಸಂದರ್ಭದ ಸಮಗ್ರ ಪೂರಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಪುರಾತತ್ವ, ಇತಿಹಾಸಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು, ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗಣಪತಿ ರಾವ್ ಐಗಳ್, ಎಂ.ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಡಾ.ಬಿ.ಎ ಸಾಲೆತ್ತೂರ್, ಡಾ.ಪಿ.ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ಟ, ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಡಾ.ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಪ್ರೊ.ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು, ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ, ಡಾ.ಬಿ.ಎ.ವಿವೇಕ ರೈ, ಡಾ.ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ.ನಾವಡ, ಡಾ.ಕೆ.ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ, ಡಾ.ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಡಾ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಡಾ.ಎ.ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ, ಡಾ.ಯು.ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್, ಡಾ. ವಸಂತ ಮಾಧವ ಕೆ.ಜಿ, ಡಾ. ಬಿ.ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ಬಿ.ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ.ಬಿ.ಸುರೇಂದ್ರ ರಾವ್, ಡಾ.ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ.ಪುಂಡಿಕ್ಯಾ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್, ಡಾ.ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಅರ್ತಿಕಜೆ, ಡಾ.ಕೆ.ವಿ.ರಮೇಶ, ಡಾ.ಕೆ.ಬಿ.ಶಿವತಾರಕ್, ಡಾ.ಉಮಾನಾಥ ಶೆಣೈ, ಡಾ.ಪಿ.ಎನ್.ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ, ಡಾ.ಕೆ.ಮೋಹನಕೃಷ್ಣ ರೈ, ಡಾ.ಅಭಯಕುಮಾರ್, ಡಾ.ರಾಜಾರಾಮ ಹೆಗಡೆ, ಡಾ.ವಸಂತ ಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ಡಾ.ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ, ಡಾ.ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್ಟ, ಡಾ.ಕೆ.ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ, ಡಾ.ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಕಮಲಾಕ್ಷ ಪಿ., ಕುಡುವ ಕೇಶವ ಕೃಷ್ಣ, ಎಂ.ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು, ಡಾ.ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ಟ, ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು

ಎನ್.ಎ.ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ, ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ, ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್, ಡಾ.ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಟಿ, ಡಾ. ಎಚ್.ಜಿ.ಶ್ರೀಧರ, ಡಾ.ವಹಾಬ್ ದೊಡ್ಡಮನೆ, ಪ್ರೊ.ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ, ಪ್ರೊ. ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ, ಪ್ರೊ.ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ, ಡಾ.ಹೈಡ್ರೂನ್ ಬ್ರೂಕ್ನರ್, ಡಾ.ಪೀಟರ್.ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್, ಪ್ರೊ.ಲೌರಿ ಹಾಂಕೊ, ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಬುಕನನ್, ಜೆ. ಸ್ಟರಕ್, ಸ್ಟುವರ್ಟ್ ಎಚ್.ಎ., ಹೀಗೆ ಇದುವರೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ಸಂಬಂಧಿತ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ತುಳುನಾಡಿನ ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಅಂದಿನ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು ವಿಶೇಷ. ಇದೊಂದು ಅಪರೂಪದ ದಾಖಲಾತಿ. ಮರವೆಗೆ ಸಂದುದನ್ನು ಮರುನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಇಂದಿಗೂ ಮೌಖಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವಂತವು. ನಂಬಿಕೆ, ಹಲ್ಲಿ ಶಕುನ ಮತ್ತಿತರ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತಾದ 'ಶಕುನ', ಜನಪದ ವೈದ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ 'ಮೂಲಿಗೆ', ಮರಣಾನಂತರದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ಸ್ವರ್ಗನರಕ', ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ಉಗಮ ಮತ್ತು ತತ್ಸಂಬಂಧಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಮಾಹಿತಿಯುಳ್ಳ 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಆಯಿನಿ ಯೆಂಚ?', ಜೈನರ ಹೋಸವ್ರತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ಜೈನೆರ್ ಇರ್ಲ್ ದಾಯೆ ಉಣ್ಬುಜೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಕಾರಣದ ಕಥೆ', ತುಳುವರ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯ ಕುರಿತಾದ 'ತುಳು ಜನತ ಮದ್‌ಮೆ', ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗೆಗಿನ 'ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮುಳ್ಪು ಬೊಜ್ಜ', 'ತುಳು ಜನತ ಬೊಜ್ಜ', ತೀರಿಹೋದವರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕುರಿತಾದ 'ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ಪುನಿ', ಅತ್ತೂರಿನ ದೈವಾರಾಧನೆಯ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ದಾಖಲಾತಿ 'ಅತ್ತೂರುದ ಸ್ತಾನ ಗರೋಡಿ ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯಗ್ ಕೊಡಮಂದಾಯಗ್ ಬೈದೆರ್ಲೆಗ್ ಆಪಿ ಕೋಲದ ಸಂಗತಿ' , ಜಕ್ಕಿನಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಕುರಿತಾದ 'ಜಕ್ಕಿನಿನ್ ಬುಡುಪಾವುನು ಯೆಂಚ?', ಮಾರಿ ಓಡಿಸುವುದರ ಕುರಿತಾದ 'ಮಾರಿ ದೇರುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ ?', ಭೂತಕಟ್ಟುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ 'ಭೂತೊಳೆಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೇರ್', ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಭೂತ ಹಿಡಿಯುವುದು, ಬಿಡುವುದರ ಕುರಿತಾದ 'ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಭೂತ ಪತ್ತುನಿ ಜರ್ಪುನಿ ಅಂದಾ?', ಚೌತಿಯ ಆಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ಚೌತಿದ ಕ್ರಮ', ತುಳುವರ ವಿಶೇಷ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ದೀಪಾವಳಿ ಮತ್ತು ಬಲೀಂದ್ರನ ಬಗೆಗಿನ 'ದೀಪಾವಳಿ ಪರ್ಬ', ನೂಲಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಆಚರಣೆಯ ಕುರಿತಾದ 'ನೂಲ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ?', ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ದೇವರ ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯ ಬಗೆಗಿನ 'ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ', ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಷಷ್ಟಿಯ ಕುರಿತಾದ 'ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ತಳೊಡು ಆಪಿ ಸೃಷ್ಠಿದ ಕ್ರಮ', ಉಡುಪಿಯ ಪರ್ಯಾಯದ ಕುರಿತಾದ 'ಒಡಿಪುದ ಪರಿಯಾಯ

ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?' , ತಿರುಪತಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಡುವ ಸನ್ನದ್ಧತೆಗಳ ಕುರಿತಾದ 'ತಿರ್ಪತಿ ಯಾತ್ರೆ' ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿವೆ.

ತುಳುನಾಡಿನ ಸ್ಥಳಪುರಾಣ, ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಐತಿಹ್ಯ , ಇವೆಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ದಂತೆ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅವು ಕುತೂಹಲಕರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ. ಬಪ್ಪನಾಡಿನ ಬಗೆಗಿನ 'ಬಪ್ಪನಾಡ್ ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿನ ಬೊಕ್ಕ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ದೈಯೊಂಗುಳೆನವು ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ.', 'ಬಪ್ಪನಾಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ.', ಉಂಡಾರು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಗೆಗಿನ 'ಉಂಡಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚರಿತ್ರೆ', ಅತ್ತೂರಿನ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕುರಿತಾದ 'ಅತ್ತೂರು ದೇವಸ್ಥಾನ ದೇವೆರೆ ಕಥೆ. ಅಳ್ತ ದೇವೆರ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ', ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ಗುರುಬಸದಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗೆಗಿನ 'ಮೂಡಬೆದ್ರದ ಕಥೆ', ಪುತ್ತಿಗೆಯ ಚೌಟರು, ಅಲ್ಲಿನ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮಾಣ ತತ್ಸಂಬಂಧೀ ವಿಚಾರಗಳ 'ಪುತ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನದವುಲಾ ಚೌಟೆರೆನವುಲಾ ಆದಿ ಚರಿತ್ರೆ', ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ಮಾರಿಗುಡಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ 'ಬೆದ್ರದ ಮಾರಿನವು' ಹಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ.

ಮೂರನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾಪ ಹಾಕುವ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಗಿನ 'ಶಾಪ ದೀಪಿನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ದೀವೊಣುನಿ', ಆಣೆ ಹಾಕುವ, ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕುರಿತಾದ 'ಪ್ರಮಾಣ ಮಳ್ಪುನಿ ಆಜ (ಆಗಿನ) ಪಾಡುನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪಾಡೊಣುನಿ' ಶಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದರ ಅಥವಾ ಆಣೆ ಬಿಡುವ ಬಗೆಗಿನ 'ಶಾಪ ಪಿರಿಪುನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಆಜ ಪಿರಿಪುನಿ', ಒಯಿಲು ಅಥವಾ ಹುಯಿಲು ಕೊಡುವ ಬಗೆಗಿನ 'ಒಯಿಳ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?', ಒಯಿಲು ಬಿಡುವ ಕುರಿತಾದ 'ಒಯಿಳ್ ಪಿರಿಪುನಿ ಯೆಂಚ?', ಮಾಟದ ವಿಚಾರ ವಾಗಿರುವ 'ಮಾಟ ಮಳ್ಪುನಿ' ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸುವ 'ಮಂತ್ರ' ಹಾಗೂ' ತಂತ್ರ' ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ.

ನಾಲ್ಕನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕಥೆಗಳಿವೆ. ಕಥೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎಳೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವಂತವು. ಇಲ್ಲಿನ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಇಲ್ಲಿ ಭೀಮ ಬಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಥೆ 'ರಾಕ್ಷಸನ್ ಸಂಹಾರ ಮಳ್ತಿನವು', ನೀತಿಕಥೆಗಳಾದ 'ದುಷ್ಟೆರೆ ಸ್ವಭಾವ ಯೆಂಚಿತ್ತಿನವು', 'ಕಪ್ಪೆದ ಕಥೆ', 'ಕುದುಕನ ಕಥೆ', ಅಳಲೆಕಾಯಿ ವೈದ್ಯದ ವಿಡಂಬನೆ 'ಕಪ್ಪೆ ಪಂಡಿತನ ಮಳ್ತಿನವು', ಧೈರ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ 'ಬಡವೆದಿ ಮುಂಡೆನವುಲಾ ಚೆನ್ನನಾಯಿಳೆನ್ ಕೆರಿ ಜೋಕುಳೆನವುಲಾ', ಮದ್ಯಪಾನದ ಕೆಡುಕುಗಳನ್ನು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಮನ:ಪರಿವರ್ತನೆಗೆಳೆಸುವ 'ದುರ್ಬುದ್ಧಿದ ಕಂಡಣ್ಯನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ತಿ ಬೊಡೆದಿನವು', ಜನಮರುಳೋ ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ವಿನೋದಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ನಿರೂಪಿಸುವ 'ಕೃಷ್ಣರಾಯೆರೆ ಕಾಲೊಡು

ನಡತಿ ಕಥೆ', ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಒಂಬತ್ತನೆಯದು 'ಸರ್ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ'. ಇದು ನಾಟಕೀಯವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ನೀತಿಯ ನಿರೂಪಣೆ. ಕೋರ್ಟು, ವ್ಯಾಜ್ಯ, ವಕೀಲರು, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ

ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವೆನಿಸಿದ್ದು ಸ್ವತಃ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಕಳದ ಅತ್ತೂರು, ಕುಡುಪು ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮೂಲ್ಕಿ, ಬಪ್ಪನಾಡು, ಹಳೆಯಂಗಡಿ ಪಕ್ಕದ ಸಸಿಹಿತ್ಲಿನ ಭಗವತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಾಪುವಿನ ಉಂಡಾರ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಉಡುಪಿ, ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ಜೈನ ಬಸದಿಗಳು, ಮಾರಿಗುಡಿಗಳು, ಚೌಟರ ಅರಮನೆ, ಪುತ್ತಿಗೆ ಮಹತೋಭಾರ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂದರ್ಶನ ಹೊಸ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಪೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

೨೦೦೯ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಸಂಕಲನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಮೂಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ, ಪೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಸಂಬಂಧಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪರಾಮರ್ಶನ, ವಿದ್ವಾಂಸರೊಂದಿಗೆ ಭೇಟಿ, ದೂರವಾಣಿ ಮೂಲಕ, ಮುಖತಃ ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಪರಾಮರ್ಶೆ, ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ವರದಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾಗದಪ್ರತಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ, ತುಲನೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ಇದರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆ ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಕಥೆ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಮಿಶನರಿ ಕಾಲದ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸಂಪಾದನೆಯೆಡೆಗೂ ಗಮನ ನೀಡಿದ್ದು ಈ ಸಂಕಲನದ ಪ್ರಕಟಣೆ ವಿಳಂಬವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ನಡುವೆ ನಾಡಿನ ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯಾದರೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಪಾದನೆಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ 'ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಕಥೆ' ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನಾಸಕ್ತರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದೆ.

ನಮ್ಮ ನೆನಕೆಗಳು

ಈ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಪೂರಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ, ಇಂತಹಾ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾದ ರೆವೆ. ಡಾ. ಹನಿ ಕಬ್ರಾಲ್‌ರವರಿಗೂ, ದಿ.ರೈಟ್ ರೆವೆ ಎಸ್. ಆರ್. ಫುರ್ಟಾಡೋರವರ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಪತ್ರಾಗಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ಅವರ ಮಗ ರೈಟ್ ರೆವೆ. ಡಾ. ಸಿ.ಎಲ್. ಫುರ್ಟಾಡೊರವರಿಗೆ, ಕೆ.ಟಿ.ಸಿ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ರೆವೆ.ಥಾಮಸ್ ಚಿಂದವಾಳರವರಿಗೆ, ಮಿಶನರಿಗಳ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿಯರ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿರಿಸಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಂದಿಗೂ ದಾಖಲೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ, ಸೂಕ್ತ ಪರಿಶೀಲನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಮತ್ತು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ್ ರೈಯವರಿಗೆ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು. ಇವರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕೃತಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಪ್ರಕಟವಾಗದ ತುಳು ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪೂರಕ ಕನ್ನಡ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊರತರುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಈ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಡಾ. ಎ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ತುಳುವಿಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಗುರುತನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ದಿ.ಡಾ.ವಿ.ಎಸ್.ಆಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕುಪ್ಪಂನ ಹಿಂದಿನ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಗಂಗಿಶೆಟ್ಟಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ನೆನಕೆಗಳು. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಇಂದಿನ ಕುಲಪತಿಗಳಿಗೂ, ಕುಲಸಚಿವರಿಗೂ, ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಕರಿಸಿದ ತುಳು ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ. ಬಿ.ಎಸ್. ಶಿವಕುಮಾರ್, ತಮಿಳು ವಿಭಾಗದ ಶ್ರೀ ಪದ್ಮನಾಭನ್ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸದಾ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿರುವ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ.ಬಿ.ಪಿ.ಹೇಮಾನಂದ್ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು. ಹಂಪಿ ವಿ.ವಿ.ಯ ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ್ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ದ್ರಾವಿಡ ವಿ.ವಿ.ಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷಾಂತರ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಶಾರದಾ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ

ವಿಭಾಗದ ಡಾ. ಎಂ.ಎನ್. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಸರ್ವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು. ಇಂತಹಾ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ.ಎಸ್ ಪವಿತ್ರ, ಶ್ರೀಮತಿ ಐಲಿನ್ ಅಮ್ಮನ್ನ ಮತ್ತು ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡದಿರುವ ಆದರೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಜೋಡಿಸುವ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯರು ಮತ್ತು ಹಿತೈಷಿಗಳನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಅಪೂರ್ವ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಹೊರತರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ನ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶರವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಎಲ್ಲ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಪ್ರಯಾಣ, ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ, ಸಂಪರ್ಕ, ಅಕ್ಷರಜೋಡಣೆ ಮತ್ತಿತರ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚ ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದವುಗಳು. ಕುಪ್ಪಂ ಕುಡ್ಲಗಳ ಕಛೇರಿ ಸಮಯವನ್ನು ಸರಿಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು, ರಜೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಬಿಸಿಲು ಮಳೆಯೆನ್ನದೆ ತಿರುಗಾಡಿದ್ದು ಮರೆಯಲಾಗದ ಅನುಭವ, ಭೂತಕಾಲದ ಬರಹರೂಪದ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನದ ನೆನಪುಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿಯ ಕ್ಷಣಗಳು ರೋಚಕವಾದವುಗಳು. ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರಮ, ಒತ್ತಡಗಳು ತೃಪ್ತಿ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡಿವೆ, ಅರಿವಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರು ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ–ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಹೆಸರಿನ ಹಂಬಲವಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಸಂಪಾದಕರಿಬ್ಬರೂ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸರಣಿಯ ಸಂಪಾದನೆಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ತುಳುವಿನ ಕಾರ್ಯವೊಂದನ್ನು ಸಹೃದಯರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಿಶನರಿಗಳ ಈ ಬರವಣಿಗೆಯ, ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು, ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದು, ಅವರು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಿದ ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲೇ ನಮ್ಮನ್ನಗಲಿದರು, ಮಿಶನರಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಪರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಅರುಣೋದಯವನ್ನು ತೋರಿದ ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರರ ನೆನಪಿಗೆ ಈ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮಂಗಳೂರು — **ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್**
೦೭.೦೧.೨೦೧೫ — **ಬೆನೆಟ್ ಜಿ.ಅಮ್ಮನ್ನ**

೧. ಶಕುನ

ಬೈಯದ ಸಮಯೊಡು ಪಿಲಿಚಾಂಡಿ ಭೂತೊಗು ಕೊಡಿ ಬಾರೆದ ಇರೆಟ್ ಅಗೆಲ್ ಬಳಸ್ದ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ತಿಂಗೊಳುದ ಬೊಳ್ಪುಗು ಪೊಲಿ ಪೊಲಿಯಾ ಪೊಲಿಯೆಚ್ಚಿಲ ಪೊಲಿಯೆಚ್ಚಿಲ ಪೊಲಿಯೆಚ್ಚಿಲ ಪೊಲಿಯೇ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕುಳು ಜಾಲ ನಡುಟು ಪಡಿಮಂಚವು ದೀದ್ ಪೊಂಣ್ಣಾನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕೆಯಿ ದರ್ತ್‌ದ್ ಬಾರ್ ರಾಶಿ ಪಾಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಬಾರ್‌ದ ರಾಶಿದ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಕುರುವೆಡ್ ಇರ್ಲ ಬೊಂಣ್ಯ ಕಣತ್‌ದ್ ಐಕ್ ಇರ್ಲ ಬಾರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಒಟ್ಟುಗು ಬೆರೆಕೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಇಲ್ಲ್‌ದ ಕರ್ತವೆ ಮೂಡಾಯಿಡ್ದ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮುಕುಡೊಣ್ದು ಆ ಬಾರ್‌ದ ರಾಶಿಗ್ ನಾಲ್ ಸುತ್ತಲಾ ಪೊಲಿ ಪಾಡ್ದ್ ಐತ ಮಿತ್ತ್ ತೋಜಂದಿಲೆಕ್ಕ ಬೈ ದೀವೊಡು.

ಪುಲ್ಲ್ಯ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನಿರೆಕರೆತಾಕುಳು ಯೇರಾಂಡಲಾ ಬತ್ತ್ಯೆರ್ಡ ಆಕುಳು ಇಲ್ಲದಾಕುಳೆಡ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಪೋನಗ ಯಾನ್ ಪೋಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಆವಂದ್. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬಾರ್‌ದ ರಾಶಿ ಉಪ್ಪುನಗ ಅಂಚ ಪಣ್‌ಂಡ ಆ ಬಾರ್ ಕಡಮೆ ಆದ್ ಪೋವು, ಅವು ಲಕ್ಷಣೊಗು ಪಡಿಕೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪೋನಗ ಬರ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್ರ್‌ದ್ ಪೋವೊಡು.

ಇಂದತ್ತಂದೆ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಕೆಯಿ ದರ್ಪು ಸಮಯೊಡು ನಿರೆಕರೆತಾಕುಳು ದಾಲ ಒಂಜಿ ವಸ್ತು ನಟ್ಟಿಯೆರೆ ಬತ್ತೆರ್ಡ ಕೆಯಿ ದರ್ಪು ಸಮಯೊಡು ಕೊರಿಯೆರೆ ಆವಂದ್. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಜಾಲ್‌ದ ಪೊಲುಸು ಪಾರ್ ಪೋವು ಅಂದದ್ ಮನಸ್‌ದ ಬೆರ್ಮೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಯಿ ದರ್ಪುನಗ ನಿರೆಕರೆತಾಕುಳೆಗ್ ತೂ ಕೊರಿಯೆರೆ ಆವಂದ್. ಇಂದತ್ತಂದೆ ಕೆಯಿ ದರ್ಪು ಸಮಯೊಡು ಇಲ್ಲಗ್ ಕಕ್ಕೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅವು ಅಪಶಕುನ. ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಕಂಡೊಡು ನಾಲ್ ಮುಡಿ ಅರಿತ ಬಾರ್ ಆವೆರೆ ಇತ್ತಂಡ ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿ ಅರಿತವು ಆಪುಂಡು. ಆ ಕಕ್ಕೆ ಆತ್‌ಲಾ ಅಪಶಕುನದವು.

ನನ ಒಂಜಿ ಶಕುನ. ಒರಿ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸೊಡು ಪೋನಗ ದುಂಬು ಒಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಆಯಗ್ ಅಪಮಾನ ಆಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್‌ಲಾ ಆಯಗ್ ಅಪಮಾನನೇ ಆಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ದುಂಬು ಒಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಮಾನ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಮೂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಐಕ್ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ನಷ್ಟಮ ಇನ್ಪಿ ಗಾದೆ.

ನನ ಒಂಜಿ ಶಕುನ. ದುಂಬು ದರಿದ್ರೆ ಆದುಳ್ಳೆಡ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಗ್ಯ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇಜ್ಜಿಡ ದುಂಬು ಭಾಗ್ಯ ಉಂಡುಡ ಬೊಕ್ಕ ದರಿದ್ರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಸಂಕಡ ಆಪತ್ತ್ ಬಂನಗ ದೇವೆರೆನ್ ನೆನೆಪುನಿ. ಸುಖ ಸಂತೋಷ ಉಪ್ಪುನಗ ಒರಿಯ ಸುದ್ಧಿಲ ಇಜ್ಜಿ.

ಉಂದೇಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನನ ಪಲ್ಲಿದ ಶಕುನ ಪಣ್ಪುಂಡು. ಅಂಣ್ಣವು ಉಂತೊಣ್ದು ಬೇತೆ ಒರಿಯಡ ಪಾತೆರು ಸಮಯೊಡು ಪಲ್ಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಯ ಬಲತ ಕಾರ್‌ದ ಉಂಗುಷ್ಟ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತರೆಮುಟ್ಟ ಮಿತ್ತಾಂಡ ಯೆಡ್ಡೆ ಶಕುನ. ಐತ ಫಲ ರಾಜ್ಯ ಆಳಾವು ಇಜ್ಜಿಡ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತಾದಿಗೆ ಆಯಗ್ ತಿಕ್ಕು. ಅತ್ತ್‌ಡ ತನ ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ತಿಕ್ಕು. ಐತ ಫಲ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಉಂದೆನ್ ಯೇರ್ಲಾ ತೂವೆರೆ ಆವಂದ್. ಆಯೆ ತೆರಿಯಂದೆ ಯೇರೆಡ್ಲ ಪಂಡ್ರಿಯೆಡ ಉಂದೆತ ಫಲ ಪೋಂಡು.

ಉಂದೇಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆದಿತ್ಯವಾರದಾನಿ ಆದಿದ ಜಾಮೊಡ್ದು ಉಳಯಿ ಪಗ್ಗು ತಿಂಗೊಳುಡು ಮೇಷ ಲಗ್ನೊಡು ಮೂಡಾಯಿ ಮುಕುಡುದು ಪಲ್ಲಿ ಕರೇಂಡ ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ್ ಪೊಂಣು ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಐನ್ ಘಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪತ್ತ್ ಘಳಿಗೆ ಮುಟ್ಠ ಉಷಭ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ನುಡಿಯಿಂಡ ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ್ ಶನಿದೆಶೆತ ಗ್ರಹಚಾರ ಪತ್ತುಂಡು ಅಂದದ್ ಪಣ್ಪುಂಡು.

ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತ್ ಗಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪದ್‌ನೈನ್ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಠ ಮಿಥುನ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಗ್ ಸರಕಾರ ಮುಖೊಟು ಪೇಚಿ ಹೊಂದುದು ಆಯ ಕೈಕ್ ಕೋಳ ಸೊಂಟೊಗು ಬಳ್ಳ್ ಪಾಡ್ದ್ ಆಯನ್ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಶೇರಾವೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್‌ನೈನ್ ಗಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಇರ್ವ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಠ ಕರ್ಕಾಟಕ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವ ಕಿದೆತ ಗಿಡಿದೆರ್ಲು ಸಂಕಡೊಡು ಸೈತ್ ಪೋಪ ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಬೊಕ್ಕ ಇರ್ವ ಗಳಿಗೆಡ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಠ ಸಿಂಹಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವ ಮಗಳೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪಿನೆಕ್ಕ್ ಮಲ್ಲ ದಿಕ್ಕ್‌ದಾಕುಳು ಆಳೆನ್ ತೂವೆರೆ ಬರ್ಪೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಬೊಕ್ಕ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಗಳಿಗೆದ ಮಿತ್ತ್ ಮುಪ್ಪ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಠ ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ ನಿರೆಕರೆತಾಕುಳೆಗ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಲಗಾಡಿ ಆದ್ ಇಂಬೆನ ಆಕುಳ ತರೆಮಂಡೆ ಉಡೆತೊಣ್ದು ಅರಮನೆ ಅರಸ್ತನ ಶೇರುವೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು. ಉಂದೇ ಪೊರ್ತುಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿನೆಕ್ ನನಲಾ ಒಂಜಿ ಫಲ ಉಂಡು. ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ಆ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಗ್ ದುಂಬುಡ್ದು ಹೆಚ್ಚ ಆದ್ ಭೂಮಿ ತೋಟ ಹೆಚ್ಚುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ನುಡಿಯುಂಡು. ಇಡೆಗ್ ಪಗೆಲ್‌ದವು ಮುಗಿಂಡ್.

ನನ ಪೊರ್ತು ಕಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ಐನ್ ಘಳಿಗೆ ಮುಟ್ಠ ಕಂನ್ಯ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ನುಡಿಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ್ ಮೂಜಿ ದಿನತಗ

ಸರ್ಪೆ ತುಚ್ಚಿದ್ ಕೆರ್ಪುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಐನ್ ಘಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪತ್ತ್ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ತುಲಾ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ ಆಯ ತಂಮಲೆಗ ನ್ಯಾಯ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಹಾಕೊಣ್ಬು ನಾಲ್ ಸಾನದ ಆಜಕೊಡಿ ಪಾಡೊಣುದು ಇಲ್ಲಡ್ ನುಪ್ಪುನೀರ್ ಬುಡುದು ಉಪವಾಸ ಕುದ್ದುದು ಬಾಲೆಳು ಬಪ್ಪುಳು ಬರೆಲ್‌ದ್ ಅರೆ ಮುರಿಯೆಡ್‌ನಗ ನಿರೆಕರೆತಾಕುಳು ಮಾತ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತಮ್ಮಲೆ ಅರ್ವದನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಆಜಕೊಡಿ ಪಿರಿತ್‌ದ್ ನುಪ್ಪುನೀರ್ ಉಣ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಈತ್ ನ್ಯಾಯ ಲಕ್ಕು ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಉಂದೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತ್ ಘಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪದ್‌ನೈನ್ ಘಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಉಶ್ಚಿಕ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವ ಮಿತ್ತ್ ಆಯ ಊರುದಾಕುಳು ಸೊಡ್ಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಹಾಕ್‌ದ್ ಕೆರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ತೂಪೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಬೊಕ್ಕ ಪದ್‌ನೈನ್ ಘಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಇರ್ವ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಧನುರ್ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ್ ಬಡತನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೇಶಾಂತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಪುಂಡು. ಆಯ ಇಲ್ಲ್ ಶಾಂತಿ ರಾದ್ ಪೋಪುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್‌ನೈನ್ ಘಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಇರ್ವ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಮಕರ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆಯ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ್‌ಲಾ ಆಯ ಮೆಗ್ಯಾಡ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಪಾಲಾದ್ ಆಕುಳು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದುಪ್ಪುವೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಬೊಕ್ಕ ಇರ್ವ ಗಳಿಗೆಡ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಕುಂಭ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ್ ಗ್ರಹಚಾರ ಕಷ್ಟದ ಕಂಟಕೊಗು ಮೃತ್ತಿಂಜಯ ಹವನ ಮಳ್ತ್‌ಂಡ ಆ ದೋಷ ಪರಿಹಾರ ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಬೊಕ್ಕ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಗಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಮುಪ್ಪ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಮೀನ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಗ್ ಆಯ ಬುಡೆದಿಗ್ ನ್ಯಾಯ ಆದ್ ಆಯೆ ಅಳೆನ್ ಬರಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಡುದು ಬೇತೆ ಬುಡುದಾರೆ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ತೊಣುವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು. ಇಡೆಗ್ ಆದಿತ್ಯವಾರದಾನಿದ ಫಲ ಮುಗಿಂಡ್.

ನನ ಸೋಮವಾರದ ಫಲ ಪಣ್ಪುಂಡು. ಪಗ್ಗು ತಿಂಗೊಳುಡು ಸೋಮವಾರದಾನಿ ಪುಳ್ಯಕೆ ಮೇಷ ಲಗ್ನೊಡು ಇಂದ್ರ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳೊಣುದು ಮೂಜಿ ಕರೆಂಡ ಐತ

ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವೆ ಉಗ್ಗೆದ ಪಣೆಟ್ ನೀರ್ ಮಾಪುನಗ ಬೆರಿಮರ ಪೊಲ್ಲಿದ್ ತುಂಡಾದ್ ಆಯ ಮಂಡೆಗ್ ಬೂರುದು ಮೂಜಿ ಜೀವ ಸೈಪುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಐನ್ ಗಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪತ್ತ್ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಉ್ರಷಭ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ್ ಬರ್ಪಿ ಗ್ರಹಚಾರೊನು ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿದೆಕ್ ಮಾತ್ರ ಆಯ ಕಿದೆತ ಕೈಕಂಜಿಳು ಸೈತ್ತ್ ಮುತ್ತುದು ಪೋದು ಆಯ ಗ್ರಹಚಾರ ಪರಿಹಾರ ಆಪುಂಡು. ಆಯ ಜೀವೊಗು ಬವುದಿನವು ಕೈಕಂಜಿಳೆಡ್ದ್ ಜೀವದಾನ ಆದ್ ಪರಿಹಾರ ಆಪುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಉಂದೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತ್ ಗಳಿಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪದ್‌ನೈನ್ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಮಿಥುನ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ್ ಮೇಲ್ ಕಾಲೊಗು ಬುಳೆ ಸಳೆ ದಿಂಜ ಆಪುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಬೊಕ್ಕ ಪದ್‌ನೈನ್ ಗಳಿಗೆಡ್ದ್ ಇರ್ವ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಕರ್ಕಾಟಕ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಐತ ಫಲ. ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವಗ್‌ಲಾ ಆಯ ಪೊದ್ದೆರೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಪೊಂಣುದ ಪಾತೆರೊಡ್ದು ನ್ಯಾಯ ಆದ್ ಆಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಸತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ ಮಳ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆದ್‌ರ್‌ಗುದುರಾದ್ ಉಂತುದು ಚಲ ಪತ್ತುವೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್‌ನೈನ್ ಗಳಿಗೆಡ್ದ್ ಇರ್ವ ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಕರ್ಕಾಟಕ ಲಗ್ನೊಡು ಆ ಪಲ್ಲಿ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಡ್ ಕುದ್ದುದು ಕರೆಂಡ ಆ ಇಲ್ಲದ ಕರ್ತವ ಮಗಳೆಗ್ ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುಂಡು.

[A/2564-1]

ಈಗ ದೊರೆತಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊದಲನೆಯದು. ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯವು ಅರ್ಧದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಹಿಂದಿನ ಪುಸ್ತಕವೊಂದರಿಂದ ಮುಂದುವರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. 'ಪೊಲಿ'ಯ ವಿಚಾರವೂ, ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಮೊದಲಿಗಿದ್ದು ನಂತರ ಶಕುನದ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ Tulugeschichten-1886 ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮೂದಿಸಿರುವುದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಸಂಪಾದನೆಯ ವೇಳೆ ಇಲ್ಲಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ 'ಶಕುನ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿ ಶಕುನದ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. 'ಗಂಡಸು ಇನ್ನೊಬ್ಬನೊಂದಿಗೆ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆತನ ಬಲಗಾಲಿನ ಉಂಗುಷ್ಟದಿಂದ ತಲೆಯವರೆಗೆ ಏರಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಕುನ. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಳ್ವಿಕೆ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಒಡೆತನ ಅಥವಾ ಊರಿನ ಯಜಮಾನಿಕೆ ಆತನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೀತು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿರಬಾರದು

ಅಥವಾ ಆತ ತಿಳಿಯದೆ ಯಾರ ಬಳಿಯಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಫಲ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾನುವಾರದ ಆದಿ ಜಾಮದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಸೋಮವಾರ ಹದಿನೈದು ಗಳಿಗೆಯಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಗಳಿಗೆಯವರೆಗಿನ ಕರ್ಕಾಟಕ ಲಗ್ನದವರೆಗೆ ಹಲ್ಲಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೂಗಿದರೆ ಅದರ ಫಲವು 'ಮನೆಯೊಡೆಯನ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಸ್ಥಿತಿವಂತರು ಬರುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನ ಮಗಳಿಗೆ ಗಂಡುಮಗು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣುಮಗು ಹುಟ್ಟುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನ ಹಟ್ಟಿಯ ಕರುಗಳು ಸಂಕಟದಿಂದ ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನನ್ನು ಮೂರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿ ಕೊಲ್ಲುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸೇದುವಾಗ ಮೂರು ಜೀವಗಳ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸುವುದು, ಆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಬರುವ ಗ್ರಹಚಾರವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಆತನ ಹಟ್ಟಿಯ ದನಕರುಗಳು ಸಾಯುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಹರಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ನಿಗೆ ಶನಿದೆಸೆ ಹಿಡಿಯುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಆತನ ಕೈಗೆ ಕೋಳ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗ ಹಾಕಿ ಜೈಲಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೂ ನೆರೆಕರೆಯವರಿಗೂ ಜಗಳವಾಗುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಭೂಮಿ ತೋಟ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೂ ಆತನ ಮಾವನಿಗೂ ಜಗಳವಾಗಿ ಆಣೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನ ಮೇಲೆ ಊರಿನವರ ಶತೃತ್ವ, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಬಡತನ ಬಂದು ದೇಶಾಂತರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೂ ಅತನ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೂ ಪಾಲಾಗುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಬರಲಿರುವ ಗ್ರಹಚಾರ, ಕಷ್ಟ, ಕಂಟಕಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಹವನ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ದೋಷ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೂ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಜಗಳವಾಗಿ ಆತ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ 'ಬುಡುದಾರೆಯ ಮದುವೆ' ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೂ ಆತನ ನೆಂಟರಿಗೂ ಜಗಳವಾಗುವುದು' ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶುಭ ಶಕುನದಂತೆ ಅಶುಭ ಶಕುನವೂ ಇದ್ದು ಒಳಿತು, ಕೆಡುಕುಗಳೆರಡರ ಸೂಚನೆಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿ ಲೊಚಗುಟ್ಟಿದರೆ ತಮ್ಮ ಮಾತು ಸತ್ಯವೆಂದು ಹಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ, ಗೌಳೀಪತನದ ಫಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಆಕರವಾಗಿದೆ. ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗು ವಂತಹ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಮಿಶನರಿಗಳು ವಿಷಯಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವ ರೀತಿಗೂ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಸಂಧಿಕಾಲದ ಬರವಣಿಗೆಯಾಗಿದ್ದು ಜನಪದರ ಶಕುನ ನಂಬಿಕೆಗಳೊಳಗೆ ಪೊಲೀಸ್, ಕೋರ್ಟ್, ಜೈಲು, ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮೊದಲಾದವು ಸೇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

೨. ಮೂಲಿಗೆ

ಊರುಡು ಒರಿ ಒರ್ಯಗ್ ಮೂಜಿ ಕುದಿ ಒರಿ ಒರ್ಯಗ್ ನಾಲ್ ಕುದಿ ಆದ್ ಜರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕುದಿ ಜರೊಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಮೂಲಿಗಾ ಪ್ರಯೋಗ ಅಂದ್‌ಂಡ ಮೂಲಿಗೆದ ಮರ್ದ್ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಅವು ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ: ಮರ್ದ್ ಕಟ್ಟುನಾಯೆ ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ದ್ ಮಪ್ಪು ಆನಗ ಒಂಜಿ ತರತ ಮರ್ದ್‌ದ ಮರತ ಮುದೆಲ್ ಪೋದು ಕೈಟ್ ಮೂಜಿ ತರತ ಕುಂಟುದ ನೂಲು ಪತ್ತೊಂಡ್ದಿನೆನ್ ಆ ಮರತ ಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್ ಆವಡ್ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಆವಡ್ ದೀದ್ ಮರಕ್ಕ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪಂಡೊಣುನಿ: ಐಯ್ಯಾ ಮರನೇ ಯೆಲ್ಲೆ ಬೊಳ್ಪುಗು ಯಾನ್ ನಿನ ಕೈತಡೆಗ್ ಬರ್ಪೆ, ಇಂಚಿತ್ತಿನಾಯಗ್ ಯಾನ್ ಮರ್ದ್ ಕಟ್ಟುವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ತೆ, ಆ ಮರ್ದ್ ನಿನ ಕೈತಳ್ ಉಂಡು. ಈ ದಯ ದೀದ್ ಕೊರೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಆಯಗ್ ಗುಣ ಆಪಿ ಲೆಕ್ಕಲಾ ಈಯೇ ದಯ ತೋಜಾವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಐಕ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪಿರ ಬರ್ಪೆ.

ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಪಕ್ಕಿಳು ಲಕ್ಕುನೆಕ್ ದುಂಬು ತಾನ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್, ಬಜೀ ಬತ್ತಲೆಡ್ ಆ ಮರತ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಪೋದು, ಐತ ಸೂಲಿ ನಾರ್ ಕಳೆದ್ ಮೂಜನೆ ಕುದಿತಾಯಗ್ ಆಂಡ ಮೂಜಿ ಗಂಟ್, ನಾಲನೆ ಕುದಿತಾಯಗ್ ಆಂಡ ನಾಲ್ ಗಂಟ್ ಐಟ್ ಪಾಡ್‌ದ್, ಜರ ಬರ್ಪಿನಾಯ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಆವಡ್ ಕೈಕ್ ಆವಡ್ ಕಟ್ಟುವೆ. ಈತ್‌ನೆಂಗೆ ಇಂಬೆಲಾ ಮೌನೊಡು ಉಪ್ಪೊಡು. ಮರ್ದ್ ಕಟ್ಟುನಾಯೆಲಾ ಮೌನೊಡೇ ಉಪ್ಪೊಡು. ಈ ತರತ ಮೂಲಿಗೆಡ್ದ್ ಒರಿ ಒರ್ಯಗ್ ಜರ ಬುಡ್ರುದು ಪೋಪುಂಡು, ಒರಿ ಒರ್ಯಗ್ ಬುಡ್ಪುಜಿ.

ಈ ಮರ್ದ್ ಕಟ್ಟುನೆಕ್ ಆಯ ಜರತ ಕುದಿ ಐತ್ವಾರ ಆವಡ್ ಅಂಗಾರೆ ಆವಡ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಶನಿವಾರ ಆವಡ್ ಸೋಮವಾರ ಆವಡ್ ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ನಗ ಪೋದು ಆ ಮರಕ್ಕ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬರೊಡು. ಮನದಾನಿ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕಟ್ಟೊಡು. ಇಂಚೆನೆ ಕಟ್ಲೆ ಉಂಡು. ಉಂದು ಒಂಜಿ ತರತ ಮೂಲಿಗೆ.

ನನ ಕೈಕಂಜಿಳೆಗ್ ಮಿನಿ ದಾಲ ಒಂಜಿ ಪುಡಿ ಆದ್ ಪುರಿ ಆಂಡ ಐಕ್‌ಲಾ ಈ ತರತ ಮೂಲಿಗೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಉಂದು ಪುರಿ ತಾಳುಲೆಕ್ಕ. ಆ ಮರಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಕೆತ್ತೆ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಐನ್ ಒಂಜಿ ಯೆಲ್ಯ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಐಕುಳೆ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಆಂಡ ಉಂದುಲಾ ಐತ್ವಾರ ಅಂಗಾರೆನೇ ಮಳ್ಪುವೆರ್.

ನನ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ತರತವು. ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಮೇವೆರೆ ಪೋಯಿ ಕೈಕಂಜಿಳೆಡ್ ತಪ್ಪಾದ್

ಪೋಂಡ ಪೊರ್ತುರ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಮಪ್ಪು ಆನೆಂಗೆ ನಾಡುವೆರ್. ನನಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿಡ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನುಕುಳೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಮೂಲಿಗೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ: ಒಂಜಿ ಕತ್ತಿನ್ ಪತ್ತೊಂಡು ಪೋದು, ಆ ಕೈಕಂಜಿನ್ ಕಟ್ಟು ಗುಂಟದ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಉಂತುದು ಆ ಕತ್ತಿನ್ ಮುಕ್ಕೊಳು ಆ ಗುಂಟೊಗು ಸುತ್ತ ಕಣತ್‌ದ್ ಬಾಯಿಡ್ ಪಣ್ಪಿನಿ: ಯೆನ್ನವು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುದರ್‌ದ ಕೈಕಂಜಿನ್ ಪಿಲಿ ಮಿನಿ ದಾಲಾ ಪತ್ತಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಭೂಮಿಡ್ ಉಂಡಾತಿ ಮಾತ ಭೂತ ಕುಲೆ ರಾವು ರಕ್ಕಸೆರೆನವುಲಾ ಮುಪ್ಪತ್ತಮೂಜಿ ಕೋಟಿ ದೇವೆರುಳೆನವುಲಾ ಆಗಿನ ಉಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಕಿದೆಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮಾಡ್‌ಡ್ ಮುಳಿತ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಕತ್ತಿನ್ ಮರಂಕಣೆ ತಲ್ಕಾದ್ ದೀಪೆ. ಈ ಮೂಲಿಗೆ ಮಳ್ಪುನೆತ ಉಳಾಯಿ ಆ ಕೈಕಂಜಿನ್ ಪಿಲಿ ಪತ್ರ್‌ದ್ ಪೋಂಡ ಪೋಂಡು. ಮೂಲಿಗೆ ಮಳ್ತಿ ಮಿತ್ತ್ ಪಿಲಿ ಕೈಕಂಜಿ ಒಟ್ಟುಗೇ ಮೇವೊಂಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪಿಲಿ ಉಂದೆನ್ ಪತ್ತಂದ್ ಇನ್ಪೆರ್.

ಪಿಜಿನ್‌ಗ್ ಮೂಲಿಗೆ. ಇಲ್ಲಡ್ ಒರ್ಮೆಲಾ ಪಿಜಿನುಳು ಉಳ್ಳಡ ಅವು ರಾತ್ರೆಡ್‌ಲಾ ಪಗೆಲ್‌ಡ್‌ಲಾ ಮರ್ಗಿಲ್ ಊರಿಯೆರೆ ಬುಡ್ಪುಜ. ತರೆಕ್ ಮೈಕ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಕೈಕ್ ಒರ್ಮೆಲಾ ತುಚ್ಚುವ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಮಯೊಡು ಒಂಜಿ ಪಿಜಿನ್‌ನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಜೀವಜೀವನೇ ತನ ಕೋಮಣದ ಮುಂನಿಡ್ ಕಟ್ಟೊಣ್‌ಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಪಿಜಿನ್‌ದ ದಾರೆಡೇ ಜೆತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಚ್ಚುಜ ಇನ್ಪೆರ್.

ನನ ಒಂಜಿ ತರತವು. ಪಾಕ ಮಂದೆ ಒಟ್ಟುಗು ಕೂಡೊಂಡು ಒಂಜಿ ಸಾದ್ಯೆ ಪೋನಗ ಅಕುಳೆಡ್ ಒರಿಯ ಕಂಣ್‌ಗ್ ಪಕ್ಕನೆ ಒಂಜಿ ಉಮಿಲ್ ನೂರ್‌ಂಡ ಆಪಗನೇ ಪಾತೆರಂದೆ ಆಯೆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಯೇಳ್ ಅಜ್ಜೆ ಪಿರಪಿರ ನಡತೊಂಡು ಬತ್ತೆಡ ಆಯ ಕಂಣ್‌ದ ಉಮಿಲ್ ಪೋಪುಂಡುಗೆ.

ಒರಿಯಗ್ ಒಂಜಿ ಅರೆತೆಳ್ ತುಚ್ಚಿಂಡ ಯೆಡ್ಡೆ ಅಲ್ರುಂಡು. ಆಪಗ ಆಯೆ ತನ ಕೋಮಣ ಮಾತ್‌ದ್ ಮುಂನಿದ ಕೋಡಿನ್ ಪಿರ ತಿಕ್ಕಾದ್ ತಿಕ್ಕಾದಿ ಕೋಡಿನ್ ಮುಂನಿ ಪಾಡ್ದ್ ತುತ್ತಿಯೆಡ ಆಯ ಅರ್ಲ್‌ತೆ ಪೋದು ಬೇಗ ಗುಣ ಆಪುಂಡು ಇನ್ಪೆರ್.

ನನ ಒಂಜಿ ತರತವು. ಒರಿಯಗ್ ಇರ್ಕಂಣ್ ಆದ್ ತೋಜಂದೆ ಪೋನಗ ಆಯೆ ಪಚ್ಚ ಪಗೆಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ತೂಟೆ ಪೊತ್ತಾದ್ ಪತ್ತೊಂಡು ಪೋವೊಡು. ಆಪಗ ಯೇರ್ಲಾ ಒರಿ ಉಂದು ದಾನೆ ಸಂಗತಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಚ್ಚ ಪಗೆಲ್‌ಡ್ ನಿಕ್ಕ್ ಕಂಣ್ ತೋಜುಜಾ ದಾಯೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ತೂಟೆ ಪತ್ತೊಂಡ್ದ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಣುವೆ. ಆ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಇಂಬೆ ತೂಟೆನ್ ದಕ್ಕ್‌ಡ್ರ್‌ದ್ ಆಯಡ ಪಾತೆರಂದೆ ಪೋವೊಡು. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಯಗ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಪೊರ್ಲುಡು ಕಂಣ್ ತೋಜುಂಡುಗೆ.

[A/2564-1]

'ಮೂಲಿಗೆ' ಎಂಬುದು ಇದರ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. ಜನಪದ ವೈದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆ, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಅನುವಾದವು ದೊರೆತಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಿಶನರಿ ಎಂ.ಶೈಬ್ಲೆ ಇದರ ಅನುವಾದಕ, ಮೂಲ ಲೇಖಕ ಕಾರ್ಕಳದ ಅತ್ತೂರು ಕೈಲಾಜೆಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ನಂಬಿಕೆಗಳಿದ್ದು ಗೌಪ್ಯತೆಯೂ ಬಹುಮುಖ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲಿಗೆ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದರೂ ಔಷಧದ ಕ್ರಮ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ವಿವರ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ವರದ ಔಷಧಿಗಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಮಾರನೇ ದಿನ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಆ ಮರದ ನಾರು ತಂದು ರೋಗಿಗೆ ಗಂಟುಹಾಕುವುದು, ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳು, ಹಸುವಿನ ಗಾಯದ ಹುಳುವಿಗೆ ಔಷಧಿ, ಮೇವಿಗೆ ಹೋದ ಹಸು ಕಣ್ಮರೆಯಾದಾಗ ಮರಳಿ ಬರಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ, ಇರುವೆಯ ಉಪಟಳಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸೊಳ್ಳೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಮಾತನಾಡದೇ ಏಳು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯುವುದು, ಲಕ್ಷ್ಮಿಚೇಳು ಕಚ್ಚಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ, ರಾತ್ರಿಕುರುಡಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧದ ಔಷಧಿಯ ಮರ ಎನ್ನುವುದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂತಹುದೇ ಮರ, ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣವೆನ್ನದೆ ನಿರೂಪಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತಿದ್ದು ವಕ್ತೃಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಅದರ ಅನನ್ಯತೆಗೆ ಭಂಗ ಬಾರದಂತೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇರುವೆಯ ಉಪಟಳಕ್ಕೆ ಜೀವಂತ ಇರುವೆಯೊಂದನ್ನು ಕೌಪೀನದ ತುದಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಲಕ್ಷ್ಮಿಚೇಳು ಕಚ್ಚಿದಾಗ ತನ್ನ ಕೌಪೀನ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮ, ರಾತ್ರಿಕುರುಡು ಆದಾಗ ಹಗಲಲ್ಲಿ ದೊಂದಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಇಂತಹಾ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಶೈಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಜನಪದರು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಆಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವ ಅಂಶಗಳು ಇಂದು ಮರೆವಿಗೆ ಸಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ.

೩. ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ

ಸೈತಿನಾಯೆ ತಾನ್ ಜೀವೊಡು ಉಪ್ಪುನಗ ನೀತಿ ಸತ್ಯದ ನಡತೆಡ್ ನಡತ್‌ದಿನಾಯೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಇಂಚಿತ್ತಿನಾಯಗ್ ಆಯ ಮಗೆಲಾ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ವಿಶ್ವಾಸ ದೀದ್ ನರಮಾನ್ಯರೆಗ್ ಮೆಚ್ಚುಲೆಕ್ಕ ವಾ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸಲಾ ಡಂಭಾಚಾರೊಡು ಮಳ್ಪಂದೆ ತಾನ್ ಮಳ್ಪುನವು ದೇವೆರೆಗ್ ಮೆಚ್ಚೊಡು, ಆಯಗ್ ಸಂತೋಷ ಆವೊಡು, ಆಯೆ ಯೆನ ಅಮ್ಮಗ್ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಭಕ್ತಿಡ್ ಮಾತಲಾ ಮಳ್ತೊಂಡ್ದ್ ಬರ್ಪೆಡ ಆಯ ಅಮ್ಮಗ್ ಸ್ವರ್ಗ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಇನ್ಪೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿನಾಯೆ ಇರ್ವಾರ ಯೆಮ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋವೊಡ್ಚಿ. ಆಯನ್ ದೇವೆರೆ ದೂತೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕೊಗು ಮಹಾ ಸಂತೋಷೊಡು ಲೆತ್ತೊಂಡ್ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಆಯೆ ಪೋನಗ ಸಾದಿಡ್ ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳು ಗುರಿ ಗುಂಪು ಯೆತ್ತ್ ತಗ್ಗ್ ಯೇರ್ ಪೇರ್ ಮಿನಿ ಇತ್ತಿನವು ಮಾತ ದೂತೆರ್ ದೆತ್ತ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಸರಿಕೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಮಲೆ ಕುಂಜ ಗುಡ್ಡೆ ಪರ್ವತ ಮಿತ್ತಾನಗ ದಂಡಿಗೆ ಪಲ್ಲೆಂಕಿಡ್ ತುಂಬೊಂಡ್ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಇಂಬ್ಯಗ್ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ಆನಗ ಪರಿಮಳ ನೀರ್, ಸಕ್ಕರೆ ಪಾನಕ ಕೊಂಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ತಿನಿಯರೆ ಬಹಳ ರಿತಿ ಇತ್ತಿ ಪಂರ್ದ್‌ನ್, ಕಂಣ್‌ಗ್ ತೂನಗ ಬಹು ಪೊರ್ಲು ಇತ್ತಿನೆನ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ದೆಂಬು ಆನಗ ಯೇತೋ ಮಲ್ಲೆ ಇತ್ತಿ ಬೊಳ್ದು ಕೊಡೆನ್ ಕೊಂಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಸಿಕೆ ಆನಗ ಕಮ್ಮೆನಲಾ ಪೊರ್ಲುಲಾ ಇತ್ತಿ ಯೆದ್ದ್ಯನೆಡ್ ಯೆದ್ದ್ಯುವೆರ್. ಸಳಿ ಆನಗ ಪಟ್ಟೆ ಪೀತಾಂಬರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕುಂಟುಳೆನ್ ಪೊದೆಪಾವೆರ್. ಕತ್ತಲೆದ ಪೊರ್ತುಡು ಕಾಡ್‌ಗುಡ್ಡೆಡೆ ಪೋನಗ ಮೆಂಚಿದ ಲೆಕ್ಕಂದಿ ಬೊಳ್ಪುನುಲಾ ಜೀಟಿಗೆನ್‌ಲಾ ಪತ್ತುವೆರ್. ನಡತ್ ನಡತ್‌ದ್ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಬೇಸರ ಪುಟ್ಟುನಗ ಕೆಬಿಕ್ ರಂಗ್ ಆಪಿ ರಾಗ ಮಳ್ತೊಂಡ್ದ್ ಇಂಬ್ಯನ್ ತುಂಬೊಂಡ್ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೊತ್ರಣೀ ಇನ್ಪಿ ತುದೆಕ್ ತರೆ ಕುಜಲ್‌ದಾತ್ ಸಪುರದ ಪಾಪು ಉಂಡು. ಐಟ್ ಪೋನಗ ದೇವೆರೆ ದೂತೆರ್‌ಲಾ ಇಂಬ್ಯನ್ ತಾಂಗ್ ತರ್ಕ್‌ದ್ ಪತ್ತೊಂಡುವೆರ್. ಉಂದತ್ತಂದೆ ತನ್‌ಕ್ ಬೋಡಾದ್ ದಾನ ಕೊರ್ತಿ ಪೆತ್ತಳು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನುಕುಳೆ ಬೀಲೊನು ಕೈತಾಂಗ್‌ದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಕೊರ್ಪ. ಐಡ್ದಾವರ ಇಂಚಿತ್ತಿನಾಯೆ ಮುಳ್ತುಡ್ದು ಅಡೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಮಹಾ ಸುಖ ಸಂತೋಷ ಹೊಂದೊಣ್ದೇ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕೊಗು ಪೋಪೆ.

ನರಕೊಗು ಪೋಪಿನಾಯನ್ ಯೆಮಧರ್ಮರಾಯ ಕಡೆತ ದೂತೆರ್ ಇರ್ವಾರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೊಂಡ್ದ್ ಪೋಪೆರ್. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಇಂಬೆ ಜೀವೊಡು ಉಪ್ಪುನಗ ಸತ್ಯ ನೀತಿದ ನಡತೆಡ್ ನಡಪಂದೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮೋಸ ಸುಳ್ಳು ಹಾದ್ರ ಮಿನಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್

ಸೈತ್ ಪೋಯಿನೆಡ್ದ್ ಇಂಬ್ಯ ಮಗೆ ಮಳ್ತಿನವು ಬೊಜ್ಜ ಸಹ ಪೂರೈಸಂದಿನೆಡ್ದ್ ಇತ್ತೆ ನರಕದ ಸಾದಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅಡೆಗ್ ಪೋವೊಡಾಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಆಯನ್ ಯೆಂಚ ಕೊಂಡು ಪೋಪೆರ್? ಕಾರ್‌ಗ್ ಬಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ವ್ಯೊಪುವೆರ್. ಓಳೋಳು ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳು ಯೆತ್ತ್ ತಗ್ಗ್ ಉಂಡಾ ಅಳ್ಪ ಕೊಂಡು ಪೋಪೆರ್. ಆಯಗ್ ಬಡವು ಆನಗ ಮರಕುಳೆಡ್ದ್ ಪಂರ್ದ್ ಕ್ಯೊದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಐಟ್ ಪುರಿಕುಳು ಮಿಜಿ ಮಿಜಿ ಇನ್ನಿನೆಡ್ದ್ ಅವು ತಿನಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಅಸರ್‌ಡ್ ತಿಗಲೆ ಬಿಚ್ಚುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಬುಳ್ಪುವೆ. ಆಪಗ ಮಲ್ಲ ಪಾದೆದಾಡೆ ಲೆತ್ತೊಣ್ದು ಪೋದು ಉಂದು ಚೊಕ್ಕ ನೀರ್ ಉಂದೆನ್ ಪರ್ಲ ಇನ್ಪೆರ್. ಆಯ ಕಂಣ್‌ಗ್‌ಲಾ ನೀರೇ ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಆಂಡ ಪತ್ತ್‌ನಗ ಗಟ್ಟಿ ಪಾದೆನೇ. ಕಾಡ್ ಬಲ್ಲೆಡೇ ಪೋನಗ ಐತ ಇರೆಕುಳು ಗರ್ಗಾಸ್‌ದ ಪರುತ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಇಂಬ್ಯ ಕೈ ಮೈಟ್ ದಾರೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಜಪ್ಪುಂಡು. ಆಪಗ ಆ ದೂತೆರ್ ನಡಪು ಯೇರೆಡ ಪಣ್ಪ ಅಂದ್‌ದ್ ತನುಕುಳೆ ದಂಡೊಡು ಬೆರಿಕ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆಪಗ ಆಯೆ: ಐಯ್ಯೊಯ್ಯೊ, ಯೆಂಕ್ ನಡಪೆರೆ ತೀರುಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಮರಂಕಣೆ ಬೂರೊಣುವೆ. ಆಕುಳು ತನುಕುಳು ಕುಳ್ಳು ಗೋಣ ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ ವ್ಯೊಪಾವೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೊಲೆ ಕೊರೊಣ್ದು ದುಂಬು ಕೊಂಡುಪೋನಗ ವ್ಯೊತ್ರಣಿ ಇನ್ಪಿ ತುದೆಕ್ ತರೆ ಕುಜಲ್‌ದಾತ್ ಸಪುರ ಇತ್ತಿ ಪಾಪು ಉಂಡು, ಆ ಪಾಪುಡೆ ಪೋನಗ ಮಾಲೊಣ್ದು ವಯಲೊಣ್ದು ಪೋನಗ ಪುಚ್ಚೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಯೆಂಕ್ ಮಡೆನುಪ್ಪು ನೆಲಟ್ ಪಾಡ್‌ದ, ಇತ್ತೆ ನಿನನ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್ಪಾವೆ ಇಂದ್‌ದ್ ಆ ಪಾಪುಡು ನಲಿತ್‌ದ್ ಆಯನ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್ಪಾವುಂಡು.

ಈತಾದ್ ಐತ ನೀರ್ ಯೆಂಚಿತ್ತಿನವು ತೂನಗ ತಿಮರೆದ ಪಲದ್ಯದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉಂಡು. ಐಟೇ ಉರ್ಚೊಡು, ಐಟೇ ಮೈನೀರ್ ಮ್ಯೊಪೊಡು, ಅವೆನೇ ಬಾಜೆಲ್‌ಗ್ ಪರೊಡು. ಆ ತುದೆತ ನೀರ್‌ಡ್ ದೋಂಟೆ ದೋಂಟೆ ಪುರಿಲಾ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಹೇಶಿಗೆ ಪೇಶಿಗೆ ಕುರ್ತೆಲ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಆಯೆ ಪಾಕ ದಿನ ಇತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ ಆಯನ್ ಮಿತ್ತ್ ವ್ಯೊತ್‌ದ್ ನರಕಲೋಕೊಗು ಯೆಮಧರ್ಮರಾಯೆ ಇತ್ತಿನಡೆಗ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಆಯ ಯೆದ್‌ರ್‌ಡ್ ಉಂತಾವೆರ್.

ಆಯೆ ಇಂಬ್ಯ ಯೆಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆನ್ ದುಂಬು ಒರ ಕೇಣಿದಿನೆಡ್ದ್ ಇತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ವಿಚಾರಣೆ ಮಳ್ಪಂದೆ ಕೊಲೆ ಕೊರ್ಪಿ ದೂತೆರೆಗ್ ಆಯನ್ ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಆಕುಳು ದಾನೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್‌ಂದ್‌ಂಡ: ಇಂಬೆ ಬದ್‌ಕ್‌ನಗ ತಾನ್ ಮಳ್ತ್‌ದಿ ಅನ್ಯಾಯೊನು ಇಂಬ್ಯಗ್ ತಿನ್ಪಾವೆರ್. ಇಂಬೆ ಒರಿಯ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ತೂ ದೀದ್ ಪೊತ್ತಾದೆಡ ಅವುಳು ಒಂಜಿ ಅರಕ್‌ದ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಐತ ಉಳಯಿ ಆಯನ್ ಪಾಡ್ದ್ ನಾಲ್ ಸುತ್ತಲಾ ತೂ ವ್ಯೊಪುವೆರ್. ಆ ಅರಕ್ ಯೇಲ್‌ದ್ ಆಯ ಮೈಕ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಐಯ್ಯೊಯ್ಯೊ ಅಂದ್‌ದ್ ಬುಳಿಪುವೆ. ಆಪಗ ಆನಿ ಈ ಬದ್‌ಕ್‌ನಗ ದಾಯೆ ಊರ್ಯಾರ್ಯ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ತೂ ದೀದ್ ಆಯ

ಜೋಕುಳು ಬಾಲೆಳೆನ್ ಪೊತ್ತಾದ, ಇತ್ತೆ ನಿಕ್ಕ್ ಅವು ಬಗೆಂಡ್ ಇನ್ವೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಸೈಪುಜಿ.

ಬೊಕ್ಕ ಊರ್ಯಾಯ ಬೊಡೆದಿನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಹಾದ್ರ ಮಳ್ತ್‌ದಿನಾಯಗ್ ಒಂಜಿ ಕರ್ಬದ ಕಮ್ಮೊನು ಕೆಂಪು ಆನೆಂಗೆ ಕೈತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ತೊಟ್ಟು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪುಲ ಅಂದ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪಾವೆರ್. ಆಪಗ ಇಂಬ್ಯ ಮೈಕೈ ಮಾತ ಪೊತ್ತುದು ಸುಡ್ಪುಂಡು, ಅವೆನ್ ತಡೆವೆರೆ ತೀರಂದೆ ಬುಳಿಪುವೆ, ಆರ್ ಮುರ್ಯ ಪಾಡುವೆ. ಆಪಗ ದೂತೆರ್ ದಾಯೆ ಇತ್ತೆ ಬುಳಿಪುವ, ನಿನ ಕರ್ಮ ಈ ತಿನ್ಪ ಅಂದ್‌ದ್ ಬುಳಿಪಂದಿಲೆಕ್ಕ ಆಯ ಬಾಯಿಗ್ ಯೆಂಚಿನವುಲಾ ತಲ್ಲ್‌ದ್ ಮೂಕು ಬಾಯಿ ಪುಡ್ತು ಪತ್ತುವೆರ್.

ಸುಳ್ಳುದ ಸೈವಜಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಜ್ಯೊಡು ಒರಿಯ ಇಲ್ಲ್ ಕಳೆದ್ ಆಯನ್ ನುಪ್ಪು ನಟ್ಟಾದ್ ಊರುಡ್ದು ಗಿಡಿಯಾದೆಡ ಇತ್ತೆ ಮೂಳು ಆಯಗ್ ಉಣಿಯೆರೆ ತಿನಿಯೆರೆ ಅಸರ್‌ಗ್ ದಾಲ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಆಪಗ ಯೆಂಕ್ ಬಡವು ಆಪುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡುವೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತುಡು ಬಹು ಸೊಗಸ್ ಇತ್ತಿ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಳ್ಪಾದ್ ಆಯೆ ಕಂಣ ಎದ್‌ರ್ ಬೇತೆದಾಕುಳೆಗ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಇಂಬ್ಯಗ್ ನಟ್ಟಾವೆರ್, ಬೇತೆದಾಕುಳೆಗ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಆಪಗ ಕುಳ್ಳೊಣ್ದು ದುಃಖಿ ದುಃಖಿದ್ ಅರ್ಪೆ. ಯೇತ್ ಅರ್‌ಂಡಲಾ ಆಯಗ್ ಮೋಕುಳು ಉಂಡು ತಿಂದ್‌ದ್ ದಕ್ಕು ಮಡೆ ಸಹ ಪಾಡುಜೆರ್. ನರಕೊಗು ಪೋಯಿನಾಕುಳು ಆಕುಳೆ ಕರ್ಮ ಪರಿಹಾರ ಆನೆಂಗೆ ಇಂಚೆನೆ ಕಷ್ಟ ಭಂಜ ಕೊಲೆ ಕೋಟ್ಲೆ ತಿಂದೊಣ್ದು ಉಪ್ಪೊಡು ಹೊರ್ತು ಅವುಳು ಒಂಜಿ ದಿನತ ಸುಖಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಐಕಾದ್ ಒಂಜಿ ಗಾದೆ ಪಣ್ಪೆರ್: ಸ್ವರ್ಗೊಡು ಕಷ್ಟ ಇಜ್ಜಿ, ನರಕೊಡು ಸುಖ ಇಜ್ಜಿ (ಇಂದ್‌ದ್) ಈ ಗಾದೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಅವುಳು ಉಂಡು.

ಇಂಚೆನೆ ಆಯೆ ಮಳ್ತಿಂಚಿತ್ತಿ ಕರ್ಮ ಅವುಳು ತಿಂದ್‌ದ್ ಪರಿಹಾರ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಆಯೆ ದಾಲ ಯೆಡ್ಡೆ ಪುಂಣ್ಯದ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತ್‌ದೆಡ ಐಕ್ ತಕ್ಕ ಯೆಡ್ಡೆ ತಿನಿಯೆರೆ, ಸುಖೊಟು ಉಪ್ಪೆರೆ ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಪೋಪೆ. ಅವುಳು ಸ್ವರ್ಗೊಡು ಉಪ್ಪುನಾಕುಳೆಡೊಪ್ಪ ತಾನ್‌ಲಾ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಅಂದ್‌ಂಡ ದೇವೆರ್ ಪಂಡಿನಾತ್ ಕಾಲ ಸ್ವರ್ಗೊಡು ಉಪ್ಪುವೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರ್ ಆಯ ಸ್ಥಿತಿಕ್ ತಕ್ಕ ಇತ್ತಿ ಜನ್ಮೊಡು ಕುಡ ಇರ್ವಾರ ಭೂಲೋಕೊಡು ಪುಟ್ಟುದು ಯೆಡ್ಡೆ ನಡತೆಡ್ ನಡತೊಣ್ದು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಯೆನ ಕೈತಡೆಗ್ ಬಲ್ಲ. ಪಡಿಕೆ ಮಳ್ತ ಇನ್ಪಿನವು ಆಂಡ ಈ ದುಂಬು ಪೋಯಿನಡೆಗೇ ಪೋವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಈ ಲೋಕೊಗು ಕಡಪುಡುವೆ.

[A/2564-1]

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ 'ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ'. ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದವರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಪಾಪ ಮಾಡಿದವರು ನರಕಕ್ಕೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಹಾಗೂ ನರಕಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಅನುಭವಗಳ

ವಿವರಣೆ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸತ್ಯ ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವನನ್ನು ದೇವದೂತರು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ, ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವುದು, ಕುಡಿಯಲು ಉತ್ತಮ ಪಾನೀಯ, ತಿನ್ನಲು ಹಣ್ಣು, ಸೆಕೆ ಚಳಿಗೆ ಉಪಚಾರ, ಕತ್ತಲಿಗೆ ಬೆಳಕು, ಕಿವಿಗೆ ಸಂಗೀತ, ನಡೆಯಲು ದೂತರ ಸಹಾಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳ ವಿವರವಿದೆ. ಅನ್ಯಾಯ, ಮೋಸ, ಸುಳ್ಳು, ಹಾದರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವನು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದು, ಹಾಗೆ ಹೋಗುವವನಿಗೆ ಯಮದೂತರು ಕಾಲಿಗೆ ಹಗ್ಗ ಹಾಕಿ ಎಳೆಯುವುದು, ಕಲ್ಲುಮುಳ್ಳಿನ ಹಾದಿ, ಹುಳವಿರುವ ಹಣ್ಣು, ನೀರೆಂದು ಬಂಡೆಕಲ್ಲನ್ನು ತೋರುವುದು, ದಾರಿಯ ಹರಿತ ಮುಳ್ಳಿನಂತಹ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಮೈಯ ನೆತ್ತರು ಹರಿಯುವುದು, ದೂತರ ಹೊಡೆತ, ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಾಗ ಕೋಣನ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪಾಪಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟವನಿಗೆ, ಹಾದರ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದವನಿಗೆ ಯಮ ನೀಡುವ ಶಿಕ್ಷೆಗಳ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ೧೮೪೪ರಲ್ಲಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾನ್ ಬುನ್ಯನ್‌ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲದ 'ಪಿಲಿಗ್ರಿಮ್ಸ್ ಪ್ರೊಗ್ರೆಸ್'ನ ಅನುವಾದವಾದ 'ಯಾತ್ರಿಕನ ಸಂಚಾರವು' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ಕಲ್ಲಚ್ಚು ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದು 'ಸ್ವರ್ಗಯಾತ್ರೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ತುಳುವಿಗೂ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡು ೧೯೦೧ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ 'ಮರಣದ ನೆರಳಿನ ತಗ್ಗು' ಎಂಬ ಭಾಗದ ಶೈಲಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದಾದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಅದರ ಭಾಷಾಂತರವಲ್ಲ. ಅಂದಿನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವಂತಹ ರಾಗ, ಪಾಪ, ದೂತರು ಮುಂತಾದ ಪದಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಬರುವ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಸಂಬಂಧೀ ವಿಚಾರಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಂಬಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದು ಮಿಶನರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತಹುದು. ಮತಧರ್ಮಗಳ ತುಲನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವಚನ ಕೊಡಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹುದು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಬದುಕು ಹೇಗಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬ ಆಶಯವೂ ಇದೆ.

೪. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಆಯಿನಿ ಯೆಂಚ?

ಪೂರ್ವೊಡು ಬಾರುಕೂರು ಯಿನ್ಪಿನವು ತಾಲೊಕುದ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಣ. ಸರಕಾರ್‌ದಾಕ್ಳೆಡ್‌ಲ ದುಂಬು ಬಾರುಕೂರು ತಾಲೋಕು. ಯಿತ್ತೆ ಒಡಿಪು ತಾಲೋಕು. ಮಲ್ಲ ಬಂದರಲಾ ವ್ಯಾಪಾರಲಾ ಬಾರುಕೂರುಡು ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಪರ ಊರುದಾಕುಳು ಅಂದ್‌ಂಡ ಪಾಂಡಿ ದೇಶದಾಕುಳು ಮಿನಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡಪುಡೊಣ್ಬು ಯಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಬೊಕ್ಕ ಬಾರುಕೂರುಡು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಣೀಕದ ಭೂತೊಳು ಯಿತ್ತಗೆ.

ಯಿಂಚೆನೇ ಪಾಂಡಿ ದೇಶದ ಒರಿ ತುಂಡು ಅರಸು ಲಕ್ಷಾಂತ್ರ ರುಪ್ಯಾ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಪ್ಪಲ್ ಕಟ್ಟಾಯೆಗೆ. ಕೆಲಸ ಪೂರಾ ತೀರಿ ಮಿತ್ತ್, ವಾಡಿಕೆದ ಪ್ರಕಾರ ಕೊರೊಡಾಪಿ ಕುರಿ, ಯೇಡ್, ಕೋರಿ ಮಿನಿ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಜುವಾದಿಳೆನ್ ಹಾರ ಕೊರ್‌ಂಡಲಾ ಕಪ್ಪಲ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪುಡಿಯೆರೆ ಯೆತ್ತ್‌ಗಡಿ ಮಳ್ಪುನಗ ಅಡಿ ಪಂದಿನೇ ಯಿಜ್ಜಿಗೆ. ಮಲ್ಲ ಸೋದ್ಯೆ ಆದ್ ಮುಖ್ಯ ಭೂತೊನು ಉಂಡು ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಕೇಂಡಿನಾತ್ ಪೊರ್ತುಗು ನರಹಾರ ಕೊರಂದೆ (ಅರಸು ವಂಶೊಡ್ದು) ಕಪ್ಪಲ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ಪುಜಿ ಯಿನ್ಪಿ ಭೂತದ ನುಡಿ ಆಂಡ್‌ಗೆ.

ಆಪಗ ಅರಸು ದಿಂಜ ದುಃಖ್ಬ ಮಳ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಯಿಜ್ಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣ್‌ದ್ ತನ ಆಣ್ ಬಾಲೆಳೆಡ್ ಒಂಜೆನ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಯಿನ್ಪಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಭೂತೊಗು ವಾಕ್ ಕೊರ್ದು, ಯಿಲ್ಲಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಸಂಗತಿ ಪಿನ್ಪಾಯೆ. ಐಕ್ ಬೊಡೆದಿ ಬಿಲ್ಲುಕುಲ್ಲು ಒಪ್ಪಿಯಂದೆ ನಿಕ್ಕ್ ಯಿತ್ತಿ ಸರ್ವಲಾ ಪೋಯಿ ಪಕ್ಪೊಡುಲಾ ಯೆನ ಬಾಲೆಳೆನ್ ಯೇತ್ ಮಾತ್ರೊಗುಲಾ ಬುಡ್ದು ಕೊರಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತ ಬಾಲೆಳೆನ್ ಲೆತ್ತೊಣ್ಬು, ತನ ಪುಟ್ಟಿನಾಕುಳೆ ಯಿಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಯೆದ್ರಿಯಳ್.

ಐಕಾದ್ ಅರಸುಗು ದಿಗ್‌ಲ್‌ದಾಂತೆ, ದಾನೆ ಮಳ್ಪೊಡು ಯಿನ್ಪಿ ದಿಕ್ಕ್ ತೋಜಂದೆ, ದುಃಖೊಡು ದಿಂಜಿದಿನಾಯೆ ಆದ್ ಮಾನ್ಯಡ ಮಣಿಪಂದೆ ನುಪ್ಪು ನೀರ್ ಮುಟ್ಟಂದೆ ಅರಮನೆದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಡ್ ಬೂರುದುಪ್ಪುನಗ ಯಿಂಬ್ಯ ತಂಗಡಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದಾನೆ ಅಂಣೆರೆ ನುಪ್ಪುನೀರ್ ಬುಡ್ದು ದುಃಖೊಡು ಬೂರಿಯೆರೆ ಕಾರಣ ದಾನೆ ಯೆನಡ ಪಣ್ಲೆ ಈರ್ ನಾಲ್ಲೆರೆಗ್ ಪಣ್ಪಿನಾರಾದ್, ಯಿಂಚ ಮಳ್ತ್‌ಂಡ ಯೆಂಕುಳೆ ಲೆಕ್ಕಂತಿನಾಕುಳೆ ಹಾಡ್ ದಾನೆ ಒರಿಂಡ್, ಯಿಂಚ ಮಳ್ಪುನವು ಸಮ ಅತ್ತ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಹು ತರೊಟು ಕೇಂಡಿನೆಕ್ ನಡತಿ ಸಂಗತಿ ಮಾತ ಪಂಡೆ. ಐಕ್ ತಂಗಡಿ– ಅಣ್ಣೆರೇ ದಾಲಾ ಪೋಡಿಯಡೆ ಧೈರ್ಯ ಮಳ್ತೊಣ್ಲೆ ಬಾಲೆಳೆನಾಂಡ ನನಲಾ ಪೆದ್ದೊಣುಂಬೆ ಪಲಯೆ ಯೆಂಕ್ ಓಳು ತಿಕ್ಕೆ? ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಯೆಂಕ್ ಉಪ್ಪು ಒರಿಯೇ ಮಗನ್ ಈರೆ ವಶೊಟು ಕೊರ್ಪೆ ಈರೆ

ಅಣುವಾರೊನು ಪರಿಹರಿತೊಣೊಲಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರಿಯಳ್ ಅರಸುಗು ಒರ ಜೀವ ಕೂಡಿಲೆಕ್ಕ ಆದ್, ನರಹಾರ ಕೊರ್ಪಿ ದಿನ ತೂದು ಆನಿ ಬೋಡಾಯಿನಾಕುಳೆಗ್ ಓಲೆ ಬರೆದ್, ಬರಿಮಳ್ತ್‌ದ್ ಭೂತೊನು ಉಂಡು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಅರ್ವತನ್ ಅರ್ಪಣೆ ಮಳ್ಪೆರೆ ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರಿಯೆ.

ಆಪಗ ಭೂತ ಪಂಡಿನಿ (ನುಡ್ಡಿನಿ) ನಿನ ಕಪ್ಪಲ್‌ನ್ ಯಾನ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರಿಯೆ. ಆಣನ್ ಹಾರ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಬೊಡ್ಚಿ. ಆಯೆ ಯೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಾಳ್‌ದುಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಬುಡುದು ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಆನಿಡ್ದ್ ಆಣಗ್ ಭೂತಾಳಿಪಾಂಡಿ ಯಿನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಆಂಡ್. ಅಂದ್‌ಂಡ (ಭೂತ ಆಳು ಪಾಂಡಿ) ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಭೂತಾಳಿಪಾಂಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ಲಾ ಉಂಡಾಂಡ್. ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ ಆನಿ ಮುಟ್ಟ ಮಾತ ಮಕ್ಕಳ್ ಸಂತಾನ, ಅಂದ್‌ಂಡ ಅಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊಗು ಬಾಲೆಳೇ ಬಾಧ್ಯೆರ್ (ಹಕ್ಕ್‌ದಾಕುಳು) ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಬಾಲೆಳೆಗ್ ತತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರ್ವತೆರೆಗ್, ಮರ್ಮಾಲಾಡ್ಪೆಗ್, ಪಲಿ ತಂಗಡಿಯಾಡ್ಪೆಗ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತಬ್ದಿಲಿ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ನಿಜ ಹಕ್ಕ್ ಪೊಂಣುಳೆಗ್, ಆಣುಳೆಗ್ ಅಸನೊಗು ತಕ್ಕ, ಆಣುಳು ಯೇತ್ ಸಾಲ ಮಳ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಗ್ ಪತ್ತಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮಾತ ಕುಟುಂಬದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಶಿವಾಯಿ ಆಸ್ತಿ ಪಾಲಾವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ವ್ಯಾಜ್ಯಲಾ ನಡಪುಜಿ. ಬೊಡೆದಿ ತನ ಮಗನ್ ಕೊರಂದಿ ಕೋಪೊಡ್ದು ಬಾಲೆಳೆ ಹಕ್ಕ್ ತತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಂಗಡಿ ತನ ಒರಿಯೆ ಮಗನ್ ಕೊರಿ ಮೋಕೆಡ್ದ್ ಸಂಸಾರೊಗು ಹಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಈ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಯಿಡೆ ಕೊರ್ಜೆರ್.

ಈ ಪಾಂಡಿ ವಂಶದಾಕುಳು ಒಕ್ಕಲಾಕುಳು, ಅಂದ್‌ಂಡ ಪಾಂಡಿದೇಶೊಡ್ದು ಈ ಊರುಗು ಒಕ್ಕೆಲ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಒಕ್ಕಲಾಕುಳು ಯಿನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಈ ಕಟ್ಟ್‌ಡೇ ಅವುಳವುಳು ಆ ಗುತ್ತು ಈ ಗುತ್ತು, ಆ ಬೂಡು ಈ ಬೂಡು ಯಿನ್ಪಿ ಬಿರ್ದ್‌ದ ಪುದರ್ ಬೂರಿಯೆರೆ ಕಾರಣ. ಈ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟ್ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಆಕುಳೆ ನೆತ್ತೆರ್‌ಡ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಪೋಂಡಲಾ ಪಾಕದಾಕುಳು ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಯಿತ್ತ್‌ದ್ ಸಂಸಾರದೆಟ್ಟ್ ಒಂತೆ ಪಿರೆ ಪಿರೆದ್ ಆಸ್ತಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನವು ಉಂಡು. ಹಿರಿಯೆರೆನವು ಅತ್ತಂದೆ ಒರಿ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿ ಮಳ್ತೆಡ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆಗೇ ಕೊರ್ಪಿನವುಲಾ ಉಂಡು.

ಅಂಚಿಂದ್‌ದ್, ಯಿಂಚಿಂದ್‌ದ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಆಸ್ತಿ ವರ್ಸೊಡ್ದು ವರ್ಸ ತಿರಿಯರ ಆಪಿನೇ ಶಿವಾಯಿ ಯೇರುನವು ಯಿಜ್ಜಿ. ಒರಿ ಒರಿ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆನೇ ಪತ್ತೊಣ್ದುಪ್ಪುವೆ. ಸೈನೆಂಗೆ ಆಯನ್ ಪ್ರೀತಿಲಾ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆನ್‌ಲಾ ಸಂಸಾರೊನುಲಾ ಒಂಜೇ ಗ್ರಾಗಿರ್ತಿಡ್ ದೀವೊಣ್ದು, ನಡಪುಡೊಣ್ದು ಬರ್ಪಿ ಯಿಲ್ಲ ಗುರುಕಾರ ಯಿಡೆಟ್ ಉಪ್ಪುನಾಕುಳು ಒರಿ ಒರಿ ತರತರೊಟು ಲಾಭ ಕಟ್ಟುನವು ಉಂಡು. ಗುರುಕಾರ ಬೊಡೆದಿ ಆಯ ಮನಸ್ ಅಂದ್ ಮಳ್ತ್‌ದಾವಡ್, ಬೇತೆ ತರೊಟು

ಆವಡ್ ಜಾರಾದ್ ಆಳೆ ಸಂಸಾರದ ಯಿಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವಳ್. ಯಿಲ್ಲ ಗುರುಕಾರ್ದಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಪಲಿ, ತಂಗಡಿ, ಮರ್ಮಲ್ ಮಿನಿ ಯೇರ್ಲಾ ಒರ್ತಿ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಆಳೇ ಮಾತೆರೆಗ್ ಬಳಸೊಡು. ಬಾಕಿದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಿದಯಿದ ಕೆಲಸೊಗು ಅಂದ್‌ಂಡ ತಪ್ಪು, ಪಜಿರ್, ದಪ್ಪೆರೆ ನಡಿಯೆರೆ, ಕೊಯ್ಯೆರೆಗ್ ಮಿನಿ ಪೋವೊಡು. ಅಟ್ಟಿಲ್‌ದಾಳ್ ನಿತ್ಯದ ವಣಸ್‌ಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಅರಿಡ್ದ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಾವುದಲೆಕ್ಕ ದೀದ್ ಯೇರೆಡಲಾ ಗುಟ್ಟುಡು ಮಾರ್‌ಪಾದ್ ಪಣವು ಕಟ್ಟುವಳ್. ಯಿಂಚೆನೆ ಪಾಕ ಪಣವು ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ದಾಲಾ ಬೊಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರ್‌ದ ನಗ ಮಳ್ಪಾವಳ್. ಗುರುಕಾರಗ್ ಗೊಂತಾಂಡಲಾ ಮಣಿಪುಜೆ. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಯೆಡ್ಡೆ ಮಳ್ತೆರ್ಡ ಯೆಡ್ಡೆ ತಿನ್‌ಂಬೆರ್, ಪಡಿಕೆ ಮಳ್ತೆರ್ಡ ಪಡಿಕೆ ತಿನ್‌ಂಬೆರ್, ಪಾತೆರುನೆಟ್ ದಾಲ ಪಕರ ಯಿಜ್ಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳುವೆ. ಮಾತ ಪೊಂಣುಳೆ ಹಕ್ಕ್. ಅರುವತೆರ್ ಮಿನಿ ತನುಕುಳೆ ಬೊಕ್ಕ ತನುಕುಳೆ ಬೊಡೆದಿಯಾಡ್ಳೆ ಮೇಲ್ ಖರ್ಚಿಗ್ ಮಿನಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಾಭೊಗಾದ್ ಕಂಡ ಬೆನ್ಪೆರ್. ಯೆರು ಗೊಬ್ಬರ ಯಿಲ್ಲದವೇ. ಯಿಂಚ ಲಾಭದ ಅರಿಪಣವು ಪೊಲಿಕ್ ಬಡ್ಡಿಗ್ ಕೊರ್ದು ಗಂಟ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಯೀ ತರೊಟು ಒರೊಡ್ದು ಒರ ಸರಕಾರ್ ಪಣವುಗಾವಡ್ ಗೇಣಿಗಾವಡ್ ಕುಂದೆಲ್ ಆವೊಣ್ದು ಬರ್ಪುಂಡು. ಸಾಲ ಶೀಲ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬರಿ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಸಾಲದಾಯನವು ಜೋರಾಂಡ ಭೂಮಿ ಆವಡ್, ಚರಜಿಂದ್ಗಿ ಆವಡ್ ಅಡಉ ಪಾಡುವೆರ್. ಪಾಕ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಮಿತ್ತ್ ಅಸಲ್ ಬಡ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಕುಟ್ಟುದು ಮಾರುವೆರ್. ಯಿಂಚಾದ್ ತುಳು ಜನತ ಭೂಮಿ ಬರೆ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಮಾತ ಈ ಕಾಲೊಡು ಬ್ರಾಣೆರೆಗೇ ಸೈ. ಉಂದೇ ತರೊಟು ಗುರುಕಾರೆ ಯಿಂಚಿ, ಅರುವತೆರ್ ಅಂಚಿ, ಪೊಂಣ್ಜವುಳು ಆಕುಳಾಕುಳೆ ಕಂಡಂಣ್ಯಾಡ್ಳೆನ್ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಠಿಕಾಣಿ ಸೇರುವೆರ್. ಉಂದೇ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಫಲ. ಭೂಮಿ ಬರೆ ದಾಂತಿನಾಕುಳು ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನವು ಅಪರೂಪ, ಅಂಣ್ಜವುಳು ಬೊಡೆದಿಯಾಡ್ಳೆನ್, ಪೊಂಣ್ಜವುಳು ಕಂಡಣ್ಯಾಡ್ಳೆನ್ ಪತ್ತೊಣ್ದು, ಬೇಲೆ ಕಾಲೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬಂಜಿದ ಗುಜಾರ್ಣೆ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಉಪ್ಪುವೆರ್. ತುಳು ಜನೊಕುಳೆಡ್ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡು ಪರಾಕ್ರಮಿಳು ಒಕ್ಕಲಾಕುಳೇ ಸೈ. ಉಂದೆಡ್ದೇ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಭೂಮಿ ಪೋವೆರೆ ಮುದೆಲ್. ಕಿದೆತ ಯೆರ್ಳು ಮಾರ್ನೆಂಗೆ, ಹೆಬ್ಬಾಕಿಲ್‌ದ ಕಂಭ ಮಾರ್ನೆಂಗೆ ಸರ್ತಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಮುಟ್ಟಾಂಡ ಮದ್ರಾಸ್ ಮುಟ್ಟ, ಈ ವ್ಯಾಜ್ಯೊನು ಆಖೇರಿ ಮುಟ್ಟ ತೂದೇ ಬುಡುವೆ ಯಿನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕನೇ ನಡಪುಂಡು.

[A/1441 pp. 410-416]

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಆದುದು ಹೇಗೆ?' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 'ಹಿಂದೆ ಬಾರಕೂರು ದೊಡ್ಡ ಬಂದರು, ವ್ಯಾಪಾರಕೇಂದ್ರ. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿ ದೇಶದವರು ಬಂದು ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರಣಿಕದ ಭೂತಗಳು ಇದ್ದವಂತೆ. ಹೀಗೇ ಪಾಂಡಿ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ತುಂಡರಸು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರುಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಹಡಗು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಹಡಗು ನೀರಿಗಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮುಖ್ಯ ಭೂತವನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅರಸು ವಂಶದಿಂದ ನರಬಲಿ ನೀಡದೆ ಹಡಗು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾರೆ ಎಂಬ ನುಡಿಯಾಯಿ ತಂತೆ. ಅರಸನು ದುಖದಿಂದ ತನ್ನ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬನನ್ನು ನೀಡುವುದೆಂದು ಮಾತುಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ. ಹೆಂಡತಿ ಒಪ್ಪದೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ತವರುಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಅರಸನ ತಂಗಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಆತನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ತನಗಿರುವ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು, ಆಗ ಭೂತ ಹಡಗನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಹುಡುಗನನ್ನು ಹಾರಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಆತ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಳಲಿ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಭೂತಾಳಿಪಾಂಡಿ (ಭೂತ ಆಳು ಪಾಂಡಿ) ಎಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಅದರ ನಂತರ ಭೂತಾಳಿಪಾಂಡಿಕಟ್ಟೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪಾಂಡಿದೇಶದಿಂದ ಒಕ್ಕಲೆದ್ದು ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲಿನವರು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುತ್ತು, ಬೀಡು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನವಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿದೆ. ಆದರೆ ಆಸ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಡವು ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈಗ ಭೂಮಿ ಆಸ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ತುಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿನವರು ವ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳು' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ೧೮೫೭ರಲ್ಲಿ 'ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆ' ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಕೃತಿಯೊಂದು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಅಣ್ಣ ದೇವಪಾಂಡ್ಯನಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಮಗ ಜಯಪಾಂಡ್ಯನನ್ನೇ ಬಲಿಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದ ತಂಗಿ ಸತ್ಯವತಿ, ಕುಂಡೋದರ ಭೂತದ ವಿಚಾರ, ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಂತಹ ವಿವರಗಳಿವೆ. ೧೯೧೯ರಲ್ಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಅಮುಣಿಂಜೆ ಗುತ್ತು ಅವರ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯ ರಾಯನ ಅಳಿಯಕಟ್ಟು' ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರರ 'ಅಳಿಯ ಸಂತಾನಕಟ್ಟ್‌ದ ಗುಟ್ಟು' ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಥೆಯು ತುಸು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆ ಗೊಂಡಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮದರಾಸು ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ತುಳುನಾಡಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮ, ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ ವಿಘಟನೆ, ವ್ಯಾಜ್ಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು ಸೇರಿದ್ದು ಮಿಶನರಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

೫. ಜೈನೆರ್ ಇರ್ಲ್ ದಾಯೆ ಉಣ್ಬುಜೆರ್ ಇನ್ನಿ ಕಾರಣದ ಕಥೆ

ಭರತ ಖಂಡೊಡು ನೇಪಾಳ ದೇಶೊಡು ಚಿತ್ರಕೂಟ ಇನ್ನಿ ಅರಮನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಅರಮನೆಡ್ ಚಾರುನೃಪಾಲೆ ಇನ್ನಿ ಅರಸು, ಶ್ರೀಪಾಲೆ ಇನ್ನಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಇತ್ತೆರ್. ಈ ಪ್ರದಾನಿಗ್ ಒರ್ತಿ ಬೊಡೆದಿ ಇತ್ತಳ್. ಆಳೆ ಪುದರ್ ಧನವತಿ, ಮೋಕುಳು ಇರುವೆರ್‌ಲಾ ಮಹಾ ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡು ಬದ್‌ಕೊಣ್ದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ದಿನೊಟು ಸೂರ್ಯ ಕಂತೆರೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಒರ್ತಿ ಬಡವೆದಿ ಪಡಿ ನಟ್ಟೊಣ್ದು ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತಳ್. ಆಪಗ ಧನವತಿ ಮಗೆ ಅಪ್ಪಾ, ಯೆಂಕ್ ಬಡವು ಅಪುಂಡು ನುಪ್ಪು ಪಾಡ್ಲ ಅಂದೆ. ಐಕ್ ಆಳ್: ಮಗಾ ಇತ್ತೆ ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ದ್ ಕತ್ತಲೆ ಆಂಡ್, ನಮಡ್ ರಾತ್ರೆಗ್ ಉಣ್ಪಿ ಕಟ್ಟಳೆ ಇಜ್ಜಿ, ಇರ್ಲ್ ಉಣ್ಪಿನವು ಮಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯ, ಭಾರಿ ಪಾಪ, ಈ ಉಂದೆನ್ ನನಲಾ ಗ್ರಹಿತೊಣುಜನಾ, ಕತ್ತಲೆ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಉಣಿಯೆರೆ ಅವಂದ್ ಇಂದಳ್. ಆಂಡ ಆಣ್ ಆಳೆನ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೋವೆರೆ ಬುಡಂದೆ ಅಡ್ಡ ತಲೆತ್‌ದ್ ಗುಸುಕುಟ್ಟುದು ರಂದಿಯೆ. ದಮ್ಮಯ ದಕ್ಕಯ ಪಾಡಿಯೆ. ಆಯೆ ದಾನೆ ಮಳ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆಳ್ ನುಪ್ಪು ಪಾಡಿಜಳ್. ನಟ್ಟಿಯೆರೆ ಬೈದಿನಾಳ್ ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಆಳೆಡ: ಅಮ್ಮಾ, ಈರೆ ಮಗೆ ನುಪ್ಪು ಪಾಡ್ಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ರಂದುವೆ. ಈರ್ ಪೊರ್ತು ಕಂತಿ ಮಿತ್ತ್ ಬಳಸಯೆ ಇನ್ಪರ್. ಉಂದು ದಾಯೆಗಾದ್, ಉಂದೆತ ಕಾರಣ ದಾನೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡಳ್. ಆಪಗ ಧನವತಿ ಪಂಡಿನಿ: ಈ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರೊಡು ತಿಂಗ್ಳ್ ತಿಂಗ್ಳ್‌ದ್ ನಾನಾ ಜಾತಿಡ್ ಪುಟ್ಟುದು, ಯೆಡ್ಡೆ ಕೊಲೆ ಕೊಟ್ಲೆ ತಿಂದಿ ಮಿತ್ತ್, ಅವತಾರದ ವರೊಡ್ದು ನರಮಾನ್ಯ ಜಲ್ಮೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ನೀತಿದ ಮಾರ್ಗೊಡು ನಡತ್‌ದ್ ಜಿನಪಾದಾಂಬುಜನ್ ನಂಬುದು ಸುಖ ಪಡೆವೊಣ್ದುಳ್ಳೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿನಾಯೆ ಹಿಂಸೆಗ್ ಪೋಡಿಯಂದೆ ಇರ್ಲ್ ಉಣ್ಪಿನವು ನೀತಿಯಾ, ಇಂಬೆ ಜಯಿನೆನಾ ಅಂದಳ್. ಆಪಗ ಆಳ್– ಅಮ್ಮಾ ಇರ್ಲ್ ದಾಯೆಗ್ ಉಣಿಯೆರೆ ಅವಂದ್ ಅವೆನ್ ಯೆಂಕ್ ತೆರಿಯುಲೆಕ್ಕ ಪಣ್ಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂಡಳ್.

ಐಕ್ ಆಳ್ ಪಂಡಿನಿ: ರಾತ್ರೆಡ್ ದ್ವಿಇಂದ್ರಿಯ, ತ್ರಿಇಂದ್ರಿಯ, ಚತುರಿಂದ್ರಿಯಾದಿ ಜೀವಜಂತುಳು ಮಿಸಿತಾನ್ನ, ಪಾನ, ಕಾದ್ಯ, ಲೇಹ ಇನ್ನಿ ನಾಲ್ ತರತ ಆಹಾರೊಡು ವಾಸಾದುಪ್ಪುವ, ಉಂದೆನ್ ಉಂಡಿನಾಕುಳು ನರಕೊಗು ಪೋಪೆರ್. ಆಕುಳೆಗ್ ನರಮಾನ್ಯ ಗತಿ ತಿಕ್ಕುನವು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಒಂಜಿ ವೇಳ್ಯ ನರಮಾನ್ಯ ಗತಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಅರ್ದಾಯುಷ್ಯದಾಯೆ, ದುರ್ಜನೆ, ಊನದಾಯೆ, ಕೀಳ್ ಜಾತಿದಾಯೆ, ಕುಲಹೀನೆ, ರೋಗಿ ಆದ್ ಪುಟ್ಟುವೆ. ಬೊಕ್ಕ ಯೆಂಚಲಾ ನರಕೊಗು ಶೇರುವೆ. ಈ ಸಂಗತಿನ್

ಮಾತ ಧನವತಿ ಆ ದಿಕ್ಕಳ್‌ಗ್ ಪಂಡಳ್.

ಆಳೆಗ್ ಉಂದೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಮನಸ್ಸ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಐಕಾದ್ ಆಳ್: ಅಮ್ಮಾ ಈ ವೃತ ಬುಡಂದೆ ಕೈಕೊಣುನೆಟ್ ಪ್ರಯೋಜನ ದಾನೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡಳ್. ಧನವತಿ: ಮಾನ್ಯೆದ್ಯೇ ಕೇಣ್ಲ. ಈ ಮಲ್ಲ ವೃತೊನು ಬುಡಂದೆ ಕೈಕೊಣ್‌ಂಡ ಪರಲೋಕೊಡು ದೇವೇಂದ್ರೆ ಆದ್ ಪುಟ್ಟುದು ಅಳ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಲೋಕೊಡು ಇಕ್ವಾಕು ಕುಲೊಟು ಕ್ಷತ್ರಿ ಆವೆ. ಅಂಚೆನೆ ವೈಶ್ಯ ವಂಶೊಡು ಪುಟ್ಟುದು ಬೇಗ ಉಪ ಭೋಗ ಅನುಭವಿಪೆ. ಬೊಕ್ಕ ತಪಸ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಸರ್ವಜ್ಞಮಾರ್ಗ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸಿದ್ಧ ಪರಮೇಷ್ಠಿ ಆಪೆ. ಉಂದು ನಿಜನೇ ಅಂದಳ್. ಆ ದಿಕ್ಕಳ್ ಮೋಳೆ ಪಾತೆರ ನಂಬುದು ತಾನ್‌ಲಾ ಈ ವೃತ ಕೈಕೊಣುವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ದೃಡ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಕೇಲಗ್ ಬತ್ತಳ್. ಆಳ್ ಬತ್ತಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಕೈಕಾರ್ ಮೋಣೆ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ತನ ಬಾಕುಡಗ್ ಬಳಸಿಯಳ್. ಆಪಗ ಈ ದಾಯೆ ನುಪ್ಪು ತಿನ್ಪುಜಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ ಐಕ್ ಆಳ್: ಯಾನ್ ಇನಿ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ವೃತ ಕೈಕೊಂಡೆ, ಐಡ್ದಾವರ ನನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಇರ್ಲ್ ಉಣಯೆ ಅಂದಳ್. ಆಪಗ ಅಯೆ ಆಳೆನ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕೈಪಾಡ್ದ್ ನೂಕುದು ಮರಂಕಣೆ ಪಾಡ್ದ್ ಆಳೆ ಬಾಯಿಗ್ ಒಂಜಿ ಕದರ್ ನುಪ್ಪು ತಲ್ಲಿಯೆ. ಆಂಡ ಆಳ್ ತನ ಬಾಯಿನ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಮುಚ್ಚೊಂಡಳ್. ಆಪಗ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಮಲ್ಲ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಿನ ಪೊಸ ವೃತ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ? ನಿಕ್ಕ್ ಉಂದೆನ್ ಕಲ್ಪಾಯಿನಿ ಯೇರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಬೀಸತ್ತಿಡ್ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್ ಬೆತ್ತೆ. ಅಪಗ ಆಲ್ ಬೋದ ತತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರುದು ಸೈಯೆರೆ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತಳ್. ಇಂಚಿ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಉಪ್ಪುನಗಲಾ ತಾನ್ ಕೈಕೊಂಡಿ ವೃತೊನು ಬುಡಂದೆ, ಧನವತಿನ್ ಯೆಂಣೆಂಣ್‌ದ್ ಪ್ರಾಣ ಬುಡಿಯಳ್.

ಆಳ್ ಜೀವ ಉಪ್ಪುನಗ ಆಚರಿತೊಣ್ದು ಬತ್ತಿ ವೃತತ ಬಲತ್ಕಾರೊಡು ಕೀಳ್ ಜಾತಿ ಪೋದು ಮೇಲ್ ಜಾತಿಗ್ ಬತ್ತಳ್. ಅಂದ್‌ಂಡ ಧನವತಿ ಬಂಜಿಡ್ ಕೊಡಿತ್ತಳ್. ಧನವತಿ ಬಂಜಿನಾಳಾದ್ ಒಂರ್ಬ ತಿಂಗೊಳು ದಿಂಜಿದ್ ಪೊರ್ತೆಲ್ ಬನ್ನಗ ಪೊಂಣು ಬಾಲೆ ಪೆದ್ದಿಯಳ್. ಆ ಬಾಲೆಗ್ ನಾಗಸ್ತ್ರಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ಆಯೆ ಆಳ್ ಸೈತಿ ಮಿತ್ತ್ ರಾಶಿ ದುಃಖ ಮಳ್ತ್‌ದ್– ಇಂಚಿ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆದಿನ್ ಕೆರ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಬದುಕುನೆಟ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ, ನನ ಯಾನ್ ಉಪ್ಪುನವು ನುಪ್ಪು ದಂಡ ಭೂಮಿಗ್ ಭಾರ ಇನ್ಪಿ ಗಾದೆಗ್ ಸರಿ. ಐಡ್ದಾದ್ ಇತ್ತೆನೇ ಸೈಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಅವ್ವೇ ಬೀಸತ್ತಿಡ್ ತನ ತಿಗಲೆನ್ ಬೆತ್ತೊಣ್ದು ಜೀವ ಕಳೆವೊಂಡೆ. ಆಯೆ ಬರ್ದ್‌ಕ್‌ನಗ ಇಂಚೀ ಕರ್ಮೊಗು ಕೈ ನೀಡಿನೆಡ್ದ್, ಇರ್ವಾರ ಮಾನ್ಯ ಜಲ್ಮೊಡು ಆ ಪ್ರಧಾನಿ ಇಲ್ಲದ ನಾಯಿದ ಬಂಜಿಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಅಂದಾಯೆ.

ಆ ಊರುಡೇ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಇನ್ಪಿ ನೌಕರೆ ಇತ್ತೆ. ಇಂಬೆ ದಿನ ದಿನ ತನ ಇಲ್ಲಡ್ ಅನ್ನ, ಪಾನ, ವಸ್ತ್ರ, ತೈಲ, ಇಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ ಬಡವೆರೆಗ್ ದಾನ ಧರ್ಮ ಕೊರೊಣ್ದು ಮಲ್ಲ ಧರ್ಮಿಷ್ಟೆ ಆಂದ್‌ದ್ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯೆ. ಪಾಕ ವರ್ಸದ ಮಿತ್ತ್ ಆಯೆ ಪರವೂರುದ

ಬ್ಯಾರೊಗು ಪೋವೆರೆ ಪಿದಾಡಿಯೆ. ಆಪಗ ಆಯೆ ತನ ಬೊಡೆದಿನ್ ಶ್ರೀವಧು ಇನ್ನಿನಾಳೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಯಾನ್ ದಾನ ಧರ್ಮ ಪರೋಪಕಾರ ಮಳ್ತೊಣ್ಣು ಬತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಪರವೂರುದ ಬ್ಯಾರೊಗು ಲಕ್ಕಿಯೆ. ಐಡ್ದಾವರ ನನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಈ ಉಂದೆನ್ ನಡಪುಡೊಡು ಯೆನ ಪುದರ್‌ದ ಕೀರ್ತಿ ಅಳಿದ್ ಪೋವಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಈ ತೂವೊಡು. ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆ. ಆಯೆ ಪಿದಾಡೊಣ್ಣು ಪೋಯೆ. ಆಂಡ ಆಳ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಾಶೆದಾಳ್ ಆದಿತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಪಡಿ ಕೊರ್ಪಿನಳ್ತ್ ಗುತ್ತುದು ಪೋಪಿ ತೆಲಿ ಸನ ತೂಪಾಯಿಜಳ್. ತನ ಹುಟ್ಟೊಳಿನ್ ತೀರಾ ಮಾರ್‌ದ್ ಗಂಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀಯಳ್. ಇಂಚೆನೇ ಪಾಕ ಸಮಯ ಕರಿದ್‌ಪೋಂಡು.

ಆಪಗ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಿರ ಬತ್ತೆ. ಆಯೆ ಮೋಳು ದಾಲಾ ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಳ್ತಿಜಳ್, ಗಂಟ್ ಕೂಡಾದ್ ದೀಯಳ್ ಇನ್ನಿ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ತನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಉಳಯಿ ರಾಶಿ ಕರಕರಿ ಮಳ್ತೊಂಡೆ. ಐಡ್ದ್ ಆಯೆ ಮೋಳು ಬಜೀ ಲೋಭಿ, ಧರ್ಮ ಮಳ್ಪು ಮನಸ್ಸ್ ಮೋಳೆಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಮೋಳೆ ಗುಣೊಕುಲಾ ಯೆನ ಗುಣೊಕುಲಾ ತಾಳಿ ಬೂರೂಜಿ, ಮೋಳು ಯೆಂಕ್ ತಕ್ಕದಾಳ್ ಅತ್ತ್. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಮೋಳೆನ್ ಬುಡ್ಪಿನಿ ಯೆಂಚಾ ಅಂದ್‌ದ್ ತರ ತರತ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತೆ. ಆಪಗ ಆಯಗ್ ಪಕ್ಕನೆ ಒಂಜಿ ಆಲೋಚನೆ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಆ ಕೂಡ್ಲೆ ಆಯೆ ಒಂಜಿ ಓಲೆ ದೆತ್ತೊಣ್ಣು, ಐತ ಕಡೆ ಕೊಡಿ ಕುತ್ತುದು, ಒಂಜಿ ಬರ್ತ್‌ದ್, ಕೊಂದ್ರು ಕಳೆದ್, ಐಟ್ ಬರೆಯಿನಿ: ನಿನ ಅಮ್ಮಗಾಂಡ ಇತ್ತೆ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕಡ ಉಂಡು ಜೀವ ಪೋಪುಂಡು ಬರ್ಪುಂಡು, ಮೂಜಿ ದಿನೊಡ್ದಿಂಚಿ ಪತ್ಯ ಜಪ್ಪುಜಿ, ಬೊಂಡದ ನೀರ್ ಪೇರ್ ಮೈತ್‌ಂಡಲಾ ಕಡೆ ಬಾಯಿಡೆ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡು, ಇಂಚಿ ಸ್ತಿತಿಟ್ ಉಪ್ಪುನಗಲಾ ನಿನನ್ ಬಂಗ್ರ ಬರ್ಪೆ, ವಾ ಪೊರ್ತುಗುಲಾ ನಿನನೇ ಲೆಪ್ಪುವೆ. ನಿನ ಮೋಣೆಡ್ ತೂವಂದೆ ಆಯ ಜೀವ ಕಡಿಯುಜಿ. ಐಡ್ದಾದ್ ಈ ಓಲೆ ತೂಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಪತ್ತಿ ಬೇಲೆ ಬುಡುದು ಉಂಡು ನುಪ್ಪುಡು ತುತ್ತಿ ಕುಂಟುಡು ಪಿದಾಡೊಣ್ಣು ಬರೊಡು, ನಿಕ್ಕ್ ಆಯನ್ ತೂವೊಡಂದ್‌ದ್ ಉಂಡುಡ ಬೇಗ ಬರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಬರೆದ್, ಅವೆನ್ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಮಡಿತ್‌ದ್ ಊಳಿಗದಾಯಡ ಕೊರ್ದು ಪಂಡಿನಿ: ಇನಿ ಯೆಂಕುಳು ಇರುವೆರ್‌ಲಾ ಉಂಡು ತಿಂದ್‌ರ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪೆರೆ ಪೋಯಿ ಸಮಯೊಡು ಈ ಉಂದೆನ್ ಕಣತ್‌ದ್ ಯೆನ ಬೊಡೆದಿಡ ಕೊರ್ಲ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಊಳಿಗದಾಯೆ ಐಕ್ ಒಪ್ಪಿಯೆ.

ಅಂಚೆನೇ ಆಕುಳು ಉಂಡು ತಿಂದ್‌ರ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳೊಣ್ಣು ಪಾತೆರೊಣ್ಣುಪ್ಪುನಗ ಊಳಿಗದಾಯೆ ಪಕ್ಕನೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆ ಓಲೆ ಕೊರಿಯೆ. ಆಳ್ ಅವೆನ್ ದೆತೊಣ್ಣು ಕಂಡಣ್ಯಾಡ ಕೊರಿಯಳ್. ಆಯೆ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಓದಿಯೆ. ಆಳ್ ಅವೆನ್ ಕೇಂಣಗನೆ ದುಃಖೊಡು ಮುರ್ಕುದು ಪೋದು– ಐಯ್ಯಾ ಈ ಇಲ್ಲ್ ಬದ್‌ಕ್ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಮಾತಲಾ ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಳ್ಪುಲೆ, ಇತ್ತೆ ಯೆನನ್ ಕಡಪುಡುಲೆ ಅಂದಳ್. ಆ ಕೂಡ್ಲೆ ಆಯೆ ಆಳೆನ್

ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಆಳ್ ಪಿದಾಡೊಣ್ಬು ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ– ಯೆನ ಧರ್ಮೊನು ಉಂತಾದ್ ಲೋಭತ್ವೊಡು ನಡತೊಂಡಿ ಪಾಪಿನ್ ಬುಡಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಯೆಂಚಲಾ ಒರ್ತಿನ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ತೊಣೊಡು. ಐಡ್ದಾವರ ಧನವತಿ ಮಗಳ್ ಯೆಂಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದಳ್‌ಡ ಯೆಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಆಳ್ ಸಕಲ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನೆದಿ, ಮಲ್ಲ ಧರ್ಮಿಷ್ಟೆದಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಊರುಡು ಸುದ್ದಿ ಪಾರುಂಡು. ಇಂಚ ಉಂಡುಡ ಆಲೆಗ್‌ಲಾ ಯೆಂಕ್‌ಲಾ ಪತ್ತು. ಐಡ್ದಾವರ ಪ್ರಧಾನಿ ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋದು ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಪಾತೆರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ.

ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ತನ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಡಿನಾಯೆ ಸೀದಾ ಪ್ರಧಾನಿ ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನ ಮನಸ್‌ದ ಅಲೋಚನೆನ್ ಆಯಗ್ ಪಿನ್ಪಾಯೆ. ಪ್ರಧಾನಿ ತನ ಬೊಡೆದಿನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಆಳೆನ್ ದೀವೊಣ್ಬು ಮೂವೆರ್ ಒಟ್ಟಾದ್ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಮೋಕುಳೆಗ್ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿನವು ದಾನ ಧರ್ಮ, ಗುಣ ನಡತೆ, ಪರೋಪಕಾರ ಮಿನಿ ಮಾತಲಾ ಮೆಚ್ಚಿನೆಡ್ದ್ ತನುಕುಳೆ ಮಗಳೆನ್ ನಾಗಸ್ತ್ರೀನ್ ಆಯಗ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿಲಾ ನಾಗಸ್ತ್ರೀಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಇಲ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗ ಆ ಕಾಳು ನಾಯಿಲಾ ಆಳೆಡೊಪ್ಪ ಬತ್ತುಂಡ್. ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೋಳೆ ಭಯ ಭಕ್ತಿಗ್, ಗುಣ ನಡತೆಗ್, ದಾನ ಧರ್ಮೊಗು, ಪಾತೆರ ಕಥೆಕ್ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಮಲ್ಲ ಸಂತೋಷೊಡು ಇತ್ತೆ.

ಆಯ ದುಂಬುದ ಬೊಡೆದಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋನಗ ಅಮ್ಮೆ ಸೌಖ್ಯೊಡು ಇತ್ತೆ. ಆಳ್ ಆಯನ್ ತೂದು ಅಶ್ಚರ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಓಲೆ ಬತ್ತಿ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪಂಡಳ್. ಆಯೆ ಉಂದೆನ್ ಪಿನಂದಿನೆಡ್ದ್ ಯೆಂಕ್ ಈ ಸಂಗತಿ ಒಂಜಿಲಾ ಗೊಂತಿಜಿ ಅಂದೆ. ಆಳ್ ಪಾಕ ದಿನ ಅವುಳು ಉಪ್ಪುನಗ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ನನ ಒರ್ತಿನ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆ ಇನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿ ಆಳೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಆಪಗ ಆಳ್– ಯಾನ್ ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಳ್ಪಂದೆ ಲೋಭತ್ವೊಡು ನಡತೊಂಡಿನೆಡ್ದ್ ಯೆನನ್ ಬುಡುದು ಧರ್ಮಿಷ್ಟೆದಿನ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ತೊಣುನೆಕಾದ್ ಯೆನ ಕಂಡಣೆ ಇಂಚೀಯೆಂಚ್ ಮಳ್ತೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊಣುವೆ. ಆರ್ ಇಂಚಿ ಕಲ್ಪನೆದ ಓಲೆ ಮಳ್ತೆರ್ಡಲಾ ಚಿಂತೆ ಇಜ್ಜಿ, ಯಾನ್ ಆಡೆಗ್ ಪೋಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಡ ಪಂಡ್ದ್ರ್‌ದ್ ತಾನಾದ್ ಕಂಡಣ್ಯ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಳ್. ಆಂಡ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಆಲೆನ್ ಗಂಣ್ಯ ಮಳ್ಪಂದೆ, ದಾಲ ಒಂಜಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಟ್ಲೆ ಆಲೆಡ ಪಾತೆರಂದೆ, ರಡ್ಡನೆ ಬೊಡೆದಿ ಮಿತ್ತ್ ಹೆಚ್ಚ ಪ್ರೀತಿ ದೀಯೆ. ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತ ದುಂಬುದ ಬೊಡೆದಿ ತೂದು ಆಯ ಯೆದ್‌ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉದ್ದೊಗು ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ಬುಳ್ತಳ್. ಆಪಗ ಆಯೆ ಆಳೆಗ್ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಕೊರ್ದು ಆಳೆನ್ ಅವುಳು ದೀದ್ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪುಡೊಣ್ದಿತ್ತೆ.

ಪಾಕ ತಿಂಗೊಳುಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ಯಾರೊಗಾದ್ ಕಡಲ ಪ್ರಯಾಣ ಮಳ್ತೊಣ್ಬು ಪೋನಗ ತನ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊನು ತೀರಾ ನಾಗಸ್ತ್ರೀಕ್ ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರ್ದು

ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಸಂತೋಷೊಡು ಉಪ್ಪುಲ ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ಯೆ. ಆಳ್ ಆಯ ಅಪ್ಪಣೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ನಡತೊಂಡಳ್. ಅಂದ್‌ಂಡ ತರೆತೂಯಿನಾಯಗ್ ಯೆಂಣೆ ದಾನ, ಬಂಜಿ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ಅನ್ನದಾನ, ಮೆಯಿ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ವಸ್ತ್ರದಾನ ಕೊರೊಣ್ದು ಮಲ್ಲ ಸಂತೋಷೊಡು ದಿನ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಇತ್ತಳ್.

ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಒಂಜಾನ ಒಂಜಿ ದಿನೊಟು ದುಂಬುದ ಬೊಡೆದಿ ಬೊಕ್ಕದಾಳೆ ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್– ಈ ಮೆಗ್ದಿಯೇ ಋಷಿಕುಳೆನ್ ಕುಳ್ಳಾದ್ ಬಳಸು ಅಗೆಲ್‌ನ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ದೀವೆರೆ ಮಾತ್ರ ಯೆನನ್ ಲೆಪ್ಪುಲ. ಈತ್ ಪುಂಣ್ಯ ಆಂಡಲಾ ಯೆನಡ ಮಳ್ಪಾದ್ವಡ ಮಲ್ಲ ಉಪಾಕಾರ ಇತ್ತುದು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೊಂಡಳ್. ಮೋಳು ಐಕ್ ಒಪ್ಪಿದ್ ಆನಿಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ದಿನಾಲಾ ಅಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪುಡಿಯಳ್. ಒಂಜಿ ದಿನೊಟು ಆಳೆನ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಯೇಲ್ರ್ಯಾ ಮಂದೆ ಮಾನಿ ದಾಂತೆ ಪೋಯಿನೆಡ್ದ್ ನಾಗಸ್ತ್ರೀ ಅಂಚಿಂಚಿ ತೂಯಳ್. ಈ ಸಂಗತಿ ಆಳೆಡೊಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಬೈದಿ ಕಾಳು ನಾಯಿಗ್ ಗೊಂತಾದ್ ಕೂಡ್ಲೆ ಅವು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಆಳೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಂಡು. ಅವುಳು ಅಳೆನ್ ತೂದು ಬೀಲ ಪಂದಾದ್ ಕುಯಿ ಕುಯಿ ಇಂದ್‌ದ್ ಕೊರೆತ್‌ಂಡ್. ಆಪಗ ಆಳ್: ಯೆನನ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ನಾಯಿನ್ ಕಡಪುಡಿಯಳ್, ಆಳೆಗ್ ಯಾನ್ ಈತ್‌ಲಾ ಅಗ್ಗ ಸಸಾರ ಅದ್ ಪೋಯೆ. ಯೆಂಕ್ ಬಡತನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಆಳೆಗ್ ಮಲ್ಲತನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಳೆ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ಬಲತ್ಕಾರೊಡು ಯೆನನ್ ನಾಯಿಡ ಲೆಪ್ಪಯಳ್, ಯಾನ್ ಆಳೆಗ್ ನೀರ್‌ಡ್ದ್ ತೆಲ್ಪು, ಪರ್ತಿಡ್ದ್ ಹಗುರ (ಪೂಂತೆ) ಆದ್ ಪೋಯೆ. ಯಾನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಬುಡಿ ಮಡೆ ತಿಂದಿ ರಂಡೆಗ್ ಈತ್ ಗರ್ವ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೋಪೊಡು ಉಳಯಿ ಪೋದು ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿ ಕೊದಿಪೆಲ್ ಯೆಂಣೆ ಕಣತ್‌ದ್ ನಾಯಿದ ತರೆಕ್ ತೇತಳ್. ಆಪಗ ಆ ನಾಯಿ ಕಾಂಯಿ, ಕಾಂಯಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಬುಳ್ತೊಣ್ದು ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಾಗಸ್ತ್ರೀ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಐತ ಚರ್ಮ ಮಾತ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ಅವು ಅಂಚಿ ಒರ ಇಂಚಿ ಒರ ಬೂರ್‌ಂಡ್, ದಡ ಬಡ ತುಲ್ಲ್‌ಂಡ್, ರಾಶಿ ಬುಳ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಡೆಕ್ ಸೈಯೆರೆ ಮುಟ್ಟ ಆದ್ ಸಾಸ ವ್ಯೊಪುನಗ ನಾಗಸ್ತ್ರೀ ಐತ ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಚ ನಮಸ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರೊನು ಅ ನಾಯಿದ ಬಲತ ಕೆಬಿಟ್ ಪಂಡಳ್. ಅವೆನ್ ಕೇಂಡಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಜೀವ ಬುಡ್‌ಂಡ್. ಆ ನಾಯಿ ಪಂಚ ನಮಸ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರ ಕೇಂಡಿನೆಡ್ದಾವರ ಇರ್ವಾರ ವ್ಯಂತರ ಲೋಕೊಡು ಶ್ರೀಪ್ರಭೆ ಇನ್ಪಿ ದೇವೆರಾದ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆ.

ಕಡಲ ಪ್ರಯಾಣ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಕಪ್ಪಳ್ ಕೊಂಡು ಪೋತಿ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ದೂರ ದೂರ ದೇಶೊಳೆಗ್ ಪೋದು ಬಹಳ ಕಾಲ ಮುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಾಪಾರ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಭಾರೀ ಗಂಟ್ ಕೂಡಾವೊಣ್ದು, ನವರತ್ನೊಳೆನ್‌ಲಾ ತರತರತ ವಸ್ತುಳೆನ್‌ಲಾ ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜಾವೊಣ್ದು ಪಿರ ಬತ್ತೆ. ಅಂಚೆನೆ ಬನ್ನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಕಡಲ್‌ಡ್ ಸುಳಿಫಾಳಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಪ್ಪಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಇಕ್ಕಟ್ಟ್ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಆಂದ್‌ಂಡ ಪಾದೆದ ಇಡೆಕ್ ಪೋದು

ಶೇರೊಣ್ಂಡ್. ಈ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಯೇತ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಳ್ತ್ಂಡಲಾ ಅಳ್ತ್ಡ್ದ್ ಪಿರ ಕಣವೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಆಪಗ ವ್ಯಂತರ ದೇವಗ್ ಈ ಸಂಗತಿ ಗೊಂತಾದ್ ಬೇಗ ಅಡೆಗ್ ಪೋದು ಪಾದೆದ ಇಡೆಟ್ ತಿಕ್ಕೊಣ್ದಿತ್ತಿ ಕಪ್ಪಲ್‌ನ್ ದೆರ್ತ್ದ್ ನೀರ್‌ದ ಮಾರ್ಗೊಡು ದೀಯೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿನ್ ತೂದು ಆಯ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು: ಅಯ್ಯ! ನಿನ ರಡ್ಡನೆ ಬೊಡೆದಿ ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಆಳೆಡೊಪ್ಪ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತಿ ಕಾಳುನಾಯಿ ಯಾನ್. ಯೆಂಕ್ ನಿನ ದುಂಬುದ ಬೊಡಿದಿಡ್ದ್ ದುರ್ಮರಣ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ರಡ್ಡನೆ ಬೊಡೆದಿ ನಾಗಸ್ತ್ರೀ ಯೆಂಕ್ ಪಂಚ ನಮಸ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರ ಉಪದೇಶ ಕೊರಿಯಳ್. ಐಡ್ದಾದ್ ಯೆಂಕ್ ದೇವಗತಿ ಆಂಡ್ ಅಂದೆ. ಬೊಕ್ಕ ಭಂಗಾರ್‌ದವು ಪೊರ್ಲು ಪೊರ್ಲುದ ನಗೊಕುಳೆನ್ ಆಯಗ್ ಕೊರ್ದು ನವರತ್ನ ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ಒಂಜಿ ಸರೊನುಲ ನಾಗಸ್ತ್ರೀಕ್ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆಯಡ ಕೊರಿಯೆ. ಅಂಚನೇ ತಾನ್ ತನ ಲೋಕೊಗು ಪಿರಪೋಯೆ. ಆ ವ್ಯಂತರ ದೇವನ್ ತೂದು ಪಾತೆರಿನೆಡ್ದ್ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿಗ್ ಮಲ್ಲ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ಕೂಡ್ಲೆ ಆಯೆ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್, ತಾನ್ ಕಡಲ ಪ್ರಯಾಣೊಡು ದಣಿನವು, ವ್ಯಂತರ ದೇವ ಭೇಟಿ ಮಳ್ತಿನವು ಮಿನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆ ಸರೊನು ಅಳೆಗ್ ಕೊರಿಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆಕುಳು ಇರುವೆರ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡು ಬದ್‌ಕೊಣ್ದು ಇತ್ತೆರ್.

ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ತಾನ್ ಪರದೇಶೊಡ್ದು ಕಣತಿ ಮಾತ ಸರಕ್‌ನ್ ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ದ್ ಕಳೆದ್ ತನ ಭಂಡಸಾಲೆಡ್‌ಲಾ ಅಂಗಡಿಡ್‌ಲಾ ಕ್ರಮೊಟು ದೀಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ವ್ಯಂತರ ದೇವೆ ತನಕ್ ಕೊರ್ತಿ ಭಂಗಾರ್‌ದ ನಗ ನಾಣ್ಯ ಮಾತ ಬೊಡೆದಿಗ್ ತೂಪಾಯೆ. ಆಲ್ ಐಟ್ ತನಕ್ ಬೋಡಾಪಿನೆನ್ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಉಂದೆನ್‌ಲಾ ತನ ಸರೊನುಲಾ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂಡಳ್. ಈ ಪದಕದ ಸರ ಆಲೆ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡ್ ತೂತ ಲೆಕ್ಕನೆ ಅರ್ಲ್ಂಡ್. ಬಹಳ ಪೊರ್ಲು ತೋಜಿಂಡ್. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಆ ಊರುದ ಅರಸು ಊಳಿಗದಾಯೆ ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಅರಸುಡ ಪಂಡೆ. ಆ ಕೂಡ್ಲೆ ಅರಸು ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿಗ್ ಮಾನಿ ಕಡಮುಡ್ದು ಲೆಪ್ಪುಡಿಯೆ.

ಆಯೆ ಬತ್ತ್‌ದ್– ಕರ್ತವೆರ್ ಯೆನನ್ ದಾಯೆ ಲೆಪುಡಿನಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಆಪಗ ಅರಸು– ನಿನ ಬೊಡೆದಿ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪು ಪದಕದ ಸರೊನು ಯೆನ ಬೊಡಿದಿಗ್ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆ. ಐಕ್ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಒಪ್ಪಿದ್ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಡೆದಿ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ದ ಸರ ಕಳೆದ್ ಅರಸುಗು ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಅರಸು ಅವೆನ್ ದೆತೊಣ್ದು ತೂದು ಸಂತೋಷೊಡು ಬೊಡೆದಿ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಪಾಡಿಯೆ. ಆಪಗ ಆ ಸರಪೊಳಿ ಸರ್ಪಲೆಕ್ಕನೆ ಸುಯಿಂಪೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ತ್ಂಡ್. ಆಳ್ ಪೋಡಿದ್ ಪೋದು ಬೇಗ ಬೇಗ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ದಕ್ಕಿಯಳ್, ಬೊಕ್ಕ ಈ ಸಂಗತಿನ್ ತನ ಕಂಡಣ್ಯಡ ಪಂಡಳ್. ಆ ಕೂಡ್ಲೆ ಅರಸು ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿಗ್ ನನ ಒಂಜಿ ಮಾನಿ ಬುಡುದು ಲೆಪ್ಪುಡಿಯೆ. ಆಯೆ

ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯೆದ್‌ರ್ ಉಂತಿಯೆ. ಅರಸು ಆಯಡ ಯೆಂಕ್ ಕೊರಿ ಸರ ಸರ್ಪ ಲೆಕ್ಕನೇ ಸುಯಿಂಪುಂಡು. ಉಂದೆತ ಕಾರಣ ದಾನೆ? ಈ ದಾಲ ಒಂಜಿ ಮೋಸ ಮಳ್ತ ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಈ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮೋಸಗಾರೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ತೆರ್ಯೊಂಡಿಜಿ, ಇತ್ತೆ ನಿನ ಕಪಟ ಯೆಂಕ್ ತೆರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಕಂಣ್ ಮೋಣೆ ಕೆಂಪು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಆಪಗ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ: ಅಯ್ಯಾ, ಕಾವಂದೆರ್ ಯೆನ ಅರಿಕೆ ಕೇಂಡಿ ಮಿತ್ತ್ ಕೋಪೊಗು ಮನಸ್ಸ್ ಕೊರೊಲಿ, ದುಂಬು ಉಂದೆನ್ ಕೇಣೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಉಂತುದು ಉಂದೆತ ಮೂಲ ಮುದೆಲ್ ಮಾತ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆ. ಅರಸು ಇಂಬ್ಯ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬೆರಗ್‌ದ್ ಪೋದು, ಕಾಳು ನಾಯಿ ವ್ಯಂತರ ದೇವಾರಾದ್ ಪುಟ್ಟುದು ಪದಕದ ಸರ ಕೊರ್‌ಂಡ್ ಇನ್ನಿ ಪಾತೆರ ತೀರಾ ಸುಳ್ಳು, ಈ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಜಿ ಪಜಿ ಸುಳ್ಳು ಪಂಡಿನೆಡ್ದವರ ನಿಕ್ಕ್ ತಕ್ಕದ ಸಿಕ್ಷೆ ಕೊರ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಖಂಡಿತ ಪಂಡೆ.

ವ್ಯಂತರ ಲೋಕೊಡು ಭಂಗಾರ್‌ದ ಗದ್ದಿಗೆಡ್ ಕುಳ್ಳೊಣ್ದಿತ್ತಿ ವ್ಯಂತರ ದೇವಗ್ ಈ ಸುದ್ದಿ ಗೊಂತಾಂಡ್. ಆಪಗ ಆಯೆ ತಾನ್ ಪೋದು ಅರಸುಗು ಸಮಾಧಾನ ಮಳ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ದಿಕ್ಕನೆ ಪಿದಾಡೊಣ್ದು ಅರಮನೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಅರಸು– ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯನಾತ್ ಪ್ರಕಾಶ ಉಪ್ಪು ಆಯ ಕಿರೀಟೊನು, ಪುಂಣಮೆದ ಚಂದ್ರಲೆಕ್ಕನೆ ಪೊರ್ಲು ಉಪ್ಪು ಮೋಣೆನ್, ಕೊಂಗುದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮಡಿ ಉಪ್ಪು ಆಯ ತುತ್ತು ಪೊದೆಪುನು ತೂದು ಪೋಡಿದ್ ಆಳ್ ಉದ್ದ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಗೇಣ್ ಉದ್ದ ಆದ್ ಗಡ ಗಡ ನಡಿಗಿಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಪುಚ್ಚೆ ಯಿಲಿ ಪೆರ್ಗುಡೆನ್ ಪತ್ತಿಯೆರೆ ಪೋನಗ ಯೆಂಚ ತಬ್ಬುಂಡಾ ಅಂಚೆನೇ ಇಂಬೆಲಾ ತಬ್ಬೊಣ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಯ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರಿಯೆ. ಅ ಪೊರ್ತುಡು ವ್ಯಂತರ ದೇವೆ ಈ ಯೆನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುನೆಟ್ ದಾಲ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ, ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ಲ, ಆಯಗ್ ಈ ತಪ್ಪು ಮಳ್ತ. ಆಯೆನೇ ನಿನ ತಪ್ಪುನು ಕ್ಷಮಿಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆ. ಆಪಗ ಅರಸು ನಾಚಿಗೆಡ್ ಮುರ್ಕುದು ಪೋದು ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು: ಯಾನ್ ಮಳ್ತಿ ತಪ್ಪುನು ಯೆಂಕ್ ಬುಡೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಕೈ ಉದ್ದ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂಡೆ. ಶೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ವ್ಯಂತರ ದೇವಗ್ ಪಂಡೊಣ್ದು ಅರಸುಗು ಸಮಾಧಾನ ಮಳ್ತೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವ್ಯಂತರ ದೇವೆ ಆಕುಳೆಗ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರುದು ತನ ಲೋಕೊಗು ಯೇರ್‌ದ್ ಪೋಯೆ.

ಆಯೆ ಪಿದಾಡೊಣ್ದು ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅರಸುಲಾ ಪ್ರಜೆಲಾ ನಮ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವ್ಯಂತರ ದೇವನ್ ಕಂಣಾರ ತೂಯಿನೆಡ್ದ್ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ಧರ್ಮನೇ ನಿತ್ಯ ಸುಖ ಭಾಗ್ಯದ ಮೂಲ ಮುದೆಲ್, ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಉಂದೇ ಸಾದಿ ಪತ್ತೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ತನುಕುಳೆ ಉಳಯಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಳ್ತೊಂಡೆರ್.

ಅಂಚೆನೆ ಅಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬಸ್ತಿಗ್ ಮಟೊಕು ಪೋದು ಶ್ರಾವಕ ವೃತ ಕೈಕೊಣ್ಟು ಸುಗುಣ ಹೊಂದೊಂದು, ತ್ರೈಮೂಡತ್ವ ಬುಡುದು ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಯೆಡ್ಡೆ ಸುಖ ಭಾಗ್ಯೊನು ದುಡಿಯೊಂಡೆರ್.

ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ತನ ದುಂಬುದ ಬೊಡೆದಿ ಧರ್ಮ ಮಳ್ಪಂದೆ ಕೂಡಾದ್ ದೀತಿ ಪಣವುಡ್ದು ಬಸ್ತಿ ಮಟ ಛತ್ರ ಮಿನಿ ಕಟ್ಟಾದ್, ತರ ತರೊಟು ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಮಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯವಂತೆ ಯೆಡ್ಡೆ ಸುಖವಾಸಿ ಅದಿತ್ತೆ. ನಾಗಸ್ತ್ರೀಲಾ ಆಯಡೊಪ್ಪನೇ ಇತ್ತಳ್. ಆಳ್ ದುಂಬುದ ಜಲ್ಮೊ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ನಿ ವೃತ ಕೈಕೊಂಡಿನೆಡ್ದ್ ಇತ್ತೆ ಮೇಲ್ಜಾತಿದಾಳಾದ್ ಪುಟ್ಟುದು ಮಲ್ಲ ಸಂಪನ್ನೆದಿ ಆದಿತ್ತಳ್. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಉಂದೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲವು ಅನೇಕ ತರತ ವೃತೊಳೆನ್ ಆಚರಿತೊಣ್ದುಪ್ಪುನಾಕುಳೆನ್ ಯೆಂಚಿತ್ತಿ ಭಾಗ್ಯ ತಿಕ್ಕು ಇನ್ನಿನೆನ್ ಯೇರ್ಲಾ ಪಣಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆ ಭಾಗ್ಯ ಈತೇ ಆತೇ ಅಂದ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ಪೆರೆ ಕೂಡಂದ್. ಐಡ್ದಾದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅನೇಕ ತರತ ವೃತೊಳೆನ್ ಕೈಕೊಣ್ದು ತಪ್ಪಂದೆ ಅವೆನ್ ಅಚರಿತೊಣ್ದು ಬತ್ತಂಡ ಈ ಲೋಕೊಡು ಭಾರೀ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತೆರ್, ಮಿತ್ತ ಲೋಕೊಡು ದೇವೆರೆ ಪರಿಶುದ್ಧದಾಕುಳು ಆದುಪ್ಪುವೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಜಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಪಣ್ಪುಂಡು. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಜಯಿನೆರ್ ಉಂದೆನ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ನಂಬುದು ತರ ತರತ ವೃತೊಳೆನ್ ಆಚರಿತೊಣ್ದು ಬರ್ಪೆರ್.

[A/1441 pp. 56-70]

'ಜೈನರು ರಾತ್ರಿ ಯಾಕೆ ಊಟಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದ ಕಥೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿಲ್ಲಿದೆ. ಇದು 'ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ'ಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೋಸವ್ರತದ ಕಥೆಯ ತುಳು ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಕುತೂಹಲಕರವಾದ ನಿರೂಪಣೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತುಸು ವಿವರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. "ಭರತ ಖಂಡದ ನೇಪಾಳ ದೇಶದ ಚಿತ್ರಕೂಟ ಎಂಬ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚಾರುನೃಪಾಲ ಎಂಬ ಅರಸನೂ, ಶ್ರೀಪಾಲ ಎಂಬ ಪ್ರಧಾನಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಪ್ರಧಾನಿಯ ಹೆಂಡತಿ ಧನವತಿ. ಒಂದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಡವಿಯೊಬ್ಬಳು ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತಾ ಬಂದಳು. ಅದೇ ವೇಳೆ ಧನವತಿಯ ಮಗ ಹಸಿವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅತ್ತರೂ ರಾತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಉಣ್ಣುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಿ ಆ ಬಡವಿಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು. ರಾತ್ರಿ ಜೀವಜಂತುಗಳು ಚತುರ್ವಿಧ ಆಹಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನುಂಡವರು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಅರ್ಧಾಯುಷ್ಯ, ದುರ್ಜನ, ಊನ, ಕೀಳುಜಾತಿ, ಕುಲಹೀನ, ರೋಗಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ವ್ರತ ಕೈಗೊಂಡರೆ ದೇವೇಂದ್ರನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ, ಬಳಿಕ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಷ್ವಾಕು ವಂಶದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾಗಿ, ವೈಶ್ಯನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪರಮೇಷ್ಠಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದಳು. ಆ ಬಡವಿಯು ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆ ಅರಿತು ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಳು. ಆಕೆ ರಾತ್ರಿ ತಾನು ಊಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಗಂಡನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಊಟ ಬಡಿಸಿದಾಗ ಆತ ಆಕೆಯನ್ನು ಉಣ್ಣುವಂತೆ

ಒತ್ತಾಯಿಸಿದನು. ಆಕೆ ಒಪ್ಪದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡು ಚೂರಿಯಿಂದ ಇರಿದನು. ಆಕೆ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟಳು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಧನವತಿಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟ ಆ ಬಡವಿ ವ್ರತದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಧನವತಿಯ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಆಕೆಗೆ ನಾಗಸ್ತ್ರೀ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಆ ಬಡವಿಯ ಗಂಡನೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಅದೇ ಚೂರಿಯಿಂದ ಇರಿದುಕೊಂಡು ತಾನೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ತನ್ನ ಪಾಪಕೃತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಆತ ಆ ಪ್ರಧಾನಿಯ ಮನೆಯ ನಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ. ಕಾಳು ಎಂಬುದು ಆ ನಾಯಿಯ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಂಬಾತನು ಸದಾ ದಾನಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದವನು. ಆತನು ಪರವೂರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ತನ್ನ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವಂತೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನು. ಆದರೆ ದುರಾಸೆಯವಳಾದ ಆಕೆ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಸಂಪತ್ತು ಶೇಖರಿಸಿದಳು. ಮರಳಿ ಬಂದ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿಗೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಆಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ತಾನೇ ಒಂದು ಓಲೆ ಬರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಅಪ್ಪ ಮರಣಾಸನ್ನನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಕೂಡಲೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ಬರೆದು ತನ್ನ ಸೇವಕನ ಮೂಲಕ ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಇರುವ ವೇಳೆ ತಂದು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಧರಶೆಟ್ಟಿಯು ತನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ನಾಗಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ, ಆಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾಳು ನಾಯಿಯೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಇತ್ತ ತವರಿಗೆ ಹೋದ ಹೆಂಡತಿಯು ಬಹುಕಾಲ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಗಂಡನ ಮರುಮದುವೆಯ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ಮರಳಿ ಬಂದಳು. ಆಕೆಯ ಲೋಭಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಗಂಡ ಆಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆದರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಇರಿಸಿದ. ಬಹುದಿನಗಳ ನಂತರ ಕಡಲು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ನಾಗಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರೆಸಿದಳು. ಒಂದು ದಿನ, ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿಯು ನಾಗಸ್ತ್ರೀಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಆಕೆ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸುವ ವೇಳೆ ತನ್ನನ್ನೂ ಕರೆಯುವಂತೆ, ಆ ಮೂಲಕ ತನಗೂ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ನಾಗಸ್ತ್ರೀ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದಳು. ಒಂದುದಿನ ಕರೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದಾಗ ಕಾಳುನಾಯಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಕೆಯ ಮನೆಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ತನ್ನ ಬಾಲ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಬೊಗಳಿತು. ಆಗ ಆಕೆಯು ತನ್ನನ್ನು ಕರೆತರಲು ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾಳೆಂದು ಕೋಪಗೊಂಡು ಒಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕುದಿಯುವ ಎಣ್ಣೆ ತಂದು ನಾಯಿಯ ತಲೆಗೆ ಸುರಿದಳು. ಅದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಬಂದು ನಾಗಸ್ತ್ರೀಯ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದಿತು. ನಾಯಿಯ ಚರ್ಮವೆಲ್ಲಾ ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆವ ವೇಳೆಗೆ ನಾಗಸ್ತ್ರೀಯು ಅದರ ಬಲಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿದಳು. ಆ ಮಂತ್ರ ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಕಾಳುನಾಯಿಯು ವ್ಯಂತರ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪ್ರಭೆ ಎಂಬ ದೇವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಇತ್ತ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಹುಕಾಲ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಸುಳಿಗಾಳಿ ಬಂದು ಬಂಡೆಯ ನಡುವೆ ಸಿಲುಕಿದಾಗ ವ್ಯಂತರದೇವ ಬಂದು ಕಾಪಾಡಿದ,

ತಾನ್ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ, ನಾಗಸ್ತ್ರೀಗೆ ನವರತ್ನ ಹಾರವನ್ನೂ ನೀಡಿದ. ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಆ ಹಾರವನ್ನು ನಾಗಸ್ತ್ರೀಗೆ ನೀಡಿದ. ಆಕೆ ಅದನ್ನು ಧರಿಸಿದಾಗ ಆಕೆಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಊಳಿಗದವನು ಅರಸನಿಗೆ ಸುದ್ಧಿ ತಿಳಿಸಿದ. ಅರಸ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿ ಆ ಹಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಮಡದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಹಾಗೆಯೇ ಆತ ನೀಡಿ ರಾಣಿಯು ಅದನ್ನು ಧರಿಸಿದಾಗ ಅದು ಸರ್ಪದಂತೆ ಭುಸುಗುಟ್ಟಿತು. ಅರಸನು ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಕರೆಸಿ ಕೋಪದಿಂದ ಜರಿದಾಗ ಆತ ನಿಜಸಂಗತಿ ಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದ. ಅರಸನು ಇದನ್ನು ನಂಬದಿದ್ದಾಗ ಸ್ವತ: ವ್ಯಂತರದೇವನೇ ಬಂದು ವಿವರಿಸಿದ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಅರಸ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರಾವಕವ್ರತ ಕೈಗೊಂಡರು. ಇವರು ಸುಖವಾಗಿದ್ದರು. ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಭಾಗ್ಯ ಬಂದಿತು." ಎಂಬ ಕತೆಯು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ನಾಗಸ್ತ್ರೀ' ಎಂದೇ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದ್ದು ವಿಶಿಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಜೈನ ಸಮುದಾಯದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದ್ದರೂ ಈ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕ ವಿವರಣೆಗಳಿಲ್ಲ. ತುಸು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಬಳಿಕ ವ್ರತಾಚಾರಣೆಯಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕಥೆಯ ಮೂಲಕ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸ ಪ್ರೊ.ಹಂ.ಪ.ನಾಗರಾಜಯ್ಯ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ 'ಜೈನ ಕಥಾಕೋಶ'ದಲ್ಲಿರುವ 'ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹೋಸವ್ರತದ ಕಥೆ'ಯನ್ನೇ ಬಹುತೇಕ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಸಹಜ ಶೈಲಿಯನ್ನು "ಪಡಿ ಕೊರ್ಪಿನಳ್ತ್ ಗುತ್ತುದು ಪೋಪಿ ತೆಲಿ ಸನ ತೂಪಾಯಿಜಳ್... (ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವುದಿರಲಿ ಚೆಲ್ಲಿಹೋಗುವ ಅನ್ನದ ನೀರನ್ನೂ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ), ಪುಚ್ಚೆ ಯಿಲಿ ಪೆರ್ಗುಡೆನ್ ಪತ್ತಿಯೆರೆ ಪೋನಗ ಯೆಂಚ ತಬ್ಬುಂಡಾ ಅಂಚೆನೇ...(ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿ ಹೆಗ್ಗಣವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋಗುವಾಗ ಹೇಗಿರುತ್ತದೋ ಹಾಗೆಯೇ), ಆಳ್ ಉದ್ದ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಗೇಣ್ ಉದ್ದ ಆದ್ (ಆಳುದ್ದವಿದ್ದವನು ಗೇಣುದ್ದವಾಗಿ) ಮೊದಲಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

೬. ತುಳು ಜನತ ಮದ್‌ಮೆ

ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಪೂಜಾರ್ಲೆಡ್ ರೂಡಿ ಯಿತ್ತಿನವು. ಮದ್‌ಮೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ತರ: ಕೈದಾರೆ, ಬುಡುದಾರೆ ಯಿನ್ಪಿನವು. ಕೈದಾರೆ ಅಂದ್‌ಂಡ ಕನ್ಯಾ ಮದ್‌ಮೆ. ಉಂದು ನಾಲ್ ಊರುದಾಕುಳು ಕೂಡ್ದು ಮಲ್ಲ ಗೌಜಿಡಾಪಿ ಮದ್‌ಮೆ. ಬುಡುದಾರೆ ಅಂದ್‌ಂಡ ಬೊಡೆದಿನ್ ಬುಡ್ತಿನಾಯಗ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಬೊಡೆದಿ ಯಿತ್ತಿನಾಯಗ್ ಕಂಡಣಿ ಬುಡ್ತಿನಾಳೆನ್, ಅತ್ತ್‌ಡ ಕಂಡಣ್ಯನ್ ಬುಡ್ತಿನಾಳೆನ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ಪುನಿ.

ಕೈದಾರೆದ ಮದ್‌ಮೆ

ವರುಷದ ಬಾಲೆಲೆಡ್ಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಜವ್ವನೆರೆ ಮುಟ್ಟ ಕೈದಾರೆದ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್. (ಕನ್ಯಾ ಮದ್‌ಮೆ) ಈ ಮದ್‌ಮೆ ಪೊಂಣಾಣ ಯೇರ್‌ಪೇರ್ ತೂದು ಮೋಕುಳೆ ಖುಶಿಡ್ದ್ ಆಪಿನವು ಅತ್ತ್. ಸಂಸಾರದಾಕುಳಾವಡ್, ಮೋಕುಳೆಡ್ ಬಲುತ ತಮೆರಿ ಯಿಜ್ಜಿಡ ಪುಟ್ಟಾಯಿ ಅಮ್ಮೆ ಆವಡ್, ಪೊಂಣ ಆಣ ಬರಿಬಂದ್ ತೂದು ಒಂಜಿ ದಿನ ನಂಬಿಗೆ ಆಪುಂಡು. (ನಿಜ ಆಪಿನಿ) ದಾರೆದಾನಿ ಪೊಂಣ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಆಣ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಆಣ ಪೊಂಣ ಕೈ ಜೋಡಿತ್‌ದ್, ಗಿಂಡಿಡ್ ನೀರ್ ಒಂತೆಂತೆ ಮುಕ್ಕೊಳು ದಾರೆ ಪತ್ತುವೆರ್. ಉಂದು ಆಯಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಯೆದ್ರು ಬಟ್ಟಲ್‌ಡ್ ದೀತಿ ಬೊಲೆಂತೆ ಅರಿನ್ ಒಂತೆ ದೆತ್ತೊಣ್ದು, ಮದ್‌ಮಳ್ ಮದ್‌ಮಾಯಗ್ ಶೇಷ ಪಾಡುವೆರ್. ಅಂದ್‌ಂಡ ತರೆಕ್ ಅರಿ ಪಾಡುವೆರ್. ಊರುದಾಕುಳುಲಾ ಪರವೂರುದಾಕುಳುಲಾ ಶೇಷ ಪಾಡುವೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪರಮಾನ, ಮೀನ್, ಕೋರಿದ ಗಡ್ದ್‌ದ ವಣಸ್ ಆಪುಂಡು. ಯಿಲ್ಲ ಕರ್ತವಗ್, ಯೀ ಲೇಸ್‌ದ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೂದು ಯಿನ್ರೂದು ರುಪಾಯಿ ಮಿತ್ತ್ ತಾಗುನವುಲಾ ಉಂಡು. ಲೇಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳು ಚಕ್ರ, ಚವಲ, ರುಪಾಯಿಲಾ ಮುಯ್ಯಿ ದೀಪಿನವು ಉಂಡು. (ಪಣವು ದೀಪಿನಿ) ಈ ಮುಯ್ಯಿಡ್ ಶುಮಾರ್ ನೂದು ರುಪಾಯಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ಒಟ್ಟಾಪುಂಡು. ಉಂದು ಲೇಸ್‌ದ ಕರ್ತವಗ್ ಸಕಾಯ ಆಪುಂಡು. ಯಿಂಚಾಯಿ ಮದ್‌ಮೆಡ್ ಕೊಡಿಕಡೆ ನಡತ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನವು ಕಷ್ಟ. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಅಣ್ ಪೊಂಣು ಪ್ರಾಯೊಗು ಬತ್ತಿ ಪೊಂಣು ಆಣಗ್ ಮೆಚ್ಚಂದೆ, ಆಣ್ ಪೊಂಣಗ್ ಮೆಚ್ಚಂದೆ ಒರಿಯನ್ ಒರಿ ಬುಡುದು ಬೇತೆ ಮದ್‌ಮೆ ಆಪಿನವು ಉಂಡು. ಯಿಜ್ಜಾಂಡ ಪೊದ್ದೆರೆ ಪೊದ್ದೆರೆ ಉಳಯಿ ಕಟಿಪಿಟಿ ಆದ್ ಪೋಪಿನವುಲಾ ಉಂಡು. ಯಿಂಚ ಅತ್ತ್‌ಡಲಾ ಆಣ್ ತನ ಬೊಡೆದಿಡ್ಲಾ ಅಚ್ಚಿ ಮೆಚ್ಚಿದಾಳೆಗ್ ಮರ್ಲಾದ್ ಮೋಳೆನ್ ಪೆದಂಬು ಪಾಡುನವು ಉಂಡು. ಯಿಜ್ಜಿಡ ಪೊಂಣು ತನ ಕಂಡಣ್ಯಡ್ದ್‌ಲಾ ಯೆಡ್ಡೆ ಬಿರ್ಸಗ್ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಆಯಗ್ ಮದ್‌ಮೆ ಆಪಿನವು ಉಂಡು. ಯಂಚಾಂಡಲಾ ಸೈತಿ

ಮಿತ್ತ್ ಆಣ ಕಾರಡಿಕ್ (ಕಂಡಣ್ಯ) ನೀರ್ ಕೊಂಡು ಪೋವೊಡಾಂಡ ಕೈದಾರೆದ ಬೊಡೆದೇ ಮುಟ್ಟ ಬರೊಡುಗೆ ಯಿನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಅಜ್ಞಾನದ ಪಾತೆರಲಾ ನಂಬುವೆರ್.

ಬುಡುದಾರೆದ ಮದ್‌ಮೆ

ಬೊಡೆದಿ ಸೈತಿನಾಯೆ ಕಂಡಣಿ ಸೈತಿನಾಳೆನ್ ಜಾತಿ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆ ದುಂಬದಿಕ್ಕ್‌ಡ್, ಒರಿಯಗ್ ಒರಿ ಕೈಕೊರೊಣುವೆರ್. ಆಂಡ ದುಂಬತ್ತ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ತೊಣುನಾಯೆ ಬೊಡೆದಿ ತಮೆರಿಗ್ ಯೆಣ್ಮ ರುಪಾಯಿ ಸೀರೆದ ವರನ್ ಕಟ್ಟೊಡು. (ಸೀರೆದ ಪಗತೆಗ್ ರುಪಾಯಿ ಕಟ್ಟುನಿ) ಉಂದು ಪೊಂಣ ಯಿಲ್ಲಡ್‌ಲಾ ಆಪುಂಡು, ಆಣ ಯಿಲ್ಲಡ್‌ಲಾ ಆಪುಂಡು. ಈ ಮದ್‌ಮೆಗಾದ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆತ್ ಈತ್ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ಪುಜೆರ್. ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಯಿಲ್ಲಡಾಪಿ ಭೂತದ ತಂಬಿಲ ಮಿನಿ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಊರುದ ನಾಲ್ ಜಾತಿ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆನ್ ದೀದ್ ಸುದಾರಿಪುವೆರ್. ಯಿಂಚೆನೆ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಬೊಡೆದಿ ಯಿತ್ತಿನಾಯೆ ಬೊಕ್ಕೊರ್ತಿನ್‌ಲಾ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ತೊಣುವೆ. ಮಾತೆರೆನ್‌ಲಾ ಯಿಲ್ಲಡ್ ದೀವೊಣುಜೆ. ಯೇರೆನ್‌ಲಾ ಒರ್ತಿನ್ (ಒಂತೆ ಬಡವೆದಾದಿತ್ತಿನಾಳೆನ್) ತನ ಇಲ್ಲಡ್ ಸೊಂದೆರೆ ದೀವೊಣುವೆ. ಬೇತೆದಾಕುಳೆನ್ ಆಳಾಳೆ ಯಿಲ್ಲಡೇ ಬುಡ್ಡು ಪೋದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪುವೆ. ಆಳ್ ತನ ಯಿಲ್ಲಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಕುಳ್ಳುನುಗೆ. ಅಂದ್‌ಂಡ ತನ ಯಿಲ್ಲದ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯ ಹಾಳಾವಂದೆ, ವೃದ್ಧಿ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಆದೆಚ ತೂವೆರೆ ಕುಳ್ಳುನಿ. ಕಂಡಣಿ, ಪುದರ್‌ಗ್ (ಊದುಗು) ತಕ್ಕ ಯಿತ್ತ್‌ದ್, ವರ್ಸೊಗೊಂಜಿ ಪತ್ತ್ ಚಕ್ರದ ಕುಂಟು ಕೊರ್ಜೆಡ್ಲಾ ಮಲ್ಲೆಯಿಜ್ಜಿ. ಬೋಡಾಂಡ ಬೈಯ್ಯ ಬೈಯ್ಯಗ್ ವಣಸ್‌ಲಾ ಮೂಳೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಸಂತಾನ ಪುಟ್ಟಾಯೆಡ ಸೈ. ಐಕುಳು ಯೇರೆ ಬೆರ್ಯೆ ಪೋಂಡಲಾ ಮಲ್ಲೆಯಿಜ್ಜಿ. ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಗುಲಾಮೆ ಓಳು ತಿಕ್ಕೆ. ಒಟ್ಟುದ ಮಿತ್ತ್ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಮದ್‌ಮೆ ಒಂಜಿ ಸೂಳೆನ್ ದೀಪಾವಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ.

[A/1441 pp.416-419]

ಇಲ್ಲಿ 'ತುಳು ಜನರ ಮದುವೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೀವನಾವರ್ತನ ಆಚರಣೆಯಾದ ಮದುವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬಿಲ್ಲವರಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ. ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಕೈದಾರೆ ಮತ್ತು ಬುಡುದಾರೆಯೆಂಬ ಎರಡು ರೀತಿಯಿದೆ, ಮೊದಲನೆಯದ್ದು ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಸೇರಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನಡೆದರೆ ಎರಡನೆಯದು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟವನಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದೆರಡು ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದವನಿಗೆ ಗಂಡ ಬಿಟ್ಟವಳನ್ನು ಅಥವಾ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ದುಡ್ಡು ಕಾಸು ಖರ್ಚಿನ ವಿಚಾರ ಆಗಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ಜೊತೆಗೆ ಅಂದಿನ ಪದ್ಧತಿ, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಸೆ, ಸೇಸೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಶೇಷ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬುಡುದಾರೆಯ ಮದುವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಅಂತಹ ಮದುವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ತೋರಲಾಗಿದೆ.

೭. ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮಳ್ಪು ಬೊಜ್ಜ

ಉಂದು ಕೊಂಕಣೆರೆ ಬ್ರಾಣೆರೆ ತರ. ಒರಿ ಒರಿಯಗ್ ಸೈಪಿ ಪೊರ್ತುಡು ರಾಶಿ ಪೋಡಿಗೆ ಆಪುಂಡು. ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ: ಆಯೆ ಬಾಯಿ ಬುಡುದು ಪಣ್ಪೆ, ಯೆಂಕ್ ಪೋಡಿಗೆ ಅಪುಂಡು! ಅಲಾ ಒರಿ ತಪ್ಪೆಲ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಯೆಂಕ್ ಬೆಪ್ಪೆರೆ ಬರ್ಪೆ, ಬೊಕ್ಕೊರಿ ನೇಲ್ಯ ತಡ್ಪೆದಾತ್ ಮಲ್ಲ ಪಕ್‌ಡಿ ಕಟ್ಟೊಣ್ದು ಯೆನನ್ ಪಿದಾಡ್ಲ ಇನ್ಪೆ, ನನ ಇರುವೆರ್ ಕೋರೆದಾಡೆದಾಕುಳು ಯೆನ ಯೆದ್‌ರ್ ಉಂತೊಣ್ದೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಇರ್ವೆರ್ ಕೆಂಗಂಣ್ ಕೆಂಪು ಮೀಸೆ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಯೆನ ಕೈಟ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ವ್ಯೊಪುವೆರ್, ಯಾನ್ ಬರ್ಪುಜಿ ಇನ್ನಗ ಕುಡ ಒರಿ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕೈಪಾಡ್ದ್ ಯೆನನ್ ನೂಕುವೆ ಇಂದ್‌ದ್ ನಮ ಕೆಬಿಕ್ ಕೇಣುಲೆಕ್ಕ ಪಣ್ಪೆರ್.

ಈ ತರ ಪಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೈತ್ ಪೋಪೆರ್. ಈ ಒರುಟು ತೋಜುನಾಕುಳು ಯಮ ಕಡೆತ ದೂತೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಮೋಕುಳು ಆಯನ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಆ ಯೆಮ ಧರ್ಮರಾಯ ಯೆದ್‌ರ್ ಉಂತಾವೆರ್. ಯೆಮ ಧರ್ಮರಾಯೆ ತನ ಕೈಟ್ ಉಪ್ಪು ಯೆಮ ದಂಡೊನು ಇಂಬ್ಯ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ದೀದ್, ಇಂಬ್ಯ ಪಾಪ ಪುಂಣ್ಯೊನಿ ಮಿನಿ ಮಾತ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ವ್ಯೊಯಿಕ್‌ಲಾ ಈ ಪೋದು ಶುದ್ಧ ಆವೋಣ್ದು ಬಲ್ಲ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುವೆ.

ಇಂಬೆ ಅಂದ್‌ಂಡ ಸೈತ್ ಪೋಯಿನಾಯ ಆತ್ಮ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪುಣ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಐತ ಉಳಯಿ ಪೊಗ್ಗೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ತೂಪೆ. ಇತ್ತ್‌ಜಿಡ ಅಳ್ಪ ಮುಳ್ಪ ನಾಡ್‌ನಾಡ್‌ದ್ ಕಡೆಕ್ ಬೊಜ್ಜ ಮಳ್ಪುನಾಯಡೊಪ್ಪ ಕುಳ್ಯೊಂದು ಅರ್ಪೆ. ಆಯೆ ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಪುಣ ಉಪ್ಪೆರೆ ಆವಂದ್ ಇನ್ಪಿನೆಕಾದ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಪುಣನ್ ಪೊತ್ತಾವೆರ್. ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಮೂಜೇ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಘಳಿಗೆದ ಉಳಯಿ ಪೊತ್ತಾವೊಡು ಇನ್ಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಸೈತಿನಾಯಗ್ ಬೊಜ್ಜ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಆಯಗ್ ಮಗೆ ಉಳ್ಳೆಡ ಆಯೆ ಮಳ್ಪುವೆ, ಅತ್ತ್‌ಡ ಸಂತಾನ ಕುಟುಂಬದಾಯೆಲಾ ಮಳ್ಪೊಲಿ. ಅವು ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ ಪುಣ ಸುಡುದು ಆಯಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಅರ್ಧ ಸೇರ್ ಅರಿತ ನುಪ್ಪು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಐತ ಪಿಂಡ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಬಾರೆದ ಇರೆತ ಮಿತ್ತ್ ದೀದ್, ಒಂತೆ ನುಪ್ಪುನು ಕಕ್ಕೆಗ್‌ಲಾ ದೀವೊಡು. ಪಿಂಡ ಅಂದ್‌ಂಡ ನುಪ್ಪುದ ಮುದ್ದೆ. ಕಕ್ಕೆಗ್ ನುಪ್ಪು ದೀಪಿನೆತ ಅರ್ಥ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ಈ ಬೊಜ್ಜೊಗು ಪಿತೃಯಜ್ಞ ಇನ್ಪುಂಡು, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಯಜ್ಞ ಮಳ್ಪುನೆನ್ ಕೈಕೊಣಿಯೆರೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತರತ ಗಂಡಗಣೊಕುಳು ಬುಡುಪುಜಿ. ಐಕಾದ್ ಅಂಚಿತ್ತಿನವೆಕ್‌ಲಾ ಬಂಜಾರ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ನುಪ್ಪು ಪಿದಯಿ ದೀಪೆರ್. ಅವೆನ್ ಕಕ್ಕೆಳು ತಿಂದ್ರುವ. ಉಂದೇ ತರೊಟು ಪತ್ತ್ ದಿನ

ಮುಟ್ಟ ತೋಡುದ ಬರಿಟ್ ಪಿಂಡ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕಕ್ಕೆಳೆಗ್ ನುಪ್ಪು ದೀವೊಡು. ಬೊಜ್ಜ ಮಳ್ಪುನಾಯೆ ದಿನೊಕು ಮುಕ್ಕೊಳು ಮೀವೊಣ್ಡು ಬರೊಡು. ಕಾಂಡೆ ಒರ, ಮಧ್ಯಾನ್ಹೊಗು ಒರ, ಬೈಯಗ್ ಒರ. ಆಯೆ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನ್ಪಿ ಗೆರಂತಿದಾಯೆ ಆಂಡಲಾ ಪದ್‌ರಾಡ್ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ತಿನಿಯೆರೆ ಆವಂದ್. ಸೂದ್ರೆರೆಡ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಆವಂದ್, ಜೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟೊಣಿಯೆರೆ ಆವಂದ್, ಕಚ್ಚೆ ಕಟ್ಟೊಣಿಯರೆ ಆವಂದ್, ದಿನೊಕು ವರನೇ ಉಣೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಚರಣೆನ್ ಆಯೆ ಆಚರಿಪೊಡು.

ಬೊಕ್ಕ ಜೀವ ಬುಡ್ತಿ ಅಡಿಟ್ ನೀರ್ ನೆರೆಲ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಅವು ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಜನಿವಾರೊನು ಬುಡುಪಾದ್ ಐತ ನೂಲುನು ಮಿತ್ತ್ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಐತ ಕೊಡಿಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಮಂಜಳ್‌ದ ಕೊಂಬುನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಮುಗಯಿಡ್ ನೀರ್ ದೀದ್ ಐತ ಉಳಯಿ ಈ ಮಂಜಳ್‌ದ ಕೊಂಬುನು ದೀಪೆರ್. ಉಂದು ಆ ಆತ್ಮಗಾದ್ ಪರಿಯೆರೆ ದೀಪಿ ನೀರ್ ಆ ನೂಲುಡು ಜತ್ತೊಣ್ಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆತ್ಮೆ ಪರ್ಪೆ ಇನ್ಪೆರ್.

ಇಂಚನೆ ಪಿಂಡ ದೀದ್ ಪತ್ತ್ ದಿನತ ಕ್ರಿಯ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತೊಂಜೆನಾನಿ ಯೇಕೊದಿಷ್ಟ ಪಾಡುವೆರ್. ಯೇಕೊದಿಷ್ಟ ಅಂದ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ ಅರಿತ ನುಪ್ಪುಲಾ ಒಂಜಿ ಕರ್‌ಕುಂಬುಡದ ಪೂಳುನು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮುಪ್ಪತ್ತರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ತೂಕು ಪಾಡುವೆರ್. ಉಂದೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಟುಂಬದಾಕುಳೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಶುದ್ಧ ಆಂಡ್. ಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ತುಗು ನನಲಾ ಶುದ್ಧ ಆತಿಜಿ, ಪದ್‌ರಾಡೆನಾನಿ ಶಪಿಂಡಿ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಶಪಿಂಡಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಸೈತಿನಾಯನ್ ಆಯ ಹಿರಿಯೆರೆಡೊಪ್ಪ ಕೂಡಾದ್ ಒಟ್ಟುಗು ಉಣ್ಪಾವುನಿ. ಉಂದೆನ್ ಯೆಂಚ ಮುಳ್ಪುವೆರ್ ಅಂದ್‌ಂಡ: ಐವೆರ್ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಉಣ್ಪೆರ್, ಒರಿ ಸೈತಿನಾಯ ಆತ್ಮದ ಪಗತೆಗ್ ಕುಳ್ಳುದು ಉಣ್ಪೆ. ಆಪಗ ಈ ಕ್ರಿಯ ಮಳ್ಪುನಾಯೆ ಕುಳ್ಳುದು ಮೂಜಿ ಉರುಂಟುದ ಪಿಂಡ ಮಳ್ಪುವೆ. ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಪೂಂಬೆದ ಲೆಕ್ಕ ಉದ್ದ ತರತ ಪಿಂಡ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ದೀಪೆ. ಆಕುಳೆಗ್ ಉಂಡುದು ಆಯಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಈ ಮೂಜಿ ಪಿಂಡೊನು ಸಾಲ್‌ಡ್ ದೀಪೆ, ಒಂಜಿ ಪಿಂಡೊನು ಬೇತೆ ದೀದ್ ಮೂಜಿ ತುಂಡು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಆ ಮೂಜಿ ಪಿಂಡೊಗು ಕೂಡಾವೆ. ಆ ಐವೆರ್ ಉಂಣಗ ಬೇತೆ ಉಪ್ಪು ದಿಂಜ ಬ್ರಾಣರೆನ್ ಕ್ರಿಯಾಕರ್ತು ಉಳಯಿ ಪಿಂಡ ದೀಪಿನಡೆಗ್ ಒರಿ ಒರಿಯನೇ ಲೆಪ್ಪಾದ್ ದಾನ ಕೊರ್ಪೆ. ಯೆಂಚಿನವು ಅಂದ್‌ಂಡ: ಪೆತ್ತಕಂಜಿ, ಭೂಮಿ, ಬಂಗಾರ್, ನೆಯಿ, ಬೊಳ್ಳಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಕುಂಟು, ಯೆಣ್ಮೆ, ಬಾರ್, ಚೆಂಬು, ಕೌಳಿಗೆ, ತಟ್ಟೆ, ಹರಿವಾಣ, ತುಡರ್, ಬೊಳ್ಳಿದ ಓಡ, ಬೊಳ್ಳಿದ ರಥ, ಕಂಬುಳದ ಕಪ್ಪಲ್, ಬೊಂಡ, ತಾರಯಿ, ಪೇರ್, ಬೆಂಞನ ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ಮಾತ ಕೊರುದು ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಬ್ರಾಣೆರೆಡ ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತ್ತೊಣ್ಡು ಪಿಂಡ ದೀಪೆರ್. ಪಿಂಡ ದೀದ್ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಪಿದಯಿ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಕಕ್ಕೆಗ್‌ಲಾ ನುಪ್ಪು ದೀಪೆ. ಆಪಗ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕೈ ದೆಕ್ಕುವೆರ್. ಕುಡ ಉಳಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಕುಳಾಕುಳೆ ಇರೆತ

ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಆಕುಳಾಕುಳು ಕುಳ್ಳುವೆರ್. ಇಂಬೆ ಆಕುಳೆಗ್ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊರ್ಪೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಕುಳು ಇಂಬ್ಯನ್ ಪುಗರ್‌ದ್ ನಿನ ಅಮ್ಮೆ ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಶೇರಿಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಪಿಂಡೊಳೆನ್ ಕಳೆದ್ ಆ ಒಂಜಿ ಬಾಜನೊಡು ನೀರ್ ದೀವೊಂಡು ಐಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಪೋಲ ಅಂಮಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಣ್ಮೆ ಮಿತ್ತ್ ಪಾರಾವೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ತೊಳಸಿ ಕಟ್ಟೆದಳ್ಪ ಉಂತುವೆರ್. ಇಂಬೆ ಆಕುಳೆ ಕಾರ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಆ ನೀರ್‌ನ್ ಒಂತೆ ಪರ್‌ದ್ ಆಕುಳೆಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕೊಡೆ, ಒಂಜೊಂಜಿ ಬೊಂಡ ಕೊರ್ಪೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಕುಳು ಕುಡ ಒರ ಆಯಗ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಆಪಗ ಅಯೆ ಊರುದಾಕುಳೆಡಲಾ ಪೊದ್ದೆರಿಷ್ಟೆರೆಡಲಾ ಕ್ರಿಯದ ಕುಂಟುನು ದೆಪ್ಪುವೆ ಇನ್ಪೆ. ಆಕುಳು ಎಡ್ಡೆ ಇನ್ಪೆರ್. ಆಪಗ ಆಯೆ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪು ಕ್ರಿಯದ ಕುಂಟುನುಲಾ ಒಂಜಿ ಬಜ್ಜೆಯಿನ್‌ಲಾ ಪಿರ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೀವೊಂಡು ಬರ್ಪೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚದ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಒಣಸ್ ಆಪುಂಡು. ಆಪಗ ಆಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊರ್ಪೆ. ಆಕುಳೆಗ್ ಉಂಡುದು ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸಭೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳುದು ಇಂಬ್ಯನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ: ಈ ಮಳ್ತಿ ಕೆಲಸ ದೇವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಯೆಡ್ಡೆ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್‌ಲಾ ಮೆಚ್ಚೆಂಡ್, ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆಗ್ ಸದ್ಗತಿ ಆಂಡ್. ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಶೇರಿಯೆ. ಈ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ಲುದ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಸುಪುತ್ರೆ ಅಂದ್‌ಂಡ ಯೆಡ್ಡೆ ಮಗೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪಾವೊಂಡ. ನನ ಮೇಲ್‌ಡ್ ನಿಕ್ಕ್ ಯೇನಿತ್ಯೇನಿಗ್‌ಲಾ ಮಾತಲಾ ಹೆಚ್ಚುಂಡು ಇನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಆಶೀರ್ವಾದದ ಪಾತೆರ. ಈ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆವೊಂಡಿ ಮಿತ್ತ್ ಆಯೆ ಬ್ರಾಣೆರೆಡ ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತ್ತೊಂಡು ಉಣಿಯರೆ ಕುಳ್ಳುವೆ. ಆಕುಳು ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿಂದ್ರ್‌ದ್ ಪೋಪೆರ್.

ಮನದಾನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಪದಿಮೂಜೆನಾನಿ ವೈಕುಂಠ ಸಮಾರಾಧನೆ ಇನ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಯೆಲ್ಯ ಲೇಸ್ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಐಕ್‌ಲಾ ಸುಮಾರು ಐವ ಅಜಿಪ ಮಂದೆ ಕೂಡುವೆರ್. ಆನಿ ಪಿಂಡಗಿಂಡ ಪಾಡುನವು ಇಜ್ಜಿ. ಮಾತಾ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ದಾನ ಕೊರ್ಪಿನವೇ ಯೆಂಚಿನವು ಅಂದ್‌ಂಡ: ನೀರ್, ತೂ, ತುಡರ್, ಯೆಂಣೆ, ನೆಯಿ, ಪೇರ್, ಮುಟ್ಟುದ ಜೋಡು, ಕೊಡೆ, ಮಣಿ, ಕತ್ತಿ, ದಂಟೆ, ಮೈಪು, ಬಚ್ಚಿರೆ, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಅಪ್ಪ, ಒಡೆ, ನುಪ್ಪು, ಪಾಯಸ, ಕುಕ್ಕು, ಬಾರೆದಪಂರ್ದ್, ಹಾಸಿಗೆ, ಕುಂಟು, ಬೊಂಡ, ಪಜೆ, ಚೆಂಬು, ಕೌಳಿಗೆ ಮಿನಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಣಸ್ ಮಳ್ತ್ರ್‌ದ್ ಪೋಪೆರ್. ದಾನ ಕೊರ್ನಗನೇ ದಕ್ಷಣೆಲಾ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಒಣಸ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ದುಂಬಿನಾನಿದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಸಭೆ ಕೂಡುದು ಆಯಗ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರುದು ಅಗಪುವೆರ್. ಇಡೆಗ್ ಬೊಜ್ಜದ ಕೆಲಸ ತೀರ್‌ಂಡ್.

[A/2564-1]

‘ತೀರಿ ಹೋದವರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಬೊಜ್ಜ’ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆಗುವ ಹೆದರಿಕೆ, ಯಮದೂತರ ವರ್ಣನೆ, ಮರಣ ಸಂಭವಿಸಿದ ಕೆಲವೇ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ದಹನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ, ದಹನ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ, ಕಾಗೆಗೆ ಅನ್ನವಿಡುವುದು, ದಾನ ನೀಡುವ ಕ್ರಮ, ದಾನ ನೀಡುವ ವಸ್ತುಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ಕೆಲವು ಹಂತಗಳು, ಅದರೊಂದಿಗಿರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪರಿಕರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಾಗೂ ಇದರ ಮುಂದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲೂ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅದು ‘ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೊಜ್ಜ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ.

೮. ತುಳು ಜನತ ಬೊಜ್ಜ

ಬೊಜ್ಜೊಡು ರಡ್ಡ್ ತರ ಉಂಡು. ಜೋಕುಳು ಅತ್ತ್‌ಡ ಜಕ್ಕ ಜವ್ವನೆರ್ ಸೈತ್‌ಂಡ ಸಂಸಾರ ಬಡವೆರಾಂಡ, ಕೌಂಪುವೆರ್. ಒಂತೆ ಅಡಿ ಮುದೆಲ್ ಯಿತ್ತಿನಾಕುಳಾಂಡ, ಕುಕ್ಕುದ ಕನಕ್‌ಡ್ ಸುಡುಪೆರ್. ಒಂಜಿ ಯಿಲ್ಲಡ್ ಯೇರ್ಲಾ ಸೈತ್‌ಂಡ, ಸೈತಿನಾಯ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ ಓಳೋಳು ಉಂಡಾ, ಅಡೆಗ್ ಮಾತ ಸಾವು ಕಡಪುಡೊಡು. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಸಂಸಾರದಾಕುಳೆಗ್ ಸೂತಿಗ ಆಂಡ್. ಈ ಸೂತಿಗ ಕರಿಯಂದೆ, ದೇವಸ್ತಾನೊಗು, ಗರೆಡಿ ಸಾನೊಗು ಮಿನಿ ಮಿತ್ತಾವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಐಕಾದ್ರ ಕೌಂತಿ ಜಾಗ್‌ಡಾಂಡ, ರಡ್ಡ್ ಬೊಂಡ ಮಿನಿ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಪೋದು, ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೈಕ ತರೆಕ ಮೀದ್, ಬೊಂಡ ಕೆತ್ತ್ ದೀದ್, ನುಪ್ಪು ಮಿನಿ ಬಳಸ್‌ದ್, ದೇವಸ್ತಾನೊಡು ಕೊಂಡು ಬತ್ತಿ ಪುಂಣ್ಯನೀರ್ ತಲಿತೊಣ್ದು, ಯಿಲ್ಲಡ್‌ಲಾ ತಲಿತ್‌ದ್ ಶುದ್ಧ ಆವೊಣುಂಬೆರ್. ಸುದ್ದಿ ಜಾಗ್‌ಡಾಂಡ ಬೊನ್ಯೊನು ಒಟ್ಟು ಮಳ್ತ್‌ದ್, ದೂಪೆ ಮೆತ್ತ್‌ದ್, ಬೊಂಡ ಕಡ್ತ್ ದೀದ್ ಸುಡಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್ ಅಂಚೆನೆ ಪುಂಣ್ಯ ನೀರ್ ತಲಿತೊಣ್ದು, ಶುದ್ಧಾಪೆರ್. ಪರಬೆರೆ ಸಂಗತಿ ಬೇತೆ. ಆಂಡ ತನ ಬಂಜಿನೇ ತಾನ್ ದಿಂಜಾವೊಣ್ದು ಬತ್ತಿ ತಿಗಲೆಕಂಟೆ ಪರಬೆ ಆದ್ ಸೈತ್‌ಂಡಲಾ ಸಂಸಾರ ಆಯನ್ ತರಕೊಣಂದೆ, ದೂರದಾಯೆ ಯಿನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮಂಣ್‌ಡ್ ಮದೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಶುದ್ಧ ಆವೊಣುಂಬೆರ್.

ಆಂಡ ಒರಿ ಕಷ್ಟಗಾರೆ ಆದ್, ತನ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆನ್‌ಲಾ ಸಂಸಾರೊಳೆನ್‌ಲಾ ಒಂಜೇ ಗ್ರಾಗಿರ್ತಿಡ್ ದೀವೊಣ್ದು ಬುದ್ಧಿ ಕಜ್ಜ ಪಂಡೊಣ್ದು, ಬೆನ್ನಿ ಬರೆ ಬೆನ್ಪಾವೊಣ್ದು, ಛಿದ್ರ ಮಳ್ಪಂದೆ, ಪ್ರೀತಿಡ್ ಆಕುಳೆ ಸಿರ್ಕ್ ಸಂಕಡೊನು ತೂವೊಣ್ದು, ಯೆಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿ ಮಳ್ತೊಣ್ದು, ಕುಲೆ ಭೂತೊಳೆನ್ ಸುದಾರಿತೊಣ್ದು, ದೈಯ್ಯ ದೇವೆರೆಗ್ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ಸಂದಾವೊಣ್ದು, ಒರಿಯಗ್ ಒಂಜಿ ಚೆಂಬು ನೀರ್ ಕೊರ್ದುಂ ಒರಿಯಡ ಒಂಜಿ ಚೆಂಬು ನೀರ್ ದೆತ್ತೊಣ್ದು, ಜಾತಿ ನೀತಿಗ್, ಲೆಪ್ಪು ಬುಳ್ಪುಗು, ಊರು ಉಳ್ಳಯಗ್, ಮದಿಪು ಕೂಟೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ನಡತೊಣ್ದು, ಒರಿಯಡ ಒಂಜಿ ಛೀ ಯಿನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಕೇಣಂದೆ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಗ್ ಪಣ್ಪಿನಾಯೆ ಆದ್ ಬಾಳ್‌ದ್ ಪರಬೆ ಆದ್ ಸೈತ್ ಪೋಯೆಡ– ಆಪಗನೆ ಸಂಸಾರದಾಕುಳು ಕೊರಗೆರೆನ್ ಬರಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಆನಿಡ್ದ್ ಬೊಜ್ಜದಾನಿ ಮುಟ್ಟ (13 ದಿನ ಮುಟ್ಟ) ದಿನಹಮೇಷ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ದೋಳು ದಗರೆ ಗುದ್ದಾವೆರ್. ಸೈತಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂಸಾರ ಬಂದಿಗೆರೆಗ್ ಮಾತ ಸಾವು ಕಡಪುಡ್ಪು, ಊರು ಕರೆ ಮಾತೆರೆನ್ ಕೂಡಾದ್, ಪುಣೊನು ದೋಳು ದಗರೆಡ್ ಸುಡುಕಾಡ್‌ಗ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಪೊತ್ತಾವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಜ್ಜದಾನಿ ಸುಡಳೆಗ್ ನುಪ್ಪು ತುಂಬೆರೆ ಕೈದಾರೆದ ಬೊಡೆದಿನ

ಬಾಲೆಳು ಪಾಸ ಪಲಾರೊಡು ಕುಳ್ಳುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ 12 ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಕುಂಬುಡ ಬಾರೆ ಮಿನಿ ಸಾಯಿತಿನ್ ಒಟ್ಟು ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಬೊಜ್ಜೊಗು ಪೊದ್ದೆರಿಷ್ಟೆರ್ ಪುದೆಲಾ ಕಟ್ಟುನವು ಉಂಡು.

ಬೊಜ್ಜದಾನಿ ಊರುದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಯಿಲ್ಲ್‌ಗ್ ಒರಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಳ್ಪೊಡು. ಯೀ ವಣಸ್‌ಗ್ ಬಾರೆ ಕುಂಬುಡದ ಕಜಿಪು ತಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪರಮಾನಲಾ ಬೋಡು. ಮೀನ್ ಕೋರಿ ಮಳ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಊರುದಾಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಆನಿಯೇ ರಡ್ಡನೆ ವಣಸ್‌ದ ಮಡೆ ಬೊಜ್ಜೊಗು ಮೀನ್ ಕೋರಿ ಬೋಡು. ಯಿಂಚೆನೆ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಸುಡಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು ತುಂಬುವೆರ್; ಅಂದ್‌ಂಡ ಸುತ್ತಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಬೊನ್ಯ ರಾಶಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಮಂಣ್‌ಡ್ ದೂಪೆ ಮೆತ್ತ್‌ದ್, ಐಕ್ 5-7 ಅತ್ತ್‌ಡ 9 ಯಿಳೆತ (ಅಂತರದ) ಕೆಂಪು, ಬೊಲ್ದು, ಕಪ್ಪು ಕುಂಟುದ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಮಗಳ್ ಉಳಯಿಡ್ದ್ ನುಪ್ಪು ಪುಂಡಿ ತುಮ್ಮೊಣ್ದು ಉಳೋ ಅಮ್ಮಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಳ್ತೊಣ್ದು ಪಿದಯಿ ಉಂತುದಿ ಮಗ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ನುಪ್ಪು ತುಂಬುನಾಕುಳು ತರೆಕ ಮೈಕ್ ಮಿಯ್ಯೊಡು. ನುಪ್ಪು ತುಂಬುನಾಯೆಲಾ ಬೇತೆ ಸಂಸಾರದ ಅಂಣ್ಣಪುಳುಲಾ ಮೀಸೆ ತರೆ ಮಿನಿ ಗೀಸಾವೊಡು. ಯಿಂಚೆನೆ ದೋಲು ದಗರೆಡ್ ಪೋದು ಸುಡಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಪಾಡುವೆರ್. ಒಂಜೊಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಬಂಟ ಕೋಲ ಕಟ್ಟಾವುನವುಲಾ ಉಂಡು. ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ವಣಸ್ ಅಪುಂಡು. ಯೀ ವಣಸ್‌ಗ್ ಮದ್‌ಮೆದ ವಣಸ್‌ದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಸುಮಾರ್ 100-200 ರುಪಾಯಿ ಖರ್ಚಿ ತಾಗುನವು ಉಂಡು. ಮದ್‌ಮೆಗ್ ದೀಯಿಲೆಕ್ಕ ಪಣವು ದೀಪಿನವುಲಾ ಉಂಡು. ಬೈಯಗ್ ಊರುದಾಕುಳೆಗ್ ಮಡೆ ಬೊಜ್ಜ ಯಿನ್ನಿ ವಣಸ್ ಆಪುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ ಕೋರಿ ಮೀನ್ ಉಂಡು. ಅದ ಮುಟ್ಟ ಅಂದ್‌ಂಡ ಬೊಜ್ಜ ಕರಿನೆಂಗೆ ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳು ಕೋರಿ ಮೀನ್ ತಿನಿಯರೆ ಯಿಜ್ಜಿ. ಯಿಡೆಗ್ ಬೊಜ್ಜದ ಕೆಲಸ ತೀರ್‌ಂಡ್. ನನ ಇಲ್ಲದ ಆದೆಚ ಅರುವೆತ್ತೆರೆಡ್ ಯೇರ್ ತೂಪಿನಿ, ಸಾಲ ಮೂಲ ಯೇತ್ ಉಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆ ದುಂಬದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆಗ್ ಬೂರುಂಡು. ಗ್ರಹಸ್ತೆರ್ ಅವ್ವೆನ್ ಮಾತ ಕಡೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಬುದ್ಧಿ ಕಜ್ಜೆದ ಪಾತೆರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಗಪುವೆರ್.

[A/1441 pp.419-422]

'ತುಳು ಜನರ ಬೊಜ್ಜ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ತುಳುಜನರ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಡುವ ಮತ್ತು ಹೂಳುವ ಎರಡು ಪದ್ಧತಿಗಳಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮರಣದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸುವ ಬಗೆ, ಸೂತಕ, ಶುದ್ಧ, ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಸುಡುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ವಿವಿಧ ಕ್ರಿಯೆಗಳು, ನಂತರದ ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವಿಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಜೀವನಾವರ್ತನ ಆಚರಣೆಯೊಂದರ ಹಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ರೀತಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

೯. ಸೈತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಮಳ್ಪುನಿ

ತುಳು ಜನೊಕುಳೆಡ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಬಾಲೆಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಾಯ ದಿಂಜಿ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಮದ್ಮೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಕೊಂಕಣೆ ಬ್ರಾಣೆರೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಆಣುಳೆಗ್ ಯೇತ್ ಪ್ರಾಯ ಆಂಡಲ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಲಿ; ಪೊಂಣುಳೆಡ್ ಮದ್ಮಾಳ್ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಅಂದ್ಂಡ ಪೊಂಣುಳೆಡ್ ಸುರುಟು ಸೂತಿಗ ಆದ್ ಪೋಂಡ ಮದ್ಮೆ ಮಳ್ತೊಣಯೆರ್. ಆಳ್ ಮುಂಡೆಲೆಕ್ಕನೇ ಉಪ್ಪೊಡು. ಯಿಜ್ಜಿಡ ಸೂಳೆ ಆಯಳ್. ಐಡ್ದ್ ದುಂಬೇ 10-12ವರ್ಸದ ಉಳಯಿ ಮದ್ಮೆ ಅವೊಡು, ಮದ್ಮೆ ಆವಂದೆ ಸೈತ್ ಪೋಂಡ ಅವು ಬೆರ್ಮ ರಕ್ಕಸೆ ಆಪುಂಡುಗೆ. ಅವು ಯಿಲ್ಲದ ಬೇತೆ ಕುಲೆಕುಳೆ ಒಟ್ಟುಗು ಕೂಡ್ದುಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ಅಂತ್ರ ಪಿಶಾಚಾದ್ ತಿಂಗೊರ್ಣ್ದು, ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳೆಗ್ ಪೀಡ್ನೆ ಕೊರೊಂಣ್ದೇ ಉಪ್ಪುಂಡುಗೆ. ಮುಖ್ಯಾದ್ ಪುರು ಬಾಲೆಳೆಗ್ ಉಪದ್ರ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಬದಿಕಿಯೆರೆಲಾ ಬುಡ್ಪುಜಿಗೆ. ಐಕ್ ಕನ್ಯವು ಜಕ್ಕಿನಿ ಯಿನ್ಪೆರ್. ಬಾಲೆಳೆ ಸಂಕಡ ಚೇಷ್ಟೆ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಜಕ್ಕಿನಿಡ್ದ್ ಆಪುಂಡುಗೆ. ಪಾಕ ಮಂದೆ– ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಜಕ್ಕಿನಿದ ಉಪದ್ರ ಸೋಂಕಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಂತ್ರವಾದಿಡ್ದ್ ಯಂತ್ರ ಕಟ್ಟಾದ್, ಮೂಳಿಗ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಪಾಕದಾಕುಳು ಬಲ್ಮೆಡ್ ತೋಜಿ ಪ್ರಕಾರ ಐಕ್ ಮದ್ಮೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಯೆಂಚಂದ್ಂಡ– ಒಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಕನ್ಯ ಪೊಂಣು ಸೈತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ ನನ ಒಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಕನ್ಯ ಆಣ್ ಸೈತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ ಐಕುಳೆ ಪ್ರಾಯ ಬಲಿ ಬಂದ್ ತೂದು, ಒಂಜಿ ಯಿಲ್ಲಡ್ ಜಾತಿ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆನ್ ಕೂಡಾದ್, ಆಣ ಪೊಂಣನವು ರಡ್ಡ್ ಚಿತ್ರ ಬರೆದ್ ಕುಂಟು ದೀದ್ ಐತ್ಯೆತ ತಮೆರಿಳು ದಾರೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಮದ್ಮೆ ಮಳ್ತ್ ಬುಡುಪೆರ್. ಐತ ಬೊಕ್ಕ ಅವ್ವೆನ್ ಉಳಯಿ ದೆತ್ತೊಣುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಐತ ಉಪದ್ರ ಯಿಜ್ಜಿಗೆ.

[A/1441 pp.396-397]

ಇಲ್ಲಿ 'ತೀರಿಹೋದವರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಯು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ತೀರಿಹೋದವರ ಉಪಟಳ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆಯೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಯಿರುವುದು, ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಒಳಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು, ಮದುವೆಯಾಗದೇ ಸತ್ತುಹೋದರೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಗುವುದು, ಅಂತರ್ ಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಉಪಟಳ ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು, ಶಿಶುಗಳನ್ನು ಬದುಕಲು ಬಿಡದಿರುವುದು, ಅಂತಹ ತೊಂದರೆ ಪರಿಹಾರವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಮದುವೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವುದು,

ಒಂದೆಡೆ ಕನ್ಯೆ ಸತ್ತಿದ್ದು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಹುಡುಗ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರ ಪ್ರಾಯ, ಬಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ನೋಡಿ ಜಾತಿಗೃಹಸ್ಥರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿತ್ರ ಬರೆದು ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರವಿಟ್ಟು ಅವರವರ ಕುಟುಂಬದವರು ದಾರೆಯೆರೆದು ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು, ನಂತರ ಅದರ ಉಪಟಳ ಇಲ್ಲವಾಗುವುದು ಇದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ತುಳುವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಯಮ, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಂಕೆಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

೧೦. ಅತ್ತೂರುದ ಸ್ತಾನ ಗರೋಡಿ ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯಗ್ ಕೊಡಮಂದಾಯಗ್ ಬೈದೆರ್ಲೆಗ್ ಆಪಿ ಕೋಲದ ಸಂಗತಿ

ಕೋಲೊಗು ಯೆಣ್ಮ ದಿನ ಉಂಡುನ್ನಗ ಗ್ರಾಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ಲಾ ಅಸ್ರಣೆರ್ಲಾ ಕೂಡುದು ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಾಕುಳೆಡ ಅಂಜನ ಕಿರೆಪಾದ್ ಗೋಪುರ ಅಡಿಪಾವೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೋಕುಳು ಗೋಪುರೊಡು ಕುಳ್ಳುದು ಅಸ್ರಣೆರ್ ಪಂಚಾಂಗ ಬುಡುದು ಕೋರಿಗ್ ಗುಂಟ ಪಾಡ್ರೆ ದಿನ ಪಣ್ಪೆರ್. ಅಸ್ರಣೆರ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಬ್ರಾಣೆ. ಊರುದ ಪುರೋಹಿತ ಮಳ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಊರುದಾಕುಳು ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಭಟ್ರ್ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಕೋರಿಗ್ ಗುಂಟ ಪಾಡುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ: ಸುಮಾರ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಮೊರಂಗೆದ ರಡ್ಡ್ ಗುಂಟ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಗರೋಡಿದ ಯೆದ್‌ರ್ ಇತ್ತಿ ಬಾಕ್ಯಾರ್‌ಡ್ ನಿದ್ಪ ದೀದ್ ಬೊಟ್ಟುನಿ. ಉಂದು ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್‌ಂಡ ಬೈದೆರ್ಲೆ ಕೋಲದ ಮನದಾನಿ ಕೋರಿ ಕಟ್ಟುನ ಇನ್ಪಿನೆಕೇ. ಇಂಚೆನೇ ನಾಲ್ ದಿನೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ ಒರ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕೂಡ್ದು ಸ್ತಾನ ಗರೋಡಿದವು, ಗೋಪುರದವು, ಅಂಜಣದವು, ಕಜವು ಅಡಿಪಾದ್ ಬೇತೆ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಾಕುಳೆಗ್‌ಲಾ, ಗ್ರಾಮದ ದುಂಬು ಗುರ್ಕಾರ್ರೆಗ್‌ಲಾ ಕೋಲೊಗು ಬರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಕಾಗಜಿ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡುವೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವಾದ್ಯದಾಕುಳೆಗ್ ಬೆಡಿ ಮರ್ದ್‌ದ ತುರ್ಕೆರೆಗ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಗಪುವೆರ್. ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಕೊಡಿ ಯೇರುನಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಮೋಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ, ಪಾಕ ಮಂದೆ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಾಕುಳುಲಾ ಕೂಡುವೆರ್. ವೊಕ್ಕೆಲ್‌ದಾಕುಳೆಡ ದೊಂಪ ಪಾಡಾದ್ ದೊಂಪೊದ ಕಂಬೊಗು ಕುಕ್ಕುದ ತಪ್ಪು ಕಟ್ಟಾದ್ ಊರುದ ಗೌಡಾಚಾರಿಡ ತೋರಣ ಮಳ್ಪಾದ್ ಮಡ್ಯೋಳಡ ದೊಂಪೊಗು ಕೊಡಿಪಾಡ್ ಮಾತ ಕಜವು ಅಡಿಪಾದ್ ಪೊರ್ಲು ಮಳ್ಪುವೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಾಣೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೋಣ್ಣೊಗು ನೀರ್ ತಲಿತ್‌ದ್ ಶುದ್ಧ ಮಳ್ಪುವೆ. ಅಂಚೆನೆ ಗ್ರಾಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ದೀಪೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಣಿಯೆರೆ ಪೋಪೆರ್. ಕುಡ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪೊರ್ತು ಕಂತುನಗ ಕೂಡ್ದು ಬಲಿಪ ಗುತ್ತುಡ್ದು ಬಂಡಾರ ಕೊಂಡ್ರೆ ಪೋಪೆರ್. ಮುಕ್ಕಲ್ದಿ ಮೂರ್ತಿನ್ ಅಡ್ಡನೊನು ಕೈದ್‌ನ್ ದಂಡಿಗೆಡ್ ದೀದ್ ತಾನ್ ಐತಾವೊಣ್ಡು ದಂಡಿಗೆದ ವೊಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪೆ. ಈ ದಂಡಿಗೆ ತುಂಬುನಿ ವೋಡರಿಳು. ಮಡ್ಯೋಳೆ ದೀಟಿಗೆ ಪತ್ತೊಣುವೆ, ಕೆಲೆಸಿ ಸತ್ತಿಗೆ ಪತ್ತೊಣುವೆ. ಇಂಚೆನೆ ಕೊಂಬು, ವಾದ್ಯ, ದಿಡ್‌ಂಬು, ಪಕ್ಕೆ, ನಿಸ್ಸಾನಿ, ಹಿಲಾಲ್‌ಡ್ ಅಳ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಾಡೊಣ್ಡು ಈ ಸ್ತಾನದಡೆ ಬರ್ಪೆರ್.

ಮೂಳು ಬ್ರಾಣೆ ಕಲಶ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ತಯಾರಾದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಆಕುಳು ಅಂಜಣೊಗು ಮಿತ್ತಾನಗ ಈ ಕೊಡಿಮರತಳ್ಪ ಒಂಜಿ ಸ್ವಸ್ತಿಗೆ ದೀದ್ ಕೊಡಿ ಮರಕ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಆ ಕಲಶ್ಯದ ನೀರ್ ಕೊಡಿಮರಕ್ ತಲಿತ್‌ದ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಗರುಡನ್ ಬ್ರಾಣೆ ಪತ್ತೊಣ್ಡುಲಾ ಆಕುಳುಲಾ ಗರೊಡಿಗ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗರುಡನ್ ಬಲ್ಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊಡಿ ಮರಕ್ ಮಿತ್ತ್ ಯೇರಾವೆರ್ ಇಂಚೆನೇ ಕೊಡಿ ಯೇರುನಿ.

ಈ ಮುಕ್ಕಾಲ್ದಿಗ್‌ಲಾ ಪೂಜಾರ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಸುಮಾರ್ ನಡು ಸಾದಿಡೇ ಕುಂಬಾರ್‍ರೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಇಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಜಣೊಗು ಮಿತ್ತಾನಗ ಯೆಡ್ಡೆ ಕುಂಬಾರುವೆರ್. ಮೂಳು ಕೊಡಿ ಯೇರ್‌ದ್ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಉಂತುನಗ, ದುಂಬು ಮುಕ್ಕಾಲ್ದಿ ಅಸ್ರಣೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೇಣುನಿ: ಅಸ್ರಣ್ಣರೇ ! ಮಳಿಯಳ ಗುತ್ತುಡ್ದು ಜಪುಡಾಯಿ ಬಂಡಾರ, ಮೂಳು ಪಾಡಾಯಿ ದೊಂಪ, ದೀಯಿ ಸುತ್ತಿಗೆ, ಯೇರಾಯಿ ಕೊಡಿ, ದೀಪಾಯಿ ಸೋರ್ಣೊ ಕಟ್ಟಿ ಕಲಶ್ಯೊಡು ವಿಷನಾ ಅಮೃತನಾಂದೆ.

ಆಪಗ ಬ್ರಾಣೆ ಪಣ್ಪಿನಿ: ಯೆಂಕುಳು ಆಯಿನಾತ್ ಶೋಧಿದ್ ಅಮೃತನೇ ಅಂದ್‌ದ್ ಮಳ್ತ್‌ದ ನನ ವೊಂಜಿ ವೇಳ್ಯ ಐಟ್ ವಿಷ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮಾಯೊ ಅವೆನ್‌ಂದ್‌ಂಡ ವಿಷೊನು ಕಳೆದ್ ಅಮ್ರುತೊನು ಯೆಂಕುಳೆ ಗ್ರಾಮೊಗು ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಕುಳು ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಪಂಡೊಣುನಿ ಇನ್ಪೆ.

ಆಪಗ ಮುಕ್ಕಾಲ್ದಿ ಪಣ್ಪಿನಿ: ಆಂಡ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಮದಿಪು ಅಂದ್‌ದ್ ವೊಪ್ಪಿಯೊಣ್ಡು ಕುಡ ಗುರ್ಕಾರ್‍ರೆಡ ಪಣ್ಪಿನಿ: ನನ ವಾ ವೊಂಜಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಯೆಂಕ್‌ಲಾ ಬೈದೆರ್ಲೆಗ್‌ಲ ಮೇಲ್‌ಗಾಪಿ ಬಲಿ ಉಂಡು. ಆಪಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಳ್ತೊಣೊಲಿ, ಇತ್ತೆ ಪುರ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಪ್ರಕಾರ ಬಂಡಾರ ತೆರ್ಪುನಿ ಅತ್ತಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಣುವೆ. ಆಪಗ ಮೋಕುಳು ಪೂರ ಕಟ್ಟ್ ಇನ್ಪೆರ್.

ರಡ್ಡನೇ ಬೈದೆರ್ಲೆ ಪೂಜಾರ್ಲುಲಾ ಉಂದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಾಣಡಲಾ ಗುರ್ಕಾರ್‍ರೆಡಲಾ ಕೇಣುವೆರ್. ಮೋಕುಳು ಆಕುಳೆಗ್ ಇಂಚೆನೇ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪೆರ್, ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಗರೋಡಿಡ್ ಒಕ್ಕೆಲಾಪಿನ್ಯತ್ತಾ ಇನ್ನಗ ಪೂರ ಕಟ್ಲೆ ಇನ್ಪೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದಂಡ್ಯೆಡ್ ಇತ್ತಿ ಕೊಡಮಂದಾಯ ಮೂರ್ತಿನ್‌ಲಾ ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯ ಮೂರ್ತಿನ್‌ಲಾ, ಕೈದ್ ಅಡ್ಡಣಲಾ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಸ್ತಾನದ ಉಳಯಿ ಇತ್ತಿ ಕೊಡಮಂದಾಯ ಮಂಚಉದ ಮಿತ್ತ್ ದೀಪೆರ್. ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯ ಮಂಚಉದ ಮಿತ್ತ್ ಮೂರ್ತಿನ್ ದೀಪೆರ್. ಬಂಡಾರ ತೆರ್ಪುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಉಂದೇ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವ್ವೇ ರಾತ್ರೆಡ್ ದೈವ ಇಪ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಭೂತೊಗು ಕೋಲ ಆಪುಂಡು, ಆಂಡ ಉಂದು ಬಹಳ ಬಿರ್ದ್‌ಡ್ ಆಪುಜಿ. ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಪಿರ ಲಕ್ಕೊಣ್ಡು ಪೋನಗ ಇನಿ ಮಾತ ವಂತಿಗೆದ ಅರಿ ತಾರಯಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಂಡ್ರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪಂಡ್ರ್‌ದ್ ಪೋಪೆರ್. ಪೋನಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೋಲೊಗು

ಸಾವು ಬರಡ್ ನಿದ್ರೆ ಕಜ್ಜೆರ್‌ದ್ ಸೈಯ್ಯರೆ ತೀರುಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಭೂತೊಳೆಗ್ ಸಾರ ಸಾರ ನೆರೊಣ್ದು, ದೂರೊಣ್ದು, ಮಾಲೊಣ್ದು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪೆರ್.

ಆನಿ ಕುಡ ಬೈಯ್ಯದಗ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕೂಡುದು ನಿಕುಳೆ ಅರಿನ್ ಕೊಂಡು ಬಲ್ಲೆ ಅಂದ್‌ದ್, ಅರಿನ್ ಲತ್ತ್‌ದ್ ದುಡ್ಡನು, ತಾರಾಯಿನ್ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ದೆತ್ತೊಣುವೆರ್, ಅಂಚೆನೆ ಆಕುಳು ಕುಳ್ಳೊಣ್ದು ಉಪ್ಪುನಗ, ಪರವೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೊಲುಮ ಪಾಡುವೆ. ಆಪಗ ಯೆಡ್ಡೆ ಬಲ್ಲಾ ಇನ್ಪೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ಆಯಡ ಬೇಗ ಯೆಂಣೆ ಬೂಲ್ಯೆ ಪತ್ಲಾ ಇನ್ಪೆರ್. ಆಯೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಜಣೊಡು ಉಂತುದು, ಯೆಂಣೆ ಬೂಲ್ಯೆ ಪತ್ತುವೆ. ಉಳ್ಳಾಯ ಯೆಂಣೆ ಬೂಲ್ಯೆ ಪತ್ತುವೆ ಇನ್ಪೆರ್. ಮುಕಾಲ್ದಿ ಪಾಡುವೆ ಇನ್ಪೆ. ಮೋಕುಳು ಪೂರ ಕಟ್ಲೆ ಇನ್ಪೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಒಂತೆ ಯೆಂಣೆಲಾ ಒಂಜಿ ಬಚ್ರೆದ ಪಟ್ಟಿಲಾ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಪೋಪೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೋದು ಮೀವೊಣ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತಾನ್ ಐತ ಮಳ್ತೊಣಿಯೆರೆ ಕುಳ್ಳುವೆ. ಐತ ಮಳ್ಪುನಿಂದ್‌ಂಡ ತನ ಮೋಣೆಗ್ ಅರಿದಾಳ ಪೂಜೊಣುನಿ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ ದೀವೊಣ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗ್ರಾಮದಾಕುಳೆ ಯೆದ್‌ರ್ ಉಂತುದು ಗಗ್ಗರ ದೀಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಮುಕ್ಕೊಳು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟೊಣ್ದು ಕುಂಬರುವೆ. ಉಂದೇ ತರ ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಾಯೆಲಾ ಇಂಚೆನೆ ಮಳ್ಪುವೆ. ಅಯಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಕುಳ್ಳೊಣ್ದು ನಿಲಯದಾಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಆವಡ್ ಬೇತೆದಾಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಆವಡ್ ದಾಲ ತಪ್ಪು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪಚಾರ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಕೋಲ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನಾಕುಳು ರಾಗ ವೊಯಿತ್‌ದ್ ಪಾರ್ದನ ಪಣ್ಪೆರ್. ಓಡಲ್ಪು ಚರ್ವ ಬೈಪಾದ್ ಮುದ್ರೆ ವೊತ್ತುದು ಕೊಡಿಮರತಳ್ಪ ದೀಪೆರ್. ಚರುವ ಅಂದ್‌ಂಡ ನುಪ್ಪು. ಉಂದು ಭೂತೊಳೆಗ್ ದೀತಿನವು ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣುವೆರ್. ಮನದಾನಿ ಒಂಜಿ ಮುದ್ರೆನ್ ಬಲ್ಪ ಗುತ್ತುದ ಮಾನ್ಯಗ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊಂಜೆನ್ ಹೋನೊಟ್ಟು ಗುತ್ತುದಾಯಗ್ ಪಾಡುವೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಡೀರ್‌ದಗ ಕೊಡಮಂದಾಯ ಮೂರ್ತಿನ್ ಮುಕಾಲ್ದಿ ತುಂಬೊಣ್ದು ಬ್ರಾಣೆ ಅರಿ, ನೀರ್ ತಪ್ಪು ಪತ್ತೊಣ್ದು ಅಳ್ಪಳ್ಪ ಪಾಡೊಣ್ದು ಗರೊಡಿಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನಾಕುಳುಲಾ, ಊರುದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬಲಿ ಬರ್ಪೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಲಿ ಉಳಯಿ ಆಪುಂಡು. ಆಂದ್‌ಂಡ ಮೂರ್ತಿನ್ ಇತ್ತಿ ಜಾಗೆಡೇ ದೀಪಿನಿ.

ಕುಡ ತೂಟೆದಾರ ಪೋವೆರೆ ಪಿದಾಡುವೆರ್. ಯೇರೇರ್ ಅಂದ್‌ಂಡ: ಕೋಲ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನಾಕುಳು ಮುಕಾಲ್ದಿ ಮಾತ ವೊಕ್ಕೆಲ್‌ದಾಕುಳು. ಮೊಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಜನೊಕೊಂಜಿ ತೂಟೆ ಪೊತ್ತಾವೊಣ್ದು ಒಂಜಿ ಗಡುಕು ಪೋದು ಈ ತೂಟೆಳೆನ್ ಅವುಳು ಪಾಡ್ದ್ ಮುಕ್ಕಾಲ್ದಿ ಒಂಜಿ ತಾರಯಿ ದರ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಬರ್ಪೆರ್. ಉಂದು ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್‌ಂಡ ಈ ಊರುದ ಮಾರಿನ್ ಕಡಪ ರಾಜ್ಯೊಗು ಕಡಬುಡ್ರುದು ಬತ್ತ

ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ವೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಾಣಡ್ದ್ ಸುರು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಭೂತೊಳು ನಂಬಿಗೆ ಕೊರ್ಪ. ನಂಬಿಕೆ ಕೊರ್ನಗ ಪಣ್ಪಿನಿ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ: ನಿಕುಳು ಇನಿ ಕೊರಿ ಕೋಲ ಬಲಿಟ್ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ಐಡ್ದಾವರ ನಿಕುಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ಬಗೆಟ್ ಅತ್ತ್. ವೊಂರ್ಬ ಬಗೆಟ್‌ಲಾ ಕೈ ಕೂಡಾದ್ ಕೊರ್ದು, ಒಂಜೆಟ್ ಸಾರ ಮಳ್ಪಾದ್ ಯೇನಿತ್ಯೇನಿಗ್‌ಲಾ ಕೊಡಮಂದಾಯೆ ಯೆಂಕುಳೆ ಸಾಯೊಗು ಉಳ್ಳೆಗೇ ಅಂದ್‌ದ್ ದುಂಬುಡು ಪಣ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಪಣ್ಪಾದ್ ಕೊರುವೆ. ಇಂಚೆನೇ ಮಾತೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ನಂಬಿಗೆ ಕೊರ್ಪೆ. ಆಕುಳು ಪಿಂಗಾರದ ಯೆಸಳ್ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಆಯ ಯೆದ್‌ರ್ ಉಂತುವೆರ್, ಆಯೆ ಈ ತರ ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಳಯಿದ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪೋಪೆರ್.

ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯ ಕೊಡಮಂದಾಯ ಕೋಲದ ಸಂಗತಿ ಇಂಚೆನೆ, ಮನದಾನಿ ಬೈದೆರ್ಲೆ ಕೋಲಲಾ ಇಂಚನೇ ಮಳ್ಪುವೆರ್.

[A/2564-3]

'ಅತ್ತೂರಿನ ಸ್ಥಾನ ಗರೋಡಿ ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯನಿಗೂ ಕೊಡಮಂದಾಯನಿಗೂ ಬೈದೆರ್ಲುಗಳಿಗೂ ಆಗುವ ಕೋಲದ ಸಂಗತಿ' ಎಂಬುದು ಇದರ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅತ್ತೂರಿನ ಊರ ಗುರ್ಕಾರ, ಅಸ್ರಣ್ಣ ಸೇರಿ ಒಕ್ಕಲಿನವರಿಂದ ದೈವಸ್ಥಾನದ ಸುತ್ತಲಿನ ಅಂಗಣವನ್ನು ಕೋಲಕ್ಕಾಗಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಕೋಲದ ದಿನವನ್ನು ಪಂಚಾಂಗದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅದರ ವಿವರ, ವಾದ್ಯದವರಿಗೆ, ಸುಡುಮದ್ದಿನ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸುವುದು, ಧ್ವಜಾರೋಹಣದ ದಿನ ಜನ ಸೇರುವುದು, ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುವುದು, ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯದವರ ಪಾತ್ರ, ಬಲಿಪ ಗುತ್ತಿನಿಂದ ಬಂಡಾರ ತರುವ ಕ್ರಮ, ಕೊಡಿ ಏರುವ ಕ್ರಮ, ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಭಾಷಣೆ, ಪರವ ಎಣ್ಣೆ ವೀಳ್ಯ ಹಿಡಿಯುವುದು, ಐತ ಮಾಡುವುದು, ಗಗ್ಗರ ಕಟ್ಟುವುದು, ಪಾಡ್ದನ ಹೇಳುವುದು, ಆವೇಶ ಬರುವುದು, ಭೂತಗಳು ನಂಬಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ದಿನಾಂಕ ೧೧.೦೪.೨೦೧೦ರಂದು ಈ ಭೂತಾರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳಿಯ ಮನೆತನದವರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅತ್ತೂರು (ವ.೬೫) ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಆಚರಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತುಸು ಬದಲಾಗಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಭೂತಾರಾಧನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿರುವುದು ಇಂದಿನ ಆರಾಧನೆಯ ರೀತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಳಿಯಳ ಗುತ್ತು ಎಂದಿದ್ದರೆ ಈಗಿರುವುದು ಮಾಣಿಲೆ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ) ಗುತ್ತು. ಇವರಲ್ಲದೆ ಜೈನರು ಮತ್ತು ಬಂಟ

ಮನೆತನದವರು ಈ ದೈವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಮಂದಾಯ, ಕುಕ್ಕಿಂದಾಯ, ಅರಸು ದೈವಗಳಿಗೆ ಆರಾಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬೈದೆರ್ಲು ದೈವಕ್ಕೆ ಕೋಲ ನಡೆದ ನಂತರ ಮಾಯಾಂದಾಲ್ ದೈವಕ್ಕೆ ಕೋಲ ನಡೆಯುವುದು. ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ವ ಬೇಯಿಸುವುದು ಓಡಾರಿ (ಮೂಲ್ಯ) ಯೆಂದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ವ ಬೇಯಿಸುವವರು ಮಡ್ಯೆಲರು(ಅಗಸರು). 'ಬಲ್ಪ ಗುತ್ತು' 'ಮಳಿಯಳ ಗುತ್ತು' 'ಹೋನೊಟ್ಟು' ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಗುತ್ತುಗಳ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬಲಿಪಗುತ್ತು, ಹೆನೊಟ್ಟುಗುತ್ತು, ಕೈಲಾಜೆ ಗುತ್ತು, ಕಿಲ್ಲೊಟ್ಟುಗುತ್ತು, ಕಲಂಬಾಡಿಗುತ್ತು, ಬಡ್ಯೊಟ್ಟಿ ಗುತ್ತು, ಮಾಣಿಲೆ ಗುತ್ತು, ಎಲ್ಕಾರ್‌ಗುತ್ತು, ಗುಡ್ಯಡ್ಕಗುತ್ತು, ಕಂಚರೊಟ್ಟುಗುತ್ತು, ಬೆರಂದೊಟ್ಟು ಗುತ್ತು ಎಂಬ ಹನ್ನೊಂದು ಗುತ್ತುಗಳಿವೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿ ತುಳುನಾಡಿನ ದೈವಾರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಊರಿನ ದೈವ, ಅಲ್ಲಿನ ನಂಬಿಕೆ, ಆರಾಧನೆಯ ರೀತಿ, ತತ್ಸಂಬಂಧೀ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆರಾಧನೆ ಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು, ಭಾಗವಹಿಸುವ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯದವರ ವಿವರ ಹೀಗೆ ಸಮಗ್ರ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ನಿಖರತೆಯೊಂದಿಗೆ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದೈವದ ಆರಾಧನೆಯ ರೀತಿಯನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದು ಭೂತಾರಾಧನೆಯ ಹಲವು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

೧೧. ಜಕ್ಕಿನಿನ್ ಬುಡುಪಾವುನು ಯೆಂಚ?

ಜಕ್ಕಿನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಬಬ್ಬರಿಯೆ, ಗುಳಿಗೆ, ಮಿನಿ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಕಡ್ತ್ ಕಾರ್ಗೆದ ಭೂತೊಳು ತಾರ್ಕಣೆ ಆದ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಹಾಕ್ದ್ ಒರಿಯ ಒರ್ತಿನವು ಪ್ರಾಣ ಪೋಪಿನವು ಉಂಡುಗೆ. ಈ ತರೊಟು ಸೈತಿನಾಕುಳೆ ಕುಲೆನ್ (ಜಕ್ಕಿನಿ) ಈ ಭೂತೊಳು ಬುಡುದು ಕೊರಿಯೆರೆ ಕೇಣುಜಗೆ; ಅಂದ್‌ಂಡ ಈ ಜಕ್ಕಿನಿಳು ತನುಕುಳೆ ದುಂಬು ಸೈತಿ ಗುರು ಹಿರಿಯೆರೆ ಸೇಗೊರ್ಡು ಸೇರ್‌ದ್ (ಜೀವೊಡುಪ್ಪು) ತನುಕುಳೆ ಸಂಸಾರದಾಕುಳೆ ಯಿಲ್ಲದ ಆಗಭೋಗ ದೆತ್ತೊಣಿಯೆರೆ ಈ ಭೂತೊಳು ಬುಡ್ಪುಜಗೆ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಡ್ ಈ ಜಕ್ಕಿನಿಳು ತನಕುಳೆ ಸಂಸಾರದಾಕುಳೆಡ್ ಯೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಅಂಡಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಯೆಡ್ಡೇನ ಜರಿತ್‌ದ್, ಅರ್ ಅರ್‌ದ್, ಬುಳ್ತು ಬುಳ್ತುದು, ದುಃಖಿ ದುಃಖಿದ್ ಪಣ್ಪಿನಿ– ಯಾನ್ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಭೂತೊಡ್ದು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ (ತಿಕ್ಕೊಣ್ದು) ಪೋಯಿನಾಳ್ (ಪೋಯಿನಾಯೆ) ಯೆಂಕ್ ಅನ್ನನೀರ್ ಯಿಜ್ಜಿ, ಬಾಯಿಗ್ ಬಚ್ಚನೀರ್ ಯಿಜ್ಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕನೆ ಬುಳ್ಪುಂಡುಗೆ. ಐಕ್ ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳು ಯಿಜ್ಜಾಂಡ ಜಾತಿ ಗ್ರಹಸ್ತೆರ್ ಕೇಣುನಿ– ಈ ಯೇರ್, ನಿನ ಪುದರ್ ದಾನೆ, ವಾ ಭೂತದ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್‌ದುಳ್ಳ, ನಿಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಆವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಣ್‌ನಗ– ಯಾನ್ ಯಿಂಚಿತ್ತಿನಾಯೆ, ಯಾನ್ ಪಿಲಿಚಂಡಿ ಭೂತೊಡು ತಿಕ್ಕೊಂದೆ, ಯೆನನ್ ಬುಡುಪಾದ್, ಯೆನ ಗುರು ಹಿರಿಯೆರೆ ಸೇಗೊರ್ಗು ಸೇರಾದ್, ಆಕುಳೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ಆಗಭೋಗ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡಿನೆಕ್ ಒಂಜಿ ಗಡು ದೀದ್ ನಂಬಿಗೆಗಾದ್ ದಾಲ ಒಂಜಿ ತೊರತ್‌ದ್ ದೀಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲೆ ಪಿರಿಯುಂಡುಗೆ. ಗಡು ಬನ್ನಗ ಪಿಲಿಚಂಡಿನವು ದರ್ಶನ ಮಳ್ಪಾದ್ ಈ ಜಕ್ಕಿನಿನ್ ಬುಡುದು ಕೊರೊಡುಂದ್‌ದ್ ಬಹಳಾದ್ ನಟ್ಪೊಣುವೆರ್. ಭೂತ– ಬಿಲ್ಲುಕುಲ್ಲು ಬುಡುದು ಕೊರಯೆ ಆ ಪ್ರಾಣಿನ್ ಯಾನ್ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಪತ್ತ್‌ದೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೋಪ ಮಳ್ಪುಂಡು. ಮೋಕುಳು ಅಡ್ಡ ನೀಟ ಬೂತೊಗು ಬೂರುದು ನಿನ ಮಾಯೊಡು ಅಪ್ಪಣೆ ಆಯಿ ಪ್ರಕಾರ ನಡತೊಣುವ ಅಂದ್‌ದ್ ರಂದುವೆರ್. ಐಕ್ ಬೂತ– ಯೆಂಕ್ ಉಂದೇ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯೊಡು ಕೋಲ, ಬಲಿ, ಊರುಗು ವಣಸ್ ಕೊರ್ಪಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪರಕೆ ತುಂಬಿಯರ್ಡ ಅವ್ವೇ ದಿನತಾನಿ ಜಕ್ಕಿನಿ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ವಾಕ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ ಮೋಕುಳು ಒಪ್ಪಿಯೊಣ್ದು ಗಂಧ ಪುರುಸಾದ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಆನಿ ಅಗಪುವೆರ್.

ಪರಕೆ ಪಂಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೋಲದಾನಿ ಭೂತದ ದರ್ಶನ ಮಿನಿ ಆಪುಂಡು. ಊರು ಕರೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕೂಡುವೆರ್. ಆಪಗ ಈ ಜಕ್ಕಿನಿಲಾ ಸಂಸಾರದಾಕುಳೆಡ್ ಒರಿಯ

ಮಿತ್ತ್ ಜರಿಪುಂಡು. ಈ ಕುಲೆನ್ ಬುಡುದು ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಊರು ಕರೆ, ಉಳ್ಳಾಯನಾಕುಳು ಮಿನಿ ನಟ್ಟೊಣುಂಬೆರ್. ಭೂತ ಸಂತೋಷೊಡು ಒಪ್ಪಿಯೊಣ್ದು ಕುಲೆ ಜರಿಪುನಾಯ ಮಿತ್ತ್ ಪುನೆ ನೀರ್ ಭೂತ ತಲಿಪುಂಡು. ಕುಲೆ ಪೋಪೆ ಪೋಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿರಿಯುಂಡು. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲಡ್ ಈ ಕುಲೆಕ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಕುಲೆಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಅಗೆಲ್ ಬಳಸ್‌ದ್, ಪಂಡ್‌ಪುಡಾಡ್ದ್, ಐಕುಳು ಕೈಕೊಣುಲೆಕ್ಕ ಚಮ್ಮು ಚುಮ್ಮು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚೊಣ್ದು ಅಳ್ಪನೆ 1-2 ನಿಮಿಷ ಬೆರಿ ಮೂಕುಡ್ದು (ಬೆರಿಪಾಡ್ದ್) ಉಂತುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬಳಸಿನೆನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಬೋಡಾಯಿನಾಕುಳು ಉಣ್ಪೆರ್. ಅಗತ್ಯ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ ಬೇತೆಕುಲೆಕುಳೆಗ್ ದೀಯಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟು ದೀಪಿನವುಲಾ ಉಂಡು. ಅವು ಯೆಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಬುಡುಪಾದ್ ದೀಪೆರ್. ಬೇತೆ ಸಮಯೊಡು ಮಡಿತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀಪೆರ್.

ಅಡ್ಡಾಂತ್ರೊಡು ತಿಕ್ಕೊಂಡಿ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕುಲೆಕುಳು ಸುರುಟು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೆಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಜರಿತ್‌ದ್ ದುಃಖಿ ದುಃಖಿದ್ ಅರ್ಪಿನೇ ಅತ್ತಂದೆ ಬಾಯಿ ಬುಡುದು ದಾಲ ಪಾತೆರುಜಿಗೆ; ಉಂದೆಕಾದ್ ಗುರುಕಾರೆ ಬಲ್ಮೆಡಾವಡ್, ಬೇತೆ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ದರ್ಶನಾಪಿ ಭೂತದ ಕೈತಳ್ ಮಿನಿ ಕೇಂಡ್‌ದ್, ವಾ ಕುಲೆ ದಾನೆ ಕಥೆ ದಾನೆ ಮಳ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಿದುಕೊಂಡಿ ಮಿತ್ತ್ ದುಂಬು ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೆ ಐಕ್ ತಕ್ಕ ಮಳ್ಪುನವುಲಾ ಉಂಡುಗೆ.

[A/1441 pp. 393-396]

'ಜಕ್ಕಿನಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಜಕ್ಕಿನಿ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಭೂತಗಳು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಜಕ್ಕಿನಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭೂತಗಳು ಜಕ್ಕಿನಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದಿರುವುದು, ಆ ಜಕ್ಕಿನಿಗಳಿಗೆ ಆಗಭೋಗ ಸಿಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಆಗ ಜಕ್ಕಿನಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರ ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮನೆಯವರು ಹರಕೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಭೂತದ ಕೋಲ ನಡೆಸುವುದು, ಆಗ ಭೂತವು ಒಪ್ಪಿ ಜಕ್ಕಿನಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರೇತದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ, ಇತರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂತದ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತತ್ಸಂಬಂಧೀ ಕ್ರಮವೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭೂತಾರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳಿವೆ.

೧೨. ಮಾರಿ ದೇರುನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?

ಊರು ಊರುಡು ವರ್ಸೊಗು ಯಿರುವೊಳು ಮಾರಿ ದೇರುಂಡು. ಉಂದು ತುಳು ಜನೊಕುಳು ಮಾತ್ರ ಆಚರಿಸುವೆರ್. ಕೊಂಕಣೆ ಬ್ರಾಣೆರತ್ತ್. ಮಾರಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಪೊಂಬು ದೇವತೆಗೆ. ಪಲಿ ಮೆಗಿದಿ ಯಿರುವೆರ್ ಬ್ರಾಣೆರೆ ಪೊಣ್ಣುವುಳು. ಮೆಗಿದಿ ತೆರಿಯಂದೆ ಸಮುಗಾರ ಒಟ್ಟುಗು ಪೋದು ಯಿತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಮದ್ ಮಾಸ ತಿಂದ್‌ದ್ ಜಾತಿ ಭ್ರಷ್ಟ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ದಿನಾಳಾಯಳ್. ಪಲಿ ಅಮ್ಮನೂರು ಯಿನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಹೊಂದುದು ದೇವಸ್ತಾನೊಳೆಡ್ ಬ್ರಾಣೆರೆಡ್ ಪೂಜೆ ದೆತ್ತೊಣುವಳ್. ಮೋಳೆಗ್ ಮದ್ ಮಾಸ ಯಿಜ್ಜಿ ಮೆಗಿದಿ ಮಾರಿ ಯಿನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದೆತೊಣ್ದು, ಅವುಳವುಳುಪ್ಪು ಗುಡಿಟ್ ತುಳು ಜನೊಡ್ದು ಪೂಜೆ ದೆತ್ತೊಣುವಳ್. ಬೊಕ್ಕ ಊರುಡು ವರ್ಸೊಗು ಯಿರುವೊಳು ಒಂಜೊಂಜಿ ಊರುದಾಕುಳು ನಿರ್ಣಯ ಮಳ್ತಿ ಒಂಜೊಂಜಿ ದಿನತಾನಿ ಬೈಯಗ್ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಭೂತಸ್ತಾನದ ಕೈತಳ್ ಯಿಲ್ಲ್‌ಗೊಂಜಿ ಕೋರಿ ಸಮೇತ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಅವುಳು ಬೆಯಿಪ ದೀತಿ ಚರ್ವ ಬೊಂಡ ಮಿನಿ ತುಮ್ಮೊಣ್ದು, ದೋಳು ಗುದ್ದಾವೊಣ್ದು, ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯ ಉರಿಪಾವೊಣ್ದು, ಭೂತದ ದರ್ಶನದ ಒಟ್ಟುಗು ಓ ಓ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಳ್ತೊಣ್ದು ಆ ಗ್ರಾಮದ ಗಡಿತ ಪಿದಯಿ ಮೈದಾನ್ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಕೂಡ್ದು, ಬಳಸ್‌ದ್, ಮಾತ ಕೋರಿ ತರೆ ಕುತ್ತುದು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಂಡ್‌ಪುಡಾಡ್ದ್ ಬಳಸಿದಿ ಚರ್ವೊಗು ಮಿನಿ ಪೀಂಕನ್ ತೋಜಾವೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಕುಳಾಕುಳೆ ಕೋರಿದ ಪುಣೊನು ಪೆಜ್ಜೊಣ್ದು, ಪೋನಗನೆ ತೊಲ್ಲೊಣ್ದು ಪೋಪೆರ್. ಕೋರಿದ ತರೆ ಕುತ್ತಿ ಮಡ್ಯಲಗ್ ಚರ್ವ ಬೊಂಡ ಮಿನಿ ದೋಳು ಗುದ್ದಿ ಕೊರಗೆರೆಗ್, ಒಂತೆ ಕೋರಿದ ಮಂಡೆಲಾ ಕೊರ್ಪೆರ್, ಯಿಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಕೋರಿ ಕಜಿಪು ಮಳ್ತ್‌ದ್, ದುಂಬೇ ಮಳ್ತಿದಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ನುಪ್ಪು ಕಜಿಪು, ರೊಟ್ಟಿ ಮಿನಿ ಬಳಸುವೆರ್. (ಅಂದ್‌ಂಡ ಯಿಲ್ಲದ ಕುಲೆಕುಳೆಗ್ ಪಾಡ್ ದೀಪಿನಿ) ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳು, ಪರಊರುದ ಬಿನ್ನೆರ್‌ಲಾ ವಣಸ್ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಉಂದು ಮಾರಿ ದೇರುನಿ ಯಿನ್ಪೆರ್. ಊರುಡು ಮೈಲೆ ಕಜ್ಜಿ ಮಿನಿಂಚಿತ್ತಿ ಅಂಟುರೊಗ ಸುರು ಆಂಡ ಈ ಮಾರಿದ ಉಪದ್ರನೇ ಊರುದುಳಯಿ ಜೈದ್‌ಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಜನೊಕುಳು ಪೋಡಿದ್, ನಡ್‌ಗ್‌ದ್, ಕುಂಬರ್‌ದ್, ಪರು ಬಾಯಿಡ್ ನೀರ್‌ದಾಂತೆ ಜೋರು ಸಂಕಡ ಯಿತ್ತಿ ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳು ಮಾರಿದ ದರ್ಶನ ಮಳ್ಪಾದ್, ಅಡ್ಡ ನೀಟ ಬೂರುದು, ಗೋಂದ್ಲು ಪೂಜೆ ಕೊರುದು, ಒರ್ತೆ ಯಿಜ್ಜಿಡ ಜೋಡು ಕುರಿ ಕಡ್ಪಾವೆ. ಯೆನ ಪ್ರಾಣಿನ್ ಬುಡುದು ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಣುವೆರ್. ಐಕ್ ಮಾರಿ– ಆ ಪ್ರಾಣಿನ್ ಬುಡುದು ಕೊರಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ.

ತನ ಭಂಡಿಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡು. ತನ ಗಂಡಗಣೊಕುಳು ಬುಡಯೆರ್ ಯಿನ್ಪುಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ಪ್ರಾಣಿನ್ ಬುಡುದು ಕೊರ್ಪೆ ಯಿನ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಒರ ಒರ ಯಿಂಚ ಆಪುಜಿ. ಬದ್‌ಕಾವೆ ಯಿಂದಿನವು ಸೈಪುಂಡು. ಸೈಯಂದ್ ಯಿಂದಿನವು ಬದುಕುಂಡು. ಆಂಡ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ರೋಗ ಬತ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ಮಾರಿಗ್ ದರ್ಶನೊಗು ಮಿನಿ ಉಂತು ಸೇವೆದ ನರಮಾರಿಳೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಪಡವೇ ಸೈ. ಈ ಮಾರಿದ ಒಟ್ಟುಗು ದಿಂಜ ಗಂಡ ಗಣೊಕುಳು (ಪಿಶಾಚಿಳು) ಉಳ್ಳಗೆ. ಐಕುಳು ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಸಮಯೊಡು ಆಹಾರ ನಟ್ಟುನಿ ಜೋರುಗೆ. ಉಂದು ನರಮಾರಿಳೆ ತಂತ್ರ ಬೇತೆ (ಯಿತರ) ಸಮಯೊಡು ಯೇರ್ ಮೂಸುವೆರ್.

[A/1441 pp. 408-410]

'ಮಾರಿ ಓಡಿಸುವುದು ಎಂದರೇನು?' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿ 'ಊರೂರಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಮಾರಿ ಓಡಿಸಲಾಗುವುದು' ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ಮಾರಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಮಾರಿಯೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದು ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ ಅಮ್ಮನೂರು ಎಂದು ಪೂಜೆಗೊಳಗಾದರೆ ತಂಗಿ ಮಾರಿಯೆಂದು ಪೂಜೆ ಪಡೆಯುವುದು, ಊರಿನವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ದಿನ ಗ್ರಾಮದವರು ಭೂತಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಮನೆಗೊಂದು ಕೋಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತು ಹಿಡಿದು ಡೋಲು ವಾದ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಗಡಿಯ ಹೊರಗಿನ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಭೂತಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿ, ಕೋಳಿ ಬಲಿ ನೀಡಿ ಅವರವರ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗುವುದು, ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರಿಗೆ ಕೋಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ನೀಡುವುದು, ಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಮನೆಯ ಪ್ರೇತಗಳಿಗೆ ಕೋಳಿ ಪದಾರ್ಥದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟ ಅಡುಗೆಯನ್ನು, ಕೋಳಿ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಡಿಸುವುದು, ಪರವೂರಿನ ನೆಂಟರೊಂದಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡುವುದು– ಇಷ್ಟನ್ನು ವಿವರಿಸಿ 'ಇದನ್ನು ಮಾರಿ ಓಡಿಸುವುದು ಎನ್ನಲಾಗುವುದು' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಬಳಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯತ್ತ ಸಾಗಿ 'ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಟುರೋಗ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾದರೆ ಇದು ಮಾರಿಯ ಉಪಟಳವೇ ಎಂದು ಜನರು ಹೆದರಿ ಮಾರಿಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿದೆ, ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಭಯ ನೀಡಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಾಗುತ್ತದೆ, ಇಂತಹಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಮತ್ತದರ ಗಣಗಳು ಆಹಾರ ಬೇಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಂತೆ, ಇದು ನರಮಾರಿಗಳ ತಂತ್ರ, ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮೂಸುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. 'ಮಾರಿ' ಎಂದರೆ ಅನಿಷ್ಟ, 'ಮಾರಿ ದೇರುನಿ' ಎಂದರೆ ಮಾರಿ ಓಡಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬರ್ಥ ವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳು ಬಂದಾಗ ಅಥವಾ ಊರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಗಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಮಾರಿ ಓಡಿಸುವ ಕ್ರಮ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಇದು ಮಾರಿಗುಡಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಯಾದರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ.

೧೩. ಭೂತೊಳೆಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೇರ್

ಭೂತೊಳೆಡ್‌ಲಾ ನರಮಾನ್ಯೆರೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ಗೀಲ್ ಮೇಲ್ ಯಿನ್ಪಿ ಭೇದ ಉಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಾಕುಳೆಡ್‌ಲಾ ಮೂಜಿ ಜಾತಿ ಉಂಡು. ಯೇರ್ ಅಂದ್‌ಂಡ– ನಲ್ಕೆದಾಕುಳು, ಪಂಬದೆರ್, ಪರವೆರ್ ಈ ಮೂಜಿ ಜಾತಿ. ನಲ್ಕೆದಾಕುಳು ಒಲಿತ ತತ್ರ ಕೊಡೆ ಕಟ್ಟುವೆರ್, ಬಬ್ಬರಿಯೆ, ಪಿಲಿಚಾಮುಂಡಿ, ಕಲ್ಲುರೊಟ್ಟಿ, ಕಲ್ಕುಡೆ ಮಿನಿ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಚಿಲ್ರೆ ಭೂತೊಗು ಕೋಲಲಾ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಪಂಬದೆರ್ ಸಾರಲ್ ಜುಮಾದಿಗ್, ಮರ್ಲ್ ಜುಮಾದಿಗ್ ಒಡಿಲ್‌ತಾಯಗ್, ಬೈದೆರ್ಲೆಗ್ ಮಿನಿ ಮಲ್ಲ ಭೂತೊಳೆಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬಿರ್ವೆರೆ ಮದ್‌ಮೆಗ್ ಬೊಜ್ಜೊಗು ನಡು ತೆಂಬರೆಲಾ (ಪಂದಾವೆರ್) ಬೊಟ್ಟುವೆರ್. ಪರವೆರ್ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಬೈದೆರ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಈ ಬಂಟೆರೆ ಚರಿತ್ರೆ ಪರವೆರೆಗ್ ಗೊಂತು ಯಿತ್ತಿನಾತ್ ಬೇತೆ ಯೇರೆಗ್ಲಾ ಗೊಂತುಜ್ಜಿಗೆ. ಈ ಭೂತೊಳೆಗ್ ಮಾತ ಕುಂಬರುನಿ ಪೂಜಾರ್ಳು ಮಾತ್ರ. ಈ ದೇಶೋಡು ಬಿರುವೆರ್‌ನಾತ್ ಭೂತೊಳೆನ್ ನಂಬುನವು ವಾ ಜಾತಿಲಾ ನಂಬುಜಿ. ಮೋಕುಳೆಗ್ ತನುಕುಳೆ ಬಾಲೆಳು ವಿದ್ಯ, ಬುದ್ಧಿ, ಕೈಗಾರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಿನಿ ಕಲ್ಪೊಡು ಯಿನ್ಪಿ ಮನಸ್ ಕಡಮೆ ಆದುಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಗುಲಾಮೆರೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ತೋಜಾವೊಣುಂಬೆರ್. ಉಂದು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಜಾತಿ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್‌ಲಾ ಕುರುಬೆದಾಂತಿ ಕುರಿತ ಲೆಕ್ಕನೇ ಉಳ್ಳೆರ್. ಒಂಜಿ ಊರುದಾಕುಳು ಅತ್ತ್‌ಡ ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳು ಅಕ್ರಮಾದ್ ನಡತೆರ್ಡ ಅವೆನ್ ತನ್ಕಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರ್ಪಿ ಗಟ್ಟಿಗೆರೇ ಯಿಜ್ಜೆರ್. ಕಳುವಗ್ ಕಳುವೆ ಬುದ್ಧಿ ಪಣೆಯೆರೆ ಆಪುಂಡಾ? ಹೆಡ್ಡನ್ ಹೆಡ್ಡೆ ತಿದ್ದುನಿ ಯೆಂಚ? ಆಂಡ ಈ ಕಾಲೊಡು ದೇವೆರ್ ಮಿಶ್ಯೋನುದಾಕುಳೆ ಮುಖೊಟು ಶರೀರದ ಪ್ರಕಾರಲಾ ಆತ್ಮದ ಪ್ರಕಾರಲಾ ಕಂಣ್ ಜಪ್ಪಾದ್ ದೇವೆರ್ ಯೇರ್ ಭೂತ ದಾನೆ ಯಿನ್ಪಿ ತಿಳವಳ್ಕೆ ಹೊಂದುವೆರ್.

[A/1441 pp. 466-467]

'ಭೂತಗಳಿಗೆ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುವುದು ಯಾರು' ಎಂಬ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಭೂತಾರಾಧನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಭೂತ ಕಟ್ಟುವ ಮೂರುವರ್ಗದ ಜನರು, ಅವರು ಕಟ್ಟುವ ಭೂತದ ವಿಚಾರ, ಭೂತಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂತಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವುದು, ಬಿಲ್ಲವರಿಗೆ ಭೂತಾರಾಧನೆಯೇ ಪ್ರಧಾನ ವಾಗಿರುವುದು ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಭೂತಾರಾಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಮತ್ತು ಭೂತಾವೇಶ ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವರ್ಗಗಳ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳು ತ್ತವೆ. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತಮತಾವಲಂಬಿಗಳಾದವರಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲವರೇ ಅಧಿಕ. ಇಲ್ಲಿ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

೧೪. ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಭೂತ ಪತ್ತುನಿ ಜರ್ಪುನಿ ಅಂದಾ?

ಈ ತುಳು ಸೀಮೆಡ್‌ಲಾ ಭೂತೊಗು, ದೆವ್ವೊಗು ಪೂಜಾರಿ(ಪಾತ್ರಿ) ಜರ್ಪುನವು ಉಂಡು. ಭೂತ ಅತ್ತ್‌ಡ, ದೆವ್ವ, ಉಂತುನಾಯ ಮಿತ್ತ್ ಒಳಗಾಪುಂಡುಗೆ. ಆಪಗ ಭೂತನೇ ಅಯನ್ ನುಡಿಪಾವುಂಡುಗೆ. ಈ ಭೂತ ಆಯ ಮಿತ್ತ್ ಒಳಾಗಾಪಿನೆಡ್ದೇ ಸಂಕಡ ಸಾಯದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಣುನಾಕುಳೆಗ್, ಐತ ಉಪದ್ರ, ಉಂದೆತ ಉಪದ್ರ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜೆತ ಉಪದ್ರ ಅಂದ್‌ದ್ ನರಮಾನ್ಯರೆಗ್ ಯೇಪಲಾ ಪಣಿಯೆರೆ ತೀರಂದಿ ಸಂಗತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡುಗೆ. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಭೂತ ಪಿಶಾಚಿಲಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದವು ಆದಿತ್ತಿನೆಡ್ದ್, ಗಟ್ಟಿ ಶರೀರ ಆದುಪ್ಪು ನರಮಾನ್ಯರೆ ದೃಷ್ಟಿಗ್ ಗೋಚರಾಪುಜಿ. ಉಂದು ಯೆಂಚಾಂಡಲಾ, ಭೂತ, ನರಮಾನ್ಯ ಮೆಯಿಟ್ ಒಳಗಾದ್ ಆಯನ್ ನಮ ಲೆಕ್ಕನೆ ಸೊಯೊಟು ಪಾತೆರ್ಪಾವುಂಡು ಯಿನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ನಂಬೆರೆ ತೀರಂದಿನವಾದುಂಡು. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಭೂತ ನರಮಾನ್ಯರೆನ್ ಪತ್ತುನವು ಅಪರೂಪ. ಅವು ದುರಾತ್ಮ ಅದುಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ನರಮಾನ್ಯೆರೆನ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಕೇಡ್ ಆವೆರೆಲಾ ಈಯವು. ಯಿಜ್ಜಿಡ ಪಾಕ ಸಮಯ ಮರ್ಲ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉಪ್ಪುವೆ.

ಭೂತ ಮೆಯಿಟ್ ಒಳಗಾಪುಜಿ ಯಿನ್ಪಿನೆಕ್ ಒಂಜಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಒರಿ ಪಂಡಿನಿ– ಒಂಜಿ ಗಡುವಾಡ್‌ದ ಜಾಗ್‌ಡ್ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಜೋಡುಡು ಯಿರುವೆರ್ ರಡ್ಡ್ ಭೂತೊಗು ಜರ್ಪುನಾಕುಳು ಯಿತ್ತೆರ್. ಐಟ್ ಒರಿ ಸೈತ್ ಪೋಯೆ. ಸೈತಿನಾಯ ಪಗತೆಗ್ ಆಯ, ಹುಡುಗ ಪ್ರಾಯದ ಅರುವತನ್ ಉಂತೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಮಾಗಣೆದಾಕುಳೆ ಮದಿಪಾಂಡ್. ಕೋಲದಾನಿ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ತರೆಕಾ ಮೆಯಿಕ ಮೀದ್ ಕಡ್ಸಲೆ ಮನಿ ಕೊರ್ದು ಒಡ್ಯನ ತಿಕ್ಕಾದ್ ಕಟ್ಟಳೆ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಡ್‌ಪುಡಾಡ್ದ್, ಆಕುಳೆ ಮಿತ್ತ್ ಅರಿ ದಕ್ಕ್‌ದ್, ಕಟ್ಟ್ ವಾದ್ಯ ಆಂಡ್. ದುಂಬುದಾಯಗೆ ಜರ್ತಿನಿ ಹೊರ್ತು ಪೊಸಬಗ್ ಜರ್ತಿನೆ ಯಿಜ್ಜಿ. ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಜರ್ಪುನಾಯೆ ಜರ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಯೇತ್ ನುಡ್ಡಿಂಡ್ಲಾ, ಮಾಗಣೆದಾಕುಳು ಪಂಡ್‌ಪುಡಾಂಡ್ಲಾ, ಒಡಿಗಡೆದಾಂತೆ ಕಟ್ಟ್‌ವಾದ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ಂಡ್ಲಾ, ಪೊಸಬಗ್ ಜರ್ತಿನೇ ಯಿಜ್ಜಿ. ಅದಗ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಪೂಜಾರಿ ಒಂಜಿ ಉಪಾಯ ಯೆಂಣ್‌ದ್, ಸಾನೊಡು ಬಾಲ್ ಬಂಡ್ರ ಕೋಲದ ಚಪ್ಪರೊಗು ಪೋವಡ್ ಅವುಳು ತೂಕ ಯಿಂದೆ. ಯಿಂಚೆನೆ ದೊಂಪೊಗು ಪೋಪಿ ಸಮಯೊಡು– ದರ್ಶನದ ಪೂಜಾರಿ ಪೊಸಬ ಪೂಜಾರಿಗ್ ಮೆಲ್ಲ ಕೆಬಿ ಉರ್ತೆ ದಾನೆ ಅಂದ್‌ಂಡ– ದೊಂಪದ ಕೈತಳ್ ಆನಗನೇ ಜರ್ತೊನ್ದು, ಅರಬಾಯಿ ಕೊರೊಣ್ದು ದೊಂಪೊಗು ಒಂಜಿ ಸುತ್ತ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನ ಕೈತಳ್ ಕುಂಬರೊಣ್ದು ಉಂತುಲ, ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಸುದಾರಿಪುವೆ ಯಿಂದಿಲೆಕ್ಕನೆ

ಮಳ್ತೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಮ ಕುಂಬರಿಯೆ. ಈ ಪೊಸಬೆ ಬಂಟಗ್ ಜರ್ತಿನಿ. ಯಿಂಬೆ ನುಡ್ಡಿಯುನವಾವಡ್, ಪಾತೆರುನವಾವಡ್ ಯಿಜ್ಜಿ. ನುಡ್ಡಿಯುನವು ಮಿನಿ ಮಾತ ಬೊಕ್ಕೊರ್ಯನವು. ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ಬಂಟಗ್ ಉಂತಿನಾಯೆ ಸುರುಟು ಅರೆಬಾಯಿ ಕೊರೊಣ್ದು, ದೊಂಪೊನು ಸಮಾ ಕಂಣ್ ಮರತ್ ತೂದು ಉಂತಿಯೆಡ ಸೈ. ಯಿಂಬೆ ಯಿತ್ತೆಲಾ ಅಳ್ವಪ್ಪ ತುಂಡು ಭೂತೊಳೆಗ್ ಜರ್ತಿದ್ ಸಮ ನುಡ್ಡಿಯುವೆಗೆ.

ಅಂಚಾಂಡ ಸುರುಟು ಯಿಂಬ್ಯನ್ ದಾಯೆ ಭೂತ ಮೂಸ್‌ಜಿ? ಯಿಂಬ್ಯ ತಮ್ಮಲೆ ಆವಡ್ ಬೇತೆ ಪೂಜಾರ್ಳು ಆವಡ್ ಈ ಗುಟ್ಟು ಯಿಂಬ್ಯಗ್ ಪಣ್ತಿನೇ ಯಿಜ್ಜಿ. ತಾನ್ ಭೂತೊಗು ಉಂತೊಡು ಯಿನ್ಪಿ ಆಲೋಚನೆಲಾ ಮಳ್ತ್‌ಜೆ. ತನನ್ ಭೂತನೇ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನಡುಗಾವುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣಿಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆಯಗ್ ಗುಟ್ಟು ಗೊಂತಾಂಡ್. ಯೀ ಸಂಗತಿಡ್‌ಲಾ ನರಮಾನ್ಯಡ್ ಭೂತ ಜರ್ಪುಂಡು ಯಿನ್ಪಿ ಪಾತೆರನೇ ಸುಳ್ಳು. ಭೂತ ಪತ್ತಿನಿಯಾಂಡ ಸೊಯ ಬುದ್ಧಿಡ್ ಆಯೆ ಪಾತೆರಿಯೆರೆನೇ ಬಲ್ಲಿ. ಭೂತೊಗು ಉಂತುನಾಕುಳೆಗ್ ಐತ ಅಂತುಗೊಂತುಲಾ ಬೋಡು. ಪಾತೆರದ ಚಮತ್ಕಾರದ ಅಭ್ಯಾಸಲಾ ಉಪ್ಪೊಡು. ಪತ್ತ್ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕ್‌ಂಡ, ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ಆಂಡಲಾ ನೋಟ ಆಪುಂಡುಗೆ, ಅಂಚನೇ ಪತ್ತ್ ನುಡ್ಡಿಂಡ, ಒಂಜಾಂಡಲಾ ಅಂದಾಯಿ ಪಾತೆರೊಗು ತಾಗುಂಡುಗೆ. “ಅಳಿದ ಊರಿಗೆ ಉಳಿದವನೇ ಗೌಡ’ ಯಿನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಹಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳಿಡುಪ್ಪು ಕೀಳ್ ಜಾತಿದಾಕುಳು ಬರವು ಸರವುಗು ಮನಸ್ ಕೊರಂದೆ ಅಜ್ಞಾನಿಳೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ಯಿತ್ತ್‌ದ್, ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಭೂತ ದೆವ್ವೊಡ್ದೇ ಯೆಂಕುಳು ಉಳ್ಳ, ಯೆಂಕುಳೆ ಊರು ಕರೆ ಉಂಡು, ದೆಯ್ಯ ಭೂತೊಗು– ಊರು ಉಳ್ಳಯಗ್ ಯೆಂಕುಳು ಸರಿಯಾದ್ ನಡತ್‌ಂಡ ಯೆಂಕುಳೆ ಹಿರಿಯಾಕುಳೆ ಪುದರ್ ಮೆರೆಯಿಲೆಕ್ಕ, ಯೆಂಕುಳೆ ಪುದರ್ ಬಾಳಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್, ಉಂದೇ ಯೆಂಕುಳೆ ಮರ್ಯಾದಿ, ಯೆಂಕುಳೆ ಭೂಷಣ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣುವೆರ್. ಒಕ್ಕಲಾಕುಳು ಮಿನಿ ಮೇಲ್ ಜಾತಿದಾಕುಳು ಮೋಕುಳೆನ್ ಆಳುವೆರ್. ಒಕ್ಕೆಲಾದುಪ್ಪುವೆರ್. ಮೋಕುಳೆಡ್ದ್ ಸುಲಿಯೆರೆ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಮಿನಿ ಯೆಡ್ಡೆ ಯಿಂಬಾಪುಂಡು. ಮೋಕುಳೆಡ್ದ್ ಸಮ ಬುಟ್ಟಿಲಾ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಈತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಯಿಂಚಿತ್ತಿನಾಕುಳೆ ಯಿಲ್ಲಡ್, ಜಾಗ್‌ಡ್, ಯೆಡ್ಡೆ ವಸ್ತ್ ದಾನೆ ಆಂಡಲಾ ಯಿತ್ತಿ ಪಕ್ಷೊಗು ಉಳ್ಳಯೆ ಕೇಂಡಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಕೊರೊಡು. ಉಸುರಾಡಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಉಂದತ್ತಂದೆ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಪೂರಾ ಗೇಣಿ ಪಾಡ್‌ಂಡಲಾ, ಬಾಕಿಗ್, ವಾಸಿಗ್, ಪೊಲಿಕ್, ಐಕ್‌ನೆಕ್ಕ್ ಯಿಂದ್‌ದ್ ಬರಿ ಆವೆರೆನೇ ಯಿಜ್ಜಿ. ಬೇತೆ ಧನಿ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಆಂಡಲಾ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಪೋವೆರೆ ಯಿಜ್ಜಿ. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಯೆರು, ಬಿತ್ತ್ ಚರಚಿಂದಿ ಮಿನಿ ಕೊಂಡು ಪೋವೆರೆ ಬುಡುಪುಜೆರ್. ಸಂದಾಯ ಮಳ್ಪೆರೆ ಲೆಕ್ಕೊಗು ಅಡಿಮುದಲೇ ಯಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ಪೋಪೆರ್ದ ಮೆಯ್ಯ ಕೈಕ ಮಾತ್ರ ಕೊಂಡು ಪೋವೊಡು. ಯಿಜ್ಜಾಂಡ ಸಿವಿಲ್‌ಡ್ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮಾತ ಲೈಲಾಮು ಪಾಡ್ಪಾವೆರ್.

ಒರ ಒರ ಅಪರೂಪೊಡು ಭೂತ ಕುಲೆತ ಉಪೊದ್ರೊಗಾವಡ್, ಧನಿಕುಳೆ ಉಪದ್ರೊಗಾವಡ್, ತಪ್ಪಾವೊಣಿಯೆರೆ ಕ್ರಯಿಸ್ತೆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆರ್. ತನುಕುಳೆ ಅನಪತಿ ಪರಿಹಾರ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ತನುಕುಳು ಯೆಂಣಿ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ಜಿಡ ಪಿರ ಜಾರುವೆರ್. ಯಿಜ್ಜಿಡ ತನುಕುಳೆಗ್ ಉಂದೆಟ್ ಉದ್ಯೋಗದ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಮಿನಿ ದಾಲ ದಾಂತೆ ಪಾತೆರ ಮಿನಿ ನಡಪಂದಿನೆಡ್ದ್, ತನುಕುಳೆ ದುಂಬುದ ಮತನೇ ಯೆಡ್ಡೆ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಪಲಾಯನ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಪಾಕ ಜನ ತನುಕುಳು ಬಜೀ ಬಡವೆರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮಿಶ್ಯೊನುದಾಕುಳೆ ಉಪಕಾರಲೊನು ಯೆಂಣ್‌ದ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕೆಲಸೊನು ಪತ್ತೊಣ್ದು, ತನುಕುಳೆ ಬಾಲೆಳೆನ್ ಶಾಲೆಗ್ ಒಚ್ಚಿದ್ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕಾಲದ ಮಿತ್ತ್ ಬಾಲೆಳು ಪುಲ್ಲಿಯಾಡ್ಳು ಅನೇಕೆರ್ ಕರ್ತವ ಭಕ್ತೆರಾದ್ ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ಬದಿಕಿನಾಕುಳು, ನನ ಬದುಕುಳಾದುಳ್ಳೆರ್. ಅಂಡ ಪಾಕದಾಕುಳು ಆವಡ್, ಬಾಲೆಳು ಮಿನಿ ಆವಡ್, ಅಂಚಿಗ್‌ಲಾ ಅತ್ತ್ ಯಿಂಚಿಗ್‌ಲಾ ಅತ್ತ್, ಒರ್ಲ ತಪ್ಪಡ ಯಿರ್ಲ ಉಪ್ಪಡ ಯಿನ್ಪಿಲೆಕ್ಕನೆ ಯಿತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಉಳ್ಳೆರ್. ಉಂದು ಮಾತ ಪಿದಯಿದಾಕುಳೆ ಜಾತಿಡ್ ಗೀಲ್ ಜಾತಿದ ವಿಷಯೊಡು ಪಂಡಿನಿ ಹೊರ್ತು ಕ್ರಯಿಸ್ತೆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್, ಗುತ್ತು ಮನತನದಾಕುಳು, ಐಶ್ವರ್ಯವಂತೆರ್, ವಿದ್ವಾಂಸೆ, ಯೀ ತುಳು ಸೀಮೆಡ್ ಬೈದಿನಿ ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ಉಂದೆಟ್ ನಮ ದಾನೆ ಪಿದುಕೊಣೊಡು– ದೇವೆರ್ ಗೀಲ್ ಜಾತಿದ ಬಜೀ ಬಡವೆರೆನ್‌ಲಾ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ಪುವೆ, ಕರುಣ ತೋಜಾವೆ ಯಿನ್ಪಿನವೇ.

[A/1441 pp.430-435]

'ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಭೂತ ಹಿಡಿಯುವುದು ಬಿರಿಯುವುದು ನಿಜವೇ?' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಯಲ್ಲಿ 'ಈ ತುಳು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಭೂತ ಅಥವಾ ದೆವ್ವ ಪಾತ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆಯಂತೆ, ಹಾಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ಬರುವುದರಿಂದಲೇ ಅದು ಹಲವು ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆಯಂತೆ, ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಂಬಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವೆಂದರೆ, ಜೋಡುಭೂತ ಕಟ್ಟುವ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾತನು ತೀರಿಹೋದಾಗ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಆತನ ಅಳಿಯ ಭೂತ ಕಟ್ಟುವುದು, ಆತನಿಗೆ ಆವೇಶ ಬರದಿರುವುದು, ಆಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬಾತನು ತಾನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಕಿವಿಮಾತು ಹೇಳಿ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿದುದು, ಕಿರಿಯ ನಿಜವಾಗಲೂ ಭೂತವೇ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದುದು, ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಹಾಗಾಗದಿರುವುದು, ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಭೂತಾವೇಶ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತು ಸುಳ್ಳು, ಭೂತ ಕಟ್ಟುವಾತನಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರಬೇಕು, ಮಾತಿನ ಚಮತ್ಕಾರದ ಅಭ್ಯಾಸವಿರಬೇಕು, ಹತ್ತು ನುಡಿದರೆ ಒಂದು ಸತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಳು ಜಾತಿಯವರು ಓದುಬರಹವಿಲ್ಲದೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಭೂತವನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ, ಮೇಲುಜಾತಿಯವರು ಇವರನ್ನು ಆಳುತ್ತಾರೆ, ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಸುಲಿಯುತ್ತಾರೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಭೂತಪ್ರೇತಗಳ, ಧನಿಗಳ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು

ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ತಮ್ಮ ತೊಂದರೆ ಪರಿಹಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರದಿದ್ದರೆ ಹಿಂದೆ ಜಾರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಮಿಶನ್‌ನವರ ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕಾಲಾನಂತರ ಹಲವರು ಕರ್ತವನ ಭಕ್ತರಾದರು, ಅದರೆ ಹಲವರು ಇಬ್ಬಂದಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಹೊರಜಾತಿಯವರ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಹೊರತು ಕ್ರೈಸ್ತಮತಕ್ಕೆ ಗುತ್ತಿನವರು, ಶ್ರೀಮಂತರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ತುಳು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದು ಬಹು ಅಪರೂಪ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದುದು ಏನೆಂದರೆ ದೇವರು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಬರಿ ಬಡವರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾನೆ, ಕರುಣೆ ತೋರುತ್ತಾನೆಂಬುದೇ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭೂತ ಮತ್ತು ದೆವ್ವದ ಸಮೀಕರಣವಿದೆ. ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರು ಕೆಳವರ್ಗದವರನ್ನು ಶೋಷಿಸುವ, ಭೂತಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯರು ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ಅನಾಹುತ, ಆವೇಶವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರ, ಭೂತಾರಾಧನೆಯ ವೇಳೆ ಆವೇಶಕ್ಕೊಳಗಾಗುವವನಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಗುಣ ಮೊದಲಾದವು ಗಮನಾರ್ಹವಾದವು. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಶನರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇತರ ಧರ್ಮಗಳ ಅಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆಗಳನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಬಗೆಯೊಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಭೂತಾರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಈ ಎರಡೂ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ್‌ರವರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ತುಳು ನಿರೂಪಣೆಯೊಳಗೆ 'ಅಳಿದ ಊರಿಗೆ ಉಳಿದವನೇ ಗೌಡ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಗಾದೆ ಹಾಗೂ 'ಒರ್ಲ ತಪ್ಪಡ ಯಿರ್ಲ ಉಪ್ಪಡ' (ಒಂದು ಬಳ್ಳ ತಪ್ಪದು, ಎರಡು ಬಳ್ಳ ಇರದು) ಎಂಬ ಗಾದೆಗಳು ಬಂದಿರುವ ಬಗೆ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು.

೧೫. ಚೌತಿದ ಕ್ರಮ

ಚೌತಿದಾನಿ ಚೌತಿ ದೇವೆರೆಗ್ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಳ್ಪು ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಬಗೆತ ಅಡ್ಡ್ಯೆದ ಪುದರ್. ಮಂಜೊಳುದ ಇರೆತ ಅಡ್ಡ್ಯೆ, ಉರ್ದುದ ತೆಲ್ಲಾವು, ಪೋಜಿಲ್‌ದ ತೆಲ್ಲಾವು, ತೇಉದ ಇರೆತ ಪತ್ರೊಡೆ, ಈ 4 ಬಗೆ, ಈ ದೇವಸ್ತಾನೊಳೆಡ್ ಕೆಲವು ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಕಂಚಿದ ಗಣಪತಿ ಉಪ್ಪುಂಡು; ಈ ಗಣಪತಿಗ್, ದೇವಸ್ತಾನೊದ ದೇವೆರೆಗ್ ಪೂಜೆ ಆನಗ ನಿತ್ಯಲಾ ಗಣಪತಿಗ್ ದಾಲ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಆವೊಡು, ಚೌತಿದಾನಿ ಮಾತ್ರ ಆ ಗಣಪತಿನ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ದೀವೊಡು. ಅಂದ್‌ಂಡ ಬೊಳ್ಳನೆ ಆವೊಡು, ಕಂಚಿದ ಕೊಳವೆ ಮಾತ್ರ; ಕೊಳವೆದ ಉಳಯಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಗಣಪತಿ ಆ ಕೊಳವೆನ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಮುಚ್ಚುನಿ. ಕೆಲವು ಯಿಲ್ಲುಳೆಡ್ ಆವೆದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗಣಪತಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಐಕ್ ಬೇಗಡೆದ ಮಾತ ಝುಲ್ಲಿಳೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಮಂಟವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ೩–೪ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಉಂಡ್ಲುಗ, ಅಪ್ಪ, ಕಂಬುಲು ಉಂದೆನ್ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ 4ನೇತಾನಿ ಗೌರಿನ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಗಣಪತಿನ್ ಗೌಜಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯೊಡು ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ವೆರ್.

[A/2564-4]

ಇಲ್ಲಿ ಚೌತಿಯ ದಿನ ಚೌತಿ ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ನಾಲ್ಕು ತಿನಿಸಿನ ಹೆಸರು, ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಂಚಿನ ಗಣಪತಿಯ ವಿವರ, ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ ಚೌತಿಯ ದಿನಕ್ಕೂ ಇರುವ ಒಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಆವೆ ಮಣ್ಣಿನ ಮೂರ್ತಿ, ಅದರ ಅಲಂಕಾರ, ಸಮರ್ಪಿಸುವ ತಿಂಡಿ, ನೀರಿಗೆ ಹಾಕುವ ಬಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಹಿಂದಿನ ಯಾವುದೋ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರೆದಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸಂಪಾದನೆಯ ವೇಳೆ ಈ 'ಚೌತಿಯ ಕ್ರಮ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಇರೆತ' ಮತ್ತು 'ಯಿಲ್ಲ್' ಇಂತಹ ಎರಡು ರೀತಿಯ 'ಇ'ಯ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಂಕೆ ಬರೆಯುವಾಗ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಂಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಚೌತಿ ದೇವರು' ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಮೂಲಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ನಂತರ 'ಸೋಂಕು ಪ್ರಕಾರ ಆದ್ ಪೋಡಿದ್ ಪೋಯಿನಾಯಗ್ ಭಟ್ಟೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಶೊರಕ್ ದೆಪ್ಪುನೆತ್ತ ಕ್ರಮ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ನೀಡಿ ಒಂದು ಪುಟ ಖಾಲಿ ಬಿಡಲಾಗಿದ್ದು ಆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

೧೬. ದೀಪಾವಳಿ ಪರ್ಬ

ಬಹಳ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ ಈ ದೇಶೊಡು ಒಡಿಪುದ ಕೈತಳ್ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಅರಸು ರಾಜ್ಯ ಆಳೊಂಡ್ದು ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡು ಇತ್ತೆ. ಈ ಅರಸು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಪೊರ್ತುಗ್ ಭಾರಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಟೆಲಾ ಆದಿತ್ತೆ. ಬಂಜಿ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ಅನ್ನದಾನ, ಒಕ್ಕ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ವಸ್ತ್ರದಾನ, ತರೆ ತೂಯಿನಾಯಗ್ ಯೆಂಣೆದಾನ, ಗೋವುದಾನ, ಭೂದಾನ, ಕನಕದಾನ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ ದಿನ ದಿನ ದಾನ ಕೊರೊಂಡ್ದು ಇತ್ತೆ. ಉಂದು ಪೊರ್ತುಗ್ ದಿನೊಕು ಸಾರ ಜನ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಭೋಜನ ಮಳ್ಪಾಯೆ. ಅಕುಳೆಗ್ ಉಣಿಯೆರೆ ದಿನಾಲ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಇರೆ ಮಳ್ಪಾಯೆ. ಆಯ ರಾಜ್ಯೊಡು ಈ ತರತ ಧರ್ಮಲಾ ಯೆಡ್ಡೆ ನೀತಿಲಾ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಮಾತೆರೆಲ್ಲಾ ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡೇ ಇತ್ತೆರ್. ಯೇರೆಗ್ಲಾ ಬಡಪತ್ತ್ ಇನ್ಪಿನವು ಇತ್ತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಉಂದು ಪೊರ್ತುಗ್ ಆಯ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯೊಡು ದಿನಾಲ ಕಂಡಕಂಡೊಡು ತುಡರ್, ದಿನಾಲ ಗೋವು ಪೂಜೆ, ದಿನ ದಿನ ಯೆಂಣೆ ಪೂಜಿದ್ ಅಭ್ಯಂಗ ಮಳ್ತೆರ್. ಅರಮನೆದ ಯೆದ್‌ರ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಅಟ್ಟೆ ಬೊಳ್ಳಿದ ಕಂಬ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ತುಡರ್ ದೀಯೆರ್. ಆವ ಆವ ಜಾತಿದಾಕುಳು ತನುಕುಳೆ ತನುಕುಳೆ ಕುಲ ಕಸಬು ದಿನ ದಿನ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ಕಂತಿ ಮಿತ್ತ್ ಬೇಲೆದ ಮುತ್ತೆಸೊಳೆನ್ ಒಟ್ಟುಗು ದೀದ್ ಐಕ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಈ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅರಸು ರಾಜ್ಯ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತೊಂಡ್ದು ನೀತಿ ಸತ್ಯ ಧರ್ಮ ಹೆಚ್ಚೊಂಡ್ದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಈ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮಳ್ಪು ಧರ್ಮದ ಸಂಗತಿಲಾ ಆಯ ರಾಜ್ಯದ ಸತ್ಯಲಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಮುಪ್ಪತ್ತಮೂಜಿ ಕೋಟಿ ದೇವತೆಳೆಗ್ ಗೊಂತು ಆಂಡ್. ಆಪಗ ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಕೂಡ್ದು ವೈಕುಂಠೊಗು ವಿಷ್ಣು ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋದು ಅಯ್ಯಾ ವಿಷ್ಣೋ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಧರ್ಮೊಡ್ದು ಭೂಲೋಕೊಡು ಮೇಲ್‌ಗ್ ಕಲಿಯುಗ ಬರಿಯರೆ ಬುಡ್ಪುಜೆ, ಐಡ್ದಾವರ ಆಯನ್ ಗಿಡಿಯಾದ್ ಕಲಿಯುಗ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ವಾ ತರತ ಉಪಾಯ ಮಳ್ಪುನಿ? ಯೆಂಕುಳೆ ಆಲೋಚನೆ ಉಂದೆಕ್ ಮುಟ್ಟ ಬೂರಂದ್, ಉಂದೆಕ್ ಈಯೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ಪೊಡು ಇಂದೆರ್. ಆಪಗ ವಿಷ್ಣು ಆಕುಳೆಡ ಪಂಡಿನಿ: ನಿಕುಳು ಪೋಡಿಯಡೆ. ಯಾನ್ ಆಯನ್ ಉಪಾಯೊಡೇ ಭೂಲೋಕೊಡ್ದು ಪಾರ್ ಮಳ್ಪುವೆ, ನಿಕುಳು ಇತ್ತೆ ಪೋಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಕುಳೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡಿಯೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವಿಷ್ಣು ವಾಮನವತಾರಾದ್ ಈ ಭೂಲೋಕೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅರಸು ಅರಮನೆಗ್ ಪೋದು ಅರಸುಡ ಧರ್ಮ ಕೇಂಡೆ. ಆಪಗ ಅರಸು ನಿಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಬೋಡಾ ಅವೆನ್ ನಟ್ಟೊಣ್ಣ ಯಾನ್ ಕೊರ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಆಪಗ

ಇಂಬೆ ಯೆಂಕ್ ಆನೆ ಕುದ್ರೆ ಬೊಡ್ಚಿ, ನಿನ ರಾಜ್ಯೊಡು ಯೆಂಕ್ ತಡೆ ಬುಡಾರ ಮಳ್ಪೆರೆ ಯೆನ ಮುಟ್ಟುಡು ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಆಪಗ ಅರಸು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟುಡು ಈ ತಡೆ ಬುಡಾರ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೆಂಚ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಐಕ್ ಇಂಬೆ ಪಂಡಿನಿ: ಅರಸೋ ಯಾನ್ ಯೇತ್ ಮಲ್ಲೆ ಉಳ್ಳೆ, ಯೆಂಕ್ ತಕ್ಕ ಇತ್ತಿ ಬುಡಾರ ಆಂಡ ಈಯಾವು. ಯೆಂಕ್ ದಾಲ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳು ಇಜ್ಜಿ, ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಯೆಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಆಪುಂಡು ಇಂದೆ. ಆಪಗ ಅರಸು ಆಯ ಪಾತೆರೊಗು ತೆಲಿತ್‌ದ್ ನಿನ ಮುಟ್ಟುಡು ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಕೊರ್ಪೆ, ಯೆಲ್ಲೆ ಕಾಂಡೆ ಬಲ್ಲ, ಇನಿ ಯೆನ ಪುರೋಹಿತೆ ಶುಕ್ರಾಚಾರಿ ಇಜ್ಜೆ; ಐಡ್ದಾವರ ಇನಿ ಆಪುಜಿ ಯೆಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲ ಇಂದೆ. ಆಪಗ ವಾಮನೆ ಅರಸುಡ: ಪಂಡಿ ಪಾತೆರ ಕೊರಿ ನಂಬಿಕೆ ತಪ್ಪಡ. ಯಾನ್ ಯೆಲ್ಲೆ ಕಾಂಡೆ ಬರ್ಪೆ ಇಂದ್ರ್‌ದ್ ಪೋಯೆ. ಆಯೆ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಆನೆ ಬಾಕಿಲ್ ಕಡತ್‌ದ್ ಪೋನಗ ಶುಕ್ರಾಚಾರಿ ಅರಮನೆದ ಉಳಯಿ ಬತ್ತೆ. ಆಯೆ ಬತ್ತಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಅರಸು ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತ ಅಯಡ ಪಂಡೆ. ಆಪಗ ಶುಕ್ರಾಚಾರಿ ಪಂಡಿನಿ: ಅಯ್ಯಾ ಅರಸೋ ಈ ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಕೊರ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಾತೆರ ಕೊರಿನೆಡ್ದ್ ಮೋಸೊಗು ಬೂರಿಯ, ಅವು ನಿಜ ಬ್ರಾಣೆ ಅತ್ತ್, ಇಂಚೆನೆ ಈ ರಾಜ್ಯೊಡು ಧರ್ಮ ಸಾಂಗೊಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಕಲಿಯುಗ ಬರಂದ್. ಆಲೋಚನೆಡ್ ದೇವೆರ್ ವಾಮನವತಾರಾದ್ ನಿನ ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತಿನಿ ಹೊರ್ತು ಆಯೆ ಯೆಂಚಲಾ ತೇಟ್ ಬ್ರಾಣೆ ಅತ್ತ್, ಈ ಪಾತೆರ ನಿಶ್ಚಯ, ನಿನ ರಾಜ್ಯಲಾ ನಿನ ಧರ್ಮಲಾ ಅಳಿದ್ ಮುತ್ತುದು ಪೋಪಿ ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ತೆರಿಯೊಣುವೆ ಇಂದೆ. ಆಪಗ ಅರಸು ಪೋದ್ ಗಾಬ್ರಿ ಆದ್ ಕೈಕಾರ್ ಮಗ್‌ರಂದೆ ಸ್ವಾಮಿ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಉಂದೆಕ್ ನನ ದಾನೆ ಗತಿ! ಯೆಂಕ್ ಒಂಜಿ ಉಪಾಯ ಪಣ್ಲೆ ಇಂದ್‌ದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರಿಯೆ.

ಆಪಗ ಶುಕ್ರಚಾರಿ ಅರಸುಡ: ಅರಸೋ ಯಾನ್ ಉಂದೆಕ್ ದಾನೆ ಉಪಾಯ ಪಣ್ಪಿನಿ: ಕೈಡ್ದ್ ಬೂರ್‌ಂಡ ಪೆಜ್ಜೊಲಿ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬೂರ್‌ಂಡ ಪೆಜ್ಜರೆ ಬಲ್ಲಿ ಇನ್ಪಿ ಗಾದೆ ಉಂಡು, ಈ ಆಯಗ್ ಪಾತೆರ ಕೊರ್ದು ಆತ್‌ಂಡ್, ಕ್ಷತ್ರಿ ಧರ್ಮದ ಅರಸು ಆದುಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಕೊರಿ ಪಾತೆರ ತಪ್ಪಾವೆರೆ ಯೆಂಚಲಾ ಬಲ್ಲಿ. ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಉಪಾಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ತೂಕ ಯೆನಡ್ದ್ ಆಪಿನಾತ್ ಯಾನ್ ಸಹಾಯ ಮಳ್ಪುವೆ, ಬೊಕ್ಕ ದೈವ ಚಿತ್ತೊಡು ಇತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಆಪುಂಡು ಇಂದೆ. ಆಪಗ ಅರಸು ಒಂತೆ ಧೈರ್ಯ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಸ್ವಾಮಿ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಈರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೆ ಯಾನ್ ಕೇಣುವೆ. ಯೆಂಚ ಆಂಡಲಾ ಯೆನ ರಾಜ್ಯೊನು ಒರಿಪಾದ್ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂಡೆ.

ಆಪಗ ಶುಕ್ರಚಾರಿ ಅರಸುಡ ಪಂಡಿನಿ: ಯೆಲ್ಲೆ ಕಾಂಡೆ ವಾಮನೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊಗು ಅಡ್ಡಿ ಉಂಡಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಣ್‌ಬೆ, ಆಪಗ ಈ ಅಡ್ಡಿ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ ನಿಕ್ಕ್ ದಾನ ಕೊರ್ಪಿ ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲನ್ ದಾರೆ ಮೈತ್ತ್‌ದ್ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಬುಡುದು

ಕೊರಿಯೆರೆ ಶಿರಿ ಗಿಂಡ್ಯೆದ ಕೊಂಬುಗು ನಾಗ ದರ್ಬೆದ ಕೋಲು ಪಾಡ್ದ್ ಈ ಐತ ನೀರ್ ದಾರೆಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಜಪ್ಪುಡೊಡು, ಈ ತರ ಈ ಮಳ್ತಡನೇ ಯಾನ್ ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಕೊರುವೆ. ಶಿರಿ ಗಿಂಡ್ಯೆಡ್ ನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಜಿಡ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಬುಡಿಯೆರೆ ಶಿರಿ ಗಿಂಡೆದ ನೀರ್‌ದಾಂತಿನೆಡ್ದ್ ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಕೊರಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಲ. ಶಿರಿ ಗಿಂಡ್ಯೆದ ನೀರ್ ಜಪ್ಪಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಯಾನ್ ಕಪ್ಪೆದ ಒರು ಆದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗಿಂಡ್ಯೆದ ಕೊಂಬುದ ಉಳಯಿ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳುವೆ, ನೀರ್ ಪಿದಯಿ ಬರಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ಪುವೆ, ಆಪಗ ಅಯೆ ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಪಿರ ಪೋಪೆ, ಈ ಉಪಾಯ ನಡತ್‌ಂಡ ನಿನ ರಾಜ್ಯ ಒರಿಂಡ್, ಅತ್ತ್‌ಡ ಪಡ್ಚನೇ ಸೈ ಇಂದ್ರ್‌ದ್ ಶುಕ್ರಚಾರಿ ಪಿದಾಡೊಂಡು ತನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆ.

ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ವಾಮನೆ ಅರಮನೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅರಸುಡ: ಅರಸೋ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರ ಕೊರಿ ನಂಬಿಗೆಗ್ ಅಡ್ಡಿ ಉಂಡಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಐಕ್ ಅರಸು ಶುಕ್ರಚಾರಿ ತನಕ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ವಾಮನಡ ಪಂಡಿನಿ. ನಿಕ್ಕ್ ಕೊರ್ಪಿನವು ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಆಂಡಲಾ ಅವು ಭೂದಾನದ ಲೆಕ್ಕೊಗು ಶೇರುಂಡು, ಐಡ್ದಾವರ ಅವೆನ್ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಬುಡ್ದು ದಾರೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಶಿರಿ ಗಿಂಡ್ಯೆದ ನೀರ್ ಬೋಡು. ಆ ಶಿರಿ ಗಿಂಡೆದ ನೀರ್‌ನ್ ಕೊಂಬುಗು ನಾಗದರ್ಬೆದ ಕೋಲು ಪಾಡ್ದ್ ಐತ ನೀರ್ ಜಪ್ಪುಡಿಯಡ ನಿಕ್ಕ್ ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಕೊರ್ಪೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಕೊರ್ಪುಜಿ ಇಂದೆ. ಆಪಗ ವಾಮನೆ ಪಂಡಿನಿ: ಅರಸೋ ಈ ಪಾತೆರ ಕೋಡೆ ನಿನ ಬಾಯಿಡ್ ಬೈಜಿ ಉಂದು ಇನಿ ಪಣ್ಪಿನವು, ಆಂಡಲಾ ಚಿಂತೆ ಇಜ್ಜಿ, ಶಿರಿ ಗಿಂಡ್ಯೆಡ್ ನೀರ್‌ಲಾ ನಾಗದರ್ಬೆದ ಕೋಲುಲಾ ತರ್ಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಲ ಇಂದೆ. ಆಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಅರಸು ತರ್ಪುಡ್ದು ಕೊರಿಯೆ. ನರಮಾನಿ ಆಯಿನಾಯಗ್ ತೆರಿಯಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಶುಕ್ರಚಾರಿ ಕಪ್ಪೆದ ಒರುಟು ಗಿಂಡ್ಯೆದ ಕೊಂಬುದ ಉಳಯಿ ಕುಳ್ಳುದೆ. ವಾಮನೆ ಅವೆನ್ ದೆತ್ತೊಂಡು ನಾಗ ದರ್ಬೆದ ಕೋಲು ಪಾಡ್‌ನಗ ನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಪಗ ತನ ಜೋಳಿಗೆಡ್ದ್ ಬೊಳ್ಳಿದ ಕೋಲು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಗಿಂಡ್ಯೆದ ಕೊಂಬುಗು ಪಾಡ್ದ್ ಜಡಿತೆ. ಆ ಕೋಲು ಉಳಯಿ ಪೋದು ಶುಕ್ರಚಾರಿನವು ಒಂಜಿ ಕಣ್ಣ್ ಪುಡತ್‌ಂಡ್. ಆಪಗ ಆಯಗ್ ಬೇನೆ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಮಂಡೆನ್ ಒಂತೆ ಪಿರ ವೊಯಿತೆ. ಆಯೆ ಮಂಡೆ ಪಿರ ವೊಯಿತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ದುಂಬು ಆಯ ಕಂಣ್‌ದ ನೆತ್ತೆರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಶಿರಿ ಗಿಂಡ್ಯೆದ ನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಪಗ ವಾಮನೆ ಅರಸೋ ನಿನ ಪಾತೆರದ ಪ್ರಕಾರನೆ ಇತ್ತೆ ಅಂಡೇ. ನನ ದಾನೆ ಅಡ್ಡಿ ಕೊರು ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಇಂದೆ. ಆಪಗ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪೋಡಿದ್ ಬಹಳ ಕಂಗಾಲಾದ್ ಪೋಯೆ. ಬಹಳ ಯೆಥೆ ಬುಡಿಯೆ. ರಾಶಿ ಕರಗೊಂಡೆ. ಐಯ್ಯೋ! ಯೆನ ರಾಜ್ಯೊನು ಬುಡ್ದು ಪೋಪಿ ದಿನ ಬತ್ತ್‌ಂಡೇ ಅಂದ್‌ದ್, ಕಂಣ್‌ಡ್ ಕೊಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟೆ ನೀರ್ ಜಪ್ಪುಡ್ದು, ಬೆರಮಣಾ ಕೊರಿ ಪಾತೆರೊಗು ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ತತ್ತಿಜಿ. ಮೇಲ್‌ಗ್ ತಪ್ಪಯೆ, ಕ್ಷತ್ರಿ ಕುಲತ ಅರಸು ಯಾನ್, ನಿನ ಕಾರ್‌ಡ್ ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಲಪ್ಪುಲ ಅಂದೆ.

ಆಪಗ ವಾಮನೆ ನಿಜ ವಿಷ್ಣು ರೂಪು ಅದ್ ಮೂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಲಪ್ಪುನಗ ಇಡೀ ಲೋಕ ರಡ್ಡ್ ಮುಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಆಂಡ್. ಆಪಗ ವಿಷ್ಣು ಈ ಕೊರಿ ಪಾತೆರ ಪ್ರಕಾರ ನನ ಒಂಜಿ ಮುಟ್ಟು ನೆಲ ಓಳು ಉಂಡು ಇಂದೆ. ಆಪಗ ಅರಸು ಮರಂಕಣೆ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ತನ ತಿಗಲೆನ್ ಲಪ್ಪುಲ ಇಂದೆ. ವಿಷ್ಣು ತಿಗಲೆಗ್ ಕಾರ್ ದೀದ್ ಆಯನ್ ಪಾತಾಳ ಲೋಕ ಮುಟ್ಟ ತರ್ತೆ. ಅರಸುಗು ತನ ರಾಜ್ಯದ ಮಿತ್ತ್ ಬಹಳ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಪಾತಾಳೊಗು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋನಗ ಪಕ್ಕನೆ ಪಿರ ಪಿಜಿರ್‌ದ್ ತನ ರಾಜ್ಯೊನು ತೂಯೆ. ಆಪಗ ವಿಷ್ಣು ಅರಸುಡ ದಾಯೆಗ್ ಈ ಪಿರ ಪಿಜಿರ್‌ದ್ ತೂಯ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಪಗ ಅರಸುಗುಲಾ ಜ್ಞಾನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ವಿಷ್ಣುಡ ನಟ್ಟೊಂಣ್ದು ಭೂಲೋಕೊಡು ಮೇಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಯೆನ ಪುದರ್ ನಡತ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ಪುಲ, ಯೆನ ಪುದರ್‌ನ್ ಪಕ್ಕನೆ ಅಳಿತ್ರಡ, ನಿನ ಮಹಿಮೆಗ್ ಮಿತಿ ಮಳ್ಪುನಾಕುಳು ಸ್ವರ್ಗ ಮೃತ್ಯು ಪಾತಾಳ ಈ ಮೂಜಿ ಲೋಕೊಡುಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್, ಯಾನ್ ಪಾತಾಳ ಲೋಕೊಗು ಪೋಪೆ ಇಂದೆ. ಆಪಗ ವಿಷ್ಣು ಈ ಮಾತ್ರ ನಿನ ರಾಜ್ಯದ ಮಿತ್ತ್ ಆಶೆ ದೀವಡ, ಈ ಲೋಕ ಉಪ್ಪುನಾತ್ ಕಾಲ ನಿನ ಪುದರ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಯಾನ್ ಲೋಕೊಗು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ಪೆ ಇಂದೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವಿಷ್ಣು ಆ ರಾಜ್ಯದಾಕುಳೆಗ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿನಿ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ: ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತೆ ಪೋಂಡು, ಆಯ ಧರ್ಮದಾತ್ ನನ ಈ ಲೋಕೊಡು ಧರ್ಮ ಉಪ್ಪಂದ್. ಐಡ್ದಾವರ ಈ ರಾಜ್ಯೊಗು ನನ ಬಡಪತ್ತ್ ಬರು, ಆಂಡಲಾ ಈ ರಾಜ್ಯೊಡು ಆಯ ಪುದರ್ ನಡತ್‌ದ್ ಬರೊಡು. ನಿಕುಳು ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ದಿನಾಲ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ನನ ವರ್ಸೊಡು ಮೂಜಿ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಆಯ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪರ್ಬ ನಡಪೊಡು, ಐಕ್ ದೀಪಾವಳಿ ಪರ್ಬ ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಪಾಡೊಡು. ಮಣ್ಣ ಮುಗೆರಗ್‌ಲಾ, ಬಡವಗ್‌ಲಾ, ರಾಜ್ಯದ ಜನೊಕು ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಉಣಿಯೆರೆ ತಿನಿಯೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಉಪ್ಪು ತಿಂಗೊಳುಡು ಉಂದೆನ್ ಮಳ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬೊಂತೆಲ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿ ಅಮಾಸೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪರ್ಬ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಉಂದು ದುಂಬುದ ಬುಳೆ ಕೊಯಿಪಿ ತಿಂಗೊಳು ಆದುಪ್ಪುನೆಡ್ದ್, ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಉಣಿಯೆರೆ ತಿನಿಯೆರೆ, ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಉಂಡು. ಈ ಪರ್ಬ ಇತ್ತೆಲಾ ನಡತ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಮಾಸೆದ ದುಂಬಿನಾನಿ ಜನೊಕುಳು ಯೆಂಣೆ ಪೂಜಿದ್ ಮೀಪೆರ್. ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಭೂಮಿಗ್ ತುಡರ್ ದೀಪೆರ್, ಗುತ್ತು ಗುತ್ತುದಾಕುಳು ಪೊಂಗಾರ್‌ದ ಮರತ ಅಟ್ಟೆ ಮಳ್ಪಾದ್ ಅವೆನ್ ಒಂಜಿ ಕಮ್ಮೊಗು ತಿಕ್ಕಾದ್ ಕಂಡೊಡು ನಡ್‌ದ್ ಐಟ್ ತುಡರ್ ದೀದ್ ಈ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜ್ಯ ಆಳ್‌ನಗ ನಡತಿ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆ ತುಡರ್‌ಗ್ ಒಂತೆ ಬಜಿಲ್ ಪಾರಾದ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕಲ್ಪುವೆರ್. ಭೂಮಿಗ್‌ಲಾ ಒಂತೆ ಬಜಿಲ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಒಳ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಾಕುಳು ಬಂಬೆಗ್ ನಿನೆ ಕೋಲು ಕಂತಾದ್ ಅವೆನ್ ಭೂಮಿಗ್

ತುಡರ್ ದೀಪೆರ್. ಮಾತಾ ಇಲ್ಲದಾಕುಳುಲಾ ಮೂಜಿ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ತುಡರ್ ದೀಪೆರ್. ಮನದಾನಿ ಗೋವು ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಒಂಜಿ ಹರಿವಾಣೊಡು ಒರ್ಲ ಬಾರ್ ಪಾಡ್ದ್, ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಐನ್ ತುಡರ್ ದೀದ್ ಮಾತ ಕೈಕಂಜಿಳೆಗ್, ನುಗ ನಾಯೆರ್‌ಗ್, ಯೆರು ಬಿತ್ತ್‌ಗ್, ಬಾರ್‌ದ ತುಪ್ಪೆಗ್, ಮಿನಿ ತೋಜಾವೆರ್. ಬೆನ್ನಿ ಬೆನಂದೆ ತನುಕುಳೆ ಜಾತಿ ಕಸಬು ಮಳ್ಪು ಮರಕಲೆರ್, ಕೊಂಕಣೆರ್, ಸಮಗಾರೆರ್, ಆಚಾರಿಳು, ಮಿನಿ ತನುಕುಳೆ ಬೇಲೆದ ಮತ್ತೆಸೊಗು ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಮನದಾನಿ ನಟ್ಟಿಯೆರೆ ಬತ್ತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಧರ್ಮ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಮೂಜಿ ದಿನಲಾ ಅಡ್ಯೆ ಪೇರ್ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಬಜಿಲ್ ಮೊರೆಪುವೆರ್, ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬಂಜಾರ ತಿನ್ಪೆರ್. ಸಂತೋಷೊಡು ಉಪ್ಪುವೆರ್.

[A/2564-1]

'ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬ' ಎಂಬುದು ಇದರ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. 'ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯ ಬಳಿ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ ಅರಸನಿದ್ದ.' ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕತೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ವಿಷ್ಣು ವಾಮನಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಲಿಯಿಂದ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನ ಪಡೆದು ಕೊನೆಗೆ ಬಲಿಯ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಆತನನ್ನು ತುಳಿದು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಬಳಿಕ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧೀ ಕಸುಬುಗಳ, ಸಮುದಾಯಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಬಲೀಂದ್ರನನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಹಬ್ಬದ ಕಥನವನ್ನು ಹೇಳಿದ ಬಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ದೀಪಾವಳಿ ಮತ್ತು ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮೌಖಿಕದಿಂದ ಬರಹ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪ್ರಾರಂಭಘಟ್ಟದ ತುಳು ಬರಹವಾಗಿ ಇದು ಮಹತ್ವದ್ದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

೧೭. ನೂಲ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್'ಂಡ?

ದುಂಬತ ಶುರುಟು ಪೆಲತ ಚಕ್ಕೆಳೆನ್ ಕಣತ್‌ದ್ ಐನ್ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದ್ ಐಕ್ ತೂ ದೀಪೆರ್. ತೂ ಅರ್ಲೊಂದು ಬಂನಗ ಐಕ್ ಪಾಲಾಷದ ಸಮಿದೆದ ತುಂಡುಳೆನ್ ಒಂಜೆಂಜನೇ ಪೆತ್ತದ ನೈಟ್ ಮುರ್ಕಾದ್ ಆ ಚಕ್ಕೆಡ್ ಅರ್ಲು ತೂಕು ಪಾಡುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ನೆಯಿ ಮೈತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪೊದ್ದೊಲುನು ಅವು ಮುಗಿನೆಂಗೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಯಿಂಚೆನೇ ಆ ಚಕ್ಕೆಡ್ ತೂ ಅರ್ಲುಂಡು. ಈ ಹೋಮೊಗು ಗಾವೆತ್ರಿ ಹೋಮ ಇನ್ಪೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತಾ ಬ್ರಾಣೆರ್‌ಲಾ ಬಲತ ಕೈತ ಬಿರೆಲ್‌ಗ್ ದರ್ಬೆದ ಪವಿತ್ರ ಪಾಡೊಂದು ತನುಕುಳೆ ಕೈಟ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕೌಳಿಗೆ ಸೌಂಟು ಪತೊಣ್ದು ಪಂಚಕವ್ಯ ದೆತ್ತೊಣುವೆರ್. ಒಂಜೊಂಜಿ ಪೊದ್ದೊಳುನುಲಾ ಬಾಯಿಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ದಿಂಗುವೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿ ಪರ ಜನಿವಾರೊನು ದೆತ್ತ್‌ದ್, ಪೊಸ ಜನಿವಾರೊನು ಪಾಡೊಣುವೆರ್. ಪೊಸ ಜನಿವಾರ ಪಾಡುನಿ ಅಂದ್'ಂಡ? ಅವೆನ್ ಮಳ್ಪುನಿ ಪರ್ತಿಡ್, ಪರ್ತಿದವು ಸಂಣ ನೂಲುನು ಕೈತ್‌ದ್ 9 ನೂಲುಗು ಒಂಜಿ ಇಳೆ, ಅಂಚ ಒಂಜಿ ಜನಿವಾರೊಗು ಮೂಜಿ ಇಳೆ ಉಂಡು. ಈ ಜನಿವಾರೊನು ಪಾಡಿ ಬೊಕ್ಕ ತನುಕುಳೆ ಅಪ್ಪಮ್ಮಾಳ್ಡೆಗ್ ತರ್ಪಣ ಬುಡುಪಿನಾಕುಳು ತರ್ಪಣ ಕೊರ್ಪೆರ್. ತರ್ಪಣ ಅಂಮಾಡ್ಳು ಆವಡ್, ಮೆಗ್ಗೆ ಪರಯಾಡ್ಲು ಆವಡ್ ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್ಡ ಆಕುಳೆನ್ ಯೆಂಣ್‌ದ್ ಆಕುಳೆ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಕುಳೆಗ್ ತರ್ಪಣ ಕೊರ್ಪಿನಿ. ಉಂದು ಮಾತ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಪರ ಜನಿವಾರೊನು ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಐಕ್ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೆದುಕಾವಡ್ ಉಗ್ಗೆಲ್‌ಗಾವಡ್ ದಕ್ಕುವೆರ್. ಕೆದುಟು ಸೂರ್ಯ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಳ್ಪುನಾಕುಳು ಸೂರ್ಯ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಳ್ಪುವೆರ್. (ಗೋಮಯ, ಗೋಮೂತ್ರ, ಪೇರ್, ಕೊಜಪು, ನೈ ಈ ಐನ್ ಬಗೆ ಕೂಡ್ದಿನೆಕ್ಕ್ ಪಂಚಕವ್ಯ ಯಿನ್ಪೆರ್.)

[A/2564-3]

'ನೂಲಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಕ್ರಮ ಏನೆಂದರೆ' ಎಂಬ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ನೂಲಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನದಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಡೆಸುವ ಆಚರಣೆಯ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಗಾಯತ್ರಿ ಹೋಮ, ಪಂಚಗವ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮ, ಜನಿವಾರವೆಂಬುದರ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ವಿವರಣೆ, ಹಳೆಯ ಜನಿವಾರವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಹೊಸ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಹಾಕುವ ಸಂಗತಿ, ಬಳಿಕ ತೀರಿಹೋದ ಸಮೀಪದ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣ ಬಿಡುವುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯೊಳಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಸೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬರುವ ವಿವರಣೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದವು. ಜೊತೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಂಕೆ, ಕಂಸ, ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಬಳಕೆಯಾದ ರೀತಿಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು.

೧೮. ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆದ ಕ್ರಮ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ

ದುಂಬತ ಶುರುಟು ದೇವಕಾರ್ಯ ಮಳ್ಪು ಬ್ರಾಣೆ (ಅಂದ್‌ಂಡ ಸ್ತಾನಿಕೆ) ಪುಳ್ಯಾನಗ ಲಕ್ಕದ್ ದೇವಸ್ತಾನೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಳಯಿ ಇತ್ತಿ ಕಲಶದ ಕೊಡಪಾನ, ಚೊಂಬು, ಗಿಂಡಿ, ಕಂಚಿದವು ದೇವೆರೆಗ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪು ಆರತಿಳು ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ದೆಕ್ಕೊಡು. ದೇವೆರೆಗ್ ನಿತ್ಯೊಗು ಪೂಜೆದ ಆರತಿಳೆ ಪುದರ್, ಧೂಪುಂಡಿ, ಯೇಕಾರತಿ, ಮೂಜಿ ಕಂಣದ ಆರತಿ, ಐನ್ ಕಂಣದ ಅರತಿ, ರಡ್ಡ್ ಕುರ್ಮಾರತಿಳು, ಮೂಜಿ ನಿಲೆ ಉಪ್ಪಿ ಆರತಿ, ಹರಿವಾಣ, ಈ ಆರತಿಳೆನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್‌ದ್, ನೈವೇದ್ಯ ಬೈಪಾವು ಅರಿ ಕುಟ್ಟಿಲ್‌ದ ಉಳಯಿ, ಗುಂಡೊದ ಯೆದ್‌ರ್ ಇತ್ತಿ ಮುಕ ಮಂಟವುಡು, ನೈವೆದ್ಯ ದೀಪಿ ಕೋಣೆಡ್, ಮಂಟವುಡು ಇತ್ತಿ ಕಜವು ಮಾತ ಅಡಿತ್‌ದ್ ಅಂಬಿ ನೀರ್ ತಲಿತ್‌ದ್ ಶುದ್ಧ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪಾತ್ರೊಳೆನ್ ಆರತಿಳೆನ್ ದೆಕ್‌ದ್ ಉಳಯಿ ದೀವೊಡು.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮುಕ ಮಂಟವುದ ಯೆದ್‌ರ್‌ದ ಆನೆ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಕೊಡಪಾನ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೀಯ್ಯೊಂದು ಪೂ ಕೊಯಿಪೆ. ಕೊಯಿದ್ ಐನ್ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟುವೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಡಿಪುದಾಳ್ (ಅಂದ್‌ಂಡ ಅಂಜಣ ಅಡಿಪು ಮ್ಯೊಲ್ತಿ) ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಅಂಜಣದವು, ನಡವೆದವು, ಗೋಪುರದವು, ಅಂಬೆಲದವು ಕಜವು ಅಡಿತ್‌ದ್ ಶುದ್ಧ ಮಳ್ಪುವೊಳು. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರೆಗ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪು ಬಟ್ಟೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೀಯ್ಯೊಂದು ಜಪ ಮಳ್ತೊಂದು ದೇವೆರೆ ಗುಂಡದ ಉಳಯಿ ಪೋಪೆ. ಪೋದು ದೇವೆರೆ ಮೈಟ್ ಇತ್ತಿ ಕೋಡೆದ ನಿರ್ಮಲ್ಯದ ಪೂನು ಬೊಕ್ಕ ಪೀಂಗಾರ, ಗಂಧೊನು ಕಳೆದ್ ಯೆದ್‌ರ್‌ದ ಮುಖ ಮಂಟಪೊಗು ಪಾಡ್ವೆ. ದೇವೆರೆ ನಿರ್ಮಲ್ಯೆನ್ ಕಳೆನಗ ಸಾಂತಿದಾಯೆ (ಅಂದ್‌ಂಡ ಸಾಂತಿ ಮಳ್ಪು ಬ್ರಾಣೆ) ಮೀಯ್ಯೊಂದು ಪೂಜೆದಾಯಗ್ ನೀರ್ ಕೊಂಡು ಕೊರ್ಪೆ, ಪೂಜೆದಾಯೆ ಆ ನೀರ್‌ನ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಅಭಿಷೇಖ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಆರತಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ (ಅಂದ್‌ಂಡ ಕಂಚಿದ ಯೇಕಾರತಿ ಪರ್ತಿದವು ರಡ್ಡ್ ತಿರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಯೆಂಣೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಪು ಪೊತ್ತಾದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಪಾದೊಡ್ದು ತರೆ ಮುಟ್ಟ ತಿರ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಸುತ್ತ ದೆರ್ಪುವೆ. ಆತ್ ಪೊರ್ತಾನಗ ಪುಳ್ಯನದ ಬಲಿ ಪಿದಾಡರೆ ಆಪುಂಡು; ದೇವಕಾರ್ಯದಾಯೆ ಪೂಜೆದ ಭಟ್ಟಗ್ ಒಂತೆ ಬಲಿ ತಪ್ಪು ಕೊಂಡು ಕೊರೊಡು, ಈ ತಪ್ಪು ಕುಂಟಾಲ್‌ದವು, ರೆಂಜಿರ್‌ದವು ಉಂದೆತ್ತನೇ.

ಆ ತಪ್ಪುನು ಪೂಜೆದ ಭಟ್ಟೆ ಒಂಜಿ ತಟ್ಟೆಡ್ ಪಾಡೊಂದು ಕೈ ಬಟ್ಲ್‌ಡ್ ಒಂತೆ ನೀರ್ ಪತೊಂಡ್ದು ಆ ತಪ್ಪುಗು ರಡ್ಡ್ ಅರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪೆ. ದೇವೆರ್ ತುಂಬು

ಬ್ರಾಣೆ ದೇವೆರ್ ತುಂಬೊಂದು, ದೇವ ಕಾರ್ಯದಾಯೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಪತೊಣ್ದು, ದೀಟಿಗೆದ ಮ್ಯೊಲಿ ದೀಟಿಗೆ ಪತೊಂದು ದೋಲು ಕಂಟೆ ಬೊಟ್ಟುನಾಯೆ ದೋಲು ಕಂಟೆ ಬೊಟ್ಪೊಂದು ಉಳಯಿದ ಅಂಜಣೊಗು ಮೂಜಿ ಸುತ್ತ ಬರ್ಪೆರ್. ಪಿದಯಿದ ಅಂಜಣೊಗು ಬನ್ನಗ ಮಾತ್ರ ದೋಲಂಟೆದಾಯೆ ದೋಲಂಟೆ ಬೊಟ್ಪೊಂದು ಪಿದಯಿ ಪೋಪೆ. ಆಯ ಬೆರಿಕ್ ಉಳಯಿದ ಅಂಜಣೊದ ನಡವೆಗ್ ಭಟ್ಟೆ ತಟ್ಟೆಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ತಪ್ಪು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಳಯಿ ಅಂಜಣೊದ ನಡವೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಆಯೆಲಾ ಪಿದಯಿ ಪೋಪೆ. ದೇವೆರ್ ತುಂಬುನಾಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ತಿಗೆ ಪತ್ತುನಾಯೆ ದೀಟಿಗೆ ಪತ್ತುನಾಯೆ ಮೋಕುಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಯಿದ ಅಂಜಣೊಡು ಒಂತೆ ಉಂತೊಡು, ಅವು ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್‌ಂಡ? ಪೂಜೆದ ಭಟ್ಟೆ ಪಿದಯಿ ಪೋನಗ ಉಳಯಿದ ಅಂಜಣದ ನಡವೆಡ್ ಪಾಡ್ದಿ ಬಲಿತಪ್ಪುನು, ಅಡಿಪುದಾಳ್ ಒಂಜಿ ಅರಿಯಡ್ ಅಂಬಿ ನೀರ್ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಒಂಜಿ ಮೈಪುಡು ಆ ಬಲಿ ತಪ್ಪುನು ಅಡಿತ್‌ದ್ ಕಳೆದ್ ಅಡೆಗ್ ಅಂಬಿ ನೀರ್ ಮೈಪೊಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರ್ ಪಿದಯಿ ಪೋದು ಅವುಳು ಭಟ್ಟೆ ದೇವೆರೆ ಒಟ್ಟುಗು ಪಿದಯಿದ ಅಂಜಣೊಡು ಬಲಿ ತಪ್ಪು ಪಾಡೊಂದು ಒಂಜಿ ಸುತ್ತ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒರಿಯಿ ತಪ್ಪುನು ಕೊಡಿಮರತ ಯೆದ್‌ರ್ ಇತ್ತಿ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಉಳಯಿ ಪೋಪೆ. ಮೋಕುಳು (ಅಂದ್‌ಂಡ) ದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬುನಾಯೆ, ದೇವ ಕಾರ್ಯದಾಯೆ, ದೋಲಂಟೆ ಬೊಟ್ಟುನಾಯೆ, ದೀಟಿಗೆ ಪತ್ತುನಾಯೆ, ಮೋಕುಳು ಮಾತ್ರ ಪಿದಯಿದ ಅಂಜಣೊಗು ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಳಯಿ ಒಂಜಿ ಸುತ್ತು ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರೆನ್ ಗುಂಡೊಗು ಕೊಣುಪೋದು ಅವುಳು ದೀಪೆ.

ಬಲಿ ಉಳಯಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ದೇವಕಾರ್ಯ ಮಳ್ಪುನಾಯೆ ದೇವೆರೆಗ್ ಅರಿ ಲುಂಬುದು, ಕಣಕ್, ಅರಿ, ಒಂಜಿ ಕುಕ್ಕುದ ಕೊಡಿ, ಪೆಲತ ಕೊಡಿ, ದರ್ಭೆ, ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಕಣೊವೊಡು. ಅರಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಣಕ್‌ನ್ ಅರಿಕುಟ್ಟಿಲ್‌ದ ಉಳಯಿ ದೀದ್ ನೇವೆದ್ಯ ಬೈಪಾವು ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ತೂ ಮಳ್ಪೊಡು. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂತಿ ಮಳ್ಪುನಾಯೆ ನೀರ್ ಕೊಣು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅರಿಕ್ ನೀರ್ ದೀದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಬೈಪಾವೆ. ಬೈಪಾದ್ ನೇವೆದ್ಯ ಮಳ್ಪುವೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವ ಕಾರ್ಯ ಮಳ್ಪುನಾಯೆ ಮುಖ ಮಂಟವುದ ಉಳಯಿ ಪೋದು ಒಂಜಿ ಕೈ ದೀಪೊಡು ಒಂತೆ ಯೆಂಣೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಪು ಪೊತ್ತಾದ್ ಮದ್ಯಾನದ ಪೂಜೆಗ್ ಪಾಕ ಆರತಿಳೆಗ್ ತಿರಿ ಪಾಡ್ದ್ ತಯಾರ್ ಮಳ್ಪೊಡು, ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪಿ ಭಟ್ಟೆ ಉಳಯಿ ಕಲಷ ದೀಪಿ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಸೇಡಿದ ಪೊಡಿಟ್ ನಾಲ್ ಗೀಟ್ ಒಯಿತ್‌ದ್ ಕಲಷೊಗು ದೀವೆರೆ ದರ್ಭೆ ಸಮ ಮಳ್ಪುವೆ. ಕಲಷ ಅಂದ್‌ಂಡ ತಾಂಬ್ರೊದವು, ಬೊಳ್ಳಿದವು, ಬಂಗಾರ್‌ದವುಲಾ ಕಲಷ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಸಾಂತಿದಾಯೆ ಅಂದ್‌ಂಡ ನೇವೆದ್ಯ ಬೈಪಾವುನಾಯೆ, ಕಂಚಿದ ಧೂಪುಂಡಿಡ್ ನೇವೆದ್ಯ ಬೈಪಾವು ಅರಿ ಕುಟ್ಟಿಲ್‌ದ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ದ್ ಪಾಕ ಗೆಂಡೊಳೆನ್ ಪಾಡೊಂದು ಒಂಜಿ ತಟ್ಟೆಡ್ ಗಂಧ ತೊಳಸಿ ಪಾಡೊಂದು ಆ

ಕಲಷದಡೆಗ್ ಅಂದ್‍ಂಡ ಭಟ್ಟೆ ಕುಳ್ಳುದಿನಡೆಗ್ ಕೊಂಡು ಕೊರೊಡು. ಬಟ್ಟೆ ದೂಪುಂಡಿಗ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಕಮ್ಮೆನ ಉಪ್ಪಿ ದೂಪೊದ ಪೊಡಿನ್ ಆ ದೂಪುಂಡಿದ ಗೆಂಡೊಗು ಪಾಡ್ದ್ ಆ ಕಲಷೊದ ದೂಪುಂಡಿದ ಮೇಲ್‍ಗ್ ಕಂಕಣೆ ಪಾಡುವೆ, ಆ ದೂಪೊದ ಪುಗೆ ಕಲಷೊದ ಉಳಯಿ ಕುಳ್ಳುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಕಲಷೊನು ದೆತ್ತ್‍ದ್ ಮರಂಕಣೆ ದೀದ್ ಐಕ್ ನೀರ್ ದಿಂಜಾದ್ ಆ ಕುಕ್ಕುದ ಕೊಡಿ, ಬೊಕ್ಕ ಪೆಲತ ಕೊಡಿ, ದರ್ಬೆ ಉಂದೆನ್ ಕಲಷೊದ ಉಳಯಿ ಪಾಡುವೆ. ಒಂತೆ ಅರಿಲಾ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಳ್ತ್‍ದ್ ಗಂಧ ಮುಟ್ಟಾದ್ ಆ ಕಲಷೊಗು ಆರತಿಡ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತ್‍ದ್ ಐನ್ ದೇವೆರೆ ಗುಂಡೊಗು ಕೊಣುಪೋದು ದೇವೆರೆ ಮೇಲ್‍ಗ್ ಅಭಿಷೇಕ ಮಳ್ಪುವೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರೆಗ್ ಗಂಧ ದೀದ್ ಪೂ ತೊಳಸಿದ ಮಾಲೆ ಪಾಡ್‍ದ್ ಅಲಂಕಾರ ಮಳ್ಪುವೆ. ಅಲಂಕಾರ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂತಿ ಮಳ್ಪುನಾಯೆ ಅರಿ ಕುಟ್ಟಿಲ್‍ಡ್ ಬೈಪಾಯಿ ನೇವೆದ್ಯೊನು ದೇವೆರೆಗ್ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಳ್ಪೆರೆ ಗುಂಡೊದಡೆ ಕೊಂಡು ಬರ್ಪೆ. ಅವುಳು ಬಟ್ಟೆ ಈ ನೇವೆದ್ಯೊಗು ಒಂಜಿ ತೊಳಸಿದ ಕೊಡಿ ಪಾಡ್‍ದ್ ಸಮರ್ಪಣೆ.

[A/2564-3]

'ದೇವರ ಪೂಜೆಯ ಕ್ರಮ ಏನೆಂದರೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ದೇವಕಾರ್ಯದ ಸ್ತಾನಿಕ ಬಂದು ಆರತಿ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದು, ದೇವಸ್ಥಾನ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವುದು, ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಆರತಿಗಳ ಹೆಸರು, ಹೂಮಾಲೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ದೇವರ ಅರ್ಚಕ ಬರುವುದು, ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು, ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬರುವುದು, ನೈವೇದ್ಯ, ಅಭಿಷೇಕ, ಅಲಂಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿವರಗಳಿವೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜಾ ಕ್ರಮದ ನಿಖರವಾದ ವಿವರಣೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯಿದೆ. ಇದು ತುಳುನಾಡಿನ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆವ ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆಯ ವಿವರಣೆಯಂತಿದ್ದು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಮಾಹಿತಿಯಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

೧೯. ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ತಳೊಡು ಆಪಿ ಸೃಷ್ಠಿದ ಕ್ರಮ

ಸೃಷ್ಠಿದಾನಿ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ದೇವಸ್ತಾನೊಡು ದಿಂಜ ಬೆಡಿತ ಕದಣಿಳೆನ್ ಮರ್ದ್ ದಿಂಜಾದ್ ಅವೆನ್ ಸಾಲ್‌ಡ್ ದೀದ್ ಐಕ್ ಸರಪಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ತೂಟೆಡ್ ತೂ ಪೊತ್ತಾದ್ ಆ ಸರಪಲೆಗ್ ದೀಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಡಿ ಪುಡಾವುಂಡು. ಇಂಚೆನೇ ದಿಂಜ ಬೆಡಿ ಬುಡ್ವೆರ್. ಆನಿ ಕೊಂಕಣ್ಯೆರ್ ದೇವಸ್ತಾನದ ಕೈತಳ್ ಅಳ್ಳಪ್ಪ ದಿಂಜ ಸಂತೆಳೆನ್ ದೀದ್ ಮಾರಾಟ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ದಿಂಜ ಮಣಿ ಸರಕುಳು, ಬೊಕ್ಕ ಬೊಂಬ್ಯಾ ಮಾಲುಳು, ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಸೃಷ್ಠಿದಾನಿ ಕೊಂಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅವುಳು ಮಾರಾಟ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಪಾಕ ಜನ ಭಂಗಾರ್‌ದವು ಬೊಳ್ಳಿದವು ತಗಡ್‌ಳೆನ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಐತವು ತೊಟ್ಟಿಲ್, ಬಾಲೆ, ಬಂಗಾರ್‌ದ ಸಿಬ್ಬ, ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಆನಿ ಮಾರಾಟ ಮಳ್ಪುವೆರ್.

ಈ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಸಿಬ್ಬ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಜನೊಕುಳು ತನುಕುಳು ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ತಳೊಕು ಪಂಡೊಂಡಿ ಪರಕೆದ ಪ್ರಕಾರ ಆನಿ ಆ ದೇವೆರೆ ಸ್ತಳೊಕು ಸಂದಯ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಈ ಬೊಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರ್‌ದ ಪರಕೆನ್ ಜನೊಕುಳು ದಾಯೆ ಪಣ್ಪಿನಿಂದ್‌ಂಡ: ಇಲ್ಲಡ್ ಯೇರೆಗ್‌ಲಾ ಒರಿಯಗ್ ಮೈ ನಿಲಿಕೆ ಸಿಬ್ಬ ಆಂಡ ಇಲ್ಲದಾಕುಳು ಆಯ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಡ್ಲು ಪಣ್ಪಿನಿ: ಸ್ವಾಮಿ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೇ, ಯೆನ ಆಣ ಮೈ ನಿಲಿಕೆ ಸಿಬ್ಬ ಆತ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ದೇವೆರ್ ಗುಣ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರೊಡು ಇಂಬ್ಯ ಮೈ ನಿಲಿಕೆ ಆತಿ ಸಿಬ್ಬ ಮಾಯಿದ್ ಪೋಂಡುಂದಾಂಡ ಆ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಸ್ತಳೊಕು ಭಂಗಾರ್‌ದ ಸಿಬ್ಬ ಪಾಡ್ವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ವೆರ್. ಇಂಚೆನೇ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆ ಉಪದ್ರ ಇತ್ತಿನಾಕುಳು ಆ ದೇವೆರೆಗ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರ್‌ದವು ದಿಂಜ ತರಹತ ಪರಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಪಂಡೊಂಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಗುಣ ಆಂಡ ಆ ಪರಕೆನ್ ಸೃಷ್ಠಿದಾನಿ ಸುಬ್ರಾಯ ಸ್ಥಳೊಕು ಪಾಡುವೆರ್.

ಆನಿ ಮದ್ಯಾನೊಗು ತೇರ್ ವೊಯಿಪೊಡು. ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಕು ದುಂಬೇ ತೇರ್ ಕಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ಪೊಡು. ತೇರುನಿ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ? ತೇರ್‌ದ ಕೊಟ್ಯಡ್ ಇತ್ತಿ ರಥೊತ ಜಿಡ್ಡೆಗ್ ಐತ ಅಂದ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ವೊಯಿಪು ಆಲಾಸ್ ಬಳ್ಳೆನ್ ಜಿಡ್ಡೆಗ್ ಹಾಕ್‌ದಿ ಕರ್ಬೊದ ಕೊಂಡಿದ ಉಳಯಿ ತಿಕ್ಕಾದ್ ಕತ್ತವುದು ಐನ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಊರುದ ಜವನ್ಯೆರ್ ಮಾತ ರಥೊತ ಬಳ್ಳೆಡ್ ಪಸ್‌ದ್ ಒಯ್ಯ ಪಾಡ್ದ್ ವೊಯಿಪುವೆರ್. ಇಂಚೆನೆ ರಥೊತ ಜಿಡ್ಡೆನ್ ಒಯಿತ್‌ದ್ ಐತ ಕೊಟ್ಯಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುವೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವಸ್ತಾನೊದ ಪಾತಾಲಿ ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರುದ ಪಠೇಲೆ, ಗುತ್ತಿನಾಯೆ

ಮೊಕುಳು ಮಾತ ಕೂಡುದು ಮೊಯಿಲಿಳೆಡ ತೇರ್ ಕಟ್ಟಾವೆರ್.

ತೇರ್ ಬೊಕ್ಕ ರಥ ಉಂದು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಒಂಜೇ. ರಥ ಕಟ್ಟುನಿ ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ ದುಂಬತ ರಥೊತ ಜಿಡ್ಡೆಗ್ ನಾಲ್ ಗಜೆ ಮರನ್ ಒಂಜೊಂಜೆನೆ ನಡ್ಪಿನಿ. ಈ ನಾಲ್ ಗಜೆ ಮರಲಾ ನಿದ್ದ ನಡಿಬೊಕ್ಕ ಐತ ತರೆ ಪಂದಂದಿಲೆಕ್ಕ ಚೌಕದ ನಾಲ್ ಪಲಯಿನ್ ಗಜೆಮರತ ಕೊಡಿಕ್‌ಲಾ ಒಂಜೆತ ಕೊಡಿಕ್ ಒಂಜೆನ್ ತಿಕ್ಕಾದ್ ಬಲ ಮಳ್ಪವೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜಿ ಅಂತೊರೊಡು ಪಲಯಿಳೆನ್ ಆ ಗಜೆ ಮರಕ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕತ್ತವುಡು ಬಿಗಿಪುವೆರ್. ಮೂಳು ತಿರ್ತ್ ತೇರ ಜಿಡ್ಡೆಗ್ ಸುತ್ತ ಮರತ ಕುಂಟೊಳೆನ್ ಕುಳ್ಳುಪ ದೀದ್ ಗುರಿಗಾರ ಬಂಣೊದ ಚಿತ್ರೊದ ಪಲಾಯಿಳೆನ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಐತ ಸುತ್ತ ಕಂಗ್‌ದ ಸಲಕೆಳೆನ್ ಬಿರುತ ಲೆಕ್ಕ ಬಗ್ಗಾದ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್, ಪಾಕ ಜನ ಪತಾಕಿ ಸುರಿಯೊಡು. ಪತಾಕಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಕುಂಟುದ ಕಿನ್ನಿಕಿನಿ ಚೌಕೊದ ತುಂಡುಲು. ಪಾಕ ಕೆಂಪು ಅರುವೆದ ಪತಾಕಿಳು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಈ ಪತಾಕಿಳೆನ್ ಸುರಿಯೆರೆ ಪಾಕ ಜನ ಮಿತ್ತ್ ಕೋಣು ಕೊರೊಡು. ಪತಾಕಿ ಸುರಿಯೊಡ್ಡ ದುಂಬು ರಥೊತ ತರೆಕ್ ಮುಗುಳಿ ದೀವೊಡು. ಈ ಮುಗುಳಿನ್ ದೀಪಿನಿ ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ ಈ ಮುಗುಳಿಗ್ ರಡ್ಡ್ ಕೋಡಿಗ್‌ಲಾ ಬಳ್ಳ್ ಪಾಡ್ದ್, ಗರುಡನ್ ಮಿತ್ತ್ ಯೆಂಚ ಯೇರಾವುಂಡಾ ಅಂಚೆನೆ ಈ ಮುಗುಳಿನ್ ಬಗ್ಗಾದಿ ಸಲಕೆದ ಮೇಲ್‌ಡೆ ಮಿತ್ತ್ ಶಿಖರೊಗು ಪೊಯಿತ್‌ದ್ ಅವುಳು ಬಲ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಮುಗುಳಿನ್ ಶಿಖರೊಡು ಯೇರಾನಗ ಕೊಂಬು ಉರಿಪೊಡು. ಮುಗುಳಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಬೆದ್‌ರ್‌ದ ಸಲಕೆಳೆನ್ ಉರೂಟುಡು ಬಗ್ಗಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಐಕ್ ಕೆಂಪುದ ತೋಪುದ ಅರುವೆನ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಪೊಲಿಯುನಿ. ಪೊಲಿದ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಐತ ತರೆಕ್ ಒಂಜಿ ಹಿತ್ತಾಳಿದ ಕಿನ್ನಿ ಮುಗುಳಿನ್ ದೀಪಿನಿ. ಇಂಚೆನೆ ತೇರ್‌ಗ್ ಮುಗುಳಿ ದೀದ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಮುಗುಳಿದ ಕೈತಳ್‌ಡ್ದ್, ಈ ಕುಂಟುದ ಪತಾಕಿಳೆನ್ ಸುರಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಡುಟು ರಡ್ಡ್ ಸುತ್ತುಗು ಕೆಂಪು ಪತಾಕಿನ್ ಸುರಿದ್ ತಿರ್ತ್ ಕುಡ ಬೊಳ್ದು ಪತಾಕಿಳೆನ್ ಸುರಿಪೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಿರ್ತ್ ಊರೂಟುಡು ಅಡ್ಡ ಸಲಿಕೆನ್ ಬಗ್ಗಾದ್ ಐಕ್ ಕತ್ತವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಐತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಗುಡಿಗಾರ ಬಂಣೊದವು ಅತ್ತರ ತಟ್ಟಿಳೆನ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಆ ತಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿನೆತ್ತ ಅಡಿಕ್ ಮುಂದೊಡು ಕುಕ್ಕು ತಪ್ಪು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ರಥೊತ ಜಿಡ್ಡೆದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಮರತವು ನಾಲ್ ಸಿಂಹೊಳೆನ್ ನಾಲ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೈಲ್ ಪಾಡ್ದಿ ನಾಲ್ ಬಾರೆನ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್‌ಲಾ ಜಿಡ್ಡೆದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಪತಾಕಿ ಸುರಿಯೊಂದು ಬನ್ನಗ ಮಾತ ಪತಾಕಿದ ತರೆಕ್‌ಲಾ ತಲೆಂಬು ನೂಲುನು ಸುಂದೊಂದು ಬರೊಡು. ಅತ್ತರ ತಟ್ಟಿದ ಅಡಿಕ್ ಕಳಿ ಮರದ ಝುಲ್ಲಿಳೆನ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಪೂತ ಮಾಲೆಳೆನ್‌ಲಾ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಇಂಚೆನೇ ರಥ ಕಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ತೇರ್‌ದ ಜಿಡ್ಡೆಗ್ ಒರ್ಮೆ ಯೆಂಣೆ ಪೂಜೊಡು. ದೇವಸ್ತಾನೊಳೆಡ್ ಜಾತ್ರೆಳೆ ಸಮಯೊಡು ಆಪಿ ತೇರ್‌ದ ಕ್ರಮ ಇಂಚೆನೇ.

ಸೃಷ್ಟಿದಾನಿ ಮಾತ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್‌ಲಾ ತೇರ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಕುಡ್ಪುದ

ಸೂಡದ ಸೃಷ್ಠಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸ್ತಳೊಟು ಸೃಷ್ಠಿ ಭಾರಿ ಗೌಜಿ ಆಪುಂಡು. ಪಾಕ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವಸ್ತಾನೊಳೆಡ್ ವಿಮಾನೊದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಮಂಟವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಐಕ್ ತಮರದ ಝುಲ್ಲಿಳೆನ್ ಮಿನಿ ಪಾಡುವೆರ್. ಕೆಲವು ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಅವುಲಾ ಉಪ್ಪುಜಿ. ದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ದರ್ಶನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯೊಡು ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬಲಿ. ಬೊಕ್ಕ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವೆರೆಗ್ ಪೂಜೆ, ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಮಾತ ಗೌಜಿಡ್ ವಣಸ್, ಮಡಸ್ತಾನ ಈತೆ ಗೌಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ಸುಬ್ರಮಂಣ್ಯ, ಕುಡ್ಪು ಸೃಷ್ಠಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನವುಳು ಭಾರಿ ಗೌಜಿಡ್ ಸೃಷ್ಠಿ ಆಪುಂಡು. ಅಂದ್‌ಂಡ ಅವುಳು ಸೃಷ್ಠಿ ದಿಂಜ ಗೌಜಿ ಆಪುಂಡು ಇನ್ನಿನೆನ್ ಜನೊಕುಳು ಕೇಂಡ್‌ದ್ ೩–೪ ದಿನೊಕು ದುಂಬೇ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಡೊಣ್ದು ಪೋಪೆರ್.

ಇಂಚೆನೆ ಅವುಳು ಭಾರಿ ಜನೊಕುಳು ಕೂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಮದ್ಯನದಗ ದೇವೆರ್ ಪಿದಾಡುವೆರ್. ದೇವೆರ್ ಪಿದಾಡ್‌ನಗ, ಕೊಂಬು, ನಗರಿ, ದಿಡ್‌ಂಬು, ವಾದ್ಯ, ರಣಕಾಲೆ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಉರಿತೊಂದು ಪಾಕದೆನ್ ಬೊಟ್ಟೊಂದು ದೇವೆರ್ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪೆರ್. ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾಗಸರ ವಾದ್ಯ ಮಿನಿ ಸಜ್ಜಿಡ್ ಉರಿತ್‌ದ್ ಜೋರುಡು ಬೊಟ್ಟುವೆರ್. ಆಪಗ ದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬುನಾಯಗ್ ಜೋರುಡು ದರ್ಶನ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಪಗ ಜನೊಕುಳೆ ನಿಗ್ಗ್ ಜೋರಾಪುಂಡು. ಇಂಚೆನೆ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬಲಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ವಾದ್ಯ ಉರಿಪುನವು ಉಂತಾದ್ ದೀಪೆರ್, ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತೇರ್‌ದಡೆ ಬರ್ಪೆರ್. ದೇವೆರ್ ತೇರ್‌ದ ಕೈತಡೆಗ್ ಬರೊಡ್ಡ ದುಂಬೇ ತಂತ್ರಿದಾಯೆ ರಥೊಕು ತೀರ್ಥ ತಳಿತ್‌ದ್ ಶುದ್ಧ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊಡು. ಇಂಚೆನೆ ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯ ಪಕ್ಕ್ಯೆ ನಿಶಾನಿಡ್ ದೇವೆರ್ ರಥೊಕು ಮೂಜಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಥೊತ ಯೆದ್‌ರ್ ದರ್ಶನ ಆಪುಂಡು. ಆಪಗ ತೇರ್‌ಗ್ ಲೆಂಚಿ ದೀವೊಡು.

ಲೆಂಚಿ ದೀಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಡುದಿನಾಕುಳೆಡ್ ಮಾತೆರೆಡಲಾ ಕೈ ಭಾಷೆಡ್ ರಥೊತ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಂಚಿದ ಒಂಜಿ ಮುಟ್ಟು ಮಿತ್ತಾದ್ ಪಕ್ಕ ತಿರ್ತ್ ಜಪ್ಪುವೆ. ಇಂಚೆನೆ ದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬುನಾಯೆ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕೈ ಭಾಷೆಡ್ ಮಾತೆರೆಡಲಾ ರಥೊಕು ಮಿತ್ತ್ ಪೋಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೂಜನೆ ಸರ್ತಿಡ್ ರಥೊಕು ಮಿತ್ತ್ ಪೋಪೆ. ರಥೊಕು ಮಿತ್ತ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತಂತ್ರಿದಾಯೆ ದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬುನಾಯ ತರೆಡ್ದ್ ದೇವೆರೆನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ರಥೊತ ಜಿಡ್ಡೆದ ನಡುಟು ಇತ್ತಿ ದೇವೆರ್ ಕುಳ್ಪು ಪೀಠೊಡು ದೀಪೆ. ರಥೊತ ಉಳಯಿ ದೇವೆರ್ ವೊಕ್ಕೆಲಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಇರ್ವೆರ್ ಅಂಚಿಡ್ದ್ ಇಂಚಿಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ದೀಟಿಗೆ ಪತ್ತೊಂಣೊಡು ತಿರ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಇರ್ವೆರ್ ಅಂಗೀ, ಇಜಾರ, ಕೆಂಪು ರುಮಾಲ್ ಮಿನಿ ಕಟ್ಟೊಂದು, ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಗ್ ಗುಂಡು ಸರ ಕೈಕ್ ಬಳೆ ಮಿನಿ ದೀವೊಂಡು ಕೈಟ್ ಕೋಲು ಚಾಮರ ಮಿನಿ ಪತ್ತೊಣ್ದು ರಥೊತ ಗಾಲಿದಳ್ಪ ಮಿತ್ತ್‌ಡೆ ಉಂತೊಣೊಡು.

ದೇವೆರ್ ರಥೊಕು ಮಿತ್ತ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಜನೊಕುಳು ಮಾತ ರಥೊತ

ಬಳ್ಳ್‌ಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ರಥೊನು ವೊಯಿಪುವೆರ್. ಆಪಗ ಗೌಜಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ವಾದ್ಯ ರಣಕಾಲೆ ಸಂಮೇಳ ದಿಡುಂಬು ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಜೋರುಡು ಬೊಟ್ಟುವೆರ್. ರಥ ವೊಯಿಪೊಡ್ಡ ದುಂಬು ದೇವೆರೆ ದಿಂಜ ಪಂದ್ರ್ ತಾರಾಯಿಳು ದೇವೆರೆಗ್ ಹಂಣ್‌ಗಾಯಿ ಮಳ್ಪೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಈ ಹಂಣ್‌ಗಾಯಿಳು ದೇವೆರೆಗ್ ಸಮರ್ಪಣೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ರಥೊತ ಬಳ್ಳ್ ಪತ್ತೆರೆ ವೇಳ್ಯ ಆನಗ ಜನೊಕುಳು ಮಾತ ಕೈಟ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ತಾರಾಯಿ ಪತ್ತೊಣ್ದು ರಥೊತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಅಜಕಾಯಿ ದರ್ಪುವೆರ್. ರಥ ವೊಯಿಪುನಗ ಕೆಲವು ಜನ ರಾಶಿ ಪಂದ್ರ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಬಾರೆದ ಪಂದ್ರುಳೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ರಥೊತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ದಕ್ಕುವೆರ್. ಬೆಡಿತ ಸರಪಳಿಗ್ ತೂ ದೀದ್ ಬೆಡಿ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಇಂಚೆನೆ ಬಾರಿ ಗೌಜಿಡ್ ರಥೊನು ವೊಯಿತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರಥೊನು ಉಂತಾದೀಪೆರ್. ರಥ ಉಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ಜನೊಕುಳು ಮಾತ ಕೈ ಬೊಟ್ಟುವೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದುಂಬತ ತೇರ್‌ಗ್ ಅಜಕಾಯಿ ದರ್ತ್‌ದಿ ಮಾತ ತಾರಾಯಿಳೆನ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಚೂರಾತಿ ತಾರಾಯಿದ ಪೂಳುನು ತಾರಾಯಿದ ಕಡಿನ್ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಪೆಜಿದ್ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ಪೆರ್. ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದ್ ತೇರ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ಕೆಲಸದ ಮ್ಯೊಲುಳು ಮಾತಾ ಪಾಲ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ತನುಕುಳೆ ಇಲ್ಲಡ್ ತಿನ್ಪೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಮಾತ ದೇವಸ್ತಾನೊಗು ಪೋದು ಐಟ್ ಕೆಲವೆರ್ ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ತಾನ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ತಾನ ಅಂದ್‌ಂಡ ಉಣೊಡ್ದ ದುಂಬು ಉಳಯಿದ ಅಂಜಣೊಡು ಪುರೆಲುನಿ. ಈ ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ತಾನ ಮುಗಿಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಮಾತ ಉಣ್ಪಿ ಕೆಲಸ ತೂಪೆರ್. (ಅಂದ್‌ಂಡ) ಇರೆ ಪಾಡ್ದ್ ನುಪ್ಪು ಬೊಕ್ಕ ಕೈಪು ಮಿನಿ ಬಳಸ್‌ದ್ ಉಳಯಿದ ಅಂಜಣೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಪಿದಯಿದ ಅಂಜಣೊಡು ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಅಂಜಣೊಡುಲಾ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಉಣರೆ ಕುಳ್ಳುವೆರ್. ಮಾತ ಉಂಡುದು ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಗೋವಿಂದ ಪಾಡ್ದ್ ಲಕ್ಕುವೆರ್. ಲಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಮಡಸ್ತಾನ ಮಳ್ಪುನಾಕುಳು ಮಾತ ಆ ಮಡೆತ ಮೇಲ್‌ಡ್ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೊಂದು ಬಾಯಿಡ್ ಗೊವಿಂದಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಡೆಟ್ ಪೊರೆಲುವೆರ್. ಉಳಯಿಡ್ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಾಣೆರೆ ಪೊಡ್‌ಂಜಾವು ಮಾತಾ ಪೊರೆಲುವೆರ್. ಪಿದಯಿದ ಅಂಜಣೊಡು ವೊಕ್ಕೆಲಾಕುಳು ಮ್ಯೊಲಿಳು ಮೊಕುಳು ಮಾತ ಪೊರೆಲುವೆರ್. ಮೊಕುಲು ಮಡೆಟ್ ಪೊರೆಲ್‌ನಗ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಉಳಯಿಡ್ದ್ ಮಡೆತ್ತ ಯಿರೆನ್ ನುಪ್ಪುನು ಮಾತ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಮೊಕುಳೆ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಪಿದಯಿದ ಅಂಜಣೊಡು ಪೊರೆಲುನಾಕುಳೆ ಮೇಲ್‌ಗ್ ವೊಯಿತ್‌ದ್ ದಕ್ಕುವೆರ್. ಆಕುಳು ಆ ಮಡೆ ನುಪ್ಪುನು ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವರೆ ಪ್ರಸಾದ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣ್‌ದ್ ಉಳಯಿದ ಅಂಜಣೊಡ್ದು ದಕ್ಕಿ ಮಡೆ ಇರೆನ್ ನುಪ್ಪುನು ಯೆಂಕ್ ತಿಕ್ಕೊಡು ಯೆಂಕ್ ತಿಕ್ಕೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ನೂಕೊಂದು ಉರ್ಡೊಂದು ಆ ಮಡೆತ ನುಪ್ಪುನು ತರೆಕ್ ವೊರ್ಮೆ ಮೈಕ್ ವೊರ್ಮೆ ಬಿರ್ಕೊನುವೆರ್. ಮಡೆತ ಇರೆನ್‌ಲಾ ಉರ್ಡೊಣುನಗ

ಚೂರು ಚೂರು ಮಳ್ತೊಂಡು ಕೈಟ್ ಏಕೊಂಡು ಅಂಜಣೊಡು ಪೊರೆಲುವೆರ್. ಉಂದೆಕೇ ಮಡಸ್ತಾನ ಪಣ್ಪಿನಿ. ಬಿರುವೆರ್‌ಲಾ ಮಡೆಸ್ತಾನ ಮಳ್ಪುವೆರ್, ಮೊಕುಳು ಉಳಯಿದ್ ಅಂಜಣೊಗು ಆವಡ್, ಪಿದಯಿದ ಅಂಜಣೊಗು ಆವಡ್ ಬರಿಯರೆಗ್ ಬಲ್ಲಿ.

[A/2564-4& A/2564-5]

'ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಷಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಮ' ಎಂಬ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು [A/2564-4] ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ [A/2564-5]ರಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಷಷ್ಟಿಯ ದಿನ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಸುಡುಮದ್ದು ಸುಡುವುದು, ಮಣಿಸರಕು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮಳಿಗೆಗಳಿರುವುದು, ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಗಡಿನ ತೊಟ್ಟಿಲು ಮಗು, ಚಿನ್ನದ ಸಿಬ್ಬಗಳನ್ನು ಹರಕೆ ತೀರಿಸಲು ಬರುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಾರುವುದು, ಹರಕೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಾರಣ, ಹರಕೆ ತೀರಿಸುವುದು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರಥ ಎಳೆಯುವುದು, ರಥ ಎಳೆಯುವ ಕ್ರಮ, ರಥ ಕಟ್ಟುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿವರ, ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ಕುಡ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಷಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ, ದೇವರು ಹೊರಡುವ ಕ್ರಮ, ನಡೆಯುವ ಆಚರಣೆ, ದೇವರು ರಥವನ್ನು ಹತ್ತುವ ಕ್ರಮ, ಪೊಡಿ ಮಡೆಸ್ತಾನ, ಮಡೆಸ್ತಾನದ ವಿವರಗಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಬ್ರಾಯ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಷಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಮ. ಇಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ದೇವಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅಂಶವೊಂದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದ್ದು ತೌಲನಿಕವಾದ ಪರಿಶೀಲನೆಯೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯುವ ಬಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ರಥ ಕಟ್ಟುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಿಶನರಿಗಳ ದಾಖಲಾತಿಯ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ತದನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡ್ಪು ದೇವಳದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿರುವ ಫೋಟೋವನ್ನು ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.(ನೋ.ಅನುಬಂಧ) ಆದರೆ ಈ ಫೋಟೋದ ವಿವರದಲ್ಲಿ ಉರುಳು ಸೇವೆಯೆಂದಾಗಲೀ ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ತಾನ ವೆಂದಾಗಲೀ ಹೇಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ದಿನಾಂಕ ೨೪.೦೧.೨೦೧೦ರಂದು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಲ್ಲೊಂದಾದ ಕುಡುಪು ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಂಶಾನುಪಾರಂಪರ್ಯ ವಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ರಥ ಕಟ್ಟುವವರಾದ ಸುರೇಶ್ ದೇವಾಡಿಗ (ವ.೪೯) ಅವರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇವರು ಮೊಯಿಲಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ.ಎಂ. ರೋಹಿಣಿಯವರು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರು. ಹಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆತಿದ್ದು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಆಲಾಸ್ ಬಲ್ಲ್ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಲೋವದ ಬಲ್ಲ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಗ್ಗ ಜಗ್ಗಾಟ ಆಟಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ದಪ್ಪದ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಆಲಾದ್ ಎನ್ನುವುದಿದೆ. ಗಜೆ ಮರವನ್ನು ಈಗ ಗಣೆ ಮರ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರದ ಹಲಗೆಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈಗ ಅಲ್ಯುಮೀನಿಯಂ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹನ್ನೆರಡು ದೇವರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಕೆಂಪು ತೋಮುದ ಅರುವೆಯೆಂಬುದು ಈಗ ಟಾಕೆ ಬಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ. ಅತ್ತರ್ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ಹಲಗೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಡ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಶೀಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವರು ಹೊರುವವರಿಂದ ಈಗ ತಂತ್ರಿಯವರು ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಅರ್ಚಕರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಇಬ್ಬರು ರಥದ ಕೆಳಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಚಾಮರ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರಥದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಕೆಳಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ಚಕ್ರದ ಬಳಿ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಚಾಮರ ಬೀಸುವವರ ಎರಡು ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವ ಚಾಮರ ಬೀಸುವವರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿರಿಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಅರ್ಚಕರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಈಗಲೂ ರಥ ಎಳೆಯಲು ಮೊಯಿಲಿ ಸಮುದಾಯದವರೇ ಮೊದಲು ಹಗ್ಗ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಈಗ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಡೆಯುವ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗುತ್ತಿನವರು, ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮುಂತಾದವರು ಒಡೆಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ದೇವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು, ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದೇವರು ಹೊರುವವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಫಲದಾನ ನೀಡುವ ಕ್ರಮವಿದೆ. ಎರಡು ದೇವರಾದರೆ ಎರಡು ಫಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಪೊಡಿ ಮಡೆಸ್ನಾನ, ಮಡೆಸ್ನಾನದ ವಿವರಗಳು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಈಗ ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ನಾನ (ಅಂದರೆ ಊಟ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ಉರುಳುವುದು) ಮಾತ್ರವಿದ್ದು ತೇರು ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಬಿಲ್ಲವರಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ವಠಾರದ ಹೊರಗೆ ಮಡಸ್ನಾನ ನಡೆಸುವ ಕ್ರಮ ಇತ್ತು. ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಂಗಣಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಳಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ನಾನ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಳಾಂಗಣದಿಂದ ಹೊರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಎಂಜಲು ಎಸೆವ ಕ್ರಮದ ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅರ್ಚಕರೊಬ್ಬರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದೆ ಮಡಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತರಾದವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಮನೆಯವರು ಎಂಜಲನ್ನು ಎರಚುವ ಕ್ರಮವಿದ್ದಿತು. ಷಷ್ಠಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳಿವೆ. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಅವರು ತಾವು ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ ಹಿರಿಯರು ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (ಸಂದರ್ಶನ ೧೯.೦೫.೨೦೧೦). ಇದು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ದೊರಕುವ ಪ್ರಾರಂಭಘಟ್ಟದ ತುಳು ಬರವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ.

೨೦. ಒಡಿಪುದ ಪರಿಯಾಯ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?

ಒಡಿಪುಡು ಅಷ್ಟ(ಯೆಣ್ಮ) ಮಠ ಉಂಡು. ಮಠೊಕ್ಕು ಒರಿ ಸ್ವಾಮಿಲಾ ಉಳ್ಳೆ. ಮೋಕುಳು ಕ್ರಿಷ್ಣಗ್ ಪೂಜ ಮಳ್ಪು ಯೆಣ್ಮ ಸ್ರೀಕುಳುಗೆ. ಮೋಕುಳು ಮದ್‌ಮೆ ಮಸ್ರಿ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮೋಕುಳು ತನುಕುಳೆ ತನುಕುಳೆ ಮಠತ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿನ್, ಭೂಮಿ ಬರೆನ್ ಮಾರಿಯೆರೆ ಸೇರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ವೃದ್ಧಿ ಮಳ್ಪೊಲಿ. ಮೋಕುಳೆಡ್ ಒರಿ ಪ್ರಾಯ ದಂಗಿನಾಯೆ, ತನ ನಂತ್ರೊಡು ಸ್ವಾಮಿ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ, ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕುಟುಂಬೊಡ್ದು ಆಕುಳೆ ಒಪ್ಪಿಗೆದ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಮಾಣಿನ್ (ಆಣನ್) ಅಜತ್‌ದ್ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ತನ ಮಠೊಟು ಬೇತೆ ಸ್ವಾಮಿಳೆನಾಕುಳೆನ್ ಮಿನಿ ಕೂಡಾದ್, ಆ ಮಾಣಿಗ್ ಆಸ್ರಮ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಉಂದೆಕ್ ಶಿಸು ಪತ್ತುನಿ ಯಿನ್ಪೆರ್. ಬೇತೆ ಸ್ವಾಮಿಳೆನಾಕುಳೆಡ್ ಯೇರೆಗಾಂಡಲಾ ಮನಸ್ ಯಿತ್ತ್‌ಜಿಡ್ಲಾ ಈ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ಶಿಸು ಪತ್ತಿಯೆರೆ ಅಧಿಕಾರ ಉಂಡು. ಸ್ವಾಮಿನ ಮೆಗ್ಗೆ ಪಲಾಯಾಡ್ಡೆ ಬಾಲೆಳೆಡ್ ತಕ್ಕದ ಮಾಣಿ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ, ಶಿಸು ಪತ್ತುವೆರ್. ಯಿಜ್ಜಾಯಿ ಪಕ್ಷೊಡು ಬೇತೆ ಕುಟುಂಬದವು ಪತ್ತುವೆರ್. ಈ ಶಿಸು ಮಾಣಿನ ಅಮ್ಮಗ್ ಉಪ್ಪು ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಡಾವಡ್ ಹಿರಿಯೆರೆನೆಟ್ ಆವಡ್ ಹಕ್ಕ್ ತತ್ತ್‌ಂಡ್, ಬೇತೆ ಬಾಲೆಳೆಗೇ ಸೈ. ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಕುಟುಂಬೊಡು ಒರಿಯೇ ಆಣ್ ಯಿತ್ತಿ ಪಕ್ಷೊಡು ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಆಸ್ತಿಗ್ ಬಾಧ್ಯಸ್ತೆ ಆವೊಡತ್ತಾ. ಶಿಸು ಪತ್ತಂದೆನೇ ಒರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಸೈತ್ ಪೋಯೆಡ, ಬಾಕಿ ಯೇಳ್ ಮಠತ ಸ್ವಾಮಿಳೆನಾಕುಳು ಕೂಡುದು ತನುಕುಳೆಗ್ ಮನಸಾಯಿ ಮಾಣಿಗ್ ಆಸ್ರಮ ಕೊರೊಲಿ. ಸ್ವಾಮಿಳೆನಾಕುಳೆಗ್ ತನುಕುಳೆ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಲಾ ತತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಮೆ ಸೂತಿಗಲಾ ಯಿಜ್ಜಿ. ಸೈಯ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಮಠೊಕೇ ಸಂದಿಯೆರ್.

ಸ್ವಾಮಿಳೆನಾಕುಳೆಗ್ ಒಕ್ಕನೂಲು ಲಂಗೋಟಿಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಾವೆ ಕುಂಟೇ ಆವೊಡು. ಮೋಕುಳು ಸನ್ನೇಸಿಳು ಅಂದ್‌ದ್‌ಲ ಪಣ್ಪೆರ್. ಮೋಕುಳು ತಿಂಗೊಳುಗೊರ ತಿಥಿ ಗಳಿಗೆ ತೂದು, ಕೂಜಲ್ ಮೀಸೆ ಮಿನಿ ಪೂರಾ ರೋಮ ಗೀಸಾವೆರ್. ಅಂದ್‌ಂಡ ಪೊಂಣ್ಣವೆ ರೂಪದ ಲೆಕ್ಕನೇ. ಯಿಂಚೆನೆ ಕ್ರಿಷ್ಣಗ್ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊಗು ಒರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪೊಡು. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಕ್ರಿಷ್ಣ ದೇವಸ್ತಾನದ ಪೂರ ಆಡಳ್ತೆ ಬೇತೆ ಅನಂತೇಶ್ವರ, ಚಂದ್ರೇಶ್ವರ ಮಿನಿ ದೇವಸ್ತಾನೊಳೆ ಗುಡಿಕುಳೆ ಮಿನಿ ಪೂಜೆಲಾ ಮಾತ ಆಡಳ್ತೆಲಾ ಆಯನ (ಜಾತ್ರೆ) ವಣಸ್‌ದ ಮಾತ ಲೇಸ್‌ಲಾ ತನ ಅವುದಿ ಮುಟ್ಟ ತಾನೇ ನಡಪುಡೊಡು. ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಮಿನಿ ಸರಕಾರದ ಸಸ್ತಿಗೆ, ಬಂಡಾರದ ಭೂಮಿದ ಹುಟ್ಪೊಳಿ ಮಿನಿ 2 ವರ್ಷದ ಖರ್ಚಿಗ್ ಮಿನಿ ಕಡಮೆ ಆಪಿನವುಲಾ ಉಂಡು. ಐಶ್ವರ್ಯ ಯಿತ್ತಿ ಮಠತ ಸ್ವಾಮಿ ಆಯಿ ಪಕ್ಷೊಡು ಸ್ವಂತ ಮಠತ ಪಣವು ಪಾಡ್ದ್ ಗಡ್ದ್ ಮಳ್ಪುವೆ.

ಬಡವೆ ಆಯಿ ಪಕ್ಷೊಡು ಆಯನೊಡು ಬೆಡಿ ಮರ್ದ್ ಸುಡ್ಪಿನೆಟ್ ವಣಸ್‍ದ ತೀಕ್‍ಡ್ ಮಿನಿ ಮಾತ ತರೊಟು ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ತ್‍ದ್, ವಾಯಿದೆ ಮುಟ್ಟ ಯೆಂಚಲಾ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುಲೆಕ್ಕ ತೂಪೆ. ಯೇತ್ ಖರ್ಚಿಗ್ ಅಡಚಣೆ ಆಂಡಲಾ ದೇವಸ್ತಾನದವು ಆವಡ್, ಮಠತವು ಆವಡ್ ಹುಟ್ಟೊಳಿದ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆದ ಪಣವು ಯೇತಾಂಡಲಾ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ಪೊಲಿ ಹೊರ್ತು ಭೂಮಿ ಬರೆ ಮಿನಿ ಮಾರಿಯೆರೆಲಾ ಅಡಉ ಸಡವು ಪಾಡಿಯೆರೆಲಾ ಬಲ್ಲಿ. ಅಂಚ ಮಳ್ತ್‍ಂಡ ಮಂಜೂರಾಪುಜಿ. ದಿಂಜ ಪಣವು ಯಿತ್ತಿ ಮಠತ ಸ್ವಾಮಿ ಆಂಡ ಆಯನ ಮಿನಿ ಗಡ್ಡ್ ಮಳ್ತ್‍ದ್ ಜನೊಕುಳೆನ್ ಮೆಚ್ಚಾವೆ. ಉಂದು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಒರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಪರಿಯಾಯ ಕುಳ್ಳುನೆಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬೇ ಮಾಮೂಲು ಪ್ರಕಾರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಶೊಳೆಡುಪ್ಪು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯ ಯಿತ್ತಿ ಬ್ರಾಣೆರೆ, ಉದ್ಯೋಗಸ್ತೆರೆ, ಹಿಂದು ಅರಸುಳೆ ಭೇಟಿ ಮಳ್ತ್‍ದ್ ಆಕುಳೆಡ್ದ್ ಆತೀತ್ ಪಣವು ಹೊಂದೊಣ್ದು, ಪಾಕ ಸಾವಿರ ರುಪ್ಯಾ ಕೂಡಾವೊಣ್ದು ಪರಿಯಾಯ ಕುಳ್ಳಿಯೆರೆ ಒಂತೆ ದಿನ ಉಪ್ಪುನಗ ಬತ್ತ್‍ದ್ ಹಾಜ್ರಾಪೆರ್. ಒರಿ ಒರಿ ಹಿಂದು ಅರಸುಳು ಆನೆನ್‍ಲಾ ಯಿನಾಮು ಕೊರ್ಪಿನವು ಉಂಡು.

ಹಿಂದುಳು ಸ್ವಾಮಿಳೆಗ್ ದೇವೆರೆ ಲೆಕ್ಕನೇ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಬ್ರಾಣೆರಾಂಡಲಾ ಸ್ವಾಮಿಳೆ ಪಾದದ ದುಂಬು ಅಡ್ಡ ಬೂರುವೆರ್. ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಹಿಂದು ಸರಕಾರ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತೆರ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ತರೆ ಬಗ್ಗಾದ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಳ್ತೆರ್ಡಲಾ ಸ್ವಾಮಿ ಕೈ ದೆರ್ಪಯೆ, ಮುಗ್ಯಯೆ. ಬಾಯಿಡ್ ಯೇತ್‍ಲ ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ಪಾತೆರುನವು ಉಂಡು. ಒರಿ ಒರಿ ಸ್ವಾಮಿಳೆನಾಕುಳು ದಾಲ ಒಂಜಿ ಅನ್ಯಾಯೊಗು ಪೋವಂದೆ, ಕಳು ಪಣಂದೆ, ಹಾದ್ರ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಳ್ಪಂದೆ ಭಕ್ತಿಡ್ ಉಳ್ಳೆರ್‍ಗೆ.

ಯಿಂಚ ಪರಿಯಾಯ ಕುಳ್ಳು ಸ್ವಾಮಿ ಆ ದಿನತಾನಿ ಕಾಂಡೆ ರಾತ್ರೆ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಕಾಪುದ ಕೈತಳ್ ಉಪ್ಪು ದಂಡ್‍ತೀರ್ಥ ಯಿನ್ಪಿ ಕೆರೆಟ್ ಮಿಯೊಣ್ದು, ಪಿರ ಬತ್ತ್‍ದ್ ಮಿಶ್ಯೊನು ಕಂಪವುಂಡುದ ಕೈತಳ್ ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟುಪ್ಪು ಜೋಡು ಕಟ್ಟೆದಳ್ಪ ಉಂತುವೆರ್. ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಬಾಕಿ ಯೇಳ್ ಮಠತ್ತ ಸ್ವಾಮಿಳು ಕುಳ್ಳು ಸ್ವಾಮಿನ್ ಯೆದ್‍ಕೊಣಿಯೆರೆ ಬಿರ್ದಾವಳಿ ಸಮೇತ ಬತ್ತ್‍ದ್, ಕ್ರಿಷ್ಣ ದೇವಸ್ತಾನೊಗು ಡಂಬಾಚಾರೊಡು ಲೆತೊಣ್ದು ಪೋಪೆರ್. ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಡ್ ಮಾರ್ಗೊಡು ಜನತ ಗುಂಪುಡು ದೆಕ್ಕಿ ಯಿಜ್ಜಿ. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ದೇವಸ್ತಾನದ ಉಳಯಿ ಮಾನಸ್ತೆರ್ ಸರಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತೆರ್ ಮಿನಿ ಬೈಟಕ್ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಆಪಗ ಲಕ್ಕು ಸ್ವಾಮಿ ಕಡೆಡ್ದ್, ಕುಳ್ಳು ಸ್ವಾಮಿ ಕಡೆಕ್ ಮಾತ ಬುಡುದು ಕೊರೊಡು. ಅಂದ್‍ಂಡ ಕ್ರಿಷ್ಣ ಮಂಟಪೆದ ಉಳಯಿತ್ತಿ ಪೂರ ನಗ ನಾಣ್ಯೊಳು ಬೇತೆ ದೇವಸ್ತಾನೊಳೆನವುಲಾ ಉಂದೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಯಿತ್ತಿ ಕಂಚಿ ತಾಂಬ್ರ ಕರ್ಬ ಮಿನಿ ಪಾತ್ರ ಸಮಾನೊಳೆನ್‍ಲಾ ಭೂಮಿ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿನ್‍ಲಾ

ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರೊಡು. ನನ ಮಿತ್ತ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ಮುಟ್ಟ ಆಯಾ ಕೆಲ್ಸ ನಡಪುಡಿಯೆರೆ ತಕ್ಕ ಜನೊನುಲಾ ಅವ್ವೇ ಗಳಿಗೆಡ್ ನೇಮಕ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಅಂದ್‌ಂಡ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರೆ, ಕೊಟ್ಟಾರಿ, ಸೇನವೆ, ನನ ತರತರತ ಕೆಲಸೊಗು ಐಕ್ ತಕ್ಕ ಜನೊನುಲಾ ದೀಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕಟ್ಟಳೆ ಪ್ರಕಾರ ಕುಳ್ಳು ಸ್ವಾಮಿ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್, ಊರುದಾಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಪರ ಊರುಡ್ದು ಬತ್ತಿನಾಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಭಾರಿ ಮಲ್ಲ ವಣಸ್ ಆಪುಂಡು. ಆನಿ ರಾತ್ರೆಗ್ ಮಲ್ಲ ತೇರ್ ಒಯಿತ್‌ದ್, ಬೋಡಾಪಿ ಬೆಡಿ ಮರ್ದ್ ಸುಡ್ದು ಗಡ್ಡ್‌ದ ಆಯನ ಆಪುಂಡು. ಉಂದು ಕುಳ್ಳು ಸ್ವಾಮಿನವು ಸುರುತ ಆಯನ. ಯಿಡೆಗ್ ಪರಿಯಾಯ ಮುಗಿಂಡ್.

[A/1441 pp. 404-408]

'ಉಡುಪಿಯ ಪರ್ಯಾಯ ಎಂದರೇನು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ಯಲ್ಲಿರುವ ಅಷ್ಟಮಠ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಅವರು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ ಪರಂಪರೆ ಮುಂದುವರೆವ ಬಗೆ, ಪರ್ಯಾಯದ ವಿವರ, ಪರ್ಯಾಯದ ದಿನ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳ, ಪರ್ಯಾಯ ಪೀಠ ಹಸ್ತಾಂತರ, ಪೂಜೆ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಪ್ರಮುಖ ದೇಗುಲವೊಂದರ ಪದ್ಧತಿ, ಕ್ರಮ ನಿಯಮ ಸಂಬಂಧೀ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಂಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂಸದೊಳಗೆ ಅರ್ಥ ನೀಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿನ ನಿರೂಪಣೆಯ ವಿಧಾನವೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

೨೧. ತಿರ್ಪತಿ ಯಾತ್ರೆ

ಈ ತುಳು ಸೀಮೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಬಿರುವೆರ್ ತಿರ್ಪತಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಭಕ್ತೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣೊಡು. ಅವುಳು ಬ್ರಾಣೆ ಸೂದ್ರೆ ಯಿನ್ಪಿ ಭೇದ ಯಿಜ್ಜಿಗೆ. ಈ ಊರುಡು ಪ್ರತಿ ಯಿಲ್ಲ ಪಿದಯಿ ಜಾಲ್‌ಡ್ ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ಉಂದು ಅವ್ವೆನ್ ನಂಬು ಗುರ್ತ ಆದುಂಡು. ಒಂಜಿ ಯಿಲ್ಲಡ್ ಯೇರೇರ್ ತಿರ್ಪತಿಗ್ ಪೋತೆರಾ ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕಾಂಡೆ ಗಂಜಿದ ವಣಸ್ ಆಪಿನೆಕ್ ದುಂಬು ಮೋಣೆ ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕೊಣ್ದು, ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆದಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಾಮ ಪಾಡ್ದ್ ಮೂಡಯಿ ಮೂಕುಡ್ದು ಸೂರ್ಯಗ್ ಕೈಮುಗಿದ್, ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಮುಕ್ಕೊಳು ಸುತ್ತ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಐಟ್ ನಡ್ತಿ ತುಳಸಿ ತ್ರೈತ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಚೆಂಬುದ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್, ಮೈತಿ ನೀರ್‌ಡ್ದ್ ಕೈಟ್ ಒಂತೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ನಾಲಯಿಗ್ ಮುಟ್ಟಾದ್ ತುಳಸಿದ ಒಂಜಿ ಯಿರೆನ್ ಒಡ್ತುದು, ತರೆಕ್ ಒಂಜಿ ಸುತ್ತು ತಿಂಗ್ರಾದ್ ಬಲತ ಕೆಬಿಟ್ ದೀವೊಣ್ದು, ಕೈಮುಗಿದ್ ಉಣಿಯೆರೆ ಕುಳ್ಳುವೆರ್. ಮನಸ್ ತೋಜಿಲೆಕ್ಕ ತಿಂಗೊಳು ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳುಗೊರ ತಿರ್ಪತಿ ದೇವೆರೆಗಂದ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಮಿನಿ ಮುಡಿಪುಗು ಪಾಡುನವು ಉಂಡು. ಯಿಂಚ ಪಾಡುನೆಟ್ ನಡಪಂದಿನವು ಹೆಚ್ಚ. ಯಿಂಚ ಪಾಕ ವರ್ಸ ಮುಟ್ಟ ಪಾಡೊಣ್ದು ಬರ್ಪೆರ್. ಈ ಮುಡಿಪುನು ಸುರುಟು ಪೋಯಿನಾಕುಳು ರಡ್ಡನೆ ಸರ್ತಿ ಪೋನಗಾವಡ್, ಪೊಸಬೆರ್ ಪೋನಗಾವಡ್, ಸಮ್ಮಂದಿಕೆರ್ ಪೋನಗಾವಡ್ ಕೊಂಡು ಪೋವೊಡು. ಈ ಮುಡಿಪುಡು ಸುಮಾರ್ 10-15ರುಪಾಯಿದ ದುಡ್ಡು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅನಪತಿ ಬನ್ನಗ ಉಂದೆಡ್ದ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ದುಡ್ಡು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಬೊಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರ್‌ದ ನಗ ಯೀಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀಪಿನವು ಉಂಡು. ಒದಗಿ ಮಿತ್ತ್ ಐಟೇ ಪಾಡುವೆರ್. ಪೋಕ್ರಿಳು ಆ ಗಂಟ್‌ಡ್ದ್ ಲಕ್ಕಾವುನವುಲಾ ಉಂಡು. ತಿರ್ಪತಿಗ್ ಪೋಯಿನಾಕುಳು (ತಿರ್ಪತಿಗ್ ಪೊತಿನಾಕುಳು) ಪೊಸ ಬಜಿಲ್ ಮಿನಿ ತಿನೊಡಾಂಡ, ಸುರುಟು ತುಳಸಿಗ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಆ ದೇವೆರೆಗ್ ತಾರಾಯಿ ದರ್ತ್‌ದ್ ಬಜಿಲ್ ಮೆರೆತ್‌ದ್ ದೀವೊಣೊಡುಗೆ. ವರ್ಸೊಗೊರ ಭೂತೊಗು ತಂಬಿಲ ಮಳ್ಪುಲೆಕ್ಕನೆ ತುಳಸಿ ಪೂಜೆಲಾ ಅವೊಡು. ಈ ಪೂಜೆದ ಸಮಯೊಡು ಬೋಡಾಂಡ ದಾಸಯನ್ ಬರಿಮಳ್ತ್‌ದ್, ದರ್ಶನ ಮಳ್ಪಾವುನವುಲಾ ಉಂಡು. ಯಿಲ್ಲ ಗುರುಕಾರಗ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಂಡುಡ ಜಾತಿ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆನ್ ಕೂಡಾದ್, ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಪದ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಲಿಪುನವುಲಾ ಉಂಡು.

ಊರುಡು ಬೇಲೆ ಕಾಲೆ (ಬೆನ್ನಿದ) ಮುಗಿಬೊಕ್ಕ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುದಾಕುಳು ತಿರ್ಪತಿಗ್ ಪೋವೆರೆ ಲಕ್ಕುವೆರ್. ಒಂಜಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ರಡ್ಡ್ ಗ್ರಾಮದಾಕುಳು ಒಕ್ಕಟ್ಟಾದ್,

ಒಂಜೇ ಪರಸೆ ಆದ್, ಉಂದೆಕ್ 3-4 ಗುರ್ಕಾಳ್ಲು ನೇಮಕಾಪೆರ್. ಈ ಗುರ್ಕಾಳ್ಲು ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಪರಸೆ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ನಡಪೊಡು. ಮುಖ್ಯಾದ್ ಲೆತೊಂಡು ಪೋವೆರೆಲಾ ಬರಿಯೆರೆಲಾ ಒರಿ ಯಿರ್ವೆರ್ ದಾಸಯನಾಕುಳೆನ್ ದೀವೊಂಬುವೆರ್. ಮೋಕುಳೆ ಪೋಪಿ ಬರ್ಪಿ ಖರ್ಚಿ ಪರಸೆ ತೂವೋಣೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ನೇಮಕ ಇತ್ತಿ ಸಂಬಳಲಾ ಕೊರೊಡು. ದಿನೊಕೊರ ಮಜಲ್ ಮಜಲ್‌ಡ್ ತಿರ್ಪತಿ ದೇವೆರೆಗ್ ವಸಂತ ಮಳ್ಪೊಡುಗೆ. ಅಂದ್ಂಡ ಬಜಿಲ್‌ದ ಮಿನಿ ಪಂಚಗಜ್ಜೆಯಿ ಮೆರೆತ್‌ದ್, ಯಿರೆಟ್ ಬಳಸ್‌ದ್, ಪಂದ್ ಪೂವು, ಪಿಂಗಾರ ದೀದ್, ದಾಸಯಡ್ದ್ ದರ್ಶನ ಮಳ್ಪಾದ್, ತನುಕುಳೆ ಪರಸೆಗ್ ರೋಗ ರಚನೆ ಮಾರಿ ರೋಗ ಮಿನಿ ಸೋಂಕಂದಿಲೆಕ್ಕಲಾ ಯೆಂಕುಳು ಯೆಂಚ ಬೆರಿಪಾಡ್ದ್ ಬತ್ತನಾ ಅಂಚೆನೆ ಬಂಜಿ ಪಾಡ್ದ್, ಕಾರ್‌ಗ್ ಮುಳ್ಳು ಸೆಡ್ಡಿಯಂದೆ, ಮುಂಡೊಗು ಮುಂಚಿದ ಕಾಲ್ ಪೂಜಂದೆ ಸುಖೊಟು ಊರುಗು ಮುಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ ನಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಪಿ ಬಹುಭಾರ ಈರೆ ಚಿತ್ತೊಗು ಕೂಡ್ಡಿನವು ಅಂದ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂಬುನೆಕ್ ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಆಪುಂಡುಗೆ. ಯಿಂಚೆನೆ ಪೋದು ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅರ್ಸಯ ಆನೆಂಗೆ ಮದ್‌ಮಾಸ ತಿನಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಕಂಡಣ್ಯ ಬೊಡೆದಿ ಉಳಯಿ ಮಿನಿ ಎಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಸಂಸಾರದಾಕುಳೆ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್‌ದ್ ಕೂಡ್ದುಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಶುದ್ಧೊಡುಪ್ಪೊಡು. ಇಂಚನೆ ಪೋದು ಪೋದು ತಲೊಕು ಮುಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ, ತರೆತ ಕುಜಲ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬೋಳಿತ್‌ದ್ ಅವುಳುಪ್ಪು ತೀರ್ಥೊಡು ತರೆಕ ಮೆಯಿಕ್ ಮಿಾದ್, ಮುಡಿಪು, ಪರಕೆ ಕೆಬಿತ ಮುರು, ಮೂಕುದ ಮಕುದಿ ಮಿನಿ ಭಂಡಾರೊಗು ಪಾಡ್ದ್, ದೇವೆರೆ ದರ್ಶನ (ಭೇಟಿ) ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ತಿರುಂಗುವೆರ್.

ಪೋನಗನೆ ತರತರತ ಸಂಕಡೊಡು ಪಾಕ ಜೀವ ಗಾಸಿ ಆಪಿನವು ಉಂಡು. ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಹೆಚ್ಚ್ ಕಡಮೆ ಪರಸೆ ಪರಸೆನೇ ಮುತ್ತುದು ಪೋಪಿನವುಲಾ ಉಂಡು. ಯೆಂಚಂದ್ಂಡ ಆಖೈರಿ ಸಮಯ ಆದ್ ಪೋಂಡ ನೀರ್‌ದಾಂತೆ ಗಲೀಜಿ ನೀರ್ ಪರ್‌ದ್‌ಲಾ ಕುಂಟು ಮೆಯಿ ಮಿನಿ ನಿರ್ಮಲದಾಂತೆ, ದಿಂಜ ಪರಸೆಳು ಒಟ್ಟಾದ್ ಪೋಯಿ ಪಕ್ಷೊಡು ದುರ್ವಾಸನೆ ಪುಟ್ಟುದು ಸನ್ನಿ ಮಿನಿಂಚಿತ್ತಿ ಅಂಟ್ರೋಗ ಪುಟ್ಟುದು ಪೋಯಿನಿಯಾಂಡ ಸಂಕಡದಾಕುಳೆನ್ ಅಳ್ಪಳ್ಪ ಬುಡುದು ಪಾರ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಸಂಸಾರದಾಕುಳು ಯಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಸಜ್ಜಿಡ್ ಪರಾಂಬರಿಕೆ ಮಳ್ಪಂದೆನೇ ಪಾರ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಸೈತಿನಾಕುಳೆನಾವಡ್ ಅರಜೀವೊಡು ಯಿತ್ತಿನಾಕುಳೆನಾವಡ್ ಸರಕಾರದ ಜನೊಕು ಮಿನಿ ಪೋಡಿದ್, ಕಾಡ್‌ಡ್ ಖಣಿಟ್, ಸಂಕದ ಸೂಂಬುಳೆಡ್ ತಲ್ಕಾದ್ ಬರ್ಪಿನವುಲಾ ಉಂಡು. ಒರಿನಾಕುಳು ಊರುಗು ಮುಟ್ಟುದು, ಅರ್ಸಯ ಆನೆಂಗೆ ತನುಕುಳೆ ಯಿಲ್ಲದ ಉಳಯಿ ಸೇರಂದೆ ಪಿದಯಿ ತಡೆದ್ ಗರೆಡಿಡ್, ದೇವಸ್ತಾನೊಡು ಅರ್ಸಯ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಅಂದ್ಂಡ ಆಯಾಯ ಜಾಗ್‌ಡೇ ಅಡ್ಡೆ ಮಿನಿ ಮಲ್ಲ ವಣಸ್ ಮಳ್ಪಾದ್, ದರ್ಶನ ಮಿನಿ ಆದ್ ದುಂಬು ತಿರ್ಪತಿಗ್ ಪೋತಿ ಗುರ್ತ ಪರಿಚಿತದಾಕುಳೆನ್‌ಲಾ ಪೊದ್ದೆರಿಪ್ಪೆರ್

ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದಾಕುಳೆನ್ಲಾ ಲೆಪುಡಾದ್ ವಣಸ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತನುಕುಳೆ ಯಿಲ್ಲಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಸಂಕಡದಾಕುಳೆನ್ ಸಾದಿಡ್ ಬುಡುದು ಬತ್ತಿ ಒರಿ ಒರಿ ಬಚಾವಾದ್ ಪಾಕ ಸಮಯದ ಮಿತ್ತ್ ಊರುಗು ಬರ್ಪೆರ್. ಯಿಂಚ ಯಾತ್ರೆದಾಕುಳು ಸಾದಿಡ್ ಬೂರುದು ಸೈತ್ದ್ ನಾಯಿ ಕುದುಕೆ ತಿಂದ್ಡ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಗೆ. ಅಂಡ ಯಿತ್ತೆ ಪುಗೆ ಭಂಡಿ ಯಿತ್ತ್‌ದ್ ತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಅಪಾಯ ಕಡಮೆ.

[A/1441 pp.397-401]

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ 'ತಿರುಪತಿ ಯಾತ್ರೆ'. ಇದರಲ್ಲಿ ತುಳು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣನನ್ನು ನಂಬುವುದು, ನಂಬಿಕೆಯ ಗುರುತಾಗಿ ಮನೆಯೆದುರು ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆಯಿರುವುದು, ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವರು ಅನುಸರಿಸುವ ಕ್ರಮ, ತುಳಸಿ ಪೂಜೆ, ಮುಡಿಪು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ, ತಿರುಪತಿಗೆ ಊರಿನವರು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕ್ರಮ, ಪೂರ್ವತಯಾರಿ, ಅನುಸರಿಸುವ ನಿಯಮಗಳು, ದಾಸಯ್ಯನ ಪಾತ್ರ, ದೇವರ ದರ್ಶನ, ಎದುರಾಗುವ ಸಂಕಟಗಳು, ಸಾವುನೋವು, ಸಾವು ನೋವನ್ನು ಮರೆ ಮಾಚುವುದು, ಮರಳಿ ಬಂದಾಗ ನಡೆಸುವ ಕ್ರಮದ ವಿವರಗಳಿವೆ. ತುಳು ಜನಪದರಲ್ಲೂ ತಿರುಪತಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುವುದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನ ಬಹುತೇಕ ಮಂದಿ ನಂಬುವ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳದ ಬಗೆಗಿನ ವಿಚಾರವಿದ್ದು ಮತಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧೀ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಪೂರಕವಾಗಿ ತುಳುವರ ನಂಬಿಕೆ ಆಚರಣೆಗಳ ವಿವರ ಅರಿತುಕೊಂಡು ದಾಖಲಿಸುವ ವಿಧಾನವಿದೆ. ಒಂದು ಯಾತ್ರೆ, ಅದಕ್ಕಿರುವ ಸಿದ್ಧತೆ, ಯಾತ್ರೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರಯಾಣದ ಬಗೆ, ಎದುರಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಒಳಗೊಳ್ಳುತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ 'ಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯಂತೆ' ಎಂದು ಯಾರೋ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ವಿವರಿಸುವ ಶೈಲಿಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ರಮಾನಾಥ್ ಕೋಟೆಕಾರ್ ಅವರ 'ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ' (೨೦೧೨, ಪು.೧೧೭)ದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸಮಕಾಲೀನತೆಯು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹೊಗೆಬಂಡಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಂಕೆ, ಕಂಸ, ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಬಳಕೆ ಇದೆ.

೨೨. ಬಪ್ಪನಾಡ್ ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿನ ಬೊಕ್ಕ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ದೈಯೊಂಗುಳೆನವು ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ

ಕೈಲಾಸೊಡು ಈಶ್ವರ ದೇವೆರೆ ಪಿರ್ತಿದ ಐನ್ ಕನ್ನೆ ಪೊಣ್ಣುಲು ನಾಲ್ ರಾಜ್ಯೊಳೆನ್ ತಿಂಗ್ಗ್‌ದ್ ಆಳ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಕಪ್ಪ ದೆತೊಣ್ದು ತನ್ಕುಳೆ ಕಾರ್ನಿಕೊನು, ರಾಜ್ಯೊಗು ತೋಜಾವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಮನಸ್‌ಡ್ ಪಿದಾಡೊಣ್ದು ತಿರ್ತ ಊರುಳೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೋಡಾಯಿ ಸೀಮೆಳೆನ್ ತಿಂಗ್ಗ್‌ದ್ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆಳೆನ್ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಪಂಡ್ ಪುಡಾಯಿನವುಳು ತನಕುಳೆ ಕೀರ್ತಿನ್ ಬೆಳಗಾದ್ ಕಡೆಕ್ ಬಡಕಾಯಿ ಭಾಗೊಡ್ದು ತುಳು ರಾಜ್ಯೊಗು ಬತ್ತೆರ್.

ಇಂಚ ಬನ್ನಗ ಸಾದಿಡ್ ಊರು ಊರುಳೆಡ್ ತನುಕುಳೆ ಕಾರ್ನಿಕೊನು ತೋಜಾದ್ ಸಂಕಡ ಸಾಯನೊಳೆನ್ ನಿಲ್ಪಾದ್ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆಳೆನ್ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ತೆನಕಯಿ ಮಲ್ಲ್ಯಳ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪೋವೆರೆಗಾದ್ ಮೂಲ್ಕಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆನಿದ ದಿನ ಕಾಂಡೆ ಮುಲ್ಕೆಡ್ ಕಡೆದ್ ಮಧ್ಯನೊಗು ತೆನಕಯಿ ಪೋವೆರೆಗಾದ್ ಪಿದಾಡೊಣ್ದು ಒಂಜಿ ಹರದಾರಿ ದುಂಪು ಪೋನಗ ಬೇಂಕೆದ ದಿನ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಅಸರ್‌ಡ್ ಬೆಂಜೊಣ್ದು ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ (ತ್ರೈ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ) ಕಡಪುದಡೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಆಪಗ ಅಳ್ತ ಜನೊಕುಳು ಮೊಕುಳೆನ್ ತೂದು ತಮ್ಮನಿತೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲಗ್ ಲೆತ್ತೊಣ್ದು ಪೋಯೆರ್. ಪೋಯಿನೆ ಮೋಕುಳು ತನುಕುಳೆಗ್ ಅಸರ್ ಆಪುಂಡು ಬಾಜೆಲ್ ಕೊರ್ಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಣ್‌ನೆ. ಆ ಇಲ್ಲದಾಕುಳು ಮಲ್ಲ್ಯಳ ಬಿರ್ವೆರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್. ನಿಕುಳೆಗ್ ಅಸರ್‌ಗ್ ಬೊಂಡ ಆವೊ? ಗಂಗರ ಅವೊ? ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಣಿನಿ ಐಟ್ ನಾಲ್ವೆರ್ ಗಂಗರ ಆವು ಇಂದೆರ್. ಒರ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಬೊಂಡ ಬೋಡಂದಿನೆ, ಗಂಗರದಾಕ್ಳೆಗ್ ಗಂಗರಲಾ ಬೊಂಡ ಕೇಣಿನಾಳೆಗ್ ಬೊಂಡಲಾ, ಕೊರಿನಿ ಮೋಕುಳು ತನುಕುಳೆಗ್ ಅಸರ್‌ನ್ ದೆತ್ತೊಂಡಿನೆ, ಗಂಗರ ಪರಿನಕುಳು ಕಟುಕೆರ್ ಆಯೆರ್; ಬೊಂಡ ಪರಿನಾಳ್ ಶಾಂತ ಅಯೊಳು. ಅಂಚೆನೆ ಮೊಕುಳೆಡ್ ಬಾಜೆಲ್‌ಗ್ ಬೊಂಡ ಪರಿನಾಳ್ ಮೋಕುಳೆನ್ ಬುಡುದು ದಿಕ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೂಲ್ಕಿಗ್ ಬತ್ತಳ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಲ್ವೆರ್ ಐಕೆ ಕುಳ್ಳುದಿನಾಕುಳು ಪಾತೆರುನಗ ತನುಕುಳೆಡ್ ಒರ್ತಿ ತೋಜಂದಿನೆನ್ ತೂದು ಬೆರಗಾದ್ ಇಲ್ಲದಕುಲೆಡ ಕೇಣುನೆ. ಆರ್ ಒರ್ತಿ ದುಂಬು ಪೋಯೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡಿನೆ ಮೋಕುಳು ಆಳೆನ್ ನಾಡೊಣ್ದು ಬತ್ತೆರ್.

ಅಳ್ ಒಂತೆ ದುಂಬು ತಿಕ್ಕಿಯಳ್. ತಿಕ್ಕಿನೆ ಅಯ್ಯೋ ನಮನ್ ಬುಡುದು ಈ ಪೋವೊಲ್ಯಾ? ಇಂದಿನೆ ಆಳ್ ಪಂಡಿಣಿ “ನಿಕುಳು ಬುದ್ಧಿ ಸೆಟ್ಟ್‌ದ್ ಮಳ್ತಿನೆಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ದಾನಿ ಪಣೊಲಿ? ಮೋಕುಳು ತನುಕುಳೆ ಹೆಡ್ಡ್ ಬುದ್ಧಿಗ್ ದುಖ್ಖ ಮಳ್ತೆರ್. ಐಕ್ ಆಳ್ ಕಣ್ಣ ನೀರ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿನಿ “ನಮ ಒಟ್ಟುಗಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಾಲ್ ರಾಜ್ಯೊಳೆಡ್

ಕೀರ್ತಿನ್ ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಮ ಕಡೆಕ್ ಸೆಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಯ ನನ ದಾನಿ ಮಳ್ಪುನಿ? ಇಂದ್‌ದ್ ಬೆಂಜೊಂಡ್ದು ತನುಕುಳು ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ತಿನಿ ಎಂಚಂದ್‌ಂಡ "ಆಲ್ ಪಂಡಿನಿ ನಿಕುಳು ಬೈದನಕುಳೆ ಅವುಳು ಗಂಗರ ದೆತ್ತೊಂಡ್ದುನೆಡ್ ಎಂಕ್ ನಿಕುಳು ಆಯಿಜರ್, ನಿಕುಳೆಗ್ ಯಾನ್ ಸಮ ಗದ್ದಿಗೆ ಕೊರಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ನಿಗುಳೆಡೊಪ್ಪ ಉಪ್ಪಯೆ, ನನ ಯಾನ್ ಪೋದು ಸುದ್ದ ಆದ್, ಮೂಲ್ಕಿಡ್ ತುದೆಟ್ ಲಿಂಗ ಆದ್ ಮೂಡುದು ಪಾಕ ವರ್ಸೊಲೆ ಬೊಕ್ಕ ತನ ಕೀರ್ತಿನ್ ಬೆಳಗ್‌ದ್ ಜಲದುರ್ಗೆ ಇನ್ನಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಶೀಮೆದಾಕುಳೆಡ್ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾದ್ ಬೆರಣ ಬಟ್ಟಡ ಪೂಜೆ ದೆತೊಂಡ್ದು ಉಪ್ಪುವೆ. ನಿಕುಳು ದೈಯೊಂಗುಳಾದ್ ಇಂದೇ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ನೆಲೆ ಆದ್ ಈ ಜನಕುಳೆಡ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು ನಂಬುನಾಕುಳೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರುದು, ರಾಜ್ಯೊಗು ಸುಕ ಕೊರುದು, ಉಪ್ಪುಲೆ ಇಂದಿನೆ ಆಕುಳು ಮನಸ್ ಕರಗ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂಡಿನಿ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ "ನಮ ಒಟ್ಟುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಟ್ಟುಗೇ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಹೆರ್ಯಾಯಿನಾಲ್ ಆಯಿ ನಿನನ್ ಬುಡುದು ಉಪ್ಪು ದಿನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂದ್‌ದ್ ದುಖ್ಖ ಮಳ್ತಿನೆ ಐಕ್ ಆಳ್ ಪಂಡಿನಿ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ "ತನಕ್ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಆಪಿ ಆಯನದ ಸಮಯೊಡು ಕೊಡಿ ಏರುನಾನಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತೇರ್ ಮುಟ್ಟ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನನ್ ಎದ್ಕೊಂಡ್ದು ಪೋವೊಡು ಇಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಆಕುಳು ಒಪ್ಪಿದ್ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ತ್‌ದ್ ಪಲಿ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರ ಪಣ್ಯರ ಮೆಗ್ದಾಳ್ಳು ತೈಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ನೆಲೆ ಆಯೆರ್; ಪಲಿ ತಾನ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರದ ಪ್ರಕಾರ ಬಪ್ಪನಾಡ್ ತುದೆಟ್ ಲಿಂಗ ಆದ್ ಮೂಡುದು ಜಲದುರ್ಗೆ (ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿ) ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಉಳ್ಳೊಳು. ಮೆಗ್ದಾಳ್ಳು ತನುಕುಳೆ ನಂಬುಗೆ ಪಿರ್ಕಾರ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಆಪಿ ಆಯನೊಗು ಪಲಿಕ್ ಎದ್ಕೊಂಡ್ದು ಪೋಪೆರ್.

ಪಾಕ ಮಂದೆ ಈ ಚರಿತ್ರೆದ ವಿಶಯೊಡು ಪಣ್ಪಿನಿ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ "ಮೆಗ್ದಾಳ್ಳು ಗಂಗರ ಪರ್‌ದ್ ಶೆಟ್ಟಿನಿ ಅತ್ತ್ ಬೈದನಯ ತರ್ಕತ್ತೆಡ್ ಬೊಂಡೊಗು ಕಂಣ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪರಿನೆಡ್ದ್ ಆಕುಳು ಬೇತೆ ಆಯಿನಿ" ಇನ್ಪೆರ್.

[A/2564-6]

'ಬಪ್ಪನಾಡಿನ ಉಳ್ಳಾಳ್ತಿ ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಲಿನ ದೈವಗಳ ಮೂಲಚರಿತ್ರೆ' ಎಂಬುದು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸದಿಂದ ಬಂದ ಐವರು ಕನ್ಯೆಯರು ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯ ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾರಣಿಕ ತೋರುತ್ತಾ ತುಳು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದು, ಮುಂದೆ ಮಲಯಾಳ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಮೂಲ್ಕಿಗೆ ಬಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತೈಬಿತ್ತಲ್(ಸಸಿಹಿತ್ತಿಲು) ತಲುಪಿ ಬಾಯಾರಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಮಲಯಾಳಿ ಬಿಲ್ಲವರಿಂದ ಶರಾಬು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕುಡಿಯುವುದು, ಒಬ್ಬಾಕೆ ಎಳನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು, ಎಳನೀರು ಕುಡಿದವಳು ಉಳಿದವರನ್ನು ತೊರೆದು ಮೂಲ್ಕಿಗೆ ಬರುವುದು, ಉಳಿದವರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ಬಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಾಗ ತಾನು

ಮೂಲ್ಕಿ ಬಪ್ಪನಾಡು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಹು ವರುಷ ನಂತರ ಜಲದುರ್ಗೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪೂಜೆ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ದೈವಗಳಾಗಿ ಈ ಸಸಿಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ವರ್ಷಾವಧಿ ಜಾತ್ರೆಯ ವೇಳೆ ಧ್ವಜಾರೋಹಣದ ದಿನದಿಂದ ತೇರಿನವರೆಗೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಬಂದು ಕಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದುದು, ಇವರು ಒಪ್ಪಿ ಬಳಿಕ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿರುವುದು, ಇಂದು ಜಲದುರ್ಗೆ (ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿರುವುದು ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳಪುರಾಣದಂತಿರುವ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಬಹುಮಂದಿ ಈ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ತಂಗಿಯರು ಶರಾಬು ಕುಡಿದು ಹಾಳಾದುದಲ್ಲ, ಎಳನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಬೈದನ ಕತ್ತಿ ಬಳಸಿ ರಂಧ್ರಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅವರು ಬೇರೆಯಾದುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವಿದ್ದು ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜೊತೆಗೇ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಶರಾಬು ಎಂದಿದೆ. ಶೇಂದಿ ತೆಗೆಯುವವರು ಶರಾಬು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶೇಂದಿಯನ್ನು ಶರಾಬು ಎಂದು ಬರೆದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ನಿಕೃಷ್ಟ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲು ಹೀಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರಬಹುದು. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಎಳನೀರು, ಹಾಲು, ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಬೆಲ್ಲ ನೀರು, ಪಾನಕ ನೀಡುವ ಕ್ರಮ ಇತ್ತೇ ಹೊರತು ಹೀಗೆ ಶೇಂದಿ ಅಥವಾ ಶರಾಬು ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದ್ದು ಹೀಗೆ ಉಪಚರಿಸುವ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಕತೆಗಳು ಬಾಯ್ದೆರೆಯಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಲು ಇಂದು ಹಳೆಯಂಗಡಿ ಪಕ್ಕದ ಸಸಿಹಿತ್ತಿಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಸಿಹಿತ್ತಿಲಿನ ಭಗವತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನುವಂಶಿಕ ಪೂಜಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಯಾನೆ ಅಪ್ಪು ಪೂಜಾರಿ (ವ. ೬೦) ನೀಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯಿದು.[ದಿನಾಂಕ ೧೪.೦೨.೨೦೧೦] ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಪ್ತದುರ್ಗೆಯವರು ಸಸಿಹಿತ್ತಿಲಿನ ಬಳಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ಬರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ನೀರಡಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಶೇಂದಿ ತೆಗೆಯಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಳಿಯಾಳಿ ಬಿಲ್ಲವನ ಬಳಿ ಎಳನೀರು ಕೇಳಿದಾಗ ಆತ ತನಗೆ ತೆಂಗಿನ ಮರದಿಂದ ಶೇಂದಿ ಇಳಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಹಕ್ಕಿದ್ದು ಎಳನೀರು ತೆಗೆಯುವಂತಿಲ್ಲ, ಬೇಕಿದ್ದರೆ ತೋಟದ ಯಜಮಾನರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅಂದಾಗ ಅವರು ಆತನನ್ನೂ ತೆಂಗಿನ ಮರವನ್ನೂ ಅದೃಶ್ಯ ಮಾಡಿದರಂತೆ. ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ತಾಯಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಇವರು ಏನು ಹುಡುಕುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ತಾಯಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಇವರು ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ನಮಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಎಳನೀರು ಕೊಡಬಹುದಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅಕೆಯು ಯಜಮಾನನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಯಜಮಾನನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ದುರ್ಗೆಯರು ತಾವು ಅದೃಶ್ಯ ಮಾಡಿದ ಶೇಂದಿ ತೆಗೆಯುವವನನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬರಿಸಿ ಆತನಿಂದ ಎಳನೀರು ತೆಗೆಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಹೇಳಿದರು. ಆರು

ಎಳನೀರು ಕೆತ್ತಿ ಏಳನೇ ಎಳನೀರು ಕೆತ್ತುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರವಾಯಿತು. ಕೆತ್ತುವಾಗಲೇ ರಂಧ್ರವಾದ ಎಳನೀರನ್ನು ಕುಡಿದ ಅಕ್ಕ ಸಸಿಹಿತ್ತಲಿನ ಹತ್ತಿರದ ಕದಿಕೆ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿದವರು ಚಿತ್ರಾಪುರ, ಬಪ್ಪನಾಡು, ಕಟೀಲು, ಕುಂಜಾರುಗಿರಿ, ಮುಂಡ್ಕೂರು, ಪೊಳಲಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಯಾದರು. ಮುಲ್ಕಿಯ ಬಪ್ಪನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪಬ್ಯಾರಿಯಿಂದ ನೆಲೆ ಆದ ದುರ್ಗೆಯ ಜಾತ್ರೆಯಂದು ಕದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾದ ದುರ್ಗೆ ಭೇಟಿ ಆಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಸಿಹಿತ್ತಿಲಿನಲ್ಲಿ ಭಗವತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದ್ದು ಅದರ ಭಂಡಾರ ಮನೆ ಹಳೆಯಂಗಡಿ ಸಮೀಪದ ಕದಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಳಿಯಾಳಿ ಬಿಲ್ಲವರ ಅನುವಂಶಿಕ ಪೂಜಾರಿಗಳೇ ಇದ್ದು ಇವರಿಂದಲೇ ಪೂಜೆ ಆರಾಧನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಬಪ್ಪನಾಡಿನ ಬಗೆಗಿನ ತುಳು ಬರವಣಿಗೆಯಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪಂಚದುರ್ಗೆ, ಸಪ್ತದುರ್ಗೆ, ನವದುರ್ಗೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕದಿಕೆ ಹಳೆಯಂಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೮೪೦ರವೇಳೆಗೆ ಮಿಶನರಿಗಳು ಶಾಲೆ, ಕ್ರೈಸ್ತ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು. ಮಿಶನರಿ ಜೆ.ಜೆ.ಅಮ್ಮನ್ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೨೩. ಬಪ್ಪನಾಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ

ಸುಮಾರ್ ಮುನ್ನೂದು ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಬಪ್ಪಬ್ಯಾರಿ ಇನ್ಪಿನಾಯೆ, ತೆನಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊಡ್ದು, ಈ ರಾಜ್ಯೊಡು ಬ್ಯಾರ ಮಳ್ಪೆರೆ, ತನ್ಕ್ ಬೊಡಾಯಿ ಬ್ಯಾರೊನು, ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜಾವೊಣ್ದು ಕಪ್ಪಲ್‌ನ್ ಹಂಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಘಾಳಿ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಕಷ್ಟೊಡು ಬೆಂಜೊಣ್ದು, ಈ ರಾಜ್ಯೊಗು ಬರಿಯೆರೆ ಬಂದರ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಎಂಚಲಾ ಅಳ್ವೆ ಉಳಯಿ ಸೇಳಿಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಊರುಗು ಬರಿಯೆರೆ ತುದೆಡ್ದ್ ಓಡೊಡು ಬನ್ನಗ, ಆಯ ಓಡ ತಾಂಟಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಯಿನೆ ಸಾವುಕಾರೆ ಪಕ್ಕನೆ ಪಿರ ತೂನಗ ನೀರ್ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಓಕುಳಿ ಆಯಿನೆನ್ ತೂದು, ಆಯೆಲಾ ಆಯ ಖಿಲಾಶೆಳುಲಾ, ಹೆಚ್ಚ್‌ಡ್ ಬೆರ್ಮೆ ಆಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಶುಮಾರ್ ಪೊರ್ತು ಮುಟ್ಟ ಓಡೊನು ಉಂತಾದ್ ತೂನಗ ಒಂಜಿಲಾ ತೆರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಖಿಲಾಶೆಳೆಡ್ ಒರಿಯನ್ ಆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕಯೆ. ಆಂಡಲಾ ದಾಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರಂದೆ, ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆನಿದ ದಿನ ಬುಡಾರ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕರೆಟ್ ಉಪ್ಪೆರೆಗ್ ಮನಸ್ ಮಳ್ತೆ.

ಆನಿದ ದಿನ, ಊರುದ ಸಾವುಕಾರ್ಲೆಡ ಗುರ್ತ ಮಳ್ಪರೆಗೇ ಪೋಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಬಯ್ಯಡ್ ಕಪ್ಪಾಲ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡಂದ್‌ದ್, ಓಡ ಪತ್ಯರೆ ಖಿಲಾಶಿಳೆಗ್, ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿನೊ ಆಕುಳು ಪೋಡಿದ್ ಓಡ ಕಣತೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಸಾವುಕಾರೆಲಾ, ಖಿಲಾಶಿಳುಲಾ, ಓಡೊಡು ಮಿತ್ತಾವೊಣ್ದು ಪೋನಗ ಎಜಮಾನೆ ಎಕಡ್ ಓಡ ತಾಂಟ್‌ದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ತೂಯಿ ಜಾಗೆಡ್ದೆ ಓಡ ಕಣವೊಡು ಇಂದ್‌ದ್ ಖಿಲಾಶಿಳೆಗ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಖಿಲಾಶಿಳು ಓಡೊನು ಐಡ್ದೆ ಕಣವುನಗ ಓಡಲಾ ತಾಂಟ್‌ಜಿ; ನೆತ್ತೆರ್‌ಲಾ ತೋಜಿಜಿ; ಇಂಚೆನೆ ಎಜಮಾನೆಲಾ ಖಿಲಾಶಿಳುಲಾ ಕಪ್ಪಲ್ ಶೇರ್‌ದ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ಉಂಡ್ರುದು ತಿಂದ್ರ್‌ದ್ ಜೆತ್ತೆರ್; ಸಮ ರಾತ್ರೆಡ್ ಸಾವುಕಾರಗ್ ಜಲದುರ್ಗೆ (ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿ) ಕನೊಟು ತೋಜಿದ್ ಪಂಡಿನಿ "ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ" ತಾನ್ ಲಿಂಗ ಆದ್ ಈ ತುದೆಟ್ಟ್ ಮೂಡುದು ಬಾಳ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ಇತ್ತೆ; ಆಂಡಲಾ, ತನ ಕಾರ್ನಿಕೊನು ತೋಜಾವೆರೆ ವಾ ಒರಿ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆಲಾ ಇದಮುಟ್ಟ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಇನಿ ಈ ತಿಕ್ಕಿನೆನ್ ತೂದು ಬಾಳ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್; ಯಾನ್ ಈ ನೀರ್‌ಡ್, ಮೂಡ್ದಿನೆನ್ ಏರ್‌ಲಾ ಇದಮುಟ್ಟ ತೂಯಿಜೆರ್. ಯೆನ ಕೀರ್ತಿನ್ ನಿನಡ್ದ್ ಬೆಳಗುನವು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಯಾನ್ ಯಿನಿ ಮುಟ್ಟಲಾ, ಏರೆಗ್‌ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ನಿನಡ್ದ್ ಯೆನ ಕಾರ್ನಿಕ ಇನಿಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬೆಳಗಡ್, ನಿನ ಬ್ಯಾರೊಡು ಒಂಜೆಕ್ ಪತ್ತಾದ್ ಲಾಭಲಾ ಆವಡ್. ಎಲ್ಲೆ ಯೆನ ದುಟ್ಟಿ ಶಿಲೆನ್ ತೋಜಾವೆ ನಂಬುಲ ನಂಬುಲಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಭಯ ಕೊರುದು ಮಾಯಕ ಆಯಿನೆ, ಗುರಿಕಾರೆ

ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೆರ್ಮೆ ಆದ್ ಕನೊಟು ನಡತಿ ಸಂಗತಿಳೆನ್ ಖಿಲಾಶಿಳೆಗ್ ಪಿನಿಪಾಯೆ. ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಕೇಣ್‌ನಗ ಆಕುಳುಲಾ ಬೆರಗಾಯೆರ್.

ಅಂಚಾನೆ ಪುಲ್ಯ ಆದ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತೂನಗ ದುಂಬಿನಾನಿ ತನ್ಕುಳೆ ಓಡ ಪೋನಗ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಓಕುಳಿ ಆಯಿ ಜಾಗೆಡ್ ಒರ್ಮೆಲಾ, ನೀರ್ ಬಿಚ್ಚಿನೆನ್‌ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಅವುಳು ಒಂಜಿ ಲಿಂಗೊನುಲಾ ತೂಯೆರ್. ಈ ಸಂಗತಿಳೆನ್ ತೂದು ರಾತ್ರೆಡ್ ತನ್ಕುಳೆ ಕರ್ತವೆ ಪಂಡಿ ಕನಸ್‌ದ ಸಂಗತಿ ಆಕುಳೆಗ್ ನಿನೆಪುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಾವುಕಾರನ್ ಮೆನಿತ್‌ದ್ ಇಂದೆನ್ ತೋಜಾಯೆರ್. ಆಯೆ ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯೊನು ತೂದು ಮಲ್ಲ ಚೋದ್ಯ ಆದ್ ತನ ಖಿಲಾಶಿಳೆನ್ ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಊರುಗು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಊರುದಾಕುಳೆಡ ತನ ಸಂಗತಿನ್‌ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ದುಂಬಿನಾನಿ ನಡತಿ ಸಂಗತಿನ್‌ಲಾ ಪಿನಿಪಾದ್ ತನ ಕನಸ್‌ದ ಕಥೆನ್‌ಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯೊನು ತೂವೆರೆ ಜನಕುಳೆನ್ ಕೂಡಾವೊಂಡ್ದು ತುದೆತ ಕೈತಳ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂನಗ ಮಲ್ಲ ಅಶ್ಚರ್ಯ ಆದ್ ಗುಲ್ಲು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಊರಾನ ಊರು ಕೂಡಿಯೆರ್. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜನಕುಳುಲಾ ಈ ಸಾವುಕಾರೆಲ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್ ಆದ್ ನಡತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯೊಲೆನ್ ದೇವೆರೆ ಕಾರ್ನಿಕೊನು ತೂದು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ನಂಬಿಯೆರ್. ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಸಾವುಕಾರೆ ತೂದು, ಊರುದ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆಡ ಪಂಡಿನಿ "ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ" ತನ ಬ್ಯಾರ ಎಡ್ಡೆ ಲಾಭೊಡು ಮಾರ್‌ಂಡ ಲಾಭೊಡು ಕಾಲ್ ಪಾಲ್‌ನ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾವೆರೆ ಕೊರ್ಪೆ ಇಂದಿನೆ ಒಂತೆ ದಿನತ ಉಳಯಿ ಬ್ಯಾರ ಮಾತ ಮಾರ್‌ದ್ ದಿಂಜ ಲಾಭ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚನೆ ದಿನೊಡ್ಡು ದಿನ ಪೋನಗ ತುದೆ ಆಜೊಂಡ್ದು, ಲಿಂಗದ ಕೈತಳ್ ಪಡ್ಪು ಆಂಡ್. ಐಕೆನೆ ಸಾವುಕಾರೆ ತನ ಸ್ವಂತ ಪಣವುಡು ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾಯಿನೆಡ್ದ್ (ಅಂದ್‌ಂಡ ಬಪ್ಪಬ್ಯಾರಿ ಇನ್ಪಿನಾಯೆ ಕಟ್ಟಾಯಿನೆಡ್ದ್) ಐಕ್ ಬಪ್ಪನಾಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಆಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಂಚನೆ ಸಾವುಕಾರೆ, ತನ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪೋನಗ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊನು ಊರುದಾಕುಳೆಗ್ ಒಪ್ಪಿದ್ ಕೊರುದು ಊರುಗು ಪೋಯೆ.

[A/2564-6]

'ಬಪ್ಪನಾಡು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆ' ಎಂಬ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷ ಮೊದಲು ತೆಂಕಣ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬಪ್ಪಬ್ಯಾರಿಯೆಂಬವನು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ನೀರಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಓಕುಳಿ ಕಂಡುದು, ಬಳಿಕ ಆತನ ಕನಸಲ್ಲಿ ಜಲದುರ್ಗೆ (ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿ) ಬಂದುದು, ಲಿಂಗ ದೊರಕಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದು, ಬಪ್ಪಬ್ಯಾರಿ ಎಂಬವನು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬಪ್ಪನಾಡು ದೇವಸ್ಥಾನ ಎಂಬ ಹೆಸರಾದುದು ಇವುಗಳ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಬಪ್ಪನಾಡು ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಉಡುಪಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಡೋಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಕ್ಷೇತ್ರಸಂಬಂಧವಾದ ಕೋಮುಸಾಮರಸ್ಯದ

ವಿಚಾರವು 'ಬಪ್ಪನಾಡು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮೆ' ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮೂಲಕವೂ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಶೇಣಿ ಮತ್ತು ವಿಟ್ಲ ಜೋಷಿಯವರ ಪಾತ್ರಗಳು ಜನಜನಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಮುಸ್ಲಿಂ ಗಂಡಸರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹೆಂಗಸರೂ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ೨.ಮುಲ್ಕಿ ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮಿಶನರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೀಗೆ ಬರೆಸಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಮುಲ್ಕಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮಿಶನರಿಗಳು ೧೮೪೫ರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ, ಆಶ್ರಮ, ಕ್ರೈಸ್ತ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೆನ್ನರ್, ಬ್ರಿಗೆಲ್ ಮೊದಲಾದವರು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದವರು. ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲೀಕರಣದ ರೀತಿಯೊಂದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಜನಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ಸಾವುಕಾರೆ, ಬ್ಯಾರ, ತಾಂಟಿಲೆಕ್ಕ, ಕರೆಟ್, ಒಂಜೆಕ್ ಪತ್ತಾದ್, ಕಾರ್ನಿಕ, ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರುದು ಹೀಗೆ ಹಲವು ಪದಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ಮಿಳಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುದ್ರಣ ಚಿಹ್ನೆ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಸದೊಳಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವುದನ್ನೂ, ಉದ್ಧರಣ ಚಿಹ್ನೆ ಬಳಸುವುದನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು.

೨೪. ಉಂಡಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚರಿತ್ರೆ

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾಯಿ ಜಾಗಡ್ ಪ್ರಾಕ್‍ಡ್ ಒಂಜಿ ಲಿಂಗ ಮೂಡುದು ಯಿತ್ತ್‍ಂಡ್. ಅವೆನ್ ಊರುದ ಬುದ್ದೆಂತೆರ್ ತೂದು ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಒಂಜಿ ಬೆರಣೆ ಬಟ್ಟಗ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪೆರೆ ಸಂಬಳೊಗು ದೀಡ್‍ಯೆರ್. ಇಂಚನೇ ಉಪ್ಪುನಗ ಪಾಕ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ದಿನ, ಆ ಬಟ್ಟೆ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಗ್ ದಚ್ಚಿಣೆಗ್ ಪೋವೆರೆ ಪಿದಾಡುನಗ ಮಾಣಿನ್ ಲೆತ್ತ್‍ದ್ (ಮಗನ್ ಲೆತ್ತ್‍ದ್) ಪಂಡಿನಿ ದಾನೆಂದ್‍ಂಡ ಯಾನ್ ದೂರ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಗ್ ಮದ್ಮೆದ ದಚ್ಚಿಣೆಗ್ ಪೋಪೆ, ಅಳ್ತ್‍ಡ್ದ್ ಬನ್ನಗ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಹೆಚ್ಚ ಪತ್ತು. ತಾನ್ ಬನ್ನೆಂಗೆ ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತ್‍ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಕೊರಿ ನುಪ್ಪುನು ದೇವೆರೆಗ್ ನೇದ್ಯ ಮಳ್ತ್‍ತ್ ಆಳ್ ಪಂಡಿ ಪಂಣಿನ ಕೇಣ್ಬುದ ಉಪ್ಪುಲ, ಅಂದ್‍ದ್ ಮಗಕ್ ಬುದ್ಧಿ ಪಂಡ್‍ದ್ ಪೋಯೆ.

ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಮಾಣಿ ಲಕ್ಕ್‍ದ್ ಮೀದ್ ತನ ಜಪೊನು ತೀರಿಸಾದ್ ಅಪ್ಪೆ ಕೊರಿ ನುಪ್ಪುನು ದೆತ್ತೊಣ್ಬುದ ದೇವೆರ್ ತಾನ್ ಕಣತಿ ನುಪ್ಪುನು ಖಂಡಿತ ಉಣ್ಪೆರ್ ಅಂದ್‍ದ್ ಎಣ್ಣ್‍ದ್ ದೇವೆರ್ ಕಜಿಪು ಇಜ್ಜಂದೆ ಎಂಚ ಉಣ್ಪೆರ್ ಇಂದ್‍ದ್ ಅಪ್ಪೆಡ ಕಜಿಪು ಕೇಣುನೆಕ್ ಮಗೆ ನೇದ್ಯ ಮಳ್ತಿನೆ ಅವುಳೇ ಉಣ್ಪೆನಾ ದಾನೆನ ಅಂದ್‍ದ್ ಎಣ್ಣ್‍ದ್ ಕಜಿಪು ಬೈತ್‍ಜಿ, ಕೋಣೆಡ್ ಕರಟ್ ನೀರ್‍ವುಪ್ಪಾಡ್‍ದ ಕುಕ್ಕು ಉಂಡು ಐಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ದೆತ್ತೊಣ್ಬುದ ಪೋಲ ಇಂದಿನೆ ಮಾಣಿ ಒಂಜಿ ಕುಕ್ಕುನುಲಾ, ನುಪ್ಪುನುಲಾ, ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಚೆಂಬು ನೀರ್‍ನ್‍ಲಾ ದೆತ್ತೊಣ್ಬುದ ಪೋದು ದುಂಬು ತಾನ್ ಕೈಕಾರ್ ದೆಕೊಣ್ಬುದ ಗುವೆದಡೆಗ್ ಪೋದು, ಪೂಜೆಗ್ ನೀರ್‍ನ್‍ಲಾ ನಾಲ್ ಕೊಡಿ ತೊಳಚಿನ್‍ಲಾ ಮುತ್ತುದು ಕಣತ್‍ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‍ದ್ ಉಳಯಿ ಪೋದು ಲಿಂಗೊಗು ಅಬ್ಬಿಕ (ಅಭಿಶೇಕ) ಮಳ್ತ್‍ದ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತೆ. ಬೊಕ್ಕ ನೇದ್ಯನುಲಾ ನೀರುಪ್ಪಾಡ್‍ದ ಕುಕ್ಕುನುಲಾ ದೇವೆರೆ ದುಂಬು ದೀದ್ ನೇದ್ಯ ಮಳ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರೆನ್ ಉಣಿಯೆರೆ ತಮ್ಮನಿತೆ. ಆೖಕ್ ಆ ಲಿಂಗ ಮನಿತ್‍ಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ಏತೋ ಪಂಣೊಂಡೆ. ಐಕ್‍ಲಾ ದೇವೆರ್ ಮನಿಪಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಅರಿಯೆ. ದೇವೆರ್ ಮನಿಪಂದಿನೆನ್ ತೂದು ಒಂಜಿ ಕೊಡಿಯೆರೆನ್ ಕನತ್‍ದ್ ಬಳಸಿಯೆ, ಬೊಕ್ಕ ಬಾಕಿಲ್ ಒಯಿತ್‍ದ್, ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‍ದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆ.

ಅಂಚನೆ ಕಾಲ್ ಗಳ್ಗೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನರಮಾನಿ ರಿತ್‍ಟ್ ಉಣ್ಪಿನವು ಉಳಯಿಡ್ದ್ ಕೇಣ್‍ಂಡ್. ಅಂಚನೇ ಒಂಜಿ ಗಳ್ಗೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‍ದ್ ಉಳಯಿ ನಿಲ್ಕ್‍ದ್ ತೂಯಿನೆ ಒಂಜಿ ಸೇರ್‍ದ ನುಪ್ಪುನುಲಾ ದೇವೆರ್ ಉಂಡುನೆನ್ ತೂದು ಇರೆ ದೆತ್ತ್‍ದ್ ಅಂಬಿ ಪಾಡ್ದ್ ಸುದ್ದ ಮಳ್ತ್‍ದ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‍ದ್ ನುಪ್ಪುದ ಕರನ್ ದೆತ್ತೊಣ್ಬುದ ಇಲ್ಲಗ್

ಬತ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆ, ಮಗೆ ಏಪ ಬರ್ವೆ ಬೊಕ್ಕ ಏಪ ದೇವೆರೆ ನೆದ್ಯೊನು ಉಂಡಿಜಿ ಇಂದ್‌ದ್ ಕಜಿಪು ಗಿಜಿಪು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕಾತ್‌ದ್ ಯಿತ್ತಳ್. ಮಗೆ ಬತ್ತಿನೆ ಆಯನ್ ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣತಿ ನೇದ್ಯದ ಬಾಜೊನುನು ತೂನಗ ನೇದ್ಯದ ನುಪ್ಪು ಕರಟ್ ಇಜ್ಜಂದಿನೆನ್ ತೂದು ಮಗಟ ಕೇಂಡಳ್, ಐಕ್ ಆಯೆ; ನಡತಿ ಸಂಗತಿನ್ ಸಂತೋಷೊಡು ಅಪ್ಪೆಗ್ ಪಂಡಿನಿ ಬೊಕ್ಕ ತನ ಅಮ್ಮೆ ದಿನಾಲಾ ಕಣಪಿ ನೇದ್ಯೊನು ದೇವೆರೆಗ್ ಬಳಸಂದೆನೆ ಕಣ್ಮೈದುವೆರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ತಾನ್ ಅಂಚ ಮಳ್ಪಂದೆ ಪೊಸತಾದ್ ಮಳ್ತಿ ಸಂಗತಿನ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಪಂಡಿನೆ, ಐಕ್ ಆಳ್ ದೇವೆರ್ ಉಣ್ಪೆರಾ? ಉಂದು ಸುಳ್ಳು; ಈ ಸ್ನೇಹಿತೆರೆನ್ ಕೂಡಾದ್ ದಾನ್ನೆ ಉಂಡ್ರುದು ಬೈದ ಇಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಕೋಪೊಡು ರಡ್ಡ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರಿಯಳ್.

ಬೊಕ್ಕ ಆಯನ್ ಲೆತ್ತೊಂಡು ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋದು ತೂನಗ ನಡತಿ ಸಂಗತಿ ಒಂತೆ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮನದಾನಿ ಈ ಸಂಗತಿನ್ ತಾನೇ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂವೊಡಂದ್‌ದ್ ಮಗೆ ನೇದ್ಯೊನು ಕಣನಗ ಕೈತಳ್ ಪೋದು ದುಂಬುನಾನಿ ಮಳ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮಗಕ್ ಮಲ್ಪುರೆ ಪಂಡಳ್; ಅಂಚೆನೆ ಮಾಣಿ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊಡಿ ಯಿರೆಟ್ ನೇದ್ಯೊನು ಬಳಸ್‌ದ್ ಪಂಡೊಂಡಿನಿ "ದೇವೆರೇ ಈರ್ ಕೋಡೆ ಉಣ್ತಿ ಸಂಗತಿನ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಯಾನ್ ಪಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ನೋತುದ್ ಇನಿ ಈರ್ ಎಂಚ ಉಣ್ಪರ್ ಇಂದ್‌ದ್ ತೂವೆರೆ ಬೈದಳ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಈರ್ ಇತ್ತೆ ಅಳೆ ಪೋಡಿಗೆಗ್ ಉಣಂದೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಎನ ಜೀವ ದೀವಯಳ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಕೇಣಂದಿಲೆಕ್ಕ ಪಂಡೊಂಡು ಬಾಕಿಲ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆ. ಇಂಚನೆ ದುಂಬಿನಾನಿ ಆಯಿಲೆಕ್ಕ ಆಯಿನೆ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ತೋಜಾಯೆ. ಅಪ್ಪೆ ಈ ಸಂಗತಿನ್ ತೂದು ಬೆರ್ಮೆ ಆದ್ ದೇವೆರ್ ಉಂಡಿ ಸಂತೋಷೊಗು ತೂಯಿನಾಕುಳೆಡ ಪಂಡೊಂಡು ಬತ್ತಳ್.

ಮನದಾನಿ ಕಂಡಣಿ ಬತ್ತಿನೆ ನಡತಿ ಸಂಗತಿನ್ ಅಪ್ಪೆಲಾ, ಮಗೆಲಾ ಪಂಡಿನೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆದ್ ಆನಿ ತಾನ್ ಪೂಜೆಗ್ ಪೋವಂದೆ ನೇದ್ಯೊನು ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಬಗೆ ಕಜಿಪುನುಲಾ ಪತ್ತೊಂಡು ಮಗನ್ ಲೆತ್ತೊಂಡು ಪೋಯೆ. ಮಗೆ ತಾನ್ ದುಂಬಿನಾನಿ ಮಳ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ನೇದ್ಯ ಬಳಸಿನೆನ್ ದೇವೆರ್ ಉಣ್ಣಗ, ಅಮ್ಮೆ ದಿಕ್ಕ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಒರಿ ಉಣ್ಪುನೆನ್ ತೂದು ಊರುದ ಜನೊಕುಳೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೂಕುಡು ಬಿರೆಲ್ ದೀದ್ ಅಯ್ಯಯ್ಯ ದೇವೆರೆ ಮಾಣಿ ಕಣತಿ ನೇದ್ಯೊನು ಪಚ್ಚ ಪಗೆಲ್‌ಗ್ ಉಂಡರೇ ಇಂದೆ. ಇಂಚನೇ ದೇವೆರ್ ಉಳಯಿ ಉಣ್ಣಗ ಆಯೆ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ತೂಯಿನೆಕ್ಕ್ ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರ್ ನೇದ್ಯೊನು ಉಂಡಿಜೆರ್‌ಗೆ, ಈ ತರ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಆ ಊರುಗು ಉಂಡಾರ್ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

[A/2564-6]

'ಉಂಡಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚರಿತ್ರೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೊಂದು ಲಿಂಗವಿದ್ದುದು, ಬಳಿಕ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅರ್ಚಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದುದು, ಬಹುವರ್ಷದ ನಂತರ ಅರ್ಚಕ ದೂರದ ಮದುವೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮಗನಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳುವುದು, ಆತನಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿದಾಗ ದೇವರೇ ಸ್ವತ: ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವುದು, ನೈವೇದ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ ಇದ್ದಾಗ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಹೊರಬಂದು ಅಳುವುದು, ಆಗ ನೈವೇದ್ಯ ಖಾಲಿಯಾಗುವುದು, ಆತನ ಅಮ್ಮ ಅದನ್ನು ನಂಬದೇ ಆತನಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದು, ಮರುದಿನ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ತಾನೂ ಬರುವುದು, ಆಕೆಗೂ ಹುಡುಗ ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವೆಂದು ಅರಿವಾಗುವುದು, ಅರ್ಚಕ ಮರಳಿ ಬಂದು ಹಾಗೆ ಉಣ್ಣುವುದನ್ನು ತಟ್ಟನೆ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ನಂತರ ದೇವರು ನೈವೇದ್ಯ ಊಟಮಾಡದೇ ಇರುವುದು, ಹೀಗಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಊರಿಗೆ ಉಂಡಾರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಉಂಡಾರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸ್ಥಳ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಪುವಿನಿಂದ ಮೂರು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಾಪು– ಮಡಂಬು– ಇನ್ನಂಜೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕರು ಹೇಳುವ ಕತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಹು ಹಿಂದೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕರು ಅನ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಅರ್ಪಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಗನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಹೋದರು. ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಗ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಯ ಎದುರು ಇಟ್ಟು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಹೊರ ಬಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಒಳಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ನೈವೇದ್ಯ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅತ್ತು ಗೋಳಾಡಿ ನೀನು ಊಟ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ತಂದೆ ನನಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟನು. ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಕೆರೆಯ ಹತ್ತಿರ ಅಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನಿಟ್ಟ ಪಾತ್ರೆ ಕಾಣದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಹುಡುಗನು ದೇವರು ನೈವೇದ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ನಂಬಿದನು. ಆದರೆ ನೈವೇದ್ಯ ತಂದ ಪಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲದಿರುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅಳುತ್ತಾ ಕೆರೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡವು. ಹುಡುಗನು ಖಾಲಿ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಹುಡುಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವರು ಊಟ ಮಾಡಿದರು (ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ 'ಉಂಡೆರ್') ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಉಂಡಾರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಕರಿಸಿದವರು ಮಜೂರು, ಕಾಪುವಿನ ಶ್ರೀ ಆಲ್ವಿನ್ ದೇವದಾಸ್ (ವ.೩೦) [ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ದಿನಾಂಕ ೨೦.೦೫.೨೦೧೦]. ಜನಪದ ಆಶಯವೊಂದು ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಕೋಳೂರ ಕೊಡಗೂಸು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರವಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮವೊಂದರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಗೆಗಿರುವ ಕತೆ, ಐತಿಹ್ಯ, ನಂಬಿಕೆ, ಸ್ಥಳಪುರಾಣಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲಿದೆ.

೨೫. ಅತ್ತೂರು ದೇವಸ್ಥಾನ ದೇವೆರೆ ಕಥೆ
ಅಳ್ತ ದೇವೆರ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ

ಪ್ರಾರ್ಕ್‌ಡ್ ಅತ್ತುರು ಗ್ರಾಮದ ಗುರ್ಕಾರೆರ್ ಯೆಂಣಿನಿ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ: ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ದೇವೆರ್ ಬೋಡು, ಯೆಂಕುಳು ಬುಡು ಕೈಕಂಜಿದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಆವಂದ್. ನಮ ದೇವೆರೆ ಉಳಯಿ ಉಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾವೆರೆ ಮಾತ ಬಡವ ಬಲ್ಲ್ಯಾಯಗ್‌ಲಾ ತನುಕುಳೆ ಉಳಯಿಲಾ ಒಂತಿಗೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಈ ತರ ವಂತಿಗೆಡ್ಡ್ ಬಹಳ ಪಣವು ವುಸುಲು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ತನುಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಇರುವೆರ್ ಮುಕ್ತೇಸ್ವರೆರೆನ್ ದೀದ್ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾವೆರೆ ಪಂಡೆರ್.

ಈ ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರ್ ಕಟ್ಟಾನಗ ಯೆಡ್ಡೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬುಡುದು ಪೇಚಾಡ್‌ದ್, ಆಯಿನಾತ್ ಪೊರ್ಲು ಆವೊಡು ಇನ್ಪಿ ಮನಸ್ ದೀದ್ ಲಾಯಕ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಈ ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರ್ ಯೇರ್‌ಂದ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಕಿಲ್ಲೊಟ್ಟುದ ಅದೆಕಿದಾಕುಳು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬಜಕಳ ರಮಣ ಶೇನವೆರೆ ಅದೆಕಿದಾಕುಳು ಆದಿತ್ತೆರ್.

ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ವೊಳ್ತಾ ದಾನೆನಾ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮೂರ್ತಿನ್ ಬ್ರಾಣಡ ತರ್ಪುಡ್ಡು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಈ ಮೂರ್ತಿಗ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಐಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರೆರ್‌ಲಾ, ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರ್‌ಲಾ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತಿನಿ: ಬೇತೆ ಊರುದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಳೆಡ್ ಯೆಂಚ ಪೂಜೆ ಬಲಿ ನಡಪುಂಡಾ, ಅಂಚೆನೇ ನಮ ದೇವಸ್ತಾನೊಡುಲಾ ನಡಪೊಡು. ಐಕ್ ದಾನೆ ಬೋಡು: ಒರಿ ಬ್ರಾಣೆ, ಸ್ತಾನಿಕೆ, ಮ್ಯೊಲಿ, ಮೋಕುಳು ಮೂವೆರ್ ಬೋಡು. ಆಕುಳೆಗ್ ಉಣಿಯೆರೆ ನುಪ್ಪು ಕೊರೊಡು. ಐಕಾದ್ ದಾನೆ ಮಳ್ಪುನಿ ಅಂದ್‌ದ್: ದೇವೆರೆ ಸಮರ್ಪಣೆಗ್ ದೀಪಿ ನೈವೇದ್ಯ ಸ್ತಾನಿಕಗ್. ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪಿ ಬ್ರಾಣಗ್ ಬೆನ್ನಿ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ಪಿನಿ. ಮ್ಯೊಲಿಗ್‌ಲಾ ವೊಂತೆ ಬೆನ್ನಿ ಕೊರ್ಪಿನಿ. ಮೋಕುಳು ದೇವೆರೆ ಕೆಲಸೊನು ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪುಡೊಂದು ಬರೊಡು ಇನ್ಪಿ ಮದಿಪು ಮಳ್ತೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೋಕುಳೆನ್ ಮೂವೆರೆನ್‌ಲಾ ತರ್ಪುಡ್ದು, ವಿಲಯ ಪ್ರಕಾರ ಆಕುಳೆ ಕೆಲಸೊನು ನೇಮಕ ಮಳ್ತೆರ್.

ಈ ತರ ಮಳ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ ಇರ್ವಾರ ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ್ ಜತ್ತಿ ಬಾಕಿಲ್ ವೊಂತಿಗೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಉಂದು ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್‌ಂಡ; ಬೇತೆ ಊರುದ ಲೆಕ್ಕನೆ ನಮ ಊರುಡುಲಾ ಒಂಜಿ ಆಯನ ನಡತ್ ಬರೊಡು. ಐಕಾದ್ ನಮ ವೊರ ವೊಂತಿಗೆ ಕೊರೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಮಾತ್ರ ಕೊರೊಡ್ಜಿ: ಮೇಲ್‌ಗ್ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಆಪಿ ಆಯನ ದೇವೆರೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ಪಟ್ಟ್ ಪರಕೆಡ್ದೇ ಮಳ್ಪುನಿ. ಈ ಸರ್ತಿದೆಕ್ಕ್ ಮಾತ್ರ ಯೆಂಚಲಾ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್

ಹಟ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಉಪದ್ರ ಕೊರುದು ಮಾತೆರೆಡ್ದ್‌ಲಾ ವೊಂತಿಗೆ ಉಸುಲು ಮಳ್ತೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ವಂತಿಗೆದ ಪಣವುಡು ಆ ವರ್ಸದೆಕ್ಕ್ ಸುಮಾರ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಆಯನ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬೇತೆ ವೊರಿ ಪಣವುಡು ಒಂಜಿ ಯೆಲ್ಯ ಭೂಮಿ ದೆತ್ತೆರ್. ಈ ಭೂಮಿ ದೇವೆರೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್, ಈ ಮೂವೆರೆಡ್ದ್ ಯೇರೆಗಾ ಒರಿಯಗ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬೇತೆ ಇರುವೆರೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವೊರ್ಗೊಡ್ದು ಯೆಲ್ಲ್ಯ ತುಂಡು ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಪೊಸ ದೇವೆರ್, ಬಹಳ ಕಾರ್ಣಿಕದ ದೇವೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್, ಜನೊಕುಳು ಬಹಳ ಪೋಡಿದ್ ದಿಂಜ ಪರಕೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪರಕೆದ ಪಣವುಡ್ದು ಕುಡ ವೊಂಜಿ ಭೂಮಿ ದೇವೆರೆ ಪುದರ್‌ಗ್ ದೆತ್ತೆರ್. ಆಪಗದ ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರ್ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಬಹಳ ಭಕ್ತಿ ದೀದ್ ಒಂಜಿ ಕಾಸ್ ವೊಂಚನೆ ಮಳ್ಪಂದೆ ತನುಕುಳೆನವೇ ರಡ್ಡ್ ದುಡ್ಡು ಪಾಡ್ದ್ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ವಿಶ್ವಾಸ ದೀದ್ ದೇವರೆ ಬದ್‌ಕನ್ ಯೆಡ್ಡೆ ರೂಪಿತ ಮಳ್ತೆರ್. ಮೋಕುಳೆ ಸಮಯೊಡು ದೇವೆರೆ ಕಾರ್ಣಿಕಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೇವಸ್ಥಾನಲಾ ಯೆಡ್ಡೆ ಮೆರೆಂಡ್.

ಅಂಚೆನೇ ಆಕುಳೆ ಪ್ರಾಯ ಕರಿದ್ ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಕುಳೆ ಅಲಿಕ್ ಲಕ್ಕಿ ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರ್ ದುಂಬುದಾಕುಳೆ ಕಟ್ಲೆಳೆನ್ ಒಂತೆ ಒಂತೆ ಅದಲ್ ಬದಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ಪು ಬ್ರಾಣ್‌ಲಾ ದೇವಸ್ತಾನದ ಮುಕ್ತೆಶ್ವರಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಮೋಕುಳುಲಾ ದೇವೆರೆನ್ ಒಂತೆ ಪಿಂದಿನೆಡ್ಡ್ ದುಂಬುದಾಕುಳೆ ಲೆಕ್ಕ ತಕ್ಕಾದ್ ನಡಪಾಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೋಕುಳುಲಾ ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿ ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರೆ ಉಳಯಿ ಲಡಯಿ ಆದ್ ಕಿಲ್ಲೊಟ್ಟುದಾಕುಳು ಮಾತ್ರ ಮುಕ್ತೇಶ್ವರಿಗೆ ಬುಡ್ರಿಯೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕದ ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರ್ ದೇವೆರೆ ದುಡ್ಡುನು ತನುಕುಳೇ ತಿಂದ್‌ದ್ ಪಾಡಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ತೆರ್. ಮೊಯಿಲಿ ದೋಲಂಟೆ ಬೊಟ್ಟಿಯೆರೆ ಬತ್ತೆಡ ಬತ್ತೆ ಇಜ್ಜಿಡ ಇಜ್ಜಿ. ಸ್ತಾನಿಕೆ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳು ಉಳ್ಳೆರ್ಡ ನೇಮಕದ ಪ್ರಕಾರ ಅರಿ ಕೊರ್ಪೆ. ಅಕುಲು ವೊಳ್ಳಾ ವಣಸ್‌ಗ್ ಮಿನಿ ಪೋತೆರ್ಡ ತನ ಅಂದಾಜಿಡ್ ಅರಿ ಕೊರ್ಪೆ. ಬ್ರಾಣೆ ಮಧ್ಯನದ ಪೂಜೆ ಇರ್ವ ಇರ್ವತ್ತ್ಯೆನ್ ಘಳಿಗೆದ ಉಳಯಿ ಮಳ್ಪುವೆ. ರಾತ್ರೆದ ಪೂಜೆ ನಡಿರ್ಲ್‌ದ ಉಳಯಿ ಮಳ್ಪುವೆ. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಚೆನೆ ಆದ್ ಇತ್ತೆ ದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಒಂಜಿಲಾ ಸಮೊಟು ನಡಪಂದೆ ಸೈಪಿನಾಯಗ್ ದೊಕ್ಕೆ ಯೆಂಚ ಮೆದುಕುಂಡಾ ಅಂಚೆನೇ ಒಂಜಿ ಆಯನದ ಬಾವ ಆಪುಂಡು. ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಾತ ಗಿರಿದ್ ಹಾಳಾದ್ ಪೋತುಂಡು, ದೇವೆರೆ ಮಂಡಗೇ ತೋರುಂಡು. ಇತ್ತೆ ದೇವೆರೆ ಆಸ್ತಿನ್ ಶೋಧಿದ್ ತನಿಕೆ ಮಳ್ಪುನಗ ದಿಂಜ ಹುಟ್ಟೊಳಿ ಉಂಡು, ಆಂಡ ಅವೆನ್ ಈ ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರ್ ತಿಂದ್ರುವೆರ್. ಹೊರ್ತಂದೆ, ದೇವೆರೆ ಆಯನದ ವಿಷಯೊಡು ಹೆಚ್ಚ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ಪುಜೆರ್. ದೇವರೆ ಮೂರ್ತಿ ಕಂಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಳ್ಳೊಣ್ದುಂಡು. ಕಂಣ್ ಕೂರುಂಡು, ನನ ಪಾಕ ವರ್ಸದ

ಮಿತ್ತ್ ಜೆಪ್ಪುಂಡು. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನ ತಿರ್ಗ ಮುರುಗ ಮಗ್ರ್ದ್ ಹಾಳಾಪುಂಡು.

ಉಂದೆನ್ ಜೀರ್ಣ ಉದ್ಧಾರ ಮಳ್ಪೊಡು ಅಂದ್‍ದ್ ಇತ್ತೆ ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರೆರ್ ಬ್ರಾಣಡ ಲೆಕ್ಕದ ಪಟ್ಟಿ ಕೇಂಣಗ ಬ್ರಾಣೆ ಕೊರ್ಪುಜಿ. ಏಕಾದ್ ಬ್ರಾಣಗ್‍ಲಾ ಊರುದಾಕುಳೆಗ್‍ಲಾ ಇತ್ತೆ ಮಲ್ಲ ನ್ಯಾಯ ಉಂಡು. ಊರುದಾಕುಳು ಬ್ರಾಣಡ ಪನ್ಪಿನಿ: ಈರ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಲೆಕ್ಕದ ಪಟ್ಟಿ ಕೊರಿಯರ್ಡ ಯೆಂಕುಳೆ ಇಲ್ಲದವುಲಾ ಊರುದವುಲಾ ಪುರೋಹಿತ ಮಳ್ಪೊಲಿ, ಅತ್ತಾಂಡ ಪುರೋಹಿತ ಮಳ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಅಂದ್‍ದ್ ಅಟಕ ಮಳ್ತ್‍ದೆರ್. ಬ್ರಾಣೆ ದೇವರೆ ಆಸ್ತಿನ್ ತಿಂದ್‍ದ್ ಪಾಡೊಡು ಅಂದ್‍ದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ಪುವೆ, ಊರುದಾಕುಳು ಬುಡಯ ಇನ್ಪೆರ್. ಇಂಚೆನೆ ಮೋಕುಳು ಲಡಯಿಡ್ ಉಳ್ಳೆರ್ ದೇವೆರ್ ದೇವಸ್ತಾನೊಡು ಉಳ್ಳೆರ್.

[A/2564-3]

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ 'ಅತ್ತೂರು ದೇವಸ್ಥಾನ ದೇವರ ಕಥೆ. ಅಲ್ಲಿನ ದೇವರು ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ'. ಇದರಲ್ಲಿ ಅತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಊರಿನವರು ತಮಗೆ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದುದು, ವಂತಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮಿಸಿ, ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದುದು, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಕ್ತೇಸರರಾಗಿದ್ದವರು ವಿವಿಧ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದುದು, ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟುದು, ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಸಿದುದು, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದುದು, ಮುಂದೆ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾದಾಗ ಸ್ವಾರ್ಥ ಕಂಡುಬಂದುದು, ಒಳಜಗಳಗಳಿಂದ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಕ್ರಮನಿಯಮ ತಪ್ಪಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ದುರವಸ್ಥೆಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಊರೊಂದರಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹೇಗೆ ಬಂತು ಎಂಬುದರೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಒಳಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಮಿಶನ್ ಶಾಲೆಯ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸೋಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ (ವ.೭೨) ಹಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. [ದಿನಾಂಕ:೧೧.೦೪.೨೦೧೦] ಕಾರ್ಕಳದ ಅತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಕಳೆದ ದಶಕದಿಂದ ಸರಕಾರದ ದತ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಜಾಗ ನಿಟ್ಟೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಮೂರೂವರೆ ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ ಬಸ್‌ನ ಸಂಪರ್ಕವಿದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕಿರುವ ಆಸ್ತಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಸೆಂಟ್ಸು. ಹಿಂದೆ ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರು ಮುಡಿ ಅಕ್ಕಿ ಗೇಣಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಇತ್ತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಊರ ಪರವೂರ ದಾನಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ, ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶ ನಡೆದಿದ್ದು ಇಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಲವು ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲದೆ, ಗಣಪತಿ, ಮುಂಡಿಲತ್ತಾಯ, ಪಂಚದೈವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ, ನಾಗದೈವ ಮೊದಲಾದ ದೈವ ದೇವರ ಆರಾಧನೆಗಳು ಇವೆ. ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಮೆಯಿದ್ದು ಮೊದಲಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿಯು ಊನಗೊಂಡುದರಿಂದ

ಹೊಸತನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಾನಿಕರು, ಮೊಯಿಲಿಗಳು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಿಲ್ಲೋಟ್ಟು. ಬಜಕಳ ಇಂತಹ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಸರಿಯಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮಿಶನ್ ಶಾಲೆಯೂ ಇದೆ. ೧೮೮೭ರಲ್ಲಿ ಅತ್ತೂರಿನ ದೂಪದಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಶಾಲೆಯು ೧೯೦೦ರಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದ ಪರ್ಪಲೆಗುಡ್ಡೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಯಿತು. ಸ್ಥಳೀಯರೊಂದಿಗೆ ಶಾಲೆ ಶಿಕ್ಷಣದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಮಿಶನರಿಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಮಿಶನರಿಗಳು ಅವರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಇಂತಹ ಮಾಹಿತಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಒಂದೆಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಿಶನರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಭಾವನೆ, ನಂಬಿಕೆ, ನಡವಳಿಕೆ, ಒಳಸುಳಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡುವ ರೀತಿಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

೨೬. ಮೂಡಬೆದ್ರದ ಕಥೆ

ಪ್ರಾರ್ಕ್‌ಡ್ ಮೂಡಬೆದ್ರಡ್ ದಿಂಜ ಮಂದಿ ಜೆಯಿನೆರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಅವು ಜೆಯಿನೆರೆಗ್ ಬಹಳ ಕಾರ್ಣಿಕದವುಲಾ, ಪುಣ್ಯದವುಲಾ ಸ್ಥಳ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆಲಾ ಅಂಚೆನೇ ನೆನೆಪುವೆರ್. ಆ ಸ್ಥಳೊಕ್ಕು ಜಿನಕಾಶಿ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತರತ ದಿಂಜ ಜನೊಕುಳು ಕಾಶಿ ಇನ್ಪಿನವು ಬಹಳ ಪುಣ್ಯ ಸ್ಥಳ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್ ಎಂಚನಾ ಅಂಚೆನೇ ಜೆಯಿನೆರ್‌ಲಾ ಮೂಡಬೆದ್ರಗ್ ಜಿನಕಾಶಿ ಇನ್ಪಿನವು (ಪುದರ್ ಉಂಡು) ಪುಣ್ಯ ಸ್ಥಳನೇ ಅಂದ್‌ದ್ ನಂಬುವೆರ್. ಐಡ್ದಾವರ ಬಹಳ ಕಡಪ ಊರುದಾಕುಳು ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತಾ ದೇವೆರೆಳೆನ್ ತೂದು ಪರಕೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಗುರುಕ್ಕು ಮಾತಾ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರುದು ಪೋಪೆರ್. ಉಂದು ಇತ್ತೆಲಾ ನಡತ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಮೂಡಬೆದ್ರಡ್ ಗುರು ಬಸ್ತಿ ಇನ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಬಸ್ತಿ ಉಂಡು. ಉಂದು ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪು ಪದಿನೆನ್ಮ ಬಸ್ತಿಡ್ದ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಕಟ್ಟಡಾಯಿನವು. ಉಂದೆನ್ ಕಟ್ಟಾವೆರೆ ಕಾರಣ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ದಿನೊಟು ಜೈನೆರೆ ಗುರು ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮಠಡ್ದ್ ಪಿದಾಡೊಣುದು ಪಿದಾಯಿ ಪೋನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಡು ಇತ್ತೆ ಗುರು ಬಸ್ತಿ ಉಪ್ಪು ಜಾಗೆಡ್ ಪಿಲಿ, ಕಬೆತಿ ಪೆತ್ತ, ಮರಿ, ಮುಂಗುಲಿ, ಕಂದೊಡಿ ಇಂಚ ಐನ್ ಜಾತಿದವು ವೈರ ಇತ್ತಿನವು ಆದ್ ಈ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಗೊಬ್ಬೊನೆನ್ ಈ ಗುರು ತೂದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡೆದ್‌ಲಾ ಪೊಡಿದ್‌ಲಾ ತಾಟಿ ಬೊಟ್ಟುದು ಬಾಯಿ ಮಳ್ತೆ. ಆಪಗ ಅವು ಮಾತಲ ಪಾರ್‌ದ್ ಪೋಯ. ಅಂಚೆನೇ ಗುರು ಪಿದಯಿ ಕುಳ್ಳುದು ನೀರ್ ಮುಟ್ಟುದು ಮಠೊಕ್ಕು ಬತ್‌ದ್ ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತಾ ತನ್ನ ಸೇವಕೆರ್‌ಡ x x x x x x ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಉಂದು x x x x x x x x x ಒಂಜಿ ಕಾರ್ನಿಕದ x x x x x x x x x x x x x x x x x x x ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ್ ಮೂರ್ತಿ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್ ಅವೆನ್ ಪತೊಣ್ದು x x x x x x x x x x x x x x x x ಗುರ್ಕಾರೆ ಪಟ್ನ ಸೆಟ್ಟಿ ಇನ್ಪಿನಾಯಗ್ ಜನ ಕಡಪುಡುದು ಆಯನ್ ಲೆಪುಡಿಯೆರ್.

ಆಯೆ ಬರ್ಪಿನೆತ್ತ ಉಳಯಿ ತಾನ್ ಮೀದ್ ಜಪ ಗಿಪ ತೀರ್ಸಾದ್ ವೊಣಸ್ ಆದ್‌ಲಾ ಪಟ್ಟದ ಮಂಚವುಡು ಕುಳ್ಳುದೆ. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಈ ಪಟ್ನ ಸೆಟ್ಟಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅ ಗುರುಕ್ಕು ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದು ಲಕ್ಕಿಯೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಗುರು ತನ್ಕ್ ತೋಜಿದಿ ಬತ್ತಿಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಗತಿಳೆನ್ ಮಾತಾ ಅ ಪಟ್ನ ಸೆಟ್ಟಿಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ತನಕ್ ತಿಕ್ಕಿಂಚಿತ್ತಿ ಮೂರ್ತಿನ್ ಆಯಗ್ ತೂಪಾಯೆ. ಆಯೆ ಆ ಮೂರ್ತಿನ್ ತೂದು ಗುರುಟ್ಟ ಪಂಡಿನಿ ಸ್ವಾಮೀ ಗುರುಕುಳೇ ನಮ ಮೂಡಬೆದ್ರ ಇನ್ಪಿ ಊರು ನನಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಬೆಳಗ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಊರುಗುಲಾ ಪುದರ್ ಪೋಪಿನವು ಆಪುಂಡು. ಅಂದ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು, ಐಡ್ದಾವರ ದೇವೆರ್ ನಂಕ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಕೆಲಸೊಳೆನ್ ತೋಜಾವೆ ಅಂದ್‌ದ್

ಯಾನ್ ನಂಬುವೆ. ಆಂಡ ಉಂದೆನ್ ನನ ವಾ ತರೊಟು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ಪೊಡು ಇನ್ಪಿನೆಕ್ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಓಳು ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟೊಡು ಇನ್ಪಿನೆಕ್ಲಾ ಈರೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೊಂಡೆ. ಆಪಗ ಗುರು ಪಂಡಿನಿ ಪಟ್ಣ ಸೆಟ್ರೆ ನಿಕುಳೆ ಪಾತೆರ ಯೆಂಕ್‌ಲಾ ಮೆಚ್ಚೆಂಡ್. ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಉಂದೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ಪೆರೆ ಜಾಗೆ ಅವ್ವೇ ಉಂದು ಎಂಕ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಿ ಜಾಗಡೇ ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟೊಡು. ಅವುಳೇ ಉಂದೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆ ನಡಪೊಡು ಇನ್ಪಿನವು ಎನ ಆಲೋಚನೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ನನ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪೆ. ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಪಣವು ಕಾಸ್‌ಗ್ ನಿಕುಳು ದಾಲಾ ಯೆಂಕ್ ಕೈಕೊರೊಡ್ಚಿ ಆಳ್ ಕಾಳ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರ ಯೆನನ್ ಕೈ ಬುಡು ಪಾಡಡೆ. ಯೀತ್ ಉಪಕಾರ ನಿಗುಳು ಮಳ್ಪುವರ್ಡ ಯಾನ್ ಯೀ ಕೆಲಸೊಗು ಕೈ ಪಾಡುವೆ ಯಿಂದೆ. ಐಕ್ ಪಟ್ನ ಸೆಟ್ಟಿ ಎನಡ್ದ್ ಆಪಿನಾತ್ ಸಹಾಯ ಯಾನ್ ಮಳ್ಪುವೆ ಯಿಂದ್‌ದ್ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ತನ ಯಿಲ್ಲಗ್ ಪಿರ ಬತ್ತೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಗುರು ಊರುದ ಮಾತಾ ಜೋತಿಷ್ಯೆರೆನ್ ಲೆಪುಡ್ದು ಒಂಜಿ ಬಸ್ತಿಗ್ ಸ್ಥಳ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡಿಯೆರೆ ಮಂಣ ಮುರ್ತೊಗುಲಾ ಕೆಸರ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡಿಯೆರೆಲಾ ಯೆಡ್ಡೆಂತಿನವು ವೊಂಜಿ ದಿನ ಪನ್ಲೆ. ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಆಪಗ ಗುರು ಉಳಯಿ ಪೋದು ಯೆಂಕ್ ತಿಕ್ಕಿಂಚಿತ್ತಿ ಮೂರ್ತಿನ್ ತೂಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ತೂಪಾದ್ ಉಳಯಿ ನಡತಿ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತಾ ಜೋತಿಷ್ಯೆರೆಡ ಪಂಡೆ. ಆಕುಳು ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಬಹಳ ಸೋದ್ಯ ಆದ್ ಗುರುಕುಲೆಡ ಪಂಡೆರ್. ಸ್ವಾಮೀ ಗುರುಕುಲೇ ನಿಗುಲೆಗ್ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ದೇವೆರೆ ಚಿತ್ತ ಉಂಡು. ಐಡ್ದಾವರ ದೇವೆರ್ ಈ ಮೂರ್ತಿನ್ ನಿಗುಲೆ ಕಂಣ್‌ಗ್ ತೋಜುಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ತೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಎಂಕುಲು ಪಿಂದೊಣುವ ಅಂದ್‌ದ್ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆರ್. ಅಂಚನೇ ಗುರುಕುಲುಲಾ ಮೋಕುಲುಲಾ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕುಳೆಗ್ ದಾನ ದಕ್ಷಣೆ ಉಡಿಗೆರೆ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡಿಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಗುರು ಆಕುಲು ಪಂಡಿ ದಿನತ್ತಾನಿ ಮಂಣಮೂರ್ತ ಮಳ್ಪಾದ್ ಕೆಸರ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡಾದ್ ಊರು ಊರುಗು ವೋಲೆ ಬರೆದ್ ಕೂಲಿದಾಕುಳೆನ್‌ಲಾ ಕಲ್ಲ್ ಕುಟ್ಟಿಗೆರೆನ್‌ಲಾ ಬರಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬೇಲೆಗ್ ಪತ್ತಾಯೆ. ಮಂಣ ಬೇಲೆದಾಕುಲು ಮಂಣ ಬೇಲೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಆಚಾರಿಳು ಮರತ್ತ ಬೇಲೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಕಂಚಿದ ಬೇಲೆದಾಕುಳು ಕಂಚಿದ ಮಾನಸ್ತಿ ಕಂಬ ಮಳ್ತೆರ್. ಕಲ್ಲ್‌ಕುಟ್ಟಿಗೆರ್ ಪಾದೆಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೇಲೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಕಲ್ಲ್ ಕುಟ್ಟಿಗೆರೆ ಬೇಲೆ ಹೆಚ್ಚದವು. ವೊವು ಅಂದ್‌ಂಡ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕೋಲು, ಕಲ್ಲ್ ಕಂಬ, ಕಲ್ಲ್‌ದ ಜಂತಿ, ಕಲ್ಲ್‌ದ ಪಲಯಿ, ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೋದಿಗೆ, ಕಲ್ಲ್‌ದ ದಾರಂದ, ಮಿನಿ ಮಾತಲ ಆಕುಲು ಮಳ್ತೆರ್. ಉಂದೆತ್ತ ಕೂಟು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೂಟು ದೀವೆರೆಗ್ ಮಿನಿ ಪಟ್ನ ಸೆಟ್ಟಿ ಬಹಳ ಸರ್ತಿ ದಿಂಜ ಜನೊಕುಳೆನ್ ಬುಟ್ಟಿಗ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಈ ತರತ ಮಾತಾ ಬೇಲೆ ಪದ್‌ನಾಲ್ ವರ್ಷಮುಟ್ಟ ಗುರು ಬುಡಂದೆ ಮಳ್ಪಾಯೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಸ್ತಿದ ಬೇಲೆ ತೀರಾ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಕುಡ ಮಾತಾ ಜೋತಿಷ್ಯೆರೆನ್

ಆ ಗುರು ಲೆಪುಡುದು ದೇವೆರೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ಪೆರೆ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ಪನೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಪಂಚಾಂಗ ಬುಡುದು ಯೆಡ್ಡೆ ಗುಣಿತ್‌ದ್ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಸಂವತ್ಸೊರೊಡು, ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಈತ್ ದಿನ ಪೋಪಿನಾನಿ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ಉಂಡು. ಆ ದಿನತ್ತಾನಿ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ತರ್‌ಡ ಯಿರೆಗ್ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಪದವಿ ದೊರಕುಂಡು ಇನ್ನಿನೆಕ್ಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿಂದೆರ್. ಆಪಗ ಗುರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಆಕುಳೆಡ ಕೇಂಡಿನಿ ಜೋತಿಷ್ಯೆರೆ ದೇವೆರೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ವಾ ವಾ ನಿರ್ಬೆ ಅವೊಡು, ಏತ್ ರುಪ್ಯಾ ಖರ್ಚಿಗ್ ಬೋಡಾವು ಇಂದೆ. ಐಕ್ ಜೋತಿಷ್ಯೆರ್ ಪಂಡಿನಿ ಅಯ್ಯಾ ಗುರುಕ್ಕುಲೇ ಅವೆನ್ ಮಾತಾ ಯೆಂಕುಳು ದಾನೆ ಪನ್ಪಿನಿ. ಈರೆಗ್ ತೆರಿಯಂದಿನವಾ? ತಾರ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ಪುನಡೆಗ್ ಸಾರ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ಪೊಲಿ ಸಾರ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ಪುನಗ ತಾರೊಡುಲಾ ತೀರಿಸಾವೊಲಿ. ಆಂಡಲಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಮಿತ್ತ್ ಈರೆ ಆದೇಷೊಗು ತಕ್ಕ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ಪೊಡು. ನಿರ್ಬೆ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ, ಒಂಜಿ ಕಬೆತಿ ಪೆತ್ತ ಅವೊಡು, ಬಂಗಾರ್ ಬೊಳ್ಳಿ ತಾರಾಯಿ, ಅರಿಬಾರ್, ನವದಾನ್ಯ ಮಿನಿ ಆವೊಡು, ವಾಸ್ತು ಪೂಜೆ, ದ್ವಾರಪೂಜೆ ಬಲಿ ಆವೊಡು. ದಾನ ದಕ್ಷಣೆ, ಉಡಿಗೆರೆ ಉಂಬೊಳಿ ಉತ್ತಾರ ಬುಡೊಡು ಇಂದೆರ್. ಅಪಗ ಗುರು ಆವು ಈ ತರ ಮಳ್ಪುಗ ನಿಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಾಲ್ ದಿನೊಕು ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಕೆಲಸೊನು ಪೊರ್ಲುಡು ಸುದರಿಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆಕುಳೆಗ್ ತಾಂಬೂಲ, ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡಿಯೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಚಿತ್ತಿನಾನಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಸ್ತಿಡ್ ದೇವೆರೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ಪುವ ನಿಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಶ್ರೀಮುಡಿ ಗಂದಪ್ರಸಾದ ದೆತ್ತೋಣ್ಬು ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಕೊರ್ಪಾದ್ ಪೋವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಮಾತಾ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಾಕುಳೆಗ್ ಓಲೆ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಜೋತಿಷೆರ್ ಪಂಡಿ ಮಾತಾ ನಿರ್ಬೆನ್ ಒದಗಾದ್ ದೀಯೆ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆದ ದಿನೊಕ್ಕು ನಾಲ್ ದಿನ ಉಪ್ಪುನಗನೆ ಮಾತಾ ಜೋತಿಷೆರೆನಾಕುಳು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೂಡಿಯೆರ್. ಪ್ರತಿಷ್ಟೆದಾನಿ ಮಾತಾ ಊರುಡ್ದುಲಾ ಬಡವೆ ಬಲ್ಲಾಯೆ ಯೆಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಾಯೆ ಮಿನಿ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೂಡಿಯೆರ್. ಜೋತಿಷ್ಯೆರೆನಾಕುಳು ಪುರೋತೆರ್‌ಲಾ ಹೋಮ ಮಳ್ತೆರ್. ಮಾತಾ ಗಂಡ ಘಣೊಕುಳೆಗ್ ಬಲಿ ಕೊರ್ಯೆರ್. ವಾಸ್ತು ಪೂಜೆ, ದ್ವಾರ ಪೂಜೆ ಮಿನಿ ಮಾತ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಪಾರ್ಥನೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಎಂಚಂದ್‌ಂಡ– ಬಾರ್ಕೂರು ಮಂಗ್ಲೂರು, ಹೋಬಳಿ ಊರು ಪರವೂರುದಾಕುಳು ಬಡವೆ ಬಲ್ಲಾಯೆ ಮಠ, ಸಂಸ್ಥಾನದಾಕುಳುಲಾ ಕೂಡುದು ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಣುವ. ಯೆಂಕುಳೆ ಮಿತ್ತ್ ದೇವೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ದಯದೀದ್ ಕೇನೊಡು. ಈ ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಾಯಿನೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಇನಿ ಮಳ್ಪು ಕೆಲಸೊಡುಲಾ ಎಂಕುಳೆನವು ಅನೇಕ ಅನೇಕ ತಪ್ಪು ಉಪ್ಪು ಏತಾಂಡಲಾ ಎಂಕುಳೆನವು ಚರ್ಮದೃಷ್ಟಿ. ಐಡ್ಡಾವರ ಎಂಕುಳೆನವು ದಿಂಜ ಕುಂದು ಕೋರೆ ಇಪ್ಪರೆ ಯಿಯಾವು. ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ದೇವರ್ ಅವೆನ್ ತನ ಆತ್ಮದೃಷ್ಟಿಡ್ ವೋರೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕುಳು ಮಳ್ತಿ

ಕೆಲಸೊನುಳಾ, ಬಲಿ ಪೂಜೆನ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಸಂತೋಷೊಡು ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಉಂದೆನ್ ನಡಪುಡಾಯಿ ಗುರುಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಊರು ಪರವೂರು ಸರ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಕ್ಷೇಮ ದಯ ಮಳ್ತ್ ಕೊರೊಡು ಸ್ವಾಮಿ ದೇವೆರೆ! ಅಂದ್‌ದ್ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂಡ್ದ ಪೂನು ಹೋಮದ ಕೈತಲ್ ದ್ಯಾನೊಡು ಕುಳ್ಳಾದ್ ದೀತಿ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದು ಲಕ್ಕಿಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಜಯ ಜಯಾ ಅಂದೆರ್. ಆಪಗ ಪುರೋಹಿತೆರ್‌ನಾಕುಳು ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಈ ಮೂರ್ತಿನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಅ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ತಿ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಐತ ಶೃಂಗಾರ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೂರ್ತಿಗ್ ದೀತಿ ಪೂ ಪಿಂಗಾರ ಗಂದೊನು ಮಿನಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಹರಿವಾಣೊಡು ಪಾಡೊಂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎದುರುದ ಮಂಟಪೊಡು ಕುಳ್ಳುದು ದುಂಬುದಾಕುಳೆಗ್ ದುಂಬು ಪಿರವುದಾಕುಳೆಗ್ ಪಿರ ಈ ತರೊಟ್ಟು ಊರು ಪರವೂರು ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪ್ರಸಾದ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕಡೆಕ್ ಗುರುಕ್ಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಕೊರಿಯೆರ್. ಈ ಬಸ್ತಿನ್ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಕೂಡುದಿ ಘಟ್ಟಿಗ ಆಚಾರಿಳೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಉಡಿಗೆರೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕೈಕ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬಳೆ ದೀಪಾಯೆರ್. ಜೋತ್ರ ಪಚ್ಚಡೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಂದೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್, ಪುರೋಹಿತೆರೆಗ್ ಜೋತಿಷೆರೆಗ್ ಬೋಡು ಬೋಡಾಯಿ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆ ಉಡಿಗೆರೆ ಕೊರ್ದು ಆಶೀರ್ವಾದ ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣ ಬುಡಿಯೆರ್.

ಆಪಗ ಮಾತೆರ್ ಒಟ್ಟುಗು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿನಿ– ಈ ಬಸ್ತಿನ್ ನಮ ಗುರುಕ್ಕುಳು ಕಟ್ಟಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಗುರು ಬಸ್ತಿ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ದೇವರೆ ಪುದರ್ ಪಾರೀಶ್ವನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರು ಪರವೂರುದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಾಕುಳು ಗುರುಕುಳೆಗ್ ಪಾದಕಾಣಿಕೆ ಕೊರ್ದು ಪ್ರಸಾದ ದೆತ್ತೊಂಡೆರ್. ಐತ ಮನದಾನಿ ಒಂಜಿ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ಮಳ್ಪುದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬಂಜಾರ ಉಂಡು ತಿಂದ್‌ದ್ ಸಂತೋಷೊಡು ಅಗತೆರ್.

ಈ ಬಸ್ತಿದ ದೇವರೆ ಪೂಜೆಗ್ ಅಂದ್‌ಡ ನಿತ್ಯ ಬಲಿಪೂಜೆಗ್ ಮತತ್ತ ದೇವೆರೆ ಭೂಮಿಡ್ದ್ ಪಾಕ ಭೂಮಿ ಬುಡಿಯೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಮಾತೆನ್ಲಾ ಗುರುಕುಳು ತನ ಕೈ ಬರವುಡು ತಾಂಬ್ರದ ತಗಡ್ದ್ ದೀತೆರ್‌ಗೆ. ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಆಯಿನಿ ಏಪಂದ್‌ಂಡ ೧೪೬೦ನೇ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೊಟ್ಟು. ಉಂದು ಮಾತ ಅವ್ವೇ ಬಸ್ತಿಡ್ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಕಂಬೊಡು ಬರೆತ್‌ಂಡ್. ಗುರುಬಸ್ತಿದ ಚರಿತ್ರೆ ಉಂದೇ.

ಈ ಸಮಯೊಡು ಮೂಡಬೆದ್ರಡ್ ಸೆಟ್ಟಿಳೆನವು 770 ಇಲ್ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗುರು ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಾಕುಳುಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಾವೆರೆ ತೊಡಗಿಯೆರ್. ಒರಿ ಪೆರ್ಯ ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಾಯೆ, ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಇಕ್ರ್‌ಂಡಿ ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಾಯೆ, ನನ ಒರಿ ಕೇಸವಂಣ ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಾಯೆ. ಕುಡ ಒರಿ ಬೈಲ್ ಬಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಾಯೆ, ಸೆಟ್ಟಿ ಬಸ್ತಿ

ಇನ್ನಿನೆನ್ ಒರಿ ಕಟ್ಟಾಯೆ. ಲೆಪ್ಪಂದಿ ಬಸ್ತಿ ಇನ್ನಿನೆನ್ ಒರಿ ಕಟ್ಟಾಯೆ. ಕಡೆಕ್ ಪೊಸ ಬಸ್ತಿ ಇನ್ನಿನೆನ್ ಚೌಟೆರ್ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಒಟ್ಟುಗು ಮೂಡಬೆದ್ರಡ್ 18 ಬಸ್ತಿ ಇತ್ತೆ ಉಂಡು.

[A/2564-2]

'ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ಕಥೆ' ಎಂಬುದು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗುರು ಬಸದಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನರಿದ್ದುದು, ಕಾರಣಿಕದ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಜಿನಕಾಶಿಯೆಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದುದು, ಗುರುಬಸ್ತಿ ಯೆಂಬುದು ಹದಿನೆಂಟು ಬಸದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನದಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕಾರಣ, ಈಗ ಗುರುಬಸ್ತಿಯಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಜೈನಗುರು ಹೋಗುವಾಗ ಜಾತಿವೈರವಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಕಾಣುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಗುರು ಬಸದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದರ ವಿವರಣೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿ ಸಿಗುವುದು, ಗುರ್ಕಾರ ಪಟ್ನಸೆಟ್ಟಿ ಬಸದಿ ಕಟ್ಟಿ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಲು ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದು, ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಬಸದಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳು, ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಖರ್ಚು, ದಾನ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ಗುರುಗಳು ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಗುರುಬಸ್ತಿ ಯೆಂದು ಹೆಸರು, ದೇವರಿಗೆ ಪಾರೀಶ್ವನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದುದು, ಭೂಮಿ ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟುದು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗುರು ಕೈಬರಹದಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ತಗಡಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುದು, ೧೪೬೦ನೇ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾದುದು, ಇದೆಲ್ಲವೂ ಆ ಬಸದಿಯ ಒಂದು ಕಲ್ಲಕಂಬದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದು, ಆಗ ಸೆಟ್ಟಿಗಳ ಏಳುನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತು ಮನೆಯಿದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಪೆರ್ಯ ಬಸ್ತಿ, ಇಕ್ರ್ಂಡಿ ಬಸ್ತಿ, ಕೇಸವಂಣ ಬಸ್ತಿ, ಬೈಲ್ ಬಸ್ತಿ, ಸೆಟ್ಟಿ ಬಸ್ತಿ, ಲೆಪ್ಪಂದಿ ಬಸ್ತಿ, ಪೊಸ ಬಸ್ತಿ ರಚನೆಯಾದುದು ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹದಿನೆಂಟು ಬಸದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು ಬಸದಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಇದರ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಲವಾರು ವರ್ಷ ಗಳ ಸಾಧನೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಗುರು ಬಸದಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕತೆಯಂತೆ ಕಂಡರೂ ಬರೆದವರು ಚರಿತ್ರೆಯೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗುರು ಬಸದಿ ಕಟ್ಟಿದ ರೀತಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವಲ್ಲಿ, ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಉಲ್ಲೇಖದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೀಕರಣದ ಹಂಬಲ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಲ್ಪನೆಯ ಮತ್ತು ಇತರೆಡೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಅಂಶಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗುರು ಬಸದಿ ಮೊದಲ ಬಸದಿಯಾದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ಮೊದಲ ಬಸದಿ, ಮಾರಿಗುಡಿ, ಪುತ್ಥೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಊರಿನ ಆರಾಧನೆ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಪ್ರತಿಯ ಹಲವು ಪುಟಗಳು ಜೀರ್ಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ತ್ರುಟಿತಗೊಂಡಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ 'X' ಚಿಹ್ನೆಯ ಮೂಲಕ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨೭. ಪುತ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನದವುಲಾ ಚೌಟೆರೆನವುಲಾ ಆದಿ ಚರಿತ್ರೆ

ಕುಡಲಡ್ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಇನ್ಪಿ ಊರುಡು ಈ ಚೌಟೆರೆ ಹಿರಿಯೆರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಬಡಕಾಯಿ ಸೂರಾಲ್‌ದ ತೋಳಾರೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪೊದು ನೆಂಟಸ್ತಿಗೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ದಿನೊಟ್ಟು ಸೋಮೆಶ್ವರದ ಅರಸು ನಾಲ್ ಎಣ್ಮ ಮಂದೆ ಶಿಪಾಯಿಳೆನ್ ಲೆತ್ತೊಣ್ದು ದಂಡಿಗೆಡ್ ಕುಳ್ಳೊಂದು ಬಡಕಾಯಿ ಸೂರಾಲ್‌ಗ್ ಪೋವೆರೆ ಪಿದಾಡೊಣ್ದು ಬತ್ತೆ. ಬನ್ನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಪುತ್ತೆಡ್ ಕಾಯೆರ್ ಮಂಜದಲ್ಪ ಸರಿ ಮದ್ಯಾಹ್ನ ಆಂಡ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಜೋರು ದೊಂಬು ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕಾಯೆರ್‌ದ ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಹಾಸಿಗೆ ಪಾಡ್ದ್ ದೊಂಬು ನಿದ್ರೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಆಪಗ ಕೈತಳ್‌ದಾಕುಲುಲಾ ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ಒಂತೊಂತೆ ಜೆತ್ತೆರ್. ಒರಿ ಮಾತ್ರ ಜೆಪ್ಪಂದೆ ಕುಂಟು ಅಡಿಕ್ಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಳ್ಳೊಂದು ಉಪ್ಪುನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಆ ಮರಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಕಾಯೆರ್‌ದ ಪರ್‌ಂದ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ದೊಂಬುದ ರವಸೊಡುಲಾ ನಡತ್‌ದ್ ದಣಿನೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಉಂಬ್ಯಗ್ ರಾಶಿ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಆಯೆ ಆ ಕಾಯೆರ್‌ದ ಪರ್‌ಂದ್‌ನ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಐತ ಪೊರ್ಲು ತೂದು ಉಂದೆನ್ ಕೈಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಪಿನಿ ತಿಂದ್‌ದ್ ತೂಪೆ ಇಂದ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಉಳಯಿ ಎಂಣ್‌ದ್ ಕುತ್ತುದು ಐತ ನೀರ್‌ನ್ ಒಂತೆ ನೆಕ್ಕಿಯೆ. ಆಪಗ ಆಯಗ್ ಸಕ್ಕರೆಡ್ದ್ ಮೂಜಿ ಪಾಲ್ ಹೆಚ್ಚ ತೀಪೆ ಆಂಡ್. ಆಪಗ ಆಯೆ ಉಂದು ದಾನೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅಪ್ಪಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಎಣ್ಣ್‌ನೆತ್ತ ಉಳಯಿ ಅರಸು ನಿದ್ರೆಡ್ದ್ ಲಕ್ಕಿಯೆ. ಅಪಗ ಇಂಬೆ ಈ ಪರ್‌ಂದ್‌ನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋದು ಈ ಕಾಯೆರ್‌ದ ಪರ್‌ಂದ್ ತೀಪೆ ಉಂಡು ಅಯ್ಯಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಅರಸುಳೆಗ್ ಕೊರಿಯೆ. ಅರಸು ಆಯ ಪಾತೆರೊಗು ತೆಲಿತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ದೆತೊನುದು ಒಂಜಿ ಬಿಸತಿ ಕಂತಾದ್ ಐಟ್ ಪತ್ತಿ ನೀರ್‌ನ್ ಅರಸು ನಕ್ಕ್‌ದ್ ತೂಯೆ. ಆಯ ಬಾಯಿಗ್‌ಲಾ ತೀಪೆನೇ ಆಂಡ್. ಎಲಾ ಉಂದು ಎಂಚಿತ್ತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಿಸತ್ತಿಡ್ ಕುತ್ತುದು ಒಂಜಿ ತುಂಡು ತಿಂದೆ. ಅವುಲಾ ತೀಪೆನೆ ಹೊರ್ತು ವೊಗರ್ ಸಹಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಪಗ ತನ ಶಿಪಾಯಿಳೆಗ್‌ಲಾ ದಂಡ್ಯೆದ ಬೋವುಳೆಗ್‌ಲಾ ಅವೆನ್ ಕೊರಿಯೆ. ಆಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಸಕ್ಕರೆದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಆಂಡ್. ಆಪಗ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆದ್ ಉಂದು ದಾನೆ ಸಂಗತಿ ಅಂದ್‌ದ್ ತಿರ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ತೂದು ಕಂಣಾಡಿನಗ ಯೇಳ್ ಜೆಡೆ ಇತ್ತಿನವು ಒಂಜಿ ಮಹಾಶೇಷೆ ಇನ್ಪಿ ಉಚ್ಚು ಆ ಕಾಯೆರ್‌ದ ಮರತ್ತ ಗೆಲ್ಲ್‌ಗ್ ಸುಂದು ಪಾಡ್‌ದ್ ಅರಸು ತರೆಮಿತ್ತ್ ತನ ಜೆಡೆನ್ ಅರತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಕುಳು ಅವೆನ್ ತೂದು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಪೋಡಿದ್ ಮರಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸು ಪಂಡಿನಿ ಪೋಡಿಯಡೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಧೈರ್ಯ ಮಳ್ತೊನ್ಲೆ. ಉಂದು ದಾನೆ ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ

ಕಾರ್ನಿಕದ ಜಾಗೆ ಆದುಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ತೆರಿಯೊಣುವೆ. ಅತ್ತ್‌ಡ ಕಾಯೆರ್‌ದ ಕಾಯಿ ಏನಿಗ್‌ಲಾ ತೀಪೆ ಆವೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ತೂಲೆ ಇನಿ ನಮ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಮೂಳು ತಡೆದ್ ಉಂದೆತ್ತ ಸಂಗತಿನ್ ಪಿದ್‌ಕೊಣುಗ. ದೇವೆರೇ ಉಂದೆನ್ ನಂಕ್ ತೆರಿಪಾವೆರೆ ಈಯಾವು. ಅಂದ್‌ದ್ ಆಕುಳೆಗ್ ಧೈರ್ಯ ಪುಟ್ಟಾದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೈಯದಗ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ತು ಕಂತುನೆತ್ತ ಉಳಯಿ ಉಂಡು ತಿಂದ್‌ದ್ ಕುಂಟು ಅಡಿಕ್ಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಜೆತ್ತೆರ್. ಅರಸುಲಾ ಅವ್ವೇ ಮರತ್ತ ಅಡಿಟ್ಟ್ ಜೆತ್ತೆ. ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ದಿಂಜ ದಣಿಕೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಬೇಗ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಪಗ ಅರಸುಗು ಒಂಜಿ ಕನ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ, ಬ್ರಾಣೆರೆನವು ಒಂಜಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರಿ ಮಾಣಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಮೆನಿತ್‌ದ್ ಪಂಡಿನಿ, ಅರಸೋ ಈ ಎಲ್ಲೆ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕದ್ ಮುಳ್ತುಡ್ದು ಒಂಜಿ ಲೆಪ್ಪು ದೂರ ಪಡ್ಡಯಿ ಪೋಲ. ಅಪಗ ನಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಗುರ್ತ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆ ಜಾಗೆಡ್ ದಾಲಾ ಒಂಜಿ ಗುರ್ತ ಮಳ್ತ್ರದ್ ಬಲ್ಲ. ಬೊಕ್ಕ ಈ ಊರುದ ನಾಲ್ ಎನ್ಮ ಮಂದೆ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ್ ಲೆಪ್ಪುಡುದು ಆ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿನ್ ಆಕುಳೆಡ ಪನ್ಲ. ಈಲಾ ಆಕುಳುಲಾ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಆ ಜಾಗೆಡ್ ಒಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಕಟ್ಟಾದ್ ನಿನ ಪಟ್ಟದ ದೇವೆರೆನ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಸೋಮನಾಥ ದೇವೆರೆನ್ ಈ ಮೂಳು ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ಪೊಡು. ಮುಳ್ತ ಅರಸುಲಾ ಈಯೇ ಅವೊಡು ವಾ ವೊಂಜಿ ಕೆಲಸೊಡುಲಾ ನಿನ ಬೆರಿ ಸಹಾಯೊಗು ಯಾನ್ ಉಳ್ಳೆ. ಈ ಪೋಡ್ಯಡ ಅಂದ್ರ್‌ದ್ ಆ ಮಾಣಿ ಪೋಂಡು.

ಈ ತರ ಕನ ಕಟ್ಟಿಬೊಕ್ಕ ಅರಸು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಆದ್ ತೂನಗ ಬೊಳ್ಪು ಆವೆರೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಅರಸು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕೊಣುದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನಕ್ ಇರ್ಲ್ ಕನಕಟ್ಟಿ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತಾ ಕೈತಳ್‌ದಾಕುಳೆಡ ಪಂಡೆ. ಆಕುಳೆನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪೋಯೆ. ಪಡ್ಡೆಯಿ ಒಂಜಿ ಲೆಪ್ಪು ದೂರ ಪೋನಗ ವೊಂಜಿ ಪಲ್ಕೆ ಪರತ್ತ ಮೈದಾನ್ ಜಾಗೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕಬೆತ್ತಿ ಪೆತ್ತಲಾ, ಒಂಜಿ ಪಿಲಿಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಜೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತ. ಮೋಕುಳೆನ್ ತೂಯಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಅವು ಲಕ್ಕೊಣ್ದು ಪೋಯ. ಆಪಗ ಅರಸು ಕಬಿತಿ ಪೆತ್ತ ಜೆಯಿದಿನಡೆಗ್ ಪೋದು ಅಲ್ಪ ಒಂತೆ ಗರ್ಪಾದ್ ಒಂಜಿ ಗುರ್ತ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಬತ್ತೆ. ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಉಂದೇ ಊರುಡು ಉಪ್ಪು ಬಂಗೇರಗ್, ಬಲ್ಲಾಳಗ್, ಬಲಿಪಗ್, ಸೆಟ್ಟಿಗ್ ಮಿನಿ ಮಾನಿ ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಬಡಕಾಯಿ ಸೂರಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಓಲೆ ಬರೆದ್ ತಾನ್ ಸಜ್ಜೊಗು ಬರ್ಪುಜಿ ಎಂಕ್ ಬರಿಯೆರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಡ್ಡಿ ಆಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಮಾತಾ ನಡತಿ ಸಂಗತಿನ್ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ.

ಆಪಗ ಊರುದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕೂಡೊಣ್ದು ಬತ್ತೆರ್. ಬತ್ತಿನಾಕುಲು ಅರಸುಗು ಕೈಮುಗಿದ್ ಎಂಕುಳೆನ್ ದಾಯೆಗ್ ಲೆಪ್ಪಾಯರ್ ಯೆಂಕುಳೆಡ್ದ್ ದಾನೆ ಅವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸು ತನಕ್ ಆಯಿ ಮಾತಾ ಸಂಗತಿನ್ ಆಕುಳೆಡ ಪಂಡೆ. ಅಪಗ ಆಕುಳು ಅರಸು ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊನು ನಂಬುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಲಾ

ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಸ್ವಾಮಿ ಅರಸುಳೇ ಈ ಕೆಲಸೊನು ದೇವೆರ್ ಇರೆಡ್ದ್ ಮೂಳು ಮಳ್ಪಾವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಎಂಕುಲು ತೆರಿಯೊಣುವ. ಇರ್ಲ್ ಕನೊಟ್ಟು ಇರೆ ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮಾಣಿ ಅವು ದೇವೆರೇ ಹೊರ್ತು ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಅತ್ತ್. ಐಡ್ದಾವರ ಈ ಊರುಡು ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾವುನೆಕ್ಕ್ ಎಂಕುಲು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಮಳ್ಪುವ. ದಾಯೆಗ್ಂದ್ಂಡ ಎಂಕುಳೆ ಊರುಡು ಈರ್ ಕಟ್ಟಾವುನೆಡ್ದ್ ಪಾತ್ರೊಡು ಪತ್ತಿ ಪಸೆ ಎಂಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋವಂದ್. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಎಂಕುಳೆಡ್ದ್ ಒರಿ ಒರಿಯಡ್ದ್ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ದಾನೆ ದಾನೆ ಆವೊಡಾ ಅವೆನ್ ಸರ್ತ ಪನೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆರ್.

ಆಪಗ ಅರಸು ಪಂಡಿನಿ– ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ಯಾನ್ ನಿಕುಳೆಡ ಪಣವು ಕಾಸ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ ಅರಿ ಬಾರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ಒಂಜಿಲಾ ಕೇಣೂಜಿ. ಎಂಕ್ ನಿಕುಲೆಡ್ದ್ ಬೋಡಾಯಿನವು ಒಂಜಿ ಅರಮನೆಗ್ ತಕ್ಕ ಜಾಗೆಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬೋಡಾಯಿ ಮರ ಮಟ್ಟ್‌ಲಾ. ಈ ರಡ್ಡ್ ಬಗೆಟ್ಟ್ ನಿಗುಲು ಎಂಕ್ ಸಹಾಯ ಮಳ್ಪೊಡು. ಉಂದು ಹೊರ್ತು ಒರ ಒರ ಆಳ್ ಕಾಳ್ಡ್‌ಲಾ ಒಂತೆ ಕೈಕೊರೊಡಾವು. ಬೇತೆ ಮಾತೆಕ್ ದೇವೆರ್ ಉಳ್ಳೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಐಕ್ ಊರುದಾಕುಳು ಪಂಡಿನಿ ಇರೆಗ್ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಉಂದೇ ಜಾಗೆ. ಕಾಯೆರ್‌ದ ಕಾಯಿ ತೀಪೆ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಉಂದುಲಾ ಕಾರ್ನಿಕದ ಜಾಗ್ ಆದುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಎಂಕುಲು ತೆರಿಯೊಣುವ. ಐಡ್ದಾವರ ಅರಮನೆ ಮೂಳೇ ಕಟ್ಟೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಜಾಗೆನ್ ಒರಿ ಜೈನ ಕೈಡ್ದ್ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಅರಸುಳೆಗ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕುಡ ಪಂಡೆರ್. ಮರ ಮೂಪು ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್‌ಲಾ ಈರೆ ಅರಮನೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್‌ಲಾ ಊರುಡ್ದು ಎಂಕುಲು ಕೊರ್ಪ. ಉಂದೆಕ್ಕಾದ್ ಈರ್ ಚಿಂತೆ ಮಳ್ಪೊಡ್ಚಿ. ಕೆಲಸೊಗು ಪತ್ತಾಲೆ ಇಂದೆರ್. ಐಕ್ ಅರಸುಲಾ ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಒಪ್ಪಿಯೆ. ಅಂಚೆನೇ ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತೊಣ್ದು ಅಗುಲು ಪೋಯೆರ್.

ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಅರಸು ಜೋತಿಷೆರೆಗ್ ಮಾನಿ ಕಡಪುಡುದು ಆಕುಳೆನ್ ತರ್ಪುಡಿಯೆ. ಆಕುಳು ಬತ್ತಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಅರಸು ತನ್ಕ್ ಆಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತಾ ಪಂಡೆ. ಆಪಗ ಆಕುಲು ನಿಕುಳೆಗ್ ಮೋಕ್ಷ ತಿಕ್ಕೆರೆ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಇಂಚೆನೇ ಆಪುಂಡು. ಇಂದೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆಲಾ ಎಂಕ್ ಒಂಜಿ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆಲಾ ಈ ರಡ್ಡೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಮಂಣ ಮುರ್ತೊಗು ಕೆಸರ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ಪಣೊಡು ಇಂದೆ. ಆಕುಳು ಪಂಚಾಂಗ ಬುಡ್ದು ತೂದು ಎಡ್ಡೆ ಸ್ಥಿರ ನಕ್ಷತ್ರ ಸ್ಥಿರ ಲಗ್ನೊನು ತೂದು ಒಂಜಿ ದಿನ ಪಂಡೆರ್. ಅಕುಲು ಪಂಡಿ ದಿನೊನು ನೆನೆಪುಗು ಬರೆವೊಂದು ಆಕುಳೆಗ್ ಬಚ್ಚಿರೆದ ಪಟ್ಟಿ ಅರಿ ತಾರಾಯಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಮಿನಿ ಕೊರ್ದು ಸಂತೋಷೊಡು ಕಡಪುಡಿಯೆ.

ಬೊಕ್ಕ ತನ ಊರುಗು ಸಂಸಾರದಾಕುಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ಓಲೆ ಬರೆಯೆ. ಆ ಓಲೆಡ್ ತನಕ್ ಮೂಳು ಆಯಿ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತ ಬರೆಯೆ. ಯಾನ್ ಈ ಊರುಡು ಕುಳ್ಳುವೆ.

ನಿಗುಲು ಆ ಊರುನು ಆಳೊಂದು ಉಪ್ಪುಲೆ. ಯಾನ್ ಮೂಳು ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಾದ್ ಒಕ್ಕೆಲಾಪಿನೆತ್ತ ಉಳಯಿ ಅಡೆಗ್ ಒರ ಬರ್ಪೆ. ಸಜ್ಜೊಡು ದೇವಸ್ಥಾನದವುಲಾ ಅರಮನೆದವುಲಾ ಕೆಲಸೊಗು ತೊಡಗುವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ.

ಜೋತಿಷೆರ್ ಪಂಡಿ ದಿನತ್ತಾನಿ ಮಂಣ ಮೂರ್ತ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೆಸರ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಬೇಲೆಗ್ ಪತ್ತಾಯೆ. ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆಲಾ ಸುರು ಮಳ್ತೆ. ಊರು ಊರುಗು ಓಲೆ ಬರೆದ್ ಆಚಾರಿಳೆನ್ ತರ್ಪುಡಿಯೆ. ಮರತ್ತ ಬೇಲೆ ಪತ್ತಾಯೆ. ಕಲ್ಲ್ ಕುಟ್ಟಿಗೆರೆನ್ ತರ್ಪುಡಿಯೆ. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೇಲೆ ಪತ್ತಾಯೆ. ಮಂಣ ಬೇಲೆಗ್ ಊರುದಕುಳೆನ್ ಲೆಪ್ಪಾಯೆ. ಗುಡಿಕಾರ್ರೆಡ ಬಂಣದ ಬೇಲೆ ಮಳ್ಪಾಯೆ. ಇಂಚೆನೇ ರಡ್ಡ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್‌ಲಾ ಕೆಲಸ ನಡಪಾಯೆ. ಬೇಲೆದಾಕುಳೆಗ್ ಕೂಲಿ ಕೊರಿಯೆರೆ ತನ ಊರುಗು ಓಲೆ ಬರೆದ್ ಮಾನಿ ಕಡಪುಡುದು ಬೋಡಾಪಿನಾತ್ ಪಣವು ತರ್ಪುಡಿಯೆ.

ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರುದಾಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಜೋತಿಷೆರೆಗ್‌ಲಾ ಮಾನಿ ಕಡಪುಡುದು ಲೆಪುಡಿಯೆ. ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬತ್ತೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸು ಅಗಲೆಡ ಪಂಡಿನಿ ಇತ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾತಾಲಾ ದೇವೆರೆ ದಯೊಡ್ದುಲಾ ನಮ ಗುರು ಹಿರಿಯೆರೆ ಪುಣ್ಯೊಡ್ದುಲಾ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪುಂಡು. ಅಂಚಾಯಿನಡ್ದ್ ದೇವೆರೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ಪೆರೆಲಾ ಅರಮನೆ ಒಕ್ಕೆಲಾವೆರೆಲಾ ಎಡ್ಡೆಂತಿನವು ಒಂಜಿ ದಿನ ತೂವೊಡು. ಉಂದತ್ತಂದೆ ನಂಕ್ ಬೋಡಾಯಿ ಶಿವ ಲಿಂಗ ಓಳು ತಿಕ್ಕು ಇನ್ನಿನೆಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಹೆಚ್ಚ ಚಿಂತೆ ಮಳ್ಪುವೆ ಇಂದೆ. ಆಪಗ ಊರುದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಜೋತಿಷೆರೆ ಮೋಣೆ ತೂಯೆರ್. ಆಪಗ ಜೋತಿಷೆರ್ ಪಂಡಿನಿ ನಂಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಕಾಶಿಡ್ದ್ ಭಾಗಿರಥೀ ತೀರೊಡ್ದು ತರ್ಪುಡೊಡು. ಅಳ್ತ ಶಿವಲಿಂಗೊಗು ಸರಿ ಆಪಿನವು ನನ ಬೇತೆ ಓಲುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ತರ್ಪುಡುನವು ಬಹಳ ಎಡ್ಡೆ ಇಂದೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರೆ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆಗಾದ್ ಪಂಚಾಂಗ ಬುಡ್ದು ಪಂಡಿನಿ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಖೊಟ್ಟು ೧೪೩೪ ವರ್ಷೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬರ್ಪಿ ಅಂಗೀರಸ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬಹುಳ ೨ನೇ ಅಂಗಾರೆದಾನಿ ಬಹಳ ಎಡ್ಡೆಂತಿನವು ಒಂಜಿ ದಿನ ಉಂಡು ಅರಮನೆ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಆವೆರೆಲಾ ಆ ದಿನ ಎಡ್ಡೆನೇ ಇಂದೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸುಲ ಊರುದಾಕುಲುಲಾ ಅವ್ವೇ ದಿನೊಕ್ಕು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಒಕ್ಕೆಲಾಪಿಲೆಕ್ಕ ತೂಕ ಅಂದ್‌ದ್ ಅಗತೆರ್.

ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಅರಸು ಬ್ರಾಣನ್ ಲೆಪುಡುದು ಆಯಡ ಪಂಡಿನಿ, ಇಂಚಿತ್ತಿನಾನಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ದೇವೆರನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ಪೊಡು ಅಂದದ್ ಕೋಡೆ ಎಂಕುಲು ಮಾತಾ ಕೂಡುದು ದಿನ ತೂಯ ಈರ್ ಪೊದು ಕಾಶಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಶಿವ ಲಿಂಗೊನು ಆನಿದ ದಿನೊಕ್ಕು ಅಡ್ಡಿ ಅವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಕೊಂಡು ಬರೊಡು ಇಂದೆ. ಐಕ್ ಬ್ರಾಣೆ ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಒಪ್ಪಿದ್ ತನ ಖರ್ಚಿಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪಣವು ದೆತೊಂಡ್ದು ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪಿದಾಡೊಂಡ್ದು ಪೋಯೆ.

ಅರಸು ಈ ರಡ್ಡ್ ಕೆಲಸೊನುಲಾ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪುಡಿಯೆ. ಊರುದಾಕುಲು

ಈ ರಡ್ಡ್ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಮರಮಟ್ಟ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಬೋಡಾಯಿನಾಪಗ ಮಾನಿ ಮಂದೆಡ್‌ಲಾ ಕೈಕೊರಿಯೆರ್. ಕೆಲಸ ಮಾತಾಲಾ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತ್‌ದ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೇವಸ್ಥಾನ ಒಕ್ಕೆಲಾವೆರೆ ನನ ಏಳ್ ಎನ್ಮ ತಿಂಗೊಲು ಉಪ್ಪುನಗ ಅರಸೆ ಈ ಕೆಲಸ ನಡಪಾವೆರೆ ಒರಿಯನ್ ಮೇಲಾಳ್ ಮಳ್ತ್ ದೀದ್ ಊರುದಾಕುಳೆಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ ಊರುಗು ಸೋಮೆಶ್ವರೊಗು ಪೋದು ಬರ್ಪೆ ಇಂದ್ರ್‌ದ್ ಪಿದಾಡ್ಡ್ ಪೋಯೆ.

ಅಡೆಗ್ ಪೋದು ಮುಟ್ಟಿನೆತ್ತ ಮನದಾನಿ ಆ ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆಗ್ ಮಾನಿ ಕಡಪುಡುದು ಲೆಪುಡಿಯೆ. ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್‌ಲ ಕಾಣಿಕೆ ಪತೊಣ್ಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅ ಅರಸುಗು ಕೊರ್ದು ಕೈಮುಗಿಯೆರ್. ಅಪಗ ಅರಸು ಆಕುಳೆಗ್ ಕುಳ್ಳೆರೆ ಪಂಡೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಅರಸು ಊರುದಾಕುಳೆಡ ತನಕ್ ಪುತ್ತೆಡ್ ಆಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತಲಾ ಅಕುಳೆಗ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಯಾನ್ ನನ ಮೂಳು ಕುಳ್ಳುಜಿ. ಪುತ್ತೆಡ್ ಕುಳ್ಳೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ದೇವೆರ್ ಕನೊಟ್ಟು ಪಂಡೆ. ಐಡ್ದಾವರ ಯಾನ್ ಯೆನ ಪಟ್ಟದ ದೇವೆರೆನ್‌ಲಾ ಅವುಳೇ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ಪುವೆ. ಎಂಕ್ ಅರಮನೆಲಾ ಅವುಲು ಕಟ್ಟಾಯೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ತೆ. ನಿಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ನ್ಯಾಯ ನಕರ ಮಳ್ತೊನಂದೆ ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡು ಉಪ್ಪುಲೆ ಇಂದೆ. ಅಪಗ ಅಕುಳು ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬಹಳ ಕರಕರಿ ಮಳ್ತೊಣ್ಡು ಅರಸು ಕೈಡ್ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತ್ತೊಣ್ಡು ಪೋಯೆರ್.

ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಅರಸು ಬೇಗ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಅರಮನೆಡ್ದ್ ತನಕ್ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್ ಪಣವು ಕಾಸ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ ಪತ್ತೊಣ್ಡು ತನ ಸಂಸಾರದಾಕುಳೆಡ್ದ್ ಪಾಕ ಮಂದೆನ್‌ಲಾ, ಸೂಳೆಳು, ನರ್ತನ ಸ್ತ್ರೀಕುಳೆನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತೊಂದು ದಂಡಿಗೆಡ್ ಕುಳ್ಳೊಂದು ಪಿರ ಬತ್ತೆ. ಆಪಗ ದಂಡಿಗೆದ ಬೋವುಳು ತನಕುಳೆ ಕುಲದೇವೆರ್ ಅಯಿ ಮಾರಿದ ಮೂರ್ತಿನ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನ್ಪಿ ತಂಚಿಡ್ (ಚೀರಾವುಡು) ಪಾಡೊಣ್ಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನುಕುಳೆ ಬುಡಾರೊಡು ದೀದ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಅರಸು ಪುತ್ತೆಗ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಬೊಟ್ಟು ಇನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಭೂಮಿನ್ ಬಿಲೆಕ್ಕ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಸೂಳೆಳೆಗ್ ಕೊರ್ದು ಐಟ್ ಕುಳ್ಳಾಯೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನದವುಲಾ ಅರಮನೆದವುಲಾ ಕೆಲಸ ಎಂಚ ನಡಪುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ತೂವೆರೆ ಪೋಯೆ. ಆಪಗ ಮಾತಾ ಕೆಲಸಲಾ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತೊಣುದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರಸುದಾಂತಿ ಸಮಯೊಡು ಊರುದಾಕುಳುಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆ ಮೇಲಾಳ್‌ಗ್ ಸಹಾಯ ಮಳ್ಪೇದೆರ್. ಅರಸು ಬತ್ತಿ ಸುದ್ದಿನ್ ಊರುದಾಕುಲು ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಅರಸು ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪಾತೆರ್‌ಡ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಮಾತಾ ಕೂಟು ದೀದ್ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಪಕ್ಕಾಸ್ ಹಾಕಾದ್ ತಾಂಬ್ರದ ಹೆಂಚ್ ಪಾಡಾಯೆ. ಸುಂಣದ ಗಾರೆ ಕೊರ್ಪಿನಡೆಗ್ ಸುಣ್ಣದ ಗಾರೆ ಕೈ ಮಣ್ಣ್ ಕೊರ್ಪಿನಡೆಗ್ ಕೈ ಮಣ್ಣ್ ಕೊರ್ಪಾವೆರೆ ಪತ್ತಾಯೆ. ಅರಮನೆಗ್‌ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಮಳ್ಪಾಯೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲಸೊಳು

ಆವೊಂನ್ದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಪಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆದ ದಿನಲಾ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಅರಸು ಕುಡ ಮಾತಾ ಊರುದಾಕುಳೆನ್‍ಲಾ ಪುರೋಹಿತೆರೆನ್‍ಲಾ ಜೋತಿಷೆರೆನ್, ತಂತ್ರಿದಾರೆನ್‍ಲಾ ಲೆಪುಡಿಯೆ. ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕುಳೆನ್ ದಾಯೆ ಲೆಪ್ಪುಡಿಯರ್ ಎಂಕುಳೆಡ್ದ್ ನನ ದಾನೆ ಅವೊಡು ಇಂದೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸು ಇತ್ತೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆದ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಶಿವಲಿಂಗೊನು ಕೊಂಡು ಬರಿಯೆರೆ ಕಾಶಿಗ್ ಪೋಯಿ ಬ್ರಾಣೆ ನನಲಾ ಬತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಉಂದು ಹೊರ್ತು ದೇವೆರೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಲಶೊಗು ದಾನೆ ದಾನೆ ನಿರ್ಬೆ ಆವೊಡು ಇನ್ನಿನೆನ್ ನಮ ಒಂಜಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಳ್ಪೊಡು. ಐಕ್ ಬೋಡಾದ್ ನಿಕುಳೆನ್ ಲೆಪ್ಪಾಯೆ ಇಂದೆ. ಊರುದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಐಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ನಿರ್ಬೆನ್ ತಂತ್ರಿದಾರ್ ಪಣೊಡು ಇಂದೆರ್. ಅರಸು ತಂತ್ರಿದಾರೆಡ ಕೇಂಡೆ.

ಆಪಗ ತಂತ್ರಿದಾರ್ ಪಂಡಿನಿ: ಒಂಜಿ ಪೆತ್ತದ ಕಂಜಿ ಆವೊಡು. ನೂದು ರುಪ್ಯಾದ ಕುಂಟು, ನಾಲ್ ಸಾರ ತಾರಾಯಿ, ನೂದು ಸೂಡಿ ಬಚ್ಚಿರೆ, ಮೂಜಿ ಸಾರ ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಮೂಜಿ ಕೊರ್ಜಿ ಬೊಳಂತೆದ ಅರಿ, ಪತ್ತ್ ತೂಕ ಬಂಗಾರ್, ಐನೂದು ರುಪಾಯಿದ ರೊಕ್ಕ, ಮೂಜಿ ಕಂಡಿ ಬೆಲ್ಲ, ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ಬಾರೆದ ಪರ್‌ಂದ್, ಬೊಕ್ಕ ಫಲ ವಸ್ತುಲು, ಒಂಜಿ ಸಾರ ಚೆಂಬು, ನಾಲ್ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ಕುರಿನೀರ್, ಎಣ್ಮ ಮುಡಿ ಅರಿತ್ತ ಚರು, ನಾಲ್ ಕಾಲ್ಪಡ ಪೇರ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾಡ ನೈಯಿ, ಅರ್ಧ ಕೊರ್ಜಿ ಬಜಿಲ್, ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿ ಅಂಗಡಿದ ಗಂದ ಸರಕ್. ಈತ್ ಮಾತಾ ಆವೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ್ ಶಿಖರಲಾ ಅವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ತಂತ್ರಿದಾರ್ ಈತ್ ನಿರ್ಬೆನ್ ಪಂಡೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸು ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಒಪ್ಪಿದ್ ಅರಮನೆ ಒಕ್ಕೆಲಾಪಿನೆಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಬೋಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಐಕ್ ಪುರೋಹಿತೆ ಪಂಡಿನಿ– ತಂತ್ರಿದಾರ್ ಪಂಡಿನೆಟ್ಟ್ ಶಿಖರ ಒಂಜಿ ಹೊರ್ತು ಬೇತೆದವು ಮಾತಲಾ ಉಂದೆತ್ತ ಕಾಲ್ ಪಾಲ್ ಅವೊಡು ಇಂದೆರ್. ಅರಸು ಉಂದೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒಪ್ಪಿದ್ ಜೋತಿಷೆರೆಡ ಕೇಂಡಿನಿ– ದೇವಸ್ಥಾನೊಲಾ ಅರಮನೆಲಾ ಒಂಜೇ ಲಗ್ನೊಡು ಒಕ್ಕೆಲಾವೊಡು ಐಕ್ ಎಂಚ ಮಳ್ಪುನಿ ಇಂದೆ. ಆಪಗ ಜೋತಿಷೆರ್ ಪಂಡಿನಿ– ಐಕ್ ಒಂಜಿ ಕುಸೆಲ್ ಮಳ್ಪುಗ. ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮೂಡಯಿ ಉಪ್ಪು ಎತ್ತರ ಉಪ್ಪು ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಒರಿ ಜೋತಿಷ್ಯೆ ಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಲ್ ಪಾಡೊಂದು ಲಗ್ನ ತೂವೊಂದು ಉಪ್ಪಡ್. ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಕದೊನಿಗ್ ಮರ್ದ್ ಜಡಿತ್‌ದ್ ಸರಪಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ತೂ ಪತೊಣ್ದು ಉಪ್ಪಡ್. ಲಗ್ನದ ಕಾಲ ಬನ್ನಗ ಜೋತಿಷೆ ಆಯಡ ಸರಪಲಿಗ್ ತೂ ದೀವೆರೆ ಪನಡ್. ಅವ್ವೇ ಶಬ್ದೊನು ನಮ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಮೂಳು ದೇವೆರೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ಪುಗ. ಅವುಳು ಅರಮನೆ ಒಕ್ಕೆಲಾವಡ್. ಮುಳ್ತ ಕೆಲಸೊನು ಈರ್ ನಡಪಾಲೆ ಅಳ್ತ ಕೆಲಸೊನು ಈರೆ ಮೆಗ್ಯೆ ನಡಪಾವಡ್ ಇಂದೆ. ಐಕ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿದ್ ಕೂಟ ಅಗತೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರಸು ಮಾತಾ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಾಕುಳೆನ್ ಬಡವ ಬಲ್ಲ್ಯಾಯನ್‍ಲಾ ಈ ರಡ್ಡ್ ಕೆಲಸೊಗುಲಾ ವೋಲೆ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ. ತಂತ್ರಿದಾರ್

ಪುರೋಹಿತೆರ್ ಪಂಡಿ ಸಕಲ ಸಂನಾಯೊನು ಕೂಡಾದ್ ಉಗ್ರಾಣೊದಾಯೆ ಅಂಗಣೊಗು ನಾಲ್ ಸುತ್ತಲಾ ಅಂತರ ಚಪ್ಪರ ಪಾಡಾಯೆ. ಅಡ್ಕಳ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ ಪಾಡಾಯೆ. ಯೆದ್‌ರ್‌ದ ದೊಂಪೊಗು ಮೇಲ್ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡಾಯೆ. ಪುತ್ತೆಡ್ ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ್ ಜತ್ತಿ ಬಾಕಿಲ್ ಬುಡಂದೆ ಪನ್ವಾಯೆ. ಜೋತಿಷೆರೆಗ್ ಪುರೋಹಿತೆರೆಗ್, ತಂತ್ರಿದಾರ್ರೆಗ್ ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆಗ್ ತನ ಮೆಗ್ಯನ್ ಕಡಪುಡುದು ಪಣ್ವಾಯೆ. ಇಂಚೆನೆ ವಾ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸೊಡುಲಾ ಯೆಣ್ಮೆದಾತ್ ಕುಂದು ಕೋರೆ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಬಹಳ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪುಡಿಯೆ.

ಮಾತಾ ಕೆಲಸಲಾ ಪೂರ್ತಿ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆದ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್; ಆಪಗ ತಂತ್ರಿದಾರ್ ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಣೆ ಪಾಡ್ದ್ ಗೋಪುರೊಡು ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಊರುದಾಕುಳುಲಾ ಬತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಅರಸುಲು ಮಾತಾ ಬೇಲೆದಾಕುಲೆ ಸಂಬಳ ಕೊರ್ದ್ ಅಯಾಯಗ್ ತಕ್ಕ ಇತ್ತಿ ಉಡಿಗೆರೆ ಉಂಬೊಳಿ ಉತ್ತಾರ ಬುಡಿಯೆರ್. ಆಚಾರಿಳೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಕೈಕ್‌ಲಾ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬಳೆ ದೀಪಾದ್ ಉಂಬೊಳಿ ಬುಡಿಯೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಯೆ ಬರೆಪ್ಪು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊನು ಗ್ರಾಮದಾಕುಳೆಗ್ ಬುಡುದು ಕೊರಿಯೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಂತ್ರಿದಾಯೆ ಪೆತ್ತನ್ ಕಂಜಿನ್ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉಳಯಿ ಪೊಗುಪಾದ್ ಶುದ್ಧ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬು ಪಣ್ತಿ ಮಾತಾ ನಿರ್ಬೆನ್ ಹೋಮ ಕಳಶ ಪೂಜೆ, ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಮಿನಿ ಮಾತಾ ಮಳ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ತೆರ್. ಗಂಢ ಗಣೊಕುಳೆಗ್ ಕುರಿನೀರ್ ಚರು ಪಾಡ್ದ್ ಬಲಿ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪುರೋಹಿತೆರ್ ಅರಸುಳೆ ಮೆಗ್ಯನ್ ದೀವೊಣ್ದು ಅರಮನೆಡ್ ವೊಕ್ಕೆಲಾಪಿ ಕೆಲಸ ನಡಪುಡಿಯೆರ್. ಈತೀತ್ ಕೆಲಸಲಾ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆದ ದುಂಬಿನಾನಿಗ್ ತೀರ್‌ಂಡ್. ಪ್ರತಿಷ್ಟೆದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಅರಸು ಜೋತಿಷೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಜೋತಿಷೆರೆ ನಮ ಈತ್ ಮಾತ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮದ್‌ಮಯೆದಾಂತಿ ದಿಬ್ಬಣದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಆಪುಂಡೇ, ನನ ಮೇಲ್ ದಾನೆ ಗತಿ. ಬ್ರಾಣೆ ಶಿವಲಿಂಗೊನು ಲಗ್ನ ಕಾಲೊಗು ಕೊಂಡು ಬರಂದೆ ಇತ್ತೆಡ ನಮ ದಾದೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ಪುನಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಹಳ ಕರಕರಿಡ್ ಪಂಡೆ. ಅಪಗ ಜೋತಿಷೆರ್ ಪಂಡಿನಿ ಅರಸುಳೆ ಈರ್ ಭಯ ನಿರ್ಭಯ ಆದುಪ್ಪುಲೆ. ಲಗ್ನ ಕಾಲೊಗು ಶಿವಲಿಂಗೊನು ಬ್ರಾಣೆ ಕೊಂಡು ಬರಿಯೆರೆ ಇಯ್ಯವು. ಒಂಜಿ ವೇಳ್ಯ ಕೊಂಡು ಬರಂದೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ ಕಾಶಿಡ್ದ್ ಕೊಂಡು ಬೈದಿ ಶಿವಲಿಂಗೊನು ಯೆಂಕುಳು ಲಗ್ನಕಾಲೊಗು ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್ಪ. ಯೆಲ್ಲೆದಾನಿ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ಕಷ್ಟೊಗು ಮಾತ್ರ ಈರ್ ಪುಣೆ ಅದುಪ್ಪೊಡು ಇಂದೆರ್. ಐಕ್ ಅರಸುಳು ಯಾನೇ ಪುಣೆ ಅಂದ್‌ದ್ ನಂಬಿಕೆ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಆಪಗ ಜೋತಿಷೆರ್ ಇತ್ತೆ ನಮ ಘಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಲ್ ದೀಕ ಇಂದೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪೋದು ಅರಮನೆಗ್‌ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗುಲಾ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಘಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಲ್ ದೀಪಾದ್ ಒರಿ ಜೋತಿಷನ್ ಅವುಳು ದೀಯೆರ್

ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಡ ಈ ಕದೋನಿನ್ ಮರ್ದ್ ಜಡಿತ್‌ದ್ ಸರಪಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ತೂ ಪತ್ತೊಣ್ದ್ ಕುಳ್ಳುಲ, ಜೋತಿಷೆರ್ ಇತ್ತೆ ತೂ ದೀಲ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡಿನಗನೇ ಸರಪಲೆಗ್ ತೂ ದೀಲ ಯೆಣ್ಮೆದಾತ್ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಡಮೆ ಮಳ್ಪಡ ಅಂದ್‌ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪಿರ ಬತ್ತೆರ್.

ಅರಮನೆಡ್ ಇತ್ತಿನಾಕುಳು ಕದೋಣಿದ ಶಬ್ದೊನು ಕಾತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆಪಗ ಒರಿ ಬೋಂಟೆದಾಯ ಒಂಜಿ ಉರೆಕ್ಕ್ ಬೆಡಿ ಬುಡಿಯೆ. ಅರಮನೆಡ್ ಇತ್ತಿನಾಕುಳು ಉಂದೇ ಲಗ್ನ ಸಾಧನೆದ ಬೆಡಿ ಅಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊಣ್ದ್ ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅರಮನೆಡ್ ಒಕ್ಕೆಲಾಯೆರ್. ಯೆಡ್ಡೆ ಲಗ್ನ ತತ್ತ್‌ದ್ ಅಗ್ನಿ ಪಂಚಕೊಡು ಅರಮನೆಡ್ ಒಕ್ಕೆಲಾಯೆರ್.

ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಕೂಡ್ದಿತ್ತಿ ಮಾತ ಊರು ಪರ ಊರುದಾಕುಳುಲಾ ಅರಸುಲಾ ಕಾಶಿಗ್ ಪೋಯಿ ಬ್ರಾಣೆ ಬರಂದಿನೆಡ್ದ್ ಲಗ್ನ ಕಾಲೊಡು ನನ ದಾದೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ಪುನಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಹಳ ಯೆಥೆ ಬುಡಿಯೆರ್. ಆಕುಳು ಯೆಥೆ ಕಳೆಪಿನೆನ್ ಜೋತಿಷೆರ್ ತೂದು ಆ ಬ್ರಾಣೆ ಬರಂದೆ ಇತ್ತಂಡಲಾ ಲಗ್ನ ಕಾಲೊಗು ಯೆಂಕುಳು ಶಿವಲಿಂಗೊನು ಕೊಂಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪ. ಐಕ್ ದಾಲ ಅಡ್ಡಿ ಮಳ್ಪುಜಿ. ಆಂಡ ಯೆಲ್ಲೆದಾನಿಗ್ ದಾಲಾ ಒಂಜಿ ಕಷ್ಟ ಬತ್ತ್ಂಡ ಐಕ್ ನಿಕುಳೇ ಜವಾಬುದಾರ್ರ್ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಯೆಂಕುಳೆನ್ ಮಿನಿ ದೂರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಐಡ್ದಾವರ ದಾನೆ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಯೇತ್ ಸರಿ ಆಂಡಲಾ ಯೆಂಕುಳೆ ಜವಾಬುದಾರ್ರು ಆದುಳ್ಳ. ಆ ಪೋಡಿಗೆ ನಿಕುಳೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಿ. ಲಗ್ನ ಕಾಲೊಗು ದೇವೆರೆನ್ ಒದಗಾದ್ ಕೊರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ತೂಲೆ ಇಂದೆರ್.

ಆಪಗ ಜೋತಿಷೆರ್ ತಂತ್ರಿದಾರ್ರ್ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಮಿನಿ ಲಕ್ಕೊಣ್ದ್ ಪೋದು ಸೋಮನಾಥ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಲಿಂಗವಂತೆರೆ ದೇವಸ್ತಾನೊಡು ಇತ್ತಿ ಸೋಮನಾಥ ದೇವೆರೆ ಲಿಂಗೊನು ಗರ್ತ್‌ದ್ ಕೊಂಡು ಬತ್ತೆರ್. ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಮುಟ್ಟ ಆನಗ ಜೀಟಿಗೆ ಹಿಲಾಲ್ ಪತ್ತಾವೊಣ್ದ್ ವಾದ್ಯ ಉರಿಪಾವೊಣ್ದ್ ಗೋವಿಂದ ಪಾಡೊಣ್ದ್ ಅಂಗಳದ ಉಳಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮದ್ಯ ಮಂಟಪೊಡು ಕೊಂಡು ಪೋನಗ ಲಗ್ನದ ಕದೋನಿ ಕೇಣ್‌ಂಡ್. ಆ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಗೋವಿಂದಾನಿ ಗೋವಿಂದಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ತಂತ್ರಿದಾರ್ರ್, ಈ ದೇವೆರೆಗ್ ಪುಣ್ಯಾರ್ಚನೆ, ಪಂಚಗವ್ಯದ ನೀರ್ ತಲಿತ್‌ದ್ ಗುಂಡೊಡು ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಂತ್ರಿದಾರ್ರ್‌ನಾಕುಳು ಮಂತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾರತ್ತ ಯೆಣ್ಮ ಕಲಶೊನು ಅಭಿಷೇಖ ಮಳ್ತೆರ್. ಅಬಿಷೇಕ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಪೂಗಂಧ ಅಕ್ಷದ ಮಿನಿ ದೀದ್ ಅಲಂಕಾರ ಮಳ್ತೆರ್. ಧೂಪ ತೋಜಾದ್ ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲಾ ರಡ್ಡ್ ಸಾಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಉಂತಿಯೆರ್. ತಂತ್ರಿದಾರ್ರ್ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತೆರ್. (ಅಂದ್‌ಂಡ ಆರತಿ ಎತ್ತಿಯೆರ್) ಆ ಅರತಿನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ದೆತ್ತೊಂಡಿ ಮಿತ್ತ್ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗೋಪುರೊಡು ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಮೂರ್ತಿಗ್ ದೀತಿ ಪೂಗಂಧೊನು ಮಿನಿ ತಂತ್ರಿದಾರ್ ಕಳೆದ್ ಹರಿವಾಣೊಡು ಪಾಡೊಣ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಣೆ ದೀದ್ ಮಂಠಪೊಡು

ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಆಪಗ ದುಂಬುದಾಕುಳು ದುಂಬು ಪಿರವುದಾಕುಳು ಪಿರ ಇಂಚ ಪೋದು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪ್ರಸಾದ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಮೂರ್ತಿಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪಿರ ಬತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಊರು ಪರವೂರುದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಸ್ತಾನಿಕಡ ಗುಂಡದ ತರೆಕ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ್ ಶಿಖರ (ಮುಗುಳಿ) ದೀಪಾಯೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರಸು ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಪೂರೋಹಿತೆರೆಗ್, ಜೋತಿಷೆರೆಗ್ ಮಿನಿ ದಾನ ದಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣ ಬುಡಿಯೆ.

ಈತ್ ಮಾತ ಅನಗ ಕಾಶಿಗ್ ಪೋತಿ ಬ್ರಾಣೆ ಶಿವಲಿಂಗೊನು ತುಂಬೊಣ್ದು ಬತ್ತೆ. ಅರಸು ಅವೆನ್ ತೂದು ಈ ಶಿವಲಿಂಗೊನು ನನ ದಾನೆ ಮಳ್ಪುನಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಪಗ ತಂತ್ರಿದಾರ್ರ್ ಪಂಡಿನಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆದ ಕೆಲಸ ಇತ್ತೆ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ನನ ಅವೆನ್ ದಾಲಾ ಬೇತೆ ಮಳ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಐಡ್ದಾವರ ರಾಜ ಅಂಗಣದ ಕೆರೆತ ನಡುಟು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು. ನನ ರಾಜ್ಯ ಮದಿತಿ ಲೆಕ್ಕ ಇಂದೆರ್. ಅಪಗ ರಾಜ್ಯದಾಕುಳು ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಐಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಮೂರ್ತಿನ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಕೆರೆತ ನಡುಟು ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್.

ಮನದಾನಿ ಮಧ್ಯಾನೊಗು ಬಡವ ಬಲ್ಯಾಯಗ್ ಯೆಲ್ಲಿ ಮಲ್ಯಾಯಗ್ ಸರ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ವಣಸ್ ಮಳ್ಪಾಯೆರ್. ಉಣ್ಪಿನಾಕುಳು ಉಂಡೆರ್. ತಿನ್ಪಿನಾಕುಳು ತಿಂದೆರ್. ಪಲಾರದಾಕುಳು ಫಲಾರ ಮಳ್ತೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಲಗ್ನದ ಸಮಯೊಗು ದೇವೆರೆನ್ ಜೋತಿಷೆರ್ ಒದಗಾದ್ ಕೊರಿನೆಕಾದ್ ಆಕುಳೆಗ್ ಅರಸು ಬೊಡಾಯಿ ಉಂಬೊಳಿ ಬುಡಿಯೆ.

ಈತ್ ಮಾತ ಅದ್ ಗೋಪುರೊಡು ಕುಳ್ಳುದು ಸಂತೋಷೊಡು ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನ್ನಗ ಲಿಂಗವಂತೆರ್ ದಿಕ್ಕನೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಳಯಿ ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್ ಆಕುಳೆ ಕೈಟ್ ಕಾಳಗದ ಸನ್ನಯ ಮಾತ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರಸು ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಮನಸ್‌ದ ಉಳಯಿ ಒಂತೆ ಪೋಡಿದ್ ತನ ಶಿಪಾಯಿಳೆನ್ ಕೈತಳ್ ದೀವೊಣ್ದು ಆಕುಳೆಡ ನಿಗುಳು ಪಣ್ಪಿನವು ದಾನೆ? ದಾಯೆಗ್ ಈತ್ ದಡಿ ಮುಟ್ಟುವರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೆಂಡೆ. ಅಪಗ ಲಿಂಗವಂತೆರ್ ನಿನ ಕಡೆತ ಜೋತಿಷೆರ್ ಇರ್ಲ್ ಯೆಂಕುಳೆ ದೇವೆರೆನ್ ಲಕ್ಕಾವೊಣ್ದು ಬೈದೆರ್‌ಗೆ. ಯೆಂಕುಳು ಇನಿ ಪೂಜೆಗ್ ಪೋನಗ ಅವುಳು ಯೆಂಕುಳೆ ದೇವೆರ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಳ್ಪ ಮುಳ್ಪ ನಾಡ್‌ದ್ ಕೇಂಣಗ ಜೋತಿಷೆರ್ ಜಾರಾವೊಣ್ದು ಬತ್ತೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಯೆಂಕುಳೆ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೋಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಯೆಂಕುಳೆ ಪ್ರಾಣ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕನೇ ಆಂಡ್. ಐಡ್ದಾವರ ಆಕುಳೆನ್ ಇತ್ತೆ ಕೆರ್ಪ ವೋಳು ಉಳ್ಳೆರ್ ಬುಡುದು ಕೊರು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಬ್ಬರ ಮಳ್ತೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸುಲಾ ಊರುದಾಕುಳುಲಾ ಆಕುಳೆಡ ಪಂಡಿನಿ ಜೋತಿಷೆರೆನ್ ಕೆರೊಡಾಂಡ ದುಂಬು ಯೆಂಕುಳೆನ್ ನಿಕುಳು ಕೆರೊಣೊಡು. ಆತ್ ಪೊರ್ತು ಜೋತಿಷೆರೆನ್ ಯೆಂಕುಳು ಬುಡುದು ಕೊರಯ. ನಿಕುಳೆ ಅಬ್ಬರ ಕಾಳೊಗುಲಾ

ಯೆಂಕುಳು ಪೋಡಿಯುನಾಕುಳು ಅತ್ತ್. ಕಾಳಗ ಮಳ್ಪುಂಡ ಕಾಳಗ ಮಳ್ಪುಗ ಸಮಾಧಾನೊಡು ಪಾತೆರುಂಡ ಸಮಾಧಾನೊಡು ಪಾತೆರುಗ ಇಂದೆರ್. ಆಂಡ ದೇವೆರ್ ಯೆಂಕುಳೆನವು ಹೊರ್ತು ನಿಕುಳೆನವು ಅತ್ತೇ ಅತ್ತ್ ಇಂದೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ನಿಕುಳು ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಿಕುಳೆನವು ದೇವೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪರ್. ಐಡ್ದಾವರ ಉಂದು ನಿಕುಳೆ ದೇವೆರಾ. ಯೆಂಕುಳೆ ದೇವೆರಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಚೇಣ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ತೂಕ. ಚೇಣ್ ಪಾಡ್‌ನಗ ನಿಕುಳೆ ದೇವೆರ್ ಅಂದಾಂಡ ಬಸ್ಮ ಬರು. ಯೆಂಕುಳೆ ದೇವೆರ್ ಅಂದಾಂಡ ರಕ್ತ ಬರು ಅಂದೆರ್. ಅಪಗ ಲಿಂಗವಂತೆರ್ ಒಂತೆ ಪೋಡಿದ್ ಕಾಳಗ ಮಳ್ಪರೆ ಆತ್ ಮನಸ್ಸ್‌ದಾಂತಿನೆಡ್ದ್ ಈ ತರತ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಆಪಗನೇ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಉಳಯಿ ಪೋಯೆರ್. ತಂತ್ರಿದಾರ್ರ್ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಚೇಣ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ನೆತ್ತೆರ್ ತಮೆಲ್‌ದ್ ಒಡ್ಡೊಣ್ದು ಪೋಂಡು. ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಲಿಂಗವಂತೆರ್ ಪಾರ್ ಪೋಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರಸು ದೇವೆರೆಗ್ ನಿಚ್ಚ ಬಲಿಪೂಜೆ ನಡಪುಲೆಕ್ಕ ಉಂಬೊಳಿ ಉತ್ತಾರ ಬುಡಿಯೆ. ಪೂಜೆಗ್ ಬ್ರಾಣನ್ ದೀಯೆ. ಅರಿ ದೀವೆರೆ ಸ್ತಾನಿಕೆರೆನ್ ದೀಯೆ. ದೋಲಂಟೆಗ್ ಮೊಯಿಲಿನ್ ದೀಯೆ. ಕುಂಚ ಪಾಡಿಯೆರೆ ಮಾಲೆದಾಕುಳೆನ್ ದೀಯೆ. ದೇವೆರೆ ಸಮರ್ಪಣೆ ದಿನೊಕು ಅರ್ಧಮುಡಿ ಅರಿತ ನೈವೇದ್ಯ ಆವೊಡು ಅಂದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆ. ಊರುದಾಕುಳು ಮಾರು ಭೂಮಿನ್ ತಾನ್ ಬಿಲೆಕ್ಕ್ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಈ ಕೆಲಸೊಳೆನ್ ಮಳ್ಪುನಾಕುಳೆ ಸಂಬಳೊಗು ಅ ಭೂಮಿನ್ ಪಾಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆ.

ಆಪಗ ಊರುದಾಕುಲು ಈ ಅರಸು ಮರ್ಜಿನ್ ತೂದು ಬಹಳ ನೀತೆವಂತೆಲಾ ಧರ್ಮಿಷ್ಟೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಿಂದೊಣ್ದು, ಅರಸು ಯೆದ್‌ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಯ್ಯಾ ಅರಸುಳೆ ಮೇಪುದಾಂತಿ ಕೈಕಂಜಿಳೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ಯೆಂಕುಳು ಕಂಡಾಬಟ್ಟೆ ನಡತೊಣ್ದು ಉಳ್ಳ. ಈ ತರ ಉಪ್ಪುನವು ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಸಮ ತೋಜೂಜಿ. ಐಡ್ದಾವರ ಈರ್ ಈ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಅನೇಕ ಊರುಗು ಇರೆ ಪುದರ್ ಪೋಂಡು. ಆಂಡ ಯೆಂಚ ಸೋಮೆಶ್ವರದ ಅರಸುಳು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪುತ್ತೆಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾದ್ ದೇವೆರೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬೋಡಾಯಿ ಉಂಬೊಳಿ ಉತ್ತಾರ ಬುಡಿಯೆರ್‌ಗೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಈ ತರ ಇರೆ ಪುದರ್ ಮರೆಪುನವು ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಮೆಚ್ಚೂಜಿ. ಈರ್ ಉಂದೇ ಊರುದ ಅರಸು ಆವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆರ್.

ಆಪಗ ಅರಸು ಪಂಡಿನಿ ನಿಕುಳೆಗ್ ಅಂಚೆನೆ ಮನಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯೆನಡ್ದ್ ಅಡ್ಡಿ ಇಜ್ಜಿಂದೆ. ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಈರ್ ಅರಸು ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಅಂದ್‌ದ್ ಮನಸ್ ಉಂಡು ಐಕಾದ್ ಇರೆಡ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಂಡ ಇಂದೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಉಂದೆಕ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಮಾಗಣೆದಾಕುಳು ಬಡವೆ ಬಲ್ಲ್ಯಾಯೆ ಯೆಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಾಯೆ ಇಂಚ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರುದಾಕುಳುಲಾ ಅರಸುಲಾ ಜೋತಿಷೆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪುಡ್ದು ಪಟ್ಟ

ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ದಿನ ಕೇಂಡೆರ್. ಆಕುಳು ಪಂಚಾಂಗ ಬುಡ್ದು ಐಟ್ ತೂದು ಯೆಡ್ಡೆಂತಿನವು ಒಂಜಿ ದಿನ ಪಂಡೆರ್. ಊರುದಾಕುಳು ಪಟ್ಟದ ಉಂಗಿಲೊಗು ಬಂಗಾರ್ ಕರಾದ್ ಉಂಗಿಲ ಮಳ್ಪಾಯೆರ್. ಆ ಉಂಗಿಲೊಡುಲ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬರೆಯೆರ್. ಉಂದೆತ್ತ ಅರ್ಥ ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಅರಸು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪುತ್ತೆಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾದ್ ಸೋಮನಾಥ ಗುಡ್ಡೆಡ್ದ್ ಲಿಂಗವಂತೆರೆ ದೇವೆರೆನ್ ಕೊಂಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಆ ದೇವೆರೆಗ್ ಸೋಮನಾಥೆ ಇನ್ಪಿ ಶಿವನವು ಒಂಜಿ ಪುದರ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಅವ್ವೇ ಪುದರ್ ಬರೆದ್ ಅರಸುಗು ಪಟ್ಟದ ಉಂಗಿಲ ದೀದ್ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಆಂಡ್ ಇನ್ಪಿನವೇ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಜೋತಿಷೆರ್ ಪಂಡಿ ದಿನತಾನಿ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಮಾಗಣೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಒರಿ ಇರ್ವೆರೆ ಲೆಕ್ಕ ಕೂಡ್ದು ಬಂಗಾರ್‌ದ ಉಂಗಿಲೊನು ಪತ್ತೊಂಡ್ದು ಮಲ್ಲ ಬಿರ್ದ್‌ಡ್ ಅರಮನೆಗ್ ಪೋದು ಪಟ್ಟದ ಮಂಚವುಡು ಕುಳ್ಳುದಿ ಅರುಸುಳೆ ಬಲತ ಕೈತ ಉಂಗಿಲದ ಬಿರೆಳಗ್ ಪುತ್ತೆ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಗುರ್ಕಾರೆ ದೀಯೆ. ಆ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚನ್ನರಾಯ ಚೌಟೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದೀದ್ ಮುಕ್ಕೊಳು ಲೆತ್ತೆ. ಅಂಚೆನೇ ಊರುದಾಕುಳು ಪದ್‌ರಾಡ್ ಮಾಗಣೆದಾಕುಳುಲಾ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರ್ದು ಕೈ ಮುಗಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅರಸುಳುಲಾ ಮೊಕುಳುಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಪಿದಾಡೊಂಡ್ದು ಬಾರಿ ಬಿರ್ದಾವಳಿಡ್‌ಲಾ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಕುಳೊಂಡ್ದುಲಾ ದೇವಸ್ತಾನೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ಲಕ್ಕಿಯೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಮಳ್ತೆರ್. ಈತ್ ಆನಗ ಪೂಜೆದ ಬ್ರಾಣೆ ಕಲಶ ನೀರ್ ಪತೊಂಡ್ದು ಬತ್ತೆ. ಅರಸುಳು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಬ್ರಾಣೆರ್ ಮಂತ್ರ ಪಂಡೆರ್. ಆಯೆಲಾ ಮಂತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಭಿಷೇಕ ಮಳ್ತೆ.

ಅಭಿಷೇಕ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಬೇತೆ ಬೆಚ್ಚಂದಿ ಕುಂಟು ತುತೊಂಡ್ದು ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಕನಕದಾನ, ಗೊವುದಾನ, ಭೂದಾನ ಮಿನಿ ಕೊರ್ದು ಬೋಡಾಯಿ ದಕ್ಷಣೆ ಕೊರಿಯೆ. ಪದ್‌ರಾಡ್ ಮಾಗಣೆಡ್ದ್ ಕೂಡ್ದು ಬತ್ತಿ ಮಾತಾ ಬಡವ ಬಲ್ಯಾಯಗ್‌ಲಾ ಯೆಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಾಯಗ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಒಣಸ್ ಮಳ್ಪಾಯೆ. ಒಣಸ್ ಮಿನಿ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಮಾಗಣೆದಾಕುಳು ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಅರಸುಳೆಗ್ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಆಯಿ ವರ್ಸ ತಿಂಗೋಳು ದಿನೊನು ಬರೆವೆರೆ ಸೇನವೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚನ್ನರಾಯ ಚೌಟೆರೆಗ್ ಊರುದಾಕುಳು ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಆಯಿ ದಿನೊನು ಪುಸ್ತಕೊಡು ಬರೆಯೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಮಾಗಣೆದಾಕುಲು ಪಂಡಿನಿ ನನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಪಟ್ಟ ಆಪಿ ಚೌಟೆರೆಗ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಚೌಟೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಪಾಡೊಡು. ಅರೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಟ್ಟ ಅಪಿನಾರೆಗ್ ಕುಡ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚನ್ನರಾಯ ಚೌಟೆರ್ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಪಾಡೊಡು ಇಂಚೆನೆ ಒರಿಯ ಅಳಿಕ್ ಒರಿಯಗ್ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟೊಡು. ಈ ಪುದರ್ ಪಾಡೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅರಸುಳು ಉಂದೆಕ್ ಒಪ್ಪಿದ್ ಸೇನವಡ ಇಂಚೆನೆ ಬರೆಪಾಯೆರ್.

ಈತ್ ಮಾತ ಅದ್ ಮಾಗಣೆದಾಕುಳು ಅಗಪೆರೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಅರಸುಳು ಪಂಡಿನಿ ಈ ಊರುಡು ದೇವೆರ್ ಇತ್ತೆ ಒರಿ ಅರಸುನು ದೀಯೆ. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಒರಿಯೇ ಅರಸು ಆಯೆ ಹೊರ್ತು ಈ ಊರುಗು ಬಂಟೆ ಇಜ್ಜೆ. ಬಂಟೆದಾಂತಿ ಅರಸು ರಾಜ್ಯ ಯೇತ್ ಬೆಳಗು. ಅವು ಯೇತಾಂಡಲಾ ಆತೇ. ಐಡ್ದಾವರ ಈ ಊರುಗು ಒರಿ ಬಂಟೆ ಆವೊಡು. ಮಾಗಣೆ ಕೂಡ್ದು ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಬಂಟಗ್ ಗಡಿ ಆವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆಪಗ ಮಾಗಣೆದಾಕುಳು ಯೇರೆಗ್ ಬಂಟ ಗಡಿ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪುತ್ತೆ ಗುತ್ತಿನಾಯನ್ ನೇಮಕ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಅರಸುಳೆಡ ಪಂಡೆರ್. ಅರಸುಳು ಐಕ್ ಅವು ಅಂದ್‌ದ್ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರುದ ಪುರೋಹಿತೆರೆನ್ ಬರಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಗಡಿ ಕೊರಿಯೆರೆ ದಿನ ಕೇಂಡೆರ್. ಆಯೆ ಪಂಚಾಂಗ ಬುಡ್ದು ದಿನ ಪಂಡೆ.

ಆ ದಿನದಾನಿ ಮಾಗಣೆದಾಕುಳು ಪುತ್ತೆ ಗುತ್ತಿನಾಯಗ್ ಐತ ಶೃಂಗಾರ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಕುಳ್ಳಾದ್ ಅರಮನೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಬಿರ್ದ್‌ಡ್ ಲೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಪೋಯೆರ್. ಪೋದು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅರಸುಳೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೆರ್. ಗಡಿ ಪತ್ತುನಾಯೆ ಪಟ್ಟದ ಮಂಚವುಡು ಕುಳ್ಳುದಿ ಅರಸುಳೆಗ್ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರ್ದು ಕೈ ಮುಗಿಯೆ. ಆಪಗ ಅರಸುಳು ತಾನ್ ಮಳ್ಪಾದಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ರಡ್ಡ್ ಬಳೆಕುಳೆನ್‌ಲಾ ರಡ್ಡ್ ಮುಂಗೈ ಸರಪೊಳಿನ್‌ಲಾ ಆಯ ಕೈಳೆಗ್ ದೀದ್ ಒಂಜಿ ಬಚ್ಚಿರೆದ ಪಟ್ಟಿ ಕೊರ್ದು ಕಾರ ಸೆಟ್ರೆ ಕಾರ ಸೆಟ್ರೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಮುಕ್ಕೊಳು ಲೆತ್ತೆರ್. ಕುಳ್ಳೆರೆ ಮಂಚವು ಕೊರಿಯೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ದಾನ ದಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ದು ಅರಸುಳೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಮಾಗಣೆ ಕೂಡೊಂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಅಡ್ಡಬೂರ್ದು ಕಾಣಿಕೆ ಪಾಡ್ದ್ ಅವುಳು ಇತ್ತಿ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊರ್ದು ಗಂದ ಪ್ರಸಾದ ದೆತೊಂಡ್ದು ತನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದ್ ಉಣ್ಪಿನಾಕುಳೆಗ್ ಒಣಸ್ ಮಳ್ಪಾಯೆ, ಉಣಂದಿ ಮೇಲ್ ಜಾತಿಗ್ ತಾರಾಯಿ, ಬೊಂಡ, ಬಜಿಲ್, ಬೆಲ್ಲ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆನ್ ಫಲಾರೊಗು ಕೊರ್ಪಾಯೆ. ಕಡೆಕ್ ತಾನ್‌ಲಾ ಒಣಸ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬಚ್ಚಿರೆ ಮಿನಿ ತಿನೊಂಡ್ದು ಊರು ಮಾಗಣೆ ಕೂಡೊಂಡ್ದು ಅರಸುಳೆ ಬೇಟಿ ಮಳ್ಪೆರೆ ಅರಮನೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಪೋದು ಪಟ್ಟದ ಮಂಚವುಡು ಕುಳ್ಳುದಿ ಅರಸುಳೆಗ್ ಕೈಮುಗಿಯೆರ್. ಅರಸು ಮಾತೆರೆನ್‌ಲಾ ಚಾವಡಿಡ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ತಳಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್.

ಆಪಗ ಸೇನವೆ ಕಾರಸೆಟ್ರೆಗ್ ಗಡಿ ಆಯಿ ದಿನ ಬರೆವೆರೆ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳುದು ಬರೆಯೆ. ಆಪಗ ಅರಸುಳು ಪಂಡೆ ನನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಗಡಿ ಅಪಿನಾಯಗ್ ಕಾಳು ಸೆಟ್ಟಿ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದೀದ್ ಗಡಿ ಕೊರೊಡು. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಗಡಿ ಆಪಿನಾಯಗ್ ಕುಡ ಕಾರ ಸೆಟ್ಟಿ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಪಾಡೊಡು. ಇಂಚೆನೆ ಒರಿಯ ಅಳಿಕ್ ಒರಿಯಗ್ ಗಡಿ ಆದ್ ಈ ಪುದರ್ ದೀವೊಡು ಇಂದೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಸೇನವೆ ಪುಸ್ತಕೊಡು ಬರೆದ್

ದೀಯೆ.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರು ಮಾಗಣೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕೂಡ್ದು ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಅರಸುಳು ಪಂಡಿನಿ ಅರಮನೆದ ಪಣವು ಇಡೆಗೇ ಕೊರೊಂಡ್ದು ಬರೊಡು. ಚೌಟೆರೆ ಶೀಮೆಗ್ ಶೇರಿಂಚಿತ್ತಿ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಮಾಗಣೆಡ್‌ಲಾ ಯೆಡ್ಡೆ ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡುಲಾ ಬಹಳ ನೀತಿಡ್ಲಾ ಉಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮಾಗಣೆದಾಕುಳು ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಒಪ್ಪಿದ್ ಅರಸುಳೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತೊಂಡ್ದು ತನುಕುಳೆ ತನುಕುಳೆ ಊರುಗು ಪೋಯೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ಅರಸುಳುಲಾ ಕಾರಸೆಟ್ರ್‌ಲಾ ಕೂಡ್ದು ಮದಿತಿನಿ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ನಮ ಊರುಡು ವಾ ಒರಿ ನರಮಾನಿಲಾ ವರ್ಗದಾಂತಿನಾಯೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಆವಂದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ವರ್ಗದಾಯೆ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಯೇರೇರೆಗ್ ವರ್ಗದ ಭೂಮಿ ಇಜ್ಜಾ ಆಯಗ್ ಯಾನ್ ವರ್ಗ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆ ಅಂದ್ ಮದಿತೆರ್. ಮನದಾನಿ ತನ ಊಳಿಗದಾಯಡ ವರ್ಗದ ಭೂಮಿ ದಾಂತಿನಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅಂದ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಒರಿ ಒರಿಯನ್ ಅರಮನೆಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪಣ್ಲ ಅಂದೆರ್. ಆಯೆ ಇಡೀ ಊರು ತಿಂಗೊರ್ಣ್ದು ಪೋಯೆ. ಆಪಗ, ಕೆಲೆಸಿಗ್, ಮಡ್ಯೊಳಗ್, ಪರವಗ್, ನಲ್ಕೆದಾಯಗ್, ಕೊರಗಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನಾಕುಳೆಗ್ ವರ್ಗದ ಭೂಮಿ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಆಕುಳೆನ್ ಅರಮನೆಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡೆ. ಆಕುಲು ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಅರಮನೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅರಸುಳೆ ಪಾದೊಗು ಅಡ್ಡ ಬೂರಿಯೆರ್. ಆಪಗ ಅರಸುಳು ಅಕುಳೆ ಸ್ಥಿತಿಗತಿನ್ ಮಾತಾ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಅಯಾಯ ಸಂಸಾರೊಗು ತಕ್ಕ ದಿನ ಪೋಪಿಲೆಕ್ಕ ನಾಲ್, ಐನ್, ಮೂಜಿ, ರಡ್ಡ್ ಮುಡಿ ಕಂಡೊಳೆಗ್ ಅರಮನೆದ ಪಣವು ಮಾತ್ರ ಕೊರೊಂಡ್ದು ಬರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆದ ಹುಟ್ಟೊಳಿನ್ ಉಂಬೊಳಿ ಬುಡಿಯೆ. ಭೂಮಿಳೆನ್ ತನ ಪಣವುಡ್ದು ಬಿಲೆಕ್ಕ್ ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಆಕುಳೆಗ್ ಇಂಚೆನೇ ಬುಡ್ದು ಕೊರಿಯೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬಡವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ದಯದೀದ್ ಆಕುಳೆ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಸ್ಥಿತಿನ್ ತನಡ್ದ್ ಅಪಿನಾತ್ ಕಳೆದ್ ಬಡವೆರೆನ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲಾಕುಳೆನ್‌ಲಾ ಬಹಳ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪುಡ್ದು ಸಂತೋಷೊಡು ರಾಜ್ಯ ಆಳೊಂದು ಇತ್ತೆ.

ಈ ಸಮಯೊಡು ಹಿಂದುದೇಶ ಜೆಯಿನೆರೆ ಆಡಳಿತೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಅರಸು ಬಡಕಯಿ ನಗರ ಸಂಸ್ಥಾನೊಡು ಇತ್ತೆ. ಈ ಊರುಳೆ ಕಪ್ಪ ಕಾಣಿಗೆಲಾ ನಾಲ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಗು ಒರ ಅಡೆಗ್ ಕೊರೊಂಡ್ದು ಇತ್ತೆರ್. ಪುತ್ತೆಡ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚನ್ನರಾಯ ಚೌಟೆ ಇನ್ನಿ ಅರಸು ಆದ್ ಇಡೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕಪ್ಪ ಕಾಣಿಕೆನ್ ತಲೆತ್‌ದ್ ತಾನ್ ದೆತ್ತೊಣುವೆ, ಪದ್‌ರಾಡ್ ಮಾಗಣೆದ ಅರಸು ಆದುಳ್ಳೆ ಇನ್ನಿ ಸುದ್ದಿ ಆ ಅರಸುಗು ಆಂಡ್. ಈ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಅರಸು ಪಾಕ ಶಿಪಾಯಿಳೆನ್ ಪುತ್ತೆದ ಅರಸುನು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಂಡು ಬರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಆ ಬಡಕಯಿ ನಗರ ಸಂಸ್ಥಾನದ

ಶಿಪಾಯಿಳು ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಸೀದಾ ಪುತ್ತೆದ ಅರಮನೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಮಿತ್ತಾಯೆರ್. ಅಪಗ ಅರಸು ಆಕುಳೆಡ ನಿಕುಳೆ ಊರು ವೋಳು? ದಾಯೆಗ್ ಯೆನ ಅರಮನೆಗ್ ಬತ್ತರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ.

ಆಪಗ ಆಕುಳು ಪಂಡಿನಿ ಯೆಂಕುಳು ನಗರ ಸಂಸ್ಥಾನೊಡು ಉಪ್ಪು ಈ ದೇಶದ ಅರಸು ಕಡೆತ ಸಿಪಾಯಿಳು. ಯೆಂಕುಳೆ ಅರಸು ರಾಜ್ಯೊಡು ಪಾಕ ಊರುಳೆನ್ ನಿಕುಳು ಆಳ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಷೊಗು ಒರ ಅಂಡಲಾ ಈ ಊರುಳೆ ಕಪ್ಪಕಾಣಿಗೆ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅವೆನ್‌ಲಾ ಕೊರಂದಿಲೆಕ್ಕ ನಿಕುಳು ತಲೆತ್‌ದರ್. ಈ ವರ್ತಮಾನ ಯೆಂಕುಳೆ ಅರಸು ಕೇಂಡಿನೆಡ್ದ್ ನಿಕುಳೆನ್ ಲೆತ್ತೊಣ್ದು ಬರಿಯೆರೆ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಐಡ್ದಾವರ ನಿಕುಳು ಯೆಂಕುಳೆಡೊಪ್ಪ ಇತ್ತೆ ಬರೊಡು. ಬರ್ಪುಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ದಿಗ್ತ್ ಪಾತೆರ್ವರ್ಡ ಲಡಾಯಿಗ್ ಸಿದ್ದ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಯೆಂಕುಳು ಲಡಾಯಿಗ್ ಸಿದ್ದ ಆದ್ ಬರ್ಪ ಇಂದೆರ್.

ಆಪಗ ಚೌಟೆರ್ ಪಂಡಿನಿ ಯಾನ್ ಇತ್ತೆನೇ ನಿಕುಳೆಡೊಪ್ಪ ಬರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಹಟ ಪತ್ತುವರ್. ಇತ್ತೆನೇ ಬರ್ಪೆ. ಅತ್ತಂಡ ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಓಲೆ ಬರೆದ್ ನಿಕುಳೆ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಅವೆನ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ನಿಕುಳೆ ಅರಸುಳೆಗ್ ಕೊರ್ಲೆ. ಯಾನ್ ಪಿರವುಡು ಬರ್ಪೆ ಅಂದೆರ್. ಐಕ್ ಆಕುಳು ಪಂಡಿನಿ ನಿಗುಲು ಬರ್ಪಿನವು ನಿಜ ಅಂಡ ವೋಲೆ ಕೊರ್ಲೆ. ಯೆಂಕುಳು ಪತೊಣ್ದು ಪೋಪ. ಬರಂದೆ ಇತ್ತರ್ಡ ನಿಕುಳೆಗೇ ಮೋಸ ಆವೆರೆ ಇಯ್ಯಾವು ಅವೆನ್ ತೂವೊಣ್ಲೆ ಇಂದೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರಸುಳು ಸೇನವನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ವೋಲೆ ಬರೆಪಾಯಿನಿ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ– ಯಾನ್ ಸೋಮನಾಥ ದೇವೆರೆ ಅಪ್ಪಣೆದ ಪ್ರಕಾರ ನಿಕುಳೆ ರಾಜ್ಯೊಡು ವಾಸ ಮಳ್ತೆ. ಈರೆನವು ಆದ್ ಈ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾಯೆ. ಯಾನ್ ಇರೆ ಕೈತಿರ್ತ್‌ದ ಒಳ ಅರಸು ಆದುಳ್ಳೆ ಹೊರ್ತು ಯೇನಿಗ್‌ಲಾ ಇರೆಗ್ ಯೆದ್‌ರ್ ಉಂತಯೆ. ಈ ಊರುದವು ಕಪ್ಪ ಕಾಣಕೆ ಯಾನ್ ದೆತ್ತೊಂಡೆಲಾ ಐತ ಮರ್ಯಾದಿ ಇರೆಗೇ. ಉಂದು ಹೊರ್ತು ಇರೆ ಪುದರ್‌ಗ್ ಸರಿ ಬೂರು ಪುದರ್‌ನ್ ಊರುದಾಕುಳು ಯೆಂಕ್ ದೀತೆರ್. ಈ ಪುದರ್ ದೀಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಯಾನ್ ಬದುಕೊಣ್ದು ಉಳ್ಳೆ. ಈ ಪುದರ್‌ಡ್ದಾವರ ಯಾನ್ ಇರೆ ಕಡೆತಾಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆ. ಅತ್ತ್‌ಡ ಬೇತೆ ರಾಜ್ಯದ ಅರಸುಳು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯೆನನ್ ಈತ್ ಪೊರ್ತುದ ಉಳಯಿ ಕೆರ್ತ್ವೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಇರೆಗಾದ್ ಎಂಕ್ ಪೋಡಿಯುವೆರ್. ಉಂದೆಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚ ಬರೆವೊಣಿಯೆರೆ ಯೆಂಕ್ ಬುದ್ದಿ ಈಯಾವಂದ್. ಮಾತಾ ಬಗೆಟ್‌ಲಾ ಈರ್ ಯೆನನ್ ನಡಪುಡೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಬಿನ್ನಹದ ವೋಲೆ ಬರೆಪಾದ್ ಕಡೆಕ್ ತನ ಪುದರ್ ಬರೆದ್ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಮಳ್ತ್ ಆಕುಳೆ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡಿಯೆ.

ಅಕುಳು ಈ ಓಲೆನ್ ಪತೊಣ್ದು ಪೋದು ತನಕುಳೆ ಅರಸುಗು ಕೊರ್ದು ಈ ಅರಸುವು ಸ್ಥಿತಿಗತಿನ್ ಮಾತಾ ಪಂಡೆರ್. ಆಯೆ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಬುಡುಪಾದ್ ವೋಲೆನ್

ಓದುದು ತೂಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಜೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿನಿ ನಂಕ್ ಯೆದ್‌ರ್ ಉಂತಿಯೆರೆ ಆಯಡ್ಡ್ ಬಲ್ಲಿ. ಆಯೆ ನಮ ಅಡಿಯಾಳ್ ಅದುಳ್ಳೆ. ಬಹಳ ತಗ್ಗ್‌ತನೊಡು ವೋಲೆ ಬರೆತೆ. ಐಡ್ದಾವರ ಆಯೆ ಯೆಲ್ಯ ತುಂಡುನು ಆಳೊಣ್ದು ಉಪ್ಪಡ್. ಅರಸ್ಥನೊಗು ಬಡಸ್ಥನ ಇಜ್ಜಿ ಈ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ನಂಕ್ ದಾಲಾ ಕಡಮೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯೆ ಅವುಳು ಉಪ್ಪಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ದಯೊಟು ಬುಡಿಯೆ.

ಮೂಳು ಚೌಟೆರ್ ಮಹಾ ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡು ರಾಜ್ಯೊನು ಆಳೊಂದು ನೀತಿಡ್ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಇಂಚೆನೆ ಉಪ್ಪುನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಲಗ್ನ ತತ್ತ್‌ದ್ ಅಗ್ನಿ ಪಂಚಕೊಡು ಒಕ್ಕೆಲಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಅರಮನೆ ಪೊತ್ತುದು ಸೂಡು ಸೂಕರ ಅದ್ ಪೋಂಡು.

ಆಪಗ ಅರಸು ತನ ಮನಸ್‌ದ ಉಳಯಿ ಬಹಳ ಕರಕರಿ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಇರ್ವಾರ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಜಾಗ ತೂವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಜೋತಿಷೆರೆನ್ ಬರಿ ಮಳ್ತೆ. ಆಕುಳು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಜಾಗೆಡ್ ನನ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಅವಂದ್. ಬೇತೆನೇ ಒಳ್ಪಲಾ ಜಾಗ್ ನಾಡೊಡು ಅಂದೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಆಗುಳುಲಾ ಅರಸುಳುಲಾ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪೋದು ಪುತ್ತೆಡ್ ಊರು ಒರ್ಮೆ ತಿಂಗ್‌ರ್‌ದ್ ತೂಯೆರ್. ಒಳ್ಪಲಾ ಅರಮನೆಗ್ ತಕ್ಕ ಇತ್ತಿ ಆಯದ ಜಾಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ. ಜೋತಿಷೆರೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡಿಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅರಸುಳು ತನ ಪ್ರಜೆ ಕೂಡೊಣ್ದು ಪೊಸಂಗಡಿದ ಅರಮನೆಗ್ ಬುಂಣಾಳೆರೆ ಬೇಟಿ ಮಳ್ಪರೆ ಪೋಯೆರ್. ಪೋದು ಬೇಟಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮಾತಾ ಸುಖ ದುಃಖ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಚೌಟೆರ್ ಬುಣ್ಣಾಳೆರೆಡ ಇರೆ ರಾಜ್ಯೊಡು ಯೆಂಕ್ ಒಂಜಿ ಪದ್ದೆದ ಕಳತ್ತಾತ್ ಜಾಗ್ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಬುಣ್ಣಾಳೆರ್ ಕೊರ್ಪೆ ಇಂದೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಚೌಟೆರ್ ಜೋತಿಷೆರೆನ್ ಅಡೆಗ್ ತರ್ಪುಡಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ತನ ಮೂಲದ ಮಾನ್ಯೆ ಒರ್ಲ ಪದ್ದೆದ ಬಿತ್ತ್‌ಲಾ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಬರಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸಂಗಡಿದ ಬುಣ್ಣಾಳೆರ್‌ಲಾ ಚೌಟೆರ್‌ಲಾ ಮಾತಾ ಜನೊಕುಳೂಲಾ ಅಳ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಾಡೊಣ್ದು ಪುತ್ತೆದ ಊರುಗು ಮುಟ್ಟ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಬೆದ್ರಡ್ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಜಾಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ ಆತ್ತು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒರ್ಮೆ ನಾಡ್‌ದ್ ತೂಯೆರ್. ಆಪಗ ಜೋತಿಷೆರ್ ಇತ್ತೆ ಬೆದ್ರಡ್ ಅರಮನೆ ಉಪ್ಪು ಜಾಗೆನ್ ಎತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ತೂದು ಈ ಜಾಗ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಉಂಡು. ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಅಯದ ಜಾಗ್ ಅಂದೆರ್. ನಿಕುಳೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಯೆಡ್ಡೆನೇ ಅಂದ್‌ದ್ ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಉಂದೆತ ಉಳಯಿ ಚೌಟೆರ್ ಗುಟ್ಟಡು ತನ ಮಾನ್ಯಡ ಪಂಡಿನಿ ಯಾನ್ ಬುಂಣಾಳೆರೆಡ ಕೇಣ್ದಿನಿ ಒಂಜಿ ಪದ್ದೆದ ಕಳತಾತ್ ಜಾಗ್. ತೂಲೆ ಇತ್ತೆ ಉಂದೆಟ್ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟೊಡು. ಐಕ್ ತಕ್ಕ ಜಾಗ್ ಎಂಚಲಾ ಅವೊಡು ಇಂದೆರ್. ಉಂದು ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟೆಯೆರೆ ಯೆಡ್ಡೆ ಜಾಗ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿ ಮಿತ್ತ್

ಬುಣ್ಣಾಳೆರ್ ಆಂಡೆ ಅಂಚಾಂಡ ಪದ್ವೆ ಬಿತ್ತಾಲೆ, ಗುರ್ತ ಮಳ್ಪುಲೆ ಇಂದೆರ್. ಆಪಗ ಚೌಟೆರ್ ತನ ಮಾನ್ಯಡ ಪದ್ವೆದ ಬಿತ್ತ್ ಕೊಂಡು ಬೈದಡ ಬಿತ್ತ್‌ಲ ಅಂದೆರ್. ಅಯೆ ಸುಮಾರ್ ಪದ್‌ನೈನ್ ಇರ್ವ ಮುಡಿ ಬಿತ್ತ್ ಪೋಪಿ ಜಾಗ್‌ತೆಲ್ಪುಡು ಬಿತ್ತಿಯೆ. ಜಾಗ್‌ದ ನಾಲ್ ಸುತ್ತಲಾ ಕಣಿ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಗುರ್ತ ಮಳ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಬುಂಣಾಳೆರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಒಂತೆ ಕರಕರಿ ಪುಟ್ಟುಡ್. ಆಂಡ ಕೊರಿ ಪಾತೆರೊಗು ತಪ್ಪೆರೆ ಆವಂದಿನೆಡ್ದ್ ಆರ್ ಜಾಗ್ ಕೊರ್ದು ಬುಡಿಯೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಬುಂಣಾಳೆರ್ ಪೊಸಂಗಡಿಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಚೌಟೆರ್ ಪುತ್ತೆಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ಪಾಕ ದಿನೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಜೋತಿಷೆರೆನ್ ಕುಡ ಲೆಪುಡುದು ಬೆದ್ರದ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಸ್ಥಳ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡೊಡು ಐಕ್ ಮಂಣ ಮುರ್ತೊಗು ಯೆಡ್ಡೆಂತಿನವು ಒಂಜಿ ದಿನ ಪಣೊಡು ಇಂದೆರ್. ಜೋತಿಷೆರ್ ಪಂಚಾಂಗ ಬುಡ್ದು ಬಹಳ ಪೊರ್ತು ಮುಟ್ಟ ಗುಣಿತ್‌ದ್ ಯೆಡ್ಡೆಂತಿನವು ಒಂಜಿ ದಿನ ಪಂಡೆರ್. ಆ ದಿನತಾನಿ ಮಂಣ ಮೂರ್ತ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೆಸರ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೆಲಸೊನು ಸುರು ಮಳ್ಪಾಯೆರ್. ಈ ಅರಮನೆತ ಬೇಲೆ ಸುಮಾರ್ ಯೆಣ್ಮ ವರ್ಸ ಮುಟ್ಟ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಆತ್‌ನೆಂಗೆ ಅರಸುಳು ಪುತ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೈತಳ್ ಅಗ್ರಸಾಲೆಡ್ ಬುಡಾರದ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತೆರ್. ಬೆದ್ರಡ್ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಒಕ್ಕೆಲಾದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್.

ಈತ್ ಮಾತ ಆನಗ ಚೌಟೆರೆಗ್ ನಡುಪ್ರಾಯ ಕರಿದ್ ಪೋಂಡು. ಬೊಕ್ಕಲಾ ದಿಂಜ ವರ್ಸಮುಟ್ಟ ಬಹಳ ಪೊರ್ಲುಡು ರಾಜ್ಯ ಆಳೊಣ್ದು ಊರುಡು ನೀತಿ ಮೆರೆಪಾವೊಣ್ದು ಬಹಳ ಯೆಡ್ಡೆಂತಿ ಅರಸುಳು ಮಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಅನೇಕ ಜನೊಕುಳು ಪಂಡೊಣ್ದು ಇತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತುಗು ಬಹಳ ಮುದಿ ಪ್ರಾಯೊಡು ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಅ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಅರಮನೆಡ್ ಇತ್ತಿನಾಕುಳು ಊರುದಾಕುಳೆಗ್ ಸಾವು ಕಡಪುಡಿಯೆರ್. ಪುತ್ತೆ ಗುತ್ತಿನಾಯೆ ಊರು ಕೂಡೊಣ್ದು ಬತ್ತೆ. ಬೇತೆ ಒರಿಯಗ್ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಚೌಟೆರ್ ಪುದರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮುಕ್ಕೊಳು ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಅ ಪುಣನ್ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಅಗತೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಚೌಟೆರ್ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿಯೆರ್. ಇಂಚೆನೆ ಒರಿಯ ಅಳಿಕ್ ಒರಿ ಅಳೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಈ ತರೊಟು ಇತ್ತೆ ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಚೌಟೆರ್ ರಾಜ್ಯ ಆಳೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆರೆಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರೊಡ್ದು ರದ್ದಾಂಡ್.

[A/2564-2]

'ಪುತ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಚೌಟರ ಆದಿಚರಿತ್ರೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದಿನ ಮಂಗಳೂರಿನ ಉಳ್ಳಾಲದ ಸಮೀಪದ ಸೋಮೇಶ್ವರದಲ್ಲಿದ್ದ ಚೌಟರ ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ಸೂರಾಲ್‌ನ ತೋಳಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತು, ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಅರಸು ಸೂರಾಲ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ವೇಳೆ ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ಪುತ್ತೆ ಸಮೀಪದ ಸ್ಥಳವಾದ ಕಾಯರ್‌ಮಂಜದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು

ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದರು, ಎಚ್ಚರವಿದ್ದ ಸೈನಿಕರಲ್ಲೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಕಾಸರಕನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿಯ ಅನುಭವವಾಯಿತು, ಅದನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದ ಅರಸನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನಿಜವೆಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡುವಾಗ ಮರದಲ್ಲಿ ಏಳುಹೆಡೆಯ ಮಹಾಶೇಷ ಗೋಚರಿಸಿತು, ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದಾಗ ಅರಸನಿಗೆ ಕನಸು ಬಿದ್ದು ಅದರಂತೆ ಜಾತಿವೈರವಿರುವ ಹುಲಿ ದನದಂತಹಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳ ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಊರವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು, ತುಸು ದೂರದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು, ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೪೩೪ರ ಅಂಗೀರಸ ಸಂವತ್ಸರದ ಚೈತ್ರ ಬಹುಳ ೨ನೇ ಮಂಗಳವಾರ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಅರಮನೆ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಮುಹೂರ್ತ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು, ಕಾಶಿಯಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗ ತರಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು, ಅರಸ ಸೋಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ತನ್ನ ನಿರ್ಣಯ ತಿಳಿಸಿ ಪುತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲು ಬೇಕಾದ ಜನ, ಧನದೊಂದಿಗೆ ಬರುವಾಗ ದಂಡಿಗೆಯ ಬೋವಿಗಳು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕುಲದೇವತೆ ಮಾರಿಯನ್ನು ತಂದರು, ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಅರಮನೆ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ನಡೆದವು, ಅವೆರಡು ಸ್ಥಳಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರದಿಂದಾಗಿ ಎರಡರ ಪ್ರವೇಶ ಏಕಕಾಲಕ್ಕಾಗಲು ಅರಮನೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ನಡುವಿನ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಲು ಇಟ್ಟು ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಲು ಸುಡುಮದ್ದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಬೇಟೆಗಾರನೊಬ್ಬ ಸಿಡಿಸಿದ ಗುಂಡಿನಿಂದಾಗಿ ತಪ್ಪುತಿಳಿದು ಅಗ್ನಿಪಂಚಕದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು, ಇತ್ತ ಶಿವಲಿಂಗ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸೋಮನಾಥ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಂತರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೋಮನಾಥ ದೇವರ ಲಿಂಗವನ್ನು ಅಗೆದು ಈ ಹೊಸ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು, ಕಾಶಿಯ ಶಿವಲಿಂಗ ನಂತರ ಬಂದಿತು, ಅದನ್ನು ರಾಜಾಂಗಣದ ಕೆರೆಯ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು, ಆಗ ಲಿಂಗವಂತರು ಕಾಳಗಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಬಂದರು, ಅರಸ ಉಪಾಯದಿಂದ ಲಿಂಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗವಂತರ ದೇವರಾದರೆ ಏಟು ಹಾಕಿದಾಗ ಭಸ್ಮವೂ ತಮ್ಮ ದೇವರಾದರೆ ರಕ್ತವೂ ಬಂದೀತೆಂದು ಹೇಳಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ರಕ್ತ ಬಂದಿತು, ಲಿಂಗವಂತರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು, ಅರಸ ಉಂಬಳಿ ಬಿಟ್ಟು ವಿವಿಧ ಕೆಲಸದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಊರವರ ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ಅರಸನಾಗಿ ಪಟ್ಟದ ಉಂಗುರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸೋಮನಾಥ ಎಂದು ಬರೆಸಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚನ್ನರಾಯ ಚೌಟ ಎಂದು ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದನು, ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದವು, ಮುಂದೆ ಬಡಕಾಯಿ ನಗರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅರಸನ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಬಂದರು, ಈತ ವಿನಯ ವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಅರಸನ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದನು, ಮುಂದೆ ಅರಮನೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಹೊಸಂಗಡಿ ಅರಸ ಬುಂಣಾಳರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಉಪಾಯದಿಂದ ಮೂಡಬಿದಿರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳ ಪಡೆದು ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದನು, ಅರಸರ ಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರದ್ದಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜಾನಪದ ಆಶಯಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ

ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಮೌಖಿಕ ಮೂಲದ ಹಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇತಿಹಾಸದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಪೂರಕವಾಗುವ ಹಲವು ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ಚೌಟ ಅರಸರ ವಂಶಸ್ಥರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೋಮನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಈ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ಮಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ವಿಚಾರಗಳು ದೊರೆತವು. ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಇದೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಬಂದ ಮೆನ್ನರ್‌ನ 'ಪಾಡ್ದನೊಳು'ವಿನ 'ಧೂಮಾವತಿ ಭೂತ' ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಮನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೂತ ಬಂದ ಸಂಗತಿ ಇದೆ. ಪುತ್ಥೆ/ಪುತ್ತೆ ಅಥವಾ ಪುತ್ತಿಗೆಯು ಮೂಡಬಿದಿರೆಯಿಂದ ಆರು ಕಿಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇಂದು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮಹತೋಬಾರಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನದ ರಾಜಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಕೆರೆ ಇದೆಯಾದರೂ ಶಿವಲಿಂಗ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕತೆ ಬಾಯ್ದೆರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಲೇಖಕರಾದ ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಮಾಸ್ತರ್ ರಚಿಸಿದ 'ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುತ್ತಿಗೆ' ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರಪರಿಚಯದ ಕೃತಿಯು ಪ್ರಭಾ ಪ್ರಕಾಶನದ ಮೂಲಕ ೧೯೮೮ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಾಯ್ದೆರೆ ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ತಾಳೆಗರಿ, ಶಾಸನಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆಯೆನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ತಾಳೆಹೊಂದುತ್ತವೆ. ದೇವಳದ ಬಗೆಗಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವಳದ ಅರ್ಚಕರು, ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾನುಭೋಗರಾದ ಶ್ರೀ ರವಿಶಂಕರ್, ಪುತ್ತಿಗೆ (ವ.೪೭) ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದರು. [ದಿನಾಂಕ : ೧೪.೦೩.೨೦೧೦] ಇಲ್ಲಿ 'ಭೂಮಂಡಲ ರಥ'ವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಬೃಹತ್ ರಥದ ಅವಶೇಷಗಳಿದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕುರುಹುಗಳೂ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಾಯೆರ್‌ಮಂಜಿ ಅರಮನೆಯಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕಿಮೀ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯ ದಾರಿಯಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೨೦೧೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶೋತ್ಸವ ನಡೆಯಿತು. ದೇವಳಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಭಕ್ತರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆರಾಧನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ದೇವಸ್ಥಾನವು ಪುತ್ತಿಗೆ ಚೌಟ ಮನೆತನದವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಿದೆ. ಹೊರಗೋಡೆ ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು ಆವರಣ ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕತೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುವಂತೆ ದೇವಳದ ಎದುರಿಗೆ ಹುಲಿ ಮತ್ತು ದನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಮೇಯುವ ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ರಚನೆಯಿದೆ. ಲಿಂಗಾಯತ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಈಗ ದೇವರ ಗುಡ್ಡೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ಆರು ಕಿ.ಮಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರಮನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವು ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಚೌಟ ಅರಸರ ವಂಶಸ್ಥರು

ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಸು ಮನೆತನದವರಾದ ಶ್ರೀ ಸುನಿಲ್ ಕೀರ್ತಿ(ವ.೬೩) ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕುಲದೀಪ್ ಅವರು ಗಮನಿಸಿ ಹಲವು ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದು ಅರಮನೆ ನಾಶವಾದಾಗ ಬೇರೆಯೇ ಜಾಗ ನೋಡಿ ಅರಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸುವಂತೆ ಜೋಯಿಸರು ಹೇಳಿದ ಉಲ್ಲೇಖ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿದೆ "ಅರಸು ತನ ಮನಸ್‌ದ ಉಳಯಿ ಬಹಳ ಕರಕರಿಮಳ್ಳೊಣ್ದು ಇರ್ವಾರ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಜಾಗ ತೂವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಜೋತಿಷೆರೆನ್ ಬರಿ ಮಳ್ತೆ. ಆಕುಳು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಜಾಗೆಡ್ ನನ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಅವಂದ್. ಬೇತೆನೇ ಒಳ್ಪಂಡಲಾ ಜಾಗ್ ನಾಡೊಡು ಅಂದೆರ್." ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವೆಂಬಂತೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚೌಟರ ವಂಶಸ್ಥರು ಆ ಹಳೆಯ ಅರಮನೆಯಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಲೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ಜೋತಿಷ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿದರು. ಇವೆರಡರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಲವು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ. ಇಂತಹ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಂಬಿಕೆ-ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಕಾಲೀನ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದವು. ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅರಮನೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ ಕ್ರಿ.ಶ.೧೬೪೨ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗಣಪತಿ ರಾವ್ ಐಗಳ್ ಅವರ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ' (೧೯೨೩,(ಮ.ಮು.೨೦೦೪) ಪು.೨೮೬-೩೧೨)ದಲ್ಲಿ ೧೭೬೬ರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಚೌಟನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚೌಟರ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೈದರಾಲಿ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು, ಅಂತೆಯೇ ೧೮೩೩ರಲ್ಲಿ ಚನ್ನರಾಯ ಚೌಟ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೇ ತೀರಿಹೋದಾಗ ದತ್ತುಮಗ ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಚೌಟ ಪಟ್ಟವೇರಿ ೧೮೬೭ರಲ್ಲಿ ನಿಧನಹೊಂದಿದ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಪುಂಡಿಕ್ಯಾ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್ ಅವರ ತೌಳವ(೧೯೯೭), ಕೆ.ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಗೌಡ ಮತ್ತು ಕೆ.ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ಸಂಪಾದಿಸಿದ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು' ಪುಸ್ತಕದ 'ಚಉಟ ಅರಸುಗಳ ಕೈಫಿಯತ್ತು' (೧೯೮೩, ಪು.೧೧೯-೧೩೫), ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆಯವರ 'ಮೆಕೆಂಜಿ ಕೈಫಿಯತ್ತು' ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ 'ಚೌಟರ ಕೈಫಿಯತ್ತು' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಚೌಟ ಅರಸರ ವಿಚಾರಗಳು, 'ತುಳುಕರ್ನಾಟಕ ಅರಸುಮನೆತನಗಳು' (ಸಂ. ಪ್ರೊ. ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ ಮತ್ತು ಡಾ.ಎಸ್.ಡಿ.ಶೆಟ್ಟಿ) ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಡಾ.ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಅವರ ಲೇಖನ 'ಪುತ್ತಿಗೆ-ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಚೌಟರು' (ಪು.೧೪೬-೧೮೮),'ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ' (ಸಂ.ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಡಾ.ಎ.ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ, ಡಾ.ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ)ಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೊ ಬಿ.ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಲೇಖನ 'ತುಳುನಾಡಿನ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆ' (ಪು.೩೯-೪೫), ಹಾಗೆಯೇ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ ಎನ್.ಎ.ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗಡೆಯವರ 'ಮಿತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತೆ' (೧೯೩೫) ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

೨೮. ಬೆದ್ರದ ಮಾರಿನವು

ಮೂಡಬೆದ್ರಡ್ ಉಪ್ಪು ಮಾರಿಯಮ್ಮ ಇನ್ನಿ ದೇವೆರ್ ಸೋಮೆಶ್ವರೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನವು. ಅವು ಯೆಂಚಂದ್'ಂಡ ಸೋಮೇಶ್ವರೊಡ್ದು ಅರಸುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪುತ್ತೆಡ್ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನಿಲೆಯಾದ್ ಕುಳ್ಳುನಗ ಅರೆ ದಂಡಿಗೆನ್ ತುಂಬು ಬೋವೆರ್'ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪುತ್ತೆಡ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಮೋಕುಳು ಸೋಮೆಶ್ವರೊಡ್ದು ಬನ್ನಗ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನ್ಪಿ ತಂಚಿಡ್ ತನಕುಳೆ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ಮೂರ್ತಿನ್ ದೀಡ್ ಕೊಂಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಯೆಲ್ಯ ಅದೆಟ್ಟ್ ದೀದ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅರಸುಳು ಪುತ್ತೆಡ್ ಕಟ್ಟಾಯಿ ಅರಮನೆ ಪೊತ್ತುದು ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಡಬೆದ್ರಡ್ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಾದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಅಪಗ ಬೋವೆರ್'ಲಾ ಮೂಡಬೆದ್ರಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ್ ಮೂಡಬೆದ್ರಡ್ ಒಂಜಿ ಮಾರಿ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಐಟ್ ಆ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ಮೂರ್ತಿನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ನಂಬೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಈ ಮಾರಿಯಮ್ಮಗ್ ದಿನಲಾ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ನಂಬೊಣ್ದು ಇತ್ತೆರ್. ಉಂದು ಹೊರ್ತು ಶುಕ್ರವಾರ ಅಂಗಾರೆದಾನಿ ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯ ಉರಿಪಾದ್ ಊರುದ ನಾಲ್ ಯೆಣ್ಮ ಮಂದೆ ಗ್ರಹಸ್ಥೆರ್ ಕೂಡ್ದು ಗೌಜಿಡ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತೆರ್. ಇಂಚೆನೇ ನಡತೊಣ್ದು ಬನ್ನಗ ಊರುಡ್ದುಲಾ ಪರ ಊರುಡ್ದುಲಾ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ಬರಿಯೆರೆ ಸುರು ಅಂಡ್. ಪರಕೆಡ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ ಬತ್ತಿನೆನ್ ನಗನಾಣ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಆಪಗ ಊರುದಾಕುಳು ಮೂಡಬೆದ್ರದ ಮಾರಿ ಬಹಳ ಕಾರ್ಣಿಕ ಇತ್ತಿನವು. ದಾಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಕಡ ಸಾಯನ ಉಪ್ಪುನಗ ಮಾರಿಗ್ ಪರಕೆ ಪಂಡಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಗುಣ ಆಪುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಾತೆರೊಂಡೆರ್. ಬೆದ್ರದ ಮಾರಿ ಬಹಳ ಕಾರ್ಣಿಕ ಇತ್ತಿನವು ಇತ್ತೆ ಇತ್ತೆ ಅವು ಬೆಳಗೊಣ್ದು ಬತ್ತ್'ಂಡ್ ಇನ್ನಿ ಸುದ್ದಿ ನಾಲ ಊರುಗುಲಾ ಪೋಂಡು.

ಆಪಗ ನಾಲ್ ಊರುಡ್ದುಲಾ ಅನೇಕ ತರತವು ದಿಂಜ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರಿಯೆರೆ ಸುರು ಅಂಡ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಮಾರಿಗುಡಿಟ್ಟ್ ದಿಂಜ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ ಕೂಡ್'ಂಡ್. ಅಪಗ ಬೋವೆರ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್‌ದವು ತರತರತ ನಗ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮಾರಿಗ್ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇತ್ತಿ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್, ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಳೆನ್ ಮಿನಿ ಮಾತ್ರ ಮಾರ್‌ದ್ ಇತ್ತಿ ಪಣವುಳೆನ್ ಕೂಡಾದ್ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ದೇವೆರೆ ಪುದರ್'ಡ್ ಒಂತೆ ಭೂಮಿಳೆನ್ ಬಿಲೆಕ್ಕ್ ದೆತ್ತೊಂಡೆರ್. ಆ ಭೂಮಿಗ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಆಕುಳು ಕೊರಿ ಗೇಣಿದ ಪಣವುನು ಕೂಡಾದ್ ದೀಯೆರ್. ಇಂಚೆನೇ ಕೂಡಾದ್ ದೀವೊಣ್ದು ಬತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಕೆಲವು ವರ್ಷದ ಮಿತ್ತ್ ಮಾರಿಯಮ್ಮನವು ನಾಲಾಜಿ ಸಾರ ರುಪಾಯಿ ದಾಸ್ತಾನ ಒರಿಂಡ್. ನಾಲ್ ಕಡೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಪರಕೆ ಜೋರು ಬತ್ತದ್ ಬೂರೊಣ್ದು ಇತ್ತ್'ಂಡ್.

ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ಒರಿ ಚೌಟೆರ್ ಸೈತ್‌ದ್ ಪೋದು ಬೊಕ್ಕ ಒರಿಯಗ್ ಪಟ್ಟ ಆಂಡ್. ಇಂಬೆ ಮಾರಿಗುಡಿಟ್ಟ್ ನಡಪು ಪೂಜೆ ಬಲಿತ ಸಂಗತಿನ್ ತೂದು ಈ ಊರುಡು ವಾ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸಲಾ ಯೆಂಕುಳೆ ಅನುಮತಿದಾಂತೆ ನಡಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಯೆಂಚಿತ್ತಿ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಯೆಂಕುಳು ಪೋದು ಅವುಳು ಕೆಲಸ ನಡಪಾವೊಡು. ಉಂದು ಯೆಂಕುಳೆನ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ತಂಡಿಗೆಡ್ ತುಂಬೊಣ್ಬು ಪೋಪಿ ಯೆಂಕುಳೆ ಚಾಕ್ರಿದಾಕುಳೆ ಮಾರಿಗುಡಿ ಉಂದು ಅರಮನೆದ ಕೈತಲ್ ಉಂಡು ಹೊರ್ತು ಅಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಎಂಚಲಾ ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು. ಉಂದು ಒಂಜೆತ ಹಕ್ಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಕುಳೆಗ್ ಉಪ್ಪುನಿ ದಾಯೆಗ್? ಉಂದೆತ್ತ ಹಕ್ಕ್‌ಲಾ ಅರಮನೆಗ್ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ತೂವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಆ ಬೋವೆರೆನ್ ಮಾತೆರೆನ್‌ಲಾ ಅರಮನೆಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪಂಡೆ. ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಅಗುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅರಮನೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಆಪಗ ಚೌಟೆರ್ ಆಕುಳೆಡ ಪಂಡಿನಿ ನಿಗುಳೆ ಮಾರಿ ಗುಡಿತ ಪೂಜೆ ಬಲಿತ ಸಂಗತಿನ್ ಕೇಂಣಗ ಎಂಕ್ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಆಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ದೇವೆರೆಗ್ ಬತ್ತಿ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆಡ್ ದಿಂಜ ನಗ ನಾಣ್ಯ ಮಳ್ಪಾದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಒಪ್ಪರ್‌ಗೆ. ಒಂತೆ ಭೂಮಿನ್‌ಲಾ ಬಿಲೆಕ್ಕ್ ದೆತ್ತರ್‌ಗೆ. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಣಗ ಎಂಚಲಾ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಬುಡ್ಪೆ. ಮಾರಿಯಮ್ಮ ನಿಗುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಪೂರ್ತಿ ದಯ ದೀತಳ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ತೆರಿಯೊಣುವೆ. ಇಂಚೆನೇ ಆಳ್ ದಯದೀದ್ ನಿಗುಳೆನ್ ನಡಪುಡಡ್. ನಿಗುಳೆಗ್ ಬರ್ಪಿನವುಲ ದಾನೆ ಒಂಜಿ ಕಣ್ಣ್ ಕಟ್ಟ್‌ಗ್‌ಲಾ ಆಳ್ ಪರಿಹಾರ ಮಳ್ಪಡ್. ಉಂದು ಎಂಕ್‌ಲಾ ಸಂತೋಷನೇ ಸೈ ಇಂದೆರ್. ಕುಡ ಆಕುಳೆಡ ಯಾನ್ ನಿಗುಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಬುದ್ದಿ ಮಾರ್ಗದ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪೆ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ನಗ ನಾಣ್ಯೊನು ಮಾರಿ ಗುಡಿಟ್ಟ್ ದೀಪುನವು ಎಂಕ್ ಮೆಚ್ಚೂಜಿ. ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್‌ಂಡ ಕಳುವೆರೆಗ್ ದೆವ್ವ ದೇವೆರೆನವುಲಾ ಮಾರಿನವುಲಾ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆಕುಳು ಮಾತಾ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ದ್‌ಲಾ ಕಂಡೊಣುವೆರ್. ಅಳ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಕಂಡತ್ತ್‌ದ್ ನಿಗುಲೆ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಅಂಡಲಾ ದೀವೊನುಲೆ ಅಂದ್‌ಂಡ ಐಕ್ ನಿಗುಳೆನವು ಬಜಿ ಪರ್ಕ ಇಲ್ಲುಲು ಕಕ್ಕೆ ನೂರು x x x x x x x x x ಹೆಚ್ಚ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಳ್ಪುಲೆ ಯಾನ್ ತೆರಿನೆನ್ ಯಾನ್ ಪಂಡೆ. ಮೇಲ್‌ಗ್ x x x x x x x x x x x x x x x ಕಳು ಕಳ್ಳಾಟಿಗೆ ಅಂಡ ಯಾನ್ ದಾಲಾ ಅಯಿಕ್ ಕೈ ಕೊರಯೆ ಎನನ್ ದೂರಡೆ ಇಂದೆರ್.

ಚೌಟೆರ್ ಈ ತರ ಪಾತೆರಿ ಪಾತೆರ ಅಕುಳು ಯೆಡ್ಡೆರಾಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಸತ್ಯನೇ ಅಂದ್‌ದ್ ನಂಬುದು ಅಂದ್ ಅಯ್ಯಾ ಈರ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ಪುವು ಸತ್ಯನೇ! ಕಳುವೆರೆಗ್ ವಾ ದೇವೆರೆ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಎಂಕುಲು ಈತೀತ್ ಕಣ್ಣ್ ಬುಡುದು ಮಳ್ಪಾಯಿ ನಗ ನಾಣ್ಯೊನು ಆಕುಳು ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆದ ಉಳಯಿ ಜಾರೆವೆರೆ ಇಯಾವು. ಐಡ್ಡಾವರ ಅವುಳು ದೀಪಿನವು ಎಂಕುಳೆಗ್ ಇತ್ತೆ ಸಮ ತೋಜೂಜಿ. ಎಂಕುಳೆ ಇಲ್ಲುಳೆಡ್ ದೀವೊನಿಯೆರೆ ಅಯಿಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಬಲ್ಲಿ. ಬೇತೆ ಓಲುಲಾ ದೀವೆರೆ ಎಂಕುಲೆಗ್ ದೈರ್ಯ

ಇಜ್ಜಿ. ಈರೇ xx x xx x ಕೈತಳೆ ದೀಪ ಎಂಚಲಾ ಈರ್ ಎಂಕುಳೆ ದನಿ ಆದ್ ನೆಲ ಬುಡುದು xx x xx x ಇನ್ನಿನವು ಎಂಕುಲು ಪಿನ್‌ಬ. ಐಡ್ದಾವರ ಅವುಳು ಉಪ್ಪು ನಗನಾಣ್ಯೊನು ಕೊಂಡುಬತ್ತ್‌ದ್ ಇರೆ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ಪರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆಪಗ ಚೌಟೆರ್ xx x xx x xx x ಒದ್ದ್ xx x xx x xx x ಪಣ್ಬುಜಿ ನಿಗುಳೆಗ್ xx x xx x ಮತ್ತ್ರಾ ಯಾನ್ ಪನ್ಪೆ. ನಿಗುಳೆಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮೂಲು ದೀಲೆ. ನಿಕುಳಡೆ ನಗ xx x xx x xx x ಕೊಂಡು ಪೋಲೆ. ದೇವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್ ಎಂಕುಲೆಗ್ ದಾಲಾ ಬೋಡಾ? ಅವು ಉಮಿಲ್‌ತ್ತ ಉಲಯಿದ ತೂ. ಐತ ಒಂಜಿ xx x xx x xx x ತಿಂದ್‌ಂಡ ಇಂಷಿಡ್ದ್ xx x xx x xxವು. ಅವು ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. xx x xx x ಆಪಗ ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜೇ ಆದ್ ಮಾರಿಗುಡಿಕ್ಕ್ ಪೋದು ಅವುಳು ಇತ್ತಿ ಮಾತಾ ನಗನಾಣ್ಯೊನು ಕೊಂಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಚೌಟೆರೆ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ದು ಎಂಕುಳೆಗ್ ಬೋಡಾನಗ ಅಂದ್‌ಂಡ ಸೆಡಿ ಪೂಜೆಗ್, ಅಂಗಾರೆ ಶುಕ್ರವಾರದ ಪೂಜೆಗ್ ಮಿನಿ ಪಿರ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಐಕ್ ಚೌಟೆರ್ ಅವು ದಾಲಾ ಅಡ್ಡಿ ಇಜ್ಜಂದೆರ್. xx x xx x xxದ್ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದ್ ಗೇಣಿ ಮಾತಾ ತಾನೇ ದೆತೊಣುದು ಅವುಳು ಆಪಿ ಸೆಡಿ ಪೂಜೆನ್ xx x xx x xx x ನಡಪುಡೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾರಿಗುಡಿತ್ತವು ಮಾತಾ ಹಕ್ಕ್‌ಲಾ ಅರಮನೆಗ್ ಆಂಡ್. ಬೆದ್ರದ ಮಾರಿದ ಕತೆ ಇಂಚನೇ ಉಂಡು.

[A/2564-2]

ಇಲ್ಲಿ 'ಬೆದ್ರದ ಮಾರಿಯದು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 'ಸೋಮೇಶ್ವರದಿಂದ ಅರಸರು ಪುತ್ತೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ದಂಡಿಗೆ ಹೊರುವ ಬೋವಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಮೂರ್ತಿ ತಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುತ್ತೆಯ ಅರಮನೆ ಸುಟ್ಟುಹೋದ ನಂತರ ಅರಸರು ಮೂಡಬಿದಿರೆಯಲ್ಲಿ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರು. ಆಗ ಬೋವಿಗಳೂ ನೆಲೆಸಿದರು ಜೊತೆಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಮಾರಿಯಮ್ಮನನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು. ದೈನಂದಿನ ಪೂಜೆಯ ಜೊತೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಮಂಗಳವಾರ ಊರಿನ ಜನರೂ ಸೇರಿ ಸಂಭ್ರಮದ ಪೂಜೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯ್ತು, ಮುಂದೆ ಪರವೂರವರಿಂದಲೂ ಹರಕೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಕಾರಣಿಕ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕೂರುಗಳಲ್ಲೂ ನಂಬಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಕಾಣಿಕೆ ಬಂತು, ಬೆಳ್ಳಿಬಂಗಾರ ತುಂಬಿತು, ಆಗ ಬೋವಿಗಳು ಬೆಳ್ಳಿಬಂಗಾರದ ವಿವಿಧ ಆಭರಣ ಮಾಡಿಸಿ ಹಾಕಿದರು. ಬಂದ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಹಣ ಕೂಡಿಸಿ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ತುಸು ಭೂಮಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಆ ಭೂಮಿಗೆ ಒಕ್ಕಲು ಕೂರಿಸಿ ಗೇಣಿಯ ಹಣ ಕೂಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವರ್ಷದ ನಂತರ ನಾಲ್ಕಾರು ಸಾವಿರ ದಾಸ್ತಾನು ಉಳಿಯಿತು. ಹರಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಆಗ ಚೌಟ ಅರಸರು ತೀರಿಹೋಗಿ ಹೊಸ ಅರಸ ಬಂದಾಗ ಆತ ಈ ಮಾರಿಗುಡಿಯ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ನಗನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರಿಗುಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಕಳ್ಳರ ಭಯವಿದೆ

ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರು, ಪೂಜೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು' ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಹಿಂದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕಾಗದ ಪ್ರತಿಯು ಜೀರ್ಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಹಳೆಡೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ತ್ರುಟಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ x ಚಿಹ್ನೆಯ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚೌಟರ ಅರಮನೆಯ ಶ್ರೀ ಕುಲದೀಪ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಸುನಿಲ್ ಕೀರ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದರು. ಚೌಟರ ವಂಶಸ್ಥರು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ನಗರದ ಹೃದಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮಾರಿಗುಡಿಯಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ ನಡೆಯುತಿತ್ತು. ಒಂದು ಬಾರಿ ಜೈನಗುರುಗಳೊಬ್ಬರು ಬರುವ ವೇಳೆ ಮೊದಲೇ ಅರಸರ ಸೂಚನೆಯಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಆ ದಿನ ಆಡು, ಕೋಣಗಳನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಚೌಟರು ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಆ ಗುಡಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿಸಿದರು. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ದಾಖಲಾಯಿತು. ಕೇಸು ಅರಸರ ಪಾಲಾಯಿತು. ಬೋವಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಾರಿಗುಡಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಆರಾಧಿಸತೊಡಗಿದರು. ಈಗ ಅದೇ ಎರಡು ಮಾರಿ ಗುಡಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಇಂದಿನ ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ನೆಹರೂ ಮೈದಾನದ ಬಳಿಯುಲ್ಲಿವೆ. ಎರಡರಲ್ಲೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದು ಮೂಲ ಮೂರ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಮಾರಿಗುಡಿಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿದ್ದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿವೆ. ತದನಂತರದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆ ಹಳೆ ಮಾರಿಗುಡಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವ ಸಂದರ್ಭದ ಫೊಟೊಗಳು ಬಾಸೆಲ್ ಪತ್ರಾಗಾರದಲ್ಲಿದೆ (ನೋ.ಅನುಬಂಧ ೧). ಹಾಗೆಯೇ ಪೂರಕವಾದ ಒಂದು ಮಿಶನರಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಒಂದು ಮಾರಿಗುಡಿಯು ಬೋವಿಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲೂ ಇನ್ನೊಂದು ಬಂಟರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲೂ ಇದ್ದು ಎರಡರಲ್ಲೂ ಆರಾಧನೆ ಸಲ್ಲಿಸುವವರು ಬೋವಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಂಪಿಯ ಸಮೀಪದ ಆನೆಗೊಂದಿಯಿಂದ ಬಂದವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅರಸರಿಗಾಗಿ ತಾವು ಬಂದಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೋವಿಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರಿಗುಡಿಗೆ ಶ್ರೀ ಆದಿಶಕ್ತಿ ಮಹಾದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನವೆಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಸರ ಬಳಿ ಹೋಗುವ ಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಸುಗ್ಗಿ ಹಬ್ಬ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ವೇಳೆಯೂ ಬೋವಿಗಳು ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸಿಡಿ ಪೂಜೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರದಿಂದ ರದ್ದಾಗಿದೆ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಅಳತೆಯ ಮೂರ್ತಿಯಿದೆ, ಭಂಡಾರವಿಡುವ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ಬೋವಿಕೇರಿ, ಬ್ಯಾರ್ಲೆಬೊಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತೈದು ಬೋವಿ ಕುಟುಂಬಗಳವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. [ಮಾಹಿತಿ: ಶ್ರೀ ಈರ ಬೋವಿ (ವ.೭೧, ಮೊಕ್ತೇಸರರ ಸೋದರ), ಶ್ರೀ ಶಿವರಾಮ (ವ.೪೦, ಪೂಜಾರಿ, ಮಾರಿಗುಡಿ)] ಮಿಶನರಿಗಳ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯ ಚೌಟ

ಅರಸರಿಗೂ ಮಿಶನರಿಗಳಿಗೂ ಇದ್ದ ಸಂಬಂಧದ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರಿಗುಡಿಯ ವಿಚಾರಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ೧೯೦೩ರಲ್ಲಿ ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೆವೆ. ಬುನ್ಸ್ ಎಂಬ ಮಿಶನರಿಯು ಚೌಟ ಅರಸರ ಅನುಮತಿ ಮೇರೆಗೆ ಅವರ ಅರಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಲೋವರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅರಮನೆ ಭಾಗವಾದ ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಸ್ವಾಧೀನವಿರುವ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವೆಂಬುದನ್ನು ಅರಸರ ಕುಟುಂಬಿಕರು ಈಗಲೂ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ಪಾಳು ಬಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಮಾರಿಗುಡಿ ತೆಗೆಯುವಾಗ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಹಿತವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ವರದಿ ಹೀಗಿದೆ: "ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯ ಮಾರಿಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಈಗ ೧೦೦೭ ವರುಷಗಳಾದವು ಎಂದು ಕೆಲವರೂ, ೭೬೦ ವರುಷಗಳಾದವು ಎಂದು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಆದರೆ ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ೮೦೦ ವರುಷಗಳಾದುದರಿಂದ ಈ ಮಾರಿಗುಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಯೂ ೮೦೦ ವರುಷಗಳಾದವು ಎಂದು ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯ ಚೌಟ ರಾಜರಾದ ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಹಳೇ ಮಾರಿಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವಾಗ ಅದರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಿಶ್ಯನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಕಳ ಸ್ಟೇಷನಿನ ಮಿಶ್ಯನೆರಿಯಾದ ರೆವೆ. ರಿತ್ತರ್ ದೊರೆಗಳು ಗುಡಿಯ ಸ್ಥಳದ ಒಡೆಯರಾದ ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮಿಶ್ಯನಿಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾರಿಗುಡಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವ ಕೆಲಸವು ಇದೇ ಕಳೆದ ಅಗೋಸ್ತು ೨೫ರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿತು.... ಮಾರಿಗುಡಿಯ ಗರ್ಭಗುಡಿಯು ಹಾಸಿಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವುಂಟೆಂದು ಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ರಿತ್ತರ್ ದೊರೆಯಗಳು ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಸಿ ನಾವು ಗರ್ಭ ಗುಡಿ ಕೀಳುತ್ತೇವೆ, ರಾಜರೂ ಬಂದರಾದೀತು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ– ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮದಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಿಶ್ಯನ್ ಫಂಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರಿ ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಿದರು.... ಕಟ್ಟೋಣದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಫಾರ್ಮಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಕೆಲವನ್ನು ಇವಾಂಜೆಲಿಸ್ಟರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಯಿತು...."(ಕ್ರೈಸ್ತ ಹಿತವಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆ; ೧೯೩೦; ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೬) ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಡಬಿದಿರೆಯ ಅರಮನೆಯ ಬಳಿ ಮಿಶನ್ ಶಾಲೆಯಿದ್ದುದು ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸಂದರ್ಭದ ಫೊಟೊ, ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ ವಂಶಸ್ಥರ ಬಳಿ ಇರುವುದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲೂ ಸ್ಥಳವೊಂದರ ವಿಚಾರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮಿಶನರಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿ ಗಮನಾರ್ಹ. ಜನರ ನಂಬಿಗೆ ಆರಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಇಂತಹ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕ. ಇದು ಹಲವು ಆಯಾಮದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಾಗಿದೆ.

೨೯. ಶಾಪ ದೀಪಿನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ದೀವೊಣುನಿ

ಹಿಂದು ಜನೊಕುಳು ಅಂದ್‌ಂಡ, ಮುಖ್ಯಾದ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಅಂಣ್ಣೊವುಳಾವಡ್, ಪೊಂಣ್ಣೊವುಳಾವಡ್, ತನುಕುಳೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಕುಟುಂಬದ ಇಜ್ಜಿಡ ನಿರೆಕರೆತಾಕುಳೆಡ್ದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿ ಯೇರ್‌ಪೇರ್ ಕುಂದು ಕೊರತೆಳೆಗಾದ್ ದುಂಬುಪಿರ ತೂವಂದೆ ಆಜಿಮೂಜಿ ಯೆಂಣದೆ, ಉರಿ ಉಗ್ರೊಡು ಮರ್ಲ್‌ನಾಯಿದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಉಂತಿನವುಳು ಉಂತಿಯೆರೆ ಪಾವೂರಂದೆ, ಕುಳ್ಳಿನವುಳು ಕುಳ್ಳಿಯೆರೆ ಪಾವೂರಂದೆ, ಕುಳ್ಳೊಣ್ದು, ಸುಯಿಂತೊಣ್ದು, ಬಾಯಾರ ನೆರೊಂಣ್ದು ಕಡೆಕ್ ಶಾಪ ದೀಪಿನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಮೂನಿನು. ಈ ತರ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಈ ತುಳು ಸೀಮೆಡ್‌ಲಾ ರೂಢಿ ಆದುಂಡು.

ಒರಿ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಗ್ ಮೂನಿನು ಮೂನಿಯೊಣುನು

ಒರಿ ಪ್ರಾಯ ಸಂದಿ ನರಮಾನಿ ತನ ಅರ್ವತೆರೆಗ್ ಮಿನಿ ಕೊರ್ಪಿ ಶಾಪ-ಯಾನ್ ಈತ್‌ನೆಂಗೆ, ಯೆನ ಗುರು ಕಾರ್ನಿಕೆರೆಗ್, ದೆಯ್ಯ ದೇವೆರೆಗ್, ಜಾತಿ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆಗ್, ಸರಿಯಾದ್ ನಡತೊಣ್ದು, ಒರಿಯಗ್ ಒಂಜಿ ಚೆಂಬು ನೀರ್ ಕೊರ್ದು, ಒರಿಯಡ ಒಂಜಿ ಚೆಂಬು ನೀರ್ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಪೊತ್ತಾಯಿ ತುಡರ್ ತೆಕ್ಕಾವಂದೆ, ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿಗ್, ಲೆಪ್ಪು ಬುಳ್ಪುಗು, ಮದಿಪು ತಿದಿಪುಗು, ನಡತೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ನಿಕುಳುಲಾ ಅವ್ವೇ ತರೊಟು ನಡತೊಣ್ದು ಯೆನ ಮರ್ಯಾದಿನ್ ಕಾತೊಣ್ದು, ಒರಿಯ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಊರುಡು ಅಚ್ಚಿ ಮೆಚ್ಚಿದ ಬಂಟೆರಾದ್ ಕಡೆಕ್ ಯೆನನ್ ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಬೊನ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ನಾಲೂರ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆ ದುಂಬ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ದೋಲು ದಗರೆಡ್ ಯೆನ ಸುಡಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್ ನಾಲೂರ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆನ್, ಕೂಡು ಕುಟುಂಬೊನು ಪೊದ್ದೆರಿಪ್ಟೆರೆನ್ ಯೆನ ಬೊಜ್ಜದ ವಣಸ್‌ಡ್ದ್ ಸಂತೋಷ ಪಡೆಪಾದ್, ಯೆನನ್ ಯೆನ ಗುರು ಹಿರಿಯೆರೆ ಸೇಗ್ರೊಗು ಸೇರಾವರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣಿಯೆ ಬಯಕಿಯೆ. ಐಕಾದ್ ನಿಕುಳೆನ್ ಅಂದ್ ಬಂದ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಮಲ್ಲಿ ಮಳ್ತೆ. ಯಿನಿಗಾಂಡ ಯೆಂಣಿನವು ಮಂಣಾಂಡ್, ಪೆದ್ದಿನವು ಪೊಂಣಾಂಡ್, ತೊಟ್ಟಿನವು ಮರಾಂಡ್ ಇನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಯೆನ ಹೇಳ್ಕೆ ಕಾಳ್ಕೆನ್ ಪೆದಂಬು ಪಾಡ್ದ್ ಯೆನನ್ ದಂಟ್‌ದ್ ಕೆರೆಂಚಿದ್ ಯಿಲ್ಲ ಆದಚದ ಅಂಬಲ್ ದಾಂತೆ ಬೇಲೆ ಶಾಲೆ ತೂವಂದೆ, ಇಲ್ಲ್‌ನೇ ಪಿರೆ ಪಿರೆದ್ ಗಂಟ್ ಕಟ್ಟೊಂಣ್ದು ಬೇತೆ ತೆಲಾದ್ ಪೋದು ಇಲ್ಲ್ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಬೆನ್ನಿ ಬರೆನ್ ಹಲಕ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಯೆನನ್ ಈ ಮುದಿಪ್ರಾಯೊಡು ಬಿಕೆನಟ್ಟುಹಾಡ್ ಮಳ್ತರ್. ಯೆಡ್ಡೆ ನಿಕುಳು ಯೆಂಣುಲೆಕ್ಕ ಯೆನ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳು ಮಾತ್ರ ಯೆಡ್ಡೆ ಆವೊಡು. ನಿಕುಳು ಪಡಿಕೆ ಆವೊಡು, ಯೆನ ಗುರು

ಹಿರಿಯೆರೆ ಪುದರ್ ಮಾಜೊಡು, ದೆಯ್ಯ ದೇವೆರೆ ಭೋಗ ಉಂತೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣ್‌ದೇ. ಮಿತ್ತ್ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್ ತಿರ್ತ್ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಲಾ ತೂಯಿಲೆಕ್ಕ ಉಪ್ಪಡ್. ಮೊರೆತಿನಾಯೆ ತಿಣ್‌ಂಬೆ ಅರೆತಿನಾಯೆ ಪರುವೆ. ಐಕ್ ತಕ್ಕ ಪಡಿ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋವಂದ್. ಯೆನಡ್ ಈಸ್ ತೂಕ ವಂಚನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ, ಈ ಬೆಂದಿ ಬುಳೆ ಯೆನ ಬಾಯಿಗ್ ಬೂರಂದೆನೇ ಪೋವು. ಯೆನ ನೆತ್ತೆರ್‌ಗ್ ಪುಟ್ಟಿ ಪ್ರೀತಿದ (ಮೋಕೆ) ಯೆನ ರಡ್ಡ್ ಆಣ್ ಬಾಲೆಳು ಯೆಂಕ್ ತಿಕ್ಕಂದೆನೇ ಪೋವ. ಯೆನ ಬೊಡೆದಿ ತನ ಮುತ್ತೇಸೊನು ದೀವೊಣಯಳ್. ಆಂಡ ನಿಕುಳು ದಿಂಡಾ ಮೂರ್ತಿಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ನಿಕುಳೆ ಬೊಡೆದಿ ಸಂಸಾರದ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾದ್ ಯೆನ ತಿಗಲೆಗ್ ಕಾರ್ ಕೊರ್ದು ಈ ಪ್ರಾಯೊಡು ಯೆನನ್ ಚಿಪ್ಪ್ಯಾ ಕೋಲುಗು ಗತಿ ಕಾಣಿಸಾಯಿನೆಡ್ದ್ ನಿಕುಳು ಸೊರ್ಕಿನಾಕುಳು ಸಿರ್ಕರ್. ರಡ್ಡ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ಪೋಯಿನಾಕುಳು ನಾಲ್‌ಕಾರ್‌ಡ್ ಬರುವರ್. ಬೆಂದಿ ಬುಳೆ ನಿಕುಳೆ ಬಾಯಿಗ್ ಬೂರಂದನೇ ಪೋವು. ಯೆನ ಗುರು ಹಿರಿಯೆರ್ ದೆಯ್ಯ ದೇವೆರ್ ನಿಕುಳೆಗ್ ಕೈ ಪತ್ತಯೆರ್. ನಿಕುಳೆ ಬೊಡೆದಿ ಸಂಸಾರದಾಕುಳೆ ಇಲ್ಲುಳೆಗ್ ನಟ ಮಧ್ಯಾನೊಗು ತೂವು ಬೂರುದು ಪೊತ್ತುದು ಪೋವಡ್, ಆ ಇಲ್ಲುಳೆಗ್ ಗುದ್ದೊಳಿ ಪಾಡಡ್. ಆ ಇಲ್ಲುಳೆ ಬಾಕಿಲುಳೆಗ್ ಮುಲ್ಲ ಪಡಿ ದೀವಡ್. ತಲ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ರಾಗಿ ನಡಡ್. ಬೆರಿಪಾಡ್ದ್ ಪೋಯಿನಾಕುಳು ಬಂಜಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬರಂದೆನೇ ಪೋಲೆ. ಯಾನ್ ನಂಬೊಣ್ದು ಬತ್ತಿನ ದೆಯ್ಯ ದೇವೆರ್ ನಿಕುಳೆ ತಿಗಲೆಗ್ ಪೆಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ನಂಬೆ ನಂಬೆ ನೆತ್ತೆರ್ ಕಾರಾವಡ್.

ಉಂದೇ ತರೊಟು ಯೆಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯೊಗಾವಡ್ ನೇಲಿ ಕಾರ್ಯೊಗಾವಡ್ ತರತರೊಟು ಒರಿಯಗ್ ಒರಿ ಶಾಪ ದೀಪೆರ್, ದೀವೊಣುವೆರ್. ಬಂಜಿನಾಳ್ ಪೊಂಣ್ಜವೆಗಾಂಡ ಕರಬಿಚ್ಚಿಲೆಕ್ಕ ನಿನ ಬಂಜಿ ಬಿಚ್ಚಿದೇ ಪೋವಡ್ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಪಣ್ಪೆರ್.

[A/1441 pp.374-377]

'ಶಾಪವಿಡುವುದು ಅಥವಾ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು' ಎಂಬುದು ಇದರ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಮುನಿದು ಶಾಪ ಕೊಡುವ ವಿವರಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಇಳಿ ವಯಸ್ಕ ತನ್ನ ಅಳಿಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಾಪ ವಿವರವಾಗಿ ಇದೆ. ನಂತರ ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಗೆಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಪವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಶಾಪವಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿ ನೋಡುವ ರೀತಿ ವಿಶೇಷವಾದುದು. ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ, ಲಯಬದ್ಧತೆ, ಏರಿಳಿತ ಎಲ್ಲವೂ ಸಹಜವಾಗಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಆಡುಮಾತು ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಬರುವ ಈ ಬಗೆ ಕುತೂಹಲಕರವಾದುದು. ಇದರ ಶೈಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದು ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

೩೦. ಪ್ರಮಾಣ ಮಳ್ಪುನಿ
ಆಜ (ಆಗಿನ) ಪಾಡುನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪಾಡೊಣುನಿ

ವಾ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿಗಾವಡ್ ಸತ್ಯ ಪಣ್ಪಿನೆಟ್, ಅತ್ತ್‌ಡ ಸುಳ್ಳು ಪಣ್ಪಿನೆಟ್, ತನುಕುಳೆ ಪಾತೆರೊನು ಬೊಕ್ಕೊರಿ ನಂಬುನೆಕ್, ನಂಬಾವುನೆಕ್, ತರ ತರೊಟು ಪ್ರಮಾಣ ಮಳ್ಪುವೆರ್. ಆಗಿನ ಪಾಡುವೆರ್. ಪಾಡೊಣುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಗಾದ್ ದೆಯಿವೊಳೆ ಆಜಲಾ ಪಾಡುವೆರ್.

ಯೆಂಚಂದ್‌ಂಡ– ಯಾನ್ ಸುಳ್ಳು ಪಣ್ಪೆಡ ತಿರ್ಪತಿ ದೇವೆರೆ ಹರಿವಾಣೊಗು ತಿಂಗಿ ಪಾಡೊಡು, ಸರ್ಪ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಕೈದೀದ್ ಪಣ್ಂಬೆ, ಯಾನ್ ಪಣ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ. ಯೆನ ಬಾಲೆಳೆ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಕೈದೀದ್ ಪಣ್ಪೆ ಯಾನ್ ಪಣ್ಪಿನವು ನಿಜನೇ ಸೈ. ನೆಲ ಪೂಜಿದ್ ಪಣ್ಪೆ. ಆ ಪಾತೆರ ಸುಳ್ಳೇ ಸುಳ್ಳು. ಮೂಡುನಾರೆ ಕಂತುನಾರೆ ದುಂಬ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪಣ್ಪೆ. ಯಾನ್ ಅ ವಸ್ತ್‌ನ್ ದೆಯಿದಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ನಿಕುಳೆ ಬೆರ್ಮೆ ನಿಕುಳೆ ಕಂಟೆಲ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಯಾನ್ ಆಯಡ ಯೆಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆ ಪಾತೆರ್‌ದಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ಆಯ ಮೆಯಿ ಮುಟ್ಟುದೆಡ ಯೆನ ಮಗ ಮೆಯಿ ಮುಟ್ಟಿ ದೋಷ ತುಂಬಿನಾಳೇ ಸೈ. ನನ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಆಯಡ ಯೆಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆ ಪಾತೆರಿಯಡ, ಅಯನ್ ಸರ್ತ ಅಂಣಾದ್ ತೂಯಡ, ಆಯ ಇಲ್ಲ ತಡ್ಯ ಮಿತ್ತಾಯಡ, ನಿನ ಇಲ್ಲ ಮುಂದಿಲ್‌ಗ್ ಆಯನ್ ಕಾರ್ ದೀವೆರೆ ಬುಡಿಯಡ, ತಿರ್ಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವೆರೆ ಆಗಿನ ಉಂಡು. ಮಾರ್ನೆಕಟ್ಟೆ ಅಮ್ಮನೂರು ದೇವೆರೆ ಆಜ ಉಂಡು. ತೇಂಬಿಕಲ್ಲ್ ಪಂಜುರ್ಳಿ ಭೂತದ ಅಗಿನ ಉಂಡು. ನೆಲ್ಲಿಕಟ್ಟೆ ಜುಮಾದಿನವು ಆಜ ಉಂಡು. ನಿನ ಇಲ್ಲ ಗುರು ಕಾರ್ನಿಕೆರೆ ದೆಯ್ಯ ದೇವೆರೆ ಅಗಿನ ಉಂಡು. ಯಿಂಚೆನೆ ಕಂಡಣಿ ಬೊಡೆದಿ ಉಳಯಿ ಆವಡ್, ಕುಟುಂಬದ ಉಳಯಿ ಆವಡ್, ನಿರೆಕರೆತಾಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಆವಡ್, ಒರಿ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಗ್ ಆಜ ಪಾಡುವೆರ್. ಪಾಡೊಣುವೆರ್. ಉಂದತ್ತಂದೆ ಒಂಜೇ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಪ್ಪು ಕುಟುಂಬದಾಕುಳೆಡ್ ಒರಿ ಯಜಮಾನೆ ಬಾಕಿದಾಕುಳು ನುಪ್ಪುನೀರ್ ಮುಟ್ಟಂದಿಲೆಕ್ಕ, ಉರಿ ಉಗ್ರೊಡು ಇಲ್ಲದ ದೆಯ್ಯ ದೇವೆರೆನವು ಆವಡ್, ಬೇತೆ ದಿಕ್ಕ್‌ದವು ಆವಡ್ ಆಜ ಪಾಡಿ ಮಿತ್ತ್, ಯೇರೆಗ್ ಆಜ ಪಾಡ್ಂಡ, ಆಕುಳು ನುಪ್ಪು ನೀರ್ ಮುಟ್ಟಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಯಜಮಾನೆ ಪರ್ಪಿ ಗುವೆಲ್‌ದ ನೀರ್ ಸಹ ಪರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಆಜ ಹೊಂದಿನಾಕುಳು ಆಪಗನೇ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಪೋವೊಡು. ಪೋವೆರೆ ಅನ್ಕೂಲ ಇಜ್ಜಾಯಿ ಪಕ್ಷೊಡು ಗ್ರಹಸ್ತೆರ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಮೋಕುಳೆ ಉಳಯಿದ ಯೇರ್ ಪೇರ್‌ನ್ ತಿದ್ದ್‌ಪಡಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ದೆಯ್ಯ ದೇವೆರೆಗ್ ಸದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಜದ ತಪ್ಪುಗು ಆ ಭೋಗ ಈ ಭೋಗ ಕೊರ್ಪ ಅಂದ್‌ದ್

ಪಾತೆರ ಕೊರ್ದು, ಇಂಚಿತ್ತಿನಾನೇ ಮಳ್ಪುವ ಇನ್ಪಿ ನಂಬಿಗೆಗಾದ್ ಪಣವಾವಡ್ ಬಂಗಾರ್ ನಗ ಅವಡ್ ಈಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅಮಾನತ್‌ಡ್ ದೀದ್ ಆಜ ಪಿರಿಪುನೆಂಗೆ ಆಜ ಹೊಂದಿನಾಕುಳು ಯೇಕದೇಶಿಡೇ ಕುಳ್ಳೊಡು.ಆಜ ಹೊಂದಿನಾಕುಳಾವಡ್, ನಿರೆಕರೆತಾಕುಳಾವಡ್ ಊರುಡು ನಡಪು ಬೇತೆ ವಾ ಒಂಜಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಆಜ ಪಾಡಿನಾಯೆ ಮೋಕುಳೆ ಒಟ್ಟುಗು ಪಂತೆಡ್ ಕುಳ್ಳುದು ಉಣಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ, ನೀರ್ ಬೆರಸ್‌ಂಡ್‌ಗೆ, ಬೆರಸ್‌ಂಡ, ಆಜಪಾಡಿನಾಯಗೇ ಆ ಅಜ ಪಿರ ದರ್ಪುಗೆ.

[A/1441 pp. 377-379]

'ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವುದು, ಆಣೆಯಿಡುವುದು ಅಥವಾ ಆಣೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು' ಎಂಬುದು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಲು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವಂತಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ, ನಂಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವುದು, ಮಾಡಿಕೊಳುವುದು, ದೈವದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅದರ ವಿವರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಆಣೆ ಹಾಕುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ವಿವರ, ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಸ್ಥಾನ, ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳು ಇವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. "ತಿರ್ಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವೆರೆ ಆಗಿನ ಉಂಡು. ಮಾರ್ನೆಕಟ್ಟೆ ಅಮ್ಮುನೂರು ದೇವೆರೆ ಆಜ ಉಂಡು. ತೇಂಬಿಕಲ್ಲ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತದ ಅಗಿನ ಉಂಡು. ನೆಲ್ಲಿಕಟ್ಟೆ ಜುಮಾದಿನವು ಆಜ ಉಂಡು" ಇಂತಲ್ಲಿ ದೈವ ದೇವರ ವಿವರ ಸಿಗುತಿದ್ದು ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ತುಳುವಿನ ಲಯಬದ್ಧ ಶೈಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

೩೧. ಶಾಪ ಪಿರಿಪುನಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಆಜ ಪಿರಿಪುನಿ

ದುಂಬು ಪಂಡಿ ಶಾಪದ ಯಿಜ್ಜಿಡ ಆಜದ ಸಂಗತಿಗಾದ್ ಆಪಗನೇ ಜಾತಿ ಗ್ರಹಸ್ತೆರ್ ಯಿತ್ತ್‌ದ್ ಕಂಣ್‌ಕಾರ್ ಮಳ್ಪಂದೆ ಪೋಂಡ ಕಾಲಾನ ಭಾಗೊಡು ಕುಟುಂಬದ ಉಳಯಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ನಿರೆಕರೆಟ್ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಜೀವ ಗಾಸಿ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಯಿಜ್ಜಿಡ ಜೋರು ಸಂಕಡ ಉಪ್ಪು ಸಮಯೊಡು ಕುಟುಂಬದಾಕುಳೆಡ್ ಒರಿ ಊರುದಾಕುಳೆಡ್ ಒರಿಯನ್ ಲೆತೊಣ್ದು ಬಲ್ಮೆ ಪಣ್ಪಿನಾಯನ್ ನಾಡ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬತ್ತ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಾಣೆ ಮುಟ್ಟ, ಒಂತೆ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದ್ ಪುದ್‌ರ್ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ ನಾಲಾಣೆ, ಅರೆ ರುಪಾಯಿ, ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ದೀದ್ ಬಲ್ಮೆ ಕೇಣುವೆರ್. ಮೋಕುಳು ತನುಕುಳೆ ಇಲ್ಲಡ್ ನಡತಿ ಸಿರ್ಕ್ ಸಂಕಡದ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಪಾಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಬಲ್ಮೆದ ಭಟ್ಟೆ– ಒಂಜಿ ಮನೆತ ಮೇಲ್‌ಡ್ ಕೌಡಿನ್ ಪಾಲ್ ಪಾಲಾದ್ ದೀದ್ ರಾಶಿದ ಫಲೊನು ತೂದು ಪಣ್ಪೆ ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ– ನಿಕುಳೆ ಇಲ್ಲದ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಕ ಸಮೊಯೊಡ್ದಿಂಚಿ ಗ್ರಹಚಾರ ಕಷ್ಟ ಒದಗ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆಡ್ದಾವರ ಇಲ್ಲಡ್ ಸಿರ್ಕ್ ಸಂಕಡ ತಪ್ಪೆರೆನೆ ಯಿಜ್ಜಿ. ಪೋಯಿನವುಳು ಯಿಜ್ಜಿ ಬತ್ತಿನವುಳು ಯಿಜ್ಜಿ. ಭೂಮಿ ಕೈ ಪತ್ತುಜಿ. ಬಾರ್‌ಡ್ ಯಿಜ್ಜಿ. ಬತ್ತ್‌ಡ್ ಯಿಜ್ಜಿ. ಊರು ಪಗೆ, ನೀರ್ ನಂಜಿ, ಯಿನ್ಪಿಲೆಕ್ಕನೇ ಉಂಡು. ಈ ಗ್ರಹಚಾರ ಬುಡುದು ಪೋದು ದುಂಬುಡ್ದುಲಾ ನಾಲಾದ್ ಕೈ ಕೂಡ್ದು ಬರೊಡಾಂಡ 10-15 ಮಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರ್ಲೆಗ್ ಭೋಜನ (ಕೊರ್ದು) ಪಾಡ್ದ್ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರೊಡು. ಐಕ್ ತಕ್ಕ ವಿಲಯಲಾ ಮಳ್ಪೊಡು. ಆಪಗ ಮಾತ ಪರಿಹಾರಾದ್ ಕ್ಷೇಮ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನನ ಒರಿ– ನಿನ ಯಿಲ್ಲ ಮೂಡಯಿ ತೆನಕಯಿ ಮೂಲೆಡ್ ನಿನ ಹಿರಿಯೆರ್ ನಂಬೊಣ್ದಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಕೆಂಪರ್ನ ಭೂತ ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ಈ ನಂಬಂದಿನೆಡ್ದ್ ಅವುಚರಾದ್ ಪೊತುಂಡು. ರಡ್ಡನೆ ಈ ಅವ್ವೆನ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ನಂಬೊಡು. ಖರ್ಚಿ ಉಂಡು. ಆಪಗ ಸುಖ ಆವು. ಯಿಂಚೆನೇ ಒರಿ ಒರಿ ಬಲ್ಮೆದಾಯೆ ಒಂಜೊಂಜಿ ತರ ಪಂಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಗುಣಾವಂದೆ, ಕಡೆಕ್ ಒರಿ ಬಲ್ಮೆದಾಯೆ ನಿಕುಳೆ ಕುಟುಂಬದ ಉಳಯಿ ಒಂಜಿ ವಾಕ್ ನಡತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ತೋಜುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಣುವೆ. ಐಕ್ ಯಿಂಬೆ ಪಕ್ಕನೆ ನೆನೆಪು ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಅಂದ್, ಅವು ಯಿದ ಮುಟ್ಟ ಬಲ್ಮೆಡ್ ತೋಜಿನೇ ಯಿಜ್ಜಿ, ಯಿತ್ತೆ ಉಂದೆಕ್ ದಾನೆ ಸಾದಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಣುವೆ. ಆಪಗ ಬಲ್ಮೆದಾಯೆ ವಾ ಜಾಗ್‌ದ ಇಜ್ಜಿಡ ವಾ ಭೂತದವು ಶಾಪ ಅತ್ತ್‌ಡ ಆಜ ದೀಯಿನವು ದೀವೊಂಡಿನವು ಉಂಡಾ! ನಾಲ್ ಮಂದೆ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆನ್ ದೀವೊಣ್ದು, ಯಿತ್ತಟ್ಟ್‌ದಾಕುಳುಲಾ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಗ್‌ದ ಭೂತದಳ್ತ ಮರ್ಯಾದಿದ ಪ್ರಕಾರ ತಪ್ಪು ಕಾಣಿಗೆ ಪಾಡ್ದ್, ಖರ್ಚಿಲಾ ತೂವೊಣ್ದು,

ಆ ಜಾಗ್‍ನ್ ಭೂತೊನು ನಂಬೊಡಾಂಡ ನಂಬೊಡು, ನಿಕುಳೆ ಯೇರ್ ಪೇರ್ ತಿದ್ದ್‍ಪಡಿ ಮಳ್ತೊಣ್ದ್ ಅಳ್ತ ಗಂಧ ಪ್ರಸಾದ ದೆತ್ತೊಂಡಿ ಮಿತ್ತ್ ನುಪ್ಪು ನೀರ್ ಒಂಜಾವೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಯೆನ ಕೈತಳ್ ಬರೊಡು ನನ ಮೇಲ್‍ಗ್ ಸಂಕಡದಾಕುಳೆಗ್ ದಾಲಾ ಸೋಕಂದಿಲೆಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಯಂತ್ರ ಕಟ್ಟ್‍ದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಅವ್ವೆನ್ ಆಕುಳೆ ಕೈಕಾವಡ್ ಕಂಟೆಲ್‍ಗಾವಡ್ ಕಟ್ಟೊಡು. ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಸುಖನೇ ಸೈ. ಯಿಂದಿನೆಕ್ ಯಿಂಬೆ ಸಂತೋಷೊಡು ಒಪ್ಪಿಯೊಣ್ದ್, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾತ ಕೆಲಸೊನು ತೀರಿಸಾದ್ ಶಾಪ ಆಜೊನು ಪಿರಿತೊಣುನವು ಉಂಡು. ಉಂದೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳೆಗ್, ಸಂಕಡದಾಕುಳೆಗ್, ನಿರೆತಾಕುಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ತರೊಟು ಮನಸ್‍ಡ್ ಪೋಡಿಗೆ ಪೋದು ಒಂತೆ ಗೆಲವು ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ಯಿಲ್ಲ್ ಮುತ್ತುನಂಗೆ ಐಕ್ ನೆಕ್ಕ್ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ತ್ಂಡಲಾ ಸಂಕಡ ಸಂಕಡದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಸೈ. ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಮರ್ದ್‍ದಾಯನ್ ನಾಡ್ದ್ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪಾವೆರೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮರ್ದ್‍ಡ್ ಗುಣ ಆಪಿನವುಲಾ ಉಂಡು. ನುಪ್ಪು ಪೋದು ಗಂಜಾಂಡ ಕೈಲಾಸೊಗು ಸೇರುನವುಲಾ ಉಂಡು.

"ಮರಣೊಗು ಮರ್ದ್ ಯಿಜ್ಜಿ ಇನ್ಪಿ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡು."

"ಒರಿ ತುರ್ಕೆ ಒಂಜಿ ಕೋಪೊಗು ಗುವೆಲ್‍ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಮೂಜಿ ಕೋಪೊಗು ಮಿತ್ತ್ ಬರಿಯೆರೆಗ್ ತೀರ್‌ಜಿಗೆ."

[A/1441 pp. 380-382]

'ಶಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಆಣೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು' ಇಲ್ಲಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. ಶಾಪಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ, ಕುಟುಂಬಸ್ಥರು ಸೇರುವ ಬಗೆ, ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಧಾರ, ಅನುಸರಿಸುವ ಕ್ರಮ ನಿಯಮಗಳು, ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಆಣೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವ ವಿವರಗಳಿದ್ದು ಹಿಂದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಆಣೆಯಿಡುವುದರಿಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮರಣಕ್ಕೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಕೋಪಕ್ಕೆ ಬಾವಿಗೆ ಹಾರಿದರೆ ಮೂರು ಕೋಪಕ್ಕೆ ಮೇಲೇರಬಹುದೋ? ಇಂತಹಾ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿತವಚನದ ರೀತಿಯಿಲ್ಲಿದೆ.

೩೨. ಒಯಿಳ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ದಾನೆ?

ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಳಯಿ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊಡು ಪಣವು ಕಾಸ್‌ಡ್ ದಾಲಾ ವಂಚನೆ ಆಯಿನಿಯಾಂಡ ಅತ್ತ್‌ಡ ಫಲ ವಸ್ತ್‌ಡ್ ಪರರಾಯೆ ಯೇರ್ಲಾ ಕಂಡೊಂಬ್ದು ಪೋಂಡ, ಯಿಲ್ಲ ಗುರುಕಾರೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಗುರುಕಾರ್ದಿ ತನಕ್ ಶಕ್ಕ್ ಉಪ್ಪು ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳೆಡಾವಡ್, ಊರ್ಯಾ‌ಕುಳೆಡಾವಡ್ ಸಾರಿದ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಯಿನಿ ಮೂಡಿ ಪೊರ್ತು ಕಂತೊಡಾಂಡ ಕಂತಿ ಪೊರ್ತು ಮೂಡೊಡಾಂಡ ಅಂದ್ ಅಂದಾಯಿಲೆಕ್ಕನೆ ಬಗ್‌ಲ್‌ದ್ ಪೋಯಿ ಬದ್‌ಕ್, ಪಣವು ಕಾಸ್, ಬತ್ತ್ ಭಂಗಾರ್, ಫಲವಸ್ತ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೊಡು ಪೋಯಿ ಜಾಗ್‌ಡೇ ಪಿರಪ ಪಾಡಿಯರ್ ಆಂಡ್ ತತ್ತರ್ದ (ಮಡೆ ಬಾಯಿ ಮಡೆ ಕೈ) ಮಾರ್ನೆಕಟ್ಟೆಡಾವಡ್, ತೇಂಬಕಲ್ಲ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಕೈತಳಾವಡ್, ಒಯಿಳ್ ಕೊರ್ದು ಯೀ ವಂಚನೆಗ್ ಯೇರೇರ್ ಸೇರ್‌ದೆರಾ ಆಕುಳೆ ಯೆಲ್ಲಿ ನೇಲಿ ಮಾತ ಪುಂಡು ಅರೆದ್ ನಿಸಂತನಾಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ಪಂದೆ ಬುಡಯೆ. ಯೆನ ಮಿತ್ತ್ ಪಾತೆರ ಯಿಜ್ಜಿ ತೆರಿದುಪ್ಪೊಡು. ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಿಲ್ಲದ ಭೂತೊಳೆ ದುಂಬು 7-8 ಸರ್ತಿ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ಅರ್ಯ ಮುರ್ಯ ಪಾಡ್ದ್ ನುಪ್ಪುನೀರ್ ಮುಟ್ಟಂದೆ ಕಂಣ್‌ಡ್ ಪುಲ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕಾಂಡೆ ಅಳ್ಪ ಮುಳ್ಪ ಪೋಡಿದ್ ಯೇರಾಂಡಲಾ ಪಾಡ್ರ್‌ದೆರಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಸಜ್ಜಿಡ್ ನಾಡುವೆ.

ಒರ ಒರ ಭೂತ ಕೆರ್‌ದ್ ಪಾಡು ಯಿನ್ನಿ ಪುಕ್ಕುದ ಮಿತ್ತ್ ದೆತ್ತಿನಾಕುಳು ಅವ್ವೇ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬುಡ್ಪಿನವು ಉಂಡು. ಒಂತೆ ಧೈರ್ಯದಾಕುಳು ಪಾಡಂದೆಲಾ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋಂಡ ಮಾಲ್‌ದ ಗುರುಕಾರೆ ನುಪ್ಪು ನೀರ್ ಮುಟ್ಟಂದೆ ಬೋಡಾಂಡ ಬೇತೆ ಒರಿಯನ್ ಲೆತ್ತೊಂಬ್ದು, ಖರ್ಚಿಗ್‌ಲಾ ಪತ್ತೊಂಬ್ದು, ಕಾಂಡೆ ಕಾರ್ಣೀಕ ಉಂಡು ಯಿನ್ನಿ ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಒಂಜಿ ಭೂತ ಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋದು ಅಳ್ತ ಮೊಕ್ತೇಸ್ರೆರೆಡ ಪಾತೆರ್‌ದ್, ಪಾತ್ರಿನ್ ತರ್ಪಾದ್, ತನ್‌ಕಾದ್ರನೇ ಭೂತ ಜರಿಪಾವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಐಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ಖರ್ಚಿ ಕೊರ್ದು ಜರಿಪಾವೆ. ಈ ಗಳಿಗೆಡ್ ತನನ್ ದಾಯೆಗ್ ಉಂಡು ಮಳ್ತರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಭೂತ ಮೊಕ್ತೇಸ್ರೆರೆಡ ಕೇಣುಂಡು. ಮೋಕುಳು ಯಿಂಬ್ಯಡ ಕೇಣುವೆರ್. ಐಕ್ ಯಿಂಬೆ ಯೆನ ಯಿಲ್ಲ್‌ದ ಒಂಜಿ ಒಡವೆ ಚೋರಿ ಆದ್ ಪೋತುಂಡು. ಯೇರಾಂಡಲಾ ದೆಯಿದರಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆನ ಯಿಲ್ಲದಾಕುಳೆಡ್‌ಲಾ ನಿರೆತಾಕುಳೆಡಲಾ ಕೇಂಡೆ. ಯೆಂಕುಳೆ ಕಂಣ್ ಅತ್ತ್ ಕಾರ್ ಅತ್ತ್ ಅಂದ್‌ದ್ ನಿರಾಬರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಯಿನಿಗಾಂಡ ಚಿಲುವಾನದವು ಅಂದ್‌ದ್ ಮಣಿಪಂದೆ ಕುಳ್ಳುಂಡ ಯೆಲ್ಲೆ ಯಿಡ್‌ಕಾಸ್ಲ ಪೋಪಿನೇ ಸೈ. ಯಾನ್ ನಂಬಿ ದೈಯ್ಯ ದೇವೆರ್

ಕಳ್ಳರೆಗೇ ವಸಿಲ್ ಯಿನ್ನಿಲೆಕ್ಕನೆ ಆಂಡ್. ಈ ಆಂಡ ನಾಲ್ ಊರುಗು ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ದೆಯ್ವ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಉಂದೆನ್ ದುಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿ ತೋಜಾದ್ ಕೊರುವ ಯಿನ್ನಿ ಬಯಕೆಡ್ ನಿನ ಪಾದದಡಿಕ್ ಬತ್ತ್ ಬೂರಿಯೆ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ನಿನ ಮಾಯೊಡ್ದು ಉಂದೆನ್ ದುಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿ ತೋಜಾದ್ ಪೊಡಿಪೋದು ಕೆರೆಂಚಿ ಮಳ್ತಡ ಅತ್ತ್‌ಡ ವಂಚನೆ ಆತಿ ಒಡವೆನ್‌ಲಾ ಕಳುವನ್‌ಲಾ ನಿನ ಪಾದದ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಬರಿ ಮಳ್ಪಾಯಡ, ಉಂದೆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ನಿಕ್ಕ್ ಕೊಡಿ ಒಯಿಪಾದ್ ಕೋಲ ಬಲಿ ಮಳ್ಪಾವೆ. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ವರ್ಸ ವರ್ಸಲಾ ನಿನನ್ ನಂಬೊಣ್ದು ನಿಕ್ಕಾಪಿ ವಿಲಯ ನಡಪುಡೊಣ್ದು ಬರ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪರಕೆ ಪಣ್ಪೆ. ಐಕ್ ಭೂತ (ಅಂದ್‌ಂಡ ಬೂತೊಗು ಉಂತಿ ಪೂಜಾರಿ) ಯೆಡ್ಡೆ ಪೊರ್ತು ಯೆಡ್ಡೆ ಗಳಿಗೆ ಆವಾವು ಮಿತ್ತ್ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೆನವು, ತಿರ್ತ್ ಭೂತಾಯಿನವು, ಅಂಚಿಡ್ ಆದಿ ಅನಂತೇಶ್ವರ ದೇವೆರೆನವು. ಕಟಾಕ್ಷ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ ಯಿನಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳುದ ಉಳಯಿ ಉಂದೆತ್ತ ದುಷ್ಟಪಟ್ಟಿ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ದು ಈ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಯಿನಿ ಮುಟ್ಟ ಯಾನ್ (ಪಂಜುರ್ಳಿ) ಯೆಂಚ ಮೆರವೊಣ್ದು ಆಗ ಭೋಗ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಬತ್ತೆನಾ ಅಂಚೆನೇ ನಡಪುಡಿಯೆಡ ಮಾತ್ರ ಪಂಡಿ ಪರಕೆ ಯೆಂಕ್ ಸಂದಾವೊಡು ಯಿಜ್ಜಾಂಡ ಯೆನ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ನಂಬೆರೆ ಆವಂದ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ತಾರಯಿ ದರ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಗಡಿನ್‌ಲಾ ಕಂಕಣೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಉಂದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬೇತೆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಒಯಿಳ್ ಕೊರ್ಪಿ ಪಕ್ಷೊಡುಲಾ ಜಾಗ್‌ದ ಪದ್ಧತಿದ ಪ್ರಕಾರ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಒಯಿಳ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಉಂದೆಕ್ ಒಯಿಳ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಯಿನ್ಪೆರ್.

[A/1441 pp. 382-385]

'ಒಯಿಳ್ ಕೊಡುವುದು ಎಂದರೇನು?' ಎಂಬುದು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ವಂಚನೆಯಾದರೆ, ಫಲವಸ್ತುಗಳು ಕಳ್ಳತನವಾದರೆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಅಥವಾ ಯಜಮಾಂತಿ ಭೂತಕ್ಕೆ ಒಯಿಲು ಅಂದರೆ ದೂರು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಭೂತಗಳ ಮುಂದೆ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದು ಅದು ವಾಪಾಸಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಹೆದರಿ ಕದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರದಿದ್ದರೆ ಕಾರಣಿಕದ ಭೂತದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಮೊಕ್ತೇಸರರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಪಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಭೂತದ ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಮಾರ್ನೆಕಟ್ಟೆ ಡಾವಡ್, ತೆಂಬಕಲ್ಲ್ ಪಂಜುರ್ಳಿ, (ಪಂಜರ್ಳಿ)' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಆ ದೈವದ ನಂಬಿಕೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ವಿದಾನ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದಾಗಿದೆ. ಕಳವು ಎಂದರ್ಥ ನೀಡುವ 'ಚೋರಿ' ಎಂಬ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಪದವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ.

೩೩. ಒಯಿಳ್ ಪಿರಿಪುನಿ ಯೆಂಚ?

ಯಿಂಚೆನೇ ಒಯಿಳ್ ಕೊರಿ ಸಂಗತಿ ಕೊರಿನಾಯ ಸಂತಾನೊಗುಲಾ (ಸಂಸಾರ) ನಿರೆಕರೆತಾಕುಳೆ ಸರ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪಂಬುರ್ಙಂಡು. ಈ ವಂಚನೆ ಯೇರೆಡ್ದ್ ನಡತ್‌ಂಡ ಆಯಗ್, ಬೊಕ್ಕ ಈ ಗುಟ್ಟು ಸಜ್ಜಿಡ್ ಗೊಂತ್ತು ಯಿತ್ತಿ ಆಯ ಮೆಗ್ಯ ಪರಯಾಡ್ಳೆಗ್, ಪಲಿ ತಂಗಡಿಯಾಡ್ಳೆಗ್, ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಾಡ್ಳೆಗ್, ಪೊದ್ದೆರಿಷ್ಟೆರೆಗ್ ಮಿನಿ ಯೇರೆಗಾಂಡಲಾ ಬಂಜಿದ ಉಳಯಿ ಕಳುವೆ ಪೊಗ್ಗಿಲೆಕ್ಕನೆ ಆಪುಂಡು.

"ಪಲಿ ತಿಂದಿನಾಯಗ್ ಕಂಟೆಲ್ ಸುಡುಪುಂಡುಗೆ" "ಪಣ್ಕೆನಾ ಅಪ್ಪೆನವು ಅಟ್ಟಿಲ್ ಪೋಪುಂಡು ಪಣಂದೆ ಉಪ್ಪುಗೆನಾ ಅಮ್ಮೆ ನಾಯಿ ತಿನ್ಪೆ" ಯಿನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮಲ್ಲ ಅಕಿಲಾಸೊಡು ಬೂರುವೆರ್. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಯಿಲ್ಲ್‌ದ ಉಳಯಿದಾಕುಳಾದ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಪೋಂಡ, ನನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಯಿಲ್ಲಡ್ ಉಪ್ಪು ಆಶೆನೇ ಬುಡೊಡು. ಆಯ ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನಾಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಮಿನಿ ಯಿಂಬು ತಿಕ್ಕಂದ್. ಪಿದಯಿ ಬೂರಿ ಮಿತ್ತ್ ನಿರೆತಾಕುಳೆಗ್ ಮಿನಿ ತನುಕುಲು ಅಲ್ಕಿ ಆಂಡ್. ಪಣಂದೆ ಉಪ್ಪುಗನಾ ಭೂತ ತನುಕುಳೆನ್ ಯೆಂಚಲಾ ದೀವಂದ್. ದುಂಬೇ ಪಣ್ತ್‌ಂಡ ಈತ್ ಮಾತ ರಗಳೆ ಯಿತ್ತುದ್ವಂದ್, ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಕುಟುಂಬದ ಉಳಯಿ ಗಜಗೋತ್ರ ಆಪಿ ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡೇ ಯಿನ್ಪಿ ಅಕಿಲಾಸೊಡು ದಿನೊಡ್ದು ದಿನ ಚಿಂತೆದುಃಖ್ಖ ಹೆಚ್ಚೊಣ್ದು ಬಂಜಿಗ್ ನುಪ್ಪುಲಾ ಸೇರಂದೆ ಸಂಕೊಡೊಡು ಬೂರುನವುಲಾ ಉಂಡು. ಬೂರಂದೆ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬೇಲೆ ಕಾಲೆ ಮಳ್ಪೆರೆ ಮನಸ್‌ದಾಂತೆ, ಉಂತಿನವುಳು ಉಂತಿಯೆರೆ ಪಾವೂರಂದೆ, ಕುಳ್ಳಿನವುಳು ಕುಳ್ಳಿಯೆರೆ ಪಾವೂರಂದೆ, ಪೋಯಿನವುಳು ಬತ್ತಿನವುಳು ಪುಲ ಜಾನಿಯೊಣ್ದೇ ಉಪ್ಪು ಸಮಯೊಡು, ಬೇತೆ ಜನೊಕುಳೆಗ್ ಶಕ್ಕ್ ಪುಟ್ಟುದು ಮೋಕುಳೆನ್ ಬಾಮಿದ್ ಶೆಟ್ಟಿಯೆರೆ ಆವಂದ್. ಒರಿ ಯಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಉಪ್ಪೊಡು, "ಮೂಕುಗು ನಾದುನವು ಪೋದು ಕಂಣ್‌ಗ್ ನಾದುಂಡು" ಯಿನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಗೀಲ್ ಜನೊಕುಳೆಡ ಅಲ್ಕಿ ಕೇಣಿಯೆರೆ ಆವಂದ್. ಯಜಮಾನಗ್ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಮಳ್ಪೊಡ್ಚಿ. ಯೆಂಚೆಂಚಿನಾಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಯೇರ್‌ಪೇರ್ ಆದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಆಯಿನವು ಆಂಡ್, ಪೋಯಿನವು ಪೋಂಡು, ದೆತ್ತಿ ಒಡವೆನ್ ಗುರುಕಾರ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ತಪ್ಪು ನಟ್ಟೊಣ್ದು ನೀಟಾ ನೀಟ ಅಡ್ಡ ಬೂರುಲೆ. ಆಪಗ ಆಯ ಮನಸ್ ಕರಗ್‌ದ್ ಮನ್ನಿಪೆ ಯಿಂದಿನೆಕ್ ದೆತ್ತಿನಾಯೆಲಾ ಆಯನಾಕುಳುಲಾ ಗುರುಕಾರ ಕೈತಳ್ ಪೋದು ಒಡವೆ ಕೊರ್ದು ಅಡ್ಡ ನೀಟ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ತಪ್ಪು ನಟ್ಟೊಣುವೆರ್. ಗುರುಕಾರೆ ಯಿಂಬ್ಯನ್‌ಲಾ ಒರಿ ಯಿರ್ವೆರ್ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆನ್‌ಲಾ ಒಯಿಳ್ ಕೊರ್ತಿ ಭೂತದಡೆಗ್ ಲೆತ್ತೊಣ್ದು ಪೋದು ತನುಕುಳೆ ಖರ್ಚಿಡ್ದ್ ಬೂತ ಜರಿಪಾವೆರ್. ಭೂತೊಗು ಪೇರ್‌ಗ್ ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಡಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಆಂಡ್. ಭೂತ ಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ಉಗುಡ

ಆಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ನಡತಿ ಸಂಗತಿ ಮಾತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಭೂತದ ಹೇಳ್ಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಆತೀತ್ ತಪ್ಪುಕಾಣಿಗೆ ಭಂಡಾರೊಗು ಯಿತ್ತಟ್ಟ್‌ದಾಕುಳೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಪಾಡ್ಪಾದ್ ಒಂಜಿ ತಾರಾಯಿ ದರ್ಪಾದ್ ಮರಂಕನೆ ದೀಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪಂಡಿ ಪರಕೆ ಸಂದಾವೊಡು, ಕಾಲ ಕಾಲಲಾ ಯೆನನ್ ನಂಬೊಣ್ದು ಬರೊಡು ಯಿಂಚ ನಡತೊಂಡರ್ದ ನಿಕುಳೆನ್, ನಿಕುಳೆ ಬಾಲೆಳೆ ಒಪ್ಪುಳೆನ್, ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಳೆನ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊನು, ಬುಳೆಸಲೆನ್, ಪೇರ್ ಉರ್ಕರುಲೆಕ್ಕನೆ ಉರ್ಕಾವೊಣ್ದು ಬರುವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗಂಧ ಪುರ್ಸಾದ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಗತ್‌ದ್ ರಾಜಿಡ್ ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುವೆರ್.

ನಿರೆತಾಯೆ ಅಯಿ ಪಕ್ಷೊಡುಲಾ ಉಂದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಡಪುಂಡು. ಯಿಂಚೆನೇ ತೀರಿಸಾವೆರ್. ಆಂಡ ದೇವೆರೆಗ್‌ಲಾ ದಿಂಡೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪೋಡಿಯಂದಿನಾಯೆ, ಯಿಂಚಿತ್ತಿ 12 ಒಯಿಳ್‌ನಾಂಡಲಾ ದಿಂಗುಡುವೆ. ಸಮಯ ಬತ್ತ್‌ಂಡ, ಭೂತ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಭಂಡಾರೊನೇ ಉಟಾಯಿಸುವೆ. ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರಿಯೆಡ ಪೋಲಿಸ್‌ದಾಕುಳೆ ಗುದ್ದುಗಾವಡ್, ಸರಕಾರದ ಕೊರಡೆ ಶಿಕ್ಷೆಗಾವಡ್, ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುಜೆ. (ಸೆಟ್ಟಿ ಮಿತ್ತ್ ಬುದ್ಧಿ ಸೈತಿ ಮಿತ್ತ್ ದುಃಖ.)

[A/1441 pp. 385-388]

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ 'ಒಯಿಳ್ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ'. ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ದೂರು ನೀಡಿದ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ವಂಚಕರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುವುದು, ಅವರ ಸಂಕಟ, ಮತ್ತೆ ಭೂತದ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ತಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು, ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ದೂರು, ಪೊಲಿಸ್, ಕಾನೂನು ಹೀಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಜಗ್ಗದೇ ಇರುವವರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಾದೆಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಪಿಲಿ ತಿಂದಿನಾಯಗ್ ಕಂಟೆಲ್ ಸುಡುಪುಂಡುಗೆ (ಹುಳಿ ತಿಂದವನಿಗೆ ಗಂಟಲು ಸುಡುತ್ತದೆಯಂತೆ), ಪಣ್ಕೆನಾ ಅಪ್ಪೆನವು ಅಟ್ಟಿಲ್ ಪೋಪುಂಡು ಪಣಂದೆ ಉಪ್ಪುಗೆನಾ ಅಮ್ಮೆ ನಾಯಿ ತಿನ್ಪೆ (ಹೇಳಿದರೆ ಅಮ್ಮನ ಅಡುಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಅಪ್ಪ ನಾಯಿ ತಿನ್ನತ್ತಾನೆ), ಮೂಕುಗು ನಾದುನವು ಪೋದು ಕಂಣ್‌ಗ್ ನಾದುಂಡು (ಮೂಗಿಗೆ ಬರುವ ವಾಸನೆ ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ), ಸೆಟ್ಟಿ ಮಿತ್ತ್ ಬುದ್ಧಿ ಸೈತಿ ಮಿತ್ತ್ ದುಃಖ (ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ದು:ಖ) ಬರುತ್ತವೆ. ತುಳುವಿನ ಸಹಜ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. "ಸೆಟ್ಟಿ ಮಿತ್ತ್ ಬುದ್ಧಿ ಸೈತಿ ಮಿತ್ತ್ ದುಃಖ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಕಿರು ಪುಸ್ತಕ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೮೭೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ೧೯೦೩ರಲ್ಲಿ ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ವಸ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ದಿ ಬರುವುದರ ಕುರಿತಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ವಿಷಯ ಇದರಿಂದ ಬೇರೆಯಾದರೂ ದೈವ ದೇವರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಕೊನೆಗೆ ಬರುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿರಬಹುದು.

೩೪. ಮಾಟ ಮಳ್ಪುನಿ

ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನೊಡು ಒರಿಯ ಬೊಡೆದಿನ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಮದ್‌ಮೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆಡ, ಆಳೆನ್ ಬಲತ್ಕಾರೊಡು ಕೊಂಡು ಬರಿಯೆರೆಗಾವಡ್, ಅತ್ತ್‌ಡ ಒರಿಯ ಭೂಮಿ ಬರೆನ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಅಪಹರಿಸೊಂಡೆಡ, ಅವೆನ್ ಸಾಧನೆಡ್ದ್ ಅಂದ್ ಮಳ್ತೊಣಿಯೆರೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಾಂತೆ ಬಜೀ ಸಾದು ನರಮಾನಿ ಆದ್ ಪೋಯೆಡ, ಪೊಣ್ಣನಾವಡ್, ಭೂಮಿನಾವಡ್ ಬುಡುದೇ ಕುಳ್ಳುವೆ. ಆಂಡಲಾ ಒರಿ ಒರಿ ಆಯಗ್ ಆಕುಳೆ ಮಿತ್ತ್ ಉಪ್ಪು ಬೆಂಗ್ ಪೋಪಿನೇ ಯಿಜಿ. ಐಡ್ದಾವರ ತನ ಬೊಡೆದಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ತನ ವೈರಿ ಮುತ್ತುದೆ ಪೋವೊಡು ಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಮೆರೆವೆರೆ ಬುಡಯೆ. ಇನ್ಪಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಮಾಟ ಮಳ್ಪುನೆಟ್ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಯಿತ್ತಿ ಒರಿ ಮಂತ್ರದಾಯ ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋದು, ಸಂಗತಿ ಮಾತ ತೆರಿಪಾವೆ. ಮಂತ್ರವಾದಿ– ಮಾಟೊಗು ಯಿತ್ತೆ ಖರ್ಚಿ ಈತ್ ಉಂಡು. ಅವು ಯಿತ್ತೆನೇ ಕೊರೊಡು. ಗೆಣ್ತ್‌ದ್ 3 ತಿಂಗೊಳುದ ಉಳಯಿ ಆಕುಳೆನ್ ಗಾಸಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆಡ 50 ರುಪಾಯಿ ಮಿಸ್ಕುಡ್ರೊಡು. ಉಂದೆಕ್ ತತ್ತಡ ಬೊಕ್ಕ ನಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯೆನನ್ ದೂರೊಣಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನಿಕ್ಕ್ ಪಿರ ತಟ್ಟು. ಯಿಂದಿನೆಕ್, ಯಿಂಬೆ ಒಪ್ಪಿಯೊಣ್ದು ಬೋಡಾಪಿ ಖರ್ಚಿಗ್‌ಲಾ ಕೊರ್ಪೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಂತ್ರವಾದಿ ತನ ಮಂತ್ರ ಬಜನೆಡ್ದ್ ಒವುಲಾ ಒಂಜಿ ದೇವತೆನ್ ದೆಯ್ವೊನು ವಶ ಮಳ್ತೊಣುದೆಗೆ. ಅವು ತಾನ್ ಮಳ್ಪು ಮಾತ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ ಮುಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ ಸಹಾಯ ಮಳ್ಪುಂಡುಗೆ. ಮಂತ್ರವಾದಿ ಮಾಟೊಗಾದ್ ನರಮಾನ್ಯ ಯೆಲು, ತರೆತ ಕುಜಲ್, ಕಪ್ಪೆ ಮಿನಿ ತಯಾರ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಯೆಲ್ಲಿ ಸೈತಾನ ರೂಪುದ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಒಲಿಟ್ ಮಂತ್ರಲಾ ಬರೆದ್ ಐಕ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ತನ ದೇವತೆನ್ ಬರಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಐಕ್ ಕಳೆ ಪುಟ್ಟಾವೆಗೆ. ಈ ಕ್ರಿತಿಮೆನ್ ಗುಟ್ಟುಡು ಪರಸ್ಪರ ವೈರಿಳು ಇತ್ತಿ ಕುಬಲ್‌ದ ಉಳಯಿ ಯಿಜ್ಜಿಡ ಅಕುಳು ಹಮೇಷ ಪೋಪಿ ಬರ್ಪಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಳ್ಪಾವೆ. ವೈರಿಳೆಗ್ ಸಂಕಡ ಸುರುವಾದ್ ಕೈಕಾರ್ ಮಿನಿ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನ ರೋಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸೈಪಿನವು, ಕಂಣ್ ಪುಡವುನವು, ಕೈಕಾರ್ ಬರಂದಿನವು ಉಂಡುಗೆ. ಒಂಜೊಂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಸಂಕಡ ಸುರು ಆನಗನೇ ಅಳ್ಪಾ ಮುಳ್ಪ ಬಲ್ಮೆಡ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕಡೆಕ್ ಮಾಟ (ಕ್ರಿತಿಮೆ) ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡುಗೆ. ಆಪಗ ಮಾಟ ಮಳ್ತಿ ಮಂತ್ರದಾಯಡ್ದ್‌ಲಾ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಾಯನ್ ನಾಡ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅಯಗ್ ಆತೀತ್ ಕೊರ್ದು ತನ ಮಂತ್ರ ಬಜನೆದ ಶಕ್ತಿಡ್ದ್ ಗುಟ್ಟುಡು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಳ್ತಿ ಆ ಮಾಟೊನು ನಾಡ್ದ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆಗೆ. ಬೊಕ್ಕ ಐತ ಉಪದ್ರ ನನ ಆಯಂದಿಲೆಕ್ಕ

ಪಿರ ತಿರ್ಂಗಾವೆಗೆ. ಆತ್ನೆಂಗೆ ಕಂಣ್ಗ್ ಮಿನಿ ದಾಲಾ ಊನ ಆವಂದೆ ಪೋಪುಜಿಗೆ. ಉಂದು ಬಹಳ ಗುಟ್ಟುಡಾಪಿ ಸಂಗತಿ ಸದ್ರಂಗೊಗು ಬೂರ್ಂಡ ಮಳ್ತಿನಾಯಗ್ ಮಳ್ಪಾಯಿನಾಯಗ್ ಸಜ ಆವು.

[A/1441 pp. 388-390]

'ಮಾಟ ಮಾಡುವುದು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿಗಾಗಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿಗಾಗಿ ಮಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಕಾರ್ಯ ವಿವರಿಸಿ ಹಣ ನೀಡುವುದು, ಆತನಿಗೆ ವಶವಾದ ದೇವತೆಯ ಸಹಾಯ, ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತು, ಮಾಟದ ಕ್ರಮ, ಪರಿಣಾಮ, ಪರಿಹಾರ, ಪ್ರತೀಕಾರ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲಿವೆ. ಮಾಟ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ರೋಚಕ, ಆಕರ್ಷಣೆಯಂತೆ ಭಯಾನಕವೂ ಹೌದು. ಇಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಖರ್ಚಿನ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ 'ಉಂಡುಗೆ (ಇದೆಯಂತೆ), ಪೋಪುಜಿಗೆ (ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ), ಮಳ್ಪುಂಡುಗೆ (ಮಾಡುತ್ತದೆಯಂತೆ)' ಇಂತಹ ಪದಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಧಾಟಿಯೂ ಇದೆ. 'ಹಮೇಷ' ಎಂದರೆ 'ಯಾವಾಗಲೂ' ಎಂಬರ್ಥದ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಪದವೂ ಇದೆ.

೩೫. ಮಂತ್ರ

ಮಂತ್ರೊಡು ತರ ಉಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ಮತತಾಕುಳು ತನುಕುಳೆ ತನುಕುಳೆ ದೇವೆರ್ಕುಳೆಗ್ ನಿತ್ಯ ಕಟ್ಲೆಡ್ ಬಾಯಿ ಪಾತಾದ್ ಮಳ್ಪು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಜಪ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಮಂತ್ರ. ಕೊಂಕಣೆ ಬ್ರಾಣೆರೆಡ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮುಂಜಿ ಮಿನಿ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಆಕುಳಾಕುಳೆ ಭಟ್ರೆನಾಕುಲು (ಪುರೋಹಿತೆರ್) ನೇಮಕದ ಪ್ರಕಾರ ಪಣೊಡಾಪಿ ಪಾಕ ಶ್ಲೋಕೊಳೆನ್ ಮಂತ್ರದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಪಣ್ಪೆರ್. ಉಂದತ್ತಂದೆ ಒಂಜಿ ದೇವತೆ ಪಿಶಾಚಿನ್ ಮಿನಿ ವಶ ಮಳ್ಪೊಡಾಂಡ ತನ ಕೆಲಸ ಯೆಂಣಿಲೆಕ್ಕ ನಡಪೆರೆ ಅವು ಸಹಾಯ ಮಳ್ಪೊಡಾಂಡ ಮಂತ್ರ ಇನ್ಪಿ ಭಜನೆ ಉಪ್ಪೊಡುಗೆ. ಯಿಂಚೆನೆ ಮಲೆಬಾರ್, ಮೈಸೂರು ಮಿನಿ ದೇಶೊಡ್ದು ಈ ಊರುಗು ನಟ್ಟಿಯೆರೆ ಬರ್ಪಿ ಕಂಣ್‌ಕಟ್ಟ್ (ಚಪ್ಪುಡಿ) ವಿದ್ಯದಾಕುಳು ತಾನ್ ಮಳ್ಪು ಕಂಣ್‌ಕಟ್ಟ್ ವಿದ್ಯೊಡು ತರತರತ ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿನ್ ತೋಜಾವೆ. ತೂಪಿನಾಕುಲೆ ಕಂಣ್‌ಗ್ ಕಲ್ಲ್‌ಪೋದು ರುಪಾಯಿ ರುಪಾಯಿ ಪೋದು ಕಲ್ಲ್ ತೋಜುಂಡು ಬೊಕ್ಕ ತೂವೆರೆ ಕೂಡ್ದಿನಾಕುಳೆ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಯಿತ್ತಿ ಮುಟ್ಟಲೆ, ಟೊಪ್ಪಿ, ಯಲವಸ್ತ್ರೊನು ಪಕ್ಕನೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆ ಕಂಣೆದ್‌ರ್ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಐತ ಉಳಯಿಡ್ದ್ 7– ಸರ್ಪೆ ಮಿನಿ ಉಚ್ಚುಳು ನಾಲ್ ಸುತ್ತೊಡುಲಾ ಪಿದಾಡುವ. ಅವೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುರುವೆಗ್ ದಿಂಜಾವೆ. ಈ ಉಚ್ಚುಳು ಮಾತ ಆಯ ಕೈಟೇ ಉಪ್ಪುನವು ನಿಜ; ಆಂಡ ನನ ಒರಿಯ ತರೆತ ಟೊಪ್ಪಿ ಯಲವಸ್ತ್ರದ ಉಳಯಿ ಉಪ್ಪುನಿ ಯೆಂಚ ಉಂದು ಆಯ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಡ್ದ್ ಜನೊಕುಳೆ ಕಂಣ್ ಕಟ್ಟಾವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಮಲೆಬಾರ್ ದೇಶೊಡು ಕಳುವೆರ್ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲದ ಸೋವು ಪಿದುಕೊಣೊಡಾಂಡ, ತನುಕುಳೆ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಡ್ದ್ ಒವುಲಾ ಒಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿದ ಮಿನಿ ರೂಪುಡ್ದು ಪಗೆಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಂದಾಜಿ ತೂದು ಪೋಪೆರ್‌ಗೆ. ನನ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ತಮಾಸೆ ಗೊಬ್ಬು ಸಮಯೊಡು ತೂಪಿನಾಕುಳೆಡ್ ಒರಿಮಲ್ಲಾಯ ಯಿಲ್ಲಡ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆದ ಉಳಯಿ ಉಪ್ಪು ಮುಖ್ಯದ ಒಂಜಿ ಒಡವೆದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಉಪ್ಪು ಮಾದ್ರಿದ ಗುರ್ತದ ಒಡವೆನ್ ಸಭೆಟ್ ತೋಜಾವೆ. ಆಂಡ ಆ ಒಡವೆನ್ ಯಿತ್ತಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ದ್ ಬರಿ ಮಳ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಅಂದ್; ತನ ಮಂತ್ರದ ಶಕ್ತಿಡ್ದ್ ಅವ್ವೇ ಆಕಾರೊನು ತೋಜಾವೆಗೆ. ಉಂದು ಕಂಣ್‌ಕಟ್ಟ್ ವಿದ್ಯ. ಮಂತ್ರೊಡ್ದು ಕಂಣ್ ಕಟ್ಟುನಿ ಇನ್ಪೆರ್.

ತಾಜ ಮಂತ್ರಲಾ ಉಂಡು. ಈ ಮಂತ್ರ ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಈ ಲೋಕೊಡು ಬೋಡೇ ಬೋಡು. ನರಮಾನಿ ದೇವೆರೆನ್ ಪೂರ್ತಿ ಮನಸ್‌ಡ್ದ್ ಸುಗಿಪುನವುಲಾ ಒಂಜಿ ಮಂತ್ರ. ಕರ್ತವೆ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಲಾ ಒಂಜಿ ಮಂತ್ರ. ಕರ್ತವ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಮಾಣಲಾ

ಪತ್ತ್ ಅಪ್ಪಣೆಲಾ ನಿಜ ಮಂತ್ರ. ಈ ತಾಜ ಮಂತ್ರೊಡ್ದು ನಿಜ ಕ್ರಯಿಸ್ತೆರ್ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ವಶ ಮಲ್ತೊಣೊಲಿ.

[A/1441 pp. 390-392]

'ಮಂತ್ರ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವೆಂದರೆ ಏನು ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಧವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವಾಗ ಮಾಡುವುದೂ ಮಂತ್ರ, ಮಾಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದೂ ಮಂತ್ರವೆನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಆರಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕರ್ತನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ದೇವರಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರವೆನ್ನುತ್ತಾ ಮಂತ್ರವೆನ್ನುವುದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರೈಸ್ತರ ಯಾವುದೇ ಆರಾಧನಾ ಕ್ರಮ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರಲಿ, ತುಳುವಿನಲ್ಲಿರಲಿ ಮಂತ್ರ ಎಂಬ ಪದಬಳಕೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವೆಂಬುದರ ಅನೇಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರದ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಮತದ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತಪ್ರಚಾರದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಆನ್ವಯಿಕ ಭಾಗವೂ ನೇರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ, ಕಂಣ್‌ಕಟ್ಟ್ ಇದರ ಸಮೀಕರಣವೂ ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಲಬಾರ್, ಮೈಸೂರು ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಜನಪದ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಸರಣವೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

೩೬. ತಂತ್ರ

ಒರಿಯಗ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಡ್ದ್ ದಾನೆ ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಪ್ರಯೋಜನ ತಿಕ್ಕೊಡಾಂಡ ತರತರತ ಉಪಾಯೊಡ್ದು ಯುಕ್ತಿಡ್ದ್ ಆಯ ಮನಸ್‌ನ್ ಲಕ್ಕಾವುನಿ, ಅಂದ್ ಮಳ್ಪುನಿ; ಅತ್ತ್‌ಡ ಒರಿಯಗ್ ಒಂಜಿ ತರತ ಕೇಡ್, ನಷ್ಟ, ಅಪಮಾನ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಆವಂದಿ ಮಾಲೆ ಪಾತೆರುನಿ, ಇಜ್ಜಿಡ– ತಾನ್ ನೀತಿವಂತೆ ಯಿನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ತೋಜಾವೊಂಡ್ದು, ಒರಿಯಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಗುಟ್ಟುನು ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು, ಒಂಜೆಗ್ ನಾಲ್ ಕೂಡಾದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಕುಳೆನ್ ತರೆಮಂಡೆ ಪತ್ತಾವುನಿ; ಇಜ್ಜಿಡ ಆಕುಳೆ ಉಳಯಿ ನಡಪು ಯೆಡ್ಡೆ ಕಾರ್ಯೊನು ನಡಪಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ಪುನಿ, ಒರಿಯಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಗ್ ಸಹಾಯ ತಿಕ್ಕಿಯೆರೆ ಉಪ್ಪುನಗ, ಯುಕ್ತಿಡ್ದ್ ತಿಕ್ಕಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ಪುನಿ, ಉಂದು ಮಾತ ತಂತ್ರ ಗೊಬ್ಬುನಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೆರ್.

ಆದಿಡ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಾಕ್ಳು ಪಾಪೊಡು ಬೂರುಲೆಕ್ಕ ಸೈತಾನೆ ತಂತ್ರ ಗೊಬ್ಬಿಯೆ. ಯೆಹೂದ್ಯೆರ್ ಕರ್ತವನ್ ತಂತ್ರೊಡು ತಿಕ್ಕಾವೆರೆ ತೂಯೆರ್. ಯೂದ ಯಿಸ್ಕಾರಿಯೋತು ಕರ್ತವನ್ ತಂತ್ರೊಡು ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರಿಯೆ. ದಾವೀದ್ ಅರಸು ಉರಿಯನ್ ತಂತ್ರೊಡು ಕೆರ್ಪಾಯೆ. ಯಾಕೋಬು ತನ ಪಲಯ ಆಶೀರ್ವಾದೊನು ತಂತ್ರೊಡು ವೈಸೊಂಡೆ. ಮಾತ ಮೃಗೊಳೆಡ್ದ್ ಕುದುಕೆ ತಂತ್ರದ ಮೃಗ ಅಂದ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನವು ಉಂದು ತಂತ್ರದ ಮೃಗ ಇನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟ್ ಕಥೆಕುಳು ಉಂಡು.

[A/1441 pp. 392-393]

'ತಂತ್ರ' ಎಂಬ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ತಂತ್ರವೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ತಂತ್ರದಿಂದ ಏನೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥದಿಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಂತ್ರವೆಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಿ ಮತಧರ್ಮದ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದು ಅನ್ವಯಿಕತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

೩೭. ರಾಕ್ಷಸನ್ ಸಂಹಾರ ಮಳ್ತಿನವು

ಪ್ರಾರ್ಕ್‌ಡ್ ಒರಿ ಬಕ್ಕೇಸ್ರೆ ಯಿನ್ಪಿ ರಾಕ್ಷಸೆ ಅಗ್ರಹಾರ ಯಿನ್ಪಿ ಊರುಳೆಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ನರಮಾನ್ಯೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುದು, ಬೋಡಯಿನಾತ್ ಪತ್ ತಿಂದ್‌ದ್, ತರ ತರೊಟು ಉಪ್ರಾಲಿ ಮಳ್ತೊಣ್ದಿತ್ತೆ. ಐಕಾದ್ರ ಊರುದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾದ್, ಮದಿಪು ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಆ ರಾಕ್ಷಸಡ ಅಡ್ಡ ನೀಟ ಬೂರುದು ಪಂಡಿನಿ– ಈ ಊರುಗು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಯೆಂಕುಳೆನ್ ಮುತ್ತಾವೆರೆ ಆವಂದ್. ಯಿಂಚಿತ್ತಿ (ಗಡುಟು) ಜಾಗ್‌ಡ್ ಪ್ರತಿ ದಿನಕೊರ ಒಂಜಿ ಗಾಡಿ ದಿಂಜಲಾತ್ ಚರ್ವ ಪೊದ್ದೊಲು, ಬೊಂಡ, ತಾರಯಿ, ಪಂದ್ರ್, ಓಕ್ಲಿನೀರ್ ಮಿನಿ ದಿಂಜಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಬೋರ್ಳೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಒರಿಯನ್ ದೇರಿಯೆರೆ ಕುಳ್ಪಾದ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಪ. ಆಯನ್ ಸಮೇತ ಈ ಸಂತೋಷೊಡು ಬದಿವಾರ್ನೆ ಪೋವೊಡು, ಉಂದೆಕ್ ಯೆಂಕುಳು ತಪ್ಪುಜಿ. ಅಂದ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಣುನೆಕ್ಕ್ ರಾಕ್ಷಸೆ ಒಪ್ಪಿಯೊಂಡೆ. ಈ ವಾಕ್‌ದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಊರುಡು ಯೇತ್ ಯಿಲ್ಲ್ ಉಂಡಾ ಸರ್ತಿಗ್ ಒಂಜಿ ಯಿಲ್ಲ್‌ದಾಕುಳು ತನುಕುಳೆಗ್ ನೇಮಿಸಿದಿ ದಿನತಾನಿ ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡಿ ಚರ್ವದ ಗಾಡಿನ್ ದೇರೊಣ್ದು ಪೋವೆರೆ ಅವ್ವೇ ಯಿಲ್ಲದ ಒಂಜಿ ಜನನೇ ಪೋವೊಡು. ಪೋಯಿನಾಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಂಚಿಗೇ ಸೈ ಯಿಂಚಿಗಿಜ್ಜಿ.

ಯಿಂಚೆನೆ ಪಾಕ ಸಮಯ ನಡತೊಣ್ದು ಬತ್ತಿ ಮಿತ್ತ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಸರ್ತಿದ ದಿನ ಒಂಜಿ ಬಡ ಬ್ರಾಣೆರೆಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪ್ರಾಯ ಪೋಯಿ (ಸಂದಿ) ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಗ್ ಒರಿಯೇ ಆಣ್ ಮಗೆ ಯಿತ್ತೆ. ಅಮ್ಮೆ ಲಕ್ಕೆರೆ ತೀರಂದಿ ಪರಬೆ ಆದಿತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಈ ಆಣ್ ಚರ್ವೊನು ಕೊಂಡು ಪೋವೊಡು ಯಿತ್ತ್ಂಡ್, ಈ ಪರಬೆರ್ ಗತಿಗೋತ್ರದಾಂತೆ ಸೈಪಿ ಕಾಲ ಬತ್ತ್ಂಡೇ ಇನ್ಪಿ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಅಕಿಲಾಸ ಬುಡ್ಪಿ ಸಮಯೊಡು ಮೋಕುಳೆ ಯಿಲ್ಲಡೆಗ್ ಪ್ರಯಾಣದಾಕುಳಾದ್, ಅಸನಾವತಿ ಪಟ್ಣದ ಪಾಂಡು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬೊಡೆದಿ ಕುಂತಿ, ಬಾಲೆಳು ಧರ್ಮರಾಯೆ ಮಿನಿ ಪಂಚ ಪಾಂಡೆವೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಮೋಕುಳೆ ಅಪ್ಪೆ ಆಕುಳೆಡ– ದಾನೆ ಈತ್ ದುಃಖೊಡು ಉಳ್ಳರ್. ಯೆನಡ ಪಣ್ಲೆ. ಯೆಂಕ್ ಐನ್ ಮಂದೆ ಆಣ್ ಬಾಲೆಳು ಉಳ್ಳೆರ್. ತೀರಿನಾತ್ ಸಹಾಯ ಮಳ್ಪೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಹು ತರೊಟು ಕೇಂಡಿನೆಕ್, ದಾಲ ನಂಬಿಕೆ ಆವಂದೆ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೋದು ಕಡೆಕ್ ಬಾಯಿ ಬುಡಿಯೆರ್. ಐಕ್ ಕುಂತಿ ಧೈರ್ಯ ಮಳ್ಪುಲೆ ಪೋಡಿಯಡೆ. ನಿಕುಳು ಮಳ್ಪೊಡಾಪಿ ಚರ್ವ ಮಿನಿ ಮಾತ ಭಂಡಿಡ್ ದಿಂಜಾದ್ ಬೋರ್ಳೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಲೆ; ದೇರೊಣ್ದು ಪೋವೆರೆ ಯೆನ ಮಗನ್ (ಭೀಮನ್) ಕಡಪುಡುವೆ ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಮೋಕುಳು ಧೈರ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮಾತಲಾ ತಯಾರ್ ಮಳ್ತೆರ್.

ಆನಿ ರಾತ್ರೆಡ್ ಭೀಮೆ ತನ ಅಪ್ಪೆ ಪಾತೆರೊಗು ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಸಂತೋಷ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಪು ಪೊತ್ತಾವೊಣ್ಡು, ಗಾಡಿ ದೇರೊಣ್ಡು ಪೋನಗನೇ ಯಿಂಬೆ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ತಾನೇ ತಿನಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ತೆ. ಯಿಂಚೆನೆ ತಿಂದೊಣ್ಡು ಪೋನಗ ರಾಕ್ಷಸೆ ದೂರೊಡು ತೂದು ಉರಿ ಕೋಪೊಡು ಪರ್‌ಕಟ್ಟ್ ತುಚ್ಚೊಂದು, ಕೆಸರ್ ಕಂಣ್ ಮಳ್ತೊಣ್ಡು, ಅರೆಬಾಯಿ ಕೊರೊಣ್ಡು, ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಭೀಮಗ್ ಗುದ್ದಿಯೆಡಲಾ ಯಿಂಬೆ ತಿನ್ಪಿನವು ಬುಡುಜೆಗೆ. ಪಾಕ ಗುದ್ದು ಬೂರ್‌ಂಡಲಾ ಯಿಂಬ್ಯಗ್ ನಾಟಿನೇ ಯಿಜ್ಜಿಗೆ. ಸಾಧಾರಣ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಿ ಮಿತ್ತ್ ರಾಕ್ಷಸಡ ಲಡಾಯಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಸಂಹಾರ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ಒರಿದಿನವು ಮಾತ ತಿಂದ್‌ದ್ ಬಜೀ ಗಾಡಿ ಬೋರಿನ್ ಯಿಲ್ಲಗ್ ದೇರೊಣ್ಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಂಗತಿ ಮಾತ ಪಂಡೆ. ಈ ಬಡ ಬ್ರಾಣೆರ್, ಊರುದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸಂತೋಷ ಪಡೆದ್ ಮೋಕುಳೆಗ್ ವಣಸ್, ಉಡಿಗೆರೆ ಮಿನಿ ಬಹುಮಾನ ಕೊರ್ದು ಐಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಊರುದಾಕುಳು ಸುಖ ಕ್ಷೇಮೊಡು ಪೋಡಿಗೆದಾಂತೆ ಯಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

[A/1441 pp. 401-403]

'ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದುದು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಮಹಾಭಾರತದ ಜನಜನಿತ ಕತೆಯೊಂದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಭೀಮ ಬಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದ ಕತೆಯಿದು. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಇವೆ. ಇದು ಪ್ರವಚನಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಸ್ಥಳದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಇಂತಹ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಕಥಾ ಸಾರಾಂಶದಂತಿದ್ದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪದಗಳ ಅರ್ಥವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಕಂಸದೊಳಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಪದ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಾಡುವುದೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೩೮. ದುಷ್ಟೆರೆ ಸ್ವಭಾವ ಯೆಂಚಿತ್ತಿನವು

ಒಂಜಿ ಸರ್ಪೆ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ತೂ ಪತ್ತ್‌ದಿ ಬೀರ್‌ದನಟು ತಿಕ್ಕೊಣ್ದು ಅಳ್ತ್‌ದ್ದ್ ಪೀಂಕ್‌ರ್‌ದ್ ಪೋವೆರೆ ಕಡಿ ಯಿಜ್ಜಂದೆ ಸೈಪಿ ಗಂಡಾಂತ್ರೊಡುಪ್ಪು ವೇಳ್ಯೊಡು ಅವ್ವೇ ಸಾದಿಗಾದ್ ಪೋಪಿ ಒರಿ ಸೆಟ್ಟಿನ್ ಈ ಸರ್ಪೆ ತೂದು ಸೆಟ್ರೇ ಸೆಟ್ರೇ ಯೆಂಕ್ ಸೈಪಿ ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡೇ ಈರ್ ಯೆನ ಮಿತ್ತ್ ಕರುಣ ತೋಜಾದ್ ದಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಯೆನನ್ ಬಚವು ಮಳ್ತ್‌ದ್ವರ್ಡ ಯಾನ್ ಸೈನೆಂಗೆ ಈರೆ ಉಪಕಾರೊನು ಮದಪಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ಸೆಟ್ಟಿ– ಓಪ್ಪ ಮಗಾ ಈ ಬಜೀ ದುಷ್ಟ ಜಂತು ನಿನ ಬಿದೆನೇ ಭೂಮಿಡ್ದ್ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಳ್ಪುನವೇ ಮಲ್ಲ ಪುಂಣ್ಯ ಅಂದ್‌ಂಡ ರಾಮೇಶ್ವರೊಗು ಪೋಯಿ ಪುಣ್ಯ ಉಂಡು. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ, ಉಪಕಾರೊಗು ಅಪಕಾರ ಮಳ್ಪು ಜಾತಿ. ನಿನನ್ ಬಚವು ಮಳ್ತ್‌ಂಡ, ಯೆಂಕ್ ಯೇಳೇಳ್ ಲೋಕದ ಪಾಪ ತಟ್ಟು. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಈ ನಿರ್ಮೂಲ ಆಪಿನವೇ ಯೆಡ್ಡೆ. ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಸರ್ಪೆ ಓ ಸೆಟ್ರೇ ಈರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಅಂದಾಂಡಲಾ ಉಪಕಾರ ಮಳ್ತಿನಾಯಗ್ ಅಪಕಾರ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಯಿನ್ಪಿನವು ಯುಗೊಡ್ದು ಯಿಂಚಿ ಆತಿನವು ಯಾನ್ ಕೇಂಡಿಜಿ. ಆಂಡ ಉಪಕಾರ ಮಳ್ತಿನಾಯನ್ ದೇವೆರ್ ಕೈ ಬುಡುಪುಜೆ ಯಿನ್ಪಿನವು ಯೇತೋ ಯೇತ್ ದೃಷ್ಟಾಂತೊಳು ಉಂಡು ಯಿನ್ಪಿನವು ಪಿನಯರಾ. ಒರೊಗು ಯೆನನ್ ಬಚವು ಮಳ್ಪುಲೆ ಯಿಂದ್‌ಂಡ್.

ಉಂದೆಕ್ ಸೆಟ್ಟಿನವು ಮನಸ್ ಕರಗ್‌ದ್, ಯೆಂಚಿತ್ತಿ ದುಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಿನಾಂಡಲಾ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆ ಮಳ್ಪುನವು ಯೋಗ್ಯನೇ ಉಪಕಾರೊಗು ದೇವೆರೇ ಗತಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ತೊಡಂಕ್‌ದ ಕೊಡಿಕ್ ಒಂಜಿ ಚೀರವು ನೇಲ್ಪುಡ್ದು ಸರ್ಪೆ ಯಿತ್ತಿನಡೆಗ್ ನೀಡ್ದ್ ಪತ್ತಿಯೆ. ಅವು ಚೀರವುದ ಉಳಯಿ ನೂರಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಯೀಪೆ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಬುಡಿಯೆ. ಬುಡಿಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ಸರ್ಪೆ ಸೆಟ್ಟಿಗ್ ಕೊಡಪೆರೆ ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಐಕ್ ಸೆಟ್ಟಿ– ಓ ಮಾರಾಯಾ ಈ ಪಂಡಿನಿ ದಾನೆ? ಮಳ್ತಿನಿ ದಾನೆ? ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಚ್ರೆ ತಿನ್ಪಿ ಪೊರ್ತು ಆತ್‌ಜಿ, ಆತ್ ಬೇಗ ಉಪಕಾರ ಮದತನಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನನ ದಾನೆ ಗತಿ, ಬೋಡು ಬೋಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಈ ಕೇಡ್‌ನ್ ಯೆನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಣ್ದು, ಈ ದುಷ್ಟ ಬಾಯಿಡ್ ಬೂರುದು ಸೈತೆನೇ ದೇವೆರೆ ಯಿನ್ಪಿ ಅಕಿಲಾಸ ಬುಡುನಗ ಸರ್ಪೆ– ಉಪಕಾರ ಮಳ್ತಿನಾಯೆ ಆವಡ್, ಅಪಕಾರ ಮಳ್ತಿನಾಯೆ ಆವಡ್ ನರಮಾನ್ಯ ಜಾತಿನ್ ತೂಯಿ ತೂಯಿನವುಳು ಹಾಕುನವೇ ಯೆಂಕುಳೆ ಜಾತಿ ಕಟ್ಟಳೆ ಆದುಂಡು. ಉಂದು ಅಂದಾ ಅತ್ತಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಮೂವೆರೆ ಬಾಯಿಡ್ ಕೇಣ್ಲ ಇನ್ನಗ ಆ ಸಾದಿಡ್ ಪೋಪಿ ಒಂಜಿ ಪೆತ್ತಡ ಯೀ ಸಂಗತಿನ್ ಪಂಡೆರ್. ಐಕ್ ಪೆತ್ತ ನರಮಾನ್ಯೆರ್ ಬಜೀ ದ್ರೋಹಿಳು

ಯಿನ್ನಿನೆನ್ ಯಾನ್ ಯೆಲ್ಲಿಡ್ದ್ ಯಿಂಚಿ ಪಿಂಬೆ. ದಾಯೆಗಂಡ ಯಾನ್ ಯೆನ ಯಿಲ್ಲ ಯಜಮಾನಗ್ ವರ್ಸೊಗೊಂಜಿ ಕಂಜಿದ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್ದ್ ಪೇರಾ ಕೊಜಪಾ (ಬೆಂಞನ) ಅಲೆನಾ, ನೆಯ್ಯಾ ತಿಕ್ಕಿನಿ ಅತ್ತಂದೆ ಯೆನಡ್ದ್ ಕಂಜಿಳೆಡ್ದ್ ಕಂಜಿಳಾದ್ ಕಿದೆ ದಿಂಜಿದ್ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಗೊಬ್ಬರಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬುಳೆಸಲೆಟ್ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊಡು ಪೇರ್ ಉರ್ಕರಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉರ್ಕಾವೊಣ್ದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಯಜಮಾನಗ್ ಯೆನಡ್ದ್ ಆತ್ ಈತ್ ಸಂಪೊತ್ತು ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್ಲಾ ಯಾನ್ ಯಿತ್ತೆ ಜಬ್ಬು ಆಯಿನೆನ್ ತೂದು ಯೆನನ್ ಕಸಾಯಿಗ್ ಮಾರಿಯೆ. ಆಯೆ ಯಿನಿ ಬರ್ಪೆನಾ ಯೆಲ್ಲೆ ಬರ್ಪೆನಾ ಗೊಂತು ಯಿಜ್ಜಿ. ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ದುಷ್ಟ ನರಮಾನ್ಯೆರೆನ್ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಳ್ಪುನವು ತಕ್ಕನೇ ಸೈ ಯಿನ್ನಗ ಸೆಟ್ಟಿಗ್ ಸೆಡಿಲ್ (ತೆಡಿಲ್) ದರ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕುರಿಲಾ ಸೆಟ್ಟಿಗ್ ಅವಗುಣಾದ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಪಣ್ಂಡ್ ದಾನೆಂದ್ಂಡ– ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಯೆನ ತಡೊಡ್ದು ತರತರತ ಕಂಬೊಳಿ ಆದ್ ಸುಖ ಹೊಂದುವೆರ್. ಯಾನ್ ಪಾಡಿ ಕಿನ್ನಿಳೆನ್ ಮಾರ್‌ದ್ ಗಂಟ್ ಕಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಈತ್ ಯೆನಡ್ದ್ ಪಾಯಿದೆ ಹೊಂದಿಯೆರ್‌ಡಲಾ ಯೆನ ಮಿತ್ತ್ ಯೆಡ್ಮೆದ ಯೇಳ್ ಭಾಗದಾತ್ ಕೈರ್ ದೀವಂದೆ, ಯೆನನ್ ಕುತ್ತುದು ತಿನಿಯೆರೆ ಉಳ್ಳೆರ್. ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ರಾಕ್ಷಸ ಕುಲೊಕು ಸಮ ಯಿತ್ತಿ ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಬಗೆವುನವು ಪಾಪ ಅತ್ತ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಖಡಾಖಡಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಡುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಕೇಣ್‌ನಗ ಸೆಟ್ಟಿಗ್ ಮರಕಡ್ತ್‌ದ್ ತರೆಕ್ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕ ಆದ್, ದಿಗ್‌ಲ್ ದಾಂತೆ, ಗೆಂಡ ಗೆಂಡ ಕಣನೀರ್ ಜಪುಡುದು, ತರೆ ಮಿತ್ತ್ ಅಂಣಾವಂದೆ. ಕಲ್ಲ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕನೇ ಉಂತೊಣ್ದುಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ಕುದುಕೆ ಅಳ್ಪ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಸೆಟ್ಟೇ ಸೆಟ್ಟೇ ದಾನೆ ಈ ದುಖ್ಖೊಡು ಉಳ್ಳ ನಿಕ್ಕ್ ಒದಗಿ ಆಪೊತ್ತು ದಾನೆ ಪಣ್ಲ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೇತ್ ಕೇಣ್ಂಡ್ಲಾ ಪಾತೆರಂದೆ ದಾಲ ಉಸುರಾಡಂದೆ ಉಂತಿಯೆ. ದಾಯೆಗಂದ್ಂಡ ದುಂಬುದ ರಡ್ಡ್ ಸಾಕ್ಷಿಡೇ ತಾನ್ ಸೈಪಿನವೇ ಬಗೆಂಡ್, ನನ ಯಿಂಬ್ಯಡ ಪಂಡ್‌ದಾಪಿ ಪ್ರಯೋಜನ ದಾನೆ! ಅಂದ್‌ದ್ ಮಣಿಪಂದೆ ಯಿತ್ತೆ.

ಐಕ್ ಸರ್ಪೆ ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಡತಿ ಸಂಗತಿ ಮಾತ ಪಣ್ಂಡ್. ಐಕ್ ಕುದುಕೆ ಉಂದು ಯೆಂಚಪ್ಪಾ ಯೆಂಕ್ ನಂಬೆರೆ ತೀರುಜಿ. ದಾಯೆಗಂದ್ಂಡ ಈ ಇತ್ತಿನಿ ಓಳು ಈ ಚೀರವುದ ಉಳಯಿ ಪೋಯಿನಿ ಯೆಂಚ, ಆಯೆ ನಿನನ್ ದೆತ್ತಿನಿ ಯೆಂಚ ಯಿನ್ನಿನವು ಯಾನ್ ಕಂಣ್ಣಾರೆ ತೂವಂದೆ ನಂಬೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಸರ್ಪೆ– ಯಿಂಚೆನೆ ಯಾನ್ ಚೀರವುಡು ನೂರಿನಿ ಅಂದ್‌ದ್ ತೂಪಾವೆರೆಗ್ ಅಳ್ಪ ಯಿತ್ತಿ ಚೀರವುದ ಉಳಯಿ ನೂರ್ಂಡ್. ಆಪಗನೇ ಕುದುಕೆ– ಸೆಟ್ಟಿಗ್ ಕಂಣ ಸೊನ್ನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಚೀರವುದ ಬಾಯಿನ್ ಪಕ್ಕನೇ ಬಂದ್ ಮಳ್ಪಾದ್, ದುಂಬು ಯಿತ್ತಿ ತೂತ ಬೀರ್‌ದ್ ನಡುಟೇ ತಿರ್ಗ ಬುಡ್ಪಾಂಡ್. ಸರ್ಪೆ ಪೊತ್ತುದು ಪೋಂಡು. ಕುದುಕೆ ಯಿಂಚಿ ಪೋಂಡು ಸೆಟ್ಟಿ ಅಂಚಿ ಪೋಯೆ. ಸತ್ಯೊಗು ದೇವೆರೆ ಗತಿ. ಯಿನ್ಪುನವು ಯೀ ಕಥೆಟ್‌ಲಾ ತೆರಿಯೊಣೊಲಿ.

ಒರ ಒರ ನೀತಿವಂತೆರ್‍ಲಾ ಆಪೊತ್ತು ಒದಗ್‍ದ್, ನಿರಾಶೆಡ್ ಬೂರುನವು ಉಂಡು. ಆಂಡ ದೇವೆರ್ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಗಂಡಾತ್ರೊಡು ಪಾರಾಪಿ ಕಡಿಲಾ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ.

[A/1441 pp. 422-426]

'ದುಷ್ಟರ ಸ್ವಭಾವ ಎಂತಹುದು' ಎಂಬ ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್ಪವೊಂದನ್ನು ಅದರ ಪರಿಪರಿಯಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಕೇಳಿ ಒಬ್ಬ ಸೆಟ್ಟಿ ಪಾರುಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತನ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸರ್ಪ ಆತನನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಸಾಯಿಸಲು ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಹಸು, ಕುರಿಗಳು ಮಾನವನ ಕೃತಘ್ನತೆಯನ್ನೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ ಸಾಯಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ನರಿಯೊಂದು ಉಪಾಯದಿಂದ ಸರ್ಪವನ್ನು ತನ್ನ ಮೊದಲಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೇ ಹೋಗಿ ಸಾಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿತು. ಈ ಕತೆಯೂ ನೀತಿವಂತರಿಗೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಪತ್ತು ಬಂದು ನಿರಾಶರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ದೇವರು ಇಂತಹ ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಜನರ ಮನ ಮುಟ್ಟುವ ಶೈಲಿ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು.

೩೯. ಕಪ್ಪೆದ ಕಥೆ

ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕೆರೆಟ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಪ್ಪೆಲಾ ಐತ ಕಿನ್ನಿಳುಲಾ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ದಿನೊಟು ನೇಲ್ಯ ಕಪ್ಪೆ ಯಿಜ್ಜಂದಿ ಕಾಲೊಡು (ವೇಳ್ಯೊಡು) ಆ ಕೆರೆಟ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬೋರಿ ನೀರ್ ಪರಿಯೆರೆ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಯೆಲ್ಲ್ಯ ಕಪ್ಪೆಳು ಅವ್ವೆನ್ ತೂದು, ಪೋಡಿದ್ ಪೋನೆಂಗೆ ನೀರಡ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳಿಯ. ಅಪ್ಪೆ ಬತ್ತಿ ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡಿನಿ– ಅಪ್ಪಾ ಅಪ್ಪಾ ಯೆಂಕುಳು ಈತಿನೆಂಗೆಲಾ ನಿನ ಜೀವೊಡ್ದು ಮಲ್ಲ ಜೀವ ಯಿಜ್ಜೇ ಯಿಜ್ಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣಿಯ. ಆಂಡ ಯಿನಿಗಾಂಡ ಯೆಂಕುಳು ದಾನೆ ಪಣೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ಬರ್ಪುಜಿ. ಯಿನಿ ನಮ ಕೆರೆಕ್ ಒಂಜಿ ಜೀವ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೀರ್ ಪರ್ದ್ ಪೋಂಡು. ನನ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪರ್ದ್ ಪೋಂಡುಡ ಕೆರೆತ ನೀರೇ ಆಜಿದ್ ನಮ ಸೈಪಿ ಕಾಲ ಬರ್ಪಿನೇ ಸೈ ಯಿಂದಿನೆಕ್, ನೇಲ್ಯಕಪ್ಪೆ– ಯೆನಡ್ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಉಂಡಾ ಯಿಂದಿನೆಕ್ ಮಲ್ಲೆ ಉಂಡು ಯಿಂದ. ನೇಲ್ಯ ಕಪ್ಪೆ ಒಂತೆ ಬಂಜಿ ಉಬ್ಬೆರಾದ್ ಈತ್ ಮಲ್ಲೆ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡಾ ಪಂಡಿನೆಕ್ ಭಾರಿ ಮಲ್ಲೆ ಯಿಂದ ಅಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಅಂದ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡಿ ಮಿತ್ತ್ ಉಸುರು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಯೆಡ್ಡೇನ ಬಂಜಿ ಅರತ್‌ದ್ ಉಬ್ಬೆರ್ಪಾಯಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಬೋಳೆ ಪೀಂಕ್‌ರ್ದ್ ಬಂಜಿ ಬಿಚ್ಚ್‌ದೇ ಪೋಂಡು. ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಗುಡ್ಡೆ ಅಡ್ಡ ಉಂಡೇ ಉಂಡು.

[A/1441 pp. 427-428]

'ಕಪ್ಪೆಯ ಕಥೆ' ಎಂಬುದು ಇದರ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. ಒಂದು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮರಿಗಳು ಇದ್ದವು. ಒಂದು ದಿನ ತಾಯಿ ಕಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಎತ್ತೊಂದು ಬಂದು ನೀರು ಕುಡಿದು ಹೋಯಿತು. ಅದರ ಆಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಮರಿಗಳು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸಿ ಹೇಳಿದವು. ತನಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದೇ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಆ ಕಪ್ಪೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬಿಸಿ ಉಬ್ಬಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ ಹೊರಬಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ಒಡೆದು ಸತ್ತಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕತೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಗುಡ್ಡ ಅಡ್ಡ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ತುಳು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

೪೦. ಕುದುಕನ ಕಥೆ

ಒಂಜಿ ಕಕ್ಕೆ ಮಾಸದ ತುಂಡುನು ಯೇರೆನವಾ ಜಾರಾದ್ ಮರತ ಮಿತ್ತ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ತಿನಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ಕುದುಕೆ ತೂದು, ಕೈತಳ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮರತ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಉಂತೊಣ್ದು, ಕಕ್ಕೆಡ– ಓ ಕಕ್ಕೆರಾಯೆರೇ ಈರೆ ಮೆಯಿ ಆಕಿನೆ ಬಾನದ ಮುಗಲ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕನೆ ಆತ್ ಪೊರ್ಲು ಆದುಂಡು. ಈರೆ ಸೊರ ಕೋಗಿಲೆದ ದನಿಡ್ದಲಾ ರಂಗಾದುಂಡು. ಪಕ್ಕಿಳೆ ಜಾತಿಡ್ದ್ ಈರ್ ಉತ್ತಮ ಆದುಳ್ಳರಂದ್‌ದ್ ಲೋಕಲೋಕನೇ ಪುಗರುನೆನ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಯೆನ ಮಿತ್ತ್ ದಯ ದೀದ್ ಒಂಜಿ ರಾಗ ಮಳ್ತ್‌ದ್ವರ್ಡ ಯಾನ್ ಸೊರ್ಗೊಗು ಸಂದಿಲೆಕ್ಕ ಆತು ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಕಕ್ಕೆ ತನ ರೆಂಕೆ ಮಿನಿ ಅರತ್‌ದ್, ಉಬ್ಬೆರೊಣ್ದು, ರಾಗ ಮಳ್ಪೆರೆ ತನ ಕೋಕಯಿ ಜಪ್ಪುನಗ ಬಾಯಿಡಿತ್ತಿ ಮಾಸದ ತುಂಡು ತಿರ್ತ್ ಮರತ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಉಂತುದಿ ಕುದುಕ ಬಾಯಿಗೇ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ತನ ಆಶೆ ಕೊಡಿ ಮುಟ್ಟ್‌ಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಸಂತೋಷೊಡು ಪಲಾಯನ ಮಳ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ತನ ಪಾಯಿದೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಊರ್ಯಾಕುಳೆನ್ ಪುಗರ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ದೀಪಿನವು ಅನೇಕೆರೆಡುಪ್ಪು ಒಂಜಿ ಠಕ್ಕ್ ಭಕ್ತಿ. ವ್ಯರ್ಥ ಮಾನೊಗು ಪೇಚಾಡುನಾಕುಳು ಕಕ್ಕೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ನಷ್ಟ ಪಡವೊಣುವೆರ್.

[A/1441 pp. 428]

'ನರಿಯ ಕಥೆ' ಎಂಬುದು ಇದರ ಶೀರ್ಷಿಕೆ. ಕಾಗೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಅದರ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಂಸದ ತುಂಡನ್ನು ಹೊಗಳುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹಾ ಒಂದು ಸರಳವಾದ, ಬಹು ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೮೬೨ರಲ್ಲಿ 'ಇಸೋಫನ ನೀತಿ ಕಥೆಗಳು' ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ 'ನರಿಯೂ ಕಾಗೆಯೂ' ಎಂಬ ಕಥೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಥೆಯು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ನೇರ ಭಾಷಾಂತರವೇನಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪೂರಕವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

೪೧. ಕಪ್ಪೆ ಪಂಡಿತನ ಮಳ್ತಿನವು

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಗೋಂಕ್ರು ಕಪ್ಪೆ ಕುಳ್ಳೊಂಡ್ದು, ಸಾದಿ ಬೀದಿಳೆಡ್ ಪೋಪಿ ಜನೊಕುಳೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ತಾನ್ ಪಂಡಿತೆ ಭೂಮಿಡುಪ್ಪು ಸರ್ವ ರೋಗೊಳೆಗ್ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆ ಅಂದ್‌ಂಡ– ಗಮೆಜರ, ಸೀತಜರ, ಸನ್ನಿಜರ, ವಿಷಜರ, ಉಡಲ್‌ಜರ, ವಾತ, ಸಂದ್‌ವಾತ, ಮೆವಾತ, ವಾಯಿ, ಗುಮ್ಮವಾಯಿ, ಗಂಡಮಾಲೆ, ಕಂಥಮಾಲೆ, ಬಾಪು, ಅರಸುಬಾಪು, ಕೊಷ್ಟರೋಗ, ಅರ್ಸಿನಮುಂಡಿಗೆ, ಕಂಣ್‌ಬೇನೆ, ಪಿತ್ತ, ಕಾಮೆಲ್‌ಪಿತ್ತ, ಪರೆಂಗಿ, ರಕ್ತ ಪರೆಂಗಿ, ಉರಿಮುತ್ರ, ಬಹುಮುತ್ರ, ತೊಡೆಬಲ, ಬೊಲ್ದು, ಪೊಡಿ, ನನಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತರೊಟು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೋಗೊಗು ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಯಿತ್ತೆ ಮರ್ದ್‌ದ ಖರ್ಚಿಗ್ ತಕ್ಕ ಪಣವು ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಸೈ, ಗುಣ ಆಯಿನಾಂಡ ನಿಕುಳೆ ಮನಸ್‌ಗ್ ತೋಜು ಯಿನಾಮು ಕೊರ್‌ಂಡ ಯಿಯವು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾಕ ಯೆಲುಕುಳು, ಬೇರುಳು, ಬಸ್ಮ ಮಿನಿ ತೋಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಆಪಗ ಒರಿ ಜಾಣೆ ಕೈತಳ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಓ ಮಳ್ಳೊರ್ ಈ ಮಾತೆರೆಗ್ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ದು ಗುಣ ಮಳ್ಪುನೆಡ್ದ್‌ಲಾ ನಿನನ್ ಈಯೇ ಗುಣ ಮಳ್ತೊಣುನವು ವಾಸಿ, ದಾಯೆಗಿನ್ನಗ ನಿನ ಬಾಯಿ ತೂನಗ ಮುದೆಲೆದ ಬಾಯಿದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಉಂಡು. ನಿನ ಮೋಣೆ ತೂನಗ ಒಡುತ ರೂಪುದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉಳ್ಳ ನಿನ ಬಂಜಿ ತೂನಗ ತೇಟ್ ಕಾಮೆಲ್ ರೋಗದಾಯ ಬಂಜಿದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಉಂಡು, ನಿನ ಕೈಕಾರ್ ಸಂದ್‌ವಾತದಾಯಲೆಕ್ಕನೆ ಮುಂಟ್ರು ಪೋತುಂಡು. ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಕಡುರೋಗಿ ಆದುಪ್ಪು ಈ ನನ ಬೇತೆ ಒರಿಯನ್ ಗುಣ ಮಳ್ಪುವೆ ಯಿನ್ಪಿ ನಿನ ಬಡಾಯಿ ಪಾತೆರ ಯೆರ್ ನಂಬೆ ಯಿಂದಿನೆಕ್ ಕಪ್ಪೆ ನಾಚಿಗಾದ್ ಪೋಯೆದ್ರ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ಯಿಂಚೆನೇ ದಿಂಜ ಮಂದೆ ರೋಗಿಷ್ಟೆರ್ ಕೆಲಸ ಮಿನಿ ಮಳ್ಪೆರೆ ತೀರಂದೆ ತನುಕುಳು ಭಾರಿ ಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜಾವೊಂಡ್ದು ಹಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳಿಳೆಡ್ ತಿರ್‌ಂಗೊಂಡ್ದು, ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚೊಂಡ್ದು, ಬಡಬಗ್ಗುಳೆನ್ ಸುಲಿಯವೆರ್.

[A/1441 pp. 429-430]

ಇದು ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಕತೆ. ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪೆ ಹಾದಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದು ತಾನು ಪಂಡಿತ, 'ಗಮೆಜರ, ಸೀತಜರ, ಸನ್ನಿಜರ, ವಿಷಜರ, ಉಡಲ್‌ಜರ, ವಾತ, ಸಂದ್‌ವಾತ, ಮೆವಾತ, ವಾಯಿ, ಗುಮ್ಮವಾಯಿ, ಗಂಡಮಾಲೆ, ಕಂಥಮಾಲೆ, ಬಾಪು, ಅರಸುಬಾಪು, ಕೊಷ್ಟರೋಗ, ಅರ್ಸಿನಮುಂಡಿಗೆ, ಕಂಣ್‌ಬೇನೆ, ಪಿತ್ತ, ಕಾಮೆಲ್‌ಪಿತ್ತ, ಪರೆಂಗಿ, ರಕ್ತ ಪರೆಂಗಿ, ಉರಿಮುತ್ರ, ಬಹುಮುತ್ರ, ತೊಡೆಬಲ,

ಬೊಲ್ದು, ಪೊಡಿ' ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವರೋಗಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ನೀಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈಗ ಔಷಧಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಣ, ವಾಸಿಯಾದ ನಂತರ ತಕ್ಕ ಇನಾಮು ಸಾಕು ಎಂದು ತನ್ನ ಬೇರು ಭಸ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಆಗ ಒಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನೇ ವಾಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅದರ ರೂಪವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೋಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಇಂತಹ ನೀನು ಬೇರೊಬ್ಬರನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುಣಪಡಿಸುವೆ ಎಂದಾಗ ನಾಚಿ ಹೋಯಿತಂತೆ' ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿ ಬಳಿಕ ಹಲವು ರೋಗಿಷ್ಠರೇ ಕೆಲಸವನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲರಿಯದೆ ತಾವು ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತರೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಾ ಬಡಜನರನ್ನು ಸುಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಿಶನರಿಗಳ ಆಗಮನದ ನಂತರ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ನೂತನ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ನೂತನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜನರು ನಂಬಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ 'ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ'ಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಹಲವು ರೋಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದು ದಾಖಲೆಯೂ ಹೌದು.

೪೨. ಬಡವೆದಿ ಮುಂಡೆನವುಲಾ ಚೆನ್ನನಾಯಿಳೆನ್ ಕೆರಿ ಜೋಕುಳೆನವುಲಾ

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಒರ್ತಿ ಬಡವೆದಿ ಮುಂಡೆ ಇತ್ತಳ್. ಪದ್‌ರಾಡ್ ವರ್ಸದಾಯೆ ಒರಿ ಯೆಣ್ಮ ವರ್ಸದಾಯೆ ಒರಿ ಇಂಚ ಇರ್ವೆರ್ ಮಗಾಡ್ಲು ಇತ್ತೆರ್. ಮೋಳೆಗ್ ಒರ ಒಂಜಿ ಸಂಕಡ ಶುರು ಆದ್ ವರ್ಸಾಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಮುಟ್ಟಲಾ ಗುಣ ಅಯಿಜಿ. ಅಪಗ ಆಲೆಗ್ ಉಣ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ತಿನ್ಪಿನೆಕ್ಲ ತುತ್ತು ಪೊದೆಪುನೆಕ್ಲಾ ರಾಶಿ ಭಂಜ ಆಂಡ್. ಆಕುಳೆ ದೇಶೊಟು ಛಳಿ ಜೋರು ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಕೋಣೆದ ಉಳಯಿ ಒಂಜಿ ದಿನಲಾ ಅಗುಡೆ ತಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಉಂದೆಕ್ಲ ಅಟ್ಟಿಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಕಣಕ್ ದಿಂಜ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಆಳೆಡ್ದ್ ಕಣವೆರೆ ಠಿಕಾಣಿ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಆಳ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಬಾಲೆಳೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್– ಮಗಾ ನಿಕುಳು ಇನಿ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ದಾಲಾ ಒಂತೆ ಕಣಕ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಒಂಜಿ ಗಾಡಿ ಕಣಲೆ ಇಂದಳ್. ಆ ಆಣುಳು ಆಲೆ ಪಾತೆರೊಗು ಒಪ್ಪಿದ್ ಒಂಜಿ ಕೈಗಾಡಿ ವೊಯಿತೊಣ್ದು ಪೋಯೆರ್.

ಅಂಚೆನೇ ಪೋನಗ, ಮೆಗ್ಗ ಅಂಣಾ ಯೆಂಕ್ ಇನಿ ರಾಶಿ ಪೋಡಿಗೆ ಆಪುಂಡು. ದುಂಬು ಪೋವೆರೆ ಧೈರ್ಯ ಬರ್ಪುಜಿ. ಕಾರ್ ದುಂಬು ದೀಯಿನಾತ್ ಪಿರಪಿರನೆ ನೆಗರುಂಡು, ತಿಗಲೆ ನಲಿಪುಂಡು. ಕೈ ಮಾತ ಬೆಗರ್‌ದ್ ನೀರ್ ಜಪ್ಪುಂಡು. ಇಂಚೀ ಪೋಡಿಗೆ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಆತ್‌ಜಿ. ಉಂದು ದಾನೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪ್ಪಾ! ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ತೂನಾತೆನ ಪೊರ್ತುಗು ನಂಕ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ದಾಲಾ ಒಂಜಿ ಕಂಟಕ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋವೆರೆ ಈಯವು. ಯೆಂಕ್ ಅಂಚೆನೇ ತೋಜುಂಡು ಅಂದೆ. ಅಕುಳು ಉಂದೆನ್ ಪಾತೆರೊಣ್ದು ದುಂಬು ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ದೇವಾಲಯದ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ದೀತ್‌ಂಡ್. ಪಲಯೆ ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಮೆಗ್ಗ್ಯಡ– ಅಂಚಾಂಡ ನಮ ಮೂಳು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಳ್ಪುಗ. ದೇವೆರೆಗ್ ಕೂಡಂದಿ ಕೆಲಸ ಒಂಜಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯೆ ನಮನ್ ಮಾತಾ ಬಗೆಟ್‌ಲಾ ಕಾಪೊಡು. ಆಯ ನಮನ್ ಸರ್ತ ತೂದು ನಮ ಕೈ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಉಳ್ಳೆಡನೆ ನಮ ಉಳ್ಳ. ಅತ್ತಾಂಡ ಒಂಜಿ ಘಳಿಗೆಲಾ ಬದ್‌ಕಯ. ಐಡ್ದಾದ್ ಇತ್ತೆ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಆಯಡ ನಟ್ಟೊಣ್ದು ಬೊಕ್ಕ ದುಂಬು ಪೋಯಿ. ಅಂದ್‌ದ್ ಗಾಡಿನ್ ಅಳ್ಪ ಬುಡುದು ಉಳಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಅವುಳು ಆಕುಳು ಮುಂಡು ಬೂರುದು ತನುಕುಳೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿ ಬಲ ತ್ರಾಣ, ಧೈರ್ಯ ಮಿನಿ ಮಾತಲಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಡ್ ದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗಾಡಿ ವೊಯಿತೊಣ್ದು ದುಂಬು ನಡತೆರ್.

ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ಅಮಸರೊಡು ಗುತ್ತಿ ಗೊರಡ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬೂರ್ದಿನೆನ್

ಪೆಜ್ಜಿದ್ ತುಲ್ಲು ತುಲ್ಲುದು ಗಾಡಿಗ್ ದಿಂಜಾಯೆರ್. ಛಳಿ ಕಾಲೊಡು ಕಾಡ್‌ದ ಮೃಗೊಳೆಗ್ ದಾಲಾ ತಿನಿಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಐಕುಳೆಗ್ ರಾಶಿ ಬಡವು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕಲ್ಲ್ ತಿನ್ಕನಾ ಮಂಣ್ ತಿನ್ಕನಾ ಇನ್ಪಿ ಆಶೆ ಲಕ್ಕುಂಡು. ಈ ತರ ಬಡವು ಇತ್ತಿಂಚಿತ್ತಿ ರಡ್ಡ್ ಚೆನ್ನನಾಯಿಳು ಮೋಕುಳೆನ್ ದೂರೊಡ್ದು ತೂದು ಪಾರ್ ಬತ್ತ. ಐಕುಳು ತನುಕುಳೆ ಬಲ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಪಾರ್ ಬರ್ಪಿನೆನ್ ಮೋಕುಳು ತೂದು ಉಂದು ಬಡವುಗಾದ್ ಇಂಚೆನೇ ರಟ್ಟೊಣ್ದು ಬರ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಆಪಗ ಆಕುಳು– ನನ ನಮ ಪಾರಿಯೆರೆ ತೂಯಡಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ, ಮರ ಪತ್ತೊಲಿ ಅನ್ನಗ ಕೈತಳ್ ಹದತ ಮರಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಕುಸೆಲ್ ಮಳ್ಪುಗ, ದೇವೆರೆ ಉಂದೆಟ್ ಕಡೆ ಪಾಡೆ ಅಂದ್‌ದ್, ಮೆಗ್ಯಡ ಈ ಉಂದೇ ಗಾಡಿದ ಅಡಿಟ್ ಕುಳ್ಳುಲ, ಯಾನ್ ಕಣಕ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ನಿನನ್ ದೆಂಗಾವೆ. ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಆಪತ್ತ್ ಕಾಲೊಡು ಅತಿಧೈರ್ಯ ಬೋಡು ಇನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಧೈರ್ಯ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಈ ಕುಡರಿ ಪತ್ತೊಣ್ದು ಉಂತುವೆ. ದೇವೆರ್ ಯೆನ ಕೈ ಬುಡಯೆ, ಆಯೆನೇ ನಮನ್ ಕಾಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಮಸರೊಡು ತುಲ್ಲು ತುಲ್ಲುದು ಅಂಚೆನೆ ಮಳ್ತೆ.

ಆಪಗ ಒಂಜಿ ಚೆನ್ನನಾಯಿ ದುಂಬು ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೆಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ನಗ ಇಂಬೆ ಕುಡರಿ ಬೇರ್‌ದ್ ಐತ ನಡು ನೆತ್ತಿಗ್ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್ ದೀಯೆ. ಇಂಬ್ಯ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಅವು ಬೂರುದು ನೆಲ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈತಾನಗ ಪಿರವುಡು ಇತ್ತಿನವು ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇಂಬ್ಯ ಕೈತ ಪೊಟ್ಟೆಡ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಕೈಟಿತ್ತಿ ಕುಡರಿ ತಾಲ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಆಯೆ ಧೈರ್ಯ ತಪ್ಪಂದೆ ರಡ್ಡ್ ಕೈಟಪ್ಪ ಐತ ಜಮೆರಿಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ನೂಕಿಯೆ. ಬಾಯಿ ಮಳ್ತಿಜೆ, ಬುಳ್ತಿಜೆ, ಆರ್ ಮುರ್ಯ ಪಾಡಿಜೆ, ತಾನ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯೆಡ ಮೆಗ್ಗ್ಯ ಲಕ್ಕೊಣ್ದು ಬರುವೆ, ಆಪಗ ಉಂದು ಯೆನನ್ ಬುಡುದು ಅಯ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರಿಯೆರೆ ಈಯಾವು. ಕೆರ್ಪುಂಡಲಾ ತಿನ್ಪುಂಡಲಾ ಯೆನನೇ ತಿನಡ್ ಯೆನ ಮೆಗ್ಗೆ ಬದ್‌ಕಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಮನೀತಿಜೆ. ಆಂಡ ಚೆನ್ನನಾಯಿಡ ತನ್‌ಕ್ ತೀರಿನಾತ್ ಪೊಂಬರ್ಗಿಯೆ. ತನ ಕೈಚಳಕ್, ತನ ಬಲ ಇತ್ತಿನಾತ್ ತೂಪಾಯೆ.

ಆಂಡ ಮೆಗ್ಯಗ್ ರಾಶಿ ದುಃಖ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಯೇವು ದೆಪ್ಪುಡೇ ಇತ್ತೆ. ಆಯೆ ದಿಕ್ಕನೇ ಲಕ್ಕೊಣ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಡರಿ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ತನಕ್ ಬಲ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಬೇರ್‌ದ್ ಐತ ನಡ್ಪುಲುಗು ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್ ದೀಯೆ. ಯೇತ್ ಪಣ್‌ಂಡಲಾ ಕಿನ್ನಿ ಆಣ್ ಅತ್ತಾ? ಇಂಬ್ಯ ಪೆಟ್ಟ್ ಐಕ್ ಈಯಯಿಜಿ. ಅಪಗ ಅವು ಆಯನ್ ಬುಡ್ದು ಇಂಬ್ಯನ್ ಗಿಡಿಯಾವೊಣ್ದು ಬನ್ನಗನೇ ಪಲಯೆ ಅವ್ವೇ ಕುಡರಿ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಐತ ಮಂಡೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್ ದೀಯೆ. ಕೂಡ್ಲೆ ಅವುಲಾ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಅರೆಜೀವ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಜೀವ ಪೋನೆಂಗೆ ಹಾಕ್‌ದ್ ಕೆರಿಯೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ಈ ಆಣುಳು ಐಕುಳೆ ಬಾಯಿ, ಕೂಲಿ, ಉಗುರು, ಜಮೆರಿ ಮಿನಿ ತೂದು

ಅಶ್ಚರ್ಯ ಪಡೆಯೆರ್. ದೇವೆರ್ ನಮ ಕಡೆಟ್ ಉಪ್ಪಂದೆ, ನಮ ಉಂದೆಕುಳೆನ್ ಕೆರಂದೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ವಡ ಇತ್ತೆ ಉಂದೆಕುಳು ನಮನ್ ಈ ಕೂಲಿಡ್ ಅಗ್ಗಿ ಅಗ್ಗಿದ್ ತಿನ್ತ್ವ. ನಮ ನೆತ್ತೆರ್ ಪರ್ತ್ವ, ದೇವೆರ್ ನಂಕ್ ಕೈಕೊರಿನೆಡ್ದ್ ಈ ಕೆಲಸ ಆಂಡ್. ಅಂದ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಪುಗರಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಐಕುಳೆ ಪುಣನ್ ಗಾಡಿಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಊರುಗು ಕಣತೆರ್. ಊರುದಾಕುಳು ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಬೆದೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿ ತೂಯಿನಾಕುಳು ಈ ಜೋಕುಳೆ ಧೈರ್ಯೊಗು ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಇನಾಮು ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಂದೆಡ್ದ್ ಆಕುಳು ಪೊರ್ಲುಡು ದಿನ ದೆತ್ತೊಣ್ದಿತ್ತೆರ್.

ಈ ಕಥೆನ್ ಓದು ಯೆನ ಪ್ರಿಯರೇ, ತೂಲೆ ದೇವೆರೆ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಬೇರೂರುದುಪ್ಪುನಾಕುಳೆನ್, ಆಯ ಮಿತ್ತ್ ಭರವಸ ದೀಪಿನಾಕುಳೆನ್ ಅಯೆ ಯೆಂಚ ತಾಂಕುವೆ ವಾ ತರೊಟು ಕೈ ಕೊರ್ಪೆ ಇನ್ಪಿನವು, ಈ ಯೆಲ್ಲ್ಯ ಜೋಕುಳೆ ಕಥೆಡ್ದ್ ಗೊಂತಾಪುಂಡು. ಆಕುಳೆ ಪ್ರಾಯದಾನೆ? ಆಕುಳು ಮಳ್ತಿ ಕೆಲಸ ದಾನೆ? ಪದ್‌ರಾಡ್ ವರ್ಸದ ಅಣ್ ರಡ್ಡ್ ಚೆನ್ನನಾಯಿಳೆನ್ ಕೆರಿನವು ಉಂದು ಯೆಂಚಿತ್ತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ ಉಂದು ಆಯ ಸ್ವಂತ ಬಲೊಡ್ದು ಆಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣೊಲ್ಯಾ ಬಲ್ಲಿ ಆಯಗ್ ಉಂದೆಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ಧೈರ್ಯ ಮಿನಿ ಮಾತಲಾ ದೇವೆರ್ ಕೊರಿನೆಡ್ದ್ ಈ ಕೆಲಸ ಆಂಡ್. ಈ ಆಣುಳು ತನುಕುಳೆ ಆರಭಾರ ಮಾತಲಾ ದೇವೆರೆಗ್ ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರ್ದು ಆಯ ಮಿತ್ತ್ ಬರವಸ ದೀದ್ ನಂಬಿಯೆರ್. ಐಡ್ದಾವರ ದೇವೆರ್ ಆಕುಳೆನ್ ಒಂಜಿ ಆಯುಧೊ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ತಾನೇ ಈ ಚೆನ್ನನಾಯಿಳೆನ್ ಕೆರಿಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊಣೊಡಾಪುಂಡು. ದೇವೆರೆನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಆಯ ಮಿತ್ತ್ ಭರವಸ ದೀದ್ ನಂಬುನಾಯ ಕೈನ್ ಆಯೆ ಯೇನಿತ್ಯೇನಿಗ್‌ಲಾ ಬುಡ್ಪುಜೆ. ಉಂದು ನಿಜನೇ ಸೈ. ಈ ಕಥೆಲಾ ಉಂದೆಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಪಣ್ಪುಂಡು.

ಅಂಚಾದುಪುನೆಡ್ದ್ ನಮಲಾ ಈ ಲತ್ತ್ ಪ್ರಾಯದ ಜೋಕುಳೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ವಿಶ್ವಾಸ ದೀದ್ ಆಯ ಕೈ ಬುಡಂದೆ ಉಪ್ಪುಗ. ಯೆಂಚಿತ್ತಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟ್‌ದ ಕಾಲೊಡುಲಾ ಆಯನೇ ನೆನೆತೊಣ್ದುಪ್ಪುಗ. ಆಪಗ ಆಯೆ ನಮ ಮಿತ್ತ್ ದಯ ದೀದ್ ಆಕುಳೆನ್ ಒರಿತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ನಮನ್‌ಲಾ ಒರಿತ್ ಪತ್ತೆ. ಉಂದು ನಿಶ್ಚಯ. ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬಿನಾಯೆ ಶೆಟ್ಟಿನವು ಇಜ್ಜಿ, ಭೂತೊನು ನಂಬಿನಾಯೆ ಬಾಳಿನವು ಇಜ್ಜಿ. ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬೊಡು ಇನ್ಪಿನೆಕ್ ಈ ಗಾದೆ ಒಂಜಿ ಬುನಾದಿ. ಈ ಜೋಕುಳೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಾಕುಳು ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಇನಾಮು ಕೊರಿನೆಡ್ದ್ ಆಕುಳು ಕುಂದೆಲ್ ದಾಂತೆ ಸಂತೊಷೊಡು ಬದ್‌ಕಿಯೆರ್.

[A/1441 pp. 1-6]

‘ಬಡ ವಿಧವೆಯೂ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕೊಂದ ಮಕ್ಕಳದೂ’ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನೀತಿಕಥೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಡ ವಿಧವೆಯಿದ್ದಳು, ಅವಳಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಮತ್ತು ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಅವಳಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅವರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಬಹಳವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ ತಪ್ಪುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಅಡುಗೆಗೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಗ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತರಲು ಕೈಗಾಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು. ತಮ್ಮನಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಯಿತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯ ಕಾಣಸಿಕ್ಕಿತು. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಮುನ್ನಡೆದರು. ಗಾಡಿ ತುಂಬಿಸಿದರು. ಚಳಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಏನೂ ಸಿಗದೆ ಹಸಿವು ಜಾಸ್ತಿ. ಹಾಗೆ ಇವರನ್ನು ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿದ ಎರಡು ತೋಳಗಳು ಓಡಿಬಂದವು, ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಓಡಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ಏರಲು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮರವೂ ಇಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಣ್ಣನು ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿ ತಮ್ಮನನ್ನು ಗಾಡಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿದ, ತಾನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತನು. ತೋಳವೊಂದು ಓಡಿಬಂದು ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ವೇಳೆ ಈತ ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ಅದರ ತಲೆಗೆ ಬಡಿದ, ಅದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ತೋಳ ಓಡಿಬಂದು ಈತನ ಕೈ ಕಚ್ಚಿತು, ಕೊಡಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಆದರೂ ಈತ ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಹಿಂದೆ ದೂಡಿದ, ಕೂಗಲಿಲ್ಲ, ಸದ್ದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಸದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ಎದ್ದು ಬರುತ್ತಾನೆ, ಆಗ ಇದು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆತನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದೀತು ಹಾಗಾಗಬಾರದು, ಕೊಂದರೂ ತಿಂದರೂ ತನ್ನನ್ನೇ ಹೊರತು ತಮ್ಮ ಬದುಕಲಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಹೋರಾಡಿದ. ಆದರೆ ತಮ್ಮನೂ ತಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಕೊಡಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಏಟು ಹೊಡೆದ, ಆ ಹೊಡೆತ ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅದು ಈತನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಲು ಹೊರಟಿತು, ಅಣ್ಣ ಕೊಡಲಿ ಹಿಡಿದು ಅದರ ತಲೆಗೆ ಏಟು ಹಾಕಿದ. ಹೀಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂದರು. ದೇವರ ದಯವೆಂದು ನಂಬಿದರು. ತೋಳಗಳ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಊರಿಗೆ ತಂದರು, ಊರಿನವರು ಅವರ ಸಾಹಸವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ಕಥೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಿಶನರಿಗಳ ಇಂತಹ ಬರವಣಿಗೆಯ ಉದ್ದೇಶ–ಆನ್ವಯಿಕತೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಗೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿದೆ. ‘ಓದು ಯೆನ ಪ್ರಿಯರೆ’ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಬರೆದು ಮುದ್ರಿಸಲು ಇರಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗಾದೆಗಳ ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕಥೆ ಯಾವುದೋ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಯ ಕಥೆಯ ಭಾಷಾಂತರದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

೪೩. ದುರ್ಬುದ್ಧಿದ ಕಂಡಣ್ಯನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ತಿ ಬೊಡೆದಿನವು

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಪಾಕ ಮಂದೆ ಅಮಲ್ ಪರ್ಪಿನಾಕುಳು ಇತ್ತೆರ್. ಅಕುಳು ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಗಡಂಗ್‌ಡ್ ಒಟ್ಟುಗು ಕೂಡ್ದು ತನುಕುಳೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಕಳಿ, ಗಂಗರ ಪರಿಯೆರ್. ಇಂಚ ಪರಿನೆಡ್ದ್ ಆಕುಳೆಗ್ ಅಮಲ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಪಗ ಆಕುಳು ಊರು ಪರವೂರುದ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರ್‌ನಗ ತನುಕುಳೆ ಬೊಡೆದಿಯಾಡ್ಲೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಕುಳೆ ಗುಣ ನಡತೆದ ಸಂಗತಿನ್ ಒಂತೆ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಆಪಗ ಆಕುಳೆಡ್ ಒರಿ ಯೆನ ಬೊಡೆದಿ ಯೆಂಚಲಾ ಯೆಡ್ಡೆಂತಿನಾಳ್. ವಾ ಪೊರ್ತುಡುಲಾ ಆಳೆ ಮೋಣೆಡ್ ಸಂತೋಷನೇ ಉಂಡು. ಯಾನ್ ಅಳೆಗ್ ಯೇತ್ ರಗಳೆ, ಯೆಂಚಿತ್ತಿ ಉಪದ್ರ ಕೊರ್‌ಂಡಲಾ ಆಳ್ ಈತ್‌ಲಾ ಕೋಪ ಮಳ್ಪುಜಳ್, ಪರೊಂಚೊಣುಜಳ್. ಇತ್ತೆ ನಡೀರ್ಲ್ ಕರಿಂಡತ್ತಾ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ನಮ ಪೋದು, ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಉಣೊಡು, ಈ ಬೇಗ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಳ್ಪುಲ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್‌ಂಡ ಈತ್‌ಲಾ ಅಡ್ಡಿ ಸಡ್ಡಿ ಪಾತೆರಂದೆ, ಅತ್ತ್‌ಡ ಪುಡ್ತರೊಣಂದೆ, ಸಂತೋಷೊಡು ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬಳಸುವಳ್ ಅಂದೆ. ಆಪಗ ಬೇತೆದಾಕುಳು ಇಂಬ್ಯ ಪಾತೆರ ನಂಬಂದೆ, ಉಂದು ಸುಳ್ಳು, ಈ ಪೊರ್ತುಡು ನಮಂಚಿತ್ತಿನಾಕುಳು ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬಳಸ್‌ಲ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್‌ಂಡ ನರಮಾನ್ಯ ಜಾತಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನಾಯಗ್ ಕೋಪ ಲಕ್ಕಂದೆ ಕುಳ್ಳಂದ್ ಆಳ್ ಬಾಯಿಡ್ ಪಾತೆರಿಜಳ್‌ಡಲಾ ಮನಸ್‌ಡ್ ಗುಸು ಗುಸು ಇನ್‌ಂಬು ಅಂದೆರ್. ಐಕ್ ಅಯೆ-ನಿಕುಳು ಯೆನ ಪಾತೆರ ನಂಬುಜರತ್ತಾ? ಅಂಚಾಂಡ ಇತ್ತೆನೇ ಪೋದು ತೂಕ ಅಂದೆ. ಅಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆವು ಅಂಚೆನೇ ಮಳ್ಪುಗ ಅಂದ್‌ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಸೀದ ಆಯ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ಅಮಲ್ ಯೇರಿನಾಕುಳು ಪಾತೆರು ತರ, ನಡಪು ನಡಕೆ, ಉಂದು ಮಾತೆರ್ಲಾ ತೂಯಿನವು. ಅವ್ವೇ ಲೆಕ್ಕ ಮೋಕುಳುಲಾ ಪೋಯೆರ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಟ್ಟಿಕೂಡ್ಲೆ ದುಂಣ ಪಾತೆರ್‌ಯೆರ್. ಕತ್ತೆ ಅರೆದು ಲೆಕ್ಕನೆ ತೆಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಚಾಕ್ರಿದಾಳ್- ಈತ್ ಗೌಜಿ ಮಳ್ಪುನಾಕುಳು ಯೇರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತೂವೆರೆ ಲಕ್ಕೊಣ್ದು ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಳ್. ಆಳೆಡ ಅಮ್ಮ ಓಳು ಉಳ್ಳೆರ್ ಅನ್ನಗ ಕೋಣೆಡ್ ಜೈದೆರ್ ಇಂದಳ್. ಒರಿ ಆರೆನ್ ಮೆನಿಪುಲ ಅಂದೆ. ಅಳ್ ಪೋದು ಮೆನಿತಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಮೋಳು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಪು ಪತ್ತೊಣ್ದು ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಳ್. ಆಕುಳೆನ್ ತೂದು ಸಂತೊಷ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಕೊರ್ದು ಸಲಾಂ ಮಳ್ತಳ್. ಆಪಗ ಆಳೆ ಕಂಡಣ್ಯೆ- ಯೆಂಕುಳು ಈತ್ ಜನಲಾ ಉಂಡಿಜ. ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಜೋರು ಬಡವು ಉಂಡು, ಪಕ್ಕನೆ ಒಂಜಿ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಳ್ಪುಲ ಅಂದೆ.

ಕೂಡ್ಲೆ ಆಳ್ ಉಳಯಿ ಪೋದು ತನಡ್ದ್ ತೀರುನಾತ್ ಬೇಗ ಯೆಡ್ಡೆ ರಿತಿತ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಳ್ತಳ್. ಬೊಕ್ಕ ಬಟ್ಟಲ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ತೊರತ್‌ದ್ ಗುತ್ತಳ್. ರಡ್ಡ್ ಚೆಂಬು ನೀರ್ ಕೊರ್ದ್ಯ ಅಟ್ಟಿಲಾಂಡ್ ಉಣಿಯೆರೆ ಲಕ್ಕ್‌ಲೆ ಇಂದಳ್. ಆಕುಳು ಕುಂಟು ಅಂಗಿ ಕಳೆ ದೀದ್, ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕೊಣ್ದು ಬರ್ಪಿನೆತ್ತ ಉಳಯಿ, ಮೋಳು ಬಟ್ಟಲ್ ಸಾಲ್‌ಡ್ ದೀದ್ ನುಪ್ಪು ಬಳಸಿಯಳ್. ಅಕುಳೆಗ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರೆ ಮಣೆ ದೀಯಳ್. ಆಕುಳು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಣಿಯೆರೆ ಕುಳ್ಳುದು ಉಂಡೆರ್. ದುಂಬು ಬಳಸಿನವು ಉಂಡುದು ಆನಗ ಮಗ್ತೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಕಜಿಪು ರೊಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಿನಿ ಬಳಸಿಯಳ್. ಆಕುಳು ಬೊಡ್ಚಿ ಈಯವು ಅನ್ನಗ, ಮೋಳು ಒತ್ತಾಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಲೆ ತಿನ್ಲೆ ಉಂದು ಮೆಯಿಕ್ ಬಲ ಕೊರ್ಪಿನವು, ಬಂಜಿಡ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಕರವುಂಡು, ನಿಕುಳು ಜಾಕಿನ ಮಳ್ಪಡೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಳಸಿಯಳ್. ಆಕುಳೆಡ್ ಒರಿ ಅಮಸರೊಡು ಉಣ್ಪಿನೆನ್ ತೂದು ಮೋಳು ಅಮಸರ ಮಳ್ಪಡೆ ಸೌಕಾಶೊಡು ಉಣ್ಲೆ, ಉಪ್ಪು ಮುಣ್ಚಿ ಬೋಡಾಂಡ ಪಣ್ಲೆ. ಅಸರ್ ಮಿನಿ ಉಂಡುಡ ಅಳೆ ಕೊರ್ಪೆ ನಿಕುಳು ಅಪರೂಪೊಡು ಬತ್ತಿನಾಕುಳು, ನಿಕುಳು ಬತ್ತಿನವು ಮಲ್ಲ ಸಂತೋಷ ಅಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಪಾತೆರಿಯಳ್. ನಟ್ಟನಡೀರ್ಲ್‌ದ ಪೊರ್ತುಡು ಅಳೆಗ್ ಈತೀತ್ ದಣಿಕೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಆಲೆ ಮೋಣೆಡ್ ತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿಕೆನೇ ಉಕ್ಕರೊಣ್ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಹೊರ್ತು ಯೆಣ್ಮೆದ ಯೇಳ್ ಭಾಗದಾತ್‌ಲಾ ಕೋಪ ಕರ ಕರಿ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಿಜಿ.

ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಣಸ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಲಕ್ಕಿ ಮಿತ್ತ್ ಆಳ್ ಆಕುಳೆಗ್ ಕೈದೆಕ್ಕಿಯೆರೆ ನೀರ್ ಕೊರಿಯಳ್. ಮಡೆ ಬಟ್ಟಲ್ ಮಾತಾ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ದೀಯಳ್. ಮಣೆ ಕಳೆದ್ ಒತ್ತರೆ ದೀದ್ ಮಡೆ ಅಡಿತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಚಾವಡಿದ ಕಸ ಕಜವು ಅಡಿತ್‌ದ್ ಆಕುಳು ಜೆಪ್ಪೆರೆ ಪಜೆ ತರೆತಡಿಕ್ ತಲೆಂಬು, ಅಡಿಕ್‌ಗ್ ಕುಂಟು, ಪೊದೆಪೆರೆ ಮಂದೆರಿ ಮಿನಿ ಕೊರಿಯಳ್. ಬೊಕ್ಕ ಉಳಯಿ ಪೋದು ಒಂಜಿ ಹರಿವಾಣೊಡು ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಳು, ಪುಗೆರೆ ಮಿನಿ ಕಣತ್ ದೀದ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನ್ಲೆ ಅಂದಳ್. ಆಕುಳು ಆವು ಅವು ತಿನ್ಪ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಜೆಟ್ ಕುಳ್ಳೊಣ್ದು ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿಂದೆರ್.

ಆಪಗ ಆಕುಳೆಡ್ ಒರಿ ಒಂತೆ ಅಪ್ಪಂತೆ ಅದಿತ್ತಿನಾಯೆ ಆಳೆಡ– ಅಮ್ಮಾ ಯೆಂಕುಳು ಬಜೀ ಪಟಿಂಗೆರ್, ಯೆಂಕುಳೆ ಬುದ್ಧಿಗ್ ಮೂಜಿ ಕಾಸ್‌ಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ. ಇಂಚೀ ದುರ್ಬುದ್ಧಿದ ಜನೊಕುಳೆನ್ ಈರ್ ಈತ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಮೆಚ್ಚಾವೆರೆ ಯೆಂಚ ಕಲ್ತೊಂಡರ್. ಇಂಚಿ ಸುಗುಣ ಯೆಡ್ಡೆ ಬುದ್ದಿ, ಈರೆಗ್ ಯೇರ್ ಕಲ್ಪಾಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಶ್ಚರ್ಯೊಡು ಕೇಂಡೆ. ಐಕ್ ಆಳ್ ಯಾನ್ ಮದ್‌ಮೆ ಆನಗ ದೇವೆರೆ ಮನಸ್ ಯೆಂಚ? ಆಯ ಚಿತ್ತ ದಾನೆ? ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡಿಜಿ. ಆಂಡ ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಐಕ್ ಒಳಗಾದುಳ್ಳೆ. ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಯೆಂಚಲಾ ಪೊಸ ಪೊಂಜೋವೇ ಸೈ. ಯೆನ ಕಂಡಣೆ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಬುಡಂದೆ, ಐಟೇ ಗಟ್ಟಿ ಆದುಪ್ಪುವೆರ್ದ್ಯ ಅಕುಳು ಸೈತಿ ಮಿತ್ತ್ ನರಕನೇ

ಬಗೆವುಂಡು. ಉಂದು ಯೆಂಕ್ ಸಜ್ಜಿಡ್ ಗೊಂತುಂಡು. ಐಡ್ದಾವರ ಆಕುಳು ಈ ಲೋಕೊಡು ಉಪ್ಪುನೆಂಗೆ ಆಂಡಲಾ ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡು ಉಪ್ಪಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ದಾಲಾ ಒಂಜಿ ಕರಕರಿ ಕೊರಂದೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ಪುವೆ ಅಂದಳ್.

ಅಂಚ ಪಂಣಗ ಆಲೆ ಕಂಣ್‌ಡ್ದ್ ನೀರ್ ಜತ್ತೊಣ್ದು ಪೋಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿ ನರಮಾನಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಆಕುಳೆ ಕೂಟ ಬುಡುದು ಮನಸ್ ತಿಂಗ್ಯಾದ್ ಸತ್ಯದ ಕೈತಾಂಗ್ ಅದುಪ್ಪು ದೇವೆರೆ ಪಾತೆರ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಆಯ ಕಡೆಕ್ ಶೇರಿಯೆ. ಆಳೆ ಕಂಡಣ್ಯಗ್ ಆಳೆ ಪಾತೆರ ಕೇಣ್‌ನಗನೇ ತೆಡಿಲ್ ಹಾಕಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಅಲ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರಿಯೆ. ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಮೆಯಿ ಮಾತ ಬೆಗರ್ ಪೋಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆ ಆಳೆ ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಂದಾ ಈ ಪಣ್ಪಿನವು ಸತ್ಯನಾ ಉಂದು ನಂಬೆರೆ ತಕ್ಕದ ಪಾತೆರನಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಆಳ್ ಅಂದಂದ್ ಉಂದು ಸತ್ಯನೇ ಸತ್ಯ ಅಂದಳ್. ಆಪಗ ಆಯೆ ತನ ಸ್ನೇಹಿತೆರೆ ಮೋಣೆ ತೂದು ಪಂಡಿನಿ: ಯಾನ್ ಇನಿ ನಿಕುಳೆಡೊಪ್ಪ ಕೂಡ್ದು ಪರಿನವು ಉಂದೇ ಕಡೆ ಸರ್ತಿ. ನನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಇಂಚೆನೆ ಮಳ್ಪಯೆ. ಉಂದು ಯೆನ ನಿರ್ಣಯ ಅಂದೆ. ಆನಿಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಆಕುಳು ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನೊಡು ಇತ್ತೆರ್, ಆಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್ ಪ್ರೀತಿ ಬೇತೆದಾಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಕುಳು ನೀರಾ ಪೇರಾ ಯೆಂಚ ಒಂಜೇ ಆದುಪ್ಪುಂಡಾ ಅಂಚೆನೇ ಇತ್ತೆರ್.

[A/1441 pp.7-12]

ಇಲ್ಲಿ 'ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯ ಗಂಡನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಿದ ಹೆಂಡತಿಯದು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀತಿಕತೆಯಿದೆ. ಒಂದೂರಲ್ಲಿದ್ದ ಹಲವು ಮದ್ಯವ್ಯಸನಿಗಳು ಒಂದು ದಿನ ಶೇಂದಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರವರ ಹೆಂಡತಿಯರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುವುದು, ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ತಾನು ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸದಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರುತ್ತಾಳೆ, ಕೋಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಇತರರು ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು, ಆಕೆ ತನ್ನ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ನಗುನಗುತ್ತಾ ಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಸ್ತು. ಇಲ್ಲಿನ ಆಶಯವು ಸಮಾಜದ ಒಳಿತಿನ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕತೆ– ಬರವಣಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಹಲವು ದೇಸಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಿಶನರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಮದ್ಯಪಾನದ ಕೆಡುಕಿನ ಬಗೆಗೆ ಜನರ ಮನಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದು ಈ ರೀತಿಯ ಮನಪರಿವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ತುಸು ಧರ್ಮವಿಚಾರದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅವುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಕೆ.ಟಿ.ಸಿ.ಪತ್ರಾಗಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಇವು ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತುಳುವಿನಲ್ಲೂ ಬಂದಿವೆ.

೪೪. ಕೃಷ್ಣರಾಯೆರೆ ಕಾಲೊಡು ನಡತಿ ಕಥೆ

ಪೂರ್ವೊಡು ಈ ಹಿಂದೂ ದೇಶೊನು ಕೃಷ್ಣರಾಯೆ ಇನ್ಪಿ ಅರಸು ಆಳೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯ ಕೈತಳ್ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಇನ್ಪಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಇತ್ತೆ. ಆಯೆ ಯುಕ್ತಿಡ್, ಉಪಾಯೊಡು, ಕುಸೆಲ್ಡ್, ತರತರತ ಚಮತ್ಕಾರ ಕೆಲಸೊಳೆಡ್, ವಿದ್ಯಬುದ್ಧಿಡ್, ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಡು, ಪಾತೆರ ಕಥೆಟ್ ಮಿನಿ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಗೆ, ದಿಕ್ಕ್ ದೇಶೊಡು ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಾಯೆ ಆದಿತ್ತೆ. ಇಂಚ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಕೃಷ್ಣರಾಯೆ ಅಪ್ಪಾಜಿನ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ಆಯ ಮಿತ್ತ್ ಪೂರ್ತಿ ನಂಬಿಗೆ ದೀಯೆ. ವಾ ಒಂಜಿ ಆಲೋಚನೆಗ್‌ಲಾ, ವಾ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸೊಗುಲಾ ಆಯನ್ ಕೂಡಾವೊಂಡೆ. ಇಂಚಾದಿತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಅವುಳು ಅಪ್ಪಾಜಿ ಒಂಜನೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆ ಅದಿತ್ತೆ.

ಇಂಚೆನೆ ಬಹುಕಾಲ ನಡತೊಂಡುಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ದಿನ ಅರಸು ಅಪ್ಪಾಜಿನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಆಯಡ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡೆ. ಒವು ಅಂದ್‌ಂಡ: ಜನೊಮರ್ಲೊ ಜಾತ್ರೆ ಮರ್ಲೊ– ಜನ ಮರ್ಲಾ ಜಾತ್ರೆ ಮರ್ಲಾ ಇನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಊರುಡು ಮಾತೆರೆ ಬಾಯಿಡ್‌ಲಾ ರೂಡಿ ಆದ್ ಉಂಡು. ಉಂದೆತ್ತ ಅರ್ಥ ಒರಿಯಗ್‌ಲಾ ತೆರಿಯುಜಿ, ಈ ಉಂದೆತ್ತ ಅರ್ಥ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪಣ್‌ಂಬನಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಆಪಗ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಕಾವಂದೆರೆಗ್ ಉಂದೆತ ಅರ್ಥ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕೊರೊಡು ಇನ್ಪಿ ಮನಸ್ಸ್ ಉಂಡುಡ ಯಾನ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಳ್ಪುವೆ. ಉಂದೆತ ಅರ್ಥ ಪತ್ತೊಲಿ ಅಂದೆ. ಬೊಕ್ಕ ಕೂಡ್ದಿ ಸಭೆ ಅಗತಿ ಮಿತ್ತ್ ಇಂಬೆಲಾ ಅರಸುಡ ಪಂಡ್ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆ. ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಉಂಡು ತಿಂದ್‌ದ್ ಜೆತ್ತೆ. ಅಪಗ ಅರಸು ತನಡ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರದ ಮಿತ್ತ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತೆ. ಉಂದೆನ್ ವಾ ದೃಷ್ಟಾಂತೊಡು ಅರಸುಗು ತೆರಿಪಾವೊಲಿ? ವಾ ಸಾದಿ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣ್‌ನಗ ಪಕ್ಕನೆ ಆಯಗ್ ಒಂಜಿ ಆಲೋಚನೆ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಒವು ಅಂದ್‌ಂಡ.

ಈ ಅಪ್ಪಾಜಿಗ್ ದಿಂಜ ಮಂದೆ ಚಾಕ್ರಿದಾಕುಳು ಇತ್ತೆರ್. ಆಕುಳೆಡ್ ಒರಿ ಕುರುಬೆ ಇತ್ತೆ. ಅಯ ಕೈ ಮೈ ತೋರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಭರ್ತಿದ ಆಳೆ, ತೂನಗ ದಿಂಡೆನೇ ಸೈ!. ಆಂಡ ಆಯಗ್ ನಡು ಪ್ರಾಯ ಕರಿನೆಡ್ದ್ ಮೈ ಮಾತ ನೆರಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕರೊಡಿದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉದ್ದ ರೋಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದತ್ತಂದೆ ಆಯೆ ಮಂದ ಬುದ್ಧಿದಾಯೆ. ಯೇತ್ ಪಣ್‌ಂಡಾ ಆತೇ ಮಳ್ಪೆರೆ ಪಿಂಬೆ ಹೊರ್ತು ಹೆಚ್ಚ ದಾಲಾ ಮಳ್ಪೆರೆ ಪಿನಯೆ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಈ ಕುರುಬನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಮೋಕೆಡ್ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಪಂಡಿನಿ: ಈ ಯೆಲ್ಲೆ ಮೂಡಯಿ ಬೊಳ್ಪುಗು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮುಂಡೊಗುಲಾ ಕೈ ಮೆಯಿಕ್‌ಲಾ ವಿಭೂತಿ ನಾಮ ಪಾಡ್ದ್

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾಲೆ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂಡು ಕೃಷ್ಣ ಮೃಗದ ಚರ್ಮಲಾ ಪತ್ತೊಂಡು ಪೋದು, ನಮ ಪಟ್ಣದ ಪಡ್ಡಯಿಡ್ ಉಪ್ಪು ಮಲ್ಲ ಗವಿಟ್ ಕುಳ್ಳೊಡು. ಅಂದ್‌ಂಡ ಯೆಂಚ ಕುಳ್ಳೊಡು? ಆ ಚರ್ಮೊನು ಪೀಂಕಣ್‌ದ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡೋಣೊಡು, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿದ ಮಾಲೆನ್ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂಡು ಆ ಕೈನ್ ಮೂಕುದ ಮಿತ್ತ್ ದೀವೊಣೊಡು. ನಿನ ಕಂಣ್ ಮಿತ್ತ್ ಬಾನೊನು ತೂವೊಡು. ಬಾಯಿಡ್ ರಾಮಾ ರಾಮಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೇವೊಡು, ಈ ಪೊರ್ತುಡು ನಿನನ್ ತೂವೆರೆಗಾದ್ ಅರಸುಲಾ ಯಾನ್‌ಲಾ ಪ್ರಜೆ ಕೂಡೊಂಡು ಬರ್ಪ. ಆಪಗ ಯೆಂಕುಳು ನಿನ ಮಂಡೆದ ಕುಜಲ್ ಮೈತ ರೋಮ ಒಡಿಪೆರೆ ಈಯವು. ನಿಕ್ಕ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಬೇನೆ ಆವು. ಆಂಡ ಈ ಆ ಬೇನೆನ್ ತಾಳ್ ತಡೆವೊಂಡು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚೊಂಡು ಕುಳ್ಳೊಡು. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ದುಂಬೇ ಪಂಡೆ. ಯಾನ್ ಪಂಡಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮಳ್ಪಂದೆ ಇತ್ತಂಡ ನಿನ ಬೆರಿಕ್ ಪಾಳೆ ಕಟ್ಟೊಣೊಡಾವು ತುವೊಣ್ಲ. ಯೆಡ್ಡೆ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಉಪ್ಪುಲ ಅಂದೆ. ಐಕ್ ಆಯೆ ಬುದ್ದಿ ಅಂಚೆನೆ ಮಳ್ಪುವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಒಪ್ಪಿಯೆ. ಕುಡ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಪಂಡಿನಿ: ತೂಲ ಈ ಯಾನ್ ಪಂಡಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮಳ್ತಡ ನಿಕ್ಕ್ ಮಲ್ಲ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಪುಗರಿಕೆ ತಿಕ್ಕು. ದೇವೆರೆ ಮೂರ್ತಿನ್ ತುಂಬೊಂಡು ಬಲಿ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕನೆ ನಿನನ್‌ಲಾ ದಂಡಿಗೆಡ್ ಕುಳ್ಳಾವೊಂಡು ತುಂಬೊಂಡು ಪೋವೆರ್. ನಿಕ್ಕ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಉಡಿಗೆರೆ ಕಾಣಿಗೆ ತಿಕ್ಕು. ನಿನನ್ ತೂವೆರೆ ಬತ್ತಿನಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಿಕ್ಕ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಳ್ಪೆರ್. ಆಕುಳು ದಾನೆ ಮಳ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಈ ಪೊಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉಪ್ಪೊಡು. ತಪಸ್ಸ್ ಮಳ್ಪುನಾಯೆ ಮಲ್ಲ ಋಷಿ ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರೊಡು. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ನೆನೆಪು ದೀವೊಣ್ಲ. ಒಂಜೆನ್‌ಲಾ ಮದತ್ರಡ ಅಂದೆ. ಇಂಬೆ ಆಯ ಪೋಡಿಗೆಗಾದ್ ಅವು ಆವು ಅಂದೆ.

ಬೊಕ್ಕ ಆ ಕುರುಬೆ ತನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಯೆಂಣಿನಿ: ಐಯ್ಯೋ ದೇವೆರೇ! ಇಂಚಿ ಇಕ್ಕಟ್ಟ್ ಯೆಂಕ್ ದಾಯೆಗ್ ಕೊರಿಯಾ? ಯೆನ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ಹೆಡ್ಡೆ ತಪಸ್ ಮಳ್ಪೆರೆ ಪಿನ್‌ಂಬೆನಾ ಯಾನ್ ಅಂಚಿತ್ತಿನಾಯನ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಕಂಣ್‌ಡ್‌ಲಾ ತೂತಿಜೆನೇ, ಕಂಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನೆನ್ ಮಳ್ಪೊಡಾಂಡೇ, ಯಾನ್ ಯೆಂಚ ಮಳ್ಪುಗೆ ಅಂದ್‌ದ್ ರಾಶಿ ಚಿಂತೆ ಮಳ್ತೆ. ಕುಡ ಆಯೆ ಒಂತೆ ಧೈರ್ಯ ಮಳ್ತ್‌ದ್– ಸೈತೆಡ ಸೈಪೆ ಬದ್‌ಕಿಯೆಡ ಬದ್‌ಕಿಯೆ. ಯೆಂಚಲಾ ಯೆಜಮಾನೆ ಪಂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಳ್ಪೊಡು ಉಂದು ಯೆನ ಋಣ. ಯಾನ್ ಬಲ್ಲಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಪಿನವು ಮರಿಯಾದಿ ಅತ್ತ್. ಯೆಜಮಾನಗಾದ್ ಯೆನ ಜೀವ ಪೋಂಡಲಾ ಪೋವಡ್ ಯಾನ್ ಅಂಚೆನೆ ಮಳ್ಪುವೆ. ಅಂದ್‌ದ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಳ್ತೊಂಡೆ.

ಅಂಚೆನೇ ಈ ಕುರುಬೆ ಮನದಾನಿ ಪುಲ್ಯಪುಲ್ಯಕೆಲೊಗು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೋಣೆಗ್ ಕೈ ಮೈಕ್ ವಿಭೂತಿ ಪಾಡೊಂಡೆ. ಬೊಕ್ಕ ಕೃಷ್ಣ ಮೃಗದ ಚರ್ಮ ಮಿನಿ ಪತ್ತೊಂಡು ಪೋದು ಅವೆನ್ ಪೀಂಕಣಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಳ್ಳೊಂಡೆ. ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾಲೆ ಪತ್ತೊಂಡು,

ಮೂಕುದ ಮಿತ್ತ್ ಮೂಜಿ ಬಿರೆಲ್ ದಿವೊಣ್ಬು ಮಲ್ಲ ತಪಸ್ಸಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತೆ. ತೂಯಿನಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆಯ ಭಕ್ತಿಗ್ ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಪೋವೊಡು, ಇಂಚೀ ತರೊಟು ಕುಳ್ಳೊಣ್ದಿತ್ತೆ. ಪ್ರದಾನಿ ಕುರುಬ ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋದು ಆಯೆ ಯೆಂಚ ಕುಳ್ಳುದೆ ದಾನೆ ಮಳ್ಪುವೆ ಇನ್ಪಿನೆನ್ ತೂಡ್ಡುದು ಅಳ್ತ್ ಸೀದಾ ಅರಮನೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಅವುಳು ಅರಸು ಯೆದ್‌ರ್ ಪೋದು ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಾಲೋಚನೆ, ಪಟ್ಣದ ಸುದ್ದಿ, ಊರುದ ಆದೇಚ ಮಿನಿ ಪಾತೆರಿಯೆರ್.

ಆಪಗ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತುದು, ಐಯ್ಯಾ ಇನಿ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸುದ್ಧಿ ಉಂಡು, ಉಂದು ತನುಕುಳೆ ದಾನ ಧರ್ಮ ಪರೋಪಕಾರದ ಪುಣ್ಯೊಡ್ದಾದ್ ಆಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತೆರ್ಯೊಣುವೆ. ತನುಕುಳೆ ಸತ್ಯ ನೀತಿ ದೇವೆರೆ ಕೈತಡೆಗ್ ಯೇರ್‌ಂಡ್. ನಿಕುಳೆ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ದೇವೆರೆ ಯೆದ್‌ರ್ ಬೈಲಾಂಡ್. ಐಡ್ದಾವರ ದೇವೆರ್ ತಾನೇ ತನುಕುಳೆ ಮಿತ್ತ್ ದಯ ದೀದ್ ಬತ್ತೆನಾ ಅತ್ತ್‌ಡ ತನ ಭಕ್ತೆರೆಡ್ ಒರಿಯನ್ ಕಡಪುಡಿಯೆನಾ, ಉಂದು ಯಾನ್ ಪಿನಯೆ, ಆಯೆ ಆಕಾಶೊಡ್ದು ಬತ್ತೆನಾ, ದೇವೆರೆ ಲೋಕೊಡ್ದು ಬತ್ತೆನಾ, ಭೂಮಿ ಉಡೆದ್ ಮೂಡಿಯೆನಾ, ಉಂದು ಆಯಗೇ ಗೊಂತು!. ನಮ ಪಟ್ಣೊಗು ಒರಿ ಮಲ್ಲ ಋಷಿ ಬೈದೆ. ಆಯೆ ತೂನಗ ಋಷಿಕುಳೆ ಒರು ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಯಾನ್ ಋಷಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಆಂಡ ಆಯ ಮೂಲ ಮುದೆಲ್ ಯೆಂಕ್ ಗೊಂತಿಜಿ. ತೂಲೆ ನಮ ಪಟ್ಣದ ಪಡ್ದಯಿ ಒಂಜಿ ಗುಡ್ಡೆ ಉಂಡತ್ತಾ? ಆ ಗುಡ್ಡೆದ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಗವಿ ಉಂಡು. ಆ ಗವಿಟ್ ಆಯೆ ವಾಸ ಮಳ್ತೊಣ್ದುಳ್ಳೆ. ಆಯೆ ವಾ ತರತಾಯೆ! ಈ ಲೋಕದ ಸುಖ ಭೋಗ ಮಾತೆನ್‌ಲಾ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬುಡುದು, ಮಿತ್ತ ಲೋಕದ ಸಾದಿ ಪತ್ತಿನಾಯೆ, ಅನ್ನ ಆಹಾರ ಬುಡುದು ಫಾಳಿ ಆಹಾರ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಉಳ್ಳೆ. ಮಾನ್ಯಡ ಮನಿಪುಜೆ, ಪಕ್ಷಿಡ ಪಾತೆರುಜೆ. ಆಯೆ ಇಡೀ ದಿನ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ದೇವೆರೆ ಧ್ಯಾನ, ಆಯ ಸ್ಮರಣೆ ಮಳ್ತೊಣ್ದುಳ್ಳೆ. ಇಂಚೀ ಮಲ್ಲ ತಪಶಿಳೆ, ಇಂಚೀ ಮಹಾತ್ಮಿಕೆರೆ ಭೇಟಿ, ನರಪುರಿಕುಳೆಗ್ ತಿಕ್ಕುನವು ಕಷ್ಟ. ಉಂದು ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ಭಾರೀ ಪುಣ್ಯ ಮಳ್ತಿನಾಯಗೇ ಉಂದು ದೊರಕುಂಡು ಹೊರ್ತು ಸಾಧಾರ್ಣದಾಯಗ್ ಯೆಂಚಲಾ ದೊರಕಂದ್. ಪೂರ್ವೊಡಿತ್ತಿ ಭಕ್ತಿದ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಅರಸುಳು, ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಮಿನಿ ಇಂಚೀ ದೇವ ದೂತೆರೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆವೊಣ್ದು ರಾಜ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದೆರ್. ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆ ಬುದ್ಧಿ ಜ್ಞಾನ ಮಿನಿ ಯೇರೊಣ್ದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚೀ ಅಶೀರ್ವಾದದ ಬಲೊಟು ಅರಸುಳೆನಾಕುಳು ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೀರ್ತಿ ಮಿನಿ ಪಡೆದ್, ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡು ರಾಜ್ಯ ಆಳೊಣ್ದಿತ್ತೆರ್. ಆಕುಳೆ ಮಿತ್ತ್ ವೈರಿಳೆ ಕಂಣ್, ಆಕುಳೆ ಬೆಂಗ್ ಇತ್ತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಬೇತೆದಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೋಕುಳೆನೇ ಆರ್ಯೆಸೊಣ್ದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಸಂಗತಿ ಇಂಚ ಉಂಡು. ಐಡ್ದಾದ್ ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಕರ್ತವೆರೆ ಸಂನಿಧಾನದ ಯೆದ್‌ರ್ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಣುನಿ: ನಮಲಾ ಈ ಮಲ್ಲ ಋಷಿ ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋದು ಆಯ ಪಾದ

ಸೇವೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್, ನಂಕ್ ಬೋಡಾಪಿನೆನ್ ನಟ್ಟೊಣುಗ, ಅಂಚ ಮಳ್ತಡ ನಮಲಾ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದಾಕುಳಾದ್ ಮಹಾ ಸುಖ ಸಂತೋಷೊಡು ರಾಜ್ಯ ಆಳೊಣ್ಬು, ಕಡೇಕ್ ಮೋಕ್ಷ ಲೋಕೊಗು ಶೇರ. ಉಂದು ಯೆನ ಆಲೋಚನೆ ನನ ಕರ್ತವೆರೆ ಚಿತ್ತ.

ಆಪಗ ಅರಸು– ಅಪ್ಪಾಜ್ಯೇ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ನಿನ ಆಲೋಚನೆಲಾ ಯೆನ ಆಲೋಚನೆಲಾ ಒಂಜೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಇನಿ ಮಾತ್ರ ಅವು ಬೇತೆ ಅಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣುವನಾ? ಇಜ್ಜಿ ಇಜ್ಜಿ ನಮ ಆಲೋಚನೆ ಒಂಜೇ ಸೈ. ಬೊಕ್ಕಲಾ ಈ ದಾನೆ ಪಣ್ಪು, ಬಾಗ್ಯ ಬರ್ಪುಂಡು, ಸುಖ ಸಂತೋಷ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಮೇಲ್‌ಗ್ ಪರಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಪುಂಡು ಇನ್ಪ. ಉಂದೆನ್ ಯೇರಾಂಡಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಇನ್ಪಿನಾಯೆ ಉಪ್ಪೆನಾ? ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ನಮ ಅಡೆಗ್ ಪೋವೊಡು, ಆ ಋಷಿ ಬೇಟಿ ಮಳ್ಪೊಡು. ಆಯಡ್ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆವೊಣೊಡು. ಐಕಾದ್ ಇತ್ತೆ ಇಡೀ ಪಟ್ಣ ಪೇಟೆ ಒರ್ಮೆಲಾ ಡಂಗುರ ಸಾರ್ಯವೊಡು ಅಂದೆ. ಅರಸು ಅಪ್ಪಣೆದ ಪ್ರಕಾರ ಡಂಗುರ ಸಾರ್ಯಾಯೆ. ಆಪಗ ಇಡೀ ಊರುಗು ಊರೇ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಅರಸು ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೂಡಿಯೆರ್. ಅರಸು, ಪ್ರಧಾನಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪಾಲಕಿ ಪತ್ತಾವೊಣ್ಬು ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯ ಉರಿಪಾವೊಣ್ಬು, ಪ್ರಜೆ ಕೂಡೊಣ್ಬು, ತನುಕುಳು ಬೊಳ್ಳಿ ಕುದ್ರೆಳೆಡ್ ಕುಳ್ಳೊಣ್ಬು, ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಬಿರ್ದ್‌ಡ್ ಆ ಗವಿತಡೆಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ಅಡೆಗ್ ಪೋದು ತೂನಗ ಆ ಕುರುಬೆ ಗವಿತ ಉಳಯಿ ಕೃಷ್ಣ ಮೃಗತ ಚರ್ಮ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಳ್ಳೊಣ್ಬು ಮೂಕುದ ಮಿತ್ತ್ ಮೂಜಿ ಬಿರೆಲ್ ದೀದ್ ಕಂಣ್‌ಳೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಬಾಯಿಡ್ ಮಣ ಮಣ ಇನ್ಪೆ. ಆಯೆ ಪಣ್ಪಿನವು ಸಮೊಟು ಕೇಣುಜಿ. ಭಾರಿ ಸಭೆ ಕೂಡಿನೆಡ್ದ್ ಗೌಜಿ ಹೆಚ್ಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೋಕುಳೆ ಗೌಜಿಡ್ದಾದ್ ಅಯೆ ಪಣ್ಪಿ ಪಾತೆರದ ಅರ್ಥಲಾ ತೆರಿದ್ ಬತ್ತಿಜಿ.

ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅರಸು ಅಯನ್ ತೂಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಇಂಬೆ ಮಲ್ಲ ಋಷಿ ದೇವರೆ ಲೋಕೊದ ನರಮಾನಿ, ಇಂಬ್ಯ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ನನ ಒರಿ ಇಜ್ಜೆ ಇಂಬೆನೇ ಮಲ್ಲಾಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಘಟ್ಟಿಡ್ ನಂಬಿಯೆ. ಐಡ್ದಾದ್ ಆಯೆ ಪುಚ್ಚೆದ ಕೈತಳ್ ಇತ್ತಿ ಯೆಲಿತ ಲೆಕ್ಕನೆ ಆದ್ ಪೋಯೆ. ಅಂಚೆನೆ ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ಭಯ ಭಕ್ತಿಡ್ ತಗ್ಗೊಣ್ಬು ಬಗ್ಗೊಣ್ಬು ಹಗುರೊಡು ಋಷಿ ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋದು ಯೆದ್‌ರ್ ಉಂತಿಯೆ. ಪ್ರಧಾನಿಲಾ ಆಯಡೊಪ್ಪ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತಿಯೆ. ಬೇತೆದಾಕುಳು ಅಯನ್ ತೂವೆರೆಗಾದ್ ಒತ್ತುವೆರ್. ಆಣೆಪುವೆರ್, ತಿಮುಕುವೆರ್, ಒರ್ಯ ಮಿತ್ತ್ ಒರಿ ಬೂರುವೆರ್, ನುರ್ಪುವೆರ್. ಪೋಲಿಸ್‌ದಾಕುಳು, ದಂಡ್‌ದಾಕುಳು ಯೆಡ್ಡೆ ಬಂದೊಬಸ್ತ್ ಮಳ್ಪೊಡಾಂಡ್. ಒರಿ ಒರ್ಯಗ್ ಪೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಬೂರ್‌ಂಡ್.

ಆಪಗ ಅರಸು ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಯೇ, ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಓ ಪರಲೋಕದ ಗುರೋ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಯಗ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉದ್ದೊಗು ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದು ಕೈ ಮುಗಿಯೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತುದು ಪಂಡೊಂಡಿನಿ! ಅಯ್ಯಾ

ಮಹಾ ಮುನಿಕುಳೇ! ಯಾನ್ ಈತೀತ್ ವರ್ಸ ಬದ್‌ಕಿಯೆ. ಇನಿ ಯೆಂಕ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಆಪಿ ದಿನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂದ್‌ದ್ ನಂಬುವೆ. ಯೆಂಕ್ ಈರೆ ಭೇಟಿ ಅದ್, ಯಾನ್ ಪಾದ ಸೇವೆ ಮಳ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಯೆನ ಜಲ್ಮ ಜಲ್ಮದ ಪಾಪ ಕರ್ಮ ಪರಿಹಾರ ಆಂಡ್. ಉಂದು ಯೆನ ಮುಖ್ಯದ ಸಂತೋಷ. ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರ್ ತನ ದಯೊಟು ಯೆಂಕ್ ಕೊರಿ ಯೆನ ರಾಜ್ಯೊಡು (ದುರ್ಬಿಕ್ಷೆ) ಬಡಪತ್ತ್ ದಾಂತೆ ಅವು ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ರಾಜ್ಯ ಅಂದ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪೋದು, ಅವೆನ್ ನೀತಿಡ್ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಆಳ್‌ದ್ ಯೆಂಕುಳು ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಸಂತೋಷೊಡು ಉಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ, ತನುಕುಳು ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರೊಡು. ಐಯ್ಯಾ ಯಾನ್ ಮಲ್ಲ ಪಾಪಿ! ಈ ಲೋಕದ ಸುಖ ಭೋಗೊನು ಒಳಗಾಯಿ ನರಮಾನಿ, ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆ, ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆಡ್ಲೆ, ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯದ ಚಿಂತೆಡ್, ಐತ ಯೇವು ದೆಪ್ಪುದೆಡ್ ಮುರ್ಕುದು ಪೋಯಿನಾಯೆ. ಮಹಾ ಮುನಿಯೇ ಇಂಚಿ ಯೆನ ಮಲ್ಲ ಪಾಪೊನು ತೀರಾ ಪರಿಹಾರ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪುಂಣ್ಯಾತ್ಮೆರೆ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಕುಳ್ಳಾವುನವು ನಿಕುಳೆಗ್ ಕೂಡ್ದುಂಡು. ಅಂದ್‌ದ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆ. ಈ ತರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಳ್ತೊಣುನಗ ಅರಸು ಕಂಣ್‌ಲೆಡ್ ನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಕುರುಬೆ ಪೊಟ್ಟುಲೆಕ್ಕನೆ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಮನೀಪಂದೆ ಕುಳ್ಳಿಯೆ ಹೊರ್ತು, ಬಾಯಿ ಜತ್ತ್‌ಜೆ, ಪಾತೆರ್‌ಜೆ, ಕಂಣ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ತೂಯಿಜೆ.

ಆಪಗ ಕೂಡ್ದಿನಾಕುಳೆಡ್ ಪಾಕ ಮಂದೆ ಇಂಬೆ ಯೆಂಚಿತ್ತಿ ಋಷಿ ಅಂದ್‌ದ್, ನನ ಬೇತೆ ಮಂದೆ ಇಂಬೆ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಣಿಕ ಪುರುಷೆ, ಇಂಬ್ಯ ಮೆಯಿ ಮಾತ್ರ ಮೂಳು ಉಂಡು ಆತ್ಮ ಪರಲೋಕೊಡು ಉಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಾತೆರೊಂಡೆರ್. ಕೂಡ್ದಿ ಸಭೆ ಇಂಚನೇ ಪಾತೆರೊಣ್ದುಪ್ಪುನಗ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಆ ಮುನಿ ಆದುಪ್ಪು ಕುರಬ ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋದು– ಮಲ್ಲ ಭಕ್ತ ಲೆಕ್ಕನೆ ಆಯನ್ ಸ್ತುತಿತ್‌ದ್ ತನುಕುಳೆ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ದು ಮಲ್ಲ ಆಶೀರ್ವಾದ ದಯ ಮಳ್ಪರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಕುಳು ರಾಜ್ಯ ಕೂಡೊಣ್ದು ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತ. ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋಂಡು. ಉಂದೆಡ್ದ್ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಕರಕರಿ ಉಂಡು. ಈ ಕರಕರಿ ಪರಿಹಾರ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಪ್ರಸಾದ ದಯ ಮಳ್ಪೊಡು. ಉಂದೆನ್ ಕೈಯೇರ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ತನುಕುಳುಲ ತಪಸ್‌ಡ್ ಉಳ್ಳರ್, ಐಡ್ದಾದ್ ಯೆಂಕುಳು ಕಳೆಪ ಉಂದೆಕ್ ಮುನಿಕುಳು ಬೆಸರ್ ಮಳ್ಪಂದೆ ಶಾಪ ಕೊರಂದೆ ಉಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಣುವೆ ಇಂದೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆಯ ಕಾರ್‌ಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ರೋಮ ಒಡಿತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಳಿದ ಕಂಡೆರ್ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಯೆ.

ಆಪಗ ಅರಸು– ಪ್ರಧಾನಿ ಭಕ್ತಿಡ್ ಈ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತೆ ಅಂದ್‌ದ್ ನಂಬುದು ತಾನ್‌ಲಾ ರಡ್ಡ್ ರೋಮ ಒಡಿತ್‌ದ್ ಭಂಗಾರ್‌ದ್ ಕರಡಿಗೆಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಯೆ. ಅರಸು ಯೆಂಣೆನಿ– ಉಂದು ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದ ಉಂದೆನ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಯಾನ್ ಅರಮನೆಡ್ ದೀವೊಂಡೆಡ, ಯೆನ ಪಾಪ ಮಾತ ಪರಿಹಾರ ಅಪುಂಡು,

ಯೆಂಕ್ ಬರಿಯೆರೆ ಉಪ್ಪು ಇಕ್ಕಟ್ಟ್ ಕಂಟಕ ಉಂದು ತತ್ತ್‌ದ್ ಪೋವು, ಯಾನ್ ಮಲ್ಲ ಸುಖವಾಸಿ ಆದುಪ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಭರವಸ ಮಳ್ತೊಂಡೆ.

ಅರಸುಲಾ ಪ್ರಧಾನಿಲಾ ಆಯ ರೋಮ ಒಡಿತ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರ್‌ದ್ ಕಂಡ್ರ್‌ಳೆಡ್ ದೀವೊಂಡಿನೆನ್ ಬೇತೆದಾಕುಳು ತೂಯೆರ್. ಆಪಗ ಆಕುಳುಲಾ ಆಯ ರೋಮ ಒಡಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ತೆರ್. ಅರಸು ಕೈತಿರ್ತ್ ಉಪ್ಪು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥೆರ್‌ಲಾ, ಊರುದ ಜನೊಕುಳುಲಾ, ಒರಿ ಒರಿ ಆಯ ರೋಮ ಒಡಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ತೆರ್. ಅವೆನ್ ತೂದು ಊರುದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್, ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಶಾಸ್ತ್ರಿಳು, ಬಡವೆ ಬಲ್ಲ್ಯಾಯೆ ಯೆಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಾಯೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆಯ ರೋಮ ಒಡಿತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಯ ಮೈತ ರೋಮ ಸರಿಯಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಮಂಡೆದ ಕುಜಲ್ ಒಡಿತೆರ್. ಉಂದುಲಾ ಮುಗಿದ್ ಪೋಂಡು. ಕಡೆ ಕಡೆಕ್ ಬತ್ತಿನಾಕುಳು ಆಯ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಕಿದ್‌ಕಿಲ್‌ದ ರೋಮ ಮಿನಿ ಪತ್ತ್ ದೆತ್ತೆರ್. ಉಂದು ಆಯಗ್ ರಾಶಿ ಬೇನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಆಯ ಯೆಜಮಾನೆ ಕೈತಳ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಆಯೆ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಈ ಬೇನೆ ತಡೆವೊಂಡೆ. ದುಂಬು ದುಂಬು ಮಾತ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲಾಕುಳು, ಜವನ್ಯೆರ್, ದಿಂಡೆರ್ ನಿಗ್ಗ್‌ದ್ ಒಡಿತೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಮಂದೆ, ಕಡೇಕ್ ಅರಸು ಅಬ್ಬೆಯಾಡ್ಲುಲಾ, ನನ ಬೇತೆ ಪೊಣ್ಣವುಳುಲಾ, ಆಯ ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋದು ತೂನಗ ಆಯ ಮೈಟ್ ತರೆಟ್ ಒಂಜಿ ರೋಮಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಇಡೀ ಮೈ ಪೊಸ ಕರಕ್ ಸಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಪಗ ಮೋಕುಳು– ಐಯ್ಯೋ ನಂಕ್ ಈ ಮಹಾ ಋಷಿನವು ಈತ್‌ಲಾ ಪ್ರಸಾದ ತಿಕ್ಕಿಜೇ, ನಮ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರ ಆಪಿ ಸಾದಿ ದಾಂತೆ ಪೋಂಡೇ ಅಂದ್‌ದ್ ರಾಶಿ ಕರಕರಿ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಆಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಾಡ್‌ದ್ ತೂಯೆರ್. ಆಪಗ ದುಂಬುದಾಕುಳು ಒಡಿಪುನಗ ಕಡ್ಡಿದ್ ಒರಿದಿ ಪಾಕ ಕಡೆ ತುಂಡು ರೋಮ ತೋಜಿಂಡ್. ಮೋಕುಳು ಅವೆನ್ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪರ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಆಯ ಮೆಯಿಟ್ ರೋಮದ ಚೂರುಲಾ ಒರಿಜಿ. ಆಯ ತರೆ ಮೆಯಿ ತೀರಾ ಗೀಸಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್ ಆ ಪೊಣ್ಣವುಳು ರೋಮದ ಕಡೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಒಡಿಪುನಗ ಆಯ ಬುಳ್ಪೆರೆ ಇತ್ತೆ. ಆಂಡ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಬಾಯಿ ಜಪ್ಪಂದೆ ಕುಳ್ಳಿಯೆ.

ಆಪಗ ಮಾತ ಜನೊಕುಳು ಈ ಮಲ್ಲ ಋಷಿನ್ ಅರಸು ತನ ಅರಮನೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಕುಳ್ಳಾವೊಂಡೆಡ ದೇವೆರೆನ್ ಕುಳ್ಳಾವೊಂಡಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಸೈ. ಆಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನ ಯೇರೊಣ್ದು ಬರು, ಆಯೆ ಈ ಲೋಕೊಡೇ ದೇವೆರೆ ಐಕ್ಯೊಡು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಅಪುಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಾತೆರೊಂಡೆರ್. ಈ ಆಲೋಚನೆದ ಮುದೆಲ್ ಅಪ್ಪಾಜ್ಯೆ: ಆಯೆ ಇಂಚೆನೇ ಮಳ್ತ್‌ಂಡ ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣ್‌ದ್ ದುಂಬು ಒರಿ ಇರ್ವ್‌ರೆಡ ಪಾತೆರಿಯೆ. ಪ್ರಧಾನಿ ಪಾತೆರುನವು ಖರೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಂಬುದು ಈ ಸಂಗತಿ ಗಾಬು ಮಳ್ತೆರ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಉಂದು ಅರಸುಗುಲಾ ಸುದ್ದಿ ಆಂಡ್.

ಅಪಗ ಅರಸು ಅಂದ್, ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ಯೆಡ್ಡೆ ಆಲೋಚನೆನೇ ಅಂದ್‍ದ್ ಯೆಂಣ್‍ದ್ ಪ್ರಧಾನಿಡ ಪಾತೆರಿಯೆ. ಆಯೆ ಉಂದೆಕ್ ಸಂತೋಷೊಡು ಒಪ್ಪಿಯೆ. ಅಂಚೆನೇ ಆಕುಳು ಇರುವೆರ್‍ಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಕೂಡ್ದು ಬತ್ತ್‍ದ್, ಆ ಋಷಿನ್ ದೆರ್ತ್‍ದ್ ತನುಕುಳು ಕೊಂಡು ಪೋತಿ ಭಂಗಾರ್‍ದ ಪಲ್ಲೆಂಕಿಡ್ ಕುಳ್ಳಾಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಆಯ ದುಂಬು ಪಿರವುಡು ರಾಶಿ ಜನತ ಗುಂಪು, ಕೊಂಬು ವಾದ್ಯ, ಜೇಟಿಗೆ, ಪಕ್ಕೆ ನಿಸ್ಸಾಣಿ ಇತ್ತ್‍ಂಡ್. ಇಂಚಿ ಬಿರ್ದ್‍ಡ್ ಅಯನ್ ಲೆತ್ತೊಂಡು ಪೋದು ಅರಮನೆದ ಉಳಯಿ ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್.

ಆಯೆ ಪಲ್ಲೆಂಕಿಡ್ ಕುಳ್ಳೊಂಡುಪ್ಪುನಗಲಾ ಮೂಕುಗು ಕೈ ಪತ್ತ್‍ದ್ ತಪಸ್ಸ್ ಮಳ್ತೊಣ್ದಿತ್ತೆ. ಜನೊಕುಳೆ ತೂಪರಿಕೆಗ್ ಇಂಚ ಇತ್ತೆಡಲಾ ಮನಸ್‍ದ ಉಳಯಿ ಮೋಕುಳು ಯೆನನ್ ಇಂಚಿ ಬಿರ್ದ್‍ಡ್, ಈತ್ ಗೌಜಿಡ್ ಲೆತ್ತೊಂಡು ಪೋಪೆರ್, ಮೋಕುಳೆ ಪುಗರಿಗೆ, ಮೋಕುಳೆ ಸ್ತುತಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಕೇಣುನೆಡ್ದ್ ಕಾಡ್‍ಡ್ ಕುರಿಕುಳೆನ್ ಮೇಪುನಗ ನಾಯಿಳೆ ಕೊರೆಪು ಕೇಣುನವು ಉಂದೆಡ್ದ್ ಯೇತೋ ಯೆಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‍ಂಡ್ ಅಂದ್‍ದ್ ಯೆಂಣಿಯೆ. ಆಯೆ ಆನಿದಾತ್ ಕಷ್ಟ ಯೇಪಲಾ ತಿಂದಿಜೆ. ಇಡೀ ದಿನ ಕುಳ್ಳು ಕುಳ್ಳುದು ಕೈಕಾರ್ ಬೆರಿ ಪೊಲಿಂಡ್. ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್‍ಡ್ ಯೆದೆಬಾಯಿ ನುಂಗ್‍ಂಡ್. ಆಕುಳು ತರೆ ಮೆಯಿತ ರೋಮ ಒಡಿತಿನೆಡ್ದ್ ಅವು ತೂಟೆಡ್ ತೂ ದೀಯಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಅಲ್‍ಂಡ್. ಕೂಡ್ದಿನಾಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆಯನ್ ಋಷಿ ಅಂದ್‍ದ್ ನಂಬುದು ಬಹಳ ಪೊರ್ಲುಡು ನಯ ನುಡಿಟ್ ವಂದನೆ ಮಳ್ತ್‍ದ್ ಪುಗರ್‍ದ್ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಉಂದೆತ ಅರ್ಥ ಅಯಗ್ ತೆರಿಯಂದಿನೆಡ್ದ್ ಅಯಗ್ ಬಜೀ ಕರಕರಿ ಅಂಡ್ ಮುಳ್ಳುದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಳ್ಳಿಲೆಕ್ಕನೆ ಕುಳ್ಳಿಯೆ. ಈ ಕಷ್ಟ ತಡೆವೆರೆ ತೀರಂದೆ ಪಾರ್ ಪೋತ್ವೆ. ಅಂಡ ದಾನೆ ಮಳ್ಪುನಿ? ಪ್ರಧಾನಿ ಕೈತಳ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಪಾರಿಯೆರೆ ಧೈರ್ಯ ಬತ್ತ್‍ಜಿ. ಐಡ್ದಾದ್ ಆಯೆ– ಅಪ್ಪೆ ಸೈತಿ ಬಾಲೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮೋಣೆ ಬಾಡಾವೊಂಡು ಕುಳ್ಳಿಯೆ. ಆಯೆ ಪುಟ್ಟುದು ಈತೆ ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಆಂಡಲಾ ಇಂಚೀ ಸಭೆ ಇಂಚೀ ಮಲ್ಲ ದುಸ್ತುನು ತೂವೆಂದಿನೆಡ್ದ್ ಇನಿ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ತೂನಗ ಆಯ ಜೀವದ ಉಳಯಿ ಅಕಲ್ ಬಿಕಲ್ ಆಂಡ್. ಒರ ಒರ ಬೋಧ ತತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಇತ್ತ್‍ಂಡ್. ಆಂಡ ಕೂಡ್ದಿನಾಕುಳು ಸರ್ವೆರ್‍ಲಾ ಆಯ ಆತ್ಮ ಪರಲೋಕದ ಮಿತ್ತ್ ಉಂಡು ಅಂದ್‍ದ್ ನಂಬಿಯೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಆಯನ್ ತುಂಬೊಂಡು ಬತ್ತ್‍ದ್ ಅರಸು ಕುಳ್ಳು ಗದ್ದಿಗೆದ ಯೆದ್‍ರ್ ದೀಯೆರ್. ಅವುಳು ಅರಸು ಅಪ್ಪೆ, ಬೊಕ ಆಯ ಸಂಸಾರದಾಕುಳು ಮಿನಿ ಬತ್ತ್‍ದ್ ತೂದು ಅಡ್ಡ ಬೂರಿಯೆರ್. ಆಯ ಸುತ್ತ ಬತ್ತ್‍ದ್ ತನುಕುಳೆಗ್ ಪ್ರಸಾದ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ್ಕ ಅಯ ಮೈಟ್ ಒರ್ಮೆ ನಾಡಿಯೆರ್. ಆಪಗ ಕಿದ್‍ಕ್‍ಲ್‍ದ ಅಡಿಟ್ ರಡ್ಡ್ ರೋಮದ ಕಡೆ ಇತ್ತ್‍ಂಡ್, ಅವೆನ್ ಒಡ್ತುದು ಕಂಡೆರ್ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ದೀಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪೊರ್ತು ಕಂತೆರೆ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಮಾತ ಜನೊಕುಳು ನನ ಒರ ಆಯಗ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಳ್ತ್‍ದ್, ಅರಸುಡ್ದು ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತ್ತೊಂಡು ತನುಕುಳೆ

ಇಲ್ಲಗ್ ಪಿರ ಪೋಯೆರ್.

ಪೊರ್ತುಗ ಕಂತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಗಳಿಗೆದ ಮಿತ್ತ್ ಅರಸುಲಾ ಪ್ರಧಾನಿಲಾ ಅಲೋಚನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಕೊಂಡುಪೋದು ಅರಮನೆದ ಉಳಯಿ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಕೋಣೆಡ್ ಕುಳ್ಳಾಯೆರ್. ಪಾಕ ಮಂದೆ ಆಯನ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಉಳಯಿ ಕುಳ್ಳಾವುನೆಂಗೆಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅಗತೆರ್. ಸಜ್ಜಿಡ್ ಕತ್ತಲೆ ಅಂಡ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಪ್ರಧಾನಿ ಆ ಕುರುಬೆ ಇತ್ತಿ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋದು– ಕುರುಬಾ, ಈ ಮಲ್ಲ ಬಿರ್ಸೆನೇ ಸೈ! ಯಾನ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೆ ಮಳ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಯೆನ ಮರ್ಯಾದಿ ಕಾತ, ನಿನ ತಪಸ್ಸ್‌ಗ್ ಯಾನ್‌ಲಾ ಮೆಚ್ಚಿಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪುಗರಿಯೆ. ಆಂಡ ಕುರುಬ ಮನಸ್ಸ್ ದಾನೆ? ಈ ಪುಗರಿಕೆ ಮಾತ ಯೆಂಕ್ ದಾಯೆ, ಉಂದೆಟ್ ದಾನೆ ಪ್ರಯೋಜನಾ? ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಗಂಜಿ ಉಣ್ಣ ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ತೆರ್ಡ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಲಾಭ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಯೆನ ಜೀವ ಒಂತೆ ತೆಲವು ಆತು, ಈ ಪುಗರಿಗೆಡ್ ಯೆನ ಬಂಜಿ ದಿಂಜುಂಡಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಉಳತ ಉಳಯಿ ಪಂಣೊಂಡೆ. ಇಂಚೀ ಮನಸ್ಸ್‌ದಾಯೆ ಆದಿತ್ತೆಡಲಾ ಪ್ರಧಾನಿನವು ಅಪ್ಪಣೆ ತಿಕ್ಕುನೆಂಗೆ ಊರಿ ಪೀಂಕಣ್ ಅಡಿ ಪಂದಾವಂದೆ ಅವುಳೇ ಇತ್ತೆ. ಆಪಗ ಪ್ರಧಾನಿ ಪಿದಯಿ ಪೋದು ಅಳ್ಪ ಮುಳ್ಪ ಯೇರ್ಲಾ ಉಳ್ಳೆರಾ ಅಂದ್‌ದ್ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ಸಜ್ಜಿಡ್ ತೂಯೆ. ಯೇರ್ಲಾ ತೋಜಿಜೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಬ್ಯ ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕಂಬೊಳಿ ಕೊರ್ದು ಪಂಡಿನಿ: ಇತ್ತೆ ಈ ಕಂಬೊಳಿನ್ ಕೊಟ್ಟು ಪಾಡೊಂಡು ಕುರುಬಾಕಿಲ್‌ಡೆ ಪಿದಾಡೊಂಡು ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಗಂಜಿ ಉಣ್ಣ ಯಾನ್ ನಿನ ಪಿರವುಡೇ ಬರ್ಪೆ ಅಂದೆ.

ಈ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಆಯೆ ಹಗೂರೊಡು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡತೊಂಡು ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆ. ಬಡವುಡ್ದಾದ್ ಅಯಗ್ ಬೀಸ ಬರಿಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇಡೀ ದಿನ ಕುಳ್ಳು ಕುಳ್ಳುದು ಕೈಕಾರ್ ಮರಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಯಿನೆಡ್ದ್ ನಿಧಾನೊಡು ಬರೊಡಾಂಡ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಬಟ್ಟಲ್ ದೀದ್ ಗಂಜಿ ಪಾಡ್ಲೆ ಅಂದೆ. ರಾತ್ರೆಗ್ ಗಂಜಿದಾಂತಿನೆಡ್ದ್ ಪ್ರಧಾನಿ ಇಲ್ಲದ ಚಾಕ್ರಿದಾಳ್ ನುಪ್ಪು ಕಜಿಪು ಬಳಸಿಯಳ್. ಉಂದು ಆಯಗ್ ಬಹಳ ರಿತಿ ಆಂಡ್. ಅಯೆ ಬಂಜಾರ ಉಂಡುದು ಕಂಬೊಳಿ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಜೆತ್ತೆ. ಆಂಡ ಆಯಗ್ ಕೈಕಾರ್ ಮೈ ಮಾತ ಬೇನೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಮರ್ಗಿಲ್ ಮಗ್ತ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪುನವು ಕಷ್ಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಐಡ್ದಾದ್ ಅಯೆ ನಿದ್ರೆಡ್ ನರಕೊಂಡು, ಬಿಕ್ಕೊಂಡು ಐಯ್ಯಪ್ಪ, ಉಳಪ್ಪ ಅಂದೊಣ್ದಿತ್ತೆ. ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತನ ದುಂಬುದ ಕೆಲಸ ಪತ್ತಿಯೆ.

ಅರಸು ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಬೇಗ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೇತೆದಾಕುಳೆ ಮೋಣೆ ತೂಪಿನೆಕ್ ದುಂಬು ಖುಷಿನ್ ತೂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಳ್ಪುವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಕುಳ್ಳಾದಿ ಕೋಣೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಆಯೆ ಅವುಳು ದಾಂತಿನೆಡ್ದ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮಳ್ತೆ. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ದುಂಬಿನಾನಿ

ಆಯನ್ ಆ ಕೋಣೆಡ್ ಕುಳ್ಳಾದ್ ಕಂಡಿ ಬಾಕಿಲ್ ಮಿನಿ ಸಜ್ಜಿಡ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಕೀಲ್ ಪಾಡ್ದ್‌ಂಡ್. ಐಡ್ದಾದ್ ಅರಸು ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನಾಕುಳೆಡ ಪಾತೆರ್‌ಯೆ. ಆಪಗ ಆಕುಳು ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ಮಹಾತ್ಮಿಕೆ ದೇವಲೋಕದ ಋಷಿ ಆದಿತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಪರಲೋಕೊಗು ಯೇರ್‌ದ್ ಪೋವೆರೆ ಈಯವು ಅಂದ್‌ದ್ ಆಲೋಚನೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಐಡ್ದಾದ್ ಅರಸುಲಾ ಬೇತೆದಾಕುಳುಲಾ ಅಂಚೆನೆ ಭರವಸ ದೀಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ದಿನ ಅರಸು ಅಪ್ಪಾಜಿನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್– ಜನ ಮರ್ಲಾ ಜಾತ್ರೆ ಮರ್ಲಾ ಇನ್ನಿ ಪಾತೆರದ ಅರ್ಥ ಪಿಂದೊಂಡಿಜನಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಆಪಗ ಅಪ್ಪಾಜಿ– ಖಾವಂದೆರೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಆಯಿನೆತ ಮನದಾನ್ಯೇ ಯಾನ್ ಈ ಪಾತೆರದ ಅರ್ಥ ತೆರಿಪಾದೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೊಂಡೆ. ಅರಸು ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತೆ. ಆಂಡ ಉಂದು ಆಯಗ್ ದಾಲಾ ನೆನೆಪು ಆವಂದಿನೆಡ್ದ್ ಆಯೆ– ಈ ದಾನೆ ಪಣ್ಪಾ? ಯೆಂಕ್ ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಯೇಪ ತೆರಿಪಾಯ? ಈತ್‌ಲಾ ನೆನೆಪು ಇಜ್ಜಿ ಅಂದೆ. ಐಕ್ ಅಪ್ಪಾಜಿ– ಯೆನ ಕರ್ತವೆರ್ ಕೋಪೊಗು ಮನಸ್ಸ್ ಕೊರಂದೆ ಉಪ್ಪುವೆರ್ಡ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಆಯಿನವು ಆಯಿಲೆಕ್ಕ ಪಣ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆ. ಆಪಗ ಅರಸು– ಈ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪಣ್ಲ, ಯಾನ್ ಈತ್‌ಲಾ ಕೋಪ ಮಳ್ಪಯೆ, ನಿನ ಮಿತ್ತ್ ಕೋಪ ಕ್ರೋಧ ಕಟ್ಟೊಂಡೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಈ ಪಾತೆರದ ಅರ್ಥ ಕೇಣುನಿ ಅತ್ತ್. ಈ ಪಣ್ಪಿನೆಟ್ ಒಂಜಿ ತಪ್ಪು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಯೆಂಕ್ ಬೆಸರ್ ಪುಟ್ಟಂದ್ ಉಂದೆಡ್ದಾದ್ ಯೆಂಕ್ ನಿನ ಮಿತ್ತ್ ಉಪ್ಪು ಪ್ರೀತಿ ಕಡಮೆ ಆವಂದ್, ಈ ಪೋಡಿಯಡ ಧೈರ್ಯೊಡು ಪಣ್ಲ ಅಂದೆ.

ಪ್ರಧಾನಿ ಅರಸುಡ್ದು ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತ್ತೊಂಡಿ ಮಿತ್ತ್ ದೈರ್ಯೊಡು ಪಂಡಿನಿ: ಅಯ್ಯಾ ತನುಕುಳು ಯೆಂಕ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿನೆತ ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಯಾನ್ ಯೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಪ್ಪು ಕುರುಬನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಋಷಿ ಒರು ದೆತೊಣ್ದು ಪೋದು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗವಿಟ್ ಕುಳ್ಳೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊರಿಯೆ. ಆಯ ಅಂಚೆನೆ ಮಳ್ತೆ. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ತನುಕುಳೆ ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್– ಐಯ್ಯಾ ನಮ ಪಟ್ಣೊಗು ಒರಿ ಮಲ್ಲ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಬೈದೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಅರಿಕೆ ಮಳ್ತೊಂಡೆ. ಯೆನ ಪಾತೆರ ಕಾವಂದೆರ್ ನಂಬಿಯರ್. ತನುಕುಳು ಒರಿ ನಂಬಿನೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಪಂಡಿತೆರ್, ಶಾಸ್ತ್ರಿಳು, ಪುರಾಣಿಕೆರ್, ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತೆರ್, ಬಡವೆ ಬಲ್ಲ್ಯಾಯೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಂಬಿಯೆರ್. ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ಗುರು, ನೇಲ್ಯ ಪುಂಣ್ಯಾತ್ಮೆ ಅಂದ್‌ದ್ ದೃಢ ಮಳ್ತೊಣ್ದು, ಕುರಿಕುಳೆನ್ ಮೇತ್‌ದ್ ತಂಞದ ತೆಲಿ ಪರ್‌ದ್ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವು ಬಡ ಪರ್ದೇಶಿ ಕುರುಬ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಳ್ತೆರ್. ಕುರೆ ಮೈಲೆ ರೆಂಕ್‌ದಿತ್ತಿ ಆಯ ರೋಮ ಒಡಿತ್‌ದ್ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದ ಅಂದ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರ್‌ದ ಕಂಡ್ರೆಳೆಡ್ ದೀವೊಂಡೆರ್. ಐಯ್ಯಾ ಯಾನ್ ತನುಕುಳೆ ಕೈತಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒರಿ ಮುನಿ ಬೈದೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ.

ಅವೆನ್ ಕಾವಂದೆರ್ ನಂಬಿಯರ್. ತನುಕುಳು ನಂಬಿನೆಡ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಶಾಸ್ತ್ರಿಳು ಮಿನಿ ನಂಬೆರೆ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಂಬಿನೆಡ್ದ್ ಊರುಗು ಊರೇ ನಂಬ್‌ಂಡ್. ಆಕುಳು ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಮ ನಂಬಿಗೆನೇ ಪತ್ತಿಯೆರ್ ಹೊರ್ತು ಇಂಬೆ ಯೇರ್? ಇಂಬ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿ ದಾನೆ? ಒಳ್ತು ಬತ್ತಿನಾಯೆ, ಒಡೆಗ್ ಪೋಪಿನಾಯೆ, ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಪಿಂದೊಣುಗ, ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಇಂಬ್ಯಡೊಪ್ಪ ತಡೆದ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಳ್ಪುಗ ಅಂದ್‌ದ್ ಅಲೋಚನೆ ಮಳ್ತೆರಾ?. ಇಜ್ಜಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ ಯೆಂಚ ಮಳ್ತನಾ, ವಾತರ ನಡತೊಂಡನಾ ಅಂಚನೆ ಆಕುಳುಲಾ ಮಳ್ತೆರ್. ಕರ್ತವೆರೇ ಜನೊಕುಳೆ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿ ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಒರಿ ಮಳ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ನನ ಒರಿ ಮಳ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಜನೊಕುಳೇ ಮರ್ಲೆರ್ ಹೊರ್ತು ಜಾತ್ರೆಗ್ ಯೇಪಲಾ ಮರ್ಲ್ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದೆಕ್ ಯಾನ್ ತೋಜಾಯಿ ದೃಷ್ಟಾಂತನೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಆಧಾರ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆ. ಅರಸು ಉಂದೆಕ್ ಒಪ್ಪಿಯೆ. ಆಯ ಬುದ್ಧಿಗ್ ಧೈರ್ಯೊಗು ಪಾತೆರ ಚಮತ್ಕಾರೊಗು ಮೆಚ್ಚಿದ್ ಪೋಯೆ. ಪ್ರಧಾನಿ ಈ ತರೊಟು ಆಯಗ್ ಅರ್ಥ ತೆರ್ತ್ ಕೊರಿನೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಸಂತೋಷನೇ ಸಂತೋಷ ಅಂಡ್. ಐಡ್ದಾದ್ ಆಯೆ ಅಪ್ಪಾಜಿಗ್ ಮಲ್ಲ ಉಡಿಗೆರೆ ಕೊರ್ದು ಕಡಪುಡಿಯೆ.

[A/1441 pp.12-31]

'ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಥೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಗಾದೆಯೊಂದನ್ನು ನಿದರ್ಶನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಹಿಂದೆ ಈ ಹಿಂದೂದೇಶವನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಎಂಬ ಅರಸು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು, ಆತ ಪ್ರಧಾನಿ ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಬಹುಬುದ್ಧಿವಂತ. ಅಪ್ಪಾಜಿಯಲ್ಲಿ ಅರಸನಿಗೆ ಬಹುನಂಬಿಗೆ. ಒಂದು ದಿನ ಅರಸ ಅಪ್ಪಾಜಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಜನ ಮರುಳೋ ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ ಎಂಬ ಮಾತು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆಯಾದರೂ ಇದರ ಅರ್ಥ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು ಇದರ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಸುವೆಯಾ ಎಂದನು. ಆತ ಒಪ್ಪಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿದಾಗ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ತನ್ನ ಚಾಕರಿಯವರಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ, ನಡುಪ್ರಾಯ ಕಳೆದ ಶರೀರ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿ ಮೈತುಂಬಾ ಕರಡಿಯಂತೆ ಉದ್ದುದ್ದ ಕೂದಲುಗಳಿದ್ದ ತುಸು ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯ, ಹೇಳಿದಷ್ಟನ್ನೇ ಮಾಡುವ ಚಾಕರಿಯವನನ್ನು ಕರೆದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಹೇಳಿದ– ನೀನು ನಾಳೆ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಹಣೆ ಕೈ ಮೈಗೆ ವಿಭೂತಿ ನಾಮ ಹಾಕಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ಕೃಷ್ಣ ಮೃಗದ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಗವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆ ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾಲೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಆ ಕೈಯನ್ನು ಮೂಗಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕಣ್ಣು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಆಗಸವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಮ ಎನ್ನಬೇಕು, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಅರಸ, ನಾನು ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ, ಆಗ ನಾವು

ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಕೂದಲು, ಮೈಯ ಕೂದಲು ಎಳೆದರೂ ನಿನಗೆ ನೋವಾದರೂ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು. ಆತನಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ. ಪ್ರಧಾನಿ ಮುಂಜಾನೆ ಆತ ಕುಳಿತ ರೀತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಾಋಷಿಯೊಬ್ಬ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಆತನನ್ನು ನೋಡಬಂದರು. ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಬೇಡಿದರು. ಅಪ್ಪಾಜಿ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಆತನ ಕಾಲಿನಿಂದ ಎರಡು ಕೂದಲು ಕಿತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕರಂಡಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದನು, ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅರಸನೂ ಎರಡು ಕೂದಲು ಕಿತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಕರಂಡಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡನು. ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ ಇತರರು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಪ್ರಜೆಗಳು, ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಶ್ರೀಮಂತರು, ಬಡವರು ಕೂದಲು ಕಿತ್ತರು, ಮೈಯ ಕೂದಲು ಮುಗಿದಾಗ ತಲೆಕೂದಲು ಕಿತ್ತರು, ಅದೂ ಮುಗಿದಾಗ ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಬಂದವರು ಆತನ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಕಂಕುಳಿನ ಕೂದಲನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತರು. ಅದು ಆತನಿಗೆ ಬಹು ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೂ ಯಜಮಾನ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ತಡೆದುಕೊಂಡ. ಮತ್ತೆ ಹೆಂಗಸರು ಆತನ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಕೂದಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಇಡೀ ಮೈ ಹೊಸ ಮಡಕೆಯಂತೆ ಇದ್ದಿತು. ಆಗ ಅವರು ಹಿಂದಿನವರು ಎಳೆದಾಗ ಉಳಿದಿದ್ದ ತುಂಡು ರೋಮಗಳನ್ನೂ ಬುಡದಿಂದ ಕಿತ್ತರು. ಅಪ್ಪಾಜಿಯೇ ಹರಡಿಸಿದ ಸುದ್ದಿಯಂತೆ ಜನರು ಈ ಋಷಿಯನ್ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರೆ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಬಂದೀತು ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅರಸ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬಂಗಾರದ ಪಲ್ಲಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಗೌರವದಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ದು. ಸಿಂಹಾಸನದ ಎದುರು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರು, ಪರಿವಾರದವರೆಲ್ಲಾ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದರು. ಆತನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಹು ಕಿರಿಕಿರಿಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಮಾತೆ, ಕುಟುಂಬದವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿದಾಗ ಕಂಕುಳದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೂದಲಿನ ಬುಡವಿದ್ದಿತು ಅದನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟರು. ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಆತ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ಆತ ಮಾಯವಾದನೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಭಾವಿಸಿದರು. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಅರಸ ಕರೆದು ತಾನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಅರ್ಥ ಸಿಕ್ಕಿತೇ ಎಂದಾಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪಾಜಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಮರುಳರೇ ಹೊರತು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಮರುಳಿಲ್ಲ ಎಂದನು.' ಇದು ಹಾಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯೆ, ಅಪ್ಪಾಜಿ ಎಂದಿರುವುದು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ, ಅಪ್ಪಾಜಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ. ಮೌಖಿಕ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಗರ, ಇಜಾನಗರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ತುಳುನಾಡು ವಿಜಯನಗರ ಸಂಬಂಧ ಸೂಚಕವಾಗಿವೆ. ಆ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಬಹುದು, ಅದೇ ರೀತಿ ಸಿಗದೇ ಹೋಗಿರಬಹುದಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳು ಇದ್ದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲೂ ತುಳುವಿನ ಸೊಗಸು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ "ಯಾನ್ ಪಂಡಿ

ಲೆಕ್ಕನೆ ಮಳ್ಪಂದೆ ಇತ್ತಂಡ ನಿನ ಬೆರಿಕ್ ಪಾಳೆ ಕಟ್ಟೊಣೊಡಾವು..., ಜನೊಮಳ್ಳೊರ್ ಜಾತ್ರೆ ಮಲ್ಲೊರ್..., ಅವೆನ್ ಪೀಂಕಣಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್..., ಅಪ್ಪೆ ಸೈತಿ ಬಾಲೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮೋಣೆ ಬಾಡಾವೊಣ್ದು ಕುಳ್ಳಿಯೆ... ಆಯೆ ಪುಟ್ಟುದು ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಆಂಡಲಾ..., ಕುಳ್ಳು ಕುಳ್ಳುದು ಕೈಕಾರ್ ಮರಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಯಿನೆಡ್ದ್..., ಅಯನ್ ತೂವೆರೆಗಾದ್ ಒತ್ತುವೆರ್, ಆಣೆಪುವೆರ್, ತಿಮುಕುವೆರ್, ಒರ್ಯ ಮಿತ್ತ್ ಒರಿ ಬೂರುವೆರ್, ನುರ್ಪುವೆರ್." ಇಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ "ಪೋಲಿಸ್‌ದಾಕುಳು, ದಂಡ್‌ದಾಕುಳು ಯೆಡ್ಡೆ ಬಂದೊಬಸ್ತ್ ಮಳ್ಪೊಡಾಂಡ್. ಒರಿ ಒರ್ಯಗ್ ಹೆಚ್ಚಲಾ ಬೂರ್‌ಂಡ್..." ಮೊದಲಾದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಶೈಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕಥನವು ಮೌಖಿಕದಿಂದ ಬರಹಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಸಮಕಾಲೀನ ಪದಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ.

೪೫. ಸರ್‌ಕಾರೊಡು ಮಳ್ಪು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ

ಸರ್‌ಕಾರದ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಳೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾಲ್ ಉಂಡು. ಭೂಮಿ ಬರೆ, ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿ, ಸಾಲ ಮೂಲದ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಒಂಜಿ. ಉಂದು ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟುಡೇ ನಡಪೊಡು. ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗೇ ತಾಗುನವು: ಅಂದ್‌ಂಡ ಒರಿಯಗೊರಿ ನೆರ್ಪುನಿ, ಗುದ್ದುನಿ, ಹಾಕುನಿ, ಕೆರ್ಪುನಿ, ವಿಷ ಪಾಡುನಿ, ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಪಣ್ಪುನಿ, ಸುಳ್ಳು ದಸ್ತ್ಯೆವೇಜಿ ಮಳ್ಪುನಿ, ಯಿಲ್ಲ್ ಪೊತ್ತಾವುನಿ, ಕಂಡೊಣೊನಿ, ಅಕ್ರಮ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗ ಮಳ್ಪುನಿ ಮಿನಿ ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ತಪ್ಪುಳು ಕ್ರಿಮಿನಲ್‌ಗ್ ಸೇರುಂಡು. ಯೀ ತಪ್ಪುಳೆನ್ ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅಧಿಕಾರ ಯಿತ್ತಿನಾಕುಳೇ ತನ್ಕಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರೊಡು.

ಸಿವಿಲ್‌ಡ್ ನಡತಿ ಒಂಜಿ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ

ಒಂಜಿ ಊರುಡ್ ಒರಿ ಸಾವುಕಾರೆ, ಒಂಜಿ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಭೂಮಿನ್ ಕ್ರಯೊಗು ದೆತ್ತೊಂಡೆ. ಉಂದು ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತದ ಅಸ್ತಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಯೀಕ್ರಯೊಗು ಪಾಕ ಮಂದೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರ್‌ದ್, ದೂರ ಅಕರ ಯಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಹಕ್ಕ್‌ದಾಕುಳು ಸೇರ್‌ದ್‌ಜೆರ್. ಮಾರಿನಾಕುಳು ಬೇತೆ ವಾರೀಸ್‌ದಾರೆರೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪು ಮಳ್ಪಂದೆ, ತಿಕ್ಕಿ ಪಣವು ಮೋಕುಳೇ ಗಪ್ಪು ಮಳ್ತೆರ್. ಸಾವುಕಾರಗ್ ಉಂದು ಗೊಂತಾಯಿನ್‌ಲಾ ಯಿಜ್ಜಿ. ಯಿಂಬೆ ತನ್ಕಿ ಮಳ್ತಿನಿಲಾ ಯಿಜ್ಜಿ. ಅಕುಲೆಗ್ ಮಾರಿ ಸಂಗತಿ ಗೊಂತಾದ್, ಸಾವುಕಾರಗಾಯಿ ಕ್ರಯ ದಸ್ತ್ಯವೇಜಿ ರದ್ಧಾವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ವಕೀಲನ್ ಕಟ್ಟ್ ವ್ಯಾಜ್ಯ (ಕೈಪೆತ್) ದಾಕ್ಲ್ ಮಳ್ತೆರ್. ವ್ಯಾಜ್ಯೊಗು ಪೋಡು ದುಂಬು ಆಕುಳು ಸಾವುಕಾರ ಕೈತಳ್ ಬತ್ತ್‌ದ್, ರಾಜಿಡ್ ತನುಕುಳೆ ಅಂಶೊಗು ಬೂರು 200 ರುಪಾಯಿ ಕೊರಿಯರ್ಡ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮುಂದರಿಸುಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಹಳ ಪಂಡೊಂಡೆರ್. ಸಾವುಕಾರೆ ಆಲೋಚನೆ ಮುಳ್ಪುನಾತೆನ ಉಲಯಿ– ಕೋರ್ಟುಡು ವಕೀಲೆರೆ ಪೀಂಕಣ್‌ದ ಬೆರ್ತಡಿ ತಿಂಗೊರ್ಣ್ಬು, ಆ ಕಾಯಿದೆ, ಈ ಕಾಯಿದೆ, ಆ ಸವಾಲ್, ಈ ಸವಾಲ್, ಪೆಜಿ ಪಾಡೊಣ್ಬು, ನಂಬ್ರದ ಕಕ್ಷಿಗಾರೆರೆನ್ ತೂಯಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ, ಯಿಜ್ಜಾಂಡ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಆವೆರೆ ಉಂಡು ಯಿನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿ ತಿಕ್ಕಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ, ಆಕುಳೆನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್, ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನು ಕೊಚ್ಚಿದ್, ಯಿಷ್ಟ ತೋಜು ವಕೀಲೆರೆಗ್ ತಾಂಟಾದ್ ವಕೀಲೆರೆಡ್‌ಲಾ ಆತ್ ಯೀತ್ ದುಡ್ಡು ತಿಂದ್‌ದ್ ತಿಂಗೊರ್ಣ್ಬುಪ್ಪುನಾಕುಳೆಡ್ ಒರಿ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಯಿನ್ಪಿನಾಯೆ ಸಾವುಕಾರ ಕೈತಳ್ ಬನ್ನಗ ಯಿರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಒರಿಯಗ್ ಒರಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಳ್ತೊಣುವೆರ್. ಐತ ಮಿತ್ತ್

ಸಾವುಕಾರೆ– ದಾನೆ ಅರಂಟಪ್ಪೆರೇ ಅಪರೂಪೊಡು ಬತ್ತರ್; ಯಿನಿ ಮುಟ್ಟ

ಬರಂದಿನಾರ್, ದಾನ್ನಾ ಜಂಬೊರೆಡು ಬತ್ತರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು; ವಿಶೇಷ ದಾಲ ಉಂಡ?

ಅರಂಟಪ್ಪೆ– ಯಿಜ್ಜೊಡೋ ಯೆಂಕುಳೆ ಕೋರ್ಟುದ ಬಂಜಪ್ಪೆ ವಕೀಲೆರೆ ಯೆನನ್ ಕೋರ್ಟುಡು ಕೆಲಸ ಮಳ್ಪೆರೆ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್, ಅರೆಗೊಂಜಿ ಬೊರಿಯುನವು ಒಂಜಿ ಪೆತ್ತ ಅಗತ್ಯ ಬೋಡುಗೆ; ಅವುಲಾ ಒಂಜಿ ಬೇಳೆದ ಪೇರ್‌ಡ್ ಕಡಮೆದ ಆವಂದ್‌ಗೆ, ಸುಮಾರ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಹುಂಡಿ ಪಾಡಿಯೆ. ಓಳುಲಾ ಕಂಣ್‌ಗ್ ಪತ್ತುನವು ತಿಕ್ಕಿಜಿ. ದಾನೆ ಮಳ್ಪುನಿ, ಅರೆ ಗುಣೊಕಾದ್ರ ಮಾತ್ರ ಯಾನ್ ಬತ್ತೆ ಅಂದ್‌ದಾ– ಯೆಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿ, ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆಡ್ ಆರೆ ತಾಗು ವಕೀಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಯಿಜ್ಜಿ, ಮುನ್ಸಿಪೆರೆಗ್ ಅತಿ ಮಿತ್ರೆ ಪತಿ ಪತಿ ನಂಬ್ರ ಗೆಲ್ಕಯಿ. ಯಾನೆ ಪಾಕ ನಂಬ್ರ ಕೊರ್ಪಾಯೆ. ಒಂಜಾಂಡಾ ಅವುಗುಣ ಉಂಡಾ; ನನ ರುಸುಮಾ ನಮ ಕೊರಿನವು. ಆತ್ ಕೊರ್ಲ ಈತ್ ಕೊರ್ಲ ಯಿನ್ಪಿ ಚಿರಿ ಚಿರಿಯೇ ಯಿಜ್ಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಮಿತ್ತ್

ಸಾವು– ಅವು ಮಾತ ಅಂಚ ಉಪ್ಪಡ್, ಯಿತ್ತೆ ಯಾನ್ ಒಂಜಿ ಯೆಲ್ಯ ಬ್ಯಾರೊಡು ತಿಕ್ಕ್ ಬೂರ್ದೆ ಅತ್ತಾ

ಅರಂ– ದಾನೆ ದಾನೆ ಈರ್ ಸುಮಾರ್‌ದೆಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕ್ (ದೆರ್ತ್) ಬೂರಯರ್ ಸಂಗತಿ ಒವು ಪಣ್ಲೆ.

ಸಾವು– ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಒಂಜಿ ಜಾಗ್‌ನ್ ಐತ ವಾರೀಸ್‌ದಾರೆರೆಡ್ದ್ 400 ರುಪ್ಪೈಗ್ ಕ್ರಯೊಗು ದೆತ್ತೊಂಡೆ. ಬೇತೆ ಜನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನುಕುಳುಲಾ ಆ ಭೂಮಿಗ್ ಹಕ್ಕ್‌ದಾರೆರ್, ಐಟ್ 200ರುಪ್ಪೈ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಸಂದೊಡು; ರಾಜಿಡ್ ಕೊರಿಯರ್ದ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಗು ಪೋಪುಜಿ. ಯಿಜ್ಜಾಂಡ ಕ್ರಯ ಚೀಟ್ ರದ್ದಾಪಿ ಲೆಕ್ಕ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಳ್ಪುವ ಯಿನ್ಪೆರ್. ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡ್ ಕಂಡವೆರೆ ಕೈಕಾರ್ ಪತ್ತುನೆಡ್ದ್ 200 ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ದ್, ಆಕುಳೆ ಹಕ್ಕ್‌ನ್‌ಲಾ ಪೊಲಿಪುನವು ಲೇಸ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಳ್ತಿನೆಕ್ ಯೆನ ಬೊಡೆದಿಲಾ ಒಪ್ಪಿಯೊಂಡಳ್. ನನ ಮಿತ್ತ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಭೂಮಿನ್ ದೆಪ್ಪುನಾಕುಳು ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಉಪ್ಪೊಡು ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಐಟ್ ಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್ ಗೆಲ್ಲ್ ಯಿನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ವಾರೀಸ್‌ದಾರೆರ್ ಉಳ್ಳೆರೇ ಉಳ್ಳೆರ್ ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್

ಅರಂ– ಆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಯಿನಿ ಮುಟ್ಟ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಯಿತ್ತಿನಿ ಯೇರ್, ಪೋಯಿ ವರುಷದ ಖಾನೆಸುಮಾರಿ ಲೆಖ್ಖದಗ ಯಿತ್ತಿನಿ ಯೇರ್ ಐತ ಕುಡ್ತಲೆ ಯೇರೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸರಕಾರದ ಗಂಟ್ (ಬೆರೋಜಿ) ಕಟ್ಟುನಿ ಯೇರ್?

ಸಾವುಕಾರೆ– ಉಂದು ಮಾತ ಯೆಂಕ್ ಕ್ರಯೊಗು ಕೊರಿನಾಕುಳೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಯಿತ್ತ್‌ದ್ ದಾಕ್ಲೆಡ್ ಮಾತ ಮೋಕುಳೇ ತೊಜುವೆರ್, ಆಕುಳು ಬೇತೆ ಉಪ್ಪುನಿ.

ಅರಂ– ಅಯ್ಯೋ ಮರ್ಲೆರೇ ಈರ್ ದಾಲಾ ಬುದ್ಧಿ ದಾಂತಿನಾರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಆಕುಳು ಹಕ್ಕ್‌ದಾರೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಒಯಿಟ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರುವೆರ್?

ಯೀತೇ ಸಂಗತಿಡ್ ಆಕುಳು ವಾರೀಸ್‌ದಾರೆರ್ ಅತ್ತೇ ಅತ್ತ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಜಿಡ ಈರೆ ಕಿದೆತ ಗೊಬ್ಬರ ತುಂಬುನಾಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣ್ಲೆ. ಮಣಿಪಂದೆ ಕುಳ್ಳೆ ಯಾನ್ ಉಳ್ಳೆ. ಆ ೨೦೦ ರುಪಾಯಿ ಈರೆ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೇ ತಿನಡ್ ಚಿಕ್ಕಾಸ್ ಕೊರ್ಡ್‌ಡೆ ಯೆಂಕ್ ದಾಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ. ಆಕುಳೆಗ್ ವಾಜ್ಯ ಮಳ್ಪೆರೆ ದಾಲ ಬಲ ಯಿಜ್ಜಿ. ಐಕೇ ಯೇರಾ ಉಪಾಯ ಪಂಡ್ ಕೊರ್ದುಜಿ ರಾಜಿಗ್ ಬೈದಿನಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಬಗ್ಲ್‌ಗ್ ಹಾಕ್‌ಗಂದ್‌ದ್ ತೂಯೆರ್. ಯೆನನ್ ದೇವೆರ್ ಕೊಂಡು ಬತ್ತಿನಿ. ೨೦೦ ರುಪಾಯಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಯೇರೆನ್ ಕೆರ್ತ್‌ಂಡ್ ವ್ಯರ್ಥ ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡುದುವರ್.

ಸಾವುಕಾರ ಬೊಡೆದಿ ರಾದಮ್ಮಡ– ದಾನೆ ಅಮ್ಮಾ ಯಾನ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರ ಯೆಂಚಾ. ಈರೆ ಕಂಡಣಿ ದೆರ್ತ್ ಬೂರ್ದುವೆರ್ ಅತ್ತಾ. ಈರಾಂಡಲಾ ಬುದ್ಧಿ ಪಣ್ತ್‌ವೊಡ್ಚಾ ಯಿಂದಿನೆಕ್

ರಾದಮ್ಮ– ಅರಂಟಪೆರೇ ಈರ್ ಪಣ್ಪಿನವು ಅಂದ್ ಅಂಡ ದಾನೆ ಮಳ್ಪುನಿ. ಮಳ್ಪೊಡಾಂಡನೇ ತೂವೊಣ್ಬು ಯೆನ ಕಂಡನಿ ಕಲ್ಕೆದಾರ್ ಅತ್ತ್ ಸತ್ಯನೇ ಸೈ. ಯಿನಿ ಮುಟ್ಟ ಕೋರ್ಟುಜಿ ಖಚೇರಿಗ್ ಮಿತ್ತಾದಿನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಐತ ಅಂತುಗೊಂತುಲಾ ಯಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ನಿಕುಳೆ ಲೆಕ್ಕಂತಿನಾಕುಳು ಉಪ್ಪುನಗ ಪೋಡಿಗೆ ಯಿಜ್ಜಿ ಅಂದ್. ದಾನೆ ಮಳ್ಪುನಿ ಕಚೇರಿದ ಕೆಲಸ ನಮ ಯೆಂಣಿಲೆಕ್ಕ ತೀರುಂಡಾ ಅವುಳೇ ಬೂರೊಣ್ಬುಪ್ಪೊಡು. ಯಿಲ್ಲಡ್ ತಾನ್ ಯಿನ್ಪಿ ಜನ ಯಿಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ಯಿಲ್ಲದ ಉಳಯಿ ಆಂಡ್. ಬಾಲೆಳು ಯೆಲ್ಯಾಕುಳು ಕಂಡಕಲತ ಬೇಲೆ ಕಾಲೆ ಯೇರ್ ತೂಪೆರ್ ಅಂಚಾಂಡ್ಲಾ ನಷ್ಟ. ಯಿಂಚಾಡ್ಲಾ ನಷ್ಟ ಆದ್ ಯಿಲ್ಲ್ ಯಿಡೆ ಪೋಪಿಕಾಲ ಒದಗಾಯಿ ಪೋಡಿಗೆ ಆತೇ. ಐಡ್ದಾವರ ಕೈ ಪಾಡಿನೆಕ್ ನನ 200 ರುಪಾಯಿ ಪೋಂಡ ಪೋವಡ್, ಯೆನ ಕಂಡಣ್ಯ ಕೈಕಾರ್‌ಗ್ ದೇವೆರ್ ಸುಖ ಕೊರಿಯೆರ್ಡ್ ಐತ ಅಮ್ಮನವು ಮಳ್ತೊಣುಂಬ ಯಿಂದಿನೆಕ್

ಅರಂ– ಕಂಡಣಿ ಅಸಲ್ ಬೊಡೆದಿ ಬೇಸ್ ಯಾನ್ ಪಂಡಿನವು ಮಾತ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಮಂಣ್ ತುಂಬಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್, ನಿಕುಳೆಗ್ ಪಣವು ಹೆಚ್ಚಿದ್‌ಂಡ್ ಕೊರ್ಪುಜರ್. ನಿಕುಳು ಹಾಳ್ ಆವೆರೆ ಆವಂದ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಪಂಡಿನಿ ಹೊರ್ತುಜಿ ಯೆನ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆ ಬಂಜಿ ದಿಂಜೊಡು ಯಿನ್ಪಿ ಮನಸ್‌ಡ್ ಪಂಡಿನಿ ಅತ್ತ್ ಅಲೆಕ್ ಬೈದಿನಾಯಗ್ ಯೆರ್ಮೆದ ಕ್ರಯ ದಾಯೆಗ್, ಯಾನ್ ಪಂಡೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಬೇಸರ್ ಮಳ್ಪಡೆ. ಸಾವುಕಾರರೇ ನಮಸ್ಕಾರ ಪೆತ್ತೊನು ಮದಪಡೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಪೋಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ಪುನಗ

ಸಾವುಕಾರೆ– ಉಂತುಲೆ ಉಂತುಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಅಕರ ಲೆತೊಣ್ಬು ಪೋದು ಒಂಜಿ ವೇಳ್ಯ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಆಕುಳು ಮಳ್ತ್ರಿಯೆರ್ಡ್ ಈರ್ ಯೆನ ಕಡೆಕ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಉಂತರಾ ಅತ್ತ್‌ಡ ನಡುಟು ಜಾರ್‌ಡರಾ ಯಿಂದಿನೆಕ್

ಅರಂ– ಛಿಕ್ಕ್ ಈರೆಡ ಪಾತೆರ್ಡಾಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೋಪದಾಯ ಲೆಕ್ಕನೆ ಒಂತೆ ಅಕರ ದಡದಡ ಪಾರ್‌ದ್ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯೆನ ಸುರ್ಪ ತೂದು ಈ ಪಾತೆರ ಪಂಡರಾ

ಯಾನ್ ಅಡೆಬೆಗ್ ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣಿಯರಾ ಅತ್ತ್‌ತ್ ಯಾನ್ ಒಂಜೇ ಅಮ್ಮಗ್ ಪುಟ್ಟಿನಾಯೆ ಅವು ಮಾತ ಯೇರೆಗ್ ಆವು ಯಿಂದಿನೆಕ್

ಸಾವು– ಕೋಪ ಮಳ್ಪಡೆ ಅಯ್ಯಾ ಯೆಂಕ್ ಮಾಪು ಮಳ್ಪುಲೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯಿ ಪಕ್ಷೊಡು ಖರ್ಚಿ ದಾನೆ ಉಂಡು?

ಅರಂ– ಖರ್ಚಿ ಯೆಂಚಿನವು? ಖರ್ಚಿ ವಾದಿಳೆಗ್, ಈರೆಗ್ ವಕೀಲ ಖರ್ಚಿಲಾ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆ ಖರ್ಚಿಲಾ ಅಂದ್‌ಂಡ ವಕೀಲ ರುಸುಮು 100ಗ್ (ನೂದೆಗ್) 5 ರುಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಯಿದೆ ರುಸುಮು, ಆಂಡ ಐಡ್ಲಾ ಕಡಮೆ ಮಳ್ಪೊಲಿ. ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಗ್ ಒರಿ ಒರಿಯಗ್ ನಾಲಾಣೆತ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ರ್‌ಂಡ ಸೈ. ಯೀ ಖರ್ಚಿಲಾ ವಾದಿಳೇ ಮಿತ್ತೇ ಬೂರುಂಡು.

ಸಾವು– ಸಾಕ್ಷಿ ಒಯಿಕ್, ಕ್ರಯ ಚೀಟ್ ರಿಜಿಸ್ತ್ರಿ ಆತಿನವು ಅತ್ತಾ? ಅವು ಅತ್ತ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಆಪುಂಡಾ, ಬೊಕ್ಕ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳು ಯೇರ್ ತಿಕ್ಕುವೆರ್?

ಅರಂ– ವಾದಿಳು ಭೂಮಿ ಮಾರಿನಾಕುಳೆ ಸಂತಾನನೇ ಅತ್ತ್ ಭೂಮಿಡ್ ಆಕುಳೆಗ್ ದಾಲ ಹಕ್ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಯಿಜ್ಜಿ ಯಿನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್. ಈರೆಡ ಆಯಿಜಿಡ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆನ್ ಯಾನೇ ತಯಾರ್ ಮಳ್ಪುವೆ. ವ್ಯಾಜ್ಯದಾಕ್ಲಾಂಡ ಯೆಂಕ್ ಗೊಂತಾಪುಂಡು ನಿಕುಳೆಗ್ ನೋಟೀಸ್‌ಲಾ ಪಿದಾಡುಂಡು, ಆಪಗನೇ ಬರ್ಪೆ ಪಾತೆರ್‌ಗ ನಮಸ್ಕಾರ

ಸಾವು– ಈರೆನ್ ನಂಬುವೆ ಬೊಕ್ಕ ಈರೇ ಮೇಹನತ್‌ದ ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊರಂದೆ ಕುಳ್ಳುಜಿ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಅರಂ– ಅಗ್ಗಿನೆನೇ ಅಗ್ಗಿಯುನಿ ಪಾತೆರಿನೆನೇ ಪಾತೆರುನಿ ಉಂದೆಟ್ ಸಾರೆಸ ಯಿಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ದುಂಬೇ ಪಂಡೆ ಯೆಂಕ್ ತಾಂಬ್ರೊಡು ಪುಟ್ಟಿನವು ಕಾಸ್ ಬೊಡ್ಚಿ ಈರೆ ಲೆಕ್ಕಂತಿನಾಕುಳೆ ದಯ ಮಾತ್ರ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ ಯಿಯವು ಯಾನ್ ಯಿಂಚಿತ್ತಿನೆಕ್ ಮಾತ ಅಲ್ಲಿಗೀಸುನಾಯೆ ಅತ್ತ್ ಯಿಂಚೆನೆ ನಮನ್ ದೇವೆರ್ ಯೆಡ್ಡೆಡ್ ನಡಪುಡಿಯೆಡ ಮೇಲ್‌ಗ್ ತೂವೊಣುಗ ಯೆಂಕ್ ಬೋಡಾಯಿ ವಸ್ತ್ ಈರೆ ಯಿಲ್ಲಡ್ ಕೈಪಾಡ್ದ್ ಕೊಂಡು ಪೋವೆ, ಈರೆ ಗುಣ ಗೊಂತಾಂಡ್ ಐಡ್ದಾವರ ಉಂದೆಟ್ ಈರೆನ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಕ್ ಒಂದಾವಂದೆ ಬುಡಯೆ. ಅಂದ್‌ದ್ ಕೈನಂಬಿಗೆ ಕೊರ್ದು ಪೋಯೆ.

ಸಾವುಕಾರ ಬೊಡೆದಿ ಕಂಡಣ್ಯಡ– ಈತ್ ಪೊರ್ತು ದಾನೆ ಮತಲಪು ಮಳ್ತರ್ ಯಿರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್ ಕಚೇರಿದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಬೂರುದು ರೆಂಕೊಣ್ಬುಪ್ಪುನಾಕುಳೆ ಪಾತೆರ ಕೇಣ್‌ನಗ ಮೆಯಿ ಮರ್ಲಾಪುಂಡು ಅಂದ್, ಕಚೇರಿಗ್ ಮಿತ್ತಾಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಅಳ್ತ ಕಂಬಲಾ ಬಾಯಿ ಅಂಗಾವುಂಡುಗೆ. ನಮ ತತ್ತ್ ಬೂರಿ ಮಿತ್ತ್ ರಾಜಿಡೇ ಆತ್ ಈತ್ ನಷ್ಟ ಅಂಡಲಾ ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತ್ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡು ಯಿಲ್ಲ್ ಯಿಡೆ ದೆತ್ತೊಂಡಿನಾಕುಳು ದಿಂಜ ಮಂದೆ. ಅಂಚ ನಂಕ್ ಚಿಪ್ಪಾ ಕೋಲುಗು ಗತಿ ಆವೆರೆ ಆವಂದ್ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡು ಯೆಡ್ಡೆ ಆಯಿನಾಯೆ ಒರಿಲಾ ಯಿಜ್ಜೆ. ಆಕುಳು ರಾಜಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್ಡ ಅಪಿನವೇ ಯೆಡ್ಡೆ ಯಾನ್ ಪಂಡ್ರ್‌ದೆ.

ಸಾವು– ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಕಾಸ್‌ದಂಚಿ ತೂಪಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತರ ತರೊಟು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಳ್ತೆ ನಮ ವ್ಯರ್ಥಾದ್ ಪಣವು ಹಾಳ್ ಮಳ್ಪೆರೆ ಆವಂದ್ ಯಿನ್ಪಿ ಮನಸ್ ಆಯನವು; ಆಯೆ ಖಡಾಖಡಿ ನರಮಾನಿ ಯಿಂಚಿನಾಯೆ ನಂಕ್ ಒರಿ ಬೋಡು. ಮಾತಲಾ ಆಯೆನೇ ಸುದಾರಿಪುವೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೈನಂಬಿಗೆ ಕೊರಿಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಬೊಡೆದಿನ್ ಸಮಾಧಾನ ಪಡೆಪಾಯೆ.

ಆಂಡ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಪೊಯಿನಾಯೆ ಸೀದ ಸಾವುಕಾರ ಯೆದ್ರುವಾದಿಳೆ ಕೈತಳ್ ಪೋದು ಪಂಡಿನಿ– ಯೆಂಕುಳೆ ಕೋರ್ಟುದ ಭೀಮರಾವು ವಕೀಲೆರೆ ಮಾಮಿಗ್ ಯೆಲ್ಲಂಜಿ ದುಂಬು ಲಕ್ಷದೀಪದಾನೇ ಬೊಜ್ಜ, ಪುಂಣ್ಯಾತ್ಮೆದಿ, ವಕೀಲೆರೆ ಯಿಲ್ಲ್ ಒರಿದಿನೇ ಮೇರೆಡ್ದ್, ದಾನೆ ಪಣ್ಪಿನಿ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಂಡ ಜಪ್ಪುದ ಮರ ಅತ್ತಾ ಕಡ್ಪುನಿ, ಊರುಡು ಯೆಡ್ಡೆಂತಿನಾಕುಳೆಗೇ ಸಾವು ಅತ್ತಾ, ನಮ ಹಾಡ್‌ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಆಂಡ ವಕೀಲೆರೆಗ್ ಬಲತ ಕೈ ಮುಜಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಅಂಡ್ (ಪ್ರತಿವಾದಿಳು) ಯೆನನ್ ಅರೆ ನಂಬ್ರದ ಕಕ್ಷಿಗಾರೆರೆ ಕೈತಳ್ ಗುರ್ತದಾಕುಳೆ ಕೈತಳ್ ಕಡಪುಡುದೆರ್. ಬಾರೆ ಕುಂಬುಡ ಮಿನಿ ಸಾಯಿತಿ ತಯಾರ್ ಮಳ್ಪೆರೆ ತೆರಿಪಾವೆರೆ ಬೈದೆ, ಅರ್ ಮಲ್ಲ ವಕೀಲೆ ಅತ್ತಾ ಸಮ ಬತ್ತ್ಂಡ ರಡ್ಡ್ ಬೊಜ್ಜದ ಸಾಯಿತಿ ಕೂಡು.

ವಾದಿಳು– ವಕೀಲೆರ್ ಯೆಂಚ ಹುಶ್ಯಾರ್ ಉಳ್ಳೆರಾ?

ಅರಂ– ಆರೆಗ್ ತಾಗು ವಕೀಲೆ ಕೋರ್ಟುಡು ಯೇರ್ ಉಳ್ಳೆ? ಮಾತೆರ್ ಕಾನೂನು ಬೂಕು ಜತ್ತ್‌ದ್ ತೂವೊಡು, ಮೇರೆಗ್ ಮಾತ ತರೆಟೇ. ಸವಾಲ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ವಕೀಲನಾಕುಳೆ ಬಾಯಿ ಜಪ್ಪೆರೆ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್, ರುಸುಮುದ ಲಕ್ಷ ಅತ್ತ್ ಮಾತೆರೆಗ್ 5 ಕೊರ್ಪುಂಡ ಮೇರೆಗ್ 10 ಕೊಂಡರ್ಲಾ ಬಂಜಿ ಉರಿಯಿಜ್ಜಿ. ದಾಯೆಗ್ ವಕೀಲೆರೆ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡರ್ ದಾಲ ಕೆಲಸ ಉಂಡೊಡೋ.

ವಾದಿ– ಯೆಂಕುಳೆನವು ಒಂಜಿ ಯೆಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ವೇಳ್ಯ ರಾಜಿ ಅವೆರೆ ಈಯವು– ಅವಂದಿ ಪಕ್ಷೊಗು ಈರೆನೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪತ್ತುವ.

ಯಿಂಚೆನೆ ಸಾವುಕಾರೆ ರಾಜಿ ಅವಂದಿನೆಡ್ದ್ ಸಾವುಕಾರ ಮಿತ್ತ್ ವಾದಿಳು ವ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಕ್ಲು ಮಳ್ತೆರ್. ಯೀತೆನೆ ತಿಂಗೊಳುದ ಯೀತೆನೆ ತಾರೀಕಿಡ್ ಹಾಜ್ರಾವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಅಯಿ ಸಾವುಕಾರಗ್ ನೋಟಿಸ್ ಆಯಿ ಸಂಗತಿ ಅರಂಟಪ್ಪಗ್ ಗೊಂತಾದ್ ಸಾವುಕಾರನ್ ಬಂಜಪ್ಪ ವಕೀಲೆರೆ ಕೈತಳ್ ಲೆತ್ತೊಣ್ದು ಪೋದು ವಖಾಲತ್ ಕೊರ್ಪಾಯೆ. ನೇಮಕ ಮಳ್ತಿ ಪೀಸ್‌ಡ್ದ್‌ಲಾ ಪಾಕ ಕೊರ್ಪಾಯೆ.

ಪ್ರತಿವಾದಿ– ದಾನೆ ವಕೀಲೆರೇ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಗುಣ ಅವಗುಣತ ಸಂಗತಿ ಮಾತ ಪಿಂದೊಂಡರ್ ಉಂದೆನ್ ಗೆಂದಾದ್ ಕೊರೊಡು. ನನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಯೆನ ತರ್ಪುಡು ಯಿತ್ತಿ ಪೂರಾ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಳೆನ್ ಈರೆಗೇ ಪತ್ತಾದ್ ಪಾಡುವೆ.

ವಕೀಲೆ– ಆತೆತ್ತಾ ಬುಡ್ಲೆ, ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಚಿಂತೆ ಈರೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಿ, ಪೀಸ್ ಮಾತ್ರ

ಕೊರ್ಪಿನವು ಈರೆ ಕೆಲಸ. ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡು ಒದ್ದಾಡುನವು ಯೆಂಕುಳೆ ಕೆಲಸ. ಈ ಅರಂಟಪ್ಪೆರೆನ್ ಬುಡಡೆ ಈರೆ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆ ವಿಷಯೊಡುಲಾ ಆಕುಳು ವಾ ಸಂಗತಿಗ್ ದಾನೆ ದಾನೆ ಪಣೊಡು ಯಿನ್ಪಿನವುಲಾ ತರ್ಬೀತ್ ಮಳ್ಪುವೆರ್ ತನ್ಕಿದಾನಿ ಬೇಗ ಬರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್.

ಸಾದಿಡ್ **ಪ್ರತಿವಾದಿ–** ಅರಂಟಪ್ಪೆರೇ ಈರೆ ದೈರ್ಯೊಡು ಯಾನ್ ಉಂತುದೆ, ಮಾತೆಟ್‌ಲಾ ಸುದಾರಿಪುನವು ಈರೆ (ಕೆಲಸ) ಅಂದ್‌ಂಡ ಈರೆಗ್ ಕೂಡಿನವು. ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆನ್‌ಲಾ ಈರೇ ಮಳ್ಪೊಡು, ಯೆನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯೇರ್ಲಾ ಯಿಜ್ಜೆರ್. ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಗ್ ದಾನೆ ಕೊರೊಡು.

ಅರಂ– ಯೆಂಕ್ ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆ ಪಣ್ಪಿನವು ಬೊಡ್ಚಿ, ಮುಟ್ಟುಗು ಒಂಜಿ ಬುದ್ದಿದಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಮಾತಲಾ ಒರಿಯ ಮಿತ್ತೇ ಮರತ್‌ಂಡ ಯೆಂಚ ಆಯೆ ದಕ್ಕಾವೊಣೊಲಿ ಈರೆ ದಾಕ್ಷಂಣ್ಯೊಗಾದ್ ಯಾನ್ ಬೋಡಾಂಡ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಪಣ್ಪೆ. ಯಾನ್ ಪಂಡೆ ಅಂದ್‌ದ್ ನನ ಒರಿ ತೂವಂದಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಯೇರ್ ಪಣ್‌ಂಬೆ? ಒಂಜಿ ವೇಳ್ಯ ಒರಿಯನ್ ಒಪ್ಪಿಯಾವೊಣುಂಡಲಾ ಆಯೆ ಚಿಲ್ಲೆರೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಯಯೆ, ನಾಲ್ ರುಪಾಯಿ ಆಂಡಲಾ ಕೊರೊಡು. ಆಯೆ ದಿಂಜ ಕೇಣ್‌ಂಬೆ, ಐಕ್ ಯಾನ್ ಉಳ್ಳೆ ಆಂಡ ನಾಲ್‌ಡ್ದ್ ಕಡಮೆಗ್ ಒರಿಯನ್ ಒತ್ತಾಂಕೆ ಮಳ್ಪುನಿ ಯೆಂಚ? ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ದ್ ಈರೇ ನನ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಮಳ್ಪುನವು ಯೆಡ್ಡೆ, ಯಾನ್ ಕೊರಿ ಪಾತೆರೊಗು ತಪ್ಪುಜಿ. ಪಣವುಗು ಮುದ್ದು ಕೊರ್ಪಿನಾಯೆಲಾ ಅತ್ತ್. ಪಣವು ನಮನ್ ದುಡಿಪುಂಡಾ ನಮ ಪಣವುನು ದುಡಿಪುವನಾ? ನರಮಾನಿ ಮರ್ಯಾದಿಗ್ ಪೇಚಾಡೊಡು ನಮ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಗ್ ಪೊಲ್ಲು ತೋಜಾವೆರೆ ಆವಂದ್.

ಪ್ರತಿವಾದಿ– ಅರಂಟಪ್ಪೆರೇ ಮೂಜಿ ಸಾಕ್ಷಿಳೆನ್ ಈರೇ ಮಳ್ಪೊಡು, ಈರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೆ ಒರಿ ಒರಿಯಗ್ ನಾಲ್ ನಾಲ್ ರುಪಾಯಿದ ಲೆಕ್ಕ ಪದ್‌ರಾಡ್ ರುಪಾಯಿ ದೆತ್ತೊಣ್ಲೆ. ಈರೆಗ್ ಮಳ್ಪುನವು ಕಡೆಕ್ ದೀತೆ, ಪೋಲೆ ಆಕುಳೆ ಪುದರ್, ಅಮ್ಮ ಪುದರ್, ಗ್ರಾಮ ಮಿನಿ ವಕೀಲೆರೆಡ ಬರೆಪಾಲೆ, ತನ್ಕಿದಾನಿ ಮೋಣೆ ಮೋಣೆ ತೋಜೊಡ್ಡ ಬಲ್ಲೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಅರಂ– ಕಿಸ್ ಕಿಸ್ ತೆಲ್ತಿದ್– ಮಾತ ಭಾರ ಯೆನ ದಿಗೆಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡಿಯರ್, ನನ ಯೇರೆನ್ ನಾಡಿಗೆ ಅಪ್ಪಾ ಚಿಂತೆ ಯಿಜ್ಜಿ ಉಂದು ಯೆಂಕ್ ಸಂದ್‌ಂಡ್. ಈರೆ ಕೆಲಸ ತೂಲೆ ವಕೀಲೆರೆ ಕೈತಳ್ ಮಾತೆರೆ ಪುದರ್ ಮಿನಿ ಬರೆಪಾವೆ ತನ್ಕಿದಾನಿ ಕಾಮ ಕಾಮ ಬರ್ಪೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ.

ಪೋನಗ ತನ್‌ಕ್ ಯಿನಿ ಒಂಜಿ ಪಡವು ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್ ಯಿನ್ಪಿ ಸಂತೋಷ ಆಯಡ್ ಆತ್ ಈತ್ ಯಿನ್ಪಿನವು ಅತ್ತ್. ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣಿದ ಆಶೆಗ್ ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷಿಗ್ ತಿಕ್ಕು ಜನ ಯೇರೇರ್ ಯಿನ್ಪಿನವು ಯಿಂಬ್ಯಗ್ ಸಜ್ಜಿಡ್ ಗೊಂತು ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಂಚಿತ್ತಿನಾಕುಳೆನ್ ಮೂವೆರೆನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತಿಯೆ. ಮೋಸಪ್ಪೆ, ಕಪಟಪ್ಪೆ, ವಂಚನೆಪ್ಪೆ ಮೋಕುಳು ಮೂವೆರ್ಲಾ

ಮೆಗ್ಯ ಪಲಾಯಾಡ್ಪೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ಒಟ್ಟು ಜತೆತಾಕುಳು, ಮೋಕುಳು ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಬರ್ಪಿನೆನ್ ತೂದು, ದಾಲ ಪಡವು ಉಪ್ಪು ಯಿನ್ಪಿ ಸಂತೋಷೊಡು, ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ವಾಮಿ ಅರಂಟಪ್ಪೆರೇ ಅಪರೂಪೊಡು ದಾನೆ ಯಿಂಚಿ ಸವಾರಿ ಆಂಡ್, ದಾಲ ಉಂಡಾ ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್

ಅರಂಟಪ್ಪೆ– ಉಂಡು ಉಂಡು ದಾಯಿದವು ಉಪ್ಪುನಿ, ಯೇತ್ ಸರ್ತಿ ಆಕುಳೆಡ್ದಾ ಮೋಕುಳೆಡ್ದಾ ಆವಂದಿ ಪೋವಂದಿ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಆತ್ ಈತ್ ಕೊರ್ಪಾಯಿನಿ ಹೊರ್ತು ಐಡ್ದ್ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ರುಯಿ ಆಂಡಲಾ ಯೆಂಕ್ ಕೊರಿಯರಾ? ಯಿನಿಲಾ ಉಂಡಾ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೇಣ್ಂಬರ್. ಆಂಡ ನಿಕುಳೆನವು ಯೆಂಕ್ ಬೊಡ್ಚಪ್ಪಾ ಕುಶಾಲ್‌ಗ್ ಪಂಡಿನಿ. ದಾಯೆ ಯಿತ್ತೆ ಯೆಂಕ್ ಬೇತೆ ಜನ ತಿಕ್ಕಯೆರಾ? ನಿಕುಳೆನೇ ನಾಡು ಪತ್ತುನಿ ದಾಯೆ, ನಿಕುಳು ಯೆಂಕ್ ಬೋಡು ಯಿನ್ಪಿ ತಾತುರಿಡ್ ಅತ್ತಾ?

ಮೋಕುಳು– ಯೆಂಕುಳೆ ಮಿತ್ತ್ ಬೇಸರ್ ಮಳ್ತರಾ? ನಿಕುಳು ನನ ಒರಿಯಡ ಯೇತ್ ದೆತ್ತೊಣುವರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಕುಳು ತನ್ಕಿ ಮಳ್ಪುವನಾ? ಯಿಜ್ಜಿ. ಈರ್ ಕೊರಿನವೇ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಸಾವಿರ ವರನ್‌ದ ಗಂಟ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಬುವ.

ಅರಂ– ಅವು ಮಾತ ಉಪ್ಪಡ್, ಯಿತ್ತೆ ಒಂಜಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಉಂಡು ಐಟ್ ನಿಕುಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಪಣೊಡು, ಯೆಲ್ಲಂಜಿ ತನ್ಕಿ, ನಿಕುಳೆಗ್ ದಾನೆ ಕೊರೊಡು ಪಣ್ಲೆ. ಸಂಗತಿ ಮಾತ ಬೊಕ್ಕ ಪಣ್ಪೆ. ನಿಕುಳೆ ಪುದರ್ ಬರೆಪಾವೆ, ಯಾನ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಕೇಣೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ನರಕೆರೆ ಆವಂದ್.

ಮೋಕುಳು– ಈರೆ ಬೆಗರ್ ಬೂರಿನವುಳು ಯೆಂಕುಳೆ ಜೀವ ಉಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ನೆನೆಪುಲೆ, ಈರೆ ಅಪ್ಪಣೆದ ಪ್ರಕಾರ ನಡತೊಣುವ, ಈರ್ ಕೊರಿನವು ಯೆಂಕುಳು ದೆತ್ತೊಣುವ ಆಂಡ ವರುಷಾಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಕಚೇರಿದ ಬಾಕಿಲ್ ಕಾಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಯೆಂಕುಳು ಬಡವೆರ್, ಯೆಂಕುಳೆ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮಾತ ಈರೆ ಚಿತ್ತೊಗು ಗೋಚರ ಉಂಡು.

ಅರಂ– ಅವು ಮಾತ ಪಿಂಬೆ, ಯಿತ್ತೆ ಒಂಜೊಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ದೆತ್ತೊಣ್ಲೆ, ಯೆಲ್ಲಂಜಿ ನಿಕುಳೆಡ ಕೇಣಂದೆ ನಂಬ್ರ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ದಿನೊಕು ದೀಯೆರ್ಡ ದಿನೊಕು ನಾಲಾಣೆದ ಪ್ರಕಾರ ಕೊರ್ಪಾವೆ, ಕೊರ್ಜಿಡ ನಿಕುಳು ಬರ್ಪಿನೇ ಬೊಡ್ಚಿ.

ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಮೋಕುಳು ಸಂತೋಷೊಡ್ದು ಒಂಜೊಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಪೋಯೆರ್.

ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಸೀದ ವಾದಿಳೆ ಕೈತಳ್ ಪೋದು ಆಕುಳೆಡ– ಪ್ರತಿವಾದಿ ವಖಾಲತ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಳ್ತ್‌ದೆ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಗ್ ಒರಿ ಒರಿಯಗ್ ನಾಲ್ ನಾಲ್ ರುಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಪಿಸ್ಕಡ್ರ್‌ಯೆ, ಪಣವುದ ಮಿತ್ತ್ ಯೆಡ್ಮೆದಾತ್ ಆಶೆ ದೀಪುಜೆ, ಪಣಂದೆ ಕೇಣಂದೆ ಯೆನನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಬರೆಪಾದೆ, ಯೆನ ಸಾಕ್ಷಿಡ್ ಆಯಗ್ ತಿಂಗಿ. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ನಿಕುಳು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಭೂಮಿ ನಿಕುಳೆ ಅನುಭೋಗೊಡು

ಯಿತ್ತಿನೇ ಯಿಜ್ಜಿ. ನಿಕುಳು ಆ ಭೂಮಿಗ್ ಹಕ್ಕ್‌ದಾರೆರೇ ಅತ್ತ್, ನಿಕುಳು ಕ್ರಯದಾರೆರೆ ಕುಟುಂಬನೇ ಅತ್ತ್, ನಿಕುಳು ಮಾಲೋಕೆರ್ ಯಿನ್ಪಿ ರುಜುವಾತು ತಯಾರಾತ್ಂಡ್

ಯಿಂದಿನೆಕ್ ವಾದಿಳೆಗ್ ಒರ ಮನಸ್‌ಡ್ ಜವುಕಾಂಡ್. ದಾಯೆಗಂದ್ಂಡ ಮೋಕುಳು ಪಣವುಡು ತಿರಿಯರ; ಕ್ರಯದಾರೆರೆಗ್ ಮುಟ್ಟದ ಕುಟುಂಬ ಅಂದಾಂಡಲಾ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡು ಯೆಂಚಾವಾ ದಾನ್ನಾ ಯಿನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ರಾಜಾವೆರೆ ಮನಸ್ ಯಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೊಗ್ಗುದು ವ್ಯಾಜ್ಯ ಲಕ್ಕಾಯೆ ಯಿನ್ಪಿ ಕುಯುಕ್ತಿದ ಸಂಗತಿ ರಡ್ಡ್ ಕಡೆತಾಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಗೊಂತಾಯಿಜಿ.

ವಾದಿಳು– ಅರಂಟಪ್ಪೆರೇ ಈರೆ ಧೈರ್ಯೊಡು ಯೆಂಕುಳು ಜತ್ತ. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಮರಟ್ ರಡ್ಡ್ ಗೆಲ್ಲ್ ಯಿನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಒಂಜಿ ಗೆಲ್ಲ್ ಮೂಡಯಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಗೆಲ್ಲ್ ಪಡ್ಡಯಿ ಪೋಂಡಲಾ ರಡ್ಡ್ ಗೆಲ್ಲ್‌ಲಾ ಅವ್ವೇ ಮರತವು ಅಂದ್‌ದ್ ಆಪುಂಡು. ಯೆಂಕುಳು ಒಂಜಿ ತೊಟ್ಟುದಾಕುಳು ಬೇತೆ ಯಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಯೆಂಕುಳೆ ಗುರು ಕಾರ್ನಿಕೆರ್, ದೆಯ್ಯ ದೇವೆರ್ ಅವ್ವೇ ಯೆಂಕುಳೆ ಹಿರಿಯೆರೆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಯೆಂಕುಳೆ ಪೆರ್ಯಪ್ಪೆ ತೊಟ್ಟುದಾಕುಳು ಅವ್ವೇ ಭೂಮಿನ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಸರಕಾರ್ ಪಣವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಒರಿ ಹುಟ್ಟೊಳಿಡ್ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಅಪಿ ಆಗಭೋಗ ಕೋಲ ತಂಬಿಲ ಮಿನಿ ನಡಪುಡ್ದು ಗುಜಾರ್ಣೆ ದೆತ್ತ್‌ದುಪ್ಪುಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಬಡ್ತ, ಬೊಕ್ಕ ಆ ಯೆಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿಗ್ ಯೆಂಕುಳು ಪೋವೊಣ್ದು ಬರೊಣ್ದುಲಾ ಉಳ್ಳ. ಯಿಂಚ ಉಪ್ಪನಗ ಯೆಂಕುಳೆ ಹಿರಿಯೆರ್ ಮಳ್ತಿ ಯೆಂಕುಳೆ ದೈಯ್ಯ ದೇವೆರೆ ಅಡಿನ್ ಯೇರ್ ಕಂಕಣೆ ಪಾಡಿಯೆರೆ ತೂಯೆನಾ ಆಯಗ್ ಐತ ಪಡಿ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋವಂದ್. ಯೀ ಸಂಗತಿಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮಾತು ಬಾರಿ ಸಾಕ್ಷಿಳೇ ಉಂಡು. ಈರ್ ಯೆಂಕುಳೆಡೆಟೇ ಸರ್ತ ಉಂತುದು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕಡೆತ ಸಾಕ್ಷಿನ್ ಅಡಿಮೇಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಕ್ರಯಚೀಟ್‌ನ್ ರದ್ದ್ ಮಳ್ಪಾಯರ್ಡ 10 ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ಪ. ಯಿತ್ತೆ 5 ರುಪಾಯಿ ದೆತ್ತೊಣ್ಲೆ, ಯೆಂಕುಳು ಬಡವೆರ್. ಅಂಚಿಡ್ ತಿಕ್ಕುನೆನ್ ಬುಡಡೆ. ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್

ಅರಂ– 5ರುಪಾಯಿನ್ ಸಂತೋಷೊಡು ದೆತ್ತೊಣ್ದು– ಬೊಕ್ಕ 5 ರುಪಾಯಿಗ್ ಮೋಸ ಮಳ್ಪಡೆ. ಈ ಪಾತೆರೊಗು ಯಾನ್ ತಪ್ಪುಜಿ, ನಂಬುಲೆ ಆಂಡ ಯಾನ್ ಆ ಕಡೆಟೇ ಉಪ್ಪೊಡು, ಯಿಜ್ಜಿಡ ಗುಟ್ಟು ತಿಕ್ಕಂದ್, ಕಚೇರಿಡ್ ಮಿನಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಯೆದ್‌ರ್ ಯೆನಡ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಆವಂದ್. ಆಯೆ ಯೆನನೇ ನಂಬುದೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯೆ.

ತನ್ಕಿದಾನಿ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಪ್ರತಿವಾದಿನ್‌ಲಾ ತಾನ್ ತಯಾರ್ ಮಳ್ತಿ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆನ್‌ಲಾ ದುಂಬತ್ತ ವಕೀಲೆರೆ ಕೈತಳ್ ಕೊಂಡು ಪೋಯೆ.

ಬಂಜಪ್ಪೆ ವಕೀಲೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಡ– ದಾನೆ ಸಾವುಕಾರೆರೇ ಬಾಕಿ ರುಸುಮು ಕೊಂಡು ಬೈದರಾ?

ಪ್ರತಿವಾದಿ– ಯಿಜ್ಜಿ, ರುಸುಮುಗು ದಾಲ ಪೋಡಿಯಡೆ. ರುಸುಮು ದೀವೊಣು

ನರಮಾನಿ ಅತ್ತ್, ನಂಬ್ರ ಯಿನಿಯೇ ಪಡಿಚಾಪಿ ಲೆಕ್ಕ ತೂಲೆ, ಬೊಕ್ಕ ನಂಕೇ ಗುಣ ಆಪಿ ಸಾಸ ದೀಲೆ, ಕಾಯಿದೆ ರುಸುಮು ಯೆಂಚಲಾ ಉಂಡೆ. ಗುಣ ಆಯಿ ಪಕ್ಷೊಡು ಈರೆನ್ ಖುಶಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬುಡುವೆ.

ವಕೀಲೆ– ದಾನೆ ಅರಂಟಪ್ಪೆರೆ ಈ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳು ಸಮ ಪಣ್ಪೆರಾ? ಆಕುಳೆನ್ ಸಮ ಮಳ್ಪುಲೆ. ಕೋರ್ಟುಗು ಪೋಲೆ, ಯಾನ್ ಯಿತ್ತೆ ಬರ್ಪೆ ಯಿಂದೆ.

ಅರಂಟಪ್ಪೆ ವಾಗ್ಮೂಲೊಡು ಪಣೊಡಾಪಿ ಸಂಗತಿ ಮಾತ ಮೋಕುಳೆಗ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆ. ಮುನ್ಸಿಪೆರ್ ಕೋರ್ಟುಗು ಬತ್ತೆರ್. ಯಿತ್ತಟ್ಟ್‌ದ ವಕೀಲೆರ್‌ಲಾ ಕಕ್ಷಿಗಾರೆರ್‌ಲಾ ಹಾಜ್ರಾಯೆರ್. ಈ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಯೆಂಚಿತ್ತಿನವು ಅಂದ್‌ದ್ ಮುನ್ಸಿಪೆರ್ ರಿಖಾರ್ಡ್ ಮಿನಿ ತೂದು ಒಂತೆ ಚರ್ಚೆ ಆಂಡ್ ಅಂದ್‌ಂಡ ಪೂರಾ ವಾರಿಸ್‌ದಾರೆರ್ ಸೇರಂದೆ ಕ್ರಯಚೀಟ್ ಮಳ್ತಿನವು ತಪ್ಪು ಅಂದ್‌ದ್ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕಡೆಕ್ ಅವು ಗುಣತ ಸಂಗತಿ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ನಂಬ್ರ ಪಿರ ದೀಯೆರ್. ಪ್ರತಿವಾದಿಗ್ ಸೆಡಿಲ್ ದರ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ವಾದಿಳು ಮೋಕುಳೆ ವಕೀಲೆ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳು ಮಿನಿ ತೆಲಿತೊಣ್ದು ಪಾತೆರೊಣ್ದು ಸಂತೋಷೊಡು ತನುಕುಳೆ ಯಿಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ಪ್ರತಿವಾದಿ ಅರಂಟಪ್ಪಡ– ಉಂದು ದಾನೆ? ಈರೆ ಪಾತೆರ ನಂಬುದು ಸಾದಿಡ್ ಬೂರು ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ? ಮುನ್ಸಿಪೆರ್ ಅಂಚಿ ಮಾಲಿಯೆರೆ ಕಾರಣ ದಾನೆ? ಯೆನ ಬೊಡೆದಿ ಪಾತೆರ ಕೇಣುದ್ವೆಡ ಈ ರಗಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಕೈ ಪಾಡುದುವಯೆ, ನನ ಆನೆದ ಕೈಟ್ ಕೊರಿ ಮಾಲೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಯೆಂಚಾಪುಂಡ ಗೊಂತು ಯಿಜ್ಜಿ, ನನ ಮೇಲ್‌ದ್ ಸಂಗತಿ ಯೆಂಚ?

ಅರಂಟಪ್ಪೆ– ಸ್ವಾಮೀ ಈರೆ ಪಾತೆರ ಕೇಣ್‌ನಗ ಪೀಂಕನ್‌ಗ್ ಗಂಟೆ ಪಿಜಿನ್ ಕುಯಿಂತಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು. ಈರ್ ಯೀತ್ ಪುಕ್ಕೆಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಪಿನಯೆ, ಯಿಂಚಿತ್ತಿನಾರ್ ಯಿನ್ಪಿನಾಂಡ ಯಾನ್ ಕೈಪಾಡ್ದುವಯೆ, ಯೆಂಕ್ ದಾಲ ಆತ್ ಈತ್ ಗಂಟ್ ಕೊರ್ತ್‌ಜರ್, ಆಂಡಲಾ ಚಿಂತೆ ಯಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಈರ್ ಅಲ್ಪ ಜನ ಆಯಿ ವಾದಿಳೆಗ್ 200 ರುಪಾಯಿ ದಂಡ ಕೊರ್ದು ಆಕುಳೆ ಕೈಕಾರ್ ಪತ್ತೊಣುದ್ವರ್, ಉಂದು ಯೇತ್ ಮಲ್ಲ ನಾಚಿಗೆ. ಈರೆ ಬೊಡೆದಿಗ್‌ಲಾ ಉಂದೇ ಮನಸ್ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ವಾದಿಳು 100ರುಪಾಯಿದ ಕಥೆ ಮುನ್ಸಿಪೆರೆಗ್ ತಾಗಾದುಪ್ಪೊಡು ಐಡ್ದಾವರ ಅಂಚಿ ಮಾಲಿಯೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತೊಜುಂಡು, ವಾದಿಳೆನಾತ್ ಪಂಥ ಪರಾಕ್ರಮ ಈರೆಗ್ ಉಂಡುಡ 200 ರುಪಾಯಿ ಯೆನ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ಲೆ. ಮುನ್ಸಿಪೆರೆಗ್ ಬಹಳ ಮುಟ್ಟದ ಜನತ ಮುಖಾಂತ್ರ ಕೊರ್ಪಾವೆ; ಬೊಕ್ಕ ನಮ ಯೆಂಣಿ ಲೆಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಆಪುಂಡು. ನಮ ಖರ್ಚಿಲಾ ವಾದಿಳೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು, ಅಂಚಡ್ ಪೋಪಿನವು ಯಿಂಚಡ್ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಲಾಭೊಗಾದ್ ಸಾಧನೆ ಮಳ್ಪುನು ಅತ್ತ್, ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೀರ್ತಿಗಾದ್ ಸಾಧನೆ ಮಳ್ಪುನವು ಆದುಂಡು. ಅತ್ತ್ ಯಿನ್ಪರಾ ಯೆನ್ನಾತೆಗ್ ಯಾನ್ ಈರೆನಾತೆಗ್ ಈರ್

ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಅರಂಟಪ್ಪನ್ ತನ ಯಿಲ್ಲಡ್ದ್ ಒಂತೆ ದೂರ ಉಂತಾದ್ ಯಿಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋದು ಆಯಿ ಸಂಗತಿ ಮಾತ ಬೊಡೆದಿಗ್ ತೆರ್ಪಾಯೆ,

ಬೊಡೆದಿ– ಯಾನ್ ದುಂಬೇ ಪಂಡೆ, ರಾಜಾಪಿನವು ಯೆಡ್ಡೆ. ನಂಕ್ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಬೊಡ್ಚಿ ಯಿಂದೆ; ಆಂಡ ನಿಕುಳು ಅರಂಟಪ್ಪೆರೆ ಪಾತೆರೊಗು ಮರ್ಲಾಯರ್, ಆಂಡ ಯೆಂಕ್ ಆಯ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶಯನೇ ಯಿತ್ತ್ಂಡ್. ಯಿದ ಮುಟ್ಟ ಖರ್ಚಾದ್ ಪೋಯಿನವು ಪೋವಡ್, ನನ ಆಂಡಲಾ ರಾಜಿ ಆಪಿನವು ಯೆಡ್ಡೆ, ಯಿತ್ತಿನೆನ್ ಒರಿತೊಣೊಲಿ.

ಕಂಡಣಿ– ಅಯ್ಯೋ ಉಂದು ಆಪಿ ಪೋಪಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆನಾ, ದುಂಬೇ ಆತ್ಂಡ ಮರ್ಯಾದಿ ಯಿತ್ತ್ಂಡ್. ಯಿತ್ತೆ ನಮ ಆಕುಳೆ ಕಾರ್ ಗುದ್ದೆರೆ ಪೋಪಿನಿಯಾಂಡ ಆಕುಳೆ ದೌಲತ್ ಓಳು ದೀಪಿನಿ? ಉಂದು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಆಕುಳೆಗ್ ಯಿದ ಮುಟ್ಟ ಆಯಿ ಖರ್ಚಿಲಾ ನಮನೇ ಕೊರೊಡು ಪಣ್ಂಬೆರ್ ಒಟ್ಟುದ ಮಿತ್ತ್ ಯಿತ್ತೆ ರಾಜಿಗ್ ಪೋಪಿನವು ಪ್ರಯೋಜನ ಯಿಜ್ಜಿ. ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಮುಂದರಿಸುನವು ಯೆಡ್ಡೆ, ಯಿದ ಮುಟ್ಟ ಆಯೆ ದಾಲ ಮೋಸ ಮಳ್ತ್‌ಜೆ, ಯೆಡ್ಡೆ ಮೇಹನತ್ ಮಳ್ತೆ. ಒಂಜಿ ರುಯಿ ಆಂಡಲಾ ದೆತ್ತೊಣುಜೆ ಯಿತ್ತೆ ಆಯ ಮುಖೊಟು ಮುನ್ಸಿಪೆರೆನೇ ಕಟ್ಟೊಣುನವು ಯೆಡ್ಡೆ ತೋಜುಂಡು

ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಡೆದಿಗ್ ಗೊಂತುದಾಂತಿಲೆಕ್ಕ ಮಗ ಮದ್‌ಮೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಕೂಡಾದ್ ದೀತಿ 200 ರುಪಾಯಿ ಪತ್ತೊಣ್ದು, ಒಂಚಿಡ್ ಬರುವೇ ಅಂದ್‌ದ್ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ಕಾತೊಣ್ದುಯಿತ್ತಿ ಅರಂಟಪ್ಪ ಕೈತಳ್ ಪೋನಗ

ಆಯೆ– ಅಯ್ಯ ಈರೆ ಬ್ಯಾರನೇ, ಈತ್ ಪೊರ್ತುಲಾ ಯೆನನ್ ನಡು ಸಾದಿಡ್ ಕಾಪಾವುನಾ? ಯೆಂಕ್ ಪೋವೆರೆಲಾ ಅತ್ತ್ ಉಂತಿಯೆರೆಲಾ ಅತ್ತ್. ಒರಿಯ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ ತೂವೆರೆ ಪೋಂಡ ಯಿತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಆಪಿ ಗತಿ ಉಂದೇ. ನನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಯೆನ ಸಂತಾನೊಗು ಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲಸ ಬೊಡ್ಚಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉರಿಕೋಪದಾಯ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಸರಸರ ಪೋಪಿನಾಯ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ಪುನಗ

ಪ್ರತಿವಾದಿ– ಅಯ್ಯಾ ಉಂತುಲೆ ಉಂತುಲೆ; ಯೆನಡ್ದ್ ಈರ್ ಸೆಟ್ಟಿಯರ್ ಈರೆಡ್ದ್ ಯಾನ್ ಸೆಟ್ಟಿಯೆ ಯಿನ್ನಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಈರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ 200 ರುಪಾಯಿ ಕೊಂಡು ಬೈದೆ ಮುನ್ಸಿಪೆರೆನ್ ಸಮ ಮಳ್ಪುನವು ಈರೆ ಕೆಲಸ. ಬೊಡೆದಿನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಳ್ಪೆರೆ ಈತ್ ಪೊರ್ತು ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಪಣವು ಕೊಂಡು ಬೈದಿನವು ಆಳೆಗ್ ಗೊಂತೇ ಯಿಜ್ಜಿ.

ಅರಂಟಪ್ಪಗ್ ಪಿಲಿತ ಬಾಯಿಗ್ ಪಪ್ಪು ತಿಕ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಅರಂಟಪ್ಪೆ– ಬೊಡೆದಿಗ್ ತೋಜಾವಂದಿನವು ಯೆಡ್ಡೆ ಮಳ್ತರ್, ಗುಟ್ಟು ಬುಡಿನಾಯೆ ಸೆಟ್ಟಿಯೆ, ಬೊಕ್ಕ ಬೊಡೆದಿ ಹೇಳ್ಕೆಡ್ ಉಪ್ಪುನಾಯೆ ಆಳೆ ಗುಲಾಮೆ; ಆಯೆ ಯೇಪಲಾ ಯೇಳಿಗೆ ಆವಯೆ ಅವು ಮಾತ ಉಪ್ಪಡ್; ಯಿತ್ತೆ ಬಲ್ಲೆ ಈರೆನ್ ಮುನ್ಸಿಪೆರೆಗ್ ತಾಂಟಾದ್

ಬುಡುಪೆ. ಬೊಕ್ಕ ನಿಕುಳು ನಿಕುಳೇ ತೂವೊಣ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಯೆಂಕುಳೆ ಹಂಗ್ ಈರೆಗ್ ಉಪ್ಪಂದ್ ಯಿಜ್ಜಿಡ್ಲಾ ಮಲ್ಲೆ ಯಿಜ್ಜಿ ಯೆನನ್ ಪತ್ತಿನೆಕ್ ಈರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಗತಿ ತೋಜಾವುನವೇ ಯೆನ ಕೆಲಸ ಬಲ್ಲೆ ಪೋಯಿ

ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುನ್ಸಿಪೆರೆ ಯಿಲ್ಲಡೆ ಮುಟ್ಟ ಲೆತ್ತೊಣ್ದು ಪೋಯೆ. ಮುನ್ಸಿಪೆರ್ ಮಾಳಿಗೆದ ಮಿತ್ತ್ ದಾನ್ನಾ ಬರೆವೊಣ್ದು ಯಿತ್ತೆರ್. ಆರೆ ತೈನಾ ತಿರ್ತ್ ಯಿತ್ತೆ. ಆಯಡ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ದೂರೊಡು ತೂಪಿಲೆಕ್ಕ ಕುಚು ಕುಚು ಪಾತೆರಿಯೆ. ಮೋಕುಳೆಗ್ ಯಿರ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಉಂದೇ ಕಸಬು. ಅಂದ್‌ಂಡ ಮುನ್ಸಿಪೆರೆಗಂದ್‌ದ್ ಆತ್ ಈತ್ ಪಣವು ಸುಲಿದ್ ಮುನ್ಸಿಪೆರೆಡ ಪಾತೆರು ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪಣವುನು ಮೋಕುಳು ಯಿರ್ವೆರೆ ಉಳಯಿ ಪಾಲ್ ಮಳ್ತೊಣುವೆರ್. ಯಿಂಚೆನೆ ಪ್ರತಿವಾದಿನ್ ಉಳಯಿ ಲೆತ್ತೊಣ್ದು ಪೋವಂದೆ ತೈನಾನ್ ದುಂಬತ್ತ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ. ಆಯೆ ಬೇತೆ ಸಂಗತಿದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರತಿವಾದಿಗ್ ಕೇಣುಲೆಕ್ಕ ಗುಣುಗುಣು ಪಾತೆರ್‌ದ್ ತಿರ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್

ಪ್ರತಿವಾದಿಡ– ಈರೆಗಾದ್ ಯೆನಡ್ಡ್ ತೀರಿನಾತ್ ಪಾತೆರಿಯೆ. ಚಿಲ್ಲೆರೆ ರುಪಾಯಿನ್ ದೆತ್ತೊಣುನೆಕ್ ಮೋಣೆ ಯೆಲ್ಲಿ ಮಳ್ತೆರ್, ಯಿನಿ ಮುಟ್ಟ ಚಿಲ್ಲೆರೆ ಪಣವುಗು ಕೈ ನೀಡಿದಿನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ದಾಲ ನಿನ ಚಿಕ್ಕಾಸ್ ಬೊಡ್ಚಿ. ನಂಬ್ರ ಗುಣ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ನಿನಡ ಯಿನಾಮು ದೆತ್ತೊಣುಂಬ ಈ ಸಂಗತಿ ಯೇರೆಡ್ಲಾ ಬಿಮ್ಮ ಬಿದ್‌ರ್ರೆ ಆವಂದ್ ಮುಳ್ಪ ಉಂತಿಯೆರೆಲಾ ಆವಂದ್ ಯೇರಾಂಡಲಾ ಪುಕಾರೆ ಮಳ್ತೆರ್ಡ ನಿನನ್ ಈಯೆ ಸೆಟ್ಟಾವೊಣಿಲೆಕ್ಕ ಆದ್ ಪೋವು. ನಂಬ್ರ ನಿಕ್ಕ್ ಗುಣ ಆಪುಂಡು ನಡಪುಲ

ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ 200 ರುಪಾಯಿದ ತೈಲಿ ದೆತೊಣ್ದು ಮಿತ್ತ್ ಮಾಳಿಗೆಗ್ ಕೊಂಡು ಪೋಪಿನಾಯ ಲೆಕ್ಕ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಪೋಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಯಿರುವೆರ್ಲಾ ಸಮ ಸಮ ಪಾಲ್ ಮಳ್ತೊಂಡೆರ್. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸೀದ ಯಿಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋದು ಬೊಡೆದಿನ್‌ಲಾ ಧೈರ್ಯ ಪಡೆಪಾದ್ ಉಲ್ಲಾಸೊಡು ಕೆಲಸ ಮಳ್ತೊಣ್ದು ಯಿತ್ತೆ. ಮುನ್ಸಿಪೆರ್ ಆ ಪಣವುನು ದೆತ್ತೊಂಡೆರ್ ಯಿನ್ಪಿ ಭರವಸದ ಮಿತ್ತ್ ತಾನ್ ಗೆಂದಿಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣಿಯೆ. ಯಿರ್ವಾರ ತನ್ಕಿಗ್ ದೀತಿನಾನಿ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಹಾಜ್ರಾಯೆರ್. ಆನಿಲಾ ನಂಬ್ರ ಪತ್ತಂದೆ ಪಿರ ದೀಯೆರ್. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಪರ ನಂಬ್ರೊಳು ಯಿತ್ತಿನೆಡ್ಡ್ ಅವ್ವೇ ತನ್ಕಿ ಮಳ್ತೆರ್ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕಡೆತ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳು ನನ ಬರಯ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೋಪೊಡು ಪೋಯೆರ್. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಆನಿ ಖರ್ಚಿಗ್ ದಾಲ ಬಗೆ ಯಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಸುರುಟು ತಿಕ್ಕಿ ಒಂಜೊಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ಆನಿಗೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಬಾಕಿ ರುಪಾಯಿ ಮಾತ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಹಾಕ್‌ದ್ದೆ. ಯಿರ್ವೆರೆ ಲಡಯಿಡ್ಡ್ ಮೂಜನೆದಾಯಗ್ ಲಾಭ ಯಿನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಯೀ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡು ಅರಂಟಪ್ಪ ಯಿಲ್ಲ್ ದಿಂಜಿಂಡ್. ಬಂಜಪ್ಪೆ ವಕೀಲೆಲಾ ಕೋಪೊಡು ಪೋಯೆ. ಪ್ರತಿವಾದಿಲಾ ಅರಂಟಪ್ಪೆಲಾ ವಕೀಲೆರೆ ಯಿಲ್ಲಡೆಗ್ ಬೆರಿಕೊಂಡು ಪೋಯೆರ್.

ವಕೀಲೆ– ದಾನೆ ಸಾವುಕಾರೆರೇ ಬಾಕಿ ರುಸುಮು ಯಿನಿ ದಾಯೆಗ್ ಕೊಂಡು

ಕೊರ್ಜರ್? ಈರೆ ನಂಬ್ರೊಡೇ ರೆಂಕ್‌ಂಡ ಇಯವಾ? ಉಣಿಯೆರೆ ಭೋಜನಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪಿನಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣಿಯರಾ, ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ನಿಕುಳೆಲೆಕ್ಕ ಅತ್ತ್, ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ಅವ್ವೇ ಪರ್ತಿ ಅವ್ವೇ ನೂಲು ಯಿನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕನೆ. ರುಸುಮು ಸರಾಗ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಯೆಂಕುಳೆ ದರ್ಬಾರ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಬೇತೆ ಕಸುಬು ಯಿಜ್ಜಿ.

ಪ್ರತಿವಾದಿ– ದಾನೆ ಸ್ವಾಮಿ ರುಸುಮುದ ಮಿತ್ತೇ ಬೂರುಂಡ ಇಯವಾ? ಅಂಚೆನೇ ನಂಬ್ರದ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಮನಸ್ ಕೊರೊಡಾ ಯೆಂಕ್ ಯೆಂಚಲಾ ಯಿಲ್ಲದ ಬೇಲೆ ಕಾಲೆ ತೂವಂದೆ ಈವೊಡು ಬಂಜಾರನೇ ಸೈ; ಊರುಡು ಉಂತುಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಜಿ ನಂಬ್ರ ಆಂಡಲಾ ಬೇಗ ತೀರ್ದ್‌ಂಡ ಆತು ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಣಿಯೆ; ಪಿರ ಪಿರನೇ ಪೋಪುಂಡು. ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳು ಕೋಪೊಡು ಪೋಯೆರ್; ನನ ಬರ್ಪೆರಾ ದಾನ್ನಾ? ಆಕುಳೆನ್ ಯೇತ್ ಸನಿಪೊಲಿ ಯೆಂಕುಳೆ ಕಡೆಡ್ಡ್ ಈರೆ ಮುನ್ಸಿಪೆರೆಡ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ತನ್ಕ ಮಳ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಸಮಾಧಾನ ಮಳ್ತ್‌ದ್ವೊಡು ಈರ್ ಪಾತೆರುನೇ ಯಿಜ್ಜಿ. ಯಿಂಚ ಮಾತ ಆಪುಂಡು ಯಿನ್ಪಿನಿಯಾಂಡ ಯಾನ್ ಉಂದೆಕ್ ಜಪ್ಪೆರೆನೇ ಜೈದ್ವಯೆ. ಪಾತೆರದಾಕುಳೆ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಮಂಣ್ ತಿಂದೆ ನನ ಯೆಂಕ್ ಯೆಂಚಲಾ ಈ ಕೊಲೆ ಕೋಟ್ಲೆ ಬೊಡ್ಚಿ ಯೆನ ಸಂತಾನ ಸಂತೇಸಿಗ್ ಕೋರ್ಟುದ ಖಚೇರಿದ ಬ್ಯಾರ ಬೊಡ್ಚೇ ಬೊಡ್ಚಿ

ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಣಗ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಅತ್ತಾಯಿನಾಕುಳೆಲೆಕ್ಕ ಉಂತೊಣ್ದು, ಕತ್ತೆದ ಪೀಂಕನ್‌ದ ಬೆರ್ತಡಿ ಬೀಣೆ ಬಾರಿಸಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಕೆಬಿಕ್ ನಾಟಿನೇ ಯಿಜ್ಜಿ. ತನ ಭಂಡಾರೊಗು ಬೋಡಾಪಿನಾತ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್, ನನ ತಿಕ್ಕು. ನಂಬ್ರ ಅಂಚಿ ಆವಡ್ ಯಿಂಚಿ ಆವಡ್ ಯೆಂಕ್ ಕೊರತೆ ಯಿಜ್ಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಮನಸ್‌ಡೇ ಉಲ್ಲಾಸ ಮಳ್ತೊಣ್ದಿತ್ತೆ; ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಯಿಂಬ್ಯಗ್ ಒತುದೀದ್ ಯೇತ್ ದೂಂಡ್ಲಾ ಕೋಪೊಗು ಮನಸ್ ಕೊರ್ಪುಜೆ.

ವಕೀಲೆ– ದಾನೆ ಮಳ್ಪುನಿ ಸಾವುಕಾರೆರೇ, ಒಂಜಿ ಕೆಲಸೊಗು ಜಪ್ಪೊಡ್ಡನೆ ತೂವೊಣೊಡು, ಲಡಾಯಿಗ್ ಉಂತಿ ಮಿತ್ತ್ ಗುಂಡುಗು ಪೋಡಿಂಡ ಆವಾ? ಮುನ್ಸಿಪೆರ್ ಮಳ್ತಿನವು ಅಕ್ರಮ ಅಂದ್‌ದ್ ನಮ ಯೆಂಣಿಯೆರೆ ಆವಂದ್, ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಪರ ನಂಬ್ರೊನು ದೀದ್ ಪೊಸ ನಂಬ್ರೊನು ಪತ್ತುನವು ನ್ಯಾಯ ಅತ್ತ್. ಐಕ್ಕ್ ನಮ ಅಡ್ಡ ಪಾತೆರುನವುಲಾ ನೀತಿ ಅತ್ತ್ ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಡ್ ಯಿತ್ತೆ ಪೋಲೆ, ಯೆಲ್ಲಂಜಿ ಬೇಗ ಬಲ್ಲೆ. ರುಸುಮುಲಾ ಯೆಲ್ಲಂಜೇ ಪೂರಾ ಪಡಿಚಾವೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ದೂರೊಣಿಯೆರೆ ಆವಂದ್ ಆನೇ ನಂಬ್ರ ಪಡಿಚಾ ಮಳ್ಪಾವೆ; ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆನ್ ಯೆಂಚಲಾ ಲೆತ್ತೊಣ್ದು ಬರೊಡು ಮೋಸ ಆವು ಅಂದ್‌ದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್.

ಪ್ರತಿವಾದಿಗ್ ಅರಂಟಪ್ಪಡ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಮನಸಾಯಿಜಿ, ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಯಿಂಬ್ಯನ್ ನಂಬುದು ಗುರಿಟ್ ಬೂರುವೆನಾ ದಾನ್ನಾ ಯಿನ್ಪಿ ಸಂಶಯ ಪುಟ್ಟುಂಟು. ಆಂಡಲಾ ತನ ಹೆಡ್ಡ್‌ತನೊನು ಯೇರೆಡ್ಲಾ ಪಣಿಯೆರೆ ನಾಚೊಂಡೆ.

ಅರಂಟಪ್ಪೆ ತಾನ್ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆನ್ ಸಮಾಧಾನ ಪಂಡ್ರ್‌ದ್ ಬರ್ಪೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪ್ರತಿವಾದಿನ್ ಕಡಮುಡಿಯೆ.

ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಪೋದು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಗ್ ಪಂಡಿನಿ– ನಿಕುಳು ಯೆಲ್ಲಂಜಿ ಯಂಚಲಾ ಕೋರ್ಟುಗು ಬರೊಡು. ಪ್ರತಿ ಒರಿಯಗ್ ನಾಲಾಣೆತ ಪ್ರಕಾರ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಯಾನ್ ಯೆಂಚಲಾ ಸಾಕ್ಷಿಗ್ ತಪ್ಪಾವೆ. ಅಂದ್‌ಂಡ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪಣ್ಬುಜಿ. ನಿಕುಳು ಮೂವೆರ್ ಮೂಜಿ ತರ ಪಣೊಡು. ಕ್ರಯೊಗು ಮಾರಿನಾಕುಳೆಗ್ ವಾದಿಳು ಕುಟುಂಬದಾಕುಳು ಅಂದಾ ಅತ್ತಾ ಖಂಡಿತ ಪಣಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಯಿಂದ್‌ರ್ಲೆ ನಿಕುಳೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಸುಳ್ಳುಲಾ ಆಪುಜಿ ಬದ್ಧಲಾ ಆಪುಜಿ ಆತೆ.

ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ವಾದಿಳೆ ಬೊಕ್ಕ ಆಕುಳೆ ಕಡೆತ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆ ಕೈತಳ್‌ಲಾ ಪೋಯೆ.

ವಾದಿಳೆಡ– ದಾನೆ ಆನಿ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡಾ ಯಿಜ್ಜಾ ಯಿತ್ತೆನೇ ಪಣೊಡು. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ರಡ್ಡ್ ಕಡೆಟ್‌ಲಾ ಬಾಯಿದೇರೆ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕ್ಲೆ ರುಜುವಾತು ಯಿಜ್ಜಿ. ಬಲ ಆಯಿ ಕಡೆಕ್ ಗುಣಾವು; ನಿಕುಳೆ ಪಾತೆರದ ಮಿತ್ತ್ ಯಾನ್ ಪಣಂದೆ, ಬಾಕಿದಾಕುಳೆನ್ ತಿರ್ಗ ಮುರ್ಗ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆಡ ವ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಕುಳೆಗ್ ಗುಣ ಆಪುಂಡು; ಬೊಕ್ಕ ಪಾತೆರೊಗು ತತ್ತರ್ದ ಯೆನ ಕಂಟೆಲ್ ಕುತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಆವು. ಆಂಡ್ಲಾ ಪಿರವುಗು ನಿಕುಳೆನ್ ಬುಡಯೆ. ಆಂಡ ಒರೊಗು ಮೋಸ ಆಂಡೇ ಯಿಂದಿನೆಕ್ಕ್ ವಾದಿಳು ನಂಬಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವಾದಿಳೆ ಕಡೆತ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆ ಕೈತಳ್ ಪೋದು ಪಂಡಿನಿ– ನಿಕುಳು ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕೈತಳ್ ಪೋದು ವಾದಿಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಪಣಿಯೆರೆಗಾದ್ ಒರಿ ಒರಿಯಗ್ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ರುಪಾಯಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ ಜನೊಕು ಯೆಣ್ಮ ರುಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಕೊರ್ತೆರ್, ಯೆಂಕುಳು ಪಣ್ಪಿನವು ಸುಳ್ಳು ಅತ್ತ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಲ್ ನಾಲ್ ರುಪಾಯಿ ಆಂಡಲಾ ಜಾರಾವು ಉಪಾಯ ತೂಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಪೋಯೆ.

ಈ ವಾದಿಳೆ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳು ಜಾರುನಾಕುಳು ಅತ್ತ್ ಕಕ್ಷಿಗಾರೆರೆ ಅಜ್ಜ ಪಿಜ್ಜಾಡ್ಲೆ ಅಂತು ಗೊಂತು ಯಿತ್ತಿನಾಕುಳು, ವಾದಿಳೆಗ್ ಅಚ್ಚಿ ಮೆಚ್ಚಿದ ಬಂಟೆರ್, ಯೆದ್ರು ಕಡೆಕ್ ತಿರುಂಗುನಾಕುಳು ಅತ್ತ್, ಆಂಡಲಾ ಅರಂಟಪ್ಪ ಪಾತೆರದ ಮಿತ್ತ್ ಪಣವು ತಿಕ್ಕು ಯಿನ್ಪಿ ಆಶೆಡ್ದ್ ಮೋಕುಳೆಡ್ ಒರಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕೈತಡೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಪಿದಯಿ ಬೇಲೆ ಮಳ್ತೊಣ್ದಿತ್ತೆ.

ಪ್ರತಿವಾದಿ– ದಾನೆ ದೂಮು ಸೆಟ್ಟಿ ಅಪರೂಪೊಡು ಬತ್ತಿನಿ ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಯೆನ ಯೆದ್ರು ಕಡೆಟ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಉಂಡತ್ತಾ?

ದೂಮು ಸೆಟ್ಟಿ– ಯೆಂಕ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಯೆನ ಕಡೆತ ನನ ಮೂಜಿ ಜನೊಕು ಉಂಡು. ಆಂಡ ಯೆಂಕುಳೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಸುಳ್ಳು ಅತ್ತ್ ತಾಜಾ. ಯೆಂಕ್ ಯಿತ್ತೆ 70 ವರುಷ

ನಡಪುಂಡು. ಆನಿಡ್ದ್ ಆಕುಳೆ ಸಂತಾನದ ಲೆಕ್ಕ ಪಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಿ ಆದ್ ಗೊಂತಿತ್ತಿನವು ಆಂಡ ಯೆಂಕುಳೆಗ್ ದಾಯೆ; ತೆಲ್ಲವುದ ಯಿಷ್ಟಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಕಾವೆಲಿದ ಕಷ್ಟಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಾಯಿದೆದಾಂತಿ ಬ್ಯಾರದಾಯೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ರುಪಾಯಿಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಕೋರ್ಟುಗು ಮಿತ್ತಾದ್ ಕೈ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಂಜೊರೊಡು ಉಂತುದು ಯೆಂಕುಳೆ ಪುರಪು ದೆತ್ತೊಣೊಡು. ಐಡ್ದ್ ದಾಲ ಪಿನಯೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನವು ಯೆಡ್ಡೆ ಅತ್ತಾ? ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ರುಪಾಯಿ ದೆತ್ತೊಂಣ್ಡಡ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಯಿಡೀ ನುಪ್ಪು ನೀರ್‌ದಾಂತೆ ಕೋರ್ಟುದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಬೂರುದ; ನನ ದಾಲಾ ಬಿಪ್ಪು ತರೊಟು ಯಿಜ್ಜೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಯೆಂಕುಳು ಯಿತ್ತಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಸಮ ಕಡ್ತಿನಿಯಾಂಡ ಈರೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಯೆಂಕುಳೆ ಯೆದ್ರು ದಂಡನೇ ಸೈ. ಆಕುಳೆ ಕಸುಬೇ ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಪಣ್ಪಿನವು ಉಂದು ಮಾತ ಯೆಂಕುಳೆ ವಕೀಲೆ ಸವಾಲ್‌ಡ್ ಯೆದ್ರು ಪಾಡುವೆ.

ಪ್ರತಿವಾದಿ– ಯಾನ್ ಉಂದೆಟ್ ತಿಕ್ಕೊಂಡೆ ಪಣಿಯೆರೆ ನಾಚಿಗೆ ಆಪುಂಡು, ನಗಿದಿ ಪಣವು ಮಾತ ಸರಿಯಾಂಡ್, ನಿಕುಳು ಯೆಂಕ್ ಗುಣಾದ್ ಪಣ್ಪರ್ಡ ಯೆನ ಮಗಳೆನವು ಒಂಜಿ ಕಜಿಪು ಸರ ಆಂಡಲಾ ಅಡವು ದೀದ್ ಒರಿ ಒರಿಯಗ್ ನಾಲ್ ನಾಲ್ ರುಪಾಯಿದಲೆಕ್ಕ 16 ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ಪೆ ಮೋಸ ಮಳ್ಪೆರೆ ಆವಂದ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆ.

ಯಿಂಬೆ ಸಂತೋಷೊಡು ಕೊಂಡು ಪೋಯೆ. ಈ ಪಣವುಡ್ದುಲಾ ಪಾಕ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಬಾಯಿ ಮೇಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಹಾಕೊಂಡೆ. ಅರಂಟಪ್ಪೆ ತಾನ್ ಮಳ್ತಿ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಗ್ ಯೆಲ್ಲೆಂಜಿ ದಾಲ ಖರ್ಚಿಗ್ ಕೇಣಿಯೆರೆಗಾದ್ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಯಿಲ್ಲಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಆಯೆ ಯಿತ್ತ್‌ಜೆ. ಆಯ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆಗ್ ಯಿಂಬ್ಯನ್ ತೂನಗ ಅಂಗಾರ್‌ಡ್ದ್ ನೆತ್ತಿ ಮುಟ್ಟ ಯೇರ್‌ಂಡ್. ಬಾಯಿಗ್ ಬತ್ತಿನವು ನೆರಿಯೆರ್

ಅಂದ್‌ಂಡ ಯೆಂಕುಳು ರಾಜಾದ್ ಮಣಿಪಂದೆ ಕುಳ್ಳುದ್ವ, ಈ ಒರಿ ಸಾರೆತಿ ಆದ್ ಯೆಂಕುಳೆ ಯಿಲ್ಲ್ ದೆತ್ತ, ಈ ಒರಿಯ ಕಂಟೆಲ್ ಮೂರುದು ನಿನ ಬೊಕ್ಕ ನಿನ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವುನೆಡ್ದ್ ಬಿಕ್ಕೆ ನಟ್ಟುನವು ಯೆಡ್ಡೆ ಯಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಊರುದ ಉಳಯಿ ಮಾರಿ ಪೊಗ್ಗುಂಡ್‌ಲಾ ನಿನ್ನಾತ್ ಸುಡುಸುಕಾರ ಮಳ್ಪಂದ್, ಅವೆನಾಂಡಲಾ ಸುಧಾರಣೆ ಮಳ್ಪೊಲಿ, ನಿನನ್ ಮಳ್ತ್ರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಯಿಂಚ ಯೇತ್ ಯಿಲ್ಲ್ ದೆತ್ತನಾ ದೇವೆರ್ ಪಿಂಬೆ. ಯೆಂಕುಳೆನ್ ಉರಿಪಾಯಿಲೆಕ್ಕನೆ ನಿನ ಯಿಲ್ಲ್‌ಗ್ ಮಧ್ಯಾನ ದೊಂಬುಗು ತೂ ಬೂರಂದೆ ಕುಳ್ಳಂದ್

ಯಿಂದಿನೆಕ್ ಯಿಂಬ್ಯಗ್‌ಲಾ ಕೋಪ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಹಾಕಿಯೆರೆ ನೋತೊಣಿಯೆರೆ ಉಂತಿಯೆರ್ ಬೇತೆದಾಕುಳು ಸಮಾಧಾನ ಮಳ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿವಾದಿಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯಿತ್ತಟ್ಟ್‌ದಾಕುಳೆಗ್‌ಲಾ ಸಮಾಧಾನ ಪಂಡ್‌ದ್

ನಮ ಭಂಗಾರ್ ಪಡಿಕೆ ಆಂಡ ಆಚಾರಿನ್ ದಾಯೆ ದೂರೊಡು? ಯೆನ ಬುದ್ಧಿ

ಪಡಿಕೆ ಆಯಿನೆಕ್ ನನೊರಿಯನ್ ದೂರುನಿ ದಾಯೆ; ದೇವೆರ್ ದೀಯಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು, ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರಂಟಪ್ಪುನ್ ಪಿದಯಿ ಲೆತ್ತ್‌ದ್,

ಮುನ್ಸಿಪೆರೆಗ್ ಪಣವು ಆಯೆ ಕೊರಿಯೆನಾ ದಾನ್ನಾ ಕೊರ್ತೆಡ ನಮ ಕಡೆಕ್ ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಕಂಣ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ತೂತುವೆರ್, ಯಿತ್ತೆದ ತರ ತೂಂಡ ಗುಣ ಆಂಡಲಾ ಯೆಂಕ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಯಿಜ್ಜಿ. ಅಂದಾಜಿ ತೂಂಡ 400 ರುಪಾಯಿಗ್ ಮುಟ್ಟ ಆಂಡ್. ನನ ಬೇಲೆ ಕಾಲೆ ತೂವಂದೆ ಆಯಿ ನಷ್ಟ ಆತ್ ಯೀತ್ ಯಿನ್ನಿನವು ಅತ್ತ್. ರಾಜಿಡ್ 200 ಮಾತ್ರ ಪೋತು– ವ್ಯಾಜ್ಯ ಅವು ಗುಣ ಆದ್ ಪೋಂಡ ಊರು ಯಿಜ್ಜಿ ಶಿಪ್ಯಾ ಕೋಲು ಪತ್ತ್ಂಡ ಸೈ. ಯಿತ್ತೆ ದಾಯೆ ಬತ್ತರ್ ಯಿಂದಿನೆಕ್

ಆಯೆ– ಯೆಲ್ಲಂಜಿ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಗ್ ದಾಲ ಕೊರ್ಜಿಡ ಬರಯೆರ್, ರಡ್ಡಡ್ಡ್ ಕೇಣ್‌ಂಬೆರ್, ಒಂಜೊಂಜಿ ಯೆಂಚಲಾ ಕೊರೊಡು. ಪುಣ ತುಂಬುದೆಗೆ ರೋಮ ಬಾದಿ ಯಿಂತೆಗೆ, ಅಂಚ ಕಡೆಕ್ ನಮ ಕೈ ಕುದ್ಯ ಮಳ್ಪುವಡ ಮೋಸನೇ ಸೈ. ವಕೀಲೆರೆಗ್ ಪೂರಾ ರುಸುಮು ಕೊರ್ಜಿಡ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಯಿಲ್ಲಡೇ ಕುಳ್ಳೊಣುಂಬೆರ್, ಯಾನ್ ಪಂಡ್ರ್‌ದೆ.

ಯಿಂದಿನೆಕ್ ಕಾಂಡೆ ಬಲ್ಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆ. ನಂಬ್ರದಾನಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಯಿಲ್ಲಡಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಸಾಮಾನ್ ಮಾರ್‌ದ್, ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ಅರಂಟಪ್ಪ ಕೈಟ್ ಕೊರಿಯೆ. ಐಟ್ ನಾಲ್ ಆಣೆತ ಪ್ರಕಾರ ಮಾತ್ರ ಕೊರ್ದು ಬಾಕಿ ನಾಲ್ ಅತ್ತ್ ಮೂಜಿ ರುಪಾಯಿ ಬಗಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂಡೆ. ವಕೀಲಗ್ ಕೊರೊಡಾಪಿ ಪೂರಾ ರುಪಾಯಿ ಕೊರಿಯೆ. ಕೋರ್ಟುಗು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಹಾಜ್ರಾಯಿ ಮಿತ್ತ್ ನಂಬ್ರ ತನ್ಕಿಗ್ ಸುರು ಆಂಡ್. ವಾದಿಳೆ ಕಡೆತ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳು ವಾದಿಳು ಕ್ರಯದ ಭೂಮಿಗ್ ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕ್‌ದಾಕುಳು ಅಂದ್‌ದ್ ಸಮ ಪಂಡೆರ್ ವಾದಿಳೆ ವಕೀಲೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಪಾತೆರ ಖಡಾಖಡಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕ್ರಯಚೀಟ್ ರದ್ದಾವೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ವಾದ ಮಳ್ತೆ. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕಡೆತ ವಕೀಲೆ ಆವಂದಿ ಪೋವಂದಿ ನಾಲ್ ಪಾತೆರ ಪಣ್‌ಂಡಲಾ ಪೊಕ್ಕಡೆಗಾಂಡ್. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕಡೆತ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆನ್ ಲೆಪ್ಪ ಲೆಪ್ಪ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಬಂಜಿ ಬೇನೆದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಜೆತ್ತೊಣ್ಣು, ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೊರೆಲೊಣ್ಣು ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಣ್ದಿತ್ತೆ. ಪಾಕದಾಕುಳು ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪನೆ ಯೆಂಚಿತ್ತಿ ಬಂಜಿ ಬೇನೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಕರಗೊಂಡೆರ್, ಪಾಕದಾಕುಳು ದಾನ್ನಾ ಕಲ್ಪ ಮಳ್ಪುವೆ ಯಿಂದೆರ್ ಮುನ್ಸಿಪೆರ್ ಆಯನ್ ಪಿದಯಿ ಪೋವೆರೆ ಪಂಡೆರ್.

ಯಿಂಬೆ ಯಿಂಚ ದಾಯೆ ಮಳ್ತೆ? ಪ್ರತಿವಾದಿ ಗುಣಾದ್ ಪಣ್‌ಂಡ ಮುನ್ಸಿಪೆರ್ ನಂಬಯೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ವಾದಿಳು ಕೊರ್ಪ ಅಂದ್‌ದ್ ವಾಗ್ದಾನ ಮಳ್ತಿ ಪಣವುಲಾ ತಪ್ಪುಂಡು. ಪಣಂದೆ ಉಪ್ಪುಗುನಾ ತಾನೆ ಈ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಗು ಕಾರಣದಾಯೆ ಆದ್ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಮೋಣೆ ತೂಪಿನಿ ಯೆಂಚ? ಉಂದೇ ಉಪಾಯ ಅಂದ್‌ದ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಳ್ತೆ.

ಬಾಕಿ ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳು ಮೂಡಯಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಪಡ್ಡಯಿ- ಪಡ್ಡಯಿ ಅಂದ್‌ಂಡ ಮೂಡಯಿ ಯಿನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಒಂಜೆಗೊಂಜಿ ಪಂಡೆರ್. ನಂಬ್ರ ವಾದಿಳೆಗ್ ಗುಣ ಪ್ರತಿವಾದಿಗ್ ಅವುಗುಣ ಆಂಡ್. ಪ್ರತಿವಾದಿಗ್ ದಿಗ್‌ಲ್ ಪಾರ್‌ಂಡ್. ವಾದಿಳೆ ಖರ್ಚಿಲಾ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕೊರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಅರಂಟಪ್ಪೆ ತಪ್ಪಾಡ್ರಿಯೆ. ವಕೀಲೆ ಯಿಲ್ಲಡ್ ಉಳಯಿ ಕುಳ್ಳಿನಾಯೆ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿನೇ ಯಿಜ್ಜಿ. ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಡ ಕೇಣ್‌ನಗ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರಿಲೆಕ್ಕನೆ ಪಣ್ತ. ಯಿನಿ ನಾಲ್ ನಾಲಾಣೆ ಕೊರ್ತೆ, ಮೊರನಿ ಒಂಜೊಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ತೆ, ಯೆಂಕುಳೆನ್ ಮುಖ ತಾರ್ಕಣೆ ಮಳ್ತ್‌ಂಡ ಯಿಂಚೆನೆ ಪಣ್‌ಂಬ. ಯಿಂಚೆನೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಮುನ್ಸಿಪೆರೆ ತ್ಯೆನಾದಿ ಕೈತಳ್ ಪೋದು ಆ 200 ರುಪಾಯಿ ದಾನೆ ಮಳ್ತರ್ ಯಿಂದಿನೆಕ್ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಕೊರ್ತೆ ಆಯೆನೇ ಕೊಂಡು ಪೋತೆ, ನಿನನ್ ಪಿನಯೆ ನಡಪು; ಪೋಯಿಜಡ ಕಂಟೆಲ್ ಕೈ ಕೊರ್ದು ಪಿದಯಿ ನೂಕೆ ನನ ಮಿತ್ತ್ ಗೇಟ್‌ದ ಉಳಯಿ ಬರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಯಿಂದ್ರಿಯೆ. ಯಿಲ್ಲದ ರುಪಾಯಿ ಪದ್ದೆಯಿ ಸಾಮಾನ್ ಪೋಯಿ ಸಂಗತಿ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಳೆ ಉಳಯಿ ಆಪಿ ಬೊಬ್ಬೆದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುದಿ ಯಿಜ್ಜಿ, ಪ್ರತಿವಾದಿಗ್ ನುಪ್ಪು ಸೇರುಜಿ, ನಿದ್ರೆ ಬೂರೂಜಿ, ಬೇಲೆ ಸಾಗುಜಿ ಈ ಮಾತ ಸಂಗತಿಡ್ದ್ ಮರ್ಲ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉಳ್ಳೆ. ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಒರ ತಿಕ್ಕುದ್ವೆಡ ಆತು ಅಂದ್‌ದ್ ಪರುಕಡೆವೊಣುದೇ ಉಳ್ಳೆ ಒಂಜಿ ದಿನೊಟು ಅಕ್ಸಮತಾದ್ ಸಾದಿಡ್ ಆಯೆ ಗಂಟ್ ಬೂರುನಗ ತಪ್ಪಾವೊಣಿಯೆರೆ ಅಯಿಜಿ, ಬಂಜಿ ಜವುಕ ಯಿಂದ್‌ಂಡ್.

ಅರಂಟಪ್ಪ ಪ್ರತಿವಾದಿಡ- ನಂಬ್ರ ದಾನೆ ಆಂಡ್ ಯೆಂಕ್ ಆನಿ ಸೊಯೊನೇ ಯಿಜ್ಜಿ, ಬದಿಕಿನವು ಮಲ್ಲೆ

ಪ್ರತಿವಾದಿ- ಈ ಸ್ಯೆಯಯ, ನನ ಯೇತ್ ಜನತ ಯಿಲ್ಲ್ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಉಳ್ಳನಾ? ಅವು ಸ್ಯೆಯಡ್, ಸಾಕ್ಷಿದಾಕುಳೆಗ್ ಯೇತ್ ಪಣವು ಕೊರ್ತ?

ಈರ್ ಕೊರಿನೆನ್ ಕೊರ್ತೆ ಯಿತ್ತೆ ಬೋಡ್ಡ ಕೇಣ್‌ಗ;

ಮುನ್ಸಿಪೆರೆಗಂದ್‌ದ್ ದೆತ್ತೊಂಡಿ 200 ರುಪಾಯಿ ಓಳುಂಡು?

ಈರೆ ಯೆದುರೇ ತ್ಯೆಲಿಗ್ ತ್ಯೆಲೇ ಕೊರಿನತ್ತಾ?ಈರ್ ದಾನೆ ಪಣ್ಪರ್?

ಯಿಂದಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೇ ಪ್ರತಿವಾದಿ ರುದ್ರ ಅವತಾರ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಸಮ ಚಪ್ರಕ್ ದೀಯೆ. ಯಿಂಚೆನೆ ಕೋಪ ಪಿರಿ ಬೊಕ್ಕ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಪಿರಿಯಾದಿ ಮಿನಿ ಕೊರ್ಪೆನಾ ದಾನ್ನಾ ಯಿನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಜನ ಬುಡಿಯೆ. ಆಂಡ ಆಯಗ್ ಪಿರ್ಯಾದಿ ಕೊರಿಯೆರೆ ಮನಸ್ ಯಿತ್ತ್‌ಜಿ. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ತಾನ್ ಮಳ್ತಿ ಮೋಸ ಮಾತ ಪಿದಯಿ ಬೂರು ಯಿನ್ಪಿನೆಕಾದೇ. ಆಂಡ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕಡೆತ ಜನೊನು ತೂನಗ ಬಂಟ್ ಕೊಚ್ಚಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಳ್ತೆ.

ಅಂದ್‌ಂಡ ಯೇರ್‌ದೇ ಆ ಪಿರ್ಯಾದಿ ಓಳುಂಡು ದಾಕ್ಲ್ ಮಳ್ತ್‌ದ್ರ್‌ದ್ ಬರ್ಪೆ. ಆಯನ್ ಉಂದೆಟ್ ಬುಡುವೆನಾ? ಕೈಕ ಕಾರ್‌ಗ ಯೆಟ್ಟಾದ್ ಮಂಣ ಪುಡಯಿ

ಕೊರ್ಪಾದೆ ಸುದ್ಧ ಒಂಜಿ ನಂಬ್ರೊಡೇ ಲಕ್ಕ್ ಬರಿಯೆರೆ ಯಿಜ್ಜಿ. ಉಂದೆನ್ ಯೆಂಚಲಾ ಬುಡಯೆ.

ಜನ– ತಾಳೊಣ್ಲೆ, ಮಳ್ಪುನವು ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತ್, ದಾಲಾ ಒಂತೆ ದೆತ್ತೊಣ್ದು ರಾಜಾಪಿನವು ಯೆಡ್ಡೆ.

ರಾಜಿ ಗೀಜ್ ಬಿಲ್ಲುಕುಲ್ಲು ಆಪುಜಿ. ನಿಕುಳೆ ಗ್ರಹಸ್ತೆರೆ ಪಾತೆರೊಗಾದ್ ರಾಜಾವೊಡಾಂಡ 200 ರುಪಾಯಿ ಕೊರೊಡು. ಉಂದೆಟ್ ಒಂಜಿ ಕಾಸ್ ಕಡಮೆ ಆಂಡ ಆಪುಜಿ 25 ದೆತ್ತೊಣ್ಲೆ ಆಪುಜಿ. ದಾನೆ ಪಣ್‌ಂಡಲಾ ಯಿನ್ರೂದೇ ಕೊರೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಹಟೊಟು ಉಂತಿಯೆ.

ಪಿರ್ಯಾದಿಡ್ ದಾಲಾ ಆವಂದ್ ಪೋಡಿಯಡೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೇತ್ ಜನ ಪ್ರತಿವಾದಿಗ್ ಪಣ್‌ಂಡಲಾ ನಂಬಂದೆ ಒಂಜಿ ನಂಬ್ರೊಡು ಜನತ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಸೆಟ್ಟಿನವು ಈಯವು. ನನ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಬೊಡ್ಚಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಿಲ್ಲ ಅಡಿನ್ ಮಾರ್‌ದ್ 200 ರುಪಾಯಿ ಕೊರ್ದು ರಾಜಾಯೆ. ಕೋರ್ಟುದ ಖರ್ಚಿದ ಪಣವುಗು ಯಿಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ ಜಪ್ತಿ ಆಂಡ್. ಈ ಬಡಸ್ತೊನೊಗಾದ್ ಮಗ ಪೊದು ತತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಿಂಚನೆ ದಿಂಜ ಬಡಸ್ತೊನೊಗು ಬೂರಿಯೆರ್. ವ್ಯಾಜ್ಯೊಡು ಪುಟ್ಟು ಫಲ ಉಂದೇ. ಅಂಚಿಂಚಿ ಯಿಂದ್‌ದ್ ಅರಂಟಪ್ಪೆ ಅರಂಜಿ ಪಣವು ಯೇತ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತೂಲೆ, ವಾದಿಳೆ ಕೈಡ್ದ್‌ಲಾ 10 ರುಪಾಯಿ ತಿಂದ್ರಿಯೆ. ನ್ಯಾಯ ಯಿತ್ತಿ ನಂಬ್ರೊಡು ಒದ್ದಾಡುನವು ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ಪುನವು ನೀತಿ. ಆಂಡ ಒರಿ ಒರಿ ಜಾಗ್ರತೆದಾಂತೆ ತತ್ತ್ ಬೂರುದು ಪೋಂಡಲಾ ತನುಕುಳ್ಳೇ ಗೆಂದೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಖರ್ಚಿ ಮಳ್ಪುನಾಕುಳೆ ಹಾಡ್ ಕಡೆಕ್ ಉಂದೇ ಅಂದ್‌ದ್ ಕಲ್ತೊಣೊಡು.

[A/1441 pp. 435-466]

'ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ' ಎಂಬ ಈ ದೀರ್ಘ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕೀಯವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಶೈಲಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದ ಆ ಕಾಲದ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ದೇಶೀಯ ವಕೀಲರಿಂದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ನ್ಯಾಯಸಂಗ್ರಹ (ಆರಂಭ೧೫.೦೧.೧೮೬೮), ಸುಬೋಧಿನಿ(೧.೦೩.೧೮೬೮)ಯಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಸಂಬಂಧೀ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಲಿಂಗಾಯತ ಮತವಿಚಾರ (೧೮೭೪) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಚರಂತೆಪ್ಪ ಮತ್ತು ಉಪದೇಶಿ ಪೌಲಪ್ಪ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ೧೮೫೭ರಲ್ಲಿ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ರಾಮಾಚಾರಿಯ (ಕ್ರಿಸ್ತಾನುಜ ವಾತ್ಸನ ತಂದೆ) ಹೆಸರು ಸುವಾರ್ತಪ್ಪ ಎಂದಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಅರಂಟಪ್ಪ, ಬಂಜಪ್ಪ ವಕೀಲೆ, ಮೋಸಪ್ಪೆ, ಕಪಟಪ್ಪೆ, ವಂಚೆನೆಪ್ಪೆ ಇಂತಹ ಕೃತಕ ಹೆಸರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು

ದುರಂತ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಎಂದೆರಡು ವಿಧ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಹುಕಾರ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ. ಅದು ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುದಾರರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಹುಕಾರರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಾಹುಕಾರರಿಗಾದ ಕ್ರಯ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಕ್ಕುದಾರ ವಾದ ಹೂಡಿದ. ವ್ಯಾಜ್ಯ ಹೂಡುವ ಮೊದಲು ಸಾಹುಕಾರರ ಬಳಿ ಬಂದು ತನ್ನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಇನ್ನೂರು ರುಪಾಯಿ ನೀಡಿದರೆ ವ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದ. ಆತ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಕುತಂತ್ರಿ ಅರಂಟಪ್ಪ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಅರಂಟಪ್ಪ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಕಲಹ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸ್ವಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ಇಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಲಾಭ ಮಾಡುವ ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀಮಂತ ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಡವನಾಗುವ ವಿವರಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕೋರ್ಟ್, ವ್ಯಾಜ್ಯ, ಮನುಷ್ಯರ ಕುತಂತ್ರ, ದುರಾಸೆ, ಮೋಸ, ವಂಚನೆ, ಭೂಮಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ದುಡ್ಡು ವ್ಯವಹಾರ, ಜಾಗರೂಕತೆಯ ಅಗತ್ಯ ಇಂತಹಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಕತೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಅರಿವು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಬೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. "ಸರ್‌ಕಾರದ ವ್ಯಾಜ್ಯೊಳೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾಲ್ ಉಂಡು..." ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೊದಲ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲೂ 'ಸಿವಿಲ್‌ಡ್ ನಡತಿ ಒಂಜಿ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಫಲ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಇದು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ತುಳುವಿನ ಸೊಗಸಾದ ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲಿದೆ. ಅರಂಟಪ್ಪೆ, ಸಾವುಕಾರೆ ಇಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳಾಡುವ ಮಾತನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು "ಸಾವು–", ಅರಂ– ಹೀಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಂಕೆಗಳ ಬಳಕೆ ಇದೆ. ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಬರವಣಿಗೆಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲಿದೆ.

~~~~~~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~~~~~~

ಅನುಬಂಧ ೧

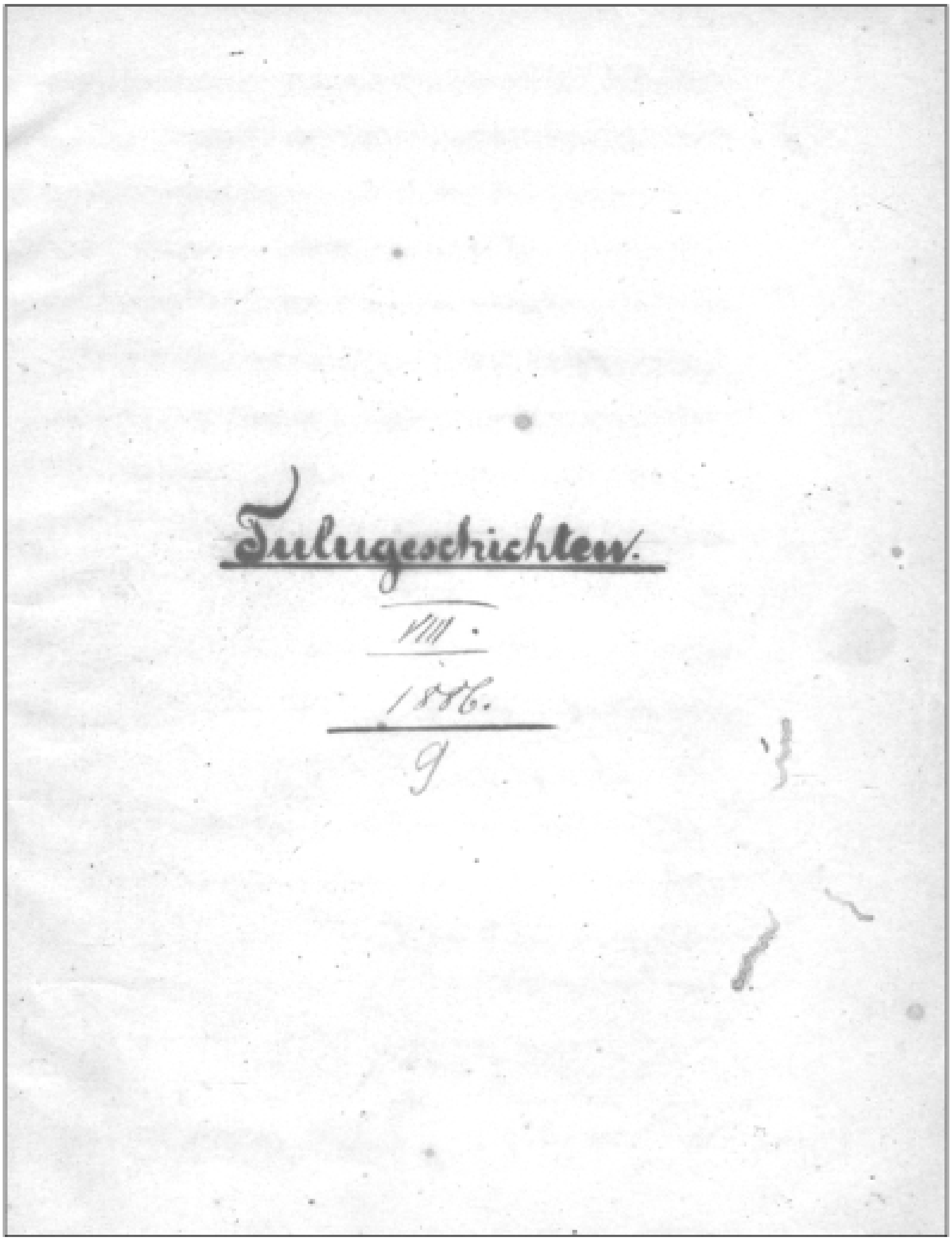

ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ – ದೊರಕಿರುವ ಮೊದಲ ಕಿರುಪುಸ್ತಕದ ಮುಖಪುಟ (1886)

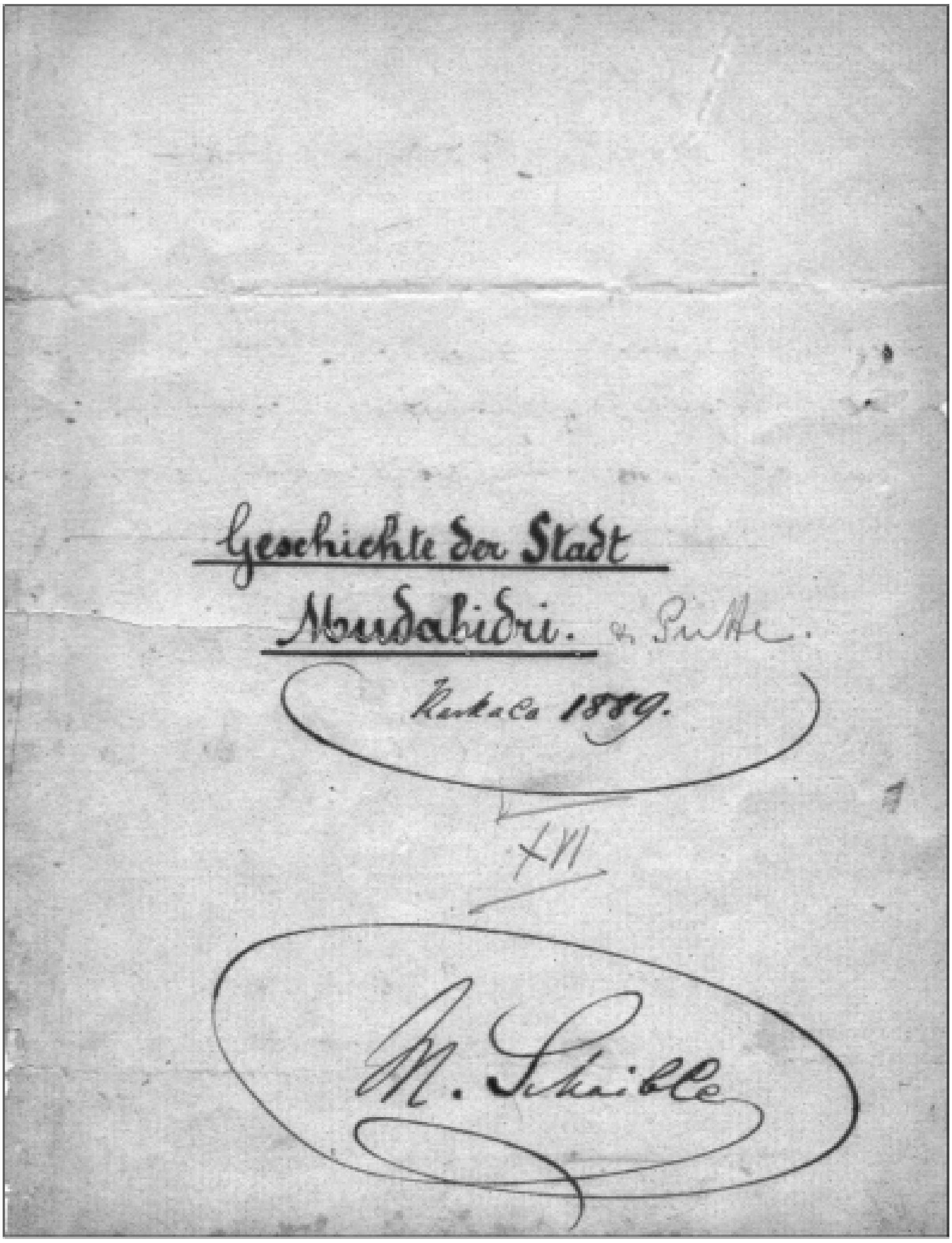

ಮಿಶನರಿ ಶೈಬ್ಲೆಯ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ (1889) ಮತ್ತು ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ
ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಮತ್ತು ಪುತ್ತೆ ಪಟ್ಟಣದ ಇತಿಹಾಸ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ

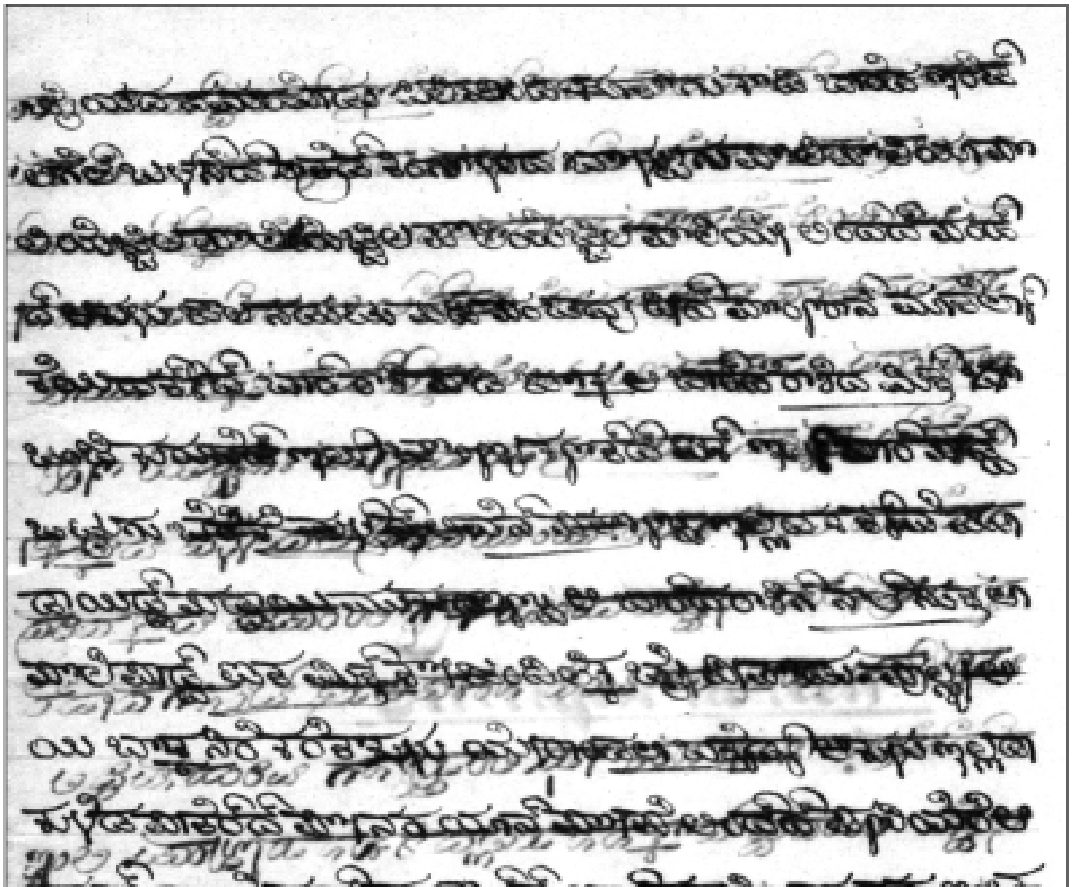

ದೊರಕಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಮೊದಲ ಪುಟ – ಬರಹದ ಒಂದು ಮಾದರಿ (1886)

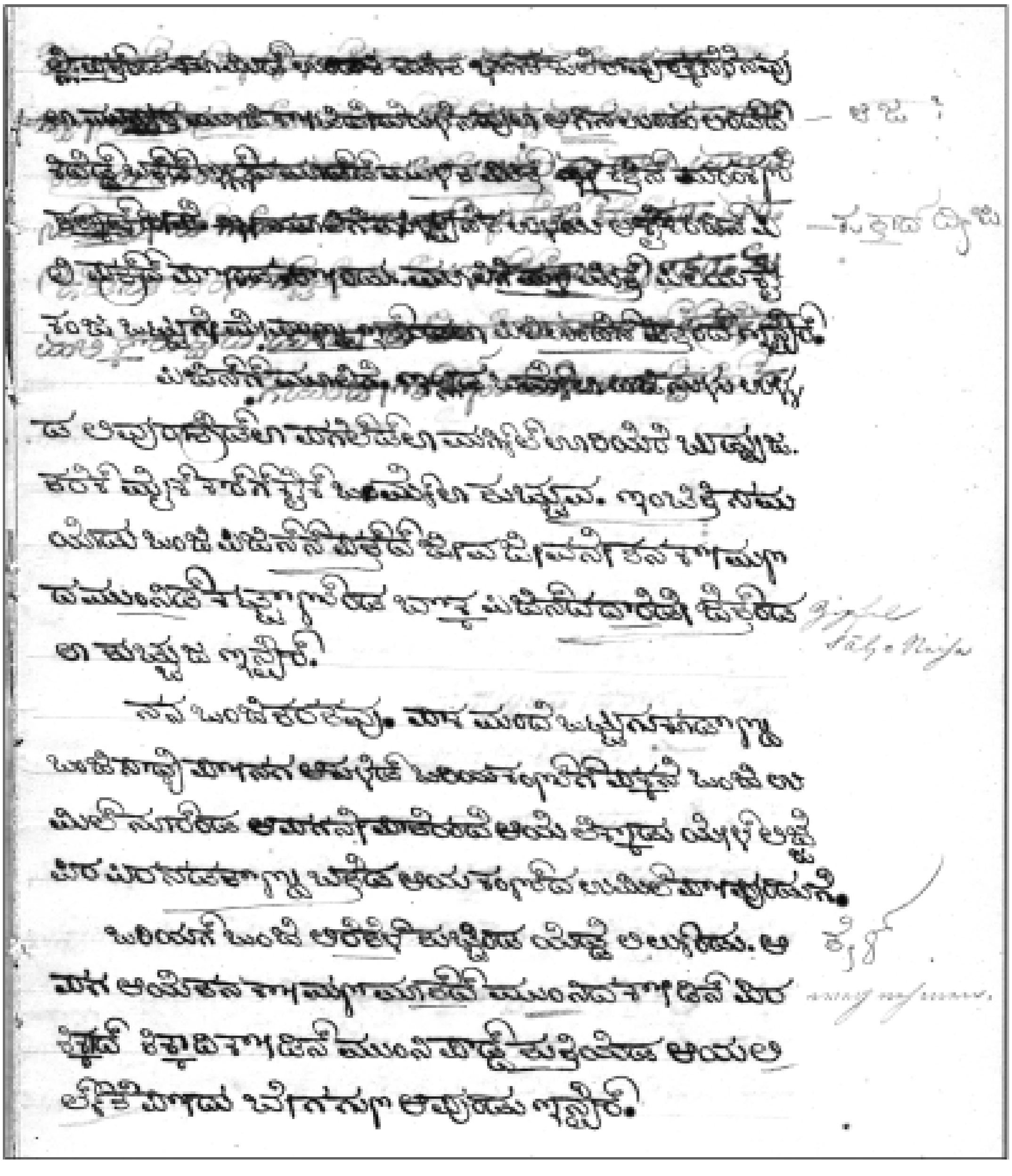

ಜರ್ಮನ್, ತುಳುಭಾಷೆಯ ಪೂರಕ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಮೂಲಿಗೆಯ ಪುಟ (1886)

ರೆವೆ. ಎಂ. ಶೈಬ್ಲೆ (1858–1928)

ಮಿಶನರಿಗಳಿಗೆ ತುಳು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ
ಕಾರ್ಕಳ ಅತ್ತೂರು ಕೈಲಾಜೆ
ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ಟ (1895)

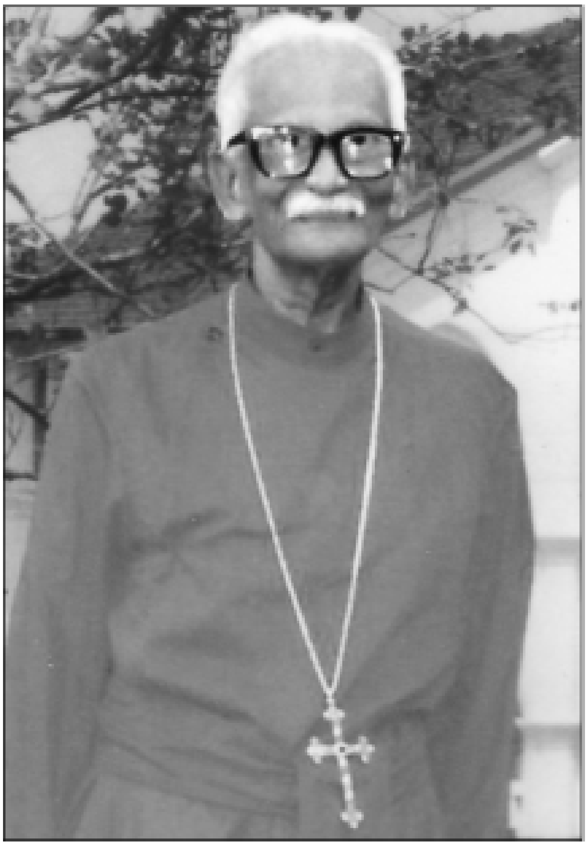

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು :
ರೈಟ್. ರೆವೆ. ಎಸ್.ಆರ್. ಫುರ್ಟಾಡೋ
(1912–1995)

ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯ ಮಾರಿಗುಡಿ (1929)

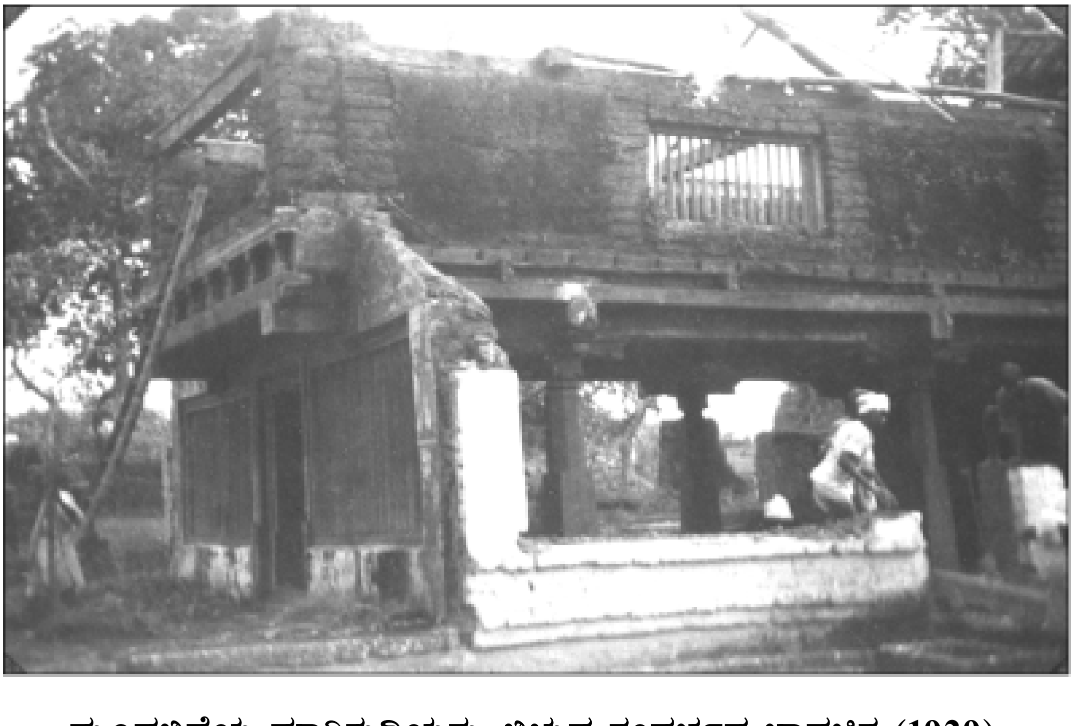

ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯ ಮಾರಿಗುಡಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವ ಸಂದರ್ಭದ ಭಾವಚಿತ್ರ (1929)

ಮಂಗಳೂರಿನ ಕುಡುಪುವಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ
ಮಡೆಸ್ತಾನದ ಭಾವಚಿತ್ರ (1928)

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದ ಮಡೆಸ್ತಾನದ ಭಾವಚಿತ್ರ (1929)

ಅನುಬಂಧ ೨

ಶಬ್ದಾರ್ಥ

ಅಗೆಲ್	= ಭೂತಗಳ ಸಂತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅನ್ನ, ಪದಾರ್ಥ, ಸಸ್ಯಾಹಾರ ಅಥವಾ ಮಾಂಸಾಹಾರಗಳನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಬಾಳೆಎಲೆ ಮೇಲೆ ಬಡಿಸಿ ಮಾಡುವ ಆಚರಣೆ.
ಅಡ್ಡನೊ	= ಗುರಾಣಿ, ಪೀಠ
ಅತ್ತರ ತಟ್ಟಿ	= ಬಿದಿರಿನ ತೆಳು ಸೀಳುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಚೌಕಟ್ಟು ಹೊಂದಿರುವ ತಡಿಕೆ
ಅದೆಕಿದಾಕುಳು	= ವಾರಸುದಾರರು
ಅನಪತಿ	= ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭ
ಅರಕ್	= ಮೇಣ, ಅರಗು
ಅರ್ಸಿನಮುಂಡಿಗೆ	= ಅರಸಿನ ಮುಂಡಿಗೆ, ಜಾಂಡೀಸ್
ಆಗಭೋಗ	= ಭೂತಗಳಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಲುವಳಿಗಳು
ಆಜ	= ಆಣೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ಶಾಪ
ಆನೆಬಾಕಿಲ್	= ಅರಮನೆಯ ಮುಖ್ಯದ್ವಾರ
ಇರ್ಕಂಣ್	= ರಾತ್ರಿ ಕುರುಡು
ಒಕ್ಕ	= ಉಡಿ
ಒಡಿಗಡೆದಾಂತೆ	= ನಿರಂತರವಾಗಿ
ಒರು	= ರೂಪ
ಕಲ್ಲುರೊಟ್ಟಿ	= ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ
ಕತ್ತವು	= ತೆಂಗಿನ ನಾರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹಗ್ಗ, ಹುರಿಹಗ್ಗ
ಕರ್ತವ	= ಯಜಮಾನ
ಕರ್ತಾದಿಗೆ	= ಅಧಿಕಾರ, ಯಜಮಾನಿಕೆ
ಕದರ್	= ಹಿಡಿ, ಮುಷ್ಟಿ
ಕದೊನಿ	= ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಸದ್ದು ಮಾಡುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಿಡಿಮದ್ದು
ಕುಂಬರು	= ಭೂತಾವೇಶದಿಂದ ನಡುಗು
ಕುದಿ	= ಗಡು, ಸಮಯ
ಕುದಿಜರೊ	= ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿಸುವ ಜ್ವರ
ಕೊಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟೆ	= ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹನಿಗಳಾಗಿ ಇಳಿವ ಕಣ್ಣೀರು
ಕೋಮಣದ ಮುಂನಿ	= ಲಂಗೋಟಿ ಅಥವಾ ಕೌಪೀನದಲ್ಲಿ ಎದುರು ಇಳಿಬಿಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯ ತುದಿ

ಕೋರೆ	= ಕೊರತೆ
ಗಡುವಾಡ್	= ದೈವದ ಆರಾಧನಾ ಸ್ಥಳದ ಹೊರಗಿನ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಿಗದಿಯಾದ ಸ್ಥಳ
ಗಮೆಜರ	= ಒಳಜ್ವರ
ಗಾವೆತ್ರಿ	= ಗಾಯತ್ರಿ
ಗೀಲ್	= ಕೀಳು, ಕೆಳಗಿನ, ಕೆಳದರ್ಜೆಯ
ಗೆರಂತಿ	= ಅಭ್ಯಾಸ, ಹವ್ಯಾಸ, ಚಟ
ಘಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಲ್	= ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟಲು ಹಿಡಿದು ಸಮಯ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸಾಧನ
ಚಕ್ರ	= ರೂಪಾಯಿಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗ
ಚವಲ	= ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯ, ರೂಪಾಯಿಯ ಎಂಟನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ
ಚರ್ವ	= ದೈವಕ್ಕೆ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಲು ಬೇಯಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಅನ್ನ
ಚರು	= ಚರ್ವ
ಚೋರಿ	= ಕಳವು
ಜಕ್ಕಿನಿ	= ಜಕ್ಕಿಣಿ, ಪ್ರೇತಾತ್ಮ
ಜರ್ಪು	= ಭೂತಾವೇಶ
ಜಮೆರಿ	= ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೈಮೇಲಿನ ಕೂದಲು
ಜಿಡ್ಡೆ	= ರಥದ ಆಧಾರ ಪೀಠ, ಚಕ್ರದಿಂದ ಪೀಠದವರೆಗಿನ ಭಾಗ
ಜುವಾದಿಳು	= ಜೀವಾದಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು
ಜೋತ್ರ ಪಚ್ಚಡೆ	= ಧೋತರ ಮತ್ತು ಶಾಲು
ಝುಲ್ಲಿ	= ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಳಿಬಿಟ್ಟ ಕುಚ್ಚು ಅಥವಾ ಗೊಂಡೆ
ತಂಚಿ	= ಸಂಚಿ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಅಡಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಣ್ಣ ಚೀಲ; ಹಣದ ಚೀಲ
ತನ್ಕಿ	= ತನಿಖೆ
ತಬ್ದೀಲಿ	= ಬದಲಾವಣೆ
ತಮೆರಿ	= ತವರುಮನೆ
ತಲ್ಕಾದ್	= ಸಿಕ್ಕಿಸಿ
ತರ್ಕತ್ತೆ	= ಮೂರ್ತೆದಾರರು ಬಳಸುವ ವಕ್ರಾಕಾರದ ಕತ್ತಿ, ತರಿಕತ್ತಿ
ತಡೆ ಬುಡಾರ	= ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಆಶ್ರಯತಾಣ
ತಾರ	= ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ನಾಣ್ಯ, ರೂಪಾಯಿಯ ತೊಂಬತ್ತಾರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ
ತಿಗಲೆಕಂಟೆ	= ಸೋಮಾರಿ
ದಂಡಿಗೆ	= ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ
ದಕ್ಷಣ	= ದಕ್ಷಿಣೆ
ದಗರೆ	= ತಾಸೆಯ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಚರ್ಮವಾದ್ಯ
ದಿಡ್ಂಬು	= ದೊಡ್ಡ ನಗಾರಿ

ಧೂಪುಂಡಿ = ಧೂಪಾರತಿ
ನಂಬೆ = ದಪ್ಪಗಿನ ರಕ್ತ
ನಾಗದರ್ಬೆ = ಒಂದು ಜಾತಿಯ ದರ್ಭೆಹುಲ್ಲು
ನಿರ್ಬೆ = ಸಾಮಗ್ರಿ
ನಿರ್ಮಲ್ಯೆ = ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ತೆಗೆದ ಹೂ, ತುಳಸಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು
ಪಂಚಕವ್ಯ = ಪಂಚಗವ್ಯ (ಹಸುವಿನಿಂದ ದೊರಕುವ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಮೂತ್ರ, ಸೆಗಣಿ ಈ ಐದು ದ್ರವ್ಯಗಳ ಮಿಶ್ರಣ)
ಪಕ್‌ಡಿ = ಕಿರೀಟ
ಪಕ್ಕೆ ನಿಸ್ಸಾಣಿ = ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಎದುರಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಲಂಕರಣ ಸಾಮಗ್ರಿ
ಪಡವು = ಲಾಭ
ಪರ್ ಕಟ್ಟ್ = ಅವಡುಕಚ್ಚು
ಪರಸೆ = ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹೋಗುವ ಭಕ್ತರ ಗುಂಪು
ಪೇಚಿ = ಇಕ್ಕಟ್ಟು
ಬಂಡ್ರ = ಬಂಡಾರ
ಬರ್ತ್ = ಸಂಕೇತ
ಬದಿವಾರ್ನೆ = ನೈವೇದ್ಯ
ಬರಿಬಂದ್ = ಗೋತ್ರ, ವಂಶಾವಳಿ
ಬಳಸ್ದ್ = ದೈವಕ್ಕೆ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಡಿಸುವುದು
ಬ್ಯಟಕ್ = ಸಭೆ ಸೇರು
ಬಾಕುಡ = ಗಂಡ
ಬೆಂಜೊಂಡು = ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾ
ಬಾಜನ-ಬಾಜೊನೊ = ಪಾತ್ರೆ, ಪಾತ್ರೆ ಸಾಮಾನು
ಮದಿತಿ = ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ
ಮುಕ್ಕಲ್ದಿ = ಭೂತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೂಜಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವ ಅರ್ಚಕ
ಮುಡಿಪು = ತಿರುಪತಿ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಡುವ ಡಬ್ಬಿ
ಮುತ್ತೆಸೊ = ವೃತ್ತಿಕಸುಬಿನ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಸಲಕರಣೆಗಳು
ಮುರು = ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡಸರು ಧರಿಸುವ ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ
ಮೂಲಿಗೆ = ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ, ನಾಟಿ ಔಷಧಿ, ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಕಂಟಕಗಳ ನಿವಾರಣೆಯ ಪರಂಪರಾಗತ ವಿಧಾನ
ಮೂಳಿಗ = ಮೂಲಿಗೆ
ಯೆದ್ದ್ = ಗಾಳಿ ಬೀಸು
ಲೈಲಾಮು = ಏಲಂ, ಹರಾಜು
ಶಕ್ಕ್ = ಅನುಮಾನ
ಶಿಸು ಪತ್ತುನೆ = ಶಿಷ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರ, ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯ ಸ್ವೀಕಾರ

ಸದ್ ರಂಗೊ	= ಎದುರು, ಸಮ್ಮುಖ
ಸದು	= ಸಮಾಧಾನ
ಸನ್ನಯ	= ತಯಾರಿ
ಸಾರ	= ಸಾವಿರ
ಸುಡಲೆ	= ಶವದಹನದ ಸ್ಥಳ
ಸೂಕರ	= ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಟ್ಟುಹೋಗು
ಸೃಷ್ಟಿ	= ಷಷ್ಟಿ
ಸೆಡಿಪೂಜೆ	= ಸಿಡಿ ಸೇವೆ
ಸೋವು	= ಗುಟ್ಟು, ರಹಸ್ಯ
ಹಮೇಷ	= ಯಾವಾಗಲೂ
ಹಿಲಾಲ್	= ದೀವಟಿಗೆ, ಪಂಜು
ಹುಟ್ವೊಳಿ	= ಹುಟ್ಟುವಳಿ, ಜಮೀನಿನ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅನುಬಂಧ ೩

ಪದಸೂಚಿ

ಅಂಜಣೊ 115
ಅಂಬಿ 130
ಅಗೆಲ್ 51
ಅಟ್ಟಿಲ್ 143, 194
ಅಡ್ಡೈ 101
ಅಡ್ಯೆ ಪೇರ್ 106
ಅತ್ತೂರು 87, 133
ಅನಂತೇಶ್ವರ 173
ಅಪ್ಪಾಜಿ 197
ಅಬ್ಬಿಕ 130
ಅಭಿಶೇಕ 130
ಅಮಾಸೆ 105
ಅಮ್ಮುನೂರು 94
ಅರಸುಳೆ 118
ಅರಿ 88
ಅರಿ ಕುಟ್ಟಿಲ್ 109
ಅರಿ ತಾರಾಯಿ 144
ಅರಿದಾಳ 89
ಅಷ್ಟ (ಯೆಣ್ಮ) 117
ಅಸ್ರಣೆರ್ 87
ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ 63, 166
ಆಗಭೋಗ 92
ಆಗಿನ 168
ಆಚಾರಿ 106, 138
ಆಜ 168
ಆನೆ ಕುದ್ರೆ 103
ಆಯನೊ 124
ಆರತಿ 110
ಆಲಾಸ್ ಬಳ್ಳ್ 111
ಆಸ್ರಮ 117
ಇಕ್ರ್ಂಡಿ ಬಸ್ತಿ 140
ಇರ್ಕಂಣ್ 57
ಉಂಗಿಲೊ 152
ಉಂಡಾರ್ 130
ಉರೆ 149
ಉಳ್ಳಾಳ್ದಿ 123
ಒಡಿಪು 63, 102
ಒಡಿಲ್ತಾಯ 96
ಒಡ್ಯನ 97
ಒಯಿಳ್ 172
ಓಡ 127
ಕಕ್ಕೆ 79, 187
ಕಡ್ಸಲೆ 97
ಕತ್ತವು 111
ಕದೋನಿ 149
ಕಪ್ಪಲ್/ ಕಪ್ಪಳ್ 63, 71, 127
ಕಪ್ಪೆ 104, 186
ಕಬಿತಿ ಪೆತ್ತ 143
ಕಬೆತಿ ಪೆತ್ತ 138
ಕರ್ತವ 99
ಕಲಶೊ 149
ಕಲಶ್ಯ 88
ಕಲಷ 109
ಕಲಿಯುಗ 102
ಕಲ್ಕುಡೆ 96
ಕಲ್ಲ್ ಕಂಬ 138
ಕಲ್ಲುರೊಟ್ಟಿ 96
ಕಾಪು 118
ಕಾಯೆರ್ ಮಂಜ 142
ಕಾರಸೆಟ್ರ್ 154

ಕಾರ್ಣಿಕ 161
ಕಾರ್ಣಿಕದ ದೇವೆರ್ 134
ಕಾಸ್ 172
ಕಿಲ್ಲೊಟ್ಟು 133, 134
ಕುಂಟಾಲ್ 108
ಕುಂಟು 112
ಕುಕ್ಕಿನಂದಾಯ 87
ಕುಕ್ಕು 110, 130
ಕುಡಲ 142
ಕುಡ್ಪು 112
ಕುದುಕ 187
ಕುದುಕೆ 180
ಕುಲೆ 83
ಕೃಷ್ಣರಾಯೆ 197
ಕೆದು 107
ಕೆಸರ್ ಕಲ್ಲ್ 138, 144
ಕೇಸವಂಣ ಬಸ್ತಿ 140
ಕೈದಾರೆ 77
ಕೊಂಕಣೆ 85, 106
ಕೊಂಬು 112
ಕೊಟ್ಟಾರಿ 119
ಕೊಡಮಂದಾಯ 87
ಕೊಡಿಮರ 88, 109
ಕೊರಗೆ 94
ಕೋರಿ 77, 94
ಕೋಲ 87, 92
ಕೌಳಿಗೆ 107
ಕ್ರಯಿಸ್ತೆ 99
ಕ್ರಿಮಿನಲ್ 209
ಕ್ರಿಷ್ಣ 117
ಖಾನೆಸುಮಾರಿ 210
ಖಿಲಾಶಿ 127
ಗಂಗರ 123
ಗಂಡಗಣೊಕುಳು 95
ಗಂಧ 109, 110
ಗಂಧ ಪುರುಸಾದ 92
ಗಂಧ ಪ್ರಸಾದ 171
ಗಗ್ಗರ 89
ಗಜೆ ಮರ 112
ಗಡಂಗ್ 194
ಗಡಿ 153
ಗಡುವಾಡ್ 97
ಗಣಪತಿ 101
ಗರುಡ 88
ಗರೆಡಿ 121
ಗರೋಡಿ 87
ಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಲ್ 147
ಗಾವೆತ್ರಿ 107
ಗುಂಡೊ 109
ಗುತ್ತಿನಾಯೆ 111
ಗುತ್ತು 64
ಗುರು ಬಸ್ತಿ 138
ಗುರುಕಾರೆ 174
ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ 143
ಗುರ್ಕಾಳ್ರು 121
ಗುಳಿಗೆ 92
ಗೇಣಿ 98
ಗೋಂದ್ಲು ಪೂಜೆ 94
ಗೌಡಾಚಾರಿ 87
ಗ್ರಹಸ್ತೆ 84, 128
ಘಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಲ್ 148
ಚಂದ್ರಿಕೆ 69
ಚಕ್ರ 77, 78
ಚರ್ವ 89, 94
ಚವಲ 77
ಚಾರುನೃಪಾಲೆ 67
ಚಿತ್ರಕೂಟ 67
ಚೆನ್ನನಾಯಿ 190
ಚೌಟೆ 142
ಚೌಟೆರೆ 142
ಚೌತಿ 101
ಚೌತಿ ದೇವೆರ್ 101
ಜಕ್ಕಿನಿ 85
ಜನಿವಾರೊ 107
ಜರ್ಮ 97, 98
ಜಲದುರ್ಗೆ 124

ಜಾತಿ 99
ಜಾತ್ರೆ 197
ಜಿಡೆ 111
ಜಿನಕಾಶಿ 137
ಜುವಾದಿ 63
ಜೆಯಿನೆ 137
ಜೈನೆರ್ 67
ತಂತ್ರ 180
ತಂತ್ರಿದಾರ್ರ್ 149
ತಂಬಿಲ 78, 120
ತಮೆರಿ 78
ತರ್ಪಣ 107
ತಲೆಂಬು 112
ತಿಗಲೆ 105, 167
ತಿರ್ಪತಿ 120
ತಿರ್ಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣ 168
ತೀರ್ಥೊ 121
ತುಡರ್ 102
ತುರ್ಕೆರೆ 87
ತುಳಸಿ 120
ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ 120
ತೂ 51
ತೂಟೆ 111
ತೆಲ್ಲಾವು 101
ತೇಲು 101
ತೇರ್ 119
ತೈ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ 123
ತೊಟ್ಟಿಲ್ 111
ತೊಳಸಿ 109
ತೋಳಾರೆ 142
ದಂಡಿಗೆ 161
ದಂಡ್‌ತೀರ್ಥ 118
ದಂಡ್ಯೆ 142
ದಗರೆ 83
ದರ್ಬೆ 109, 110
ದರ್ಶನ 92
ದಾಸಯ 120
ದಿಡ್‌ಂಬು 87
ದೀಪಾವಳಿ 102
ದೂಪೆ 83, 84
ದೇವಕಾರ್ಯದಾಯೆ 108
ದೇವಸ್ಥಾನ 144
ದೇವೆರ್ 99
ದೇಶೊಳೆ 118
ದೈಯೊಂಗುಳೆ 123
ದೈವ 103
ದೊಂಪೊ 87
ದೋಲಂಟೆ 109
ದೋಲಂಟೆದಾಯೆ 109
ದೋಳು 83
ಧನವತಿ 67
ಧರ್ಮ 103
ಧೂಪುಂಡಿ 108
ನಂಬಿಗೆ 90
ನಗರ ಸಂಸ್ಥಾನೊ 155
ನರಕ 59
ನಲ್ಕೆದಾಕುಳು 96
ನಾಗದರ್ಬೆ 104
ನಾಗಸ್ತ್ರಿ 68
ನಾರಾಯಣ 173
ನಿಜ 77
ನಿರ್ಸಾನಿ 87
ನೀರ್ ನೆರೆಲ್ 80
ನೀರ್‌ವುಪ್ಪಾಡ್ 130
ನೂಲ ಪುಣ್ಣಮೆ 107
ನೆಲ್ಲಿಕಟ್ಟೆ ಜುಮಾದಿ 168
ನೇದ್ಯ 130
ನೇಪಾಳ 67
ನೈವೇದ್ಯ 108
ಪಂಚಕವ್ಯ 107
ಪಂಚಾಂಗ 87, 139, 144
ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ 84
ಪಂಜುರ್ಲಿ 92, 173
ಪಂಬದೆರ್ 96
ಪಕ್ಕೆ 87
ಪಕ್ಕ್ಯೆ ನಿಶಾನಿ 113

ಪಟ್ನ ಸೆಟ್ಟಿ 138
ಪಠೇಲೆ 111
ಪಣವು 172
ಪತಾಕಿ 112
ಪತ್ರೊಡೆ 101
ಪರಕೆ 111, 134
ಪರವೆ 96
ಪರವೆರ್ 96
ಪರಿಯಾಯ 118
ಪರ್ಬ 105
ಪವಿತ್ರ 107
ಪಾಂಡಿ ವಂಶ 64
ಪಾಂಡವೆರ್ 181
ಪಾತಾಲಿ 111
ಪಾರೀಶ್ವನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ 140
ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರೆ 119
ಪಾಲಾಷ 107
ಪಾಳೆ 198
ಪಿಂಗಾರ 121
ಪಿಂಗಾರದ ಯೆಸಳ್ 90
ಪಿಂಡ 79
ಪಿಂಡೊ 80
ಪಿತೃಯಜ್ಞ 79
ಪಿಲಿಚಾಂಡಿ 51
ಪಿಲಿಚಾಮುಂಡಿ 96
ಪುಂಣ್ಯ ನೀರ್ 83
ಪುಣ 79
ಪುತ್ತೆ 142
ಪುರೋಹಿತ 135
ಪೂಜಾರ್ಲೆ 88
ಪೆತ್ತ 107
ಪೆರ್ಯ ಬಸ್ತಿ 140
ಪೆಲತ 110
ಪೊಡಿ ಮಡಸ್ತಾನ 114
ಪೊದ್ದೊಲು 107
ಪೊಲಿ 51
ಪೊಸ ಬಸಿ 141
ಪೊಸಂಗಡಿ 156
ಪೋಲಿಸ್ 175
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 145
ಪ್ರಮಾಣ 168
ಬಂಗಾರ್ 111
ಬಂಗೇರ 143
ಬಂಜಾರ 106
ಬಂಟೆ 96
ಬಂಡಾರ 88
ಬಕ್ಕೇಸ್ರೆ 181
ಬಜಕಳ 133
ಬಜಿಲ್ 105
ಬಪ್ಪನಾಡ್ 123
ಬಪ್ಪಬ್ಯಾರಿ 127
ಬಬ್ಬರಿಯೆ 92, 96
ಬರಿಬಂದ್ 77
ಬಲಿ 92, 102
ಬಲಿತಪ್ಪುನು 109
ಬಲಿಪ 143
ಬಲಿಪ ಗುತ್ತು 87
ಬಲ್ಪ ಗುತ್ತು 89
ಬಲ್ಲಾಳ 143
ಬಲ್ಲ್ಯಾಯೆ 205
ಬಸ್ತಿ 74
ಬಳ್ಳ 114
ಬಾಕುಡ 68
ಬಾಕ್ಯಾರ್ 87
ಬಾರ್ 51
ಬಾರುಕೂರು 63
ಬಾಲೆ 111
ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ 123
ಬಿರುವೆರ್ 120
ಬಿರ್ವೆ 96
ಬಿಸತ್ತಿ 142
ಬುಂಣಾಳೆರ್ 156
ಬುಡುದಾರೆ 77
ಬೆರ್ಮೆ ರಕ್ಕಸೆ 85
ಬೈದೆರ್ಲೆ 87
ಬೈಲ್ ಬಸ್ತಿ 140

ಬೊಂಬ್ಯಾ ಮಾಲು 111
ಬೊಜ್ಜ 79
ಬೊಜ್ಜೊ 83
ಬೊಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರ್ 120
ಬೋಂಟೆದಾಯ 149
ಬೋರಿ 186
ಬೋವುಳೆ 142
ಬೋವೆರ್ 161
ಬ್ರಾಣ / ಬ್ರಾಣೆ 85, 98, 133
ಭಂಡಾರೊ 175
ಭಟ್ಟೆ 109
ಭಾಗಿರಥೀ 145
ಭೀಮೆ 182
ಭೂತ 64, 120
ಭೂತಸ್ತಾನ 94
ಭೂತಾಳಿಪಾಂಡಿ 64
ಭೂಲೋಕೊ 102
ಮಂಟವು 108
ಮಂಣಮೂರ್ತ 138, 144
ಮಂತ್ರ 178
ಮಠತ 117
ಮಡಸ್ತಾನ 114
ಮಡೆ 114
ಮಡೆ ಬೊಜ್ಜ 84
ಮಡ್ಯಲ/ಮಡ್ಯೊಳ 87, 94
ಮದ್‌ಮೆ 85, 130
ಮದ್ರಾಸ್ 65
ಮರಂಕಣೆ 105
ಮರಕಲೆರ್ 106
ಮರ್ಲ್ ಜುಮಾದಿ 96
ಮಲಬಾರ್ 178
ಮಹಾಶೇಷೆ 142
ಮಳಿಯಳ ಗುತ್ತು 88
ಮಾಗಣೆದಾಕುಳು 97
ಮಾಟ 176
ಮಾರಿ 94, 161
ಮಾರಿ ದೇರುನಿ 94
ಮಾರಿಯಮ್ಮ 161
ಮಾರ್ನೆಕಟ್ಟೆ ಅಮ್ಮುನೂರು 168
ಮಿಶ್ಯೊನು 99
ಮುಂಡೆ 85
ಮುಕ ಮಂಟವು 108
ಮುಕ್ಕಲ್ದಿ 87
ಮುಕ್ತೆಶ್ವರಿಗೆ 134
ಮುಕ್ತೇಶ್ವರೆರ್ 111
ಮುಗುಳಿ 112
ಮುಡಿ 51, 157
ಮುಡಿಪು 120
ಮುತ್ತೆಸೊ 102
ಮೂಡಬೆದ್ರ 137
ಮೂಲಿಗೆ 56
ಮೂಲ್ಕಿ 123
ಮೇಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ 209
ಮೈಸೂರು 178
ಮೊಯಿಲಿ 111
ಮ್ಯೊಲಿ 114, 133
ಯೆಂಣೆ ಬೂಲ್ಯೆ 89
ಯೇಕಾರತಿ 108
ಯೇಕೊದಿಷ್ಟ 80
ರಣಕಾಲ 113
ರಥೊ 111
ರಾಶಿ 170
ರುಪಾಯಿ 77
ರೆಂಜಿರ್ 108
ಲಂಗೋಟಿ 117
ಲಿಂಗವಂತೆರ್ 149
ಲೆಪ್ಪಂದಿ ಬಸ್ತಿ 141
ಲೈಲಾಮು 98
ವಕೀಲೆ 210
ವಾದ್ಯ 87
ವಾಮನವತಾರ 102
ವಿಷ್ಣು 102
ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ 133
ವೈಕುಂಠ ಸಮಾರಾಧನೆ 81
ವೊಂತಿಗೆ 133
ವ್ಯೊತ್ರಣಿ 60

ವೋಡರಿ 87
ವೋಲೆ 138
ವ್ಯಂತರ 72
ವ್ಯಂತರ ದೇವೆ 73
ವ್ಯಂತರ ಲೋಕೊ 73
ವ್ಯಾಜ್ಯ 98, 209
ವ್ಯಾಜ್ಯಲಾ 64
ಶಕುನ 51
ಶಪಿಂಡಿ 80
ಶಾಪ 166
ಶಾಲೆ 99
ಶಿರಿ ಗಿಂಡ್ಯೆ 104
ಶಿವಲಿಂಗೊ 148
ಶಿಸು ಪತ್ತುನೆ 117
ಶುಕ್ರಾಚಾರಿ 103
ಶುದ್ಧ 108
ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ 69
ಶ್ರೀಪಾಲೆ 67
ಶ್ರೀಪ್ರಭೆ 71
ಶ್ರೀಮುಡಿ 139
ಸತ್ತಿಗೆ/ಸುತ್ತಿಗೆ 87, 88, 108
ಸಮಗಾರೆರ್ 106
ಸಮಿದೆ 107
ಸರಕಾರ 63, 175
ಸರ್ಪೆ 183
ಸಲಕೆ 112
ಸಾಂತಿದಾಯೆ 109
ಸಾಕ್ಷಿ 209
ಸಾರಲ್ ಜುಮಾದಿ 96
ಸಾವು 83
ಸಿವಿಲ್ 98, 209
ಸುಡಲೆ 83
ಸುದ್ದ 130
ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ 113
ಸುಬ್ರಾಯ 111, 112
ಸೂಡ 112
ಸೂತಿಗ 83
ಸೂರಾಲ್ 142, 143
ಸೃಷ್ಠಿ 111
ಸೆಟ್ಟಿ 143
ಸೆಟ್ಟಿ ಬಸ್ತಿ 140
ಸೆಡಿ ಪೂಜೆ 163
ಸೆಳಿಯೆ 127
ಸೇನವೆ 119
ಸೋಮನಾಥ ಗುಡ್ಡೆ 149
ಸೋಮೇಶ್ವರ 142
ಸ್ತಾನ 87
ಸ್ತಾನಿಕೆ 108, 133
ಸ್ವರ್ಗ/ ಸ್ವರ್ಗೊ 59, 81
ಸ್ವಾಮಿ 117
ಹರಿವಾಣ 108
ಹೋನೊಟ್ಟು ಗುತ್ತು 89
ಹೋಮೊ 107

ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್.ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್

ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ 1834ರಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಮಿಶನರಿಗಳು ತುಳು ಭಾಷೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ಅಪಾರವಾದದ್ದು. 1841ರಿಂದ ತುಳು ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ ಮುಂತಾದ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಮಿಶನರಿಗಳ ಕಾಲದ ಕೃತಿಗಳೆಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಿಶನರಿಗಳು ದಾಖಲೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟವಾಗದೇ ಉಳಿದ 1886ರಿಂದೀಚೆಗಿನ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಬರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರತರಲು ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇದೇ ಸಂಪಾದಕರುಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಕಥೆ (ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಳೆ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರಂದಿ ಬರವುಳೆಡ್ದ್) ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಹಲವಾರು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

'ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು' ಎಂಬ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಮಂಗಳೂರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕುಪ್ಪಂನ ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ತಿಯೊಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್‌ನ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ ಇವರುಗಳು ಮಿಶನರಿಗಳ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಯು ಮಿಶನರಿಗಳ ಕಾಲದ ದಾಖಲೀಕರಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಚರಿತ್ರೆಗಳ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತಹದ್ದಾಗಿದೆ.

ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ISBN 978-93-83765-52-2

9 789383 765522 >

Rs.160